ספר

אוֹצַר הַקְּדֻשָּׁה

וְהוּא לְקוּטֵי קוּנְטְרֵסִים יְקָרִים מִפִּי וּמִכְּתָבִים, שֶׁכָּבָר נִדְפְּסוּ וְנִתְפַּשְּׁטוּ בְּכָל קְצָווֹי תֵּבֵל, הַמְדַבְּרִים מִתּוֹקֶן הָאָדָם וּקְדֻשָּׁתוֹ, וְאֵיךְ יָכוֹל לָצֵאת מֵהַפַּח יְקוּשׁ שֶׁנָּפַל לְשָׁם.

אֲשֶׁר כָּתַב הָרַב הָגָאוֹן הַצַּדִּיק, חָסִידָא וּפְרִישָׁא, עַמּוּד הָאֱמוּנָה, מְנוֹרָה הַטְּהוֹרָה, הַמְגֻלֶּה וְהַמְפֹרְסָם אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ לְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ.

כְּבוֹד קְדֻשַּׁת הָרַב הַצַּדִּיק מוֹהָרַא"שׁ זצ"ל

בָּנוּי וּמְיֻסָּד עַל-פִּי דִּבְרֵי רַבֵּינוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוּן, בּוּצִינָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה, אֲדוֹנֵנוּ מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ

רַבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

וְעַל-פִּי דִּבְרֵי תַּלְמִידוֹ, מוֹרֵנוּ הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ, אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רָז לֹא אָנִיס לֵיהּ

רַבִּי נָתָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

הוּבָא לְדְפוּס ע"י חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב עי"ה"ק יְרוּשָׁלַיִם תובב"א

הכתובת להשיג את הספר הקדוש הזה וכל ספרי
אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע וספרי תלמידיו הקדושים
To obtain this and other Breslov publications:

היכל הקודש ווילימסבורג
Heichal Hakodesh Williamsburg
27 Skillman Street
718-384-1652

היכל הקודש בארא פארק
Heichal Hakodesh Boro Park
1011 41 Street
718-384-1652

היכל הקודש קריית יואל
Heichal Hakodesh Kiryas Joel
8 Hayes Ct.
845-467-5299

היכל הקודש קריית יואל
Heichal Hakodesh Kiryas Joel
8 Premishlan Way.
845-243-0563

היכל הקודש בלומינגראוו
Heichal Hakodesh Bloominggrove
24 Merriewold Ln S
845-379-1161

היכל הקודש מאנסי
Heichal Hakodesh Monsey
32 Dolson Rd.
347-733-7551

בארץ ישראל
מוסדות "היכל הקודש" חסידי ברסלב
שע"י עמותת "ישמח צדיק-קהילת ברסלב בגלילי"
בהתייסדות ע"י כ"ק מוהרא"ש זצוק"ל
רחוב רבי נחמן מברסלב 1 ת.ד. 421 יבנאל 15225
טלפון רב קווי 04-6708356
פקס: 04-6708359

Visit Our Web Site:
www.breslevcenter.com
לשמוע השיעורים 212-444-9191
Find our entire book selection at: amazon.com
To donate and/or sponsor one of our books please call: 845-248-1651

עַל־יְדֵי הָעֵצוֹת שֶׁנִּתְגַּלִּין בָּעוֹלָם,
דְּהַיְנוּ שֶׁיּוֹדְעִין בָּעוֹלָם לִתֵּן עֵצָה
לְנַפְשָׁם כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַה שֶּׁצָּרִיךְ,
עַל־יְדֵי־זֶה גְּדֻלָּה הָאֱמוּנָה, בִּבְחִינַת
(יְשַׁעְיָה כה, א): "אוֹדְךָ שִׁמְךָ כִּי עָשִׂיתָ
פֶּלֶא עֵצוֹת מֵרָחוֹק אֱמוּנָה אֹמֶן",
שֶׁעַל־יְדֵי הָעֵצוֹת גְּדֻלָּה הָאֱמוּנָה.

(לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ה')

אוֹצַר־הַקְּדֻשָּׁה

דִּמְעַת הָעֲשׁוּקִים ..... ה
מִשְׁפַּט הָעֲשׁוּקִים ..... לג
בְּרַח מֵהַמַּלְכוּת ..... סא
צֵא מֵהַבּוֹץ ..... פז
כַּבְּסֵנִי מֵעֲוֹנִי ..... קטו
טַהֲרֵנִי מֵחַטָּאתִי ..... קלה
שׁוֹמֵר הַבְּרִית ..... קנט
טָהֳרַת הַבְּרִית ..... קפא
טְהוֹר עֵינַיִם ..... קצט
יְפֵה עֵינַיִם ..... ריט
עֵינַיִם יָפוֹת ..... רמא
שְׁמֹר עֵינֶיךָ ..... רסט
קְדֻשַּׁת הָעֵינַיִם ..... רצג
עַיִן בְּעַיִן ..... שכא
עֵינַיִם קְדוֹשׁוֹת ..... שמא
מְאִירַת עֵינַיִם ..... שסז

קוּנְטְרֵס

דִּמְעַת הָעֲשׁוּקִים

יוֹרֶה עֲצוּת לְכָל אֵלּוּ שֶׁנָּפְלוּ בְּפַח יָקוּשׁ שֶׁל פֶּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, אֵיךְ לָצֵאת מִשָּׁם, וְיַחֲזֵק וְיֹאַמֵּץ אֶת לִבּוֹת הַשְּׁבוּרִים, וְיִגְלֶה לָהֶם דְּרָכִים וּנְתִיבוֹת אֵיךְ לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

❖

בָּנוּי וּמְיֻסָּד עַל־פִּי דִּבְרֵי

רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן

בּוּצִינָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ

רַבִּי **נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב,** זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

וְעַל־פִּי דִּבְרֵי תַּלְמִידוֹ, מוֹרֵנוּ

הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ, אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רָז לֹא אָנִיס לֵיהּ

רַבִּי **נָתָן מִבְּרֶסְלֶב,** זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

וּמְשֻׁלָּב בְּפִסּוּקֵי תּוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמַאֲמְרֵי

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְרָשִׁים וְזֹהַר הַקָּדוֹשׁ

❖

הוּבָא לְדְפוּס עַל־יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב

עִיה״ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבַב״א

מוֹהֲרָא״שׁ נ״י אָמַר, אֲשֶׁר כָּל אֵלּוּ שֶׁנָּפְלוּ בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (קֹהֶלֶת ד׳): ״וְדִמְעַת הָעֲשׁוּקִים, וְאֵין לָהֶם מְנַחֵם, וּמִיַּד עוֹשְׁקֵיהֶם כֹּחַ וְאֵין לָהֶם מְנַחֵם״; וְתָמִיד נִכְנָסִים בְּמְרִירוּת וּבְצַעֲבוּת, וְרַע וָמָר לָהֶם הַחַיִּים, וְרַק הַצַּדִּיק יָכוֹל לְהוֹצִיאָם מֵהַפַּח יָקוּשׁ שֶׁנָּפְלוּ לְשָׁם. וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ, שֶׁנָּפַל בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה, יִשְׁתַּדֵּל לְהִתְקָרֵב לַצַּדִּיק הָאֱמֶת, אֲשֶׁר רַק הוּא יָכוֹל לְתַקֵּן אוֹתוֹ, כִּי רַק הוּא מֵבִין אוֹתוֹ, וְלֹא יִתְפַּעֵל מִשּׁוּם מִתְנַגֵּד, כִּי אֵלּוּ הַמִּתְנַגְּדִים הַמְעַכְּבִים אוֹתוֹ לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק, אֵלּוּ הֵם עֲוֹונוֹתָיו בְּעַצְמָם.

(אִמְרֵי־מוֹהֲרָא״שׁ, חֵלֶק ב׳, סִימָן תתנט)

קוּנְטְרֵס

דִּמְעַת הָעֲשׁוּקִים

א.

אֲהוּבַי, בְּנֵי! הֶחָכָם מִכָּל הָאָדָם אוֹמֵר (קֹהֶלֶת ד, א):
"וְשַׁבְתִּי אֲנִי וָאֶרְאֶה אֶת כָּל הָעֲשֻׁקִים אֲשֶׁר נַעֲשִׂים
תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ, וְהִנֵּה דִּמְעַת הָעֲשֻׁקִים וְאֵין לָהֶם מְנַחֵם,
וּמִיַּד עֹשְׁקֵיהֶם כֹּחַ וְאֵין לָהֶם מְנַחֵם"; הַפָּסוּק הַזֶּה
סוֹבֵב עַל כָּל אֵלּוּ שֶׁנִּכְשְׁלוּ בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה שֶׁל הוֹצָאַת
זֶרַע לְבַטָּלָה. כִּי כֵּינָן שֶׁאָדָם חוֹטֵא בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה,
נִשְׁמָתוֹ נֶעֱשֶׂקֶת אֵצֶל הַקְּלִפּוֹת, וְאֵין לוֹ מְנַחֵם, כִּי נִכְנָס
בְּדִכָּאוֹן פְּנִימִי, וְקָשֶׁה לוֹ מְאֹד מְאֹד לָצֵאת מִזֶּה; כִּי
הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, שׁוֹבֵר לוֹ
אֶת הַלֵּב וְהַמֹּחַ, וְהַדַּעַת מִתְבַּלְבֶּלֶת לְגַמְרֵי, עַד שֶׁאֵינֶנּוּ
מְסֻגָּל לַחֲשֹׁב יָשָׁר, וּמַכְנִיס בָּאָדָם רִגְשׁוֹת אַשָּׁמָה; כִּי
בֶּאֱמֶת אָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קמא):
כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה,
אֲזַי מִכָּל טִפָּה וְטִפָּה נִבְרָאִים מַשְׁחִיתִים, כִּי בְּכָל טִפָּה

וְטָפֶה יֵשׁ בָּהּ דְּמוּת אָדָם, וְאִם יִסְתַּכְּלוּ בְּזִכּוּכִית מַגְדֶּלֶת, יִרְאוּ רֹאשׁ, גּוּף, יָדַיִם וְרַגְלַיִם וְכוּ׳. וְלָכֵן אָסוּר לְהוֹצִיא זֶרַע לְבַטָּלָה, כִּי מִכָּל טִפָּה וְטִפָּה יָכוֹל לְהִוָּלֵד בֵּן אוֹ בַּת, וּכְשֶׁאָדָם מוֹצִיאוֹ לְבַטָּלָה, עַל־יְדֵי־זֶה מַכְנִיס אוֹתָם בִּמְקוֹם הַטִּנּוֹפֶת, בַּשְּׁאוֹל תַּחְתִּיּוֹת, וְהֵם נַעֲשִׂים מַזִּיקֵי עַלְמָא, וְעַל־כֵּן אִם אָדָם זוֹכֶה וְשָׁב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּבוֹכֶה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְסַפֵּר לוֹ יִתְבָּרַךְ אֶת מַר לְבָבוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה גּוֹרֵם לַעֲשׂוֹת אֲצָלָם הִתְעוֹרְרוּת, עַד שֶׁהֵם חוֹזְרִים אֶל הַקְּדֻשָּׁה. וְלָכֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי! מֵאַחַר שֶׁכְּבָר עָבַר עָלֶיךָ מַה שֶּׁעָבַר מִימֵי נְעוּרֶיךָ, וְחָטָאתָ בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, אֲשֶׁר הַחֵטְא הַזֶּה הוֹרֵס לְךָ אֶת הַבְּרִיאוּת, מְבַלְבֵּל אֶת דַּעְתְּךָ וּמַחֲלִישׁ אֶת כֹּחֲךָ, עַד שֶׁאֵין לְךָ כֹּחַ וּמֹחַ לַחֲשֹׁב יָשָׁר, כַּמּוּבָא (רַמְּב״ם, פֶּרֶק ד׳, הִלְכוֹת דֵּעוֹת, הֲלָכָה יט): שְׁכָבַת זֶרַע הִיא כֹּחַ הַגּוּף, וְחַיָּיו וּמְאוֹר הָעֵינַיִם, וּכְכָל שֶׁתֵּצֵא בְּיוֹתֵר, הַגּוּף כָּלֶה, וְכֹחוֹ כָּלֶה וְחַיָּיו אוֹבְדִים. הוּא שֶׁאָמַר שְׁלֹמֹה בְּחָכְמָתוֹ (מִשְׁלֵי לא, ג): ״אַל תִּתֵּן לַנָּשִׁים חֵילֶךָ״, כָּל הַשָּׁטוּף בִּבְעִילָה זְקָנָה קוֹפֶצֶת עָלָיו, וְכֹחוֹ תָּשׁ, וְעֵינָיו כֵּהוֹת וְרֵיחַ רַע נוֹדֵף מִפִּיו וּמִשְּׁחִיו, וְשֵׂעָר רֹאשׁוֹ וְגַבּוֹת עֵינָיו וְרִיסֵי עֵינָיו נוֹשְׁרִים וְשֵׂעָר זְקָנוֹ וְשָׂחִיו וְשֵׂעָר רַגְלָיו רַבֶּה, שִׁנָּיו נוֹפְלוֹת, וְהָרַבֶּה כְּאֵבִים חוּץ מֵאֵלּוּ בָּאִים עָלָיו. וְאָמְרוּ חֲכָמֵי הָרוֹפְאִים: אֶחָד מֵאֶלֶף מֵת בִּשְׁאָר חֳלָאִים וְהָאֶלֶף מֵרֹב

הַמַּשְׁמִישׁ, לְפִיכָךְ צָרִיךְ אָדָם לְהִזָּהֵר בְּדָבָר זֶה, אִם רוֹצֶה לִחְיוֹת בְּטוּבָה וְכוּ', עַיֵּן שָׁם; וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁאָדָם מוֹצִיא זַרְעוֹ לְבַטָּלָה בְּיָדָיו, מֵרֹב תַּאֲוָתוֹ הַמְדֻמֶּית, הֲרֵי זֶה נֶחְלָשׁ לְגַמְרֵי, עַד שֶׁשּׁוֹרֶה בְּמָרָה שְׁחוֹרָה, וְיוֹשֵׁב בּוֹדֵד, וְאֵינוֹ חָפֵץ לִהְיוֹת בְּחֶבְרַת בְּנֵי־אָדָם, וּבָא לִידֵי תְּשִׁישׁוּת כֹּחַ וּלְכָל מִינֵי מַחֲלוֹת, וַחֲלָאִים רָעִים בָּאִים עָלָיו, וְנִכְנָס בְּדִכָּאוֹן פְּנִימִי וְנִשְׁבָּר לְגַמְרֵי, מִלְּבַד שֶׁזֶּה אִסּוּר חָמוּר, כַּמּוּבָא (שֻׁלְחָן עָרוּךְ, אֶבֶן הָעֶזֶר, סִימָן כג, סָעִיף א׳): אָסוּר לְהוֹצִיא שִׁכְבַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְעָוֹן זֶה חָמוּר מִכָּל הָעֲבֵרוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה וְכוּ', אֶלּוּ שֶׁמְּנַאֲפִים בַּיָּד מוֹצִיאִים שִׁכְבַת זֶרַע, לֹא דַּי לָהֶם שֶׁאִסּוּר גָּדוֹל הוּא, אֶלָּא שֶׁהֶעוֹשֶׂה זֶה, בְּנִדּוּי הוּא יוֹשֵׁב, וַעֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (יְשַׁעְיָה א, טו): ״יְדֵיכֶם דָּמִים מָלֵאוּ״, וּכְאִלּוּ הָרַג הַנֶּפֶשׁ, וְאָסוּר לָאָדָם שֶׁיַּקְשֶׁה עַצְמוֹ לָדַעַת אוֹ יָבִיא עַצְמוֹ לִידֵי הִרְהוּר, עַיֵּן שָׁם.

וְלָכֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי! מֵאַחַר שֶׁכְּבָר קִלְקַלְתָּ בִּבְרִיתְךָ, וּבָאתָ לִידֵי חֵטְא הַמְּגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁגּוֹרֵם לְךָ שֶׁתִּהְיֶה שָׁבוּר וְרָצוּץ, וְתִהְיֶה שָׁרוּי בְּדִכָּאוֹן פְּנִימִי, רְאֵה לְיַשֵּׁב דַּעְתְּךָ לְהֵיכָן נָפַלְתָּ, וּמִי הֵבִיא אוֹתְךָ אֶל דָּבָר זֶה?! וְצָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, בְּנִי! שֶׁאֵין שׁוּם יְאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל, וַעֲדַיִן לֹא אָבְדָה תִּקְוָתְךָ, וְיִכּוֹלִים לְתַקֵּן הַכֹּל, וּכְמוֹ

שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן קיד): אִם אַתָּה מַאֲמִין שֶׁיְּכוֹלִים לְקַלְקֵל, תַּאֲמִין שֶׁיְּכוֹלִים לְתַקֵּן. וְאַף שֶׁמּוּבָא בַּזֹּהַר (וַיֵּשֶׁב קפח.): בְּכָל אֵינוּן חוֹבִין דְּאִסְתָּאַב בְּהוּ בַּר נָשׁ בְּהַאי עַלְמָא דָּא אִיהוּ חוֹבָא דְּאִסְתָּאַב בֵּיהּ בַּר נָשׁ יַתִּיר בְּהַאי עַלְמָא וּבְעָלְמָא דְּאָתֵי. מָאן דְּאוֹשִׁיד זַרְעֵיהּ בְּרִיקָנְיָא וְאַפִּיק זַרְעָא לְמַגְנָא בְּיָדָא אוֹ בְּרַגְלָא וְאִסְתָּאַב בֵּיהּ, כְּמָה דְּאַתְּ אָמַר (תְּהִלִּים ה, ה): ״כִּי לֹא אֵל חָפֵץ רֶשַׁע אַתָּה לֹא יְגוּרְךָ רַע״, בְּגִין דָּא לָא עָאל לְפַרְגּוֹדָא וְלָא חָמֵי סַבָּר אַפֵּי עַתִּיק יוֹמִין, כְּמָה דְּתִנְיָנָן כְּתִיב הָכָא: ״לֹא יְגוּרְךָ רַע״, וּכְתִיב: ״וַיְהִי עֵר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי הַוָיָ״ה״, וּבְגִין כָּךְ כְּתִיב (יְשַׁעְיָה א, טו): ״יְדֵיכֶם דָּמִים מָלְאוּ״ [הַחֹטֵא הֲכִי מְגַנֶּה וּמְטַמֵּא אֶת הָאָדָם, זֶה הַחֹטֵא שֶׁאָדָם מְטַמֵּא אֶת עַצְמוֹ בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא, מִי שֶׁמּוֹצִיא זַרְעוֹ לְבַטָּלָה בְּיָדוֹ וּבְרַגְלוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מְטַמֵּא אֶת עַצְמוֹ, וְלֹא זוֹכֶה לְהִכָּנֵס לְהֵיכַל הַמֶּלֶךְ, וְלֹא יִזְכֶּה לִרְאוֹת אֶת הַשְּׁכִינָה]. וְכֵן אָמְרוּ (זֹהַר וַיְחִי ריט:): כָּל מַאן דְּאַפִּיק זַרְעֵיהּ בְּרִיקָנְיָא אִקְרֵי רַע, וְלָא חָמֵי אַפֵּי שְׁכִינְתָּא, דִּכְתִיב (תְּהִלִּים ה, ה): ״כִּי לֹא אֵל חָפֵץ רֶשַׁע אַתָּה לֹא יְגוּרְךָ רַע״, וּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית לח, ז): ״וַיְהִי עֵר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע״, אוֹף הָכָא ״אוֹי לָרָשָׁע רַע״, וַוי לְהַהוּא חַיָּבָא דְּאִיהוּ רַע, דְּעָבֵד גַּרְמֵיהּ רַע, ״כִּי גְּמוּל יָדָיו יֵעָשֶׂה לוֹ״, לְאַכָּלְלָא מָאן דְּזָנֵי בְּיָדוֹי לְאַפָּקָא וּלְחַבָּלָא זַרְעֵיהּ בְּרִיקָנְיָא, וּלְהַאי

טָרְדִין בְּהַהוּא עָלְמָא יַתִּיר מִכֹּלָּא. תָּא חֲזִי, דְּהָא כְּתִיב: "אוֹי לָרָשָׁע רָע", כֵּינָן דִּכְתִיב: "אוֹי לָרָשָׁע", אַמַּאי רַע? אֶלָּא כְּמָה דְּאַמִינָא דְּעָבַד גַּרְמֵיהּ רַע, וּכְתִיב: "לֹא יְגוּרְךָ רַע", וְכֻלְּהוּ סַלְּיָקָן וְהַאי לָא סַלְּיָק, וְאִי תֵּימָא שְׁאָר חַיָּבִין דְּקַטְלוּ בְּנֵי נָשָׁא, תָּא חֲזִי כֻּלְּהוּ סַלְּקִין וְהוּא לָא סַלְּיָק, מַאי טַעֲמָא, אִינּוּן קְטִילוּ בְּנֵי נָשָׁא אַחֲרָא, וְהַאי קָטִיל בְּנוֹי מַמָּשׁ, אוֹשִׁיד דְּמִין סַגִּיאִין. תָּא חֲזִי, בְּשְׁאַר חַיָּבֵי עָלְמָא לָא כְּתִיב: "וַיֵּרַע בְּעֵינֵי הֲוָיָ"ה", וְכָאן כְּתִיב: "וַיֵּרַע בְּעֵינֵי הֲוָיָ"ה, אֲשֶׁר עָשָׂה", מַאי טַעֲמָא? מִשּׁוּם דִּכְתִיב: "וְשָׁחֵת אַרְצָה". תְּנַן אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, לֵית לָךְ חוֹבָא בְּעָלְמָא דְּלָא אִית לֵיהּ תְּשׁוּבָה בַּר מֵהַאי, וְלֵית לָךְ חַיָּבְיָא דְּלָא חָמָאן אַפֵּי שְׁכִינְתָּא בַּר מֵהַאי, דִּכְתִיב (תְּהִלִּים ה, ה): "לֹא יְגוּרְךָ רַע" כְּלָל [כְּמוֹ שֶׁשָּׁנִינוּ, מִי שֶׁמּוֹצִיא זַרְעוֹ לְבַטָּלָה נִקְרָא רַע, וְלֹא זוֹכֶה לִרְאוֹת פְּנֵי הַשְּׁכִינָה, וְעָלָיו נֶאֱמַר: "אוֹי לָרָשָׁע רַע", וּוי לָאָדָם שֶׁהוּא חַיָּב בַּחֲטָא הַמְּגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁמּוֹצִיא זַרְעוֹ בְּיָדָיו לְבַטָּלָה, אוֹתוֹ מַטְרִידִים בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא, וְלָמָּה? כִּי בַּחֲטָא הַמְּגֻנֶּה הַזֶּה הוּא הוֹרֵג אֶת בָּנָיו מַמָּשׁ, וְאֵין לְךָ עוֹד חֵטְא בָּעוֹלָם שֶׁאֵין לוֹ תְּשׁוּבָה כְּמוֹ הַחֵטְא הַזֶּה]. עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲהוּבִי, בְּנִי! שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (שִׁיחוֹת־הָרַ"ן, סִימָן עא), שֶׁאֵין הַדָּבָר כֵּן, רַק עַל הַכֹּל מוֹעִיל תְּשׁוּבָה. וּבְפֶרוּשׁ

אָמַר, שֶׁבְּזֶה הַמַּאֲמָר שֶׁל הַזֹּהַר, אֵין שׂוּם אָדָם מֵבִין הַפְּשָׁט, רַק הוּא לְבַד. וְהַכְּלָל — שֶׁבֶּאֱמֶת מוֹעִילָה תְּשׁוּבָה בְּוַדַּאי עַל חֵטְא זֶה, אֲפִלּוּ אִם הִרְבָּה לִפְשֹׁעַ, חַס וְשָׁלוֹם, בָּזֶה, אֲבָל אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן מט), שֶׁעִקַּר הַתְּשׁוּבָה מִמָּשׁ, שֶׁאָדָם מַכְרִחַ לַעֲבֹר בְּאֵלּוּ הַמְקוֹמוֹת מַמָּשׁ שֶׁהָיָה קֹדֶם הַתְּשׁוּבָה, כָּל אֶחָד לְפִי מַה שֶּׁעָבַר עָלָיו בַּיָּמִים הַקּוֹדְמִים, כְּשֶׁעוֹבֵר בְּאֵלּוּ הַמְקוֹמוֹת וְהָעִנְיָנִים שֶׁהָיָה בַּתְּחִלָּה מַמָּשׁ, וְעַכְשָׁו פּוֹנֶה עֹרֶף מֵהֶם, וְכוֹפֶה יִצְרוֹ מִבְּלִי לַעֲשׂוֹת עוֹד הַמַּעֲשֶׂה, זֶה עִקַּר הַתְּשׁוּבָה הַשְּׁלֵמָה, וְרַק זוֹ נִקְרֵאת תְּשׁוּבָה.

וְלָכֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי! מֵאַחַר שֶׁחָטָאתָ כְּבָר בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְנִתְבַּלְבַּלְתָּ, וְנִכְנַסְתָּ בְּדֶכָאוֹן פְּנִימִי, וְאַתָּה בּוֹכֶה וּמְבַכֶּה יָמֶיךָ וּשְׁנוֹתֶיךָ, וְאֵין לְךָ מְנַחֵם, עִקַּר הָעֵצָה — שֶׁתְּחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, וּתְקַבֵּל עַל עַצְמְךָ בְּקַבָּלָה חֲזָקָה שֶׁלֹּא תַּחֲזֹר לַעֲשׂוֹת אֶת הַשְּׁטְיוֹת הָאֵלּוּ, לְהוֹצִיא זֶרַע לְבַטָּלָה בְּיָדֶיךָ, אֲשֶׁר זֶהוּ חֵטְא מְגֻנֶּה מְאֹד, שֶׁהוֹרֵג אֶת הָאָדָם וְהוֹרֵס לוֹ אֶת הַבְּרִיאוּת, עַד שֶׁנִּפְגֶּמֶת לוֹ הָאֱמוּנָה. וְעָלֶיךָ לָדַעַת, שֶׁמֵּאַחַר שֶׁכְּבָר חָטָאתָ בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה, יִהְיֶה לְךָ נִסָּיוֹן קָשֶׁה, שֶׁיְנַסּוּ אוֹתְךָ בָּזֶה שֶׁתִּצְטָרֵךְ לִשְׁמֹעַ שֶׁמְּדַבְּרִים עַל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת כָּל דָּבָר אָסוּר, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְאִם תְּרַחֵם עַל עַצְמְךָ, וְלֹא

תִּתְעָרֵב בְּמַחֲלֹקֶת שֶׁעַל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, אֲזַי תִּזְכֶּה לַעֲבֹר עַל הַכֹּל. אֲבָל אִם תַּמְשִׁיךְ אֶת עַצְמְךָ אֶל הַמַּחֲלֹקֶת עַל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, תֵּדַע שֶׁאַתָּה אָבוּד מֵהָעוֹלָם הַזֶּה וּמֵהָעוֹלָם הַבָּא, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ה׳) עַל הַפָּסוּק (מִשְׁלֵי טו, לא): ״אֹזֶן שֹׁמַעַת תּוֹכַחַת חַיִּים בְּקֶרֶב חֲכָמִים תָּלִין״, שֶׁזֶּה לְשׁוֹן תְּלוּנָה וּמְרִיבָה, כְּשֶׁאַתָּה שׁוֹמֵעַ מְרִיבוֹת שֶׁבֵּין הַצַּדִּיקִים, תֵּדַע שֶׁזֶּה מַשְׁמִיעִים אוֹתְךָ תּוֹכָחָה עַל שֶׁפָּגַמְתָּ בְּטִפֵּי מֹחֲךָ, שֶׁעַל הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה נֶאֱמַר (שָׁם ב, יט): ״וְכָל בָּאֶיהָ לֹא יְשׁוּבוּן, וְלֹא יַשִּׂיגוּ אָרְחוֹת חַיִּים״, שֶׁאַתָּה דָּבוּק בְּסִטְרָא דְּמוֹתָא, כִּי מִי שֶׁחוֹטֵא בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הוּא נִדְבָּק בַּמָּוֶת, כִּי כָּל הַחַיִּים שֶׁלּוֹ כְּבָר מְרוֹרִים כַּמָּוֶת, וּמְבַקֵּשׁ אֶת נַפְשׁוֹ לָמוּת, מֵרֹב מְרִירוּת שֶׁעוֹבֶרֶת עָלָיו; כִּי הַחֵטְא הַזֶּה מְבִיאוֹ לִידֵי דְּכָאוֹן פְּנִימִי, וְהוּא שׁוֹרֶה בְּעַצְבוּת גְּדוֹלָה. אֲבָל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אָב הָרַחֲמָן, וְרוֹצֶה שֶׁאָדָם יַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, אֲזַי שׁוֹלֵחַ לוֹ נִסָּיוֹן, שֶׁהוּא יִשְׁמַע לַחֲלֹק עַל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, הַיָּכוֹל לְתַקֵּן אוֹתוֹ, וְאִם יֵשׁ לוֹ שֵׂכֶל וְדַעַת, וְהוּא מַחֲזִיק מַעֲמָד, וְאֵינוֹ נִמְשָׁךְ אַחַר הַמַּחֲלֹקֶת, אֶלָּא יוֹדֵעַ, שֶׁהַצַּדִּיק הַזֶּה יָכוֹל לְהַצִּיל אוֹתוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא זוֹכֶה לָצֵאת מֵהַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה, וּלְתַקֵּן אֶת כָּל חֲטָאָיו וּפְשָׁעָיו, אֲבָל אִם אֵין לוֹ דַּעַת וְשֵׂכֶל, אֶלָּא

נִמְשָׁךְ אַחַר הַחוֹלְקִים, וּמַה גַּם שֶׁהוּא שׁוֹטֶה, וְאֵינוֹ עוֹצֵר אֶת עַצְמוֹ, אֶלָּא עוֹד גַּם־כֵּן חוֹלֵק עַל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, אֲזַי הוּא אָבוּד לְגַמְרֵי, אָבוּד בָּעוֹלָם הַזֶּה וְאָבוּד בָּעוֹלָם הַבָּא, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי מוֹהַרַנַ״תְ זַ״ל (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, תְּפִלִּין, הֲלָכָה ד׳, אוֹתִיּוֹת: ד, ה), אֲשֶׁר מִי שֶׁפָּגַם בִּפְגַם הַבְּרִית, לוֹ קָשֶׁה לָשׁוּב לְאָרְחוֹת חַיִּים, אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מָלֵא רַחֲמִים, וְחוֹשֵׁב מַחֲשָׁבוֹת לְבַל יִדַּח מִמֶּנּוּ נִדָּח, עַל־כֵּן הוּא שׁוֹלֵחַ לָנוּ צַדִּיקִים קְדוֹשִׁים וְנוֹרָאִים מְאֹד, שֶׁהֵם מַמְשִׁיכִים לָנוּ גִּלּוּי אֱלֹקוּת בְּמַדְרֵגָה הֲכִי עֶלְיוֹנָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה הֵם שׁוֹרְפִים אֶת הַקְּלִפּוֹת. כִּי בֶּאֱמֶת הַקְּלִפּוֹת וְהַסִּטְרָא אַחֲרָא לֹא יְכוֹלִים לִסְבֹּל אֶת הָאוֹר, וְהַצַּדִּיקֵי אֱמֶת, אֲשֶׁר מְקַבְּלִים מֵהַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נִפְלָאָה מְאֹד, הֵם מְאִירִים עַל נַפְשׁוֹת הַפְּגוּמִים בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, אוֹר גָּדוֹל וְנוֹרָא, עַד שֶׁהֵם שׁוֹרְפִים אֶת הַקְּלִפּוֹת, אֲבָל יֵשׁ לָהֶם נְסָיוֹן, שֶׁצְּרִיכִים לַעֲמֹד בּוֹ, הַיְנוּ, שֶׁצְּרִיכִים לִשְׁמֹעַ מַחֲלֹקֶת וּמְרִיבוֹת עַל הַצַּדִּיקִים, וּבִפְרָט עַל הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, וְכָל מִי שֶׁאֵינוֹ נִכְנָס בֵּין הַמַּחֲלֹקֶת, אֶלָּא יוֹדֵעַ שֶׁכָּל הַמַּחֲלֹקֶת שֶׁיֵּשׁ עַל הַצַּדִּיקִים הִיא רַק בִּשְׁבִילוֹ, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּהְיֶה לוֹ זְכוּת לְהִתְקָרֵב, אָז הוּא מְרַחֵם עַל עַצְמוֹ, וְאֵינוֹ מִתְעָרֵב בְּשׁוּם מַחֲלֹקֶת, וַאֲזַי זוֹכֶה לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל, אֲבָל מִי שֶׁאֵין לוֹ שֵׂכֶל וְדַעַת, כִּי חָטָא וּפָגַם

כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה, אֲזַי נִתְפַּתָּה אַחַר יְצָרוֹ, וּמִתְעָרֵב בְּמַחֲלֹקֶת וּמְרִיבוֹת, וְגַם הוּא כְּבָר מְדַבֵּר עַל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת וַאֲנָשָׁיו וְתַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים, אֲזַי נֶעֱקָר מִשְּׁנֵי הָעוֹלָמוֹת, עַל־יְדֵי שֶׁמִּתְעָרֵב בְּמַחֲלֹקֶת. וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, מַה לְּפָנֶיךָ! נִכְשַׁלְתָּ בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, בְּאֹפֶן מָר מְאֹד, עַד שֶׁהִתְרַגַּלְתָּ וְאֵינְךָ יָכוֹל לָצֵאת מֵהֶהֱרְגֵּל הָרָע הַזֶּה. רְאֵה מַה הִזְהִיר הַקָּדוֹשׁ אוֹמֵר עָלֶיךָ, שֶׁאֵין לְךָ שׁוּם תִּקָּנָה לְתַקֵּן אֶת חֶטְאֶיךָ, וְאַתָּה תִּשָּׁאֵר בְּמָוֶת נִצְחִי. וְהִנֵּה בָּא רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמְגַלֶּה לְךָ, שֶׁיֵּשׁ לְךָ תִּקּוּן, וּבְזֹהַר הַזֶּה אַף אֶחָד אֵינוֹ מֵבִין רַק הוּא, וּמְגַלֶּה לְךָ אֲשֶׁר הַנִּסָּיוֹן שֶׁלְּךָ יִהְיֶה, שֶׁתִּצְטָרֵךְ לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל הָרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים, הַנּוֹאֲפִים כִּכְלָבִים, שֶׁרָבִים וּמְדַבְּרִים עַל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים הַדְּבֵקִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּבִפְרָט עַל הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא מְאֹד, שֶׁבָּטֵל וּמְבֻטָּל אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא; אֲשֶׁר נִמְצָאִים בְּכָל דּוֹר וָדוֹר רְשָׁעִים אֲרוּרִים, הַמְדַבְּרִים כָּל דָּבָר אָסוּר עַל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, תִּדַּע שֶׁאֲלוּ הֵן הַטְּפוֹת זֶרַע לְבַטָּלָה שֶׁהוֹצֵאתָ. כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, אוֹת נָאוּף, סִימָן כו): עַל־יְדֵי הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, בּוֹרֵא קְלִפּוֹת הַמִּתְלַבְּשִׁים בִּבְנֵי־אָדָם מִתְנַגְּדִים וְחוֹלְקִים עָלָיו, וְעוֹשִׂים לוֹ יִסּוּרִים. וּבֶאֱמֶת דָּבָר זֶה סוֹבֵב עַל מִי שֶׁחָטָא בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה, הַטְּפוֹת שֶׁהוֹצִיא לְבַטָּלָה מִתְלַבְּשׁוֹת בּוֹ

וּבְמֵרֵיעָיו הָרְשָׁעִים שֻׁחוֹלְקִים עַל הַצַּדִּיקִים הָאֱמִתִּיִּים, וּבִפְרָט עַל הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל מְאֹד, שֶׁיֵּשׁ בְּכֹחוֹ לְהַצִּיל אוֹתְךָ מֵרֶדֶת שַׁחַת, וְיָכוֹל לְתַקֵּן אוֹתְךָ.

וְלָכֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי! מֵאַחַר שֶׁאַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁקִּלְקַלְתָּ בִּבְרִיתְךָ, וְעָשִׂיתָ כָּל מִינֵי עֲבֵרוֹת וַחֲטָאִים וּפְשָׁעִים, רְאֵה עַל־כָּל־פָּנִים אִם אַתָּה רוֹצֶה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּלְתַקֵּן אֶת הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה, שֶׁלְּבַל תִּתְעָרֵב בְּשׁוּם מַחֲלֹקֶת עַל הַצַּדִּיקִים הָאֱמִתִּיִּים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים נה, כא): "שָׁלַח יָדָיו בְּשְׁלוֹמָיו — חִלֵּל בְּרִיתוֹ". מִי שֶׁמְּדַבֵּר עַל צַדִּיקִים וּמִתְלוֹצֵץ מֵהֶם, וּבִפְרָט מֵהַצַּדִּיק הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, הַמְגַלֶּה אֶת אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, סִימָן שֶׁהוּא חִלֵּל בְּרִיתוֹ. וְלָכֵן אִם אַתָּה רוֹצֶה לְתַקֵּן מַה שֶּׁחָטָאתָ, רְאֵה עַל־כָּל־פָּנִים שֶׁלֹּא תִּהְיֶה מְעָרֵב בֵּין מַחֲלֹקֶת וּמְרִיבוֹת עֲלֵיהֶם, וְעַל־יְדֵי־זֶה אַתָּה אֶת נַפְשְׁךָ הִצַּלְתָּ. וְאִם תִּהְיֶה מְקֹרָב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁיֵּשׁ לוֹ לְמוּדִים עֲמֻקִּים, "עָמֹק עָמֹק מִי יִמְצָאֶנּוּ", אֵיךְ לְתַקֵּן אֶת חֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה, וְיֵשׁ לוֹ תִּקּוּנִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים לְתַקֵּן גַּם אוֹתְךָ, אָז יִהְיֶה לְךָ תִּקּוּן נִצְחִי. וְלָכֵן, רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי! מֵאַחַר שֶׁחָטָאתָ וְעָוִיתָ וּפָשַׁעְתָּ בְּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְאַתָּה בִּכְלַל "דִּמְעַת הָעֲשׁוּקִים" וְאֵין לָהֶם מְנַחֵם, וּמִיַּד עֹשְׁקֵיהֶם כֹּחַ, וְאֵין לָהֶם מְנַחֵם,

שֶׁאַתָּה אֵינְךָ מוֹצֵא אֶת הַמָּקוֹם שֶׁלְּךָ, רְאֵה לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהוּא הַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא מְאֹד, שֶׁנִּשְׁלָח מִן הַשָּׁמַיִם בַּדּוֹר הַזֶּה, כְּדֵי לְתַקֵּן אֶת כָּל אֵלּוּ שֶׁנִּכְשְׁלוּ בִּכְפֻגַּם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְאֶל תַּלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁהֵם צַדִּיקֵי הַדּוֹר, וְתִשְׁמֹר אֶת עַצְמְךָ מְאֹד לֹא לִהְיוֹת מְעֹרָב בְּשׁוּם מַחֲלֹקֶת וּבְשׁוּם מְרִיבוֹת וּבְשׁוּם וִכּוּחִים שֶׁיֵּשׁ עֲלֵיהֶם מִצַּד הַסָּמ״ךְ־מ״ם, יִמַּח שְׁמוֹ, אֶלָּא תָּמִיד תִּזְכֹּר אֶת מַעֲשֶׂיךָ הַמְגֻנִּים, וְעַל־יְדֵי־זֶה אִם תִּשְׁקֹד עַל דַּלְתוֹת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וְתַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר, עַל יָדָם תִּזְכֶּה לְתַקֵּן אֶת הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה. אֲבָל אַתָּה צָרִיךְ לָדַעַת, שֶׁיִּהְיֶה לְךָ נִסָּיוֹן מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה, כִּי הַחֵטְא הַזֶּה מְבַלְבֵּל אֶת הַדַּעַת, וּמַכְנִיס בָּאָדָם סְפֵקוֹת וּבִלְבּוּלִים וַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת, עַצְבוּת וּמְרִירוּת וְדִכְאוֹנוֹת, עַד שֶׁנִּכְנָסִת בּוֹ גֵּאוּת וְיֵשׁוּת, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁמְּרַחֵק אוֹתוֹ מֵהַצַּדִּיק הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, וּמִצַּדִּיקֵי הַדּוֹר שֶׁהֵם תַּלְמִידֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּכְבָר נַעֲשָׂה הוֹגֶה דֵּעוֹת, וּמִתְעָרֵב בְּמַחֲלֹקֶת עֲלֵיהֶם, וְגַם הוּא מַתְחִיל לְדַבֵּר וְלַחֲלֹק עֲלֵיהֶם. וְלָכֵן רְאֵה כִּי הַזְּהָרָתִי, אֲהוּבִי, בְּנִי! שֶׁלְּבַל יִהְיֶה לְךָ שׁוּם קֶשֶׁר עִם אֵלּוּ הַחוֹלְקִים עַל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת. אִם אַתָּה רוֹצֶה לְתַקֵּן אֶת נַפְשְׁךָ, רְאֵה לְבַטֵּל עַצְמְךָ לְגַמְרֵי אֶל הָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְתִהְיֶה בְּעֵינֵי עַצְמְךָ כְּאַיִן מַמָּשׁ, וְתִשְׁתַּדֵּל לִבְרֹחַ מִכָּל אֵלּוּ

הָרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים הַמְדַבְּרִים עַל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת הַמְגַלֶּה אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, אֲהוּבִי, בְּנִי! אֲשֶׁר רַק זֶה הַנִּסָּיוֹן שֶׁלְּךָ, כִּי מִלְּמַעְלָה רוֹצִים לִרְאוֹת הַאִם תִּתְרַחֵק מִכָּל אֵלּוּ הָרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים, הַמְדַבְּרִים עַל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת וְתַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים, כִּי אִם תִּהְיֶה עִמָּהֶם — תִּלָּכֵד בְּפַח יָקוּשׁ, שֶׁלֹּא תּוּכַל לָצֵאת מִמֶּנּוּ. וְזָכוֹר תִּזְכֹּר אֶת זֹאת כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, אֲשֶׁר עִקַּר תִּקּוּן הַבְּרִית הוּא לֹא לְהִתְעָרֵב בְּשׁוּם מַחֲלֹקֶת וּמְרִיבוֹת, אֶלָּא לְמָשְׁךְ עַצְמוֹ אֶל הַשָּׁלוֹם, שֶׁהוּא שְׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא (שַׁבָּת י.), וְאָז יֵשׁ לְךָ תִּקְוָה לְתַקֵּן אֶת כָּל מַה שֶּׁשִּׁחַתָּ.

ב.

אֲהוּבִי, בְּנִי! עָלֶיךָ לִזְכֹּר, שֶׁהֶחָכָם מִכָּל אָדָם אוֹמֵר (קֹהֶלֶת ד, א): "וְשַׁבְתִּי אֲנִי וָאֶרְאֶה אֶת כָּל הָעֲשֻׁקִים אֲשֶׁר נַעֲשִׂים תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ, וְהִנֵּה דִּמְעַת הָעֲשֻׁקִים וְאֵין לָהֶם מְנַחֵם, וּמִיַּד עֹשְׁקֵיהֶם כֹּחַ וְאֵין לָהֶם מְנַחֵם"; הַפְּסוּק הַזֶּה סוֹבֵב עַל כָּל אֵלּוּ שֶׁנִּפְגְּמוּ בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁנַּפְשָׁם נֶעֱשֶׁקֶת בֵּין הַקְּלִפּוֹת, וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא בַּחֲטָא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, נִכְנֶסֶת בּוֹ עַצְבוּת וּמְרִירוּת וְדָכְאוֹן פְּנִימִי, וְנַעֲשֶׂה מְבֹהָל

וּמְבֻלְבָּל, עַד שֶׁאֵינוֹ זוֹכֶה לְיַשֵּׁב דַּעְתּוֹ כְּרֶגַע, וְהוֹלֵךְ כְּשִׁכּוֹר בְּזֶה הָעוֹלָם, וְנַעֲשָׂה בְּכַעַס. כִּי הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה מַכְנִיס בּוֹ כַּעַס וּרְצִיחָה. כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן רמט): מִפְּנֵי מָה כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית לח, ז): ״וַיְהִי עֵר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי הַוָיָ״ה״, מַדּוּעַ רַע וְלֹא רָשָׁע? אֶלָּא מִי שֶׁעוֹבֵר עֲבֵרָה זוֹ שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁהוּא חֵטְא עֵר וְאוֹנָן, הוּא רַע תָּמִיד, וְנַעֲשָׂה כַּעֲסָן וְרַצְחָנִי, אִישׁ רַע וּבְלִיַּעַל, וּמֵצִיק לַזּוּלַת, וְהוּא בַּעַל מַחֲלֹקֶת, וְרַב עִם כֻּלָּם. וְלָכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן קפד): אֶת הַנּוֹאֵף אֶפְשָׁר לְהַכִּיר בָּאַף; הַיְנוּ מִי שֶׁהוּא כַּעֲסָן וְעַצְבָּנִי תָּמִיד, סִימָן שֶׁפָּגַם בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה; כִּי הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה הוֹרֵס אֶת עֲצַבֵּי הָאָדָם, עַד שֶׁהוּא תָּמִיד רַגְזָן, וּמוֹצִיא עֲצַבָּיו עַל הַזּוּלַת.

וְלָכֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי! רְאֵה מַה לְּפָנֶיךָ; מֵאַחַר שֶׁקִּלְקַלְתָּ בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הָרַסְתָּ אֶת כָּל הַמֹּחַ וְהַדַּעַת שֶׁלְּךָ, עַד שֶׁאֵינְךָ שׁוֹלֵט עַל עַצְמְךָ, וְאַתָּה בְּכַעַס וּבְרִצְיחָה עַל זוּלָתֶךָ, וְאֵינְךָ מְסֻגָּל לַחֲשֹׁב יָשָׁר, כִּי אַתָּה מְבֻהָל וּמְבֻלְבָּל וּבוֹכֶה וּמְבַכֶּה שָׁמַיִם וָאָרֶץ, שֶׁזּוֹ ״דִּמְעַת הָעֲשׁוּקִים׳ וְאֵין לָהֶם מְנַחֵם״, כִּי אֵין לְךָ שׁוּם נֶחָמָה בְּחַיֶּיךָ, כִּי נֶעֱשֵׂיתָ בֵּין הַקְּלִפּוֹת, ״וּמִיַּד עִשְׁקֵיהֶם כֹּחַ וְאֵין לָהֶם מְנַחֵם״; כִּי

בֶּאֱמֶת הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה הוּא הֶחָמוּר בְּיוֹתֵר, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (נִדָּה יג:): הַמַּקְשֶׁה עַצְמוֹ לָדַעַת יְהֵא בְּנִדּוּי, וְלֵימָא אָסוּר? אֶלָּא דְּקָמְגָרֵי יֵצֶר הָרָע אַנַּפְשֵׁיהּ. וְרַב אַמִּי אוֹמֵר נִקְרָא עַבַרְיָן, שֶׁכָּךְ אֲמָנוּתוֹ שֶׁל יֵצֶר הָרָע: הַיּוֹם אוֹמֵר לוֹ עֲשֵׂה כָּךְ, וּלְמָחָר אוֹמֵר לוֹ עֲשֵׂה כָּךְ, וּלְמָחָר אוֹמֵר לוֹ: לֵךְ עֲבֹד עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים, וְהוֹלֵךְ וְעוֹבֵד. כִּי הַחֵטְא הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה מַכְנִיס בָּאָדָם סְפֵקוֹת בֶּאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, עַד שֶׁמִּי שֶׁחָטָא בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה, הוּא נִכְנָס בְּתוֹךְ עַצְמוֹ בְּדָכָאוֹן פָּנִימִי וּמִתְיָאֵשׁ מֵחַיָּיו, עַד שֶׁבּוֹכֶה וּמְבַכֶּה שָׁמַיִם וָאָרֶץ עַל גּוֹרָלוֹ הַמַּר; כִּי הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שׁוֹבֵר אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, וְהוֹרֵס לוֹ אֶת הַבְּרִיאוּת וְאֶת הַחַיִּים וְאֶת הָאֱמוּנָה. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שָׁם): מַאי דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָה א, טו): ״יְדֵיכֶם דָּמִים מָלְאוּ״ — אֲפִלּוּ הַמְגָאֲפִים בַּיָּד. תָּנָא דְּבֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל (שְׁמוֹת כ, יד): ״לֹא תִנְאָף״ — לֹא תִּהֶא בְּךָ נאוף — בֵּין בַּיָּד בֵּין בָּרֶגֶל. וְאָמְרוּ (נִדָּה יג.): כָּל הַמּוֹצִיא שִׁכְבַת זֶרַע לְבַטָּלָה, כְּאִלּוּ שׁוֹפֵךְ דָּמִים, שֶׁנֶּאֱמַר (יְשַׁעְיָה נז, ה): ״הַנֶּחָמִים בָּאֵלִים תַּחַת כָּל עֵץ רַעֲנָן, שׁוֹחֲטֵי הַיְלָדִים בַּנְּחָלִים, תַּחַת סְעִיפֵי הַסְּלָעִים״, אַל תִּקְרֵי שׁוֹחֲטֵי אֶלָּא סוֹחֲטֵי. רַב אַסִּי אָמַר, כְּאִלּוּ עוֹבֵד עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים, כְּתִיב הָכָא: ״תַּחַת כָּל עֵץ רַעֲנָן״, וּכְתִיב הָתָם (דְּבָרִים יב, ב): ״עַל הֶהָרִים הָרָמִים וְתַחַת כָּל עֵץ

רַעֲנָן״; נִמְצָא, שֶׁהַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה מֵבִיא אֶת הָאָדָם לִידֵי כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, שֶׁמִּשָּׁם נִמְשֶׁכֶת עָלָיו עַצְבוּת וּמְרִירוּת. כִּי הַמַּאֲמִין הָאֲמִתִּי, אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, הוּא תָּמִיד יִהְיֶה שָׂמֵחַ.

וְלָכֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי! מֵאַחַר שֶׁחָטָאתָ כְּבָר בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, רְאֵה לִשְׁמֹר אֶת עַצְמְךָ מִכָּעַס, שֶׁלֹּא תָּבֹא לִידֵי כַּעַס וּקְפִידוּת, אֶלָּא תַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ בְּמִדַּת הַסַּבְלָנוּת. וְאַף שֶׁזֶּה יָבֹא לְךָ מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה, כִּי מִי שֶׁחָטָא בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה, טִבְעוֹ לִהְיוֹת כַּעֲסָן וְאִישׁ רַע וּבְלִיַּעַל, וּלְהָצִיק לְכֻלָּם, עִם כָּל זֹאת אַתָּה צָרִיךְ לָקַחַת אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְלִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ לִהְיוֹת סַבְלָן גָּדוֹל מְאֹד, אֲשֶׁר מִדַּת הַסַּבְלָנוּת תְּלוּיָה רַק כְּפִי הָאֱמוּנָה שֶׁל הָאָדָם. כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קנה), שֶׁמִּי שֶׁחָזָק בֶּאֱמוּנָה, יֵשׁ לוֹ כֹּחַ הַגָּדֵל וְכֹחַ הַצּוֹמֵחַ, וּמַאֲרִיךְ אַף עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, וְשׁוּם רוּחַ רָעָה לֹא יְכוֹלָה לִשְׁבֹּר אוֹתוֹ. וְעַל־כֵּן עִקַּר תִּקּוּן הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הוּא לְהַרְבּוֹת בֶּאֱמוּנָה, וּלְדַבֵּר עִם כָּל אֶחָד בֶּאֱמוּנָה. וְכֵן הוּא בְּעַצְמוֹ, יַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לֵילֵךְ אֶל מָקוֹם פָּנוּי שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וִידַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא

בִּשְׂפַת הָאֵם שֶׁלּוֹ. בְּנִי! בְּנִי! אֵין עוֹד תִּקּוּן גָּדוֹל לְתַקֵּן אֶת הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה, וְלָצֵאת מֵעֹשֶׁק הַקְּלִפּוֹת וְהַסִּטְרָא אַחֲרָא שֶׁנַּעֲשָׂקְתָּ בֵּינֵיהֶם, אֶלָּא עַל־יְדֵי שֶׁתַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לֵילֵךְ לְמָקוֹם פָּנוּי שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וְתַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לָשִׂיחַ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וְתִצְעַק קוֹלֵי קוֹלוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁיָּחוּס וִירַחֵם עָלֶיךָ, כְּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לו): כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא בְּפֶגֶם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עַל־יְדֵי־זֶה נִפְגָּם מֹחוֹ. כַּמּוּבָא בַּזֹּהַר (מִשְׁפָּטִים קי): סִלּוּקָא דְּיסוֹדָא עַד אַבָּא וְאִמָּא, שֶׁהֵם חָכְמָה וּבִינָה, שֶׁהֵם י״ה, שֶׁהֵם הַמֹּחִין; הַיְנוּ כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל פֶּגֶם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, נִפְגָּם מֹחוֹ וְנִתְבַּלְבֵּל לְגַמְרֵי, עַד שֶׁאֵין לוֹ יְשׁוּב הַדַּעַת כְּלָל, וְהוּא נִכְנָס בַּעֲצַבִּים, וְהוּא בִּכְעַס תָּמִיד עַל כָּל אֶחָד, וְהוּא מְמֻרְמָר וְשׁוֹרֶה בְּדַכָּאוֹן פְּנִימִי וְתָמִיד עַצְבָנִי, וְהוּא רָב עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וּמְדַבֵּר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, עִקַּר הָעִצָּה לָצֵאת מִזֶּה — רַק לִצְעֹק אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְאֶת זֹאת אַתָּה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת יָמִים וְשָׁנִים — לָלֶכֶת אֶל מָקוֹם פָּנוּי שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וּלְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִהְיֶה עַקְשָׁן גָּדוֹל עַל זֶה יָמִים וְשָׁנִים דַּיְקָא, כִּי אוֹרֶךְ הַרְבֵּה זְמַן, עַד שֶׁזּוֹכִים לְזַכֵּךְ אֶת נִשְׁמָתוֹ וּמֹחוֹ וְדַעְתּוֹ. וְאַל תַּחֲשֹׁב

שֶׁזֶּה בָּא קַל, אֶלָּא צְרִיכִים לְצָעֵק קוֹלֵי קוֹלוֹת, ע׳ קָלִין בְּכָל יוֹם וָיוֹם, וְכַמּוּבָן שֶׁזֶּה צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּמָקוֹם פָּנוּי שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם. וְעַל־יְדֵי־זֶה שֶׁתַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, סוֹף כָּל סוֹף תִּזְכֶּה לָצֵאת מֵהַצָּרָה הַמָּרָה הַזּוֹ שֶׁנִּלְכַּדְתָּ בָּהּ. הָעִקָּר רְאֵה לִהְיוֹת סַבְלָן גָּדוֹל מְאֹד, כִּי הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה יְעַצְּבֵן אוֹתְךָ תָּמִיד, וַיַּכְנִיס בְּךָ עַצְבוּת וּמְרִירוּת, וְלֹא תּוּכַל לִסְבֹּל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וְתִהְיֶה תָּמִיד מְבֹהָל וּמְבֻלְבָּל. וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי! לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאַף פַּעַם לֹא תִּתְעָרֵב בְּשׁוּם מַחֲלֹקֶת שֶׁיֵּשׁ בֵּין עַם יִשְׂרָאֵל, כִּי הַמַּחֲלֹקֶת הִיא הַסְּטְרָא אַחֲרָא וְהַקְּלִפּוֹת, וּמִי שֶׁנִּכְשָׁל בְּפֶגֶם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הוּא בַּעַל מַחֲלֹקֶת גָּדוֹל מְאֹד, כִּי הַסָּמ״ךְ־מ״ם נִתְלַבֵּשׁ בּוֹ, כִּי כָּל עִנְיָנוֹ הוּא רַק ׳הַפְרֵד וּמְשֹׁל׳, שֶׁגּוֹרֵם רַק לָרִיב אֶחָד עִם הַשֵּׁנִי. וְלָכֵן רְאֵה לָקַחַת אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְלַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְאָז תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁסּוֹף כָּל סוֹף תִּזְכֶּה לָצֵאת מִזֶּה.

ג.

אֲהוּבִי, בְּנִי! עָלֶיךָ לִזְכֹּר, שֶׁמַּה שֶּׁאָמַר הֶחָכָם מִכָּל הָאָדָם (קֹהֶלֶת ד, א): ״וְשַׁבְתִּי אֲנִי וָאֶרְאֶה אֶת כָּל הָעֲשֻׁקִים אֲשֶׁר נַעֲשִׂים תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ, וְהִנֵּה דִּמְעַת

הָעֲשֻׁקִים וְאֵין לָהֶם מְנַחֵם, וּמִיַּד עֹשְׁקֵיהֶם כֹּחַ וְאֵין לָהֶם מְנַחֵם״; וְזֶה סוֹבֵב עַל אֵלּוּ שֶׁנִּכְשְׁלוּ בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, אֲשֶׁר הַחֵטְא הַזֶּה הוּא הֶחָמוּר בְּיוֹתֵר, שֶׁאָדָם מוֹצִיא זַרְעוֹ לְבַטָּלָה, אֲשֶׁר מִכָּל טִפָּה וְטִפָּה יָכוֹל לְהִוָּלֵד וְלָד, וְאָדָם הוֹלֵךְ וּבְמוֹ יָדָיו הוֹרֵג אוֹתָם, וְלָכֵן הֶחֱמִירוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים כָּל־כָּךְ בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה, עַד שֶׁאָמְרוּ, שֶׁחַיָּב מִיתָה, וְלֹא יִרְאֶה פְּנֵי שְׁכִינָה (נִדָּה יג.); עִם כָּל זֹאת גְּלָה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׁיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן עא), אֲשֶׁר עַל הַכֹּל מוֹעִילָה תְּשׁוּבָה, וְאֵין דָּבָר כָּזֶה שֶׁאָדָם אָבוּד, כִּי כָּל זְמַן שֶׁאָדָם חַי יָכוֹל לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל; וּבִפְרָט הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, אֲשֶׁר הוּא הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, וּמִי שֶׁנִּכְנָס בּוֹ, מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה לוֹ לָצֵאת מִמֶּנּוּ, כִּי הַהֶרְגֵּל נַעֲשָׂה טֶבַע שֵׁנִי, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי־הַנְּעוּרִים, שֶׁנִּשְׁקְעוּ בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה, עַד שֶׁנִּגְעֲלוּ בְּגִעַל נֶפֶשׁ הַזֶּה, וְקָשֶׁה וְכָבֵד לָהֶם לָצֵאת, וּמָרִים וּמְרוֹרִים לָהֶם הַחַיִּים. כִּי הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה מַכְנִיס בָּאָדָם דִּכָּאוֹן פְּנִימִי וַעֲצָבוּת וּמְרִירוּת וּמָרָה שְׁחוֹרָה, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי־הַנְּעוּרִים שֶׁנִּחְלְשׁוּ כָּל־כָּךְ, וּבִקְשֵׁי יְכוֹלִים לְהִתְפַּקֵּד, כִּי נִכְנְסָה בָּהֶם עַצְבוּת וַעֲצַלְתַּיִם, שֶׁרֹב הַיּוֹם שׁוֹכְבִים בַּמִּטָּה בְּיֵאוּשׁ עָצוּם, וּמַה גַּם שֶׁהַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה מַכְנִיס אֶת הָאָדָם בְּמִין חֻלְשָׁה כָּזוֹ, עַד שֶׁנִּכְנָסוֹת בּוֹ מַחְשָׁבוֹת שֶׁל לְהִפָּרֵד

מִבְּנֵי־אָדָם, שֶׁלֹּא תִּהְיֶה לוֹ שַׂיָּכוּת עִם בְּנֵי־אָדָם, כִּי מֵרֹב יֵאוּשׁ וְדַכָּאוֹן, מִתְיָאֵשׁ לְגַמְרֵי, עַד שֶׁעוֹזֵב אֶת עַצְמוֹ. וְלָכֵן עִקַּר הָעֲצָה — רַק לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְלָשִׂיחַ וּלְסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ. וְאַף שֶׁלִּזֶּה צְרִיכִים הַרְבֵּה אֱמוּנָה, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶלָּא עַל־יְדֵי שֶׁחָזָק בֶּאֱמוּנָה; כִּי עֶצֶם הָעֲבֹדָה שֶׁאָדָם בָּא וּמְדַבֵּר אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הוּא מוֹכִיחַ בָּזֶה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אֱמוּנָה, כִּי אַחֶרֶת לֹא הָיָה בָּא לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ. וּמִי שֶׁפָּנַם בַּחֹטֶא הַמַּגֵּפָה הַזֹּאת שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הָאֱמוּנָה שֶׁלּוֹ נִפְגְּמָה לְגַמְרֵי. וְלָכֵן הָעֵצָה הַיְעוּצָה הִיא לִלְמֹד מִשְׁנָיוֹת, כִּי כָּךְ אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הָר״ן, סִימָן יט), שֶׁאַפִלּוּ אוֹתָם הָאֲנָשִׁים הָרְחוֹקִים מֵהַקְּדֻשָּׁה, שֶׁנִּלְכְּדוּ בִּמְצוּדָה רָעָה, עַד שֶׁרְגִילִים בַּעֲבֵרוֹת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, אַף־עַל־פִּי־כֵן הַכֹּחַ שֶׁל הַתּוֹרָה גָּדוֹל כָּל־כָּךְ, עַד שֶׁיָּכוֹל לְהוֹצִיא אוֹתָם מֵהֶעֲבֵרוֹת שֶׁרְגִילִים בָּהֶם, חַס וְשָׁלוֹם. וְאִם יַעֲשׂוּ לָהֶם חֹק קָבוּעַ וְחִיּוּב חָזָק לִלְמֹד בְּכָל יוֹם וְיוֹם כָּךְ וְכָךְ, יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה, בְּוַדַּאי יוּכְלוּ לָצֵאת מִמְּצוּדָתָם הָרָעָה עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה, כִּי כֹּחַ הַתּוֹרָה גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד. וְקַבָּלָה אֵצֶל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲשֶׁר הַחֹק קָבוּעַ שֶׁהוְהִירָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, סוֹבֵב עַל ח״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, שֶׁתַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ, אֲהוּבִי, בְּנִי, לָקַחַת

מִשָּׁנִיוֹת, וּלְהַתְחִיל לִגְרֹס פֶּרֶק אַחַר פֶּרֶק, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְסַיֵּם חַ״י פְּרָקִים מִשָּׁנִיוֹת בְּכָל יוֹם וָיוֹם. וְדָבָר זֶה תַּעֲשֶׂה לְעַצְמְךָ חֹק וְלֹא יַעֲבֹר בְּכָל יוֹם, לִגְרֹס חַ״י פְּרָקִים מִשָּׁנִיוֹת, וְזֶה הוֹרֵג אֶת הַיֵּצֶר הָרָע, כַּמּוּבָא מִגְּדוֹלֵי הָאֲרִיזַ״ל. וְלָכֵן אִם אַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁנִּלְכַּדְתָּ כְּבָר בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה, תַּעֲשֶׂה לְעַצְמְךָ קְבִיעוּת חֲזָקָה לִגְרֹס בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשָּׁנִיוֹת, וְאַף שֶׁבַּהַתְחָלָה יָבֹא לְךָ דָּבָר זֶה קָשֶׁה מְאֹד, כִּי עַל־פִּי־רֹב לֹא תָּבִין מַה שֶּׁאַתָּה אוֹמֵר, כִּי עַל־יְדֵי הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה נֶעֱקַר מֹחוֹ מִמְּקוֹמוֹ, וְאֵינוֹ זוֹכֶה לְהָבִין מַה שֶּׁלּוֹמֵד, אֲפִלּוּ פְּשׁוּטָן שֶׁל דְּבָרִים, עִם כָּל זֹאת רְאֵה לוֹמַר חַ״י פְּרָקִים מִשָּׁנִיוֹת בִּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת, בְּלִי שׂוּם חָכְמוֹת וְהַשְׂכָּלוֹת שֶׁל הֶבֶל, כִּי רַק זֶה יָכוֹל לְהוֹצִיא אוֹתְךָ מֵהַפַּח יָקוּשׁ שֶׁנָּפַלְתָּ בּוֹ, כִּי רַק זֶה הוֹרֵג אֶת הַיֵּצֶר הָרָע. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה ד׳, סִימָן ג׳): אֵין כָּל הַגְּלֻיּוֹת הַלָּלוּ מִתְכַּנְּסוֹת אֶלָּא בִּזְכוּת מִשָּׁנִיוֹת; וְאֵין עוֹד גָּלוּת גְּדוֹלָה לָאָדָם כְּמוֹ מִי שֶׁעָבַר עַל הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁנִּכְנָס בְּגָלוּת פְּנִימִית, עַד שֶׁקָּשֶׁה לוֹ לָצֵאת מִזֶּה.

וְעַל־כֵּן רְאֵה לְצֵאת אוֹתִי וְלֹא תִּתְחָרֵט, כִּי אִם תִּהְיֶה עַקְשָׁן גָּדוֹל לִלְמֹד בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשָּׁנִיוֹת, בַּסּוֹף תִּזְכֶּה לָצֵאת מֵהַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה.

וּמוּבָא בְּמִדְרָשׁ תַּלְפִּיּוֹת, שֶׁאָשֵׁר בֶּן יַעֲקֹב יוֹשֵׁב עַל פֻּתְחוֹ שֶׁל גֵּיהִנּוֹם, וּמִי שֶׁלָּמַד מִשְׁנָה, הוּא אֵינוֹ נוֹתֵן לוֹ לְהַכְנִיס לְגֵיהִנּוֹם. וְהַחִיד"א זַ"ל מָצָא רֶמֶז בַּפָּסוּק (בְּרֵאשִׁית מט, כ): "מֵאָשֵׁר שְׁמֶנָה לַחְמוֹ", שְׁמ"נָ"ה אוֹתִיּוֹת מִ"שְׁנָ"ה, הַיְנוּ שֶׁדַּיְקָא אָשֵׁר בֶּן יַעֲקֹב אֵינוֹ נוֹתֵן לְהַכְנִיס לְגֵיהִנּוֹם מִי שֶׁהִרְבָּה לִלְמֹד מִשְׁנָיוֹת. וְלָכֵן אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן, וּבְכָל יוֹם וָיוֹם תִּהְיֶה עַקְשָׁן גָּדוֹל עַל לִמּוּד מִשְׁנָיוֹת, וְאִם תִּהְיֶה חָזָק בָּזֶה לִלְמֹד בְּכָל יוֹם חֵ"י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, לְבַסּוֹף תִּזְכֶּה לָצֵאת מֵהַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (סַנְהֶדְרִין ק:): "וְטוֹב לֵב מִשְׁתֶּה תָּמִיד" (מִשְׁלֵי טו, טו) — אֵלּוּ בַּעֲלֵי מִשְׁנָה; כִּי בָּזֶה שֶׁגּוֹרְסִים הַרְבֵּה מִשְׁנָיוֹת, בָּזֶה הוֹרְגִים אֶת הַיֵּצֶר הָרָע לְגַמְרֵי, וּבָאִים לְשִׂמְחָה אֲמִתִּית. וְאַל יֵקַל בְּעֵינֶיךָ דָּבָר זֶה, כִּי הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה הוֹרֵס אֶת הַמֹּחִין לְגַמְרֵי, עַד שֶׁאָדָם נִכְנָס בְּתוֹךְ עַצְמוֹ, בְּעַצְבוּת וּבִמְרִירוּת וּבְדַכָּאוֹן פְּנִימִי, וְהוּא תָּמִיד עַצְבָנִי, וּמוֹצִיא אֶת הַכַּעַס וְהָרָצִיחָה עַל זוּלָתוֹ, עַד שֶׁנִּכְנָס בְּתוֹךְ עַצְמוֹ, וְקָשֶׁה לוֹ לְדַבֵּר עִם בְּנֵי־אָדָם. אֲבָל בָּזֶה שֶׁתִּהְיֶה חָזָק לוֹמַר בְּכָל יוֹם חֵ"י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, הַכֹּחַ שֶׁל הַמִּשְׁנָיוֹת יוֹצִיא אוֹתְךָ מֵהַשְּׁאוֹל תַּחְתִּיּוֹת וּמִתַּחְתָּיו. וּמוּבָא בַּזֹּהַר (בְּרֵאשִׁית מב.): מָאן דְּקָרֵי וְתָנֵי שִׁית סִדְרֵי מִשְׁנָה, דָּא הוּא מָאן

דְּיָדַע לְסַדְּרָא וּלְקַשְּׁרָא קְשׁוּרָא יְחוּדָא דְּמָרֵיהּ כִּדְקָא יָאוֹת [מִי שֶׁגּוֹרֵס וְלוֹמֵד שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, הוּא יוֹדֵעַ לְסַדֵּר וּלְקַשֵּׁר יְחוּדִים שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ]. וְלָכֵן רְאֵה מַה לְּפָנֶיךָ, אֲהוּבִי, בְּנִי! מֵאַחַר שֶׁנִּפְלְתָּ כְּבָר בְּחֶטְאָ הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, תִּהְיֶה רָגִיל לִלְמֹד חֹק וְלֹא יַעֲבֹר "חַ"י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת".

וְכֵן תַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לוֹמַר בְּכָל יוֹם "יוֹם תְּהִלִּים", כִּי הַתְּהִלִּים נֶחֱלָקִים לִימֵי הַשָּׁבוּעַ, וְרַבֵּנוּ זַ"ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עג): עַל־יְדֵי אֱמִירַת תְּהִלִּים זוֹכִים לִתְשׁוּבָה. וְלָכֵן מִי שֶׁרוֹצֶה לִזְכּוֹת לִתְשׁוּבָה, יְהִיֶה רָגִיל בַּאֲמִירַת תְּהִלִּים, כִּי אֱמִירַת תְּהִלִּים מְסַגֶּלֶת לִתְשׁוּבָה; כִּי יֵשׁ חֲמִשִּׁים שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה, וּמ"ט שְׁעָרִים יָכוֹל כָּל אָדָם לְהַגֵּנּ בָּהֶם וּלְהַשִּׁיגָם, אַךְ שַׁעַר הַחֲמִשִּׁים הוּא הַתְּשׁוּבָה שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּבָיְכוֹל, וּכְשֶׁאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לוֹמַר תְּהִלִּים, עַל־יְדֵי־זֶה מְתְעוֹרֵר בִּתְשׁוּבָה, וְזוֹכֶה לְהַגִּיעַ לָאוֹת וְלַשַּׁעַר שֶׁל תְּשׁוּבָה הַשַּׁיָּךְ לוֹ, וְהַכֹּל פָּתוּחַ לוֹ. וְלָכֵן תִּהְיֶה רָגִיל בְּכָל יוֹם וָיוֹם לוֹמַר "חַ"י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת", וּלְסַיֵּם "יוֹם תְּהִלִּים", בְּאֹפֶן שֶׁבְּכָל שָׁבוּעַ תְּסַיֵּם אֶת כָּל סֵפֶר הַתְּהִלִּים, וְזוֹ סְגֻלָּה לָצֵאת מִטֻּמְאַת מֵ"ת, שֶׁהוּא רֹאשִׁי תֵּבוֹת מִ'שְׁנָיוֹת תְּ'הִלִּים; כִּי בֶּאֱמֶת

הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, זֶה אֲבִי אֲבוֹת הַטֻּמְאָה, טֻמְאַת מֵת, וּרְשָׁעִים נִקְרָאִים מֵתִים; כִּי מִי שֶׁפּוֹגֵם בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הוּא נִכְנָס בִּכְלַל רָשָׁע, וְאִי אֶפְשָׁר לָצֵאת מִזֶּה, אֶלָּא עַל־יְדֵי שְׁקִידָה רַבָּה בְּלִמּוּד מִשְׁנָיוֹת וַאֲמִירַת תְּהִלִּים.

וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, מַה לְּפָנֶיךָ! מֵאַחַר שֶׁעָבַרְתָּ כְּבָר עַל הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה, וְנִכְנַסְתָּ בְּתוֹךְ עַצְמְךָ, וְאַתָּה מְמֹרָמָר, וְאֵין לְךָ חַיִּים — לֹא בָּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בָּעוֹלָם הַבָּא, וְאַתָּה מִיָּאֵשׁ, וְאֵינְךָ יָכוֹל לִסְבֹּל אֶת שׁוּם בְּרִיָּה מֵרֹב עֲצָבִים שֶׁלָּכְדוּ אוֹתְךָ, רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לוֹמַר בְּכָל יוֹם "חַ"י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת" בְּעַקְשָׁנוּת גְּדוֹלָה מְאֹד, וְלוֹמַר "יוֹם תְּהִלִּים", בְּאֹפֶן שֶׁתּוּכַל לְסַיֵּם בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת סֵפֶר הַתְּהִלִּים, וְאַף שֶׁיָּבֹא לְךָ דָּבָר זֶה מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לִשְׁמֹר עַל הַבְּרִיאוּת שֶׁלְּךָ, כִּי בַּדּוֹר הַזֶּה מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה לְהִתְעַנּוֹת, כִּי עַל כָּל חֵטְא וְחֵטְא שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, אָמַר הָאֲרִיזַ"ל שֶׁצְּרִיכִים לָצוּם פ"ד תַּעֲנִיּוֹת, וְאִם אָדָם חָטָא בַּחֵטְא הַזֶּה עֶשֶׂר פְּעָמִים, הֲרֵי עָלָיו לְהִתְעַנּוֹת שְׁמוֹנָה מֵאוֹת וְאַרְבָּעִים תַּעֲנִיּוֹת, וְאִם חָטָא מֵאָה פְּעָמִים, עָלָיו לְהִתְעַנּוֹת שְׁמוֹנַת אֲלָפִים וְאַרְבַּע מֵאוֹת תַּעֲנִיּוֹת, וְכָל זֶה רַק לְמֵאָה פְּעָמִים, וְכָל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן מִי שֶׁחָטָא בָּזֶה

פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר, הוּא צָרִיךְ לְחִיּוֹת כַּמָּה אַלְפֵי שָׁנִים וּלְהִתְעַנּוֹת, עַד שֶׁיִּזְכֶּה לְהִתְעַנּוֹת כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה תַּעֲנִיּוֹת, וְלָכֵן הִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁלֹּא נִקַּח עַל עַצְמֵנוּ שׁוּם תַּעֲנִיּוֹת, אֶלָּא נַרְגִּיל אֶת עַצְמֵנוּ לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֵינוּ, וּלְהִתְוַדּוֹת עַל כָּל חַטֹּאתֵינוּ, אֲשֶׁר הַוִּדּוּי דְּבָרִים שֶׁאָדָם מִתְוַדֶּה אֲלָיו יִתְבָּרַךְ, מוֹצִיא אֶת הָרַע מֵעַצְמוֹתָיו, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ד׳): הַוִּדּוּי דְּבָרִים שֶׁאָדָם מִתְוַדֶּה אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, בָּזֶה הוּא מוֹצִיא אֶת הַחִצִּים שֶׁיָּרָה בּוֹ הַמֶּלֶךְ הָאַכְזָר, עַל־יְדֵי פְּגַם הַבְּרִית, כַּמּוּבָא (סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה י״ג, מִיּוֹם ו׳); וְלָכֵן רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וּתְבַקֵּשׁ וְתִתְחַנֵּן עַל יְמֵי נְעוּרֶיךָ. וְכֵן תַּרְגִּיל עַצְמְךָ לִלְמֹד בְּכָל יוֹם ״חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת״, וְתֹאמַר ״יוֹם תְּהִלִּים״, וְאָז נָכוֹן לִבְךָ יִהְיֶה בָּטוּחַ, שֶׁיִּמְחֹל לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. כִּי עַל־יְדֵי שֶׁתָּשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, הוּא יִתְבָּרַךְ יְרַחֵם עָלֶיךָ; כִּי אֵין לְךָ דָּבָר הָעוֹמֵד בִּפְנֵי הַתְּשׁוּבָה. הָעִקָּר רְאֵה לִשְׁמֹר עַל בְּרִיאוּת נַפְשְׁךָ, וְתֹאכַל וְתִישַׁן דַּיְקָא, כִּי מִי שֶׁנִּכְשָׁל בַּחֹטֶא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, בְּהֶכְרֵחַ לוֹ לְהֵחָלֵשׁ, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁאֵין לָהֶם כֹּחַ לָזוּז

וְלָלֶכֶת מֵרֹב חֶלְשָׁתָם, וְעַל־יְדֵי שֶׁתִּשְׁמֹר עַל בְּרִיאוּת גּוּפְךָ, וְתֹאכַל וְתִישַׁן הֵיטֵב, יִהְיֶה לְךָ כֹּחַ לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר קִלְקַלְתָּ. וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ עֵצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלָאוֹת עַל כָּל פָּרָט וּפָרָט. וְלָכֵן מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים אִם תַּתְמִיד בְּלִמּוּד סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמְעַכֵּב, כִּי תִּקּוּנְךָ הוּא רַק עַל־יְדֵי רַבֵּנוּ זַ״ל. וְלָכֵן אַל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַף שֶׁבְּעֶצֶם לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה, וּבִפְרָט מִי שֶׁחָטָא בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הוּא צָרִיךְ לִשְׁמֹעַ הִתְנַגְּדוּת שֶׁמְּדַבְּרִים כָּל דָּבָר רַע עַל רַבֵּנוּ זַ״ל, עִם כָּל זֹאת רְאֵה לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאָז תִּזְכֶּה בֶּאֱמֶת לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר שִׁחַתָּ.

וּבִפְרָט אִם תִּזְכֶּה לִהְיוֹת אֵצֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעִיר אוּמַן, אֲשֶׁר רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, שֶׁמִּי שֶׁיָּבֹא אֶל צִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּעִיר אוּמַן, וְיִתֵּן פְּרוּטָה לִצְדָקָה בַּעֲבוּרוֹ, וְיֹאמַר הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים שֶׁהֵם ה״תִּקּוּן הַכְּלָלִי״, אֲפִלּוּ אִם עָצְמוּ וְגָבְהוּ חֲטָאָיו וּפְשָׁעָיו, יוּכַל לְתַקֵּן אוֹתוֹ. וְלָכֵן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִנְסֹעַ אֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲפִלּוּ פַּעַם אַחַת בְּחַיֶּיךָ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁתִּזְכֶּה לִהְיוֹת אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי אָז רַבֵּנוּ זַ״ל יָכוֹל לְתַקֵּן אֶת כָּל מַה

שֶׁעָשִׂיתָ רַע, וּמַה שֶּׁאַפִלּוּ כָּל הַשָּׁנָה אֵין יְכוֹלִים לְתַקֵּן. וְלָכֵן אַל תִּתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, וַאֲף שֶׁהַסָּ"ד־מ"ם רוֹדֵף אַחֲרֶיךָ, כִּי מִי שֶׁחָטָא בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הַסָּ"ד־מ"ם לֹא עוֹזֵב אוֹתוֹ, וְרָץ אַחֲרָיו וְרוֹצֶה לְהַכְשִׁילוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, עִם כָּל זֹאת רְאֵה לִבְרֹחַ אֶל צִיּוֹן רַבֵּנוּ זַ"ל בִּפְרָט עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְתֹאמַר שָׁם הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים שֶׁגִּלָּה רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁהֵם "תִּקּוּן הַכְּלָלִי", וּבְוַדַּאי נָכוֹן לִבְךָ יְהֶיֶה בָּטוּחַ, שֶׁיְכַפֵּר לְךָ עַל כָּל מַה שֶּׁעָשִׂיתָ. וּמִי שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת אֶצֶל רַבֵּנוּ זַ"ל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, רָאוּי לוֹ לִשְׂמֹחַ מְאֹד מְאֹד כָּל הַשָּׁנָה, כִּי רַבֵּנוּ זַ"ל אָמַר, שֶׁהוּא לוֹקֵחַ עַל עַצְמוֹ אֶת הַכֹּל — לְמִי שֶׁיָּבֹא אֲלָיו בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁאָז רַבֵּנוּ זַ"ל יָכוֹל לְתַקֵּן אֶת כֻּלָּם; אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּכְנִיס אֶת דְּבָרִים אֵלּוּ בְּתוֹךְ לִבּוֹ, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים!

תַּם וְנִשְׁלַם, שֶׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

קוּנְטְרֵס

מִשְׁפַּט הָעֲשׁוּקִים

יְחַזֵּק וְיַאֲמֵץ אֶת כָּל הַנְּפָשׁוֹת, אֲשֶׁר נֶעְשְׁקוּ בִּמְצוּדַת הַקְּלִפּוֹת, וְנִכְשְׁלוּ בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְיעוֹרֵר אוֹתָם לְהִשָּׁמֵר מְאֹד מִכָּל אֵלּוּ הַמְסִיתִים וּמַדִּיחִים לֹא לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת וְאֶל תַּלְמִידָיו שֶׁבְּכָל דּוֹר, שֶׁתִּקּוּנָם דַּיְקָא עַל יָדָם.

❖

בָּנוּי וּמְיֻסָּד עַל־פִּי דִּבְרֵי

רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן

בּוּצִינָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ

רַבִּי **נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב**, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

וְעַל־פִּי דִּבְרֵי תַּלְמִידוֹ, מוֹרֵנוּ

הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ, אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רָז לֹא אָנִיס לֵיהּ

רַבִּי **נָתָן מִבְּרֶסְלֶב**, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

וּמְשֻׁלָּב בְּפִסּוּקֵי תּוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמַאֲמְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְרָשִׁים וְזֹהַר הַקָּדוֹשׁ

❖

הוּבָא לְדָפוּס עַל־יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב

עִיה״ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבַב״א

מוֹהַרַ״שׁ נ״י אָמַר, אֲשֶׁר כָּל אֵלּוּ שֶׁנָּפְלוּ בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה שֶׁל פֶּגֶם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר (תְּהִלִּים קמו): ״עֹשֶׂה מִשְׁפָּט לָעֲשׁוּקִים, נוֹתֵן לֶחֶם לָרְעֵבִים, יְהוָה״ה מַתִּיר אֲסוּרִים״; כִּי בֶּאֱמֶת מִי שֶׁפָּגַם בַּחֵטְא הַזֶּה אֵין לוֹ פַּרְנָסָה, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כט): מִי שֶׁזּוֹרֵק פֵּרוּרִין שֶׁל אֹכֶל, עֲנִיּוּת רוֹדֶפֶת אַחֲרָיו, וּמִכָּל שֶׁכֵּן מִי שֶׁזּוֹרֵק פֵּרוּרִין דְּמֹחָא, שֶׁעֲנִיּוּת רוֹדֶפֶת אַחֲרָיו, וְהוּא מַרְגִּישׁ מַמָּשׁ כְּמוֹ שֶׁנִּמְצָא בְּבֵית־אֲסוּרִים, סָגוּר בְּתוֹךְ עַצְמוֹ. אֲבָל עַל־יְדֵי שֶׁשּׁוֹפֵט אֶת עַצְמוֹ, וּבָא וּבוֹכֶה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ שְׁמֵיהּ וְיִרְחַם עָלָיו, וּמְבַקֵּשׁ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, עַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לָצֵאת מֵהַפַּח יָקוּשׁ הַזֶּה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יוֹצִיאוֹ מִבֵּית־הַסֹּהַר שֶׁנִּמְצָא בּוֹ סָגוּר בְּתוֹךְ עַצְמוֹ, וְיִהְיֶה לוֹ לֶחֶם לֶאֱכֹל.

(אִמְרֵי־מוֹהַרַ״שׁ, חֵלֶק ב׳, סִימָן תתס)

קוּנְטְרֵס

מִשְׁפַּט הָעֲשׁוּקִים

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אָהוּבִי, בְּנִי! אֲשֶׁר בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים הִתְחַזְּקוּת גְּדוֹלָה מְאֹד, כְּפִי שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מַה שֶּׁעוֹבֵר — צָרוֹת וְיִסּוּרִים. וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ז׳), אֲשֶׁר חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (שַׁבָּת נה): אֵין יִסּוּרִין בְּלֹא עָוֹן; שֶׁכְּשֶׁאֵין בָּהֶם עָוֹן, אֵינָם יִסּוּרִים כְּלָל; כִּי עִקַּר הַיִּסּוּרִים הֵם רַק כְּשֶׁנּוֹפְלִים בַּעֲוֹנוֹת, חַס וְשָׁלוֹם. וְאֵין לְךָ עָוֹן חָמוּר בָּתוֹרָה כְּמִי שֶׁנִּכְשַׁל בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה מַתְחִיל אֵצֶל הָאָדָם מִגִּיל צָעִיר, שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ אֶת חֹמֶר הֶעָוֹן. עַד שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (נִדָּה יג.): אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: כָּל הַמּוֹצִיא שִׁכְבַת זֶרַע לְבַטָּלָה — חַיָּב מִיתָה, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית לח, י): ״וַיֵּרַע בְּעֵינֵי ה׳ אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה, וַיָּמֶת גַּם אוֹתוֹ״. רַבִּי יִצְחָק וְרַב אַמִּי אָמְרֵי: כְּאִלּוּ שׁוֹפֵךְ דָּמִים, שֶׁנֶּאֱמַר (יְשַׁעְיָהוּ נז, ה): ״הַנִּחָמִים בָּאֵלִים תַּחַת כָּל עֵץ רַעֲנָן שֹׁחֲטֵי הַיְלָדִים בַּנְּחָלִים תַּחַת סְעִפֵּי

הַסְּלָעִים״, אַל תִּקְרֵי ׳שַׁחֲטֵי׳ אֶלָּא ׳סוֹחֲטֵי׳. רַב אַסִּי אָמַר: כְּאִלּוּ עוֹבֵד עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים, כְּתִיב הָכָא: ״תַּחַת כָּל עֵץ רַעֲנָן״, וּכְתִיב הָתָם (דְּבָרִים יב, ב): ״עַל הֶהָרִים הָרָמִים וְתַחַת כָּל עֵץ רַעֲנָן״. וּמֵחֲמַת הַיְלָדוּת וְקַטְנוּת הַמֹּחִין, לֹא יוֹדְעִים אֶת חֹמֶר הֶעָוֹן הַזֶּה. וְלָכֵן בָּאִים בְּנֵי הַנְּעוּרִים וְנִכְשָׁלִים בַּחֲטָא הַמְגֻנֶּה וְהַמְזֹהָם הַזֶּה. וּבִפְרָט בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֵלּוּ, אֲשֶׁר הָעֶרֶב־רַב הָעַמְלֵקִים, מְמַלְּאִים אֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ עִם תְּמוּנוֹת תּוֹעֲבָה, שִׁקּוּץ, תִּעוּב וְזִהוּם, וּמַה גַּם שֶׁעֲצַת בִּלְעָם לְהַחֲטִיא אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּזִמָּה וּבְנִאוּף — הִצְלִיחָה, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, שֶׁהַנָּשִׁים מִסְתּוֹבְבוֹת חֲצוּפוֹת וַחֲשׂוּפוֹת לְגַמְרֵי, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, כִּחְיוֹת הַשָּׂדֶה, וּמַה יַּעֲשֶׂה הַבֵּן הַצָּעִיר, שֶׁצָּרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל עֲלֵיהֶן וְעַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֲבָה בְּעָבְרוֹ בָּרְחוֹב, הֲכִיצַד לֹא יִכָּשֵׁל בַּחֲטָא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה?! כִּי בֶּרֶגַע שֶׁהוּא רַק רוֹאֶה תְּמוּנוֹת תּוֹעֲבָה אוֹ נָשִׁים חֲצוּפוֹת חֲשׂוּפוֹת לְגַמְרֵי, קָמְגְרֵי יִצְרוֹ הָרָע עָלָיו, וְנִכְשָׁל בַּחֲטָא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עַד שֶׁקָּשֶׁה לִמְצֹא כְּהַיּוֹם בָּחוּר אֶחָד שֶׁיִּהְיֶה נָקִי מֵהַחֲטָא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה. וּמוּבָא בְּרֵאשִׁית חָכְמָה (שַׁעַר הַתְּשׁוּבָה, פֶּרֶק ג׳, סְעִיף י׳), וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: וּמֵהַדְּבָרִים שֶׁצָּרִיךְ הַשָּׁב לְתַקֵּן הוּא — לְתַקֵּן אוֹת בְּרִית הַפָּגוּם בְּהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁאֵין אָדָם בְּזִמְנֵנוּ נִצֹּל מִמֶּנּוּ בְּבֶחָרוּתוֹ, עַיֵּן שָׁם. וְאִם כָּתַב אֶת זֶה בְּדוֹרוֹ, לִפְנֵי יוֹתֵר מֵאַרְבַּע־מֵאוֹת שָׁנָה, מַה נֹּאמַר אֲנַן בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֵלּוּ, שֶׁאֲנַן

יַתְמֵי דְיַתְמֵי, אֲשֶׁר הַהֶפְקֵרוּת נִתְפַּשְׁטָה בָּעוֹלָם מְאֹד, וְהוֹרִידוּ מֵעַצְמָם אֲפִלּוּ אֲמוּת הָעוֹלָם אֶת גְּדְרֵי הַצְּנִיעוּת, מַה שֶּׁגָּדְרוּ אַחַר דּוֹר הַמַּבּוּל (עֵין רַשִׁ״י בְּרֵאשִׁית לד, ז), שֶׁהָאֲמוּת גָּדְרוּ עַצְמָן מִן הָעֲרָיוֹת עַל־יְדֵי הַמַּבּוּל. וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁהָעֲרֶב־רַב הָרָשָׁעִים הָאֲרוּרִים, הָעֲמָלֵקִים, יִמַּח שְׁמָם וְזִכְרָם, לָקְחוּ אֶת עַצְמָם לְטַמֵּא אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּשִׁאַט נֶפֶשׁ בִּגְלוּי עֲרָיוֹת וּבִזְנוּת, וּבִפְרָט בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עַל־יְדֵי תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, שְׁקוּץ, תִּעוּב, זְהוּם, שֶׁמַּרְאִים לַכֹּל בְּרֵישׁ־גְּלֵי בְּלִי שׁוּם בּוּשָׁה, וְהִתְּירוּ עֲרָיוֹת בְּפַרְהֶסְיָה, וּמְטַמְּאִים אֶת בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמַפְקִירִין אוֹתָן לִזְנוּת מַמָּשׁ, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן. וּמַה יֵּעָשֶׂה הַבֵּן שֶׁלֹּא יֵחֵטָא?! וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (סַנְהֶדְרִין מה.): אֵין יֵצֶר הָרָע שׁוֹלֵט, אֶלָּא בְּמָה שֶׁעֵינָיו רוֹאוֹת, כִּי הָעַיִן רוֹאָה, וְהַלֵּב חוֹמֵד, וּכְלֵי הַמַּעֲשֶׂה גּוֹמְרִין (עֵין טוּר אוֹרַח חַיִּים, סִימָן א׳); וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּמִדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה י׳, סִימָן י׳): מָה רָאָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, לִשְׁאֹל מִיִּשְׂרָאֵל הַלֵּב וְהָעֵינַיִם שֶׁיִּהְיוּ אַחֲרָיו? לְפִי שֶׁהָעֲבֵרָה תְּלוּיָה בָּהֶם, הָדָא הוּא דִּכְתִיב (בְּמִדְבַּר טו, לט): ״וְלֹא תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם״ וְגוֹ׳, עֵינָא וְלִיבָּא תְּרֵי סַרְסוּרֵי דְּחַטָּאָה אינון. כִּי שׁוּחָה עֲמֻקָּה זוֹנָה, כְּשֵׁם שֶׁאָמַר מֹשֶׁה ״אֲשֶׁר אַתֶּם זוֹנִים אַחֲרֵיהֶם״ — לוֹמַר שֶׁהַזְּנוּת תְּלוּיָה בָּהֶם; הָעֵינַיִם רוֹאוֹת אֶת הַזּוֹנָה וְהַלֵּב מְהַרְהֵר אַחֲרֶיהָ. כָּךְ אָמַר רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ עַל־יְדֵי שְׁלֹמֹה: ״כִּי שׁוּחָה עֲמֻקָּה זוֹנָה״, לָמָּה קְרָאָהּ

שׂוּחָה? עַל שֵׁם "כִּי שָׂחָה אֶל מָוֶת בִּיתָהּ עֲמֻקָּה", כְּמַה דְּתֵימָא (מִשְׁלֵי ח, יח): "בְּעִמְקֵי שְׁאוֹל קְרָאֵיהָ" זוֹנָה זוֹ אֵשֶׁת אִישׁ, וּבְאֵר צָרָה שֶׁהִיא מוֹרִידָה לַנּוֹאֵף לְגֵיהִנּוֹם, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב (שָׁם ה, ה): "שְׁאוֹל צְעָדֶיהָ יִתְמֹכוּ"; וּשְׁאוֹל נְקָרָא בּוֹר, דִּכְתִיב (תְּהִלִּים ל, ג): "ה' הֶעֱלִיתָ מִשְּׁאוֹל נַפְשִׁי חִיִּיתַנִי מִיָּרְדִי בוֹר". וּבָחוּר צָעִיר שֶׁצָּרִיךְ לַעֲבֹר דֶּרֶךְ הַכְּבִישׁ, עַד שֶׁמַּגִּיעַ אֶל בֵּית־הַכְּנֶסֶת אוֹ לְבֵית־הַמִּדְרָשׁ אוֹ לַיְשִׁיבָה, וְהַהֶכְרֵחַ לוֹ לִרְאוֹת אֶת הַשְּׁקוּץ, תְּעוּב, זְהוּם, נְאוּף, מַה שְּׁקוּרָה הַיּוֹם בָּרְחוֹבוֹת וּבַחוּצוֹת וְכוּ', מַה יֵּעָשֶׂה שֶׁלֹּא יִתְגָּרֶה בּוֹ הַיֵּצֶר הָרָע וְלֹא יֶחֱטָא?! וְלָכֵן בַּדּוֹר הַזֶּה עִקַּר הַנִּסָּיוֹן הוּא תַּאֲוַת נְאוּף, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן ב'): עִקָּרָא דִּיצָרָא בִּישָׁא עַל עָרְיָן, וְהִיא עִקָּרָא דְּמַסָּאֲבוּתָא (עַיֵּן זֹהַר פִּקּוּדֵי רסג:). וְזֶה עִקַּר טֻמְאַת הַנֶּפֶשׁ. עִם כָּל זֹאת חָמַל עָלֵינוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, דַּיְקָא בַּדּוֹר הַמַּר הַזֶּה, אֲשֶׁר הַהֶפְקֵרוּת וְהַפְּרִיצוּת שְׁקוּץ, תְּעוּב וְזִהוּם וְעֵרֹם, מִתְפַּשְּׁטִים בְּרֹאשׁ כָּל חוּצוֹת, וּנְשָׁמוֹת צְעִירוֹת נֶעֱשָׁקוֹת בִּמְצוּדוֹלוֹת הַתַּאֲוָה רָעָה, תַּאֲוַת נְאוּף, עַל־יְדֵי שֶׁנִּכְשָׁלִים בִּרְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְחַמְּמִים, וּמוֹצִיאִים זֶרַע לְבַטָּלָה, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וְדַיְקָא בַּזְּמַן הַזֶּה שָׁלַח אֵלֵינוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת נִשְׁמַת רַבֵּנוּ זַ"ל בָּעוֹלָם, שֶׁהִבְטִיחַ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא יְתַקֵּן אֶת הָעוֹלָם, וְגִלָּה לָנוּ עֵצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלָאוֹת בִּסְפָרָיו

הַקְּדוֹשִׁים, אֵיךְ לְתַקֵּן אֶת הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה וְהַמְזֹהָם הַזֶּה, וְאֵיךְ לָצֵאת מִטֻּמְאָתוֹ, לְמִי שֶׁכְּבָר נִלְכַּד בַּזְּהֻמָה הַזֹּאת.

וְלָכֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי! מֵאַחַר שֶׁכְּבָר עָבַר עָלֶיךָ מִימֵי יַלְדוּתְךָ, שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ בְּחֵטְא וְעָוֹן הַמָּוֶת הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, אֲשֶׁר הוּא חֵטְא חָמוּר מְאֹד, עַד שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (נִדָּה יג:): אָמַר רַב: הַמַּקְשֶׁה עַצְמוֹ לָדַעַת — יְהֵא בְּנִדּוּי, וְלֵיאָמָא אָסוּר? דְּקָמְגָרֵי יֵצֶר הָרָע אֲנַפְשֵׁיהּ. וְרַב אַמִּי אָמַר: נִקְרָא עֲבַרְיָן, שֶׁכָּךְ אֲמָנוּתוֹ שֶׁל יֵצֶר הָרָע, הַיּוֹם אוֹמֵר לוֹ: עֲשֵׂה כָּךְ, וּלְמָחָר אוֹמֵר לוֹ: עֲשֵׂה כָּךְ, וּלְמָחָר אוֹמֵר: לוֹ לֵךְ עֲבוֹד עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים, וְהוֹלֵךְ וְעוֹבֵד. אִיפָּא דְּאָמְרִי, אָמַר רַב אַמִּי: כָּל הַמֵּבִיא עַצְמוֹ לִידֵי הִרְהוּר, אֵין מַכְנִיסִין אוֹתוֹ בִּמְחִיצָתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כְּתִיב הָכָא (בְּרֵאשִׁית לח): "וַיֵּרַע בְּעֵינֵי ה'", וּכְתִיב הָתָם (תְּהִלִּים ה, ד): "כִּי לֹא אֵל חָפֵץ רֶשַׁע אַתָּה, לֹא יְגוּרְךָ רָע". וְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: מַאי דִּכְתִיב (יְשַׁעְיָהוּ א, טו): "יְדֵיכֶם דָּמִים מָלֵאוּ" — אִלּוּ הַמְנָאֲפִים בַּיָּד. תָּנָא דְּבֵי רַבִּי יִשְׁמָעֵאל (שְׁמוֹת כ, יג): "לֹא תִנְאָף", לֹא תְּהֵא בְּךָ נְאוּף — בֵּין בַּיָּד בֵּין בָּרֶגֶל. וְלָכֵן מֵאַחַר שֶׁכְּבָר עָבַרְתָּ, אֲהוּבִי, בְּנִי, עַל כָּל זֶה פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר, רְאֵה לִבְרֹחַ אֶל תּוֹךְ סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל, אֲשֶׁר בְּפֵרוּשׁ גְּדֹלָה לָנוּ (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קצב), שֶׁפָּנָיו, שִׂכְלוֹ וְחָכְמָתוֹ הֵם בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר; בָּזֶה שֶׁתִּתְלַמֵּד וְתַתְמִיד בִּסְפָרָיו הַקְּדוֹשִׁים, וּתְקַיֵּם אֶת כָּל מַה שֶּׁהוּא

אוֹמֵר כְּהוּא זֶה, עַל־יְדֵי־זֶה תִּהְיֶה מְקֹרָב וּמְקֻשָּׁר אֵלָיו, וְעַל יָדוֹ דַּיְקָא תִּזְכֶּה לְתַקֵּן אֶת כָּל הַשִּׁקּוּץ, תִּעוּב, זְהוּם, נְאוּף, שֶׁנִּפְלְתָה אֲלֵיהֶם. כִּי יֵשׁ בְּכֹחוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, לְהַעֲלוֹת אֶת כָּל הַנְּפָשׁוֹת הַיְרוּדוֹת וְהַנְּפוּלוֹת וְהַמַּשְׁלָכוֹת, הַנִּמְצָאוֹת בְּתַאֲוֹת רָעוֹת וּבְמִדּוֹת רָעוֹת, וּבִפְרָט תַּאֲוַת נְאוּף, וּבִפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת שִׁקּוּץ, תִּעוּב, זְהוּם חֵטְא הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, אֲשֶׁר הַחֵטְא הַזֶּה מְטַמְטֵם אֶת הַמֹּחַ וּמְעַקֵּם אֶת הַלֵּב, וּמַכְנִיס בּוֹ קְשָׁיוֹת וּסְפֵקוֹת עָלָיו יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר מִי שֶׁנּוֹפֵל בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה, נִכְנָס בּוֹ דְּכָאוֹן פְּנִימִי וְיֵאוּשׁ, עַד שֶׁמִּתְיָאֵשׁ מֵחַיָּיו. וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁרוֹצֶה לְתַקֵּן אֶת הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה, עָלָיו לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וַאֲפִלּוּ שֶׁדָּבָר זֶה יָבֹא לוֹ בְּמִסּוּרוּת נֶפֶשׁ הֵכִי גְּדוֹלָה, כִּי הַסָּמ״ךְ־מ״ם מֵאֹד מְפַחֵד מֵאָדָם שֶׁזּוֹכֶה לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעַל־כֵּן הֵקִים עָלָיו מִתְנַגְּדִים וְחוֹלְקִים, כְּדֵי לְמָנְעוֹ וּלְעַכֵּב מִכָּל הַנְּפָשׁוֹת הַצְּרִיכוֹת תִּקּוּן, לָבֹא אֶל תִּקּוּנָם, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַנְצֵל מֵהֶם, אֶלָּא עַל־יְדֵי מְסִירוּת נֶפֶשׁ מַמָּשׁ, כַּמּוּבָא (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, בָּשָׂר בֶּחָלָב, הֲלָכָה ה׳, אות ח׳), כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהִתְקָרֵב וְלִינֹק מֵהַצַּדִּיק הָאֱמֶת, כִּי אִם עַל־יְדֵי מְסִירוּת נֶפֶשׁ מַמָּשׁ, כַּאֲשֶׁר רוֹאִים בְּחוּשׁ גּוֹדֶל הַמְנִיעוֹת וְהַיִּסּוּרִים שֶׁצְּרִיכִים לַעֲבֹר עַל כָּל מִי שֶׁרוֹצֶה לְהִתְקָרֵב לִנְקֻדַּת הָאֱמֶת, שֶׁצָּרִיךְ לִסְבֹּל יִסּוּרִים עַד דְּכְדּוּכָהּ שֶׁל נֶפֶשׁ, וְעַל זֶה נֶאֱמַר (תְּהִלִּים מד, כג): ״כִּי עָלֶיךָ הֹרַגְנוּ כָּל הַיּוֹם נֶחְשַׁבְנוּ כַּצֹּאן טִבְחָה״, וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל

(לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קנב): כְּשֶׁבָּאָה נְשָׁמָה קְדוֹשָׁה לָעוֹלָם, אֲזַי מַעֲמִידִים יְרֵא שָׁמַיִם עַל הַפֶּתַח לִמְנֹעַ וּלְעַכֵּב מִלְּהִכָּנֵס אֶצְלָהּ, אַךְ עַל־יְדֵי מְסִירוּת נֶפֶשׁ, יְכוֹלִים לְהִכָּנֵס. כִּי בֶּאֱמֶת רַבֵּנוּ זַ״ל יָכוֹל לְתַקֵּן אֶת כָּל הַנְּשָׁמוֹת הַפְּגוּמוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, אֶלָּא בִּשְׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנִּסָּיוֹן הֶעֱמִידוּ נֶגְדּוֹ צְבוּעִים וְרַמָּאִים, לְהַטְעוֹת בְּנֵי־אָדָם שֶׁיִּתְרַחֲקוּ מִמֶּנּוּ. וְכַמּוּבָא (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, יֵין נֶסֶךְ, הֲלָכָה ד׳, אוֹת יג), שֶׁעִקַּר הַפְּגָם וְהַקִּלְקוּל הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר מִכָּל הָעֲבֵרוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה הוּא, כְּשֶׁמְּהַפְּכִים דִּבְרֵי אֱלֹקִים חַיִּים, מְהַפְּכִים הָאֱמֶת לְשֶׁקֶר וְהַשֶּׁקֶר לֶאֱמֶת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה ה, כ): ״הוֹי הָאֹמְרִים לָרָע טוֹב וְלַטּוֹב רָע, שָׂמִים חֹשֶׁךְ לְאוֹר וְאוֹר לְחֹשֶׁךְ, שָׂמִים מָר לְמָתֹק וּמָתֹק לְמָר״. כִּי עַל־יְדֵי־זֶה מַטְעִין אֶת יִשְׂרָאֵל בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ. וְזֶה עִקַּר הִתְגָּרוּת הַבַּעַל־דָּבָר וְעָרְמָתוֹ, שֶׁהוּא אוֹרֵב וְחוֹתֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וּבְיוֹתֵר עַל הַגְּדוֹלִים וְהַמַּנְהִיגִים, וְכָל מִי שֶׁהוּא גָּדוֹל בְּיוֹתֵר — אוֹרֵב עָלָיו בְּיוֹתֵר, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סֻכָּה נב.): כָּל הַגָּדוֹל מֵחֲבֵרוֹ — יִצְרוֹ גָּדוֹל מִמֶּנּוּ, וְכֵן אָמְרוּ (שָׁם) עַל פָּסוּק (יוֹאֵל ב, כ): ״וְעָלָה בָאְשׁוֹ וְתַעַל צַחֲנָתוֹ כִּי הִגְדִּיל לַעֲשׂוֹת״, שֶׁפָּשַׁט יָדוֹ בִּגְדוֹלִים, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נֶחֱרַב בַּיִת רִאשׁוֹן וּבַיִת שֵׁנִי, וַעֲדַיִן מְרַקֵּד בֵּינָן עַל־יְדֵי־זֶה (עַיֵּן יוֹמָא ט׳.); וְכָל הַצָּרוֹת שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל סוֹבְלִים בִּכְלָלִיּוּת וּבִפְרָטִיּוּת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְכָל אֲרִיכוּת הַגָּלוּת הַמָּרָה הַזּוֹ, הַכֹּל בָּא רַק עַל־יְדֵי־זֶה שֶׁיֵּשׁ שִׂנְאַת חִנָּם, וְזֶה מַתְחִיל

מֵהַגְּדוֹלִים דַּיְקָא, שֶׁהֵם מְלַמְּדִים אֶת אַנְשֵׁיהֶם לִשְׂנֹא אֶת הַזּוֹלֶת, וּבִפְרָט שֶׁחוֹלְקִים וּמִתְנַגְּדִים עַל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת שֶׁהוּא רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעוֹד מְסִיתִים אֶת אַנְשֵׁיהֶם לְהִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, עַל אַף שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם מַה שֶּׁעוֹבֵר — צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמַכְאוֹבִים רָעִים, כָּל אֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ וּכְפִי עִנְיָנוֹ. כִּי בֶּאֱמֶת זֶה יוֹדְעִים בִּכְלָל, וְכֵן יוֹדֵעַ כָּל אֶחָד בִּפְרָטִיּוּת בְּנַפְשׁוֹ, נִגְעֵי לְבָבוֹ וּמַכְאוֹבָיו, מַה שֶּׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד בְּעִנְיַן הַתַּאֲוָה הָרָעָה הַזֹּאת שֶׁל תַּאֲוַת נאוּף, שֶׁבּוֹעֶרֶת בָּאָדָם מְאֹד, שֶׁהוּא הָרַע הַכּוֹלֵל שֶׁל הַשִּׁבְעִים אֻמּוֹת, שֶׁשּׁוֹרֵף אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, אֲשֶׁר כִּמְעַט אֵין גַּם אֶחָד נָקִי כָּרָאוּי בְּעִנְיָן זֶה, וְשָׁכִיחַ הַרְבֵּה שֶׁפָּגְמוּ מְאֹד בְּאֹפֶן מְגֻנֶּה מְאֹד מְאֹד, רַחֲמָנָא לִצְלָן, זוּלַת גְּדוֹלֵי הַצַּדִּיקִים מֻבְחָרִים, יְחִידֵי הַדּוֹרוֹת, שֶׁהִתְפָּאֲרוּ עַצְמָם בְּהִתְפָּאֲרוּת אֲמִתִּית עַל עַצְמָם כֹּחַ גְּבוּרָתָם וּקְדֻשָּׁתָם בְּעִנְיָן זֶה, אֲבָל רֹב הָעוֹלָם כְּכֻלּוֹ, וַאֲפִלּוּ הַכְּשֵׁרִים וְהַצַּדִּיקִים קְצָת, אֵינָם נְקִיִּים כָּרָאוּי מִתַּאֲוָה זוֹ, וְכָל אֶחָד כְּפִי פְּגָמוֹ בָּזֶה, כֵּן מְקֻלְקָלִים כְּלֵי הַמַּחְיִן שֶׁלּוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה אֵין בְּכֹחוֹ לְקַבֵּל וּלְצַיֵּר הָאוֹר הָעֶלְיוֹן כָּרָאוּי לְטוֹבָה. וְלָכֵן רַחֲמָנוּת גְּדוֹלָה עָלָיו, שֶׁלֹּא יִתְרַחֵק לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. כִּי הַתַּאֲוָה הַזּוֹ — תַּאֲוַת נאוּף, מַכְנִיסָה בָּאָדָם כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן. עַל־כֵּן צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהִזָּהֵר בְּנַפְשׁוֹ מְאֹד, לִבְלִי לִהְיוֹת חָכָם בְּעֵינָיו, לִנְטוֹת אַחֲרֵי חָכְמוֹת שֶׁל הֶבֶל

הַמְצוּיוֹת בָּעוֹלָם בִּפְרָט בַּדּוֹרוֹת הַלָּלוּ, שֶׁמִּתְלוֹצְצִים מִכַּמָּה דְּבָרִים שֶׁבִּקְדֻשָּׁה, וּבִפְרָט מִתְּפִלָּה בְּכַוָּנָה וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ שֶׁהִיא הִתְבּוֹדְדוּת. כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת ו׳): ״כְּרֵם זֻלַּת לִבְנֵי אָדָם״, אֵלּוּ דְּבָרִים הָעוֹמְדִים בְּרוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּבְנֵי־אָדָם מְזַלְזְלִין בָּהֶם, וּמַאי נִיהוּ? תְּפִלָּה. וְכָל הַכֹּחַ שֶׁל אֵלּוּ הַלֵּיצָנִים וְהַמְזַלְזְלִים בִּכְשֶׁרֵי הַדּוֹר, תַּלְמִידֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, הַמְיַגְּעִים עַצְמָם לְהִתְפַּלֵּל בְּכַוָּנָה וּלְהִתְבּוֹדֵד עַצְמָם עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא עַל־יְדֵי הַטָּעָיוֹת שֶׁנִּכְנְסוּ בְּלִבָּם נֶגֶד הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא רַבֵּנוּ זַ״ל, וְהַכֹּל — עַל־יְדֵי שֶׁמְּהַפְּכִים דִּבְרֵי אֱלֹקִים חַיִּים, עַד שֶׁהַתּוֹרָה נַעֲשֵׂית לָהֶם סַם הַמָּוֶת. כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוֹמָא עב:): לֹא זָכָה — נַעֲשָׂה לוֹ סַם הַמָּוֶת; עַד שֶׁאוֹמְרִים כְּזָבִים וּשְׁקָרִים וְכָל מִינֵי לֵיצָנוּת עַל הַכְּשֵׁרִים בֶּאֱמֶת, צַדִּיקֵי הַדּוֹר, תַּלְמִידֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמִתְלוֹצְצִים מֵהֶם, עַד שֶׁמְּעַזִּים פְּנֵיהֶם וְאוֹמְרִים בַּעֲזוּת מֵצַח, כְּאִלּוּ הֵם עוֹבְרִים עַל דִּבְרֵי תּוֹרָה, חַס וְשָׁלוֹם, עַד שֶׁאוֹמְרִים, שֶׁעַל־פִּי הַתּוֹרָה מַגִּיעַ לְהָדָפָם וּלְרָדְפָם בְּכָל מִינֵי רְדִיפוֹת בְּפַרְנָסָתָם וּבְנַפְשָׁם, לְהַתִּיר דָּמָם מַמָּשׁ, רַחֲמָנָא לִצְלָן. וְכָל זֶה עַל־יְדֵי טָעָיוֹת שֶׁבָּאוֹת עַל־יְדֵי פְּגַם הַבְּרִית, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִפְגָּם כְּלֵי הַמַּחְיָן, עַד אֲשֶׁר מְהַפְּכִים אוֹר הַתּוֹרָה מֵהֶפֶךְ אֶל הֶפֶךְ. וְעִקַּר הַקִּלְקוּל — עַל־יְדֵי הַגְּדוֹלִים וְהַמַּנְהִיגִים, אֲשֶׁר הֵם בְּעַצְמָם בֶּאֱמֶת אֵינָם נְקִיִּים כָּרָאוּי מִתַּאֲוַת נְאוּף, וְלֹא דַי לָהֶם בָּזֶה, אַף

גַּם אֵינָם מַכִּירִים אֶת מְקוֹמָם מֻחֲמַת תַּאֲוַת הַהִתְנַשְּׂאוּת וְהַכָּבוֹד, עַד שֶׁמִּתְקַנְּאִים בְּהַכְּשֵׁרִים, שֶׁאֵינָם נִכְנָעִים תַּחְתָּם וְחוֹתְרִים עֲלֵיהֶם, וּמִסְתַּכְּלִים בָּהֶם בְּעַיִן רָעָה, לְחַפֵּשׂ וְלִמְצֹא בָּהֶם כָּל הַחֶסְרוֹנוֹת וְהַפְּגָמִים, וּבְדֶרֶךְ שְׁאָדָם רוֹצֶה לֵילֵךְ — מוֹלִיכִין אוֹתוֹ, עַל־כֵּן יֵשׁ כֹּחַ לְהַבַּעַל־דָּבָר לְעַקֵּם דַּעְתָּם, עַד שֶׁמַּטְעִין אֶת עַצְמָם וְאוֹמְרִים, שֶׁעַל־פִּי הַתּוֹרָה מַגִּיעַ לְרַדֵּךְ מְאֹד אֶת הַכְּשֵׁרִים, בִּפְרָט עַל־יְדֵי רִבּוּי לְשׁוֹן הָרָע וּשְׁקָרִים וּרְכִילוּת וּכְזָבִים, שְׁמָצוּי מְאֹד, בַּעֲוֹנוֹתֵנוּ הָרַבִּים, עַכְשָׁו, שֶׁקָּמִים עַזֵּי פָּנִים, שֶׁגַּם־כֵּן פְּגוּמִים מְאֹד בְּתַאֲוַת נְאוּף, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְלֹא מִתְבַּיְּשִׁים לַחֲלֹק עַל אֲנָשֵׁי הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא רַבֵּנוּ זַ״ל, וּלְרָדְפָם וּלְדַבֵּר עֲלֵיהֶם כָּל דָּבָר אָסוּר. וּבִפְרָט מִי שֶׁזּוֹכֶה לַעֲסֹק בָּעֵסֶק הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה — לְקָרֵב רְחוֹקִים, עָלָיו מִתְפַּשְּׁטוֹת הַמְנִיעוֹת מְאֹד, מֵאֵלּוּ הָעַזֵּי פָּנִים, הַנּוֹאֲפִים כִּכְלָבִים, וּמְדַבְּרִים עֲלֵיהֶם כָּל דָּבָר אָסוּר.

וְלָכֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי! אִם אַתָּה רוֹצֶה לִהְיוֹת אִישׁ כָּשֵׁר בֶּאֱמֶת, לַחֲשֹׁב עַל תַּכְלִיתְךָ הָאֲמִתִּית, וּלְקָרֵב אֶת עַצְמְךָ לְאַנְשֵׁי אֱמֶת, תְּמִימֵי דֶּרֶךְ הַהוֹלְכִים בְּתוֹרַת ה׳ בֶּאֱמֶת, כַּאֲשֶׁר קִבְּלוּ מִצַּדִּיקֵי אֱמֶת שֶׁהָיוּ לְפָנֵינוּ, שֶׁהֵם קִבְּלוּ מֵהַתַּלְמִידִים הַקּוֹדְמִים שֶׁבַּדּוֹר הַקּוֹדֵם, אִי אֶפְשָׁר לַעֲמֹד נֶגֶד כָּל הַקָּמִים עָלֶיךָ, כִּי אִם עַל־יְדֵי מְסִירוּת נֶפֶשׁ מַמָּשׁ.

כִּי הָאֱמֶת נִתְבַּלְבְּלָה כָּל־כָּךְ, עַד שֶׁאִי אֶפְשָׁר לַעֲמֹד עַל הָאֱמֶת, כִּי אִם עַל־יְדֵי מְסִירוּת נֶפֶשׁ מַמָּשׁ עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם, שֶׁזֶּה מֻשְׁרָשׁ אֵצֶל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בִּקְדֻשַּׁת נַפְשׁוֹ — לִמְסֹר נַפְשׁוֹ עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם, כְּמוֹ שֶׁכָּבָר רָאִינוּ כַּמָּה אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים וְנַפְשִׁים, שֶׁמָּסְרוּ נַפְשָׁם עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם. וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ, שֶׁחָטָא וּפָגַם בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְרוֹצֶה לְקַבֵּל אֶת דַּעַת הָאֱמֶת מֵהַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמֵחֲמַת חֲטָאָיו הַמְרֻבִּים בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה מִתְפַּשְּׁטוֹת עָלָיו הַמְנִיעוֹת לְאָרְכּוֹ וּלְרָחְבּוֹ, עָלָיו לְהִתְאַזֵּר בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ, לֹא לִשְׁאֹל וְלֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמְעַכֵּב, אֶלָּא יִהְיֶה מוּכָן לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ בִּפְעַל מַמָּשׁ, וְיֹאמַר לְעַצְמוֹ: אוֹתִי לֹא יוּכְלוּ לְרַחֵק מֵהַצַּדִּיק הָאֱמֶת הַזֶּה שֶׁהוּא רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי גַּם הַמָּוֶת לֹא יַפְרִיד בֵּינֵינוּ. וְאָז מִי שֶׁחָזָק בָּזֶה כָּל־כָּךְ, עַד כְּדֵי מְסִירוּת נֶפֶשׁ מַמָּשׁ, אָז נָכוֹן לִבּוֹ יִהְיֶה בָּטוּחַ, שֶׁתָּמִיד יִשָּׁאֵר אֵצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיִהְיֶה לוֹ תִּקּוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד עַל כָּל מַה שֶּׁעָשָׂה. וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ מוֹצְאִים, שֶׁעַל כָּל הָעֲבֵרוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה ״יַעֲבֹר וְאַל יֵהָרֵג״; כִּי כָּל הַמִּצְוֹוֹת וְהָעֲבֵרוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה הֵם בִּשְׁבִיל צִיּוּר הָאוֹר הָעֶלְיוֹן לְטוֹבָה וּלְבָרְכָה וְלֹא לְהֶפֶךְ, חַס וְשָׁלוֹם. כִּי עִקַּר שֹׁרֶשׁ כָּל הַתּוֹרָה הִיא הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה יוֹדְעִין מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (הוֹשֵׁעַ ב, כא): ״וְאֵרַשְׂתִּיךְ לִי בֶּאֱמוּנָה, וְיָדַעַתְּ אֶת ה׳״, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קיט, פו):

״כָּל מִצְוֹתֶיךָ אֱמוּנָה״; כִּי עִקַּר הַבְּרִיאָה הָיְתָה רַק בִּגְזִין דְּיִשְׂתְּמוֹדָעִין לֵיהּ (זֹהַר בּא מב); אֲבָל זֶה יָדוּעַ, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְרוֹמָם וּמְנֻשָּׂא וְנַעֲלֶה מְאֹד מְאֹד מִתְּפִיסַת דַּעְתֵּנוּ, בִּפְרָט שֶׁאָנוּ מְלֻבָּשִׁים בְּחֹמֶר, בְּגוּף עָכוּר כָּזֶה, שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אֲחִיזָה מֵחֵטְא אָדָם הָרִאשׁוֹן, וְכֵן מִמַּה שֶּׁלֹּא נוֹלַד בְּקִדֻּשָּׁה, מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן מַה שֶּׁקִּלְקֵל בְּעַצְמוֹ, כַּאֲשֶׁר כָּל אֶחָד וְאֶחָד יוֹדֵעַ אֶת נִגְעֵי נַפְשׁוֹ וּמַכְאוֹבָיו. אַף אַף־עַל־פִּי־כֵן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְרַחֵם עָלֵינוּ לְמַעֲנֵנוּ, וּמֵאִיר לְכָל אֶחָד בְּדַעְתּוֹ בְּכֹחַ הַצַּדִּיק הָאֱמֶת שֶׁהוּא רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁיָּאִיר בּוֹ אֱמִתַּת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁיֹּאחַז אֶת עַצְמוֹ בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּבְתוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה, אֲשֶׁר הוּא חַיֵּינוּ לָנֶצַח. אֲבָל הָאוֹר הַיּוֹרֵד מִלְּמַעְלָה הוּא גָּבֹהַּ מְאֹד, וְהוּא אוֹר פָּשׁוּט, וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְצַיְּרוֹ כְּפִי תְּפִיסַת הַמֹּחִין שֶׁלּוֹ.

אֲבָל לֹא כָּל אָדָם זוֹכֶה לָזֶה — לְצַיֵּר הָאוֹר לְטוֹבָה, כִּי רֻבָּם כְּכֻלָּם אֵין כְּלֵי הַמֹּחִין שֶׁלָּהֶם מְתֻקָּנִים כָּרָאוּי, עַל־כֵּן חָמַל עָלֵינוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְנָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה — רְמַ״ח מִצְוֹוֹת עֲשֵׂה וְשָׁסָ״ה לֹא תַּעֲשֶׂה וּמִצְוֹוֹת דְּרַבָּנָן, שֶׁכֵּלָן הֵן בְּחִינַת צִיּוּרִים קְדוֹשִׁים לְצַיֵּר הָאוֹר לְבָרְכָה. וְהִזְהִיר אוֹתָנוּ לְהִשָּׁמֵר מִכָּל הָעֲבֵרוֹת, שֶׁהֵן כֻּלָּן קִלְקוּלִים וּפְגָמִים, שֶׁעַל יָדָם מְצַיְּרִים הָאוֹר לְהֶפֶךְ, חַס וְשָׁלוֹם. וְזֶהוּ כְּלַל כָּל הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹוֹת, וְכָל כַּוָּנוֹת הַמִּצְוֹוֹת וְסוֹדוֹתֵיהֶם עַל־פִּי חָכְמַת הַקַּבָּלָה, וְרָזִין וְסִתְרֵי

תּוֹרָה כְּלוּלִים בָּזֶה. כִּי יֵשׁ כַּמָּה וְכַמָּה בְּחִינוֹת בְּעִנְיַן צִיּוּר הָאוֹר שֶׁלְּמַעְלָה לְטוֹבָה, אוֹ לְהֶפֶךְ, חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁזֶּה כְּלַל כָּל הַמִּדּוֹת וְכָל הַסְּפִירוֹת וְכָל הַשֵּׁמוֹת הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁבָּהֶם תְּלוּיוֹת כַּוָּנוֹת כָּל הַמִּצְווֹת, שֶׁכֻּלָּן כְּפִי מַה שֶּׁצְּרִיכִים לְצַיֵּר הָאוֹר לְטוֹבָה כְּפִי הַמִּצְוָה, וְכֵן לְהֶפֶךְ — בַּעֲבֵרוֹת, חַס וְשָׁלוֹם. וּבָזֶה תָּלוּי עִקַּר הַחִיּוּת שֶׁל הָאָדָם וְשֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת, כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאֹרֶךְ יָמֵינוּ. כִּי עִקַּר הַחִיּוּת עַל־יְדֵי הָאוֹר הָעֶלְיוֹן הַבָּא מִלְּמַעְלָה, כְּשֶׁזּוֹכִים לְצַיְּרוֹ לִבְרָכָה, וְאָז מְיֻחָד וּמְקֻשָּׁר הָאוֹר בִּכְלִים, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה עִקַּר הַחִיּוּת, כַּיָּדוּעַ. וְכֵן לְהֶפֶךְ, חַס וְשָׁלוֹם. וְעַל־כֵּן כְּפִי שִׁקּוּל הַדַּעַת בַּהַשְׁקָפָה רִאשׁוֹנָה, הָיָה מֻהָרָאוּי לְהָרֵג עַל כָּל מִצְוָה שֶׁבַּתּוֹרָה, כִּי אֵיךְ אֶפְשָׁר לַעֲבֹר, חַס וְשָׁלוֹם, עַל שׁוּם מִצְוָה, כִּי הֲלֹא תִּכְלֶה נִתְקַלְקֵל צִיּוּר הָאוֹר כְּפִי פִּגַּם הַמִּצְוָה. וּמֵהֵיכָן יְקַבֵּל חִיּוּת? אֲבָל רַחֲמֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ גְּדוֹלִים מְאֹד, וְהִזְהִיר אוֹתָנוּ מִזֶּה, וְגָזַר וְאָמַר, שֶׁאֵין לְךָ מִצְוָה שֶׁעוֹמֶדֶת בִּכְפִי פִּקּוּחַ נֶפֶשׁ חוּץ מֵעֲבוֹדָה זָרָה, כִּי "וָחַי בָּהֶם" — וְלֹא שֶׁיָּמוּת בָּהֶם (יוֹמָא פה:). כִּי חִיּוּת אִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי יְקָרָה מְאֹד מְאֹד אֵצֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כִּי הָאָדָם כָּל יְמֵי חַיָּיו הוּא עוֹסֵק בָּזֶה — לְקַבֵּל הָאוֹר שֶׁלְּמַעְלָה וּלְצַיְּרוֹ לְטוֹבָה, שֶׁמִּשָּׁם עִקַּר חִיּוּתוֹ. כִּי הָאָדָם לֹא נִבְרָא, כִּי אִם לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ עַל־פִּי הַתּוֹרָה כָּל יְמֵי חַיָּיו, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה מְצַיֵּר הָאוֹר לִבְרָכָה, כְּפִי שֹׁרֶשׁ נַפְשׁוֹ, שֶׁבָּזֶה תָּלוּי תִּקּוּן כָּל הָעוֹלָמוֹת הַנֶּאֱחָזִים וּתְלוּיִים בּוֹ. וְעַל־כֵּן

עַל כָּל הָעֲבֵרוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה — ״עֲבֹר וְאַל יֶהֱרֹג״, כִּי אַף־עַל־פִּי שֶׁעַל־יְדֵי הָעֲבֵרוֹת נִתְקַלְקֵל הַצִּיּוּר, שֶׁצָּרִיךְ לְצַיֵּר הָאוֹר לְטוֹבָה, אַף־עַל־פִּי־כֵן אָסוּר לוֹ לִהְיוֹת נֶהֱרָג בִּשְׁבִיל זֶה, כִּי חִיּוּתוֹ שֶׁל אִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי יָקָר יוֹתֵר, כִּי כְּשֶׁיִּחְיֶה — יְצַיֵּר הָאוֹר לְטוֹבָה אַחֲרֵי־כֵן, עַל־יְדֵי שְׁאָר הַמִּצְוֹות שֶׁיַּעֲשֶׂה כָּל יְמֵי חַיָּיו, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת קנא:): מוּטָב שֶׁיִּתְחַלֵּל שַׁבָּת אַחַת מִשֶּׁיִּתְחַלְּלוּ שַׁבָּתוֹת הַרְבֵּה. כִּי כְּלַל חִיּוּת הָאָדָם הֵם בְּחִינַת שִׁבְעִים שָׁנָה. כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים צ, י): ״יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בָּהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה״; וְאִלּוּ הַשִּׁבְעִים שָׁנָה שֶׁחַי הָאָדָם, חִיּוּתָם נִמְשֶׁכֶת מִסּוֹד שִׁבְעִים פָּנִים לַתּוֹרָה, שֶׁעַל יָדָם עַקַּר צִיּוּר הָאוֹר לְטוֹבָה. וְעַל־כֵּן מְחֻיָּב הָאָדָם לִשְׁמֹר אֶת נַפְשׁוֹ וְחִיּוּתוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים ד, טז): ״וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד לְנַפְשׁוֹתֵיכֶם״; כִּי כָּל יְמֵי חִיּוּתוֹ צְרִיכִין אוֹתוֹ מְאֹד בָּעוֹלָם, כְּדֵי לְצַיֵּר הָאוֹר לְטוֹבָה, כְּדֵי שֶׁיַּשְׁלִים אֶת הַשִּׁבְעִים פָּנִים לַתּוֹרָה, כְּפִי חֶלְקוֹ וְשָׁרְשׁוֹ שָׁם; וְעַל־כֵּן כְּדַאי לַעֲבֹר וְאַל יֶהֱרֹג עַל הַמִּצְוָה, כִּי בִּימֵי חַיָּיו יִתְקַן יוֹתֵר צִיּוּר הָאוֹר לְטוֹבָה.

אֲבָל ׳עֲבוֹדָה זָרָה׳ וְ׳גִלּוּי עֲרָיוֹת׳ וּ׳שְׁפִיכוּת דָּמִים׳ — ״יֶהֱרֹג וְאַל יַעֲבֹר״, כִּי עַל יָדָם נִתְקַלְקֵל צִיּוּר הָאוֹר כָּל־כָּךְ, עַד שֶׁמְּהַפֵּךְ הָאֱמֶת לְגַמְרֵי מֵהֶפְכּוֹ אֶל הֶפְכּוֹ, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה אִי אֶפְשָׁר לוֹ עוֹד לְצַיֵּר הָאוֹר לְטוֹבָה, מֵאַחַר שֶׁכְּבָר הָפַךְ הָאֱמֶת לְגַמְרֵי. עַל־כֵּן עַל אֵלּוּ הַשָּׁלֹשׁ עֲבֵרוֹת

— ״יֵהָרֵג וְאַל יַעֲבֹר״, כִּי עֲבוֹדָה זָרָה, שֶׁהִיא כְּפִירוּת בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הִיא בְּוַדַּאי עוֹקֶרֶת אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, כִּי מֵאַחַר שֶׁמְּהַפֵּךְ הַמְשָׁכַת הָאוֹר לְגַמְרֵי, עַד שֶׁמֵּמִיר כְּבוֹדוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, וְכוֹפֵר בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנִמְשָׁךְ אַחַר הֶבֶל הָעֲבוֹדָה זָרָה וְהַכְּפִירוּת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יִרְמְיָה ב, יא): ״וְעַמִּי הֵמִיר כְּבוֹדִי בְּלֹא יוֹעִיל״; וְלָכֵן אֵיךְ אֶפְשָׁר לוֹ לִחְיוֹת עוֹד וּלְצַיֵּר הָאוֹר לְטוֹבָה, מֵאַחַר שֶׁכְּבָר הָפַךְ וְהֵמִיר הָאֱמֶת מֵהֵפֶךְ אֶל הֵפֶךְ לְגַמְרֵי?! וְעַל־כֵּן בֶּאֱמֶת הַמּוֹדֶה בַּעֲבוֹדָה זָרָה, כְּכוֹפֵר בְּכָל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ, וְעַל־כֵּן ״יֵהָרֵג וְאַל יַעֲבֹר״, כִּי אִי אֶפְשָׁר לוֹ עוֹד לְצַיֵּר הָאוֹר לְטוֹבָה. וְעַל־כֵּן גַּם עַל גִּלּוּי עֲרָיוֹת ״יֵהָרֵג וְאַל יַעֲבֹר״, כִּי עִקַּר פְּגַם כְּלִי הַמֹּחִין הוּא עַל־יְדֵי פְּגַם נִאוּף, שֶׁאָדָם נִכְשָׁל בְּכָל מִינֵי עֲרָיוֹת, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וּבִפְרָט בְּהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה שֶׁהוֹרֵס אֶת כָּל הָאָדָם לְגַמְרֵי, וּמְעַקֵּם אֶת מֹחוֹ וְאֶת לְבָבוֹ, וְנִתְמַלֵּא בְּקֻשְׁיוֹת וּבִסְפֵקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ; כִּי הַחֵטְא הַזֶּה גּוֹרֵם שֶׁאָדָם יִכְפֹּר בַּכֹּל, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן. וְעַל־כֵּן בְּוַדַּאי ״יֵהָרֵג וְאַל יַעֲבֹר״ עַל זֶה, כִּי עַל־יְדֵי גִּלּוּי עֲרָיוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, יִהְיוּ נִפְגָּמִים כְּלֵי הַמֹּחִין שֶׁלּוֹ כָּל־כָּךְ עַד שֶׁאִי אֶפְשָׁר לוֹ עוֹד לְצַיֵּר הָאוֹר לִבְרָכָה כָּל יְמֵי חַיָּיו, כִּי עַל זֶה נֶאֱמַר (מִשְׁלֵי ב, יט): ״כָּל בָּאֶיהָ לֹא יְשׁוּבוּן וְלֹא יַשִּׂיגוּ אָרְחוֹת חַיִּים״; וְעַל־כֵּן בְּוַדַּאי הוּא מֻכְרָח לָמוּת וְיֵהָרֵג וְלֹא יַעֲבֹר עַל זֶה, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה נִפְגָּמִים הַכֵּלִים לְגַמְרֵי, עַד שֶׁאִי אֶפְשָׁר לוֹ לְצַיֵּר הָאוֹר לְטוֹב. וְעַל־כֵּן לָמָּה לוֹ

חַיִּים כָּאֵלֶּה?! כִּי אַדְרַבָּה, יְקַלְקֵל, חַס וְשָׁלוֹם, בְּחַיָּיו יוֹתֵר, מֵאַחַר שֶׁנִּתְקַלְקְלוּ כְּלֵי הַמִּחְיָן שֶׁלּוֹ כָּל־כָּךְ; כִּי עִקַּר פְּגַם הַכֵּלִים — עַל־יְדֵי גִּלּוּי עֲרָיוֹת. וְכֵן עַל שְׁפִיכוּת דָּמִים — יֶהֱרֹג וְאַל יַעֲבֹר, כִּי צְרִיכִין כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בִּשְׁבִיל צִיּוּר הָאוֹר לְטוֹבָה, כִּי כָל יִשְׂרָאֵל כְּלוּלִין בְּשִׁבְעִים נַפְשׁוֹת בֵּית יַעֲקֹב, שֶׁהֵם סוֹד שִׁבְעִים פָּנִים לַתּוֹרָה, שֶׁעַל יָדָם נִצְטַיֵּר הָאוֹר לְטוֹבָה, וְעַל־כֵּן בְּוַדַּאי עַל שְׁפִיכוּת דָּמִים — ״יֶהֱרֹג וְאַל יַעֲבֹר״, כִּי אֵין דּוֹחִין נֶפֶשׁ מִפְּנֵי נֶפֶשׁ (סַנְהֶדְרִין עב:); כִּי גַּם נֶפֶשׁ חֲבֵרוֹ צְרִיכִין בִּשְׁבִיל צִיּוּר הָאוֹר לְטוֹבָה, כִּי אֲפִלּוּ הַקָּטָן וְהַפָּחוּת שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל, אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵין לוֹ שׁוּם הַשָּׂגָה וִידִיעָה בְּעִנְיָן זֶה כְּלָל, אַף־עַל־פִּי־כֵן מֵאַחַר שֶׁהוּא בְּכְלַל יִשְׂרָאֵל, וְאֵינוֹ אֶפִּיקוֹרֶס וְכוֹפֵר, הוּא מְתַקֵּן הַרְבֵּה עַל־יְדֵי מַעֲשָׂיו וּמִצְוֹתָיו; כִּי אֲפִלּוּ רֵיקָנִין שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל, מְלֵאִים מִצְוֹוֹת כָּרִמּוֹן (בְּרָכוֹת נז.); וּמְתַקְּנִים הַרְבֵּה וּמְצַיְּרִים הָאוֹר לְטוֹבָה.

וְעַתָּה מִמֵּילָא מוּבָן כַּמָּה גָּדוֹל עִצֻּם הַפְּגָם שֶׁל הַמַּחֲלֶקֶת, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה בָּאִים לִידֵי שְׁפִיכַת דָּמִים בְּכַמָּה בְּחִינוֹת — שֶׁמְּבַזִּים בְּנֵי־אָדָם בָּרַבִּים, וְכוֹתְבִים עֲלֵיהֶם כְּתָבֵי פְּלַסְתֵּר, וּמְאַסְּפִים חֲתִימוֹת עֲלֵיהֶם, וְאוֹמְרִים — שֶׁמִּצְוָה לְרָדְפָם, עַד שֶׁעַל־פִּי־רֹב בָּאִים לִידֵי שְׁפִיכַת דָּמִים מַמָּשׁ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, כִּי עַל זֶה אוֹרֵב הַבַּעַל־דָּבָר,

וּבְפָרָט עַל הַמַּנְהִיגִים וְהַחֲשׁוּבִים, גְּדוֹלֵי הַמְּדִינָה, שֶׁרוֹאֶה לְהָקִים עַל יִשְׂרָאֵל אוֹתָן שֶׁכְּלֵי הַמֹּחִין שֶׁלָּהֶם אֵינָם מְתֻקָּנִים כָּרָאוּי, מֵחֲמַת פְּגַם תַּאֲוַת נְאוּף שֶׁמָּצוּי מְאֹד. וְאֵלּוּ הַמַּנְהִיגִים, מֵחֲמַת תַּאֲוַת הַכָּבוֹד וְהַגְּדֻלָּה, הֵם מִתְגָּאִים וְשׂוֹכְחִים אֶת מְקוֹמָם, וְנִדְמֶה לָהֶם, שֶׁעַל־פִּי הַתּוֹרָה, מַגִּיעַ לְרַדֵּף מְאֹד אֶת הַכְּשֵׁרִים שֶׁמְּדַבְּרִים עֲלֵיהֶם סָרָה וְכוּ׳. כִּי הָאֱמֶת נִתְהַפֵּךְ אֶצְלָם לְגַמְרֵי, עַל־יְדֵי צִיּוּר הָאוֹר לְהֵפֶךְ, עַל־יְדֵי פְּגַם הַכֵּלִים. וּבִפְרָט שֶׁרֹב מְקָרְבֵיהֶם פְּגוּמִים מְאֹד, וְיֵשׁ בָּהֶם נוֹאֲפִים גְּדוֹלִים, וְהַרְבֵּה מֵהֶם מְפֻרְסָמִים לְנוֹאֲפִים גְּמוּרִים בְּאִסּוּר גָּמוּר כַּמָּצוּי עַכְשָׁו, חַס וְשָׁלוֹם. וְכָל אֵלּוּ הַנּוֹאֲפִים מִתְקָרְבִים אֲלֵיהֶם בַּחֲלַקְלָקוֹת, וּבוֹדִים שְׁקָרִים וּכְזָבִים גְּדוֹלִים עַל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת וַאֲנָשָׁיו, עַד שֶׁמַּתִּירִים דָּמָם בְּפַרְהֶסְיָה. וְכָל זֶה — עַל־יְדֵי שֶׁנִּצְטַיֵּר אֶצְלָם הָאוֹר לְהֵפֶךְ, עַל־יְדֵי קִלְקוּל הַכֵּלִים, מֵחֲמַת פְּגַם הַבְּרִית — גִּלּוּי עֲרָיוֹת, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן. וְיֵשׁ שֶׁחָטְאוּ עִם גּוֹיוֹת מַמָּשׁ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְיֵשׁ שֶׁשּׁוֹפְכִים זֶרַע לְבַטָּלָה, וְהַהֶרְגֵּל נַעֲשָׂה אֶצְלָם טֶבַע שֵׁנִי, וּבִמְקוֹם שֶׁיַּחְזְרוּ בְּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְיִסְתַּכְּלוּ עַל עַצְמָם, עוֹד הֵם מַחֲצִיפִים פְּנֵיהֶם לְדַבֵּר עַל צַדִּיקִים קְדוֹשִׁים הַדְּבוּקִים אֵצֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא רַבֵּנוּ זַ״ל, וּבוֹדִים עֲלֵיהֶם כָּל מִינֵי שְׁקָרִים. כִּי הַבַּעַל־דָּבָר אֵינוֹ מְקָרֵר דַּעְתּוֹ בַּמֶּה שֶׁהִכְשִׁיל אֶת הָאָדָם בְּאֵיזוֹ עֲבֵרָה, חַס וְשָׁלוֹם, אֲפִלּוּ אִם הִכְשִׁילוֹ בַּעֲבֵרוֹת רַבּוֹת וּגְדוֹלוֹת מְאֹד, רַחֲמָנָא לִצְלָן,

רַק עִקַּר עָרְמָתוֹ — לַעֲקֹר אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, חַס וְשָׁלוֹם עַל־יְדֵי שֶׁאוֹרֵב עָלָיו לְעַקֵּם דַּעְתּוֹ עַל־יְדֵי קִלְקוּל הַכֵּלִים, עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה מֵאִסּוּר — הֶתֵּר וּמֵעֲבֵרָה — מִצְוָה, עַד שֶׁמַּלְבִּישׁ עַצְמוֹ בַּמִּצְוֹוֹת שֶׁלּוֹ, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה יוּכַל לְעָקְרוֹ לְגַמְרֵי, חַס וְשָׁלוֹם.

אֲבָל אֵין לְךָ דָּבָר, שֶׁהַבַּעַל־דָּבָר יוּכַל לְהַטְעוֹת אֶת הָאָדָם, וּלְהַפֵּךְ עֲבֵרוֹת לְמִצְוֹוֹת, כְּמוֹ בְּעִנְיַן מַחֲלֹקֶת, שֶׁשָּׁם מְרַגֵּד הַבַּעַל־דָּבָר; כִּי בְּעִנְיָן זֶה יָכוֹל בְּקַל לְהַלְבִּישׁ עַצְמוֹ בְּמִצְוֹוֹת, וּלְהַפֵּךְ עֲוֹונוֹת הַגְּדוֹלִים בַּתּוֹרָה לְמִצְוֹוֹת גְּדוֹלוֹת, כִּי מַסִּית אֶת הָאָדָם עַל חֲבֵרוֹ, שֶׁמִּצְוָה גְּדוֹלָה לְהָרְפּוֹ וּלְרָדְפוֹ, כִּי הֲלֹא עָשָׂה כָּךְ וְכָךְ וְכוּ', כַּמָּצוּי עִנְיָן זֶה הַרְבֵּה בָּעוֹלָם. כִּי זֶה יָדוּעַ, שֶׁאֵין אָדָם שֶׁאֵין בּוֹ אֵילוּ חֶסְרוֹנוֹת אוֹ אֵיזוֹ מִדָּה רָעָה, אֲבָל אָנוּ מְחֻיָּבִים לִבְלִי לְהִסְתַּכֵּל עַל הָרָע שֶׁבְּיִשְׂרָאֵל, כִּי אִם עַל הַטּוֹב, וְלָדוּן אֶת כָּל אָדָם לְכַף זְכוּת. אֲבָל עַל־יְדֵי תַּאֲוַת הַנַּצָּחוֹן וְהַמַּחֲלֹקֶת, מִתְגַּבֵּר ה״קֵץ כָּל בָּשָׂר״, שֶׁהוּא אוֹרֵב לְעַיֵּן וּלְהִסְתַּכֵּל רַק עַל הָרָע, לְחַפֵּשׂ וְלַחֲקֹר וְלִמְצֹא אֵיזֶה רַע בְּכָל אֶחָד, וּבִפְרָט בְּהַכְּשָׁרִים, הַחֲפָצִים בְּהָאֱמֶת לַאֲמִתּוֹ, שֶׁעֲלֵיהֶם מְגָרֶה בְּיוֹתֵר אֶת הַחוֹלְקִים, לְעַיֵּן בָּהֶם בְּעַיִן רָעָה, לִמְצֹא בָּהֶם חֶסְרוֹנוֹת הַרְבֵּה, וְלִבְדּוֹת עֲלֵיהֶם שְׁקָרִים וּכְזָבִים בְּלִי שִׁעוּר, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה אֱצְלָם שְׁפִיכוּת דָּמִים — לְמִצְוָה גְּדוֹלָה, עַד שֶׁמַּתִּירִין דָּמָם, וְשׁוֹפְכִים דָּמָם כַּמַּיִם בִּבְזִיּוֹנוֹת

וַחֲרָפוֹת וּבוּשׁוֹת הַרְבֵּה, וּמַלְבִּינִים פְּנֵיהֶם בָּרַבִּים, עַד שֶׁמַּתִּירִין דָּמָם מִמָּשׁ. וְכָל זֶה נִמְשָׁךְ עַל־יְדֵי פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וּגְלוּי עֲרָיוֹת, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, עַד שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִצְטַיֵּר אָצְלָם הָאוֹר לְהֶפֶךְ — עַל־יְדֵי קִלְקוּל כְּלֵיהֶם, כְּלֵי הַמּוֹחִין שֶׁלָּהֶם, כִּי מִי שֶׁפָּגַם בַּבְּרִית עִם גִּלּוּי עֲרָיוֹת מַמָּשׁ, אוֹ בְּהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הַמּוֹחִין שֶׁלּוֹ פְּגוּמִים מְאֹד, וְהוּא רוֹדֵף אֶת הַכְּשֵׁרִים, וּבְפָרָט אֶת תַּלְמִידֵי הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהֵם מְגַלִּים וּמְפָרְסְמִים אֶת דַּעְתּוֹ, שֶׁעֲלֵיהֶם — אֵלּוּ הַחוֹלְקִים מִתְפַּשְּׁטִים מְאֹד, כִּי חוֹרָה לָהֶם מְאֹד שֶׁעֲדַיִן נִמְצָא בֵּין כָּל הַתַּלְמִידִים, תַּלְמִיד אֶחָד שֶׁמּוֹסֵר נַפְשׁוֹ לַעֲשׂוֹת נְפָשׁוֹת לְמַעַן הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא רַבֵּנוּ זַ״ל, וּמְגַלֶּה אוֹרוֹ וְדַעְתּוֹ בָּעוֹלָם. וְעַל־כֵּן קָמִים עָלָיו גַּם מִבִּפְנִים וְכוּ׳. וְזֶה שֶׁצּוֹעֵק הַנָּבִיא בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת עַל הָרוֹעִים וְהַמַּנְהִיגִים, שֶׁאֵינָם מַנְהִיגִים הַדּוֹר בְּרַחֲמִים כָּרָאוּי, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (זְכַרְיָה י, ג): ״עַל הָרוֹעִים חָרָה אַפִּי״ וְגוֹ׳; וּכְתִיב (יְשַׁעְיָה ג, יד): ״הֲנָיָ״ה בַּמִּשְׁפָּט יָבֹא עִם זִקְנֵי עַמּוֹ וְשָׂרָיו, מַה לָּכֶם תְּדַכְּאוּ עַמִּי, וּפְנֵי עֲנִיִּים תִּטְחָנוּ״; וּכְתִיב (זְכַרְיָה יא, יז): ״הוֹי רֹעִי הָאֱלִיל עֹזְבִי הַצֹּאן חֶרֶב עַל זְרוֹעוֹ וְעַל עֵין יְמִינוֹ, זְרוֹעוֹ יָבוֹשׁ תִּיבָשׁ״ וְגוֹ׳; כִּי עִקַּר הַקִּלְקוּל — עַל־יְדֵי הָרוֹעִים הַצְּבוּעִים וְהַשַּׁקְרָנִים הָרַמָּאִים, שֶׁעוֹבְדִים עַל בְּנֵי־אָדָם, וּמִתְחַזִּים כַּחֲכָמִים וְרַבָּנִים וּמַנְהִיגֵי עֵדָה, בְּשָׁעָה שֶׁהֵם בְּעַצְמָם פְּגוּמִים מְאֹד מְאֹד, וְאֵיךְ מְלָאָם לִבָּם לַחֲטֹא

בְּקוֹל קוֹרֵא עַל צַדִּיקִים קְדוֹשִׁים, תַּלְמִידֵי הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא רַבֵּנוּ זַ״ל, הַמּוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם בַּעֲבוּר נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לְהַצִּילָם מֵרֶדֶת שַׁחַת. אוֹי לָהֶם וְאוֹי לְנַפְשָׁם! תִּפַּח רוּחָם וְנִשְׁמָתָם, וְהֵם טְמֵאִים וּמְטַמְּאִים, וְרָאוּי לְהִתְרַחֵק מֵהֶם, כִּי הֶבֶל פִּיהֶם מְטַמֵּא וְגוֹרֵם לְנֵאוּף, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן מג).

עַל־כֵּן צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְהִסְתַּכֵּל בְּנַפְשׁוֹ, שֶׁלֹּא יֵצֵא מִדַּרְכֵי הַתְּמִימוּת בֶּאֱמֶת, וּלְחַפֵּשׂ דְּרָכָיו בְּכָל עֵת, וְלִשְׁמֹר נַפְשׁוֹ מְאֹד, שֶׁלֹּא יַשֶּׂה אוֹתוֹ הַבַּעַל־דָּבָר מִן הָאֱמֶת, חַס וְשָׁלוֹם, שֶׁלֹּא יַהֲפֹךְ לוֹ אֱמֶת לְשֶׁקֶר וַעֲבֵרָה לְמִצְוָה, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי זֶה גָּרוּעַ מִן הַכֹּל, חַס וְשָׁלוֹם. וְיִזְכִּיר לְעַצְמוֹ בְּכָל עֵת, אֵיךְ אֵינוֹ נָקִי בְּעִנְיַן תַּאֲוַת נֹאוף, וְיִזְכֹּר תָּמִיד אֵיךְ שָׁחָטָא וּפָגַם בַּחֵטְא הַמַּגֵּפָה וְהַמְזֹהָם הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְהִסְתַּכְּלוּת בְּתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, שִׁקּוּץ, תִּעוּב, זְהוּם, שֶׁחִמֵּם אֶת עַצְמוֹ לַעֲבֵרָה, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבַן. וְיֵשׁ שֶׁנָּפַל עוֹד יוֹתֵר, וְנִכְשַׁל עִם גּוֹיוֹת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וּתְפִיסַת כְּלֵי הַמִּחְיִן שֶׁלּוֹ אֵינָם בִּשְׁלֵמוּת כְּלָל, וַאֲפִלּוּ אִם הוּא לַמְדָן גָּדוֹל וּמֻפְלָג, וְגַם נִקְרָא בְּשֵׁם ׳חָסִיד׳, אַף־עַל־פִּי־כֵן מֵאַחַר שֶׁיּוֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ צִדְקָתוֹ וַחֲסִידוּתוֹ בַּחֵטְא הַמַּגֵּפָה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה וְהִסְתַּכְּלוּת בְּתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, וְהִסְתַּכְּלוּת עַל נָשִׁים, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְאֵיךְ שֶׁהַמִּחְיִן שֶׁלּוֹ אֵינָם בִּשְׁלֵמוּת כָּרָאוּי, עַל־כֵּן תֵּכֶף כְּשֶׁרוֹצֶה

הַבַּעַל־דָּבָר לְהַטּוֹתוֹ, אֲפִלּוּ רַק אֵיזוֹ נְקֻדָּה מִדֶּרֶךְ הַתְּמִימוּת הָאֲמִתִּית, צָרִיךְ לַחֲשֹׁב אוּלַי זֶה נִמְשָׁךְ מִזֶּה שֶׁחָטָא בְּפֹגֶם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וּשְׂאַר שִׁקּוּץ, תִּעוּב וְזִהוּם, וְאַף־עַל־פִּי שֶׁנִּדְמֶה לוֹ, שֶׁעַל־פִּי הַתּוֹרָה מַגִּיעַ לִרְדֹּף כָּךְ אֶת הַזּוֹלֶת, וּבִפְרָט אֶת תַּלְמִידֵי הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא רַבֵּנוּ זַ״ל, הַמְגַלִּים וְהַמְפַרְסְמִים אֶת דַּעְתּוֹ בָּעוֹלָם, עִם כָּל זֹאת צָרִיךְ לְהִתְיַשֵּׁב, אוּלַי זֶה נִמְשָׁךְ מֵחֲמַת צִיּוּר הָאוֹר לְהֻפָּךְ, שֶׁזֶּהוּ בְּעַצְמוֹ בְּחִינַת: ׳לֹא זָכָה׳ וְכוּ׳. עַל־כֵּן הוּא צָרִיךְ לְהִזָּהֵר בְּיוֹתֵר לִבְלִי לְהַטּוֹת אֶת עַצְמוֹ, שֶׁלֹּא לַהֲפֹךְ דִּבְרֵי אֱלֹקִים חַיִּים, חַס וְשָׁלוֹם. וּבְיוֹתֵר וְיוֹתֵר צָרִיךְ לְהִזָּהֵר בְּעִנְיַן מַחֲלֹקֶת, שֶׁעַל־כָּל־פָּנִים לֹא יַחֲזִיק בְּמַחֲלֹקֶת, וְלֹא יַטֶּה אֶת עַצְמוֹ שֶׁצָּרִיךְ לְקַיֵּם גַּם מִצְוַת שְׁפִיכוּת דָּמִים, לְרָדְפָה אַחַר אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, מִכָּל שֶׁכֵּן אַחַר כְּשֵׁרֵי הַדּוֹר, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן לִרְדֹּף אָדָם צַדִּיק תָּמִים, שֶׁקָּרֵב אוֹתְךָ אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמָסַר אֶת נַפְשׁוֹ בְּפַעַל מַמָּשׁ לְקָרְבְךָ אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא רַבֵּנוּ זַ״ל, וְכֵן מְקָרֵב מֵאוֹת וְאַלְפֵי אֲנָשִׁים אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עַל־פִּי דַּעַת הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא רַבֵּנוּ זַ״ל, לָמָּה מַגִּיעַ לִרְדֹּף אוֹתוֹ, בִּשְׁבִיל כַּמָּה נוֹאֲפִים זְקֵנִים, מַאֲרִיכֵי יָמִים, שֶׁאֵין בָּהֶם שְׁלֵמוּת, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ד׳)?! וְלָכֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי! אַל נָא תִּשְׁמַע לְדִבְרֵי הַמְסִיתִים וְהַמַּדִּיחִים, אֲפִלּוּ אִם דִּבְרֵיהֶם נִמְשָׁכִים מֵאֵיזֶה מְנַהִיגִים וּזְקֵנִים, כִּי דַּי לָנוּ בַּתַּרַי״ג

מִצְוֹות שֶׁקִּבַּלְנוּ מִמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, וְאַל נוֹסִיף לְעַצְמֵנוּ מִצְוֹות כָּאֵלּוּ, שֶׁכָּלָן נִמְשָׁכוֹת מִבְּחִינַת צִיּוּר הָאוֹר לְהֵפֶךְ, שֶׁהוּא בְּחִינַת: ׳לֹא זָכָה׳ וְכוּ׳.

וְגַם בְּעִנְיַן עֲבוֹדַת ה׳ בְּעַצְמָהּ, יֵשׁ בְּעִנְיָן זֶה הַרְבֵּה לְדַבֵּר; כִּי בְּדֶרֶךְ שֶׁאָדָם רוֹצֶה לֵילֵךְ — מוֹלִיכִין אוֹתוֹ (מַכּוֹת י׳ב); וְאִם יִתְגַּבֵּר שֶׁיִּהְיוּ לוֹ רְצוֹנוֹת וְכִסּוּפִים חֲזָקִים יוֹתֵר לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹלִיכוּ אוֹתוֹ בְּדֶרֶךְ טוֹב וְקָדוֹשׁ בְּיוֹתֵר. וְהַכֹּל — כְּפִי צִיּוּר הָאוֹר, כְּפִי תְּפִיסַת הַמֹּחִין שֶׁלּוֹ; עַל־כֵּן בֶּאֱמֶת צְרִיכִין לִצְעֹק וְלִזְעֹק הַרְבֵּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כָּרָאוּי. וְעַל־כֵּן בֶּאֱמֶת צוֹעֵק דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם, הַרְבֵּה עַל זֶה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קיט, לג־לד): ״הוֹרֵינִי ה׳ דֶּרֶךְ חֻקֶּיךָ וְגוֹ׳, שְׂחֵל אוֹרְךָ וַאֲמַתְּךָ הֵמָּה יַנְחוּנִי״ וְגוֹ׳; וְכֵן הַרְבֵּה מְאֹד. וְכֵן צוֹעֵק הַרְבֵּה, שֶׁיִּתֵּן לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עֵצוֹת טוֹבוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם יג, ג): ״עַד אָנָה אָשִׁית עֵצוֹת בְּנַפְשִׁי וְגוֹ׳ בַּעֲצָתְךָ תַנְחֵנִי״ וְגוֹ׳; כִּי צְרִיכִין לִזְכוּת גְּדוֹלָה וִישׁוּעָה וְרַחֲמִים גְּדוֹלִים, וְהִשְׁתַּדְּלוּת וְיגִיעָה גְּדוֹלָה כָּל יְמֵי חַיָּיו, שֶׁיִּזְכֶּה לֵילֵךְ בְּכָל עֵת בְּדֶרֶךְ הַקֹּדֶשׁ בֶּאֱמֶת לַאֲמִתּוֹ, וְלֹא יִטֶּה לְיָמִין וְלִשְׂמֹאל, בְּאֹפֶן שֶׁיִּזְכֶּה לְהַגִּיעַ לְמַה שֶּׁצָּרִיךְ אִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי לְהַגִּיעַ בְּמִסְפַּר יְמֵי חַיֵּי הֶבְלוֹ, שֶׁלֹּא יַטֶּה אֶת עַצְמוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, בְּאֵיזֶה דָּבָר עַל־יְדֵי צִיּוּר הָאוֹר לְרַע, עַל־יְדֵי קִלְקוּל הַכֵּלִים, חַס וְשָׁלוֹם. אֲבָל עַל־כָּל־פָּנִים

כְּשֶׁשּׁוֹמֵר אֶת עַצְמוֹ, שֶׁלֹּא יִהְיֶה נוֹטֶה מִדַּרְכֵי הַתְּמִימוּת, הוּא בָּטוּחַ עַל־כָּל־פָּנִים מִמְּכְשׁוֹל גָּמוּר, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי "הוֹלֵךְ בַּתֹּם יֵלֵךְ בֶּטַח", אֲבָל כְּשֶׁנּוֹטֶה, חַס וְשָׁלוֹם, אַחַר חָכְמוֹת שֶׁל הֶבֶל הַמְצוּיִים עַכְשָׁו, וּבִפְרָט בְּעִנְיַן מַחֲלֹקֶת וְשִׂנְאַת חִנָּם, הוּא יָכוֹל לִפֹּל בְּאֵין סוֹף, חַס וְשָׁלוֹם, וּלְאַבֵּד אֶת עוֹלָמוֹ כְּרֶגַע, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי דַּי לְךָ לְהַפְקִיעַ אֶת עַצְמְךָ, שֶׁתּוְכֶּה לְהַצְדִּיק מַעֲשֶׂיךָ כָּרָאוּי, וְאֵיךְ יַעֲלֶה עַל הַדַּעַת, שֶׁתִּרְצֶה לְהַצְדִּיק וּלְתַקֵּן גַּם אֶת חֲבֵרְךָ בְּעַל כָּרְחוֹ? ! בִּפְרָט שֶׁאַתָּה רוֹאֶה, שֶׁבְּכַמָּה דְּבָרִים הוּא טוֹב מִמְּךָ, וּמִתְפַּלֵּל בְּכַוָּנָה יוֹתֵר מֵאִתְּךָ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁלּוֹמֵד תּוֹרָה יוֹתֵר מִמְּךָ, וְעוֹבֵד הַשֵּׁם יָמִים וְשָׁנִים בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ גָּדוֹל מְאֹד, וְאֵיךְ יַעֲלֶה עַל דַּעְתְּךָ, לְחַפֵּשׂ בּוֹ חֶסְרוֹנוֹת, וְלָדוּנוֹ לְכַף חוֹב, וּלְהוֹכִיחוֹ וּלְבַיְּשׁוֹ בְּחִנָּם, עַד שֶׁמַּרְבֶּה מַחֲלֹקֶת וּשְׂפִיכוּת דָּמִים, חַס וְשָׁלוֹם? ! וַהֲלֹא אֲפִלּוּ עַל הַחֵטְא הַזְּהִירָה הַתּוֹרָה (וַיִּקְרָא יט, יז): "הוֹכֵחַ תּוֹכִיחַ אֶת עֲמִיתֶךָ, וְלֹא תִשָּׂא עָלָיו חֵטְא" — שֶׁלֹּא תַּלְבִּין פָּנָיו בָּרַבִּים. וְעַל־כֵּן בֶּאֱמֶת אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲרָכִין טו:): אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא: תָּמֵהַּ אֲנִי, אִם יֵשׁ בַּדּוֹר הַזֶּה מִי שֶׁיּוֹדֵעַ לְהוֹכִיחַ. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י, שֶׁלֹּא יִשָּׂא עָלָיו חֵטְא עַל לִבּוֹן פָּנִים. וְאָמְרוּ (שָׁם): בָּעֵי מִנֵּיהּ רַבִּי יְהוּדָה בְּרֵיהּ דְּרַבִּי שִׁמְעוֹן תּוֹכֵחָה לִשְׁמָהּ וַעֲנָוָה שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ, הַאי מִינַּיְיהוּ עֲדִיפָא? וּמַסְקוּ, שֶׁעֲנָוָה שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ עֲדִיפָא. וּפֵרֵשׁ רַשִׁ"י: עֲנָוָה שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ, שֶׁעוֹשֶׂה עַצְמוֹ עָנָו, שֶׁאֵינוֹ

רוֹצֶה לְהוֹכִיחוֹ, וְאוֹתָהּ עֲנָוָה, שֶׁלֹּא לְשֵׁם שָׁמַיִם הִיא, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן הִיא עֲדִיפָה מִתּוֹכָחָה לְשֵׁם שָׁמַיִם. מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן בַּדּוֹרוֹת הַלָּלוּ, אֲפִלּוּ מִי שֶׁהוּא אִישׁ כָּשֵׁר בֶּאֱמֶת, וְכַוָּנָתוֹ לַשָּׁמַיִם, בְּרוֹאֵי מְצָוָה גְּדוֹלָה לְדַבֵּר עַל לֵב חֲבֵרוֹ לְהַטּוֹתוֹ לְדֶרֶךְ הָאֱמֶת לַאֲמִתּוֹ, אֲבָל לֹא לְהוֹכִיחוֹ בָּרַבִּים וּלְבַיְּשׁוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, מִכָּל שֶׁכֵּן לָרִיב עִמּוֹ, מִכָּל שֶׁכֵּן לְהַרְבּוֹת בְּמַחֲלֹקֶת, חַס וְשָׁלוֹם, כַּאֲשֶׁר הִפְלִיגוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מְאֹד, וְאָמְרוּ (סִפְרֵי נָשׂא מב): שָׁנאוּי הַמַּחֲלֹקֶת וְגָדוֹל הַשָּׁלוֹם; מִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁהַדָּבָר לְהֶפֶךְ, שֶׁעוֹמְדִים יוֹשְׁבֵי קְרָנוֹת וְשׁוֹתֵי שֵׁכָר, וּמְדַבְּרִים כָּל דָּבָר אָסוּר עַל כְּשֵׁרִים וְיִרְאִים, וְנִתְקַיֵּם (יְשַׁעְיָה ג, ה): "יִרְהֲבוּ הַנַּעַר בַּזָּקֵן" וְגוֹ'; וּבוֹדִים עֲלֵיהֶם כְּזָבִים, בְּרוֹאֵי צְרִיכִים לְהִתְרַחֵק מֵהֶם.

וְכָל זֶה אֲנִי מְדַבֵּר אֵלֶיךָ, אָהוּבִי, בְּנִי! מֵאַחַר שֶׁכְּבָר חָטָאתָ בַּחֲטָא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת רֶעַ לְבַטָּלָה, אֲשֶׁר זֶה הַחֲטָא הֲכִי מְגֻנֶּה; כִּי מִי שֶׁמּוֹצִיא זַרְעוֹ לְבַטָּלָה, הֲרֵי הוּא הוֹרֵג אֶת יְלָדָיו, כִּי מִכָּל טִפָּה וְטִפָּה הָיָה יָכוֹל לְהִבָּרְאוֹת וָלָד, בֵּן אוֹ בַּת, וּכְשֶׁמּוֹצִיא זַרְעוֹ לְבַטָּלָה, הוּא הוֹרֵג אוֹתָם, רַחֲמָנָא לִישְׁזָבָן, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קמא); וְלָכֵן לֹא בְּחִנָּם, שֶׁהַסָּמ"ךְ־מ"ם אוֹרֵב מְאֹד עַל הַנְּפָשׁוֹת הָאֵלּוּ שֶׁנִּכְשְׁלוּ בְּקֹנֶם הַבְּרִית — הוֹצָאַת רֶעַ לְבַטָּלָה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן אֵלּוּ שֶׁנִּכְשְׁלוּ בְּגִלּוּי

עֲרֵיוֹת מַמָּשׁ עִם גּוֹיוֹת, כַּאֲשֶׁר מָצוּי בַּדּוֹר הַזֶּה, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, עֲלֵיהֶם לְהִתְגַּבֵּר מְאֹד בְּמְסִירוּת נֶפֶשׁ מַמָּשׁ, וְלָבֹא וּלְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא רַבֵּנוּ זַ״ל, וְדַיְקָא עַל יָדוֹ יִהְיֶה גַּם לָהֶם תִּקּוּן נִצְחִי. וּמָה אָנוּ רוֹאִים? שֶׁבִּמְקוֹם זֶה מִתְגַּבֵּר הַסָּמ״ךְ־מֵ״ם מְאֹד, וְהוּא מֵקִים מְפָרְסָמִים שֶׁל שֶׁקֶר, מַנְהִיגִים צְבוּעִים וְרַמָּאִים, שֶׁעוֹבְדִים עַל בְּנֵי־אָדָם, וְהֵם בְּעַצְמָם מִתְחַזִּים כְּצַדִּיקִים. וּבֶאֱמֶת שֶׁבַע תּוֹעֲבוֹת בִּלְבָּם, וְהֵם טְמֵאִים וּמְטַמְּאִים, וְלֹא דַּי שֶׁאֵינָם מִסְתַּכְּלִים עַל עַצְמָם, אֶלָּא עוֹד חוֹלְקִים עַל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא רַבֵּנוּ זַ״ל וְעַל אֲנָשָׁיו הַקְּדוֹשִׁים, הַמְגַלִּים וְהַמְפִיצִים אֶת תּוֹרָתוֹ לְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ. וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי! מַה לְּפָנֶיךָ, מֵאַחַר שֶׁאַתָּה יוֹדֵעַ, שֶׁפָּגַמְתָּ כְּבָר בִּפְגַם הַבְּרִית, רְאֵה עַל־כָּל־פָּנִים לְבָרֵחַ מֵאֵלּוּ הָרְשָׁעִים הָרַע־בָּנִים, הַחוֹלְקִים עַל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת שֶׁהוּא רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעַל אֲנָשָׁיו הַקְּדוֹשִׁים, וְתִתְחַבֵּר רַק אֶל אֲנָשִׁים כְּשֵׁרִים, הַמְגַלִּים וְהַמְפָרְסְמִים אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. כִּי צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲשֶׁר תִּקּוּנְךָ הוּא דַּיְקָא עַל יָדָם. וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל פְּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים שֶׁפָּגַמְתָּ עַד עַכְשָׁו, שֶׁזֶּה הַפְּגָם הֲכִי גָּדוֹל, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סא); וְעַל־יְדֵי שֶׁתְּשׁוּב עַל פְּגַם אֱמוּנַת חֲכָמִים, כָּל הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים יִהְיוּ חֲשׁוּבִים בְּעֵינֶיךָ, וְתַתְמִיד בָּהֶם הַרְבֵּה מְאֹד, וְאָז טוֹב לְךָ בָּזֶה וּבַבָּא כָּל הַיָּמִים.

וְזֶה "מִשְׁפַּט הָעֲשׁוּקִים", שֶׁהוּא הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא רַבֵּנוּ זַ"ל, עוֹשֶׂה מִשְׁפָּט לְאֵלּוּ שֶׁנֶּעֱשְׁקוּ בֵּין הַקְּלִפּוֹת וְהַסִּטְרָא אַחֲרָא, וְהוּא מַזְהִיר אוֹתָם, שֶׁיִּשְׁמְרוּ אֶת עַצְמָם מִמַּנְהִיגִים צְבוּעִים וְרַמָּאִים, קַלִּים וּפוֹחֲזִים, אֲשֶׁר מַרְבִּים בְּמַחֲלֹקֶת, וּמְרַחֲקִים בְּנֵי־אָדָם מֵהַצַּדִּיק הָאֱמֶת וַאֲנָשָׁיו שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר, שֶׁדַּיְקָא עַל יָדָם יִהְיֶה תִּקּוּנָם הַנִּצְחִי. אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּכְנִיס דְּבָרִים אֵלּוּ בְּתוֹךְ לִבּוֹ, וְאָז נָכוֹן לִבּוֹ יִהְיֶה בָּטוּחַ, שֶׁיִּהְיֶה לוֹ תִּקּוּן נִצְחִי, וְיִתַּקֵּן אֶת כָּל מַה שֶּׁשָּׁחַת וּפָגַם בְּזֶה הָעוֹלָם. כִּי הָעֵקֶר תָּלוּי רַק כְּפִי שֶׁמְּקָרְבִים אֶת עַצְמָם אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת שֶׁהוּא רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁהוּא מְתַקֵּן אֶת הַנְּשָׁמוֹת הַפְּגוּמוֹת, וְהוּא הִבְטִיחַ לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיְּתַקֵּן אֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ; אַשְׁרֵי מִי שֶׁמִּתְקָרֵב אֵלָיו, וְאָז טוֹב לוֹ בָּזֶה וּבַבָּא כָּל הַיָּמִים.

תַּם וְנִשְׁלַם, שֶׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

קוּנְטְרֵס

בְּרַח מֵהַמַּלְכוּת

יְעוֹרֵר וְיחַזֵּק אֶת בַּר יִשְׂרָאֵל, אֵיךְ לִבְרֹחַ מֵהַמַּלְכוּת שֶׁפָּרַשׂ תַּחְתָּיו הַיֵּצֶר הָרַע וְכָל דִּילֵיהּ, וְאֵיךְ לְהִנָּצֵל מִמְּנָּהּ, וַאֲפִלּוּ שֶׁכְּבָר נִמְצָא בְּמִצוּדָתָהּ הָרָעָה, רַחֲמָנָא לִצְלַן, עַדַיִן לֹא אָבְדָה תִּקְוָתוֹ, וְיָכוֹל לָצֵאת מִמֶּנָּהּ.

❖

בָּנוּי וּמְיֻסָּד עַל־פִּי דִּבְרֵי

רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן

בּוֹצִינָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ

רַבִּי **נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב**, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

וְעַל־פִּי דִּבְרֵי תַּלְמִידוֹ, מוֹרֵנוּ

הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ, אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רָז לֹא אָנִיס לֵיהּ

רַבִּי **נָתָן מִבְּרֶסְלֶב**, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

וּמְשֻׁלָּב בְּפִסּוּקֵי תּוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמַאֲמְרֵי

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְרָשִׁים וְזֹהַר הַקָּדוֹשׁ

❖

הוּבָא לְדָפוּס עַל־יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב

עִיה״ק יְרוּשָׁלַיִם תּוּבַב״א

מוֹהַרָא״שׁ נ״י אָמַר: כָּל מִי שֶׁחָטָא בַּחֵטְא הַמְּגֻנֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הוּא נִמְצָא בְּתוֹךְ מַלְכוּת, וְעָלָיו לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים מְמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וָיוֹם בְּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת, וִידַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּלָשׁוֹן שֶׁרָגִיל בָּהּ, וְיָשִׂיחַ וִיסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ, וְדַיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לִבְרֹחַ מֵהַמַּלְכוּת שֶׁטָּמַן לוֹ הַסָּמֶ״ךְ־מֵ״ם, שֶׁזֶּה (תְּהִלִּים כה): ״עֵינַי תָּמִיד אֶל יְהוָ״ה, כִּי הוּא יוֹצִיא מֵרֶשֶׁת רַגְלָי״, כִּי אִם אָדָם פּוֹנֶה רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יוֹצִיאוֹ מֵהָרֶשֶׁת וְהַמַּלְכוּת שֶׁנִּפַּל לְשָׁם.

(אִמְרֵי־מוֹהַרָא״שׁ, חֵלֶק ב׳, סִימָן תתסא)

קוּנְטְרֵס

בְּרַח מֵהַמַּלְכוּת

א.

בְּנִי הַיָּקָר! עָלֶיךָ לְהִתְיַשֵּׁב עַכְשָׁו אֵיפֹה אַתָּה בָּעוֹלָם, וּמֶה עָבַר עָלֶיךָ כְּבָר בְּחַיֶּיךָ, וְעַל־יְדֵי שֶׁתִּזְכֶּה לְהִתְיַשֵּׁב בְּיִשּׁוּב הַדַּעַת אֲמִתִּי, אָז תַּתְחִיל לְהָבִין אֶת גֹּדֶל הַמַּלְכוּת שֶׁאַתָּה נִמְצָא בָּהּ, כִּי מִי שֶׁנִּכְשָׁל בַּעֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת, וְטִמֵּא אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מִינֵי טֻמְאוֹת שֶׁל פֶּגֶם הַבְּרִית, נֹאוּף וְהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה וְכָל מִינֵי תּוֹעֲבוֹת רָעוֹת שֶׁל עֲרָיוֹת, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, הוּא נִמְצָא בְּמַלְכוּת מְאֹד גְּדוֹלָה, וְעָלָיו לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לְבָרֵחַ מֵהַמַּלְכוּת, וְעִקַּר הַבְּרִיחָה לִבְרֹחַ מֵהַמַּלְכוּת שֶׁלָּכַד אוֹתוֹ יִצְרוֹ הָרַע, הוּא עַל־יְדֵי תְּפִלָּה, שֶׁצְּרִיכִים לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם בְּלָשׁוֹן פְּשׁוּטָה בִּשְׂפַת הָאֵם שֶׁלּוֹ, בְּלָשׁוֹן שֶׁהוּא רָגִיל לְדַבֵּר בָּהּ, וְיָשִׂיחַ וִיסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, וְיִתְוַדֶּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מַה

שֶׁעָשָׂה. וְאַף שֶׁנִּדְמֶה לְךָ שֶׁמַּרְבּוּי חַטֹּאתֶיךָ וַעֲוֹנוֹתֶיךָ וּפְגָמֶיךָ הָרַבִּים כְּאִלּוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עָזַב אוֹתְךָ, וּכְאִלּוּ אֵין לְךָ כְּבָר שׁוּם תִּקְוָה, אַל תֹּאמַר זֹאת, אֲהוּבִי, בְּנִי, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלּוּ לָנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֵין דְּבָרִים רַבָּה ח, א): קַיִן עָמַד עַל הֶבֶל אָחִיו וַהֲרָגוֹ, יָצְאָה גְּזֵרָה עָלָיו, וּמִיָּד עָמַד וְנִתְוַדָּה לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמָחַל לוֹ; הֲרֵי שֶׁאָפִלּוּ אֶחָד הָרַג אֶת אָחִיו, תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁיִּתְוַדֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאוֹמֵר חָטָאתִי, עַל־יְדֵי־זֶה מוֹחֵל לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי הַוִּדּוּי דְּבָרִים שֶׁאָדָם מִתְוַדֶּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עוֹלֶה עַל הַכֹּל, וְעַל־כֵּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שֹׁחַר טוֹב מִשְׁלֵי יח): מִי גָּרַם לְדָוִד שֶׁבָּא לְחַיֵּי עוֹלָם הַבָּא? פִּיו שֶׁאָמַר חָטָאתִי, כִּי בָּרֵגַע שֶׁאָדָם בָּא וּמִתְוַדֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, לֹא זָז מִשָּׁם, עַד שֶׁמּוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל חֲטָאָיו, וְכֵן מוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (פָּרָשַׁת בְּרֵאשִׁית נו.): כָּל מָאן דְּאוֹדֵי עַל חֲטָאוֹי קֳדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא שָׁבִיק לֵיהּ וּמָחִיל לֵיהּ עַל חוֹבֵיהּ; מִי שֶׁמִּתְוַדֶּה וּמִתְוַדֶּה עַל חֲטָאָיו, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹזֵב אוֹתוֹ וּמוֹחֵל לוֹ עַל חוֹבוֹתָיו.

וְעַל־כֵּן, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, אַף שֶׁנִּלְכַּדְתָּ עַכְשָׁו בְּמַלְכֻדֶּת חֲזָקָה, שֶׁהַיֵּצֶר הָרַע תָּפַס אוֹתְךָ בְּמִצּוּדָתוֹ, וְאַתָּה נִכְשָׁל בִּפְגַם הַבְּרִית, הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וּבְכָל מִינֵי הִסְתַּכְּלֻיּוֹת רָעוֹת וּבְכָל מִינֵי עֲרָיוֹת, אִם אַתָּה רוֹצֶה

לְבִרְחַ מֵהַמַּלְכוּת שֶׁשָּׁם תַּחְתֶּיךָ יִצְרְךָ הָרַע, רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, לֻלֶכֶת עַכְשָׁו לְמָקוֹם פָּנוּי שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וּתְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתְךָ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִבְכֶּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וּתְסַפֵּר לוֹ אֶת כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת, וְתִהְיֶה חָזָק בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ, אָז תִּרְאֶה שֶׁסּוֹף כָּל סוֹף תִּזְכֶּה לִבְרֹחַ מֵהַמַּלְכוּת שֶׁנִּלְכַּדְתָּ בָּהּ, כִּי אִי אֶפְשָׁר לָצֵאת מֵהַמַּלְכוּת, כִּי אִם עַל יְדֵי שֶׁאָדָם מִתְוַדֶּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, כִּי מַעֲלַת הַתְּפִלָּה וְהַוִּדּוּי לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹלֶה עַל הַכֹּל, וּכְעֵין שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תּוֹרַת כֹּהֲנִים פָּרָשַׁת בְּחֻקֹּתַי): מֵיָד כְּשֶׁהֵם מִתְוַדִּים עַל עֲוֹונוֹתֵיהֶם, מִיָּד אֲנִי חוֹזֵר וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם; כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד יָקָר כְּשֶׁאָדָם בָּא וּמִתְוַדֶּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְסַפֵּר לוֹ בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, וְעַל־יְדֵי זֶה הוּא מְסַכֵּךְ עָלָיו; וְעַל־כֵּן רְאֵה, בְּנִי הַיָּקָר, לִבְרֹחַ עַכְשָׁו אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שְׁמָרִים לְךָ הַחַיִּים מְאֹד, כִּי נִלְכַּדְתָּ בְּמַלְכוּת כָּזוֹ שֶׁל תַּאֲוַת נַאוּף, וְאַתָּה נִכְשָׁל בְּכָל פַּעַם בַּחֲטָאִים וַעֲוונוֹת, בִּפְגַם הַבְּרִית, הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, נַאוּף, זְנוּת וַעֲרָיוֹת וְכוּ׳, עִם כָּל זֹאת אִם אַתָּה רוֹצֶה לִבְרֹחַ מֵהַמַּלְכוּת הַזּוֹ, רְאֵה לִשְׁפֹּךְ אֶת תְּפִלָּתְךָ וְשִׂיחָתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִהְיֶה חָזָק מְאֹד מְאֹד בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ, וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁאוֹמֶרֶת אַחֶרֶת, כִּי מַה לְּךָ וְלָהֶם, הֲלֹא סוֹף כָּל

סוֹף יַעַבְרוּ לְךָ הַיָּמִים וְהַשָּׁבוּעוֹת, הַחֳדָשִׁים וְהַשָּׁנִים, וְתִשָּׁאֵר לְבַד, כִּי תִּצָּא מֵהָעוֹלָם הַזֶּה לְבַד, וְתִצְטָרֵךְ בְּהֶכְרֵחַ לַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל־כֵּן מַה וָלָמָּה לְךָ לְחַכּוֹת עַד אָז, וּמִי יָחוּס וִירַחֵם עָלֶיךָ אָז, כְּשֶׁתִּשָּׁאֵר לְבַד בְּבֵית הַקְּבָרוֹת בֵּין מֵאוֹת וַאֲלָפִים מֵתִים וְכוּ', לָכֵן קַח אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, אֲהוּבִי, בְּנִי, וְתִבְרַח עַכְשָׁו לְמָקוֹם פָּנוּי שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ, וְתִהְיֶה עַקְשָׁן גָּדוֹל עַל דָּבָר זֶה, וְתָבוֹא מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ עוֹד פַּעַם וְעוֹד פַּעַם, וְאַל תִּתְיָאֵשׁ כְּלָל, וְאָז עַל־יְדֵי רִבּוּי תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה, שֶׁתִּתְבַּקֵּשׁ וְתִתְפַּלֵּל לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁיָּחוּס וִירַחֵם עָלֶיךָ, עַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה לָצֵאת מֵהַמַּלְכוּת שֶׁנִּלְכַּדְתָּ בָּהּ, וְזֶה עִקַּר הָעֲצָה — לְשִׂיחַ וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּלָשׁוֹן שֶׁאַתָּה רָגִיל בָּהּ, וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (נִלְקוּט וְאֶתְחַנַּן, רֶמֶז תתכה): בְּכָל קָרְאֵינוּ אֵלָיו — בְּכָל לָשׁוֹן שֶׁיִּשְׂרָאֵל קוֹרְאִין לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹנֶה אוֹתָן; וְאֵין עוֹד דָּבָר הַמּוֹשֵׁךְ אֶת הָאָדָם, כְּמוֹ מִי שֶׁמְּדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בִּשְׂפַת הָאֵם שֶׁלּוֹ, בְּלָשׁוֹן שֶׁהוּא רָגִיל בָּהּ, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה נִמְשָׁךְ לִבּוֹ מְאֹד מְאֹד אַחַר דִּבּוּרָיו, וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (מִדְרָשׁ תַּנְחוּמָא, פָּרָשַׁת וַיֵּרָא א): אָמַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְיִשְׂרָאֵל: הֱווּ זְהִירִין בִּתְפִלָּה, שֶׁאֵין מִדָּה אֲחֶרֶת יָפָה הֵימֶנָּה, וְהִיא גְּדוֹלָה מִכָּל הַקָּרְבָּנוֹת, וַאֲפִלּוּ אֵין הָאָדָם כְּדַאי לְהֵעָנוֹת בִּתְפִלָּתוֹ וְלַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִמּוֹ, כֵּיוָן שֶׁמִּתְפַּלֵּל וּמַרְבֶּה

בְּתַחֲנוּנִים, אֲנִי עוֹשֶׂה חֶסֶד עִמּוֹ; וְעַל־כֵּן, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מַאֲמַצִּים לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִשְׁפֹּךְ אֶת נַפְשְׁךָ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִתְוַדֶּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וַאֲפִלּוּ שֶׁאַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁאַתָּה הַגָּרוּעַ בְּיוֹתֵר בָּעוֹלָם, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲשֶׁר רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל, וּמִכָּל הַמְקוֹמוֹת יְכוֹלִים לְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, כִּי הוּא מְמַלֵּא כָּל עַלְמִין, וְסוֹבֵב כָּל עַלְמִין וּבְתוֹךְ כָּל עַלְמִין, וּכְבָר אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים קלט, ד־יב): ״אָנָה אֵלֵךְ מֵרוּחֶךָ וְאָנָה מִפָּנֶיךָ אֶבְרָח, אִם אֶסַּק שָׁמַיִם שָׁם אָתָּה, וְאַצִּיעָה שְׁאוֹל הִנֶּךָּ, אֶשָּׂא כַנְפֵי שָׁחַר אֶשְׁכְּנָה בְּאַחֲרִית יָם, גַּם שָׁם יָדְךָ תַּנְחֵנִי וְתֹאחֲזֵנִי יְמִינֶךָ, וָאֹמַר אַךְ חֹשֶׁךְ יְשׁוּפֵנִי וְלַיְלָה אוֹר בַּעֲדֵנִי, גַּם חֹשֶׁךְ לֹא יַחְשִׁיךְ מִמֶּךָּ, וְלַיְלָה כַּיּוֹם יָאִיר כַּחֲשֵׁיכָה כָּאוֹרָהּ״, כִּי בֶּאֱמֶת אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלִקוּת גָּמוּר הוּא, וּמַה שֶּׁאַתָּה אֵינְךָ מַרְגִּישׁ אֶת הָאוֹרוֹת הָאֵלּוּ, זֶהוּ רַק מֵחֲמַת שֶׁאַתָּה נִמְצָא בְּמַלְכוּת שֶׁפָּרַשׂ תַּחְתֶּיךָ הַיֵּצֶר הָרַע, וְעַל־כֵּן רְאֵה לַעֲשׂוֹת זֹאת, בְּנִי הַיָּקָר, וּתְצַיֵּת אוֹתִי, וְתֵלֵךְ בְּכָל יוֹם לְמָקוֹם פָּנוּי שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וְתִשְׁפֹּךְ אֶת נַפְשְׁךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר רַק זֶה יוֹצִיא אוֹתְךָ מֵהַמַּלְכוּת שֶׁנִּגְלְתָה בָּהּ בְּהִבָּגֵם הַבְּרִית, הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וּבְכָל מִינֵי נְאוּף וַעֲרָיוֹת, וְנִטְמֵאתָ בְּכָל מִינֵי הִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (מִדְרָשׁ תַּנְחוּמָא, פָּרָשַׁת וַיִּשְׁלַח ט): אֵין הַקָּדוֹשׁ־

בָּרוּךְ־הוּא חָפֵץ לְחַיֵּב בְּרִיָּה, אֶלָּא מְבַקֵּשׁ שֶׁיִּתְפַּלְּלוּ הַבְּרִיּוֹת לְפָנָיו וְיִקְבְּלֵם; כִּי כְּשֶׁאָדָם מִתְפַּלֵּל אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹנֶה לוֹ, וְלֹא זָז מִשָּׁם עַד שֶׁמּוֹחֲלִים לוֹ, וְעַל־כֵּן אַל יְהִיֶה דָּבָר זֶה נָקֵל בְּעֵינֶיךָ, וְאַף שֶׁאַתָּה מַרְגִּישׁ אֶת עַצְמְךָ עַכְשָׁו הַגָּרוּעַ, הַיָּרוּד וְהַמְלֻכְלָךְ בְּיוֹתֵר, וְיִתָּכֵן שֶׁכֵּן הוּא הָאֱמֶת, שֶׁגִּתְלַכְלַכְתָּ כָּל־כָּךְ בְּפֶגַם הַבְּרִית, הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְטִמֵּאתָ אֶת נַפְשְׁךָ בְּכָל מִינֵי נְאוּף וַעֲרָיוֹת, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲשֶׁר חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (סַנְהֶדְרִין מג:): מִי שֶׁדַּעְתּוֹ שְׁפֵלָה, אֵין תְּפִלָּתוֹ נִמְאֶסֶת, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים נא, יט): "לֵב נִשְׁבָּר וְנִדְכֶּה אֱלֹקִים לֹא תִבְזֶה"; כִּי אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב לֵב נִשְׁבָּר, וְעַל־כֵּן בָּזֶה שֶׁאַתָּה שָׁבוּר, וְכוֹאֵב לְךָ מְאֹד, שֶׁגִּלְכַּדְתָּ בְּמַלְכוּת כָּזוֹ שֶׁל הַיֵּצֶר הָרַע, אֵיעַצְךָ, אֲהוּבִי, בְּנִי, אֵיךְ לָצֵאת מֵהַמַּלְכוּת הָרָעָה שֶׁגִּלְכַּדְתָּ בָּהּ, וְאָמְנָם כֵּיצַד? רַק עַל־יְדֵי תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת שֶׁתְּדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעַקְשָׁנוּת מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וַאֲפִלּוּ שֶׁבֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ אַתָּה נוֹפֵל עוֹד פַּעַם וְעוֹד פַּעַם, אַל תִּתְיָאֵשׁ לָבוֹא שׁוּב אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ הוּא וְשׁוּב אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲפִלּוּ אֶלֶף פְּעָמִים, וּלְסַפֵּר לוֹ שֵׁנִית מַה שֶּׁעָשִׂיתָ, וְתִתְוַדֶּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וָיוֹם בְּעַקְשָׁנוּת גְּדוֹלָה, וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם לֵצִים, בּוּרִים, רֵיקִים וְקַלִּים, הַמִּתְלוֹצְצִים מִכָּל זֶה, כִּי כְּבָר אָמַר הֶחָכָם מִכָּל אָדָם

(משלי ט, יב): "אִם חָכַמְתָּ — חָכְמָתְךָ לָּךְ, וְלַצְתָּ — לְבַדֶּךָ תִּשָּׂא". כִּי זֶה עִקַּר הַחָכְמָה — שֶׁאָדָם זוֹכֶה לְסַלֵּק אֶת חָכְמָתוֹ וּבִינָתוֹ וְדַעְתּוֹ, וּמְצַיֵּת לַצַּדִּיקִים הָאֱמִתִּיִּים שֶׁגִּלּוּ לָנוּ אֶת עִנְיַן הַתְּפִלָּה וּוִדּוּי הַדְּבָרִים, וְאֵיךְ שֶׁדָּבָר זֶה מְאֹד חָשׁוּב בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵיךְ שֶׁדַּיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מוֹחֵל לוֹ עַל כָּל הֶעָווֹנוֹת, וְאֵיךְ שֶׁדַּיְקָא עַל־יְדֵי תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה זוֹכִים לִבְרִיחַ מֵהַמַּלְכוּת שֶׁנִּלְכַּד בָּהּ, וְעַל־כֵּן מַה וְלָמָּה לִשְׁמֹעַ אֶל לְצִים הַמִּתְלוֹצְצִים מִכָּל דָּבָר קָדוֹשׁ, יוֹתֵר טוֹב לְצַיֵּת לַחֲכָמִים הָאֲמִתִּיִּים וְאָז אִם תִּהְיֶה עֲקֵשָׁן גָּדוֹל, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, בַּעֲבוּדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ, תִּרְאֶה סוֹף כָּל סוֹף אֶת הַנִּסִּים הַנִּפְלָאִים שֶׁיֵּעָשֶׂה עִמְּךָ הָקָדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאַף שֶׁיְּכוֹלִים לַעֲבֹר שָׁבוּעוֹת וָחֳדָשִׁים, וַאֲפִלּוּ שָׁנִים, שֶׁתַּרְגִּישׁ עַצְמְךָ שֶׁאֵינְךָ יוֹצֵא מֵחוֹל אֶל הַקֹּדֶשׁ אֲפִלּוּ כְּחוּט הַשַּׂעֲרָה, אַף־עַל־פִּי־כֵן תִּהְיֶה עֲקֵשָׁן גָּדוֹל בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ — לְדַבֵּר וְלָשִׂיחַ אֲלֵיהֶם יִתְבָּרַךְ, וְאָז תִּזְכֶּה לָצֵאת וְלִבְרֹחַ מֵהַמַּלְכוּת שֶׁנִּלְכַּדְתָּ בָּהּ — בְּתַאֲוֹת נְאוּף וַעֲרָיוֹת וְהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה וְכָל מִינֵי תּוֹעֲבוֹת רָעוֹת, וְאִם תְּצַיֵּת אוֹתִי בְּדָבָר זֶה, אָז תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁסּוֹף כָּל סוֹף כָּל הַיְרִידוֹת שֶׁלְּךָ תִּתְהַפְּכֶנָּה לַעֲלִיּוֹת גְּדוֹלוֹת, וְתִזְכֶּה לְהִכָּלֵל בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִהְיֶה נַעֲשָׂה כְּלִי לְהַמְשָׁכַת שֶׁפַע הָאוֹר וְהַחִיּוּת הָאֱלֹקִי בָּזֶה הָעוֹלָם, וְתִזְכֶּה לְהִכָּלֵל בּוֹ יִתְבָּרַךְ לְגַמְרֵי.

ב.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, אִם נָפַלְתָּ בְּמַלְכוּת רָעָה שֶׁל פֻּגַם הַבְּרִית, הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְאַתָּה נִכְשָׁל בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה, עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לָצֵאת מִזֶּה, כִּי אִם עַל־יְדֵי מִדַּת הַשְׁמָחָה, כִּי הַקְלִפָּה שֶׁמַּחְטִאת אֶת הָאָדָם בְּפֶגַם הַבְּרִית, הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, נִקְרֵאת עַל שֵׁם יְלָלָה, כִּי הִיא קְלִפָּה לֵילִית, וְהִיא זוֹרֶקֶת וּמַשְׁלֶכֶת עַל הָאָדָם עַצְבוּת וְדָכָאוֹן, וְעַל־כֵּן כָּל מִי שֶׁנִּכְשָׁל בְּפֶגַם הַבְּרִית, הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הוּא שָׁרוּי בְּדָכָאוֹן וּבְעַצְבוּן גָּדוֹל מְאֹד, וְכָל זֶה מֵהַקְלִפָּה הַזֹּאת, וְעַל־כֵּן אִי אֶפְשָׁר לָצֵאת מִזֶּה רַק עַל־יְדֵי מִדַּת הַשְׁמָחָה, שֶׁצָּרִיךְ לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְלִמְסֹר נַפְשׁוֹ מְאֹד לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, עַל אַף שֶׁקָּשֶׁה וְכָבֵד לוֹ מְאֹד מְאֹד לִהְיוֹת שָׂמֵחַ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף חָטָא בְּחֵטְא חָמוּר כָּזֶה, כִּי הַחֵטְא הַזֶּה הוּא מְאֹד חָמוּר, וְהוּא חֵטְא שֶׁל עֶר וְאוֹנָן, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם "וְשַׁחֵת אַרְצָה" וְגוֹ', "וַיֵּרַע בְּעֵינֵי ה' וַיְמִיתֵהוּ" וְגוֹ', "וַיְהִי עֵר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי ה'" (בְּרֵאשִׁית לח, ז), וְכֵן נֶאֱמַר: "וַיָּמֶת גַּם אוֹתוֹ" וְגוֹ', שֶׁאַף הוּא בְּאוֹתָהּ מִיתָה מֵת, כִּי מִיתָתוֹ שֶׁל עֶר כְּמִיתָתוֹ שֶׁל אוֹנָן כִּי רָעָתוֹ שֶׁל אוֹנָן — מַשְׁחִית זַרְעוֹ הָיָה, כֵּן הָיָה אוֹנָן, וְעַל־כֵּן הַחֵטְא הַזֶּה נִקְרָא עַל שֵׁם אוֹנָן, וְהוּא חֵטְא חָמוּר מְאֹד, עַד שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (נִדָּה יג:) עַל

פָּסוּק (שְׁמוֹת כ, יג): ״לֹא תִנְאָף״ — לֹא תִּהְיֶה בְּךָ נְאוּף בֵּין בַּיִת בֵּין בָּרֶגֶל, וְהוּא שֶׁמְּשַׁפְּשֵׁף מִילָתוֹ בַּיִת אוֹ בָּרֶגֶל, וּמְמַשְׁמֵשׁ בַּאֲמָתוֹ, וּמוֹצִיא שִׁכְבַת זַרְעוֹ לְבַטָּלָה כַּמּוּבָא שָׁם בַּתּוֹסָפוֹת, וְיֵשׁ מֵהָרְאשׁוֹנִים שֶׁמָּנוּ אִסּוּר זֶה בֵּין הַלָּאוִים כֻּלָּאו מִיֻּחָד ״לֹא תִנְאָף״ — לֹא תֵּהָנֶה לָאַף כְּגוֹן הַמְנַאֲפִים בַּיָּד אוֹ בָּרֶגֶל, הַיְנוּ שֶׁלֹּא תִּתֵּן מָקוֹם לָאַף וְחֵמָה, שֶׁיֵּהָנֶה וְיִשְׁלֹט בָּעוֹלָם עַל־יְדֵי הַנְּאוּף בַּיָּד אוֹ בָּרֶגֶל, כִּי הַשְׁחָתַת זַרְעוֹ לְבַטָּלָה גּוֹרֶמֶת רָעוֹת רַבּוֹת בָּעוֹלָם, וְכָל הַקְּלִפּוֹת וְהַצְּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים מִתְרַבִּים בָּעוֹלָם רַק עַל־יְדֵי שֶׁמַּשְׁחִית זַרְעוֹ לְבַטָּלָה, וְעָוֹן זֶה חָמוּר מְאֹד יוֹתֵר מִכָּל הָעֲבֵרוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה, כַּמּוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (פָּרָשַׁת וַיֵּשֶׁב וּפָרָשַׁת וַיְחִי) וּכְאִלּוּ שׁוֹפֵךְ דָּמִים (נְדָּה יג) וְהוֹרֵג אֶת הַנֶּפֶשׁ, שֶׁנֶּאֱמַר (יְשַׁעְיָה נז, ה): ״הַנִּחָמִים בָּאֵלִים תַּחַת כָּל עֵץ רַעֲנָן שׁוֹחֲטֵי הַיְלָדִים בַּנְּחָלִים״ — אַל תִּקְרֵי שׁוֹחֲטֵי אֶלָּא סוֹחֲטֵי, עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר ״יְדֵיכֶם דָּמִים מָלֵאוּ״ (יְשַׁעְיָה א, טו), אֵלּוּ הַמְנַאֲפִים בַּיָּד, שֶׁמִּכָּל טִפָּה הָיָה רָאוּי לִהְיוֹת נוֹצָר זֶרַע קֹדֶשׁ, וְהוּא כְּאִלּוּ עוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה, שֶׁנֶּאֱמַר: ״תַּחַת כָּל עֵץ רַעֲנָן״ (יְשַׁעְיָה נז), וּכְאִלּוּ מֵבִיא מַבּוּל לָעוֹלָם, שֶׁעֲבֵרָה זוֹ הָיְתָה שֶׁל דּוֹר הַמַּבּוּל, וְעַל־כֵּן עֲבֵרָה זוֹ מְמָרֶרֶת מְאֹד אֶת הַחַיִּים, כִּי מַכְנֶסֶת אֶת הָאָדָם בְּיֵאוּשׁ גָּדוֹל מְאֹד, וְאִי אֶפְשָׁר לְהִנָּצֵל מִזֶּה, כִּי אִם עַל־יְדֵי שֶׁיִּתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא בֶּן הַשִּׁמְחָה, אֲשֶׁר יָרַד אֶל זֶה הָעוֹלָם, כְּדֵי לְהוֹצִיא אֶת כָּל אֵלּוּ הַנְּפָשׁוֹת

שֶׁנִּכְשְׁלוּ בִּפְגַם הַבְּרִית, הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְכָל מִינֵי עֲרָיוֹת, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבַן, שֶׁדָּבָר זֶה נַעֲשָׂה עַל־יְדֵי קְלִפָּה הַנִּקְרֵאת יְלָלָה.

וְעַל־כֵּן, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, מֵאַחַר שֶׁכְּבָר נָפַלְתָּ בְּמָקוֹם שֶׁנָּפַלְתָּ, וְנִתְפַּסְתָּ בְּתוֹךְ הַמַּלְכֻּדֶת שֶׁל הַיֵּצֶר הָרַע, וְאַתָּה נִכְשָׁל בְּכָל פַּעַם בְּהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְאַתָּה מִתְחַמֵּם לַעֲבֵרָה, וְאַתָּה מוֹצִיא זַרְעֲךָ לְבַטָּלָה בֵּין בַּיָּד בֵּין בָּרֶגֶל, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבַן, עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי הוּא עָוֹן חָמוּר מְאֹד, אַף עַל הַכֹּל מוֹעִילָה תְּשׁוּבָה, כַּאֲשֶׁר גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (עֵץ שִׂיחוֹת הַר״ן, סִימָן עא), וְעִקַּר הַתְּשׁוּבָה הִיא ״שִׂמְחָה״, שֶׁתִּשְׁתַּדֵּל לִשְׂמֹחַ מְאֹד מְאֹד, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁתְּשַׂמַּח אֶת עַצְמְךָ, עַל־יְדֵי־זֶה יִשְׁמֹר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת בְּרִיתְךָ (עֵץ לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קסט), וּצְרִיכִים לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ מְאֹד מְאֹד עַל מִדַּת הַשִּׂמְחָה, כִּי אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן לְהִנָּצֵל מֵהַחֵטְא הַזֶּה אֶלָּא עַל־יְדֵי שִׂמְחָה, וְאִי אֶפְשָׁר לָבוֹא לְשִׂמְחָה, אֶלָּא עַל־יְדֵי תִּקּוּן הַבְּרִית, וְעַל־כֵּן הֵם תְּלוּיִים זֶה בָּזֶה, וְעַל־כֵּן כְּדַאי לְךָ לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ מֵהַיּוֹם וּמֵהֲרֵגַע הַזֶּה לִהְיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, וּבְכָל פַּעַם שֶׁתִּכָּנֵס בְּךָ אֵיזוֹ מְרִירוּת וְעַצְבוּת, תֵּדַע שֶׁהַכֹּל מֵהֶעָווֹנוֹת הַמְרֻבִּים שֶׁלְּךָ, שֶׁחָטָאתָ בִּפְגַם הַבְּרִית, הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְנִלְכַּדְתָּ בְּמַלְכֻּדֶת רָעָה, וְאִי אֶפְשָׁר לָצֵאת מִזֶּה רַק אִם תְּשַׂמַּח אֶת עַצְמְךָ, וּזְכֹר

מַאֲמָרָם זַ״ל שֶׁאָמְרוּ (מִדְרָשׁ תַּנְחוּמָא פָּרָשַׁת שְׁמִינִי ב׳): אֵין הַשִּׂמְחָה מַמְתֶּנֶת לָאָדָם, לֹא כָּל מִי שֶׁשָּׂמֵחַ הַיּוֹם שָׂמֵחַ לְמָחָר; וְעַל־כֵּן, אֲהוּבִי, בְּנִי, עָלֶיךָ לְמָסֹר אֶת נַפְשְׁךָ לִהְיוֹת עוֹד הַיּוֹם בְּשִׂמְחָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה בֶּאֱמֶת לָצֵאת עוֹד הַיּוֹם מֵהַחֶטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה, וְאַף שֶׁכְּבָר נִסִּיתָ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְעִם כָּל זֹאת נִתְגַּבְּרָה עָלֶיךָ הַקְּלִפָּה הַזֹּאת, תֵּדַע שֶׁהַסִּיכָּן הוּא שֶׁעֲדַיִן לֹא הָיִיתָ בְּשִׂמְחָה בִּשְׁלֵמוּת, כִּי אִם הָיִיתָ בְּשִׂמְחָה בִּשְׁלֵמוּת, לֹא הָיִיתָ בָּא לַחֶטְא הַזֶּה, וְעַל־כֵּן רְאֵה לְהִתְגַּבֵּר בְּיֶתֶר שְׂאֵת וּבְיֶתֶר עֹז לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הָעֲצֵבוּת וְהַמְרִירוּת הִיא רוּחַ רָעָה, שֶׁבָּאָה מֵהַקְּלִפָּה שֶׁמַּחְטִאת אֶת הָאָדָם בִּכְפֶגֶם הַבְּרִית, עַד שֶׁנַּעֲשֵׂית דַּעְתּוֹ מְבֹהֶלֶת וּמְבֻלְבֶּלֶת לְגַמְרֵי; וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ עַל מִדַּת הַשִּׂמְחָה, וַחֲכָמִינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (יְרוּשַׁלְמִי, סַפָּה, פֶּרֶק ה׳, הֲלָכָה א׳): אֵין רוּחַ הַקֹּדֶשׁ שׁוֹרָה אֶלָּא עַל לֵב שָׂמֵחַ, וְעִקַּר רוּחַ הַקֹּדֶשׁ הוּא, שֶׁאָדָם יִזְכֶּה לְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִי אֶפְשָׁר לָבוֹא לִדְבֵקוּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ, אֶלָּא עַל־יְדֵי תִּקּוּן הַבְּרִית, כִּי תִּקּוּן הַבְּרִית תָּלוּי בְּתִקּוּן הַמַּחֲשָׁבָה, כְּפִי שֶׁאָדָם מְזַכֵּךְ וּמְטַהֵר אֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ, וְחוֹשֵׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה אַף פַּעַם לֹא יָבוֹא לִפְגַם הַבְּרִית, הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה. וְכֵיצַד בָּא הָאָדָם לַחֶטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה? כְּשֶׁמַּכְנִיס בְּדַעְתּוֹ כָּל מִינֵי דְּמְיוֹנוֹת רָעִים, וּמְדַמֶּה לְעַצְמוֹ, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן,

תְּמוּנוֹת שֶׁל עֵרֹם, שִׁקּוּץ וְתִעוּב, אוֹ מִסְתַּכֵּל עַל כָּל מִינֵי תְּמוּנוֹת מִתְעָבוֹת, וּבָזֶה מְחַמֵּם אֶת עַצְמוֹ, וּבָא לְהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְנִלְכָּד בְּמַלְכֻּדֶת שֶׁל הַסִּטְרָא אַחֲרָא, וְעַל־יְדֵי־זֶה כָּל מַחֲשַׁבְתּוֹ וּמֹחוֹ מֻגָּחִים בְּטֻמְאָה וּבְזֶהֱמָה, וְהוּא רָחוֹק לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְכָל מַה שֶּׁנִּכְנַס יוֹתֵר בַּחֲטָא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה, עַל יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה יוֹתֵר מְמֻרְמָר וּבְדָכָאוֹן, עַד שֶׁעַל־פִּי־רֹב מִי שֶׁחָטָא בַּחֲטָא הַזֶּה, הוּא תָּמִיד בְּרוּחַ נְמוֹכָה וּבְעַצְבוּת רוּחַ, וְהוּא תָּמִיד בְּכַעַס וּבְקֻפְּדוּת, וְיֵשׁ לוֹ טָעֲנוֹת עַל כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וְהוּא מְמֻרְמָר וּבְדָכָאוֹן גָּדוֹל, וּמְדַבֵּר כָּל דָּבָר רַע עַל כָּל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, כִּי הַמַּאֲמִין הָאֲמִתִּי, אֲשֶׁר מַאֲמִין, שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, הוּא לֹא יְדַבֵּר עַל אַף אֶחָד, כִּי מִי הֵם הַמְדַבְּרִים עַל צַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים וְעַל כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל? רַק אֵלּוּ שֶׁנִּלְכְּדוּ בְּמַלְכֻּדֶת שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, פְּגַם הַבְּרִית, שֶׁחָטְאוּ בֵּין בַּיָּד וּבֵין בָּרֶגֶל, וְהוֹצִיאוּ אֶת זַרְעָם לְבַטָּלָה עַל הָאָרֶץ, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִגְרְמָה לָהֶם מִיתָה, וְנֶחְשְׁכוּ לָהֶם כָּל הָאוֹרוֹת, וְעַל־כֵּן הֵם תָּמִיד בְּדָכָאוֹן וּבְצַעַר גָּדוֹל, וְהֵם מְמֻרְמָרִים וּמְדַבְּרִים כָּל דָּבָר רַע עַל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, וְלָכֵן אִם אַתָּה רוֹאֶה אָדָם מְמֻרְמָר וּבְדָכָאוֹן, וּמְדַבֵּר כָּל דָּבָר רַע עַל כָּל אֶחָד, וְהוּא אִישׁ רַע מַעֲלָלִים, וְאֵין לוֹ מִלָּה טוֹבָה לְאַף אֶחָד, סִימָן זֶה יִהְיֶה בְּיָדְךָ, שֶׁהוּא פָּגוּם מְאֹד בִּפְגַם הַבְּרִית, הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְשׁוֹפֵךְ זַרְעוֹ עַל הָאָרֶץ, רַחֲמָנָא

לְצָלָן, וּבִשְׁבִיל זֶה הוּא כַּעֲסָן כָּל־כָּךְ, רַחֲמָנָא לְצָלָן, מַמָּשׁ רוֹצֵחַ, וְהוּא נִלְכָּד בְּמַלְכוּת הַיֵּצֶר הָרַע, וְהוּא צָרִיךְ לְרַחֲמִים רַבִּים לָצֵאת וְלִבְרֹחַ מֵהַמַּלְכוּת שֶׁנִּלְכָּד בָּהּ, וְלָכֵן מִי שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁפָּגַם בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה, עָלָיו לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וְאַל יְדַבֵּר עַל שׁוּם בְּרִיָּה שׁוּם רַע, וְיִהְיֶה תָּמִיד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְעַל־יְדֵי זֶה יֵשׁ לוֹ תִּקָּנָה טוֹבָה לְתַקֵּן הַכֹּל, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁיִּהְיֶה תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, עַל־יְדֵי־זֶה יִמְשַׁךְ עָלָיו אוֹר וְדַעַת גָּדוֹל מְאוֹרוֹת צַחְצָחוֹת, אוֹרוֹת רוּחָנִיּוֹת, וְיִזְכֶּה לְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ, לְמֹחַ בָּרוּר וּמְזֻקָּק, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִנָּצֵל מֵחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה;

וְזָכֹר זֹאת, אָהוּבִי, בְּנִי, כִּי מִי שֶׁחָטָא בְּפֶגֶם הַבְּרִית, הוּא מְסַלֵּק אֶת הַשְּׁכִינָה מִמֶּנּוּ, וּכְשֶׁאֵין הַשְּׁכִינָה עִמּוֹ, אֲזַי הוּא שָׁרוּי בְּצַעַר וּבְמְרִירוּת גְּדוֹלָה, וְעַל־כֵּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת ל׃): אֵין הַשְּׁכִינָה שׁוֹרָה לֹא מִתּוֹךְ עַצְבוּת... אֶלָּא מִתּוֹךְ דְּבַר שִׂמְחָה שֶׁל מִצְוָה; וְלָכֵן רְאֵה לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמְךָ עִם הַנְּקֻדּוֹת הַטּוֹבוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּךָ, וְעַל־יְדֵי שֶׁתִּמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה; זֶה בְּעַצְמוֹ יְכַפֵּר לְךָ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ, כִּי עַל־יְדֵי שִׂמְחָה נִתְרַחֵב הַלֵּב, וְיכוֹלִים לָבוֹא לְהִתְפַּלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת לד׃): אֵין עוֹמְדִין לְהִתְפַּלֵּל אֶלָּא מִתּוֹךְ שִׂמְחָה שֶׁל מִצְוָה; וְעַל־כֵּן מֵאַחַר

שֶׁכָּל תִּקּוּנְךָ הוּא עַל־יְדֵי תְּפִלָּה, תִּהְיֶה חָזָק וְאַמִּיץ לְהִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ אֶל תְּפִלָּה בִּשְׁלֵמוּת, כִּי אִם עַל־יְדֵי שִׂמְחָה; וְלָכֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי, הָעִקָּר רְאֵה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי עַל־יְדֵי שִׂמְחָה יִתְרַחֵב לִבְּךָ, וְתוּכַל לָבוֹא אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְעָלֶיךָ לָדַעַת בִּידִיעָה בְּרוּרָה וּמַחְלֶטֶת, אֲהוּבִי, בְּנִי, כִּי בְּלִי שִׂמְחָה אִי אֶפְשָׁר לְהִתְפַּלֵּל בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, וְעַל־כֵּן אִם אַתָּה רוֹצֶה בֶּאֱמֶת לִזְכּוֹת לִתְפִלָּה, אַתָּה צָרִיךְ לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ עַל עֲבוֹדַת הַשִּׂמְחָה, וְכָל מַה שֶּׁתִּשְׁמַח בְּיוֹתֵר, עַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה לָבוֹא לְהִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, לָקַחַת אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְאִם אַתָּה רוֹצֶה לִבְרֹחַ מֵהַמַּלְכוּת שֶׁנּוֹלַדְתָּ בָּהּ, בַּחֲטָא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה וְכָל מִינֵי נְאוּף וַעֲרָיוֹת, תִּשְׁתַּדֵּל לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ לִהְיוֹת רַק שָׂמֵחַ תָּמִיד, וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וְתִהְיֶה רָגִיל לִרְקֹד בֵּינְךָ לְבֵין עַצְמְךָ, וְכֵן תִּשְׁתַּדֵּל לְקַבֵּל אֶת כָּל אָדָם בְּשִׂמְחָה, וְתָדוּן אֶת כָּל בְּרִיָּה לְכַף זְכוּת, וְאַף פַּעַם אַל תָּדוּן אֶת שׁוּם בְּרִיָּה לְכַף חוֹב, רַק תִּשְׁתַּדֵּל לִמְצֹא אֵצֶל כָּל אֶחָד נְקֻדָּה טוֹבָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה גַּם בְּעַצְמְךָ תִּמְצָא נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, וְדַיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה, וּזְכֹר דָּבָר זֶה, כִּי אִי אֶפְשָׁר לִבְרֹחַ מֵהַמַּלְכוּת שֶׁנּוֹלַדְתָּ בָּהּ בְּפֹגֶם הַבְּרִית, הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, כִּי אִם עַל־יְדֵי תֹּקֶף הַשִּׂמְחָה, וְאַתָּה צָרִיךְ לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה,

וְאִם תִּצַּיֵּת אוֹתִי בְּדָבָר זֶה, אָז תִּרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאַל יִשְׁבֹר לְבָבְךָ שֶׁחָטָאתָ כְּבָר כָּל־כָּךְ עַד שֶׁאֵין לְךָ תִּקְוָה, רַק תֵּדַע שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ אָב הָרַחֲמָן, וּבְוַדַּאי אִם הָאָדָם שָׁב בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית, אֲזַי הוּא יִתְבָּרַךְ מְקַבְּלוֹ, כִּי אֵין הוּא חָפֵץ בְּמוֹת הָרְשָׁעִים כִּי אִם בִּתְשׁוּבָתָן, וְעַל־כֵּן רְאֵה לְקַחֵת אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְתִהְיֶה רַק שָׂמֵחַ תָּמִיד, וּבָזֶה אַתָּה מַרְאֶה שֶׁכַּוָּנָתְךָ הִיא אֶל הָאֱמֶת, וְעַל־יְדֵי־זֶה תּוּכַל בֶּאֱמֶת לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית; אַשְׁרֵי מִי שֶׁשָּׁב בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְהוּא שָׂמֵחַ תָּמִיד, שֶׁאָז לֹא יָזוּז מִשָּׁם עַד שֶׁיִּמְחֲלוּ לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו.

ג.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אַף שֶׁנִּפְלְתָּ בְּמַלְכוּת רָעָה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית, הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְאַתָּה נִכְשָׁל בָּמֶּה שֶׁאַתָּה נִכְשָׁל, עָלֶיךָ לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֶפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַל תִּפֹּל בְּדַעְתְּךָ כְּלָל, וְאַף שֶׁהַחֵטְא הַזֶּה גּוֹרֵם לְמְרִירוּת וְהוֹרֵס אֶת הָאָדָם בֵּין בְּנַשְׁמִיּוּת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוּת, כִּי הַחֵטְא הַזֶּה הוּא חֵטְא מְגֻנֶּה מְאֹד, וּמַכְנִיס בָּאָדָם מְרִירוּת, עַד שֶׁמִּי שֶׁנִּכְשָׁל בּוֹ, קָשֶׁה וְכָבֵד לוֹ לָצֵאת מִמֶּנּוּ, וְהוּא צָרִיךְ לְרַחֲמִים רַבִּים, רַחֲמִים עֲצוּמִים, שֶׁיִּזְכֶּה לָצֵאת מִמֶּנּוּ, אַךְ רַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ עֵצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלָאוֹת עַד מְאֹד, וְאָמַר בְּזוֹ הַלָּשׁוֹן:

נִכְסַפְתִּי מְאֹד לְהַמְשִׁיךְ אֶת הָעוֹלָם אֶל עֲשִׂיָּה, שֶׁיִּהְיֶה חִיּוּב אֵצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לִלְמֹד כָּךְ וְכָךְ בְּכָל יוֹם חֹק וְלֹא יַעֲבֹר; וְאָמַר, שֶׁאֲפִלּוּ אוֹתָם הָאֲנָשִׁים הָרְחוֹקִים מִן הַקְּדֻשָּׁה מְאֹד, שֶׁנִּלְכְּדוּ בִּמְצוּדָה רָעָה, עַד שֶׁרְגִילִים בַּעֲבֵרוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, רַחֲמָנָא לִצְלָן, רַחֲמָנָא לִישַׁזְּבָן, אַף־עַל־פִּי־כֵן הַכֹּחַ שֶׁל הַתּוֹרָה גָּדוֹל כָּל־כָּךְ, עַד שֶׁיָּכוֹל לְהוֹצִיא אוֹתָם מִן הָעֲבֵרוֹת שֶׁרְגִילִים בָּהֶם, חַס וְשָׁלוֹם, וְאִם יַעֲשׂוּ לָהֶם חֹק קָבוּעַ וְחִיּוּב חָזָק לִלְמֹד בְּכָל יוֹם כָּךְ וְכָךְ יִהְיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה, בְּוַדַּאי יִזְכּוּ לָצֵאת מִמְּצוּדָתָם הָרָעָה עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה, כִּי כֹּחַ הַתּוֹרָה גָּדוֹל מְאֹד (עֵין שִׂיחוֹת הַר״ן, סִימָן יט), וּמְקֻבָּל בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲשֶׁר כַּוָּנָתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל בְּ״כָךְ וְכָךְ״ הִיא — אֲמִירַת חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, כִּי מִי שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לוֹמַר בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, הוּא יַהֲרֹג אֶת יִצְרוֹ, כִּי מַעֲלַת לִמּוּד מִשְׁנָיוֹת עוֹלָה עַל הַכֹּל, כִּי מִשְׁנָה אוֹתִיּוֹת נְשָׁמָה, וּמִי שֶׁזּוֹכֶה לַעֲסֹק בְּמִשְׁנָיוֹת, מְזַכֵּךְ אֶת נִשְׁמָתוֹ, וּמְנַקֶּה וּמְכַבְּסָהּ מִכָּל מִינֵי חֲלוּדָה שֶׁנִּדְבְּקוּ בָּהּ, וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים הִפְלִיגוּ מְאֹד בְּמַעֲלַת לִמּוּד מִשְׁנָיוֹת, עַד שֶׁאָמְרוּ (וַיִּקְרָא רַבָּה ז, ג): אֵין הַגְּלֻיּוֹת מִתְכַּנְּסוֹת אֶלָּא בִּזְכוּת מִשְׁנָיוֹת; וְיָדוּעַ, אֲשֶׁר עַל־יְדֵי חֵטְא הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הָאָדָם מְפַזֵּר נִצּוֹצוֹת בִּמְקוֹם שֶׁמְּפַזֵּר, וְגוֹרֵם כָּל מִינֵי רָעוֹת וְצָרוֹת רַבּוֹת בָּעוֹלָם, כָּל מִינֵי קְלִפּוֹת וְכִסּוּיִים, הַמְכַסִּים וּמַסְתִּירִים וּמַעֲלִימִים אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ

יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זֶה עִקַּר הַגְּלוּת הִיא רַק מַחֲמַת חֶסְרוֹן אֱמוּנָה (עֵין לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ז׳), וְעַל־כֵּן בָּזֶה שֶׁאָדָם לוֹמֵד מִשְׁנָיוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה מְזַכֵּךְ וּמְטַהֵר אֶת נִשְׁמָתוֹ מִכָּל מִינֵי חֲלוּדָה, וְזוֹכֶה לְקַבֵּץ אֶת כָּל מַה שֶּׁפִּזֵּר, וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה ז, ג): ״מֻקְטָר מֻגָּשׁ לִשְׁמִי וּמִנְחָה טְהוֹרָה״ (מַלְאָכִי א, יא), וְכִי יֵשׁ מִנְחָה טְהוֹרָה בִּקְמִיצָה וְהַקְטָרָה בְּבָבֶל? אֶלָּא אֵיזוֹ הִיא מִשְׁנָה, אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: הוֹאִיל וְאַתֶּם מִתְעַסְּקִים בְּמִשְׁנָה, כְּאִלּוּ אַתֶּם מַקְרִיבִים קָרְבָּן, כִּי מַעֲלַת לְמוּד מִשְׁנָיוֹת עוֹלָה עַל הַכֹּל, וְזֶה עִקַּר הָעֲשִׂירוּת שֶׁל הָאָדָם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (קֹהֶלֶת רַבָּה ו, ב): ״אִישׁ אֲשֶׁר יִתֵּן לוֹ הָאֱלֹקִים עֹשֶׁר״ (קֹהֶלֶת ו, ב) — זֶה בַּעַל מִקְרָא, וּנְכָסִים — זֶה בַּעַל מִשְׁנָה, עַיֵּן שָׁם; כִּי זֶה עִקַּר הָעֲשִׂירוּת שֶׁל הָאָדָם — כְּשֶׁזּוֹכֶה לִלְמֹד בְּכָל יוֹם מִקְרָא וּמִשְׁנָה, שֶׁזֶּה הָעֹשֶׁר וְהַנְּכָסִים שֶׁלּוֹ בְּעַלְמָא דְּאָתֵי;

וְעַל־כֵּן, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, אִם נִלְכַּדְתָּ בְּפַח יָקוּשׁ שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, רְאֵה לְהִזָּהֵר מְאֹד לְסַיֵּם בְּכָל שָׁבוּעַ פָּרָשָׁה חָמֵשׁ וְרִשׁ״י עִם הַתַּרְגּוּם, וְכֵן תִּלְמַד בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וּבְאֹפֶן הַזֶּה תִּזְכֶּה לַעֲשִׂירוּת וְלִנְכָסִים רַבִּים, וְהָעִקָּר רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לְהַתְמִיד וְלִהְיוֹת בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי מִי שֶׁזּוֹכֶה לִלְמֹד אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְכַּפְּרִים לוֹ כָּל

עֲוונוֹתָיו, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (תְּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק יח): בֹּא וּרְאֵה כַּמָּה גָּדוֹל כֹּחָהּ שֶׁל הַתּוֹרָה, שֶׁמְּטַהֶרֶת אֶת פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל בִּזְמַן שֶׁהֵם עוֹשִׂים תְּשׁוּבָה אֲפִלּוּ מֵעֲבוֹדָה זָרָה שֶׁבְּיָדָם; וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, לָקַחַת אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁקָּשֶׁה לְךָ מְאֹד מְאֹד לְהִתְרַכֵּז בְּלִמּוּד, מֵאַחַר שֶׁחָטָאתָ וּפָגַמְתָּ בְּטִפֵּי מֹחֲךָ, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִלְכַּדְתָּ בְּמַלְכוּת הַיֵּצֶר הָרַע, וְקָשֶׁה לְךָ לְצַמְצֵם אֶת מֹחֲךָ לְהָבִין אֶת כָּל מַה שֶּׁאַתָּה לוֹמֵד, רְאֵה לֹא לְהִתְיָאֵשׁ, אֶלָּא עֲשֵׂה זֹאת, אֲהוּבִי, בְּנִי, וְתַתְחִיל לוֹמַר הַרְבֵּה פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, פֶּרֶק אַחַר פֶּרֶק, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְסַיֵּם בְּכָל יוֹם ח״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, שֶׁדָּבָר זֶה הוֹרֵג אֶת הַיֵּצֶר הָרַע, וְזֶה יַכְנִיס בְּךָ גַּם־כֵּן חֵשֶׁק לִלְמֹד וְלִהְיוֹת בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּמַעֲלַת לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל, עַד שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תְּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק ד׳): כָּל תַּלְמִיד חָכָם שֶׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה בְּכָל יוֹם תָּמִיד, כְּדֵי לְהַרְבּוֹת כְּבוֹד שָׁמַיִם, אֵינוֹ צָרִיךְ לֹא חֶרֶב וְלֹא חֲנִית, אֶלָּא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְשַׁמְּרוֹ בְּעַצְמוֹ; וְעַל־כֵּן מֵאַחַר שֶׁכָּל־כָּךְ נִטְמֵאתָ בַּחֲטָא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה, רְאֵה לִבְרֹחַ אֶל תּוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְתַחְבִּיא אֶת עַצְמְךָ בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְהַתּוֹרָה תְּלַמֵּד אוֹתְךָ אֵיךְ לְהִטָּהֵר מִכָּל מִינֵי זֻהֲמוֹת שֶׁנִּדְבְּקוּ בְּךָ, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (מִדְרָשׁ תַּנְחוּמָא, פָּרָשַׁת כִּי תָבוֹא): מַה הַמַּיִם אֵין הָעוֹלָם יָכוֹל לַעֲמֹד בְּלֹא הֶם, וְאָדָם מְטַהֵר

עַצְמוֹ בָּהֶם, כָּךְ אֵין הָעוֹלָם יָכוֹל לַעֲמֹד בְּלֹא תּוֹרָה, וְהַתּוֹרָה מְלַמֶּדֶת אֶת הָאָדָם אֵיךְ יִטָּהֵר; וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אַף שֶׁמָּר לְךָ מְאֹד מְאֹד, כִּי הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה מַכְנִיס בָּאָדָם מְרִירוּת דְּמְרִירוּת וְדִכָּאוֹן וְעַצְבוּן, שֶׁנַּעֲשָׂה עַצְבָנִי וְעָצוּב מְאֹד, רְאֵה לִלְמֹד חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת בְּכָל יוֹם, שֶׁהוּא כְּנֶגֶד מִדַּת יְסוֹד, וְזֶה כְּבָר יַכְנִיס בְּךָ חֵשֶׁק לִהְיוֹת בְּכָל מְקוֹמוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְאַף שֶׁבְּתְחִלָּה יִהְיֶה לְךָ קָשֶׁה וְכָבֵד מְאֹד מְאֹד דָּבָר זֶה, כִּי הֲרֵי נִשְׁקַעְתָּ בִּמְקוֹר הַטֻּמְאָה, מְקוֹר הַזֻּהֲמָה, כִּי הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הוּא הַמַּלְכוּת שֶׁל הַיֵּצֶר הָרַע, אֲשֶׁר קָשֶׁה וְכָבֵד לָצֵאת מִשָּׁם, עִם כָּל זֹאת גִּלּוּ לָנוּ חַכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים סוֹדוֹת נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים מִמַּעֲלַת אֲמִירַת מִשְׁנָיוֹת, שֶׁזּוֹכֶה לָצֵאת מִגְּלוּתוֹ, כַּמּוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (בְּרֵאשִׁית כז): ״אֶעֱשֶׂה לוֹ עֵזֶר כְּנֶגְדּוֹ״ (בְּרֵאשִׁית, ב, יח) — זוֹ מִשְׁנָה וְכוּ׳, אִי זָכוּ יִשְׂרָאֵל הוּא עֵזֶר לְהוֹן בְּגָלוּתָא וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; וְכֵן מוּבָא (שָׁם מב.): מָאן דְּקָרֵי וְתָנֵי שִׁית סִדְרֵי מִשְׁנָה דָּא הִיא מָאן דְּיָדַע לְסַדְּרָא וּלְקַשְּׁרָא קִישׁוּרָא יְחִידָא דְּמָארֵיהּ כְּדְקָא יָאוּת בְּכָל יוֹמָא תָּדִיר וְכוּ׳, עַיֵּן שָׁם; הֲרֵי לְךָ כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לִלְמֹד מִשְׁנָיוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מְזַכֵּךְ וּמְטַהֵר עַצְמוֹ מִכָּל מִינֵי זֻהֲמוֹת, וְזֶה עוֹזֵר לוֹ בְּתוֹךְ גָּלוּתוֹ הַמָּרָה, וְזוֹכֶה לְיַחֵד וּלְקַשֵּׁר יְחוּדוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא; וְעַל־כֵּן עָשָׂה זֹאת, אֲהוּבִי, בְּנִי, וְאַל

תִּהְיֶה בַּטֶּלֶן, רַק תִּשְׁקֹד עַל דַּלְתוֹת שִׁשָּׁה סִדְרֵי מִשְׁנָה, וְתִלְמַד בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וְכָךְ בְּמֶשֶׁךְ יָמִים וְשָׁנִים תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁכָּל הָעֲוונוֹת יִתְפַּכּוּ לְזִכְיוֹת, רַק אַל תִּתְיָאֵשׁ, וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (מְנָחוֹת קי.): כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, אֵינוֹ צָרִיךְ לֹא עוֹלָה וְלֹא חַטָּאת וְלֹא מִנְחָה וְלֹא אָשָׁם, כִּי הַתּוֹרָה בְּעַצְמָהּ תְּכַפֵּר לוֹ, וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁמָּר לְךָ מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁאַתָּה נִמְצָא בְּיֵאוּשׁ גָּדוֹל, עִם כָּל זֹאת רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, לֹא לִהְיוֹת בַּטֶּלֶן, רַק תְּקַבֵּל עַל עַצְמְךָ עֹל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (יְרוּשַׁלְמִי, רֹאשׁ הַשָּׁנָה, פֶּרֶק ד׳, הֲלָכָה ח׳): כֵּיוָן שֶׁקִּבַּלְתֶּם עֲלֵיכֶם עֹל תּוֹרָה, מַעֲלֶה אֲנִי עֲלֵיכֶם כְּאִלּוּ לֹא חֲטָאתֶם מִימֵיכֶם; עַמֹּד וּרְאֵה וְהִתְבּוֹנֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי, מַה נִּקְרָא מִי שֶׁמְּקַבֵּל עָלָיו עֹל תּוֹרָה, עַד שֶׁבִּזְכוּת זֶה נִתְכַּפֵּר לוֹ הַכֹּל, וְלֹא נִשְׁאָר זֵכֶר מֵחֶטְאוֹ, וְלָכֵן אַל תִּהְיֶה בַּטֶּלֶן, וְאִם כְּבָר נָפַלְתָּ בַּמַּלְכוּדֶת שֶׁל הַיֵּצֶר הָרַע, רְאֵה לִבְרֹחַ מִשָּׁם, וּבְרַח לְךָ לְתוֹךְ הַמִּשְׁנָיוֹת, וּתְקַבֵּל עַל עַצְמְךָ חֹק וְלֹא יַעֲבֹר לִגְרֹס בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת בְּמִסִּירוּת נֶפֶשׁ אֲמִתִּית, וּתְקַבֵּל עָלֶיךָ אֶת הָעֹל הַזֶּה, וְאָז תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁתִּתְקַשֵּׁר אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְתִזְכֶּה סוֹף כָּל סוֹף לָצֵאת מֵהַפַּח שֶׁנָּפַלְתָּ בּוֹ, וְאַל יִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ דָּבָר זֶה יָשָׁן, אֶלָּא בְּכָל יוֹם וְיוֹם יִהְיֶה אֶצְלְךָ חָדָשׁ מַמָּשׁ, כִּי זֶה עִקַּר מַעֲלַת לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁלּוֹמֵד אוֹתָהּ בְּכָל יוֹם מֵחָדָשׁ, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (בְּרָכוֹת סג:): לְלַמְּדְךָ שֶׁחֲבִיבָה תּוֹרָה עַל

לוֹמְדִיהָ בְּכָל יוֹם וָיוֹם כְּיוֹם שֶׁנִּתְּנָה מֵהַר סִינַי; וְעַל־כֵּן רְאֵה לִהְיוֹת עַקְשָׁן עַל דָּבָר זֶה — לִלְמֹד בְּכָל יוֹם שִׁעוּר בְּמִקְרָא, בְּמִשְׁנָה, בְּגְמָרָא, בְּמִדְרָשׁ, בַּהֲלָכָה, בַּזֹּהַר וּבַתִּקּוּנִים, וְתִהְיֶה גָּרִיס בְּאוֹרַיְתָא תְּדִירָא, אֲבָל הַקְּבִיעוּת הָעִקָּרִית צְרִיכָה לִהְיוֹת לְךָ עַל אֱמִירַת חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה יוֹצִיא אוֹתְךָ מֵהַפַּח יָקוּשׁ שֶׁנָּפַלְתָּ בּוֹ, וְאָז תִּזְכֶּה לִבְרֹחַ מֵהַמַּלְכוּת שֶׁהַיֵּצֶר הָרַע שָׂם לְרַגְלֶיךָ, וְאִם תְּצַיֶּת אוֹתִי בָּזֶה לֹא תִתְחָרֵט כְּלָל, אֶלָּא אַדְרַבָּה, תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁסּוֹף כָּל סוֹף תִּזְכֶּה לִבְרֹחַ מֵהַמַּלְכוּת שֶׁל הַיֵּצֶר הָרַע, וְתִזְכֶּה לְהִכָּלֵל בּוֹ יִתְבָּרַךְ בֶּאֱמֶת.

ד.

אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! אִם אַתָּה רוֹצֶה לָצֵאת מֵהַמַּלְכוּת שֶׁנִּלְכַּדְתָּ עַל־יְדֵי יִצְרְךָ, שֶׁהִכְשִׁיל אוֹתְךָ בִּפְגַם הַבְּרִית, הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְכָל מִינֵי עֲרָיוֹת וְהִסְתַּכְּלִיוֹת רָעוֹת, רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם זֻלָּתְךָ, כִּי אָצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד חָשׁוּב חֶסֶד, כִּי תֵּכֶף וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם חֲבֵרוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה מַשְׁרֶה עָלָיו אֶת הַשְּׁכִינָה, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (יְרוּשַׁלְמִי, תַּעֲנִית, פֶּרֶק ג׳, הֲלָכָה ד׳): ״וּבְצֵל יָדַי כִּסִּיתִיךָ״ (יְשַׁעְיָה נא, טז) — זוֹ גְּמִילוּת חֲסָדִים, שֶׁכָּל הָעוֹסֵק בִּגְמִילוּת חֲסָדִים, זוֹכֶה

לֵישֵׁב בְּצִלּוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְזֶה סִימָנָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם רַחֲמָנִים וְגוֹמְלֵי חֲסָדִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְבָמוֹת עט.): שְׁלֹשָׁה סִימָנִים יֵשׁ בְּאֻמָּה זוֹ: רַחֲמָנִים, בַּיְשָׁנִים וְגוֹמְלֵי חֲסָדִים; וּבֶאֱמֶת הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, נִקְרָא רַע, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית לח, ז): "וַיְהִי עֵר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי הַוָי"ה", כִּי הַחֵטְא הַזֶּה עוֹשֶׂה אֶת הָאָדָם רַע, וְהוּא רָחוֹק מְאַהֲבָה וּגְמִילוּת חֶסֶד, וְעַל־כֵּן אִם אַתָּה רוֹצֶה בֶּאֱמֶת לִזְכּוֹת לָצֵאת מֵהַמַּלְכְּדֶת שְׁנִלְכַּדְתָּ בָּהּ, רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּמִדַּת הַחֶסֶד, שֶׁתַּעֲשֶׂה חֶסֶד עִם כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וְתִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ עַל מִדַּת הַחֶסֶד, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (יַלְקוּט הוֹשֵׁעַ, רֶמֶז תקכב): אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: חָבִיב עָלַי חֶסֶד שֶׁאַתֶּם גּוֹמְלִים זֶה לָזֶה מִכָּל הַזְּבָחִ שֶׁזָּבַח שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ לְפָנַי, כִּי אֲצִלּוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב חֶסֶד שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה עִם זוּלָתוֹ, וְשֶׁאוֹהֵב אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, כִּי הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה מַכְנִיס בָּאָדָם שִׂנְאָה וְרַע לֵב עַל זוּלָתוֹ, וְנַעֲשָׂה שׂוֹנֵא יִשְׂרָאֵל, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וְעַל־כֵּן עִקַּר תִּקּוּן פְּגַם הַבְּרִית, הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְעִקַּר הַיְצִיאָה מֵהַמַּלְכְּדֶת שְׁנִלְכַּדְתָּ בָּהּ, הִיא לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וְלֶאֱהֹב אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל כְּנַפְשׁוֹ, וְלִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ בַּעֲבוּר אַהֲבַת יִשְׂרָאֵל, וּבַעֲבוּר עֲשִׂיַּת חֶסֶד עִם כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וְעִקַּר הַחֶסֶד הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר שֶׁיְּכוֹלִים לַעֲשׂוֹת עִם זוּלָתוֹ, הוּא — לְהָאִיר בּוֹ אֶת דַּעַת הָאֱמֶת אֲמִתַּת

מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, לְהַחְדִּיר אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בְּעַם יִשְׂרָאֵל, כִּי בְּוַדַּאי הוּא דָּבָר גָּדוֹל לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל בְּפֹעַל מַמָּשׁ בְּגוּפוֹ, וְלִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ בַּעֲבוּר עֲשִׂיַּת טוֹבָה לְזוּלָתוֹ, לְהַצִּילוֹ וּלְעוֹזְרוֹ בַּמֶּה שֶׁהוּא צָרִיךְ, כִּי הַצְּדָקָה וְהַחֶסֶד שֶׁעוֹשִׂים עִם זוּלָתוֹ הֵם תִּקּוּן הַבְּרִית, וְאֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד יָקָר וְחָשׁוּב כְּשֶׁבַּר יִשְׂרָאֵל עוֹזֵר לְזוּלָתוֹ, וְדָבָר זֶה סוֹבֵב עַל דְּבָרִים גַּשְׁמִיִּים, שֶׁצְּרִיכִים לַעֲזֹר אֶחָד לַשֵּׁנִי, וּבָזֶה מְגַלֶּה אֶת טוּב לִבּוֹ, וַאֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לִזְכּוֹת לָזֶה, כִּי אִם כְּשֶׁזּוֹכֶה לְתִקּוּן הַבְּרִית, כִּי כָּל זְמַן שֶׁאָדָם פָּגוּם בְּפֹגֶם הַבְּרִית, הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא אִישׁ רַע מַעֲלִלִים, כִּי הַחֵטְא הַזֶּה נִקְרָא "רַע", וְאֵינוֹ מַנִּיחַ לוֹ לַעֲשׂוֹת טוֹב לְזוּלָתוֹ, עַל־כֵּן צָרִיךְ לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ, לַעֲשׂוֹת טוֹבוֹת לְזוּלָתוֹ בְּפֹעַל מַמָּשׁ בְּגַשְׁמִיּוּת, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁצָּרִיךְ לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ לְהַחְדִּיר בְּזוּלָתוֹ אֶת דַּעַת הָאֱמֶת — הָאֱמוּנָה הַפְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְגַלּוֹת לוֹ אֶת הָאֱמֶת; וְעַל־כֵּן, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, אִם אַתָּה יוֹדֵעַ אֶת מַצָּבְךָ בְּאֵיזֶה מַעֲמָד וּמַצָּב אַתָּה נִמְצָא, וְאַתָּה מְלֻכְלָךְ כָּל־כָּךְ בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה, רְאֵה לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ לְגַלּוֹת וּלְפַרְסֵם אֶת הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, הַמְגַלֶּה אֶת הָאֱמוּנָה הַפְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּתְמִימוּת וּבְפָשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וְאַל תִּתְבַּיֵּשׁ כְּלָל לַעֲסֹק בְּעִסְקֵי הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה — הֶפְצַת מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה הַחוּצָה, כִּי זֶה עִקַּר תִּקּוּנְךָ הַנִּצְחִי, כִּי אֵין לְךָ עוֹד תִּקּוּן לְפֹגֶם

הַבְּרִית, הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, כְּמִי שֶׁמַּחֲזִיר בְּנֵי־אָדָם בִּתְשׁוּבָה, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה שֶׁפּוֹזֵר אֶת זַרְעוֹ לְבַטָּלָה, עָלָיו לְמָסֹר אֶת נַפְשׁוֹ לְלַקֵּט וּלְקַבֵּץ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּלְהַחְדִּיר בָּהֶם אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה; וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, מִלְּבַד עֲשִׂיַּת טוֹבוֹת לִבְנֵי־אָדָם בְּגַשְׁמִיּוּת וְלִהְיוֹת לָהֶם לְעֶזֶר, רְאֵה גַּם לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ לְהָפִיץ מַעְיְנוֹת הַחָכְמָה חוּצָה, וּתְגַלֶּה לָהֶם אֶת הַלִּמּוּד הַנִּפְלָא שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וְאַל תִּתְבַּיֵּשׁ מִשּׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי בָּזֶה תָּלוּי כָּל תִּקּוּנְךָ הַנִּצְחִי, וְאִם תִּהְיֶה חָזָק בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ — לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל וּלְאוֹהֲבוֹ כְּנַפְשׁוֹ, תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁתִּזְכֶּה לָצֵאת מֵהַמַּלְכוּת שֶׁנִּלְכַּדְתָּ בָּהּ, וְתִבְרַח לְגַמְרֵי מֵהַיֵּצֶר הָרַע וְהָרַע וְהַחֹשֶׁךְ שֶׁנָּפַלְתָּ בָּהֶם, כִּי יָאִיר עָלֶיךָ אוֹר נוֹרָא וְנִשְׂגָּב מְאֹד כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אוֹהֵב אֶת כָּל מִי שֶׁעוֹשֶׂה חֶסֶד עִם בְּרִיּוֹתָיו, וְזֶה עִקַּר תִּקּוּן הַבְּרִית — לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם זוּלָתוֹ, וּלְאֶהֱב אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל; אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לָשִׂים דְּבָרִים אֵלֶּה אֶל לִבּוֹ, וְאָז יִזְכֶּה לִבְרֹחַ מֵהַמַּלְכוּת שֶׁנִּלְכַּד בָּהּ עַל־יְדֵי יְצִרוֹ הָרַע, וְיִזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ עֲרֵבוּת, יְדִידוּת, וְיִרְאָה, חִיּוּת שְׂכִינַת עֲזּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִכָּלֵל בּוֹ יִתְבָּרַךְ לְגַמְרֵי; אַשְׁרֵי לוֹ בָּזֶה וְאַשְׁרֵי לוֹ בַּבָּא!

תַּם וְנִשְׁלַם, שֶׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

קוּנְטְרֵס

צֵא מֵהַבּוֹץ

יְחַזֵּק וְיַאֲמֵץ אֶת הַנְּפָשׁוֹת שֶׁנָּפְלוּ לְעֻמְקָא דִּתְהוֹמָא רַבָּא,
וְהִתְלַכְלְכוּ בְּבוֹץ הַתַּאֲוֹוֹת הַמְגֻנּוֹת, וְיוֹרֵה לָהֶן עֲצוֹת נִפְלָאוֹת
אֵיךְ לָצֵאת מִשָּׁם, וְיִדַּבֵּר עַל לֵבָן דְּבוּרֵי הִתְחַזְּקוּת, וְיִתְחַזְּקוּ
וְיַאֲמְצָן וְיִשְׂמְחָן, וְיַכְנִיס בָּהֶן תִּקְוָה טוֹבָה.

❖

בָּנוּי וּמְיֻסָּד עַל־פִּי דִּבְרֵי

רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן

בּוּצִינָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ

רַבִּי **נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב,** זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

וְעַל־פִּי דִּבְרֵי תַּלְמִידוֹ, מוֹרֵנוּ

הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ, אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רָז לֹא אָנִיס לֵיהּ

רַבִּי **נָתָן מִבְּרֶסְלֶב,** זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

וּמְשֻׁלָּב בְּפִסּוּקֵי תּוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמַאֲמְרֵי

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְרָשִׁים וְזֹהַר הַקָּדוֹשׁ

❖

הוּבָא לְדָפוּס עַל־יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב

עִיה״ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב״א

מוֹהַרָא״שׁ נ״י אָמַר: כָּל מִי שֶׁחָטָא בַּחֵטְא
הַמְגֻנֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הוּא נִמְצָא
בְּתוֹךְ בּוֹץ גָּדוֹל, וְאִי אֶפְשָׁר לוֹ לָצֵאת מִזֶּה,
אֶלָּא עַל־יְדֵי שֶׁיַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר בְּכָל
יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ
וְהַבֵּן אֶל אָבִיו בִּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה,
וְיִזְרֹק אֶת עַצְמוֹ עַל הָאָרֶץ בְּפִשּׁוּט יָדַיִם
וְרַגְלַיִם, וְיִבְכֶּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ לְהוֹצִיא אוֹתוֹ
מֵהַבּוֹץ וְהַלְכְלוּךְ וְהַזֹּהֲמָה שֶׁנִּפַּל לְשָׁם, וְרַק
זֶה יוֹעִיל לוֹ לָצֵאת, וּבִלְבָד שֶׁלֹּא יִתְיָאֵשׁ
לִהְיוֹת חָזָק וְאַמִּיץ לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ.

(אִמְרֵי־מוֹהַרָא״שׁ, חֵלֶק ב׳, סִימָן תתסב)

קוּנְטְרֵס

צֵא מֵהַבּוֹץ

א.

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע אָהוּבִי, בְּנִי, כִּי בָּעִתִּים הָאֵלּוּ עוֹבְרִים נְסִיּוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים עַל נַעֲרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי קֻדָּם הָאוֹר הַגָּדוֹל מִתְפַּשֵּׁט חֹשֶׁךְ כָּפוּל וּמְכֻפָּל, קֻדָּם בִּיאַת מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, שֶׁהוּא יִגַּלֶּה אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוּי נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, עַד שֶׁכָּל אֶחָד וְאֶחָד יִרְאֶה בְּעֵינֵי בָּשָׂר הִתְגַּלּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגָלוּי, קֻדָּם לָכֵן יִתְפַּשֵּׁט הַחֹשֶׁךְ הֵכִי גָּדוֹל בָּעוֹלָם עַל־יְדֵי אֻמּוֹת הָעוֹלָם, שֶׁיְּמַלְּאוּ אֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ עִם זֶבֶל שֶׁל נְאוּף, שִׁקּוּץ, עֶרֶם וְתִעוּב, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה מַכְנִיס בָּאָדָם כְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, כִּי הִרְהוּרֵי עֲבֵרָה וְהִרְהוּרֵי עֲבוֹדָה זָרָה הוֹלְכִים יַחַד, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת יב:): אַחֲרֵי לְבַבְכֶם — זֶה הִרְהוּרֵי עֲבוֹדָה זָרָה, כְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם — זֶה הִרְהוּרֵי עֲבֵרָה, נְאוּף, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וְרוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁלְּאַחֲרוֹנָה נִתְמַלֵּא כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ עִם כָּל מִינֵי שִׁקּוּץ, תִּעוּב וְחֲמָמָה שֶׁל נְאוּף, עַד שֶׁאֵין רְחוֹב שֶׁלֹּא יִהְיֶה מָלֵא מִזֶּה מַמָּשׁ הַנְּאוּף, וּמוֹכְרִים זֹאת בְּרֵישׁ גְּלִי בְּלִי שׁוּם בּוּשָׁה כְּלָל, וּמַרְאִים

כָּל מִינֵי סָרָטִים מְשֻׁקָּצִים וּמְתֹעָבִים, וְכֵן כָּל מִינֵי סִפְרֵי פּוֹרְנוֹגְרָפְיָה שֶׁל שִׁקּוּץ, תִּעוּב וְחֲמָה, וּמַה יַּעֲשֶׂה הַבֵּן שֶׁלֹּא יֵחָטֵא? וְאֵין מִי שֶׁיַּעֲצֹר אֶת נֶגַע הַצָּרַעַת הַזֹּאת, אֲשֶׁר מִי שֶׁנִּכְנַס בָּזֶה, קָשֶׁה וְכָבֵד לוֹ לָצֵאת, כִּי דָּבָר זֶה הוּא כְּמוֹ סַם, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם רַק טוֹעֵם מִמֶּנּוּ קְצָת, אֵינוֹ יָכוֹל לְהִבָּדֵל מִמֶּנּוּ כְּלָל, וְנִכְנָס יוֹתֵר וְיוֹתֵר, עַד שֶׁיֵּשׁ נְפָשׁוֹת יְקָרוֹת שֶׁנָּפְלוּ כָּל־כָּךְ בְּעֹמֶק הָרַע, הַחֹשֶׁךְ וְהַזֻּהֲמָה הַזּוֹ, שֶׁקָּשֶׁה וְכָבֵד לָהֶן לָצֵאת, וּבְנֵי־אָדָם מִתְגַּעֲלִים בְּכָל מִינֵי עֲוֹנוֹת שֶׁל פְּגָמֵי הַבְּרִית וְנֹאוּף, וּבָאִים לַחֵטְא הַמַּגֵּפָה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וּמְאוֹנָנִים עַצְמָם, וְדָבָר זֶה הוֹרֵס לָהֶם אֶת הַמֹּחַ לְגַמְרֵי, מַחֲשִׁיךְ אֶת עֵינֵיהֶם וּמְטַמְטֵם אֶת לִבָּם, עַד שֶׁנַּעֲשִׂים מְלֵאִים כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, כִּי לִבָּם נַעֲשָׂה סְחַרְחַר מָלֵא עַקְמוּמִיּוּת וְקַשְׁיוּת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל־כֵּן לֹא בְּחִנָּם צָעֲקוּ כָּל הַצַּדִּיקִים, שֶׁקֹּדֶם בִּיאַת מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ תִּתְפַּשְׁטְנָה הַכְּפִירוּת וְהָאֶפִּיקוֹרְסוּת מְאֹד מְאֹד בָּעוֹלָם, עַד שֶׁאֲפִלּוּ הַכְּשֵׁרִים יִהְיֶה לָהֶם נִסָּיוֹן בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְהַכֹּל נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי שֶׁהַקְּדִים הַסְּמָ״ךְ־מֵ״ם אֶת אָמוֹת הָעוֹלָם שֶׁפָּיְצוּ כָּל מִינֵי תּוֹעֵבוֹת רָעוֹת בֵּין נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל — שִׁקּוּץ, תִּעוּב וְחֲמָה, כָּל מִינֵי סָרָטִים מְלֻכְלָכִים שֶׁל נֹאוּף, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִתְפַּסּוּ בִּרְשָׁתָם הַטְּמֵאָה נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם נִתְפָּס בִּרְשֶׁת שֶׁל נֹאוּף, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, כְּבָר נִכְנָס בּוֹ אֶרֶס שֶׁל כְּפִירָה וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, וּמִי שֶׁנִּכְנָס בַּבּוֹץ הַזֶּה, קָשֶׁה לוֹ מְאֹד מְאֹד לָצֵאת מִשָּׁם, כִּי כָּל אֵלּוּ הַסְּפָרִים וּתְמוּנוֹת הַתּוֹעֵבָה, שִׁקּוּץ, תִּעוּב, עֵרֹם וְזִהוּם, הֵם כְּמוֹ דֶּבֶק עַב, וּמִי שֶׁרַק דּוֹרֵךְ

עָלָיו, קָשֶׁה לוֹ לְהִפָּרֵד מִמֶּנּוּ, כִּי נִדְבָּק אֵלָיו, וְאַף שֶׁנַּפְשׁוֹ מִתְעוֹרֶרֶת בְּכָל פַּעַם לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי נַפְשׁוֹ שֶׁל בַּר יִשְׂרָאֵל בָּאָה מִמָּקוֹם עֶלְיוֹן וְנוֹרָא מְאֹד מֵעֶצֶם הָאֲצִילוּת, וּכְשֶׁנּוֹפֶלֶת בְּעֹמֶק שְׁאוֹל תַּחְתִּיּוֹת וּמִתַּחְתִּיָּה, הִיא צוֹעֶקֶת וּמִתְחַנֶּנֶת וְרוֹצָה לָצֵאת מִשָּׁם, אַךְ אֵין לָהּ מִי שֶׁיּוֹשִׁיעָהּ, כִּי הַלִּלְכְלוּךְ וְהַזֻּהֲמָה, הַשִּׁקּוּץ, הַתִּעוּב וְהָעֵרֹם הַזֶּה, כְּבָר אִיתָם מַגִּיחִים לָהּ לָצֵאת מִשָּׁם, עַד שֶׁנּוֹפֵל הָאָדָם יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְנִסְתַּבֵּךְ בְּכָל מִינֵי סִבּוּכִים קָשִׁים, כִּי חֵטְא מַמְשִׁיךְ חֵטְא וַעֲבֵרָה גּוֹרֶרֶת עֲבֵרָה (אָבוֹת ד, ב), עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁכָּל־כָּךְ נִתְלַכְלְכוּ בַּעֲוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים שֶׁל תַּאֲוָה זוֹ, עַד שֶׁקָּשֶׁה וְכָבֵד לָהֶם כְּבָר לָצֵאת מִשָּׁם, וּבְפָרָט שֶׁחֵטְא נַאוּף מַכְנִיס בָּאָדָם גַּם כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, שֶׁעַל זֶה נֶאֱמַר (מִשְׁלֵי ב): "כָּל בָּאֶיהָ לֹא יְשׁוּבוּן וְלֹא יַשִּׂיגוּ אָרְחוֹת חַיִּים", וְאַף שֶׁבֶּאֱמֶת בִּפְנִימִיּוּת לְבָבָם רוֹצִים לָצֵאת מֵהַחֵטְא וְהַזֻּהֲמָה הַזּוֹ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף אַחַר שֶׁכְּבָר עָבַר הָאָדָם עַל הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה יָמִים וְשָׁנִים, הוּא רוֹאֶה בְּעַצְמוֹ אֵיךְ שֶׁכְּלָה אֶת כֹּחוֹ לָגַמְרֵי, כִּי בָּזֶה שֶׁאָדָם מוֹצִיא זַרְעוֹ לְבַטָּלָה נֶחְשָׁךְ מְאוֹר עֵינָיו, וְנִטַּמְטֵם מֹחוֹ וְשִׂכְלוֹ, וְנִתְעַקֵּם לְבָבוֹ, וְנֶחְלָשׁ כֹּחוֹ לָגַמְרֵי, עִם כָּל זֹאת מִי שֶׁכְּבָר מְשֻׁקָּע בְּתוֹךְ הַתַּאֲוָה הַזּוֹ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, קָשֶׁה וְכָבֵד לוֹ לָצֵאת מִמֶּנָּהּ, כִּי הוּא דָּבוּק בָּהּ כְּמוֹ אֶל דֶּבֶק חָזָק, אֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לְהִפָּרֵד מִמֶּנּוּ בְּשׁוּם פָּנִים וְאֹפֶן, אֶלָּא כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, שֶׁהוּא מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ בַּעֲבוּר אֵלּוּ

הַנְּפָשׁוֹת שֶׁנָּפְלוּ בְּעָמְקָא דִּתְהוֹמָא רַבָּא, וּמִשְׁתַּדֵּל לְהוֹצִיאָם מִשָּׁם.

וְעַל־כֵּן אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, מֵאַחַר שֶׁנָּפַלְתָּ כְּבָר בְּתַאֲוָה מְגֻנָּה זוֹ, וְהִתְלַכְלַכְתָּ בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְהָלַכְתָּ אַחַר עֲצַת יִצְרְךָ לְהִסְתַּכֵּל בְּשִׁקּוּץ, תִּעוּב וְעֵרֹם שֶׁל כָּל מִינֵי סְרָטִים מְגֻנִּים, עַד שֶׁאַתָּה כְּבָר מֻנָּח בְּעָמְקָא דִּתְהוֹמָא רַבָּא, כִּי נִסְתַּבַּכְתָּ בַּעֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת שֶׁל תַּאֲוַת נִאוּף, עִם כָּל זֹאת אִם תִּזְכֶּה לָקַחַת אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְתָבוֹא אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת שֶׁבַּדּוֹר הַזֶּה וְתִתְקָרֵב אֵלָיו, הוּא יוֹרֶה לְךָ אֶת הַדֶּרֶךְ אֵיךְ לָצֵאת מֵהַחֹשֶׁךְ אֲשֶׁר נָפַלְתָּ בּוֹ, כִּי יֵשׁ אֶצְלוֹ לִמּוּדִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים כָּאֵלּוּ, עַד שֶׁאֲפִלּוּ הֲכִי גָּרוּעַ וַהֲכִי נָפוּל בָּעוֹלָם יְכוֹלִים לָצֵאת מִשָּׁם, כִּי הַלִּמּוּדִים שֶׁלּוֹמֵד הַצַּדִּיק הָאֱמֶת עִם נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, הֵם לִמּוּדִים מֵרוּם גָּבְהֵי מְרוֹמִים, שֶׁהוּא מוֹרִיד אוֹרוֹת עֶלְיוֹנִים, אוֹרוֹת צַחְצָחוֹת, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּכֹחוֹ לְטַהֵר וּלְזַכֵּךְ אֶת כָּל הַנְּפָשׁוֹת שֶׁנָּפְלוּ בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה, אַךְ עָלֶיךָ לָדַעַת כִּי הַסָּמֶ״ךְ־מֵ״ם מִתְפַּשֵּׁט דַּיְקָא עַל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה זוֹ, כִּי הוּא יוֹדֵעַ שֶׁהוּא יָכוֹל לְהַצִּילְךָ וּלְהוֹצִיאֲךָ מֵהַבּוֹץ וּמֵהַלִּכְלוּךְ שֶׁנָּפַלְתָּ לְשָׁם, וְעַל־כֵּן עָלֶיךָ לָדַעַת, שֶׁדֶּה עִקַּר הַנִּסָּיוֹן שֶׁלְּךָ, שֶׁאַתָּה מֻכְרָח לִשְׁמֹעַ לְדַבֵּר עָלָיו כָּל דָּבָר רַע וְכָל מִינֵי לְשׁוֹן־הָרָע וּרְכִילוּת, וְהַכֹּל בִּשְׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנִּסָּיוֹן, כִּי בֶּאֱמֶת אֵין רָאוּי לְקַבֶּלְךָ, מֵאַחַר שֶׁכָּל־כָּךְ טִמֵּאתָ אֶת נַפְשְׁךָ בְּכָל מִינֵי שִׁקּוּץ, תִּעוּב, עֵרֹם וְזִהוּם,

וְעָשִׂיתָ מַעֲשִׂים אֲשֶׁר לֹא יֵעָשׂוּ, כָּל מִינֵי רַע וְחשֶׁךְ וַעֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת, אֲשֶׁר קָשֶׁה וְכָבֵד לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה מֵעֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת כָּאֵלּוּ, עִם כָּל זֹאת הַצַּדִּיק הָאֱמֶת הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, יֵשׁ אֲצִלּוֹ כָּל מִינֵי לְמוּדִים לְכָל הַיְרוּדִים וְהַנְּפוּלִים, אַךְ עִקַּר הַנְּפִיוֹן שֶׁשָּׂמִים לְפָנָיו, שֶׁמָּסְרוּ כֹּחוֹת לַסָּמ״ם־דְּ־מ״ם, שֶׁיְּדַבְּרוּ עָלָיו כָּל דָּבָר אָסוּר, וְיִתְלוֹצְצוּ מִמֶּנּוּ, וְזֶה עִקַּר הַנְּפִיוֹן שֶׁלְּךָ, שֶׁיִּהְיֶה הַהֶכְרֵחַ לְךָ לִשְׁמֹעַ קֹדֶם כָּל מִינֵי מַחֲלֹקֶת וּמְרִיבוֹת וְלֵיצָנוּת עָלָיו (עֵץ לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ה).

וְעַל־כֵּן אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, מֵאַחַר שֶׁכְּבָר עָבַרְתָּ עֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת כָּאֵלּוּ שֶׁל פְּגָמֵי הַבְּרִית, שִׁקּוּץ, תִּעוּב, זְהוּם וְעֵרֹם, וְרָאִיתָ סָרָטִים מְלֻכְלָכִים, וְנִכְשַׁלְתָּ בְּהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה וּבְעוֹד עֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת שֶׁל נַשְׁגַ״ז (נ׳דָּה, שׂ׳פָחָה, ג׳וֹנָה, ז׳וֹנָה), אֲשֶׁר אֵין שׁוּם בְּרִיָּה יוֹדַעַת מִזֶּה רַק הָקָדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ וּגְדוֹלֵי מְבֻחָרֵי הַצַּדִּיקִים, כִּי סוֹף כָּל סוֹף אַתָּה מִתְבַּיֵּשׁ לְהַגִּיד וּלְסַפֵּר אֶת הַדָּבָר לְמִישֶׁהוּ, וַאֲפִלּוּ הוֹרֶיךָ אֵינָם יוֹדְעִים אֶת מַעֲשֶׂיךָ הַמְגֻנִּים וְהַמְזֹהָמִים שֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה בַּסֵּתֶר תַּחַת גַּבָּם, וְעַכְשָׁו אַתָּה שָׁבוּר בְּעַצְמְךָ כְּחֶרֶס הַנִּשְׁבָּר, וְאַתָּה רוֹצֶה לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְאֵינְךָ יוֹדֵעַ אֶת הַדֶּרֶךְ לֵילֵךְ בָּהּ, עָלַי לְהַקְדִּים לְךָ, שֶׁתֵּדַע שֶׁאֵין דָּבָר שֶׁלֹּא תּוֹעִיל עָלָיו תְּשׁוּבָה, כִּי עַל כָּל דָּבָר יְכוֹלִים לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה (עֵץ חַיִּים שְׁמוֹת קֹ), וְעִקַּר הַתְּשׁוּבָה הִיא עַל־יְדֵי גְּדוֹלֵי הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, וּבִפְרָט הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, שֶׁהִבְטִיחַ לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא

שֶׁיִּתַּקֵּן אֶת כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וִיכַבְּסֵם וְיַנַּקֵּם מִכָּל מִינֵי עֲוונוֹת, וְהַסָּמֶ״ךְ־מֵ״ם יוֹדֵעַ זֹאת, וְעַל־כֵּן הֵקִים עָלָיו מַחֲלֹקֶת עֲצוּמָה שֶׁחוֹלְקִים עָלָיו וּמְדַבְּרִים עָלָיו כָּל דָּבָר אָסוּר וְכָל מִינֵי לָשׁוֹן־הָרָע, וְכִילוּת וְלֵיצָנוּת, וּמִתְלוֹצְצִים מִמֶּנּוּ, וְנַעֲשָׂה לְלַעַג וּלְקֶלֶס בְּעֵינֵי הַכֹּל, וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, לְיַשֵּׁב עַצְמְךָ עַכְשָׁו הֵיטֵב הֵיטֵב מֶה עָשִׂיתָ, אֵיךְ לְכִלַּכְתָּ אֶת עַצְמְךָ זֶה יָמִים וְשָׁנִים בְּשִׁקּוּץ, תִּעוּב, זְהוּם וְנְאוּף, וְשָׁפַכְתָּ זַרְעֲךָ עַל הָאָרֶץ כַּמַּיִם, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וַאֲשֶׁר עַל־יְדֵי־זֶה נִטְמְטֵם מֹחֲךָ וְנִתְעַקֵּם לִבְּךָ, אִם אַתָּה רוֹצֶה לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, רְאֵה עַל־כָּל־פָּנִים לִשְׁמֹר אֶת עַצְמְךָ לֹא לַחֲלֹק עַל הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, כִּי לֹא דַי שֶׁהֶחֱטֵיא אוֹתְךָ הַסָּמֶ״ךְ־מֵ״ם בְּכָל מִינֵי חֲטָאִים וַעֲוונוֹת חֲמוּרִים, אֲשֶׁר קָשֶׁה מְאֹד מְאֹד לַחֲזוֹר בִּתְשׁוּבָה עֲלֵיהֶם, וּמִי שֶׁנִּכְנָס בְּחַאֲוָה זוֹ, קָשֶׁה וְכָבֵד לוֹ מְאֹד לָצֵאת מִמֶּנָּה, כִּי הוּא כְּמוֹ שֶׁדּוֹרֵךְ עַל דֶּבֶק עַב, שֶׁקָּשֶׁה אַחַר־כָּךְ לְהָפְרֵד מִמֶּנּוּ, עוֹד זֹאת הוּא מַכְנִיס בְּךָ קַשְׁיוּת וּסְפֵקוֹת עַל גְּדֻלַּת הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁיָּכוֹל לְהוֹצִיא אוֹתְךָ מֵהַשִּׁקּוּץ, הַתִּעוּב וְהַזְּהוּם שֶׁנִּפַּלְתָּ אֲלֵיהֶם, וְלֹא עוֹד אֶלָּא אַתָּה מְדַבֵּר עָלָיו גַּם־כֵּן כָּל דָּבָר רַע, וְעוֹשֶׂה מִמֶּנּוּ כָּל מִינֵי לֵיצָנוּת, וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, אִם אַתָּה רוֹצֶה לָצֵאת מֵהַפַּח הַיָּקוּשׁ שֶׁנָּפַלְתָּ אֵלָיו, רְאֵה לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה קֹדֶם כָּל עַל פְּנֵם אֱמוּנַת חֲכָמִים, וְתַאֲמִין בִּגְדוֹלֵי הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים הַיְכוֹלִים לְהוֹצִיא אוֹתְךָ מִשָּׁם, כִּי אִי אֶפְשָׁר לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כִּי אִם עַל־יְדֵי הִתְקָרְבוּת אֶל הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה

נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, וְאֶל תַּלְמִידָיו הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁבַּדּוֹר הַזֶּה, וְלָבֵן רְאֵה לִהְיוֹת מַכִּיר אֶת מְקוֹמְךָ, מֵאַחַר שֶׁכְּבָר חָטָאתָ וְנִתְלַכְלַכְתָּ בְּזֶהֲמָה זוֹ שֶׁל שִׁקּוּץ, תִּעוּב וְנֹאוּף, עַל־כָּל־פָּנִים רְאֵה לְהִתְקָרֵב אֶל צַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים, וְעַל יָדָם בְּוַדַּאי תִּזָּכֶה לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

וְאַל יִהְיוּ קַלִּים בְּעֵינֶיךָ דְּבָרִים אֵלּוּ, כִּי עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי לֹא לְעוֹלָם תִּחְיֶה, הַיּוֹם אַתָּה כָּאן, וּמָחָר אַתָּה בַּקֶּבֶר (קֹהֶלֶת ט׳:ה׳), וְאֵינְךָ יוֹדֵעַ מָתַי תִּפֹּל בִּנְפִילָה כָּזוֹ, שֶׁכְּבָר לֹא תוּכַל לָצֵאת וּלְהַגְבִּיהַּ אֶת עַצְמְךָ מִשָּׁם, וְלָכֵן אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר ! רְאֵה לִהְיוֹת חָכָם עַכְשָׁו, וּתְיַשֵּׁב אֶת עַצְמְךָ הֵיטֵב הֵיטֵב, אֵיךְ וּבַמֶּה עָבְרוּ עָלֶיךָ הַיָּמִים וְהַשָּׁבוּעוֹת, הַחֳדָשִׁים וְהַשָּׁנִים, אֵיךְ נִתְגַּעַלְתָּ וְנִתְלַכְלַכְתָּ בְּכָל מִינֵי עֲוֹנוֹת שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה וְהִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, וְנִתְעַבְתָּ בְּכָל מִינֵי תּוֹעֲבוֹת רָעוֹת שֶׁל נְאוּף, וְיֵשׁ בָּעוֹלָם צַדִּיק אֱמֶת הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, שֶׁיָּכוֹל לְהוֹצִיא אוֹתְךָ מִשָּׁם, וּלְכַבֵּס וּלְנַקּוֹת אֶת נִשְׁמָתְךָ וּלְהַלְבִּישָׁהּ בִּלְבוּשֵׁי כָּבוֹד, וְלָכֵן כָּל זְמַן שֶׁאַתָּה חַי, יֵשׁ לְךָ תִּקְוָה לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל, הָעִקָּר תָּלוּי רַק בְּעַצְמְךָ, אִם תִּזָּכֶה לְיַשֵּׁב הַדַּעַת אֲמִתִּי, לְיַשֵּׁב אֶת עַצְמְךָ הֵיטֵב הֵיטֵב אֵיךְ עוֹבְרִים עָלֶיךָ הַיָּמִים וְהַשָּׁנִים, וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁשְּׁמִי שֶׁנָּפַל בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה, וְהִכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בַּהֶבֶל שֶׁל נְאוּף, קָשֶׁה וְכָבֵד לוֹ לָבוֹא אֶל יִשּׁוּב הַדַּעַת, כִּי חֲרִי הַחֵטְא שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה וְשֶׁל הִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, שֶׁהִכְנִיס אֶת עַצְמוֹ אֶל מְדָּה מְגֻנֶּה וְרָעָה

לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל מִינֵי זֻהֲמוֹת שֶׁל נְאוּף, דָּבָר זֶה מְטַמְטֵם אֶת הַמֹּחַ וְהַדַּעַת לְגַמְרֵי, עַד שֶׁאֵין לוֹ שׁוּם יְשׁוּב הַדַּעַת כְּלָל, עִם כָּל זֹאת מִדֵּי פַּעַם בְּפַעַם עוֹלָה בְּלִבְּךָ חֲרָטָה עֲצוּמָה מָה אַתָּה עוֹשֶׂה, וְאַתָּה בּוֹכֶה וּמְבַכֶּה שָׁמַיִם וָאָרֶץ מַה יִּהְיֶה עִמְּדִי, כִּי סוֹף כָּל סוֹף אֵיךְ נָפַלְתָּ מִשָּׁמַיִם לָאָרֶץ, וּבָאתָ לִידֵי עֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת וּמְגֻנּוֹת כְּאֵלּוּ, כִּי כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל שָׁרְשׁוֹ מֵעוֹלָם הָאֲצִילוּת, וְנִכְנָסִים בּוֹ בְּכָל יוֹם הִרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה לַחֲזוֹר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, אַךְ תֵּכֶף־וּמִיָּד בָּא הַסָּמ״ךְ־מ״ם שֶׁהוּא הַיֵּצֶר הָרַע, וְכָבָר מַפִּילוֹ בִּיְאוּשׁ כְּאִלּוּ כְּבָר אָבַד מָנוֹס וְתִקָּוָה מִמֶּנּוּ, וְהַצַּדִּיק הָאֱמֶת הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד לוֹחֵם כְּנֶגְדּוֹ, כִּי אֶת זֶה לְעֻמַּת זֶה עָשָׂה אֱלֹקִים, כִּי כְּנֶגֶד הַיֵּצֶר הָרַע הַמַּחֲטִיא אֶת הָאָדָם בַּעֲוֹנוֹת חֲמוּרִים, וּמַכְנִיס בּוֹ יֵאוּשׁ כְּאִלּוּ אָבַד מָנוֹס וְתִקָּוָה מִמֶּנּוּ, וּכְאִלּוּ אַף פַּעַם לֹא יֵצֵא מֵהַבּוֹץ הַזֶּה, עוֹמֵד הַצַּדִּיק הָאֱמֶת הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, וּמְלַמֵּד לְמוּדִים כְּאִלּוּ אֲשֶׁר אֲפִלּוּ הַגָּרוּעַ בְּיוֹתֵר בָּעוֹלָם יָכוֹל לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי הוּא יָכוֹל לְהוֹרִיד אֶת עַצְמוֹ אֶל תּוֹךְ עִמְקֵי עֲמָקִים הַשְּׁאוֹל תַּחְתִּיּוֹת וּמְתַחְתִּיּוֹת, וּלְהוֹצִיא אֶת כָּל הַנְּפָשׁוֹת שֶׁנָּפְלוּ לְשָׁם, וְהוּא מְכַבְּסָן וּמְנַקֶּה אוֹתָן, רוֹחֲצָן וּמַלְבִּישָׁן לִבּוּשֵׁי כָּבוֹד — תּוֹרָה וּמִצְוֹת, וְזֶה עִקַּר הַנִּסָּיוֹן שֶׁל כָּל מִי שֶׁנָּפַל לְעֹמֶק הַזֶּהֲמָה שֶׁל שִׁקּוּץ, תְּעוּב וְזִהוּם זֶה, אִם לְהַמְשִׁיךְ וּלְצֵאת לְיִצְרוֹ הָרַע הַבּוֹעֵר בּוֹ בְּתַאֲוַת נְאוּף, אוֹ לָצֵאת לַצַּדִּיק הָאֱמֶת הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, שֶׁרוֹצֶה לְהוֹצִיאוֹ, וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, מַה לְּפָנֶיךָ, אֵין אַף אֶחָד

בָּעוֹלָם שֶׁיּוֹדֵעַ מָה עוֹבֵר עָלֶיךָ, אֶלָּא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ, שֶׁשָּׁלַח אֵלֶיךָ אֶת הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, אֲשֶׁר הוּא יָכוֹל לְהוֹצִיאֲךָ מִשָּׁם, אַךְ בִּשְׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסָיוֹן הוּא מֻכְרָח לִתֵּן כֹּחוֹת לַסָּמ״ךְ־מֵ״ם וַאֲנָשָׁיו, שֶׁיַּחְלְקוּ עַל הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, וִידַבְּרוּ עָלָיו כָּל דָּבָר אָסוּר, וְיוֹצִיאוּ עָלָיו כָּל מִינֵי שֵׁם רַע וְיִתְלוֹצְצוּ מִמֶּנּוּ, כִּי בִּשְׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסָיוֹן מֻכְרָח לִהְיוֹת דָּבָר זֶה, וְלָכֵן אַחַר כָּל מַה שֶׁעָבַר עָלֶיךָ בְּחַיֶּיךָ, רְאֵה לְיַשֵּׁב אֶת עַצְמְךָ הֵיטֵב הֵיטֵב: ״מִי יָכוֹל לַעֲזֹר וּלְהוֹשִׁיעַ וּלְהוֹצִיא אוֹתִי, הֲאִם אֵלּוּ הָרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים שֶׁלֹּא אִכְפַּת לָהֶם שׁוּם דָּבָר מִמַּה שֶּׁעוֹבֵר עָלַי, רַק מְסִיתִים וּמַדִּיחִים אוֹתִי לַחֲלֹק וּלְהִתְלוֹצֵץ וּלְדַבֵּר עַל הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, אוֹ הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, שֶׁהוּא מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ בַּעֲבוּרִי, וּמוֹרִיד אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ לְכְלוּכִי, וְהוּא מֵבִין אוֹתִי, וּמְדַבֵּר עַל לִבִּי וּמְחַזֵּק וּמְאַמֵּץ וּמְשַׂמֵּחַ אוֹתִי, וְתוֹפֵר אֶת שִׁבְרוֹן לִבִּי, וּמַכְנִיס בִּי תִּקְוָה טוֹבָה אֵיךְ לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ״.

וְלָכֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, אֶת הַיְּשׁוּב הַנַּעֲת הַזֶּה אַתָּה מֻכְרָח לְקַבֵּל עַל עַצְמְךָ, וַאֲפִלּוּ שֶׁאַתָּה עֲדַיִן מֻנָּח בְּתוֹךְ תִּקֶּף הַזֻּהֲמָה וְתַבְעֶרֶת תַּאֲוֹת נְאוּף, וְאַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה דְּבָרִים רָעִים וּמְלֻכְלָכִים וּמְתֹעָבִים מְאֹד, שֶׁסּוֹף כָּל סוֹף אִם לֹא תָּשׁוּב בִּתְשׁוּבָה עֲלֵיהֶם, תְּקַבֵּל עֹנֶשׁ קָשֶׁה מְאֹד מְאֹד, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְחַכֶּה עַד שֶׁתָּשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְאִם לָאו, אֲזַי

תְּקַבֵּל עָנְשְׁךָ עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם, רְאֵה עַל־כָּל־פָּנִים לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, אֲשֶׁר הוּא יְלַמֵּד אוֹתְךָ לִמּוּדִים עֲמֻקִּים וְנִפְלָאִים מְאֹד, אֵיךְ לָצֵאת מֵהַפַּח הַיָּקוּשׁ הַזֶּה שֶׁנָּפַלְתָּ אֵלָיו, וּבְרַח לְךָ מִכָּל מִינֵי לֵצִים, רְשָׁעִים אֲרוּרִים, הַמִּתְלוֹצְצִים מֵהַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, כִּי הֵם בְּוַדַּאי לֹא יוּכְלוּ לַעֲזֹר לְךָ, כִּי בְּשָׁעָה שֶׁתִּפֹּל בְּצָרָה, הֵם יִבְרְחוּ מִמְּךָ, וְלֹא יִרְצוּ אֲפִלּוּ לְהִסְתַּכֵּל עָלֶיךָ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לְהִתְעַסֵּק עִמְּךָ, לֹא־כֵן הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, הוּא מוּכָן לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ בִּמְלֹא מוּבָן הַמִּלָּה, בִּפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, לְהוֹצִיאֲךָ מֵהַבּוֹץ וְהַלִּכְלוּךְ שֶׁנָּפַלְתָּ בָּהֶם, וְלָכֵן רְאֵה שֶׁדָּבָר זֶה יִהְיֶה תָּמִיד נֶגֶד עֵינֶיךָ, וְאִם תַּכְנִיס אֶת דְּבָרַי אֵלֶּה אֶל תּוֹךְ לִבְּךָ, אֲזַי סוֹף כָּל סוֹף תִּזְכֶּה לָצֵאת מֵהַבּוֹץ וְהַלִּכְלוּךְ שֶׁנָּפַלְתָּ אֲלֵיהֶם.

ב.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! אֲשֶׁר רַחֲמָיו יִתְבָּרַךְ עַל כָּל מַעֲשָׂיו, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְרַחֵם עַל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, אֲפִלּוּ שֶׁלִּכְלֵךְ אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מִינֵי תּוֹעֵבוֹת רָעוֹת שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְנִכְשַׁל בְּכָל מִינֵי שִׁקּוּץ, תִּעוּב, עֵרֹם וְזִהוּם נַשְׁגַ״ז (נ׳דָּה, שׁ׳פְחָה, ג׳וֹיָה, ז׳וֹנָה), אֲשֶׁר הֵם עֲווֹנוֹת חֲמוּרִים מְאֹד מְאֹד, וְהַקְלִפָּה הַזּוֹ נִדְבֶּקֶת בָּאָדָם וְאֵינָהּ מַנַּחַת אוֹתוֹ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרַךְ עוֹלָה עַל הַכֹּל, כִּי אִם הָאָדָם זוֹכֶה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה אֵלָיו

יִתְבָּרַךְ, אֵינוֹ זָז מִשָּׁם עַד שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מוֹחֵל לוֹ, וּכְמַאֲמָרָם זַ״ל (שְׁמוֹת רַבָּה יט, ד): אֵין הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא פּוֹסֵל לִבְרִיָּה, אֶלָּא לַכֹּל הוּא מְקַבֵּל, הַשְּׁעָרִים נִפְתָּחִים בְּכָל שָׁעָה וְכָל מִי שֶׁמְּבַקֵּשׁ לְהִכָּנֵס — יִכָּנֵס; כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ מָלֵא רַחֲמִים וַחֲסָדִים רַבִּים אֲפִלּוּ עַל אֵלּוּ שֶׁאֵינָם רְאוּיִים לָזֶה, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (בְּרָכוֹת ז.): וְרַחֲמֶיהָ אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם (שְׁמוֹת לג, יט), אַף־עַל־פִּי שֶׁאֵינוֹ כְּדַאי וְאֵינוֹ הָגוּן, כִּי אֲפִלּוּ בִּשְׁעַת כַּעֲסוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא זוֹכֵר אֶת הָרַחֲמִים (פְּסָחִים פז:), כִּי רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרַךְ הִיא עַל כָּל בְּרִיּוֹתָיו, וּמִי שֶׁרַק שָׁב בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְעוֹשֶׂה אֶת מַעֲשָׂיו הַמְגֻנִּים, אֵינוֹ זָז מִשָּׁם עַד שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְקַבְּלוֹ, כִּי יָדוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא פְּרוּסָה תַּחַת כַּנְפֵי הַחַיּוֹת, כְּדֵי לְקַבֵּל בַּעֲלֵי תְּשׁוּבָה (שָׁם קיט.), וּבוֹ בְּרַגַּע שֶׁאָדָם מְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ לַחֲזוֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְרַחֵם עָלָיו, וַאֲפִלּוּ שֶׁעֲדַיִן הָאָדָם מַרְגִּישׁ אֶת עַצְמוֹ הַגָּרוּעַ וְהָרָשָׁע הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר, עִם כָּל זֹאת עָלָיו לֵידַע, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְרַחֵם עַל הַכֹּל, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (שְׁמוֹת רַבָּה יב, ג): בֹּא וּרְאֵה רַחֲמָיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲפִלּוּ בִּשְׁעַת כַּעֲסוֹ רִחֵם עַל הָרְשָׁעִים וְעַל בְּהֵמְתָּם, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה בֶּאֱמֶת לַחֲזוֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, עָלָיו לָדַעַת שֶׁאֵינוֹ זָז מִשָּׁם עַד שֶׁמּוֹחֵל לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וַאֲפִלּוּ בִּלְעָם הָרָשָׁע שֶׁהֶחֱטִיא אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּכָל מִינֵי תּוֹעֲבוֹת רָעוֹת, שְׁקוּץ, תִּעוּב, זְהוּם וְעֶרֶס, שֶׁזֶּה הָיָה חֶטְא וְעָוֹן פְּעוֹר, שֶׁהָיָה אָז נָאוּף גָּדוֹל עַד מְאֹד, וּמִי שֶׁרַק נִתְפַּס בַּחֶטְא וּבֶעָוֹן הַזֶּה, נָפַל לְפַח יָקוּשׁ

שֶׁל נְאוּף, וְלֹא יָכוֹל הָיָה כְּבָר לַחֲזוֹר מִשָּׁם, אֲשֶׁר כָּל זֶה הָיְתָה עֲצַת בִּלְעָם הָרָשָׁע שֶׁאָמַר: אֱלֹהֵיהֶם שֶׁל אֵלּוּ שׂוֹנֵא זִמָּה (סַנְהֶדְרִין צג), וְעַל־כֵּן הִכְשִׁילָם בְּכָל מִינֵי עֲוֹנוֹת וַחֲטָאִים מְגֻנִּים שֶׁל תַּאֲוַת נְאוּף, שֶׁהָיְתָה שׂוֹרָה אָז בָּעוֹלָם, עִם כָּל זֹאת יָדַע שֶׁאִם עַם יִשְׂרָאֵל יַחְזְרוּ בִּתְשׁוּבָה, לֹא פָּעַל כְּלוּם עִם כָּל זֶהֱמוֹתָיו וְטֻמְאוֹתָיו, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (בְּמִדְבַּר רַבָּה כ, יג): בִּלְעָם הָיָה רָשָׁע אָרוּר, וְיָדַע שֶׁאֵין עוֹמֵד בִּפְנֵי הַפְּרָעָנוּת אֶלָּא תְּשׁוּבָה, שֶׁכָּל מִי שֶׁחוֹטֵא וְאוֹמֵר: חָטָאתִי, אֵין רְשׁוּת לַמַּלְאָךְ לָגַעַת בּוֹ; וְעַל־כֵּן אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, אַף שֶׁכְּבָר נָפַלְתָּ בְּמָקוֹם שֶׁנָּפַלְתָּ, וְנִתְלַכְלַכְתָּ בַּמֶּה שֶׁנִּתְלַכְלַכְתָּ בְּכָל מִינֵי תּוֹעֵבוֹת רָעוֹת — עֵרֹם, שִׁקּוּץ, זְהוּם וְנְאוּף, וְהִסְתַּבַּלְתָּ בְּכָל מִינֵי מְקוֹמוֹת מְזֹהָמִים וּפְרוּצִים, וְהָלַכְתָּ אַחַר שְׁרִירוּת לִבְּךָ, וְעָשִׂיתָ כָּל מִינֵי תּוֹעֵבוֹת רָעוֹת, עִם כָּל זֹאת זְכוֹר, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, שֶׁעֲדַיִן רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרַךְ עָלֶיךָ, וְאִם תִּקַּח אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְתָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, לֹא תָּזוּז מִשָּׁם עַד שֶׁיְּקַבֶּלְךָ, וְעִקַּר הַתְּשׁוּבָה תְּלוּי בְּגֹדֶל כֹּחַ הַצִּדִּיק הָאֱמֶת, הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, שֶׁהוּא יָכוֹל לְהוֹרִיד אֶת עַצְמוֹ גַּם לְמָקוֹמְךָ הַמְגֻנֶּה, הַמְלֻכְלָךְ וְהַמְזֹהָם שֶׁאַתָּה נִמְצָא בּוֹ, וּלְהוֹרוֹת לְךָ עֵצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלָאוֹת אֵיךְ גַּם בְּמָקוֹמְךָ הַמְלֻכְלָךְ וְהַמְזֹהָם, אַתָּה עֲדַיִן יָכוֹל לִמְצֹא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְלָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְהוּא יְקַבֶּלְךָ, אַךְ עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲשֶׁר יֵצֶן כִּי עָשִׂית עֲוֹנוֹת חֲמוּרִים כָּאֵלּוּ, שֶׁהִתְלַכְלַכְתָּ בְּכָל מִינֵי תּוֹעֵבוֹת רָעוֹת שֶׁל פֶּגֶם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְהִסְתַּבַּלְתָּ בְּכָל מִינֵי מְקוֹמוֹת פְּרוּצִים

וּמְזֹהָמִים, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה בָּאתָ לְמַה שֶּׁבָּאתָ, שֶׁנִּטַּמְטֵם מִלַּחַךְ וְנִתְעַקֵּם לְבָבְךָ, וְאַתָּה מָלֵא קֶשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמַה גַּם שֶׁנִּכְנְסוּ בְּךָ כַּעַס וְקִפְּידוּת כִּבְיָכוֹל עָלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה וְהַמְזֻהָם הַזֶּה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית, גּוֹרֵם לָאָדָם שֶׁיִּהְיוּ לוֹ קֶשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת, כַּעַס וְקִפְּידוּת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה מְעַקֵּם, מְעַרְבֵּב וּמְבַלְבֵּל אֶת הַדַּעַת לְגַמְרֵי (עֵץ שִׁיחוֹת־הַר״ן, סִימָן רמט). עִם כָּל זֹאת גְּדֻלָּתוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד הִיא כָּל־כָּךְ גְּבוֹהָה, שֶׁהוּא יָכוֹל לְהוֹרִיד אֶת עַצְמוֹ אֶל הַצְּנוּר שֶׁלְּךָ, וּלְנַקּוֹת וּלְכַבֵּס גַּם אוֹתְךָ, אַךְ יַעַן כִּי חָטָאתָ כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה מְאֹד בְּכָל מִינֵי זְהֲמוֹת, וְנִטְמְאתָ בְּכָל מִינֵי טֻמְאוֹת, נִשְׁאֶרֶת לְךָ בְּחִירָה אִם תַּאֲמִין בַּצַּדִּיק הָאֱמֶת הַנּוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, וּתְצַיֵּת לְכָל אֲשֶׁר יִלְמַד עִמְּךָ, וְתַאֲמִין לְכָל דָּבָר שֶׁהוּא כָּךְ כְּמוֹ שֶׁהוּא מְגֻלֶּה, אוֹ תַּחֲלֹק עָלָיו וְתִתְלוֹצֵץ מִמֶּנּוּ, וּתְדַבֵּר עָלָיו כָּל דָּבָר רַע, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי אֶת הַבְּחִירָה הַזֹּאת מַשְׁאִירִים לָאָדָם, כִּי הֵן אֱמֶת שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ אָב הָרַחֲמָן, וְרוֹצֶה שֶׁכָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל תַּחֲזֹרְנָה בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו, וְשׁוֹלֵחַ אֶת הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד לְכָלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁיּוֹרֶה לָהֶם אֶת הַדֶּרֶךְ לָשׁוּב אֵלָיו, עִם כָּל זֹאת לְמַעַן הַבְּחִירָה וְהַנִּסָּיוֹן הַהֶכְרֵחַ שֶׁיִּהְיֶה מָקוֹם לַחֲלֹק עַל הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, אוֹ לְצַיֵּת לוֹ, וְכָל אֲשֶׁר יֹאמַר כְּהוּא זֶה יַעֲשֶׂה (עֵץ לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קכג).

וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, מֵאַחַר שֶׁכְּבָר נִתְלַכְלַכְתָּ בְּכָל מִינֵי חֲטָאִים, עֲווֹנוֹת וּפְשָׁעִים, וְהִסְתַּכַּלְתָּ בְּכָל מִינֵי סְרָטִים מְזֹהָמִים, וְנִכְשַׁלְתָּ בַּעֲווֹנוֹת חֲמוּרִים מְאֹד מְאֹד בְּכָל מִינֵי פְּגָמֵי הַבְּרִית, וְעַל־יְדֵי־זֶה בָּאתָ לְהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְקִלְקַלְתָּ אֶת מֹחֲךָ וְאֶת דַּעְתְּךָ, וְאַתָּה מְבֹהָל וּמְבֻלְבָּל, רְאֵה מַה לְּפָנֶיךָ, הִנֵּה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שָׁלַח לְךָ צַדִּיק קָדוֹשׁ וְנוֹרָא עֶלְיוֹן מְאֹד, אֲשֶׁר הוּא מֵבִין אוֹתְךָ מְאֹד מְאֹד, וּמוֹרִיד אֶת עַצְמוֹ אֵלֶיךָ, אֶל תּוֹךְ צִנּוֹרְךָ הַמְלֻכְלָךְ, וּמְגַלֶּה לְךָ עֵצוֹת וְהַנְהָגוֹת יְשָׁרוֹת, אֵיךְ שֶׁגַּם אַתָּה תּוּכַל לָצֵאת מֵהַזֶּבֶל וְהַזֻּהֲמָה הַזּוֹ שֶׁנִּתְפַּסְתָּ בָּהֶם, וּמְלַמֶּדְךָ לִמּוּדִים חֲדָשִׁים, אֵיךְ שֶׁאֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל, וַאֲפִלּוּ מִי שֶׁעָבַר עַל כָּל הָעֲבֵרוֹת שֶׁבָּעוֹלָם וְעַל כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ, עֲדַיִן יָכוֹל לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּמַכְנִיס בְּךָ תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לָרוּץ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְכֵן מַחְדִּיר בְּךָ אַהֲבָה עַזָּה אֶל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּמוֹרֶה לְךָ דֶּרֶךְ נִפְלָאָה וְקַלָּה עַד מְאֹד, אֵיךְ שֶׁגַּם אַתָּה בְּתֹקֶף לִכְלוּכְךָ וְזֻהֲמָתְךָ, תּוּכַל גַּם־כֵּן לְהַתְחִיל לִלְמֹד אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּמַכְנִיס בְּךָ עֲרֵבוּת, נְעִימוּת, יְדִידוּת, זִיו וְחִיּוּת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, עַד שֶׁאֵינְךָ רוֹצֶה לְהִפָּרֵד מֵהַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְאַתָּה לוֹמֵד תּוֹרָה לִשְׁמָהּ, לְשֵׁם אֵל עוֹלָם בְּאַהֲבָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לָדַעַת שֶׁגַּם בִּשְׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנִּסָּיוֹן בָּרָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת הַסָּמֶ״ךְ־מֵ״ם, שֶׁהוּא זֶה לְעֻמַּת זֶה שֶׁל הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא מְאֹד מְאֹד, וְשׁוֹנֵא אוֹתוֹ בְּתַכְלִית הַשִּׂנְאָה, וְעוֹשֶׂה מִמֶּנּוּ כָּל מִינֵי צְחוֹק וְלֵיצָנוּת, וּמֵסִית וּמַדִּיחַ רְשָׁעִים אֲרוּרִים עָלָיו, שֶׁיְּדַבְּרוּ וְיִתְלוֹצְצוּ

מִמֶּנּוּ, וּמוֹצִיא כָּל מִינֵי שָׁם רַע וּלְשׁוֹן־הָרָע וּרְכִילוּת עָלָיו, וְהַכֹּל כְּדֵי לְקָרֵר וּלְהַרְחִיק אוֹתָן הַנְּפָשׁוֹת שֶׁנָּפְלוּ וְנִכְשְׁלוּ בְּכָל מִינֵי חֲטָאִים וַעֲוֹנוֹת שֶׁל פְּגָמֵי הַבְּרִית, כִּי הַסָּמֶ״ךְ־מֵ״ם אֵינוֹ שׁוֹנֵא אֶת הָאָדָם רַק בְּרוּחָנִיּוּת, שֶׁרוֹצֶה לְנַתֵּק אֶת הַנְּפָשׁוֹת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, לְהַסְתִּיר, לְהַעֲלִים וּלְכַסּוֹת אֶת אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ מֵהֶן, וּלְהַחֲשִׁיךְ אֶת חַיֵּיהֶן, עַד שֶׁיִּהְיוּ לָהֶם הַחַיִּים מָרִים מָוֶת, אֶלָּא שׁוֹנֵא אֶת הָאָדָם גַּם בְּגַשְׁמִיּוּת, וְרוֹצֶה לְרָאוֹת אֵיךְ הוּא סוֹבֵל כָּל מִינֵי מְרִירוּת בְּחַיָּיו הַגַּשְׁמִיִּים, וְשֶׁלֹּא יִסְתַּדֵּר בְּשׁוּם דָּבָר, וְלֹא יִתְמַזֵּל לוֹ מַזָּלוֹ בְּשׁוּם עֵסֶק, כִּי זוֹ דַּרְכּוֹ שֶׁל הַסָּמֶ״ךְ־מֵ״ם הָרָשָׁע, שֶׁלֹּא דַּי שֶׁהִכְשִׁיל אֶת הָאָדָם בְּכָל מִינֵי עֲוֹנוֹת וַחֲטָאִים מְגֻנִּים שֶׁל שִׁקּוּץ, תִּעוּב, זְהוּם וְנִאוּף, וְעַל־יְדֵי־זֶה בָּא הָאָדָם לְמַה שֶּׁבָּא, רַחֲמָנָא לִישְׁזָבָן, אֶלָּא עוֹד מְנַתְּקוֹ מֵהָרוֹפֵא הָאֲמִתִּי, שֶׁהוּא הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, וְרוֹצֶה לַעֲקֹר אֶת הָאָדָם מִשְּׁנֵי הָעוֹלָמוֹת.

וְעַל־כֵּן, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, פְּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה מָה אִתְּךָ, וּבְאֵיזֶה מָקוֹם אַתָּה מֻגָּח, נִכְשַׁלְתָּ כְּבָר בְּכָל מִינֵי עֲוֹנוֹת וַחֲטָאִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַתָּה מָלֵא נְאוּף, זְהוּם, שִׁקּוּץ, תִּעוּב וְעֻרְמָה, עֲזֹב כְּבָר אֶת כָּל הָרַע, וּבְרַח לְךָ אֶל הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, וּשְׁמַע בְּקוֹלוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה גַּם תִּהְיֶה לְךָ תִּקְוָה טוֹבָה לְתַקֵּן הַכֹּל, וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁרַק תִּשְׁמַע אֶת הָרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים לְדַבֵּר עָלָיו, תֵּדַע שֶׁהֵם הֵם שְׁלוּחֵי הַסָּמֶ״ךְ־מֵ״ם, וְהֵם הָרוֹצִים לְקַבֵּר אוֹתְךָ בְּחַיֶּיךָ, וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר מָה

אִתְּךָ, וּכְבָר הִגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁתֵּצֵא מֵהַבּוֹץ, הַלְּכְלוּךְ וְהַזֻּהֲמָה שֶׁלְּךָ, קַח אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, וּבְרַח לְךָ מִכָּל אֵלּוּ הָרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים, הַחוֹלְקִים וְהַמְדַבְּרִים עַל הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, כִּי הֵם אֵינָם רוֹצִים בְּטוֹבָתְךָ בָּזֶה שֶׁמְּסִיתִים וּמַדִּיחִים אוֹתְךָ שֶׁתִּתְרַחֵק מֵהַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, אֶלָּא הֵם רוֹצִים לְרָאוֹת בְּכִשְׁלוֹנְךָ וּבִנְפִילָתְךָ, כִּי קֹדֶם הֵם מִתְחַבְּרִים אֵלֶיךָ כְּאִלּוּ הֵם הַחֲבֵרִים וְהַיְדִידִים הַטּוֹבִים בְּיוֹתֵר שֶׁלְּךָ, וּכְאִלּוּ רוֹצִים לַעֲזוֹר לְךָ, אֲשֶׁר בֶּאֱמֶת כָּל בֹּר הַדַּעַת שֶׁזּוֹכֶה לְיִשּׁוּב הַדַּעַת, יוֹדֵעַ תֵּכֶף־וּמִיָּד כִּי בַּמֶּה הֵם יְכוֹלִים לַעֲזוֹר?! עִם כָּל זֹאת עִקַּר כַּוָּנָתָם הַטְּמֵאָה הִיא רַק לְנַתֵּק אוֹתְךָ מֵהַחַיִּים חַיּוּתְךָ, שֶׁהוּא הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, הַיָּכוֹל לְהוֹצִיאֲךָ מִן הַבּוֹץ הַגָּדוֹל, וְכָל כַּוָּנָתָם הִיא שֶׁתִּתְרַחֵק מִמֶּנּוּ קֹדֶם, וּכְשֶׁתִּתְרַחֵק מִמֶּנּוּ, מִמֵּילָא תִּפֹּל בִּנְפִילָה אַחַר נְפִילָה וּבְתְהוֹם אַחַר תְּהוֹם, עַד שֶׁכְּבָר לֹא תּוּכַל לָצֵאת מִשָּׁם; וְעַל־כֵּן פְּקַח עֵינֶיךָ, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, מַה לְּפָנֶיךָ, וּרְאֵה לִבְרֹחַ מִכָּל אֵלּוּ הָרְשָׁעִים הַמְדַבְּרִים כָּל דָּבָר אָסוּר עַל הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, כִּי הֵם סְתָם מְסִיתִים וּמַדִּיחִים, רְשָׁעִים אֲרוּרִים, אֲשֶׁר אֵינָם חָפְצִים בְּטוֹבָתְךָ כְּלָל, כִּי הֵם בְּעַצְמָם מְלֵאִים שִׁקּוּץ, תִּעוּב, זְהוּם, עֲרוֹם וְנָאוּף, כִּי לֹא יִמָּלֵט אֲשֶׁר מִי שֶׁמְּדַבֵּר עַל צַדִּיק קָדוֹשׁ וְנוֹרָא, הַדָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בִּדְבֵקוּת אֱמֶת, וְאֵין לוֹ שׁוּם הִסְתַּכְּלוּת, שׁוּם שְׂמִיעָה, שׁוּם מִשּׁוּשׁ וְשׁוּם דִּבּוּר בָּזֶה הָעוֹלָם כְּלָל, בָּטֵל וּמְבֻטָּל לְגַמְרֵי אֶל הָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, אֶלָּא מִי שֶׁכְּבָר נִכְשַׁל בְּכָל מִינֵי חֲטָאִים

וַעֲוֹנוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, וְהוּא מָלֵא נְאוּף, שִׁקּוּץ וְתִעוּב, וְעוֹשֶׂה כָּל מִינֵי תּוֹעֵבוֹת רָעוֹת בְּהַצְנֵעַ, כִּי אַחֶרֶת לֹא הָיָה מְדַבֵּר עָלָיו.

וְעַל־כֵּן רְאֵה מַה לְּפָנֶיךָ, וּבְרַח לְךָ מֵרְשָׁעִים אֵלּוּ, וְיוֹתֵר טוֹב לְךָ לְהִתְאַבֵּק בַּעֲפַר הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, הַמְגֻלֶּה לְךָ עִצּוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלָאוֹת וְהַנְהָגוֹת יְשָׁרוֹת, אֵיךְ לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵיךְ שֶׁגַּם אַתָּה מִמְּקוֹם שֶׁאַתָּה נִמְצָא שָׁם, גַּם־כֵּן תּוּכַל לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִזְכּוֹת לְתַקֵּן אֶת כָּל הֶעָבֵר שֶׁלְּךָ, וְאִם תַּכְנִיס אֶת דִּבּוּרַי אֵלּוּ בְּתוֹךְ לִבֶּךָ, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אָז תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁהַכֹּל יִשְׁתַּנֶּה, וּבִזְמַן קָצָר תִּזְכֶּה גַּם אַתָּה לְתַקֵּן אֶת כָּל לִכְלוּךְ מַעֲשֶׂיךָ, וְכָל הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שֶׁלְּךָ תִּתְהַפֵּכְנָה לַעֲלִיּוֹת גְּדוֹלוֹת, וְתִזְכֶּה גַּם־כֵּן לְהֶעָשׂוֹת כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמְךָ עֲרֵבוּת, נְעִימוּת, יְדִידוּת, וְזִו וְחִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי גֹּדֶל כֹּחוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד.

ג.

אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר! רְאֵה לְיַשֵּׁב אֶת עַצְמְךָ עַכְשָׁו, מִי אַתָּה וּמָה עָבַר עָלֶיךָ בַּחַיִּים חַיּוּתְךָ, וְתַקֵּח אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, וּשְׁמַע בְּקוֹל הַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, וְאָז גַּם אַתָּה תִּזְכֶּה לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר שִׁחַתָּ וּפָגַמְתָּ וְקִלְקַלְתָּ, עָלֶיךָ לָדַעַת כִּי עֲבֵרָה מְטַמְטֶמֶת לִבּוֹ שֶׁל אָדָם (יוֹמָא לט.), וְעַל־יְדֵי כָּל חֵטְא וְעָוֹן שֶׁאָדָם עוֹבֵר, מְטַמְטֵם לִבּוֹ וְנִתְעַקֵּם מֹחוֹ וּמַחֲשַׁבְתּוֹ, וְנַעֲשֶׂה

מְבֹהָל וּמְבֻלְבָּל מְאֹד, וְהוּא דּוֹחֵק אֶת רַגְלֵי הַשְּׁכִינָה, כִּי כָּל הָעוֹבֵר בַּסְּתָר כְּאִלּוּ דּוֹחֵק רַגְלֵי שְׁכִינָה (חַגִּיגָה טז.), כִּי בָּזֶה שֶׁאָדָם חוֹטֵא בְּפֶגֶם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, אוֹ מִסְתַּכֵּל בְּשִׁקּוּץ, תִּעוּב, זְהוּם וְעֶרֶם תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה בַּסֵּתֶר, הוּא דּוֹחֵק רַגְלֵי הַשְּׁכִינָה, כִּי חוֹשֵׁב שֶׁבְּמָקוֹמוֹ, שָׁם אֵין הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא, וְאֵין מִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל עָלָיו, וְעַל־כֵּן בָּזֶה הוּא דּוֹחֵק אֶת רַגְלֵי הַשְּׁכִינָה מִמֶּנּוּ, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מִסְתַּכֵּל עַל כֻּלָּם, וְרוֹאֶה אֶת כָּל מַעֲשֵׂי הָאָדָם, וְעַל־כֵּן אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, מֵאַחַר שֶׁכְּבָר עָבַרְתָּ עֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת שֶׁל פֶּגֶם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְהִסְתַּכַּלְתָּ בִּמְקוֹמוֹת מְטֻנָּפִים וּמְזֹהָמִים, וְהָלַכְתָּ בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת הַפְּרוּצִים, עָלֶיךָ לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה תֵּכֶף־וּמִיָּד קֹדֶם שֶׁיִּהְיֶה מְאֻחָר, וְאַל תַּחְשֹׁב שֶׁיֵּשׁ לְךָ זְמַן כְּשֶׁתִּהְיֶה זָקֵן, כִּי מִי יוֹדֵעַ מַה יֵּלֶד יוֹם, וְאֵינְךָ יָכוֹל לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר אֶת גֹּדֶל הַבּוּשׁוֹת שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא עַל־יְדֵי הַחֵטְא שֶׁל זֶהֱמַת תַּאֲוַת נְאוּף, עַד שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה ג:): כָּל הָעוֹבֵר עֲבֵרָה אַחַת בָּעוֹלָם הַזֶּה מְלַפְּפִתּוֹ וְהוֹלֶכֶת לְפָנָיו בְּיוֹם הַדִּין, וּקְשׁוּרָה בּוֹ כְּכֶלֶב, כִּי מִי שֶׁלְּכְלֵךְ אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מִינֵי שִׁקּוּץ, תִּעוּב, זְהוּם וְעֶרֶם שֶׁל נְאוּף, הַחֵטְא הַזֶּה נִקְשָׁר בּוֹ כְּכֶלֶב וְהוֹלֵךְ עִמּוֹ תָּמִיד, וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהִפָּרֵד מִמֶּנּוּ, רַק אִם יִקַּח אֶת עַצְמוֹ בְּיָדָיו עַכְשָׁו, וְיָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וְעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה הוּא, שֶׁתַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עָלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּלָשׁוֹן שֶׁאַתָּה רָגִיל בָּהּ, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ, וּתְבַקֵּשׁ וְתִתְחַנֵּן מִלְּפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, שֶׁיְּחוּס וְיִרַחֵם עָלֶיךָ לָצֵאת מֵהַפַּח הַיָּקוּשׁ הַזֶּה שֶׁנָּפַלְתָּ אֵלָיו, כִּי עִקַּר הַתְּשׁוּבָה הוּא הַתְּפִלָּה וְהַוִּדּוּי דְּבָרִים שֶׁאָדָם מִתְוַדֶּה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי בָּזֶה שֶׁאָדָם מִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, נִפְתָּחִים לוֹ שַׁעֲרֵי הַתְּשׁוּבָה, כִּי הַתְּפִלָּה פּוֹתַחַת אֶת כָּל הַשְּׁעָרִים שֶׁנִּסְתְּמוּ מִמֶּנּוּ, וְהַתְּפִלָּה הִיא הַשַּׁעַר וְהַפֶּתַח לְהִכָּנֵס אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְעַל־כֵּן אִי אֶפְשָׁר לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית, כִּי אִם כְּשֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר וּלְהִתְפַּלֵּל וּלְהִתְחַנֵּן אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְרָשׁ תַּנְחוּמָא, פָּרָשַׁת וַיֵּרָא): אָמַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְיִשְׂרָאֵל: הֱווּ זְהִירִין בִּתְפִלָּה, שֶׁאֵין מִדָּה אַחֶרֶת יָפָה הֵימֶנָּה, וְהִיא גְּדוֹלָה מִכָּל הַקָּרְבָּנוֹת, וַאֲפִלּוּ אֵין אָדָם כְּדַאי לְהֵעָנוֹת בִּתְפִלָּתוֹ וְלַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִמּוֹ, כֵּיוָן שֶׁמִּתְפַּלֵּל וּמַרְבֶּה בְּתַחֲנוּנִים, אֲנִי עוֹשֶׂה עִמּוֹ חֶסֶד, כִּי אֵין הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא חָפֵץ לְחַיֵּב בְּרִיָּה, אֶלָּא מְבַקֵּשׁ שֶׁיִּתְפַּלְּלוּ הַבְּרִיּוֹת לְפָנָיו וְיַקְבִּילֵם, וְעַל־כֵּן רְאֵה, אַהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לִבְרֹחַ עַכְשָׁו לְמָקוֹם פָּנוּי שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וְתִצְעַק בְּקוֹלֵי קוֹלוֹת אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, שֶׁיְּחוּס וְיִרַחֵם עָלֶיךָ לָצֵאת מֵהַפַּח הַיָּקוּשׁ שֶׁנָּפַלְתָּ אֵלָיו, וְתִהְיֶה עֲקֵשָׁן גָּדוֹל בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ, וְאַף שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ, שֶׁבְּתְחִלָּה יָבוֹא לְךָ דָּבָר זֶה מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה, מֵאַחַר שֶׁנִּתְלַכְלַכְתָּ כְּבָר בְּכָל מִינֵי שִׁקּוּץ, תְּעוּב וְחָתוּם שֶׁל תַּאֲוֹת נְאוּף וְהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה קִלְקַלְתָּ אֶת מֹחַ דְּ לְגַמְרֵי, וְנֶעֱלָם וְנִסְתָּר מִמְּךָ אוֹרוֹ

יִתְבָּרַךְ, וְלִבְּךָ מָלֵא עַקְמוּמִיּוּת וְקַשְׁיוּת וּסְפֵקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, עִם כָּל זֹאת עַל־יְדֵי שֶׁתִּתְהֶיהָ עַקְשָׁן גָּדוֹל בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ — לָלֶכֶת בְּכָל יוֹם לְמָקוֹם פָּנוּי שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וְתִצְעַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּקוֹלֵי קוֹלוֹת, שֶׁיַּחוּס וִירַחֵם עָלֶיךָ לָצֵאת מֵהַבּוֹץ וְהַלְכְלוּךְ שֶׁלְּךָ, אָז סוֹף כָּל סוֹף תִּרְאֶה שִׁנּוּי לְטוֹבָה, אֵיךְ שֶׁתִּטַּהֵר אֶת עַצְמְךָ לְגַמְרֵי, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאָדָם מִתְפַּלֵּל וּמְבַקֵּשׁ וּמִתְחַנֵּן אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, מְטַהֶרֶת אֶת הָאָדָם מִכָּל מִינֵי לְכְלוּכִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאֵין לְךָ עוֹד דָּבָר הַמַּנְקֶה, רוֹחֵץ וּמְכַבֵּס אֶת הָאָדָם כְּמוֹ תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, שֶׁאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר וּלְהִתְפַּלֵּל, לְהִתְחַנֵּן וְלִצְעֹק לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְאִם תִּהְיֶה חָזָק בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ לְהִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אָז תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁבְּמֶשֶׁךְ הַזְּמַן תִּשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה, וַאֲפִלּוּ שֶׁאָנִי יוֹדֵעַ שֶׁבְּעֵת שֶׁאַתָּה עוֹסֵק בִּתְשׁוּבָה, יִתְגַּבֵּר עָלֶיךָ יִצְרְךָ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי כֵן דַּרְךְ הַיְצָרִים הָרָעִים הָאֵלּוּ, שֶׁכְּשֶׁהָאָדָם רוֹצֶה לִבְרֹחַ מֵהֶם, הֵם רוֹדְפִים אַחֲרָיו וְרוֹצִים לְהַחֲזִירוֹ, וְעַל־כֵּן רוֹאִים עַל־פִּי־רֹב שֶׁכָּל אֵלּוּ בַּעֲלֵי הַתְּשׁוּבָה שֶׁזּוֹכִים לַחֲזוֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, דַּיְקָא עֲלֵיהֶם מִתְגַּבֵּר הַיֵּצֶר הָרַע יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְנִדְמֶה לָהֶם כִּי דַּיְקָא עַל־יְדֵי תְּשׁוּבָתָם נִתְעוֹרְרִים יוֹתֵר מַעֲשֵׂיהֶם הָרָעִים, עָלֶיךָ לָדַעַת אֵין זֶה שֶׁהֵם מִתְגַּבְּרִים עָלֶיךָ, אֶלָּא אַתָּה בָּרַחְתָּ מֵהֶם, וְהִרְגַּשְׁתָּ כְּבָר קְצָת אוֹר, עַל־כֵּן הֵם רוֹדְפִים אַחֲרֶיךָ, וְרוֹצִים לִתְפֹּס אוֹתְךָ וּלְהַחֲזִירְךָ אֲלֵיהֶם, אַל חָשְׁךָ, אַפֵּל וְצַלְמָוֶת, וְלָכֵן נִדְמֶה לְךָ כְּאִלּוּ דַּיְקָא כְּשֶׁחָזַרְתָּ בִּתְשׁוּבָה נִתְעוֹרֵר הַיֵּצֶר הָרַע בְּהִתְגַּבְּרוּת יוֹתֵר גְּדוֹלָה, אַדְרַבָּה

בָּזֶה שֶׁאַתָּה בּוֹרֵחַ מֵהֶם, אַתָּה רָץ רַק אֶל הָאוֹר וְהָעֹנֶג, הָעֲרֵבוּת וְהַזִּיו, הַחִיּוּת וְהַדְּבֵקוּת, אַךְ קְלִפַּת תַּאֲוַת נְאוּף, שִׁקּוּץ, עֵרֹם וְחֲתוּם שֶׁהָיִיתָ רָגִיל בָּהּ יָמִים וְשָׁנִים, הִיא רוֹדֶפֶת אַחֲרֶיךָ וְרוֹצָה לְהַחֲזִירְךָ אֵלֶיהָ, עַל־כֵּן רָאֹה, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר מַה לְּפָנֶיךָ, וְתִהְיֶה עַקְשָׁן גָּדוֹל לְדַבֵּר וּלְהִתְחַנֵּן אֵלָיו יִתְבָּרַךְ מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְתִשְׁפֹּךְ שִׂיחַ וּתְפִלָּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים שֶׁיְּחוּס וִירַחֵם עָלֶיךָ, וְתֵצֵא מֵהָרַע וְהַחשֶׁךְ הַזֶּה שֶׁהִתְרַגַּלְתָּ בּוֹ.

וְעִקַּר שְׁלֵמוּת הַתְּפִלָּה הִיא, שֶׁאָדָם יְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלָשׁוֹן שֶׁרָגִיל בָּהּ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, בִּשְׂפַת הָאֵם שֶׁלּוֹ, וְתָמִיד בָּזֶה מְאֹד מְאֹד, וּמִלְּבַד זֹאת, תִּתְפַּלֵּל אֶת הַתְּפִלּוֹת הַקְּבוּעוֹת, שֶׁהֵן: שַׁחֲרִית, מִנְחָה, מַעֲרִיב וַחֲצוֹת, מִלָּה בְּמִלָּה מִתּוֹךְ הַסִּדּוּר דַּיְקָא, וְאַף שֶׁבְּתְחִלָּה יִהְיֶה קָשֶׁה וְכָבֵד לְךָ לְצַמְצֵם אֶת מַחֲךָ וְדַעְתְּךָ לְקַשְּׁרָם אֶל דִּבּוּרֵי הַתְּפִלָּה, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁהִרְגַּלְתָּ עַצְמְךָ לְהִסְתַּכֵּל בְּכָל מִינֵי תְּמוּתוֹת תּוֹעֵבָה, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וְעָשִׂיתָ כָּל מִינֵי זֵהֲמוֹת וְתוֹעֵבוֹת רָעוֹת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, עַל־יְדֵי־זֶה מֹחֲךָ מְבֹהָל וּמְבֻלְבָּל מְאֹד, וְאַתָּה מָלֵא מַחֲשָׁבוֹת רָעוֹת וְהִרְהוּרִים רָעִים, וְלָכֵן קָשֶׁה וְכָבֵד לְךָ לְהָבִין וּלְצַמְצֵם אֶת עַצְמְךָ בְּדִבּוּרֵי הַתְּפִלָּה, עִם כָּל זֹאת עַל־יְדֵי שֶׁתִּתְרֶה עַקְשָׁן גָּדוֹל לְהִתְפַּלֵּל מִתּוֹךְ הַסִּדּוּר דַּיְקָא לְאַט לְאַט מִלָּה בְּמִלָּה, אָז סוֹף כָּל סוֹף יְמַשֵּׁךְ עָלֶיךָ אוֹר וְחִיּוּת דִּבֵּקוּת עַל־יְדֵי הַתְּפִלּוֹת הַקְּבוּעוֹת: שַׁחֲרִית, מִנְחָה, מַעֲרִיב וַחֲצוֹת, כִּי כָּל תְּפִלָּה וּתְפִלָּה עוֹשֶׂה תִּקּוּנִים לְמַעְלָה בְּכָל

הָעוֹלָמוֹת, וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁנִּזְהָר בְּכָל יוֹם לְהִתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרִים, שַׁחֲרִית, מִנְחָה וּמַעֲרִיב בְּצִבּוּר דַּיְקָא, לְאַט לְאַט מִלָּה בְּמִלָּה, שֶׁאָז יֻמְשַׁךְ עָלָיו אוֹר וְזִיו, חִיּוּת וּדְבֵקוּת אֱלֹקִית, כִּי בְּכָל תְּפִלָּה וּתְפִלָּה שֶׁאָדָם מִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, נִפְתָּחִים לְפָנָיו עוֹלָמוֹת חֲדָשִׁים, וְנִצְטָרְפִים צֵרוּפִים חֲדָשִׁים, וְנִתְיַחֲדִים יִחוּדִים עֶלְיוֹנִים עַל־יְדֵי סֵדֶר הַתְּפִלּוֹת הָאֵלּוּ: שַׁחֲרִית, מִנְחָה, מַעֲרִיב, וְכֵן מִי שֶׁזּוֹכֶה לוֹמַר בְּכָל לַיְלָה סֵדֶר תִּקּוּן חֲצוֹת, שֶׁאָז הוּא הַזְּמַן הָעִקָּרִי לִשְׁפֹּךְ אֶת נַפְשׁוֹ, שִׂיחָתוֹ וּתְפִלָּתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲזַי לֹא זָז מִשָּׁם עַד שֶׁמּוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל עֲווֹנוֹתָיו.

וְלָכֵן רְאֵה אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, מַה לְּפָנֶיךָ, אִם אַתָּה רוֹצֶה לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר שִׁחַתָּ וּפָגַמְתָּ בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה וְנַשְׁגַ״ז (נ׳דָּה, שׁ׳פְחָה, ג׳וֹיָה, ז׳וֹנָה), רְאֵה לָקַחַת אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְתַתְחִיל לְהִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּכַוָּנָה גְּדוֹלָה וְעֶלְיוֹנָה מְאֹד, וְאַף שֶׁבִּתְחִלָּה יִהְיֶה קָשֶׁה וְכָבֵד לְךָ דָּבָר זֶה עַד מְאֹד, כִּי הַתְּפִלָּה הִיא שַׁעַר וְפֶתַח הַשָּׁמַיִם, וְאֵיךְ יָבוֹא טָמֵא מְטֻמָּא אֶל תּוֹךְ הַשַּׁעַר, כִּי ״אֵין לָבוֹא אֶל שַׁעַר הַמֶּלֶךְ בִּלְבוּשׁ שַׂק״ (אֶסְתֵּר ד, ב), עִם כָּל זֹאת אִם תִּהְיֶה עַקְשָׁן גָּדוֹל בַּעֲבוֹדַת הַתְּפִלָּה, אֲזַי תִּזְכֶּה סוֹף כָּל סוֹף שֶׁיִּפָּתְחוּ לְךָ שַׁעֲרֵי הָרַחֲמִים, וְיַמְשִׁיךְ לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא רַחֲמִים עֶלְיוֹנִים, וְתִזְכֶּה לִהְיוֹת כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ עָלֶיךָ אוֹר, זִיו, חִיּוּת וּדְבֵקוּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְתִתְקַבֵּל תְּשׁוּבָתְךָ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת.

וְכֵן עָלֶיךָ לָדַעַת אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, אֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לִזְכּוֹת לְהַגִּיעַ אֶל תְּפִלָּה, כִּי אִם עַל־יְדֵי שֶׁשּׁוֹקְדִים בִּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (מִדְרָשׁ תַּנְחוּמָא, פָּרָשַׁת אֱמֹר): בִּזְכוּת הַתּוֹרָה שֶׁאַתֶּם עוֹסְקִים בָּהּ, הָיִיתִי מַקְשִׁיב וְשׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹתֵיכֶם, כִּי ״מֵסִיר אָזְנוֹ מִשְּׁמֹעַ תּוֹרָה, גַּם תְּפִלָּתוֹ תּוֹעֵבָה״ (מִשְׁלֵי כח), כִּי הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה הוֹלְכוֹת בְּיַחַד, כְּפִי שֶׁאָדָם מַרְבֶּה בִּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כָּךְ נִתְחַזְּקִים רְצוֹנוֹ וְכִסּוּפָיו לְהִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּכְפִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ נִפְתָּחִים לִבּוֹ וְדַעְתּוֹ לְהַשִּׂיג הַשָּׂגוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְעַל־כֵּן הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לִלְמֹד בְּכָל יוֹם שִׁעוּר כִּסְדָרָן בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְתִקְבַּע לְעַצְמְךָ שִׁעוּר בְּמִקְרָא, בְּמִשְׁנָה, בִּגְמָרָא, בְּמִדְרָשׁ, בַּפּוֹסְקִים, בַּזֹּהַר וּבַתִּקּוּנִים, וְתַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לוֹמַר בְּכָל יוֹם הַרְבֵּה דַּפִּים מִכָּל הַלִּמּוּדִים הָאֵלּוּ, וְאַף שֶׁבְּתְחִלָּה יִהְיֶה קָשֶׁה וְכָבֵד לְךָ לְהָבִין כָּל דָּבָר, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לָדַעַת, שֶׁאַחֲרֵי שֶׁלִּכְלַכְתָּ אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי לִכְלוּכִים רָעִים שֶׁל תַּאֲוֹת נְאוּף, שִׁקּוּץ, תִּעוּב, עֶרֶם וְזִהוּם, בְּוַדַּאי קָשֶׁה וְכָבֵד לְךָ לְצַמְצֵם אֶת מֹחֲךָ וּלְהָבִין מַה שֶּׁאַתָּה לוֹמֵד, עִם כָּל זֹאת אִם תִּהְיֶה חָזָק וְאַמִּיץ חֹק וְלֹא יַעֲבֹר לִלְמֹד בְּכָל יוֹם פָּרָשָׁה חֻמָּשׁ וְרַשִׁ״י עִם הַתַּרְגּוּם, בְּאֹפֶן שֶׁתְּזַכֶּה לְסַיֵּם בְּכָל שָׁבוּעַ אֶת פָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ.

וְכֵן תַּתְמִיד בְּכָל יוֹם לִלְמֹד וְלוֹמַר הַרְבֵּה פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וְאִם אֶפְשָׁר לְךָ לוֹמַר חַ״י [שְׁמוֹנָה־עָשָׂר] פְּרָקִים בְּפַעַם אַחַת אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה בְּתִקּוּן הַבְּרִית, כִּי אֲמִירַת שְׁמוֹנָה־עָשָׂר פְּרָקִים

מִשְׁנָיוֹת, מְזַכֶּכֶת וּמְטַהֶרֶת אֶת הַנֶּפֶשׁ מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה וּמִכָּל מִינֵי זֻהֲמוֹת וְלִכְלוּכִים שֶׁנִּדְבְּקוּ בָּהּ.

וְכֵן תַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לוֹמַר בְּכָל יוֹם הַרְבֵּה דַּפִּים גְּמָרָא, וְאַף שֶׁבִּתְחִלָּה יִדְמֶה לְךָ כָּל הָעִנְיָן כִּצְחוֹק, שֶׁאַתָּה אוֹמֵר דַּפִּים גְּמָרָא בְּעַלְמָא בְּלִי לְהָבִין, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי בַּגְּמָרָא הַקְּדוֹשָׁה טְמוּנִים אוֹרוֹת עֶלְיוֹנִים, אוֹרוֹת צַחְצָחוֹת, וְאִם הָאָדָם רָגִיל לוֹמַר בְּכָל יוֹם דַּפֵּי גְּמָרָא, אֲפִלּוּ שֶׁיִּהְיֶה הַגְּרוּעַ בְּיוֹתֵר, הַמְגֻשָּׁם וְהַמְּזֹהָם בְּיוֹתֵר בָּעוֹלָם, עַל־יְדֵי לִמּוּד תַּלְמוּ״ד יְבַטֵּל אֶת הַקְּלִפָּה לִילִי״ת, שֶׁהִיא הַמַּחְטֵאת אֶת הָאָדָם בְּפִגַּם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וּמַכְנִיסָה בָּאָדָם כָּל מִינֵי תַּבְעֲרוֹת הַמְּדוּרָה שֶׁל נאוף, וְעַל־יְדֵי לִמּוּד גְּמָרָא שֶׁהוּא תַּלְמוּ״ד, מְבַטְּלִים אֶת הַקְּלִפָּה הַזּוֹ, וְכִמְעַט שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְבַטֵּל אֶת הַקְּלִפָּה הַזּוֹ, רַק עַל־יְדֵי שְׁקִידָה רַבָּה בְּלִמּוּד גְּמָרָא; וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַתְמִיד בְּכָל יוֹם בְּלִמּוּד גְּמָרָא, וּכְדַאי לְהַתְחִיל לִלְמֹד גְּמָרָא בִּפְשִׁיטוּת, וַאֲפִלּוּ שֶׁאֵינוֹ מֵבִין בַּהַתְחָלָה מַה הוּא לוֹמֵד, יִהְיֶה עַקְשָׁן גָּדוֹל לוֹמַר דַּף אַחַר דַּף, עַד שֶׁיִּזְכֶּה לְסַיֵּם אֶת כָּל הַשַּׁ״ס, וְאָז יַתְחִיל עוֹד פַּעַם, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לְבַטֵּל מֵעַצְמוֹ אֶת הַקְּלִפָּה הַזּוֹ הַמַּחְטֵאת אֶת הָאָדָם בְּפִגַּם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וּבְכָל מִינֵי שִׁקּוּץ, תִּעוּב וְתַהוּם.

וְכֵן הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לִלְמֹד בְּכָל יוֹם מִדְרָשׁ, שֶׁהוּא לִמּוּד אַגָּדָה, אֲשֶׁר לִמּוּד זֶה עוֹלֶה עַל כָּל הַלִּמּוּדִים, כִּי לִמּוּד מִדְרָשׁ אַגָּדָה הוּא כְּמוֹ קַבָּלָה מַעֲשִׂית, וְכָל הַמּוֹסָר וְהַהִתְחַזְּקוּת טְמוּנִים בְּלִמּוּד אַגָּדָה, וּכְמַאֲמָרָם זַ״ל (סִפְרֵי, פָּרָשַׁת עֵקֶב): רְצוֹנְךָ שֶׁתַּכִּיר אֶת מִי שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם, לְמַד אַגָּדָה, שֶׁמִּתּוֹךְ כָּךְ אַתָּה מַכִּיר אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמִדָּבֵק בִּדְרָכָיו, וְאָמְרוּ (תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק ב): בְּכָל הָאָרֶץ יָצָא קַוָּם (תְּהִלִּים יט, ה) — אֵלּוּ אַגָּדוֹת, כִּי עַל־יְדֵי לִמּוּד אַגָּדָה וּמִדְרָשׁ, יָכוֹל לְצָרֵף צְרוֹפֵי מַעֲשֶׂה בְּרֵאשִׁית.

וְכֵן הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לוֹמַר בְּכָל יוֹם כַּמָּה דַּפִּים זֹהַר וְכַמָּה דַּפִּים תִּקּוּנִים, אֲשֶׁר הָאֲרִיזַ״ל נָתַן תִּקּוּן לְבַעַל עֲבֵרָה — לוֹמַר בְּכָל יוֹם כַּמָּה דַּפִּים זֹהַר וְתִקּוּנִים, וְאָמַר, שֶׁהָאֲמִירָה בְּעַלְמָא מְזַכֶּכֶת אֶת הַנֶּפֶשׁ מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה.

וְעַל כֻּלָּם רְאֵה לְהִתְמִיד בְּלִמּוּד פּוֹסְקִים וְשֻׁלְחָן עָרוּךְ, כְּדֵי שֶׁתִּדַּע אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בְּחַיֶּיךָ, כִּי בְּלִי לִמּוּד שֻׁלְחָן עָרוּךְ וּפוֹסְקִים אֵינוֹ נִקְרָא יְהוּדִי כְּלָל, כִּי לִמּוּד שֻׁלְחָן עָרוּךְ וּפוֹסְקִים, מְלַמֵּד אֶת הָאָדָם אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת, וְהוּא כְּלַל תּוֹרָה שֶׁבְּעַל־פֶּה, וּמַה גַּם שֶׁמְּזַכֵּךְ אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, וּמְבָרֵר מִמֶּנּוּ אֶת הַטּוֹב מֵהָרַע שֶׁנִּדְבַּק בּוֹ (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ח).

וְעַל־כֵּן אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, רְאֵה מַה לְּפָנֶיךָ, אִם אַתָּה רוֹצֶה

לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית, תִּהְיֶה חָזָק בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, בְּהַתְמָדָה וּבְשִׂקְידָה רַבָּה בִּתְפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, וְאָז לֹא תָּזוּז מִשָּׁם עַד שֶׁיְּקַבֶּלְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְתִזְכֶּה לְתַקֵּן אֶת כָּל הֶעָבַר הָרַע שֶׁלְּךָ, וְתַמְשִׁיךְ עַל עַצְמְךָ עֲרֵבוּת וּנְעִימוּת, יְדִידוּת וְחֵיו, אוֹר וְחִיּוּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְעוֹלָמְךָ תִּרְאֶה בְּחַיֶּיךָ.

תַּם וְנִשְׁלַם, שֶׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

קוּנְטְרֵס

כַּבְּסֵנִי מֵעֲוֹנִי

יְגַלֶּה לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּכְשַׁל בְּפֶגַם הַבְּרִית,
עֵצוֹת אֵיךְ לָצֵאת מֵהַפֶּחַ יָקוּשׁ שֶׁנָּפַל לְשָׁם,
וְיוֹרֶה לוֹ דֶּרֶךְ קַלָּה אֵיךְ לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

❖

בָּנוּי וּמְיֻסָּד עַל־פִּי דִּבְרֵי
רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן
בּוֹצִינָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ

רַבִּי **נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב**, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

וְעַל־פִּי דִּבְרֵי תַּלְמִידוֹ, מוֹרֵנוּ
הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ, אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רָז לֹא אָנִיס לֵיהּ

רַבִּי **נָתָן מִבְּרֶסְלֶב**, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

וּמְשֻׁלָּב בִּפְסוּקֵי תּוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמַאֲמְרֵי
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְרָשִׁים וְזֹהַר הַקָּדוֹשׁ

❖

הוּבָא לְדְפוּס עַל־יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב
עִיה״ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב״א

מוֹהֲרָא״שׁ נ״י אָמַר: כָּל מִי שֶׁחָטָא בַּחֵטְא
הַמְגֻנֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הוּא נִמְצָא
בְּתוֹךְ לִכְלוּךְ גָּדוֹל מְאֹד, וְצָרִיךְ רַחֲמִים רַבִּים
מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ שֶׁיִּזְכֶּה לָצֵאת מִזֶּה. וְלָכֵן עָלָיו
לִהְיוֹת רָגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּשְׂפַת הָאֱמֶ
שֶׁלּוֹ, כָּל אֶחָד כְּפִי הַשָּׂפָה שֶׁרָגִיל בָּהּ, וִיבַקֵּשׁ
וְיִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ: ״כַּבְּסֵנִי מֵעֲוֹנִי
וּמִלְכְלוּךְ מַעֲשַׂי וּמַחְשְׁבוֹתַי הַמְגֻנּוֹת״, וְרַק
זוֹ הָעֵצָה לְתֵת לָאָדָם שֶׁנִּכְשַׁל כְּבָר בֶּעָוֹן
הֶחְמוּר הַזֶּה, וְעַל־יְדֵי תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה — שָׁב
וְרָפָא לוֹ.

(אִמְרֵי־מוֹהֲרָא״שׁ, חֵלֶק ב׳, סִימָן תתסג)

קוּנְטְרֵס

כַּבְּסֵנִי מֵעֲוֹנִי

א.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, בְּנִי! שֶׁהַנִּסְיוֹנוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם קָשִׁים וּמָרִים מְאֹד, וְאַף שֶׁכְּבָר עָבַר עָלֶיךָ מַה שֶּׁעָבַר, צָרוֹת וְיִסּוּרִים, קְטָנוּת וַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת, עַד שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ בֶּעָוֹן חָמוּר שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עִם כָּל זֹאת אָסוּר לְהִתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן עח), אֲשֶׁר אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל, אֲפִלּוּ עָשָׂה אָדָם מַה שֶּׁעָשָׂה וְנִכְשָׁל בְּמֶה שֶׁנִּכְשָׁל, אָסוּר לוֹ לְהִתְיָאֵשׁ, כִּי יֵשׁ אוֹצָר מַתְּנַת חִנָּם, אֲשֶׁר מִשָּׁם מְקַבְּלִים כָּל אֵלּוּ שֶׁרְחוֹקִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ חִיּוּת, לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמוֹ וּלְהִתְחַזֵּק, וְאֶת הַמַּתְּנַת חִנָּם הַזֶּה מְגַלֶּה לָנוּ הַצַּדִּיק הָאֱמֶת שֶׁבַּדּוֹר. וְלָכֵן מֵאַחַר שֶׁפָּגַמְתָּ בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וּבָאתָ לִידֵי קִשּׁוּי אֵבֶר, רַחֲמָנָא לִישְׁזְבָן, עַל־יְדֵי הִרְהוּרִים רָעִים שֶׁהִרְהַרְתָּ, שֶׁזֶּה עָוֹן חָמוּר מְאֹד מְאֹד, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲבוֹדָה זָרָה כ:): הַמְהַרְהֵר בַּיּוֹם — בָּא לִידֵי טֻמְאָה בַּלַּיְלָה; וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן קיד), שֶׁצְּרִיכִים לִשְׁמֹר אֶת עַצְמוֹ מְאֹד מְאֹד בְּהַרְהוּר, כִּי עֹצֶם פֶּגֶם הַרְהוּר פּוֹגֵם מְאֹד מְאֹד בְּכָל הָעוֹלָמוֹת; עִם כָּל זֹאת מֵאַחַר שֶׁכְּבָר נָפַלְתָּ וְנִשְׁלַכְתָּ בְּעֹמֶק בּוֹר וְדוּת, וּבָאתָ לִידֵי עֲוונוֹת חֲמוּרִים בְּפֶגַם הַבְּרִית, רְאֵה לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְעִקַּר הַתְּשׁוּבָה, גְּלֵה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן מט), שֶׁהַהַכְרָחַ לוֹ לַעֲבֹר עוֹד פַּעַם בְּאֵלּוּ הַמְּקוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים שֶׁהָיָה מִקֹּדֶם הַתְּשׁוּבָה, כָּל אֶחָד כְּפִי מַה שֶּׁעָבַר עָלָיו בַּיָּמִים הַקּוֹדְמִים, וּכְשֶׁעוֹבֵר בְּאֵלּוּ הַמְּקוֹמוֹת וְהָעִנְיָנִים שֶׁהָיָה בִּתְחִלָּה מַמָּשׁ, וְעַכְשָׁו פּוֹגֵעַ עֶרֶךְ מֵהֶם, וְכוֹפֶה יִצְרוֹ מִבְּלִי לַעֲשׂוֹת עוֹד מַה שֶּׁעָשָׂה, זֶה עִקַּר הַתְּשׁוּבָה, וְרַק זֶה נִקְרָא תְּשׁוּבָה. הֵינוּ מִי שֶׁנָּפַל בְּעִמְקֵי עֲמָקִים, בַּשְּׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו, וּמַרְגִּיל עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, וּבָא לִידֵי הִרְהוּרִים רָעִים, עַד קְשׁוּי אֵבֶר, עַד שֶׁנִּכְשָׁל בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עִקַּר הַתְּשׁוּבָה שֶׁלּוֹ, שֶׁיִּבְרַח מִמְּקוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים הָאֵלּוּ, וַאֲפִלּוּ שֶׁיִּהְיֶה לוֹ נִסָּיוֹן גָּדוֹל מְאֹד, שֶׁיִּצְטָרֵךְ עוֹד פַּעַם לַעֲבֹר אֶת הַדֶּרֶךְ הַזֶּה, שְׁלֵמוּת הַתְּשׁוּבָה — כְּשֶׁבָּא לוֹ עוֹד פַּעַם נִסָּיוֹן, וְהוּא פּוֹגֵעַ עֶרֶךְ מִכָּל זֶה וּבוֹרֵחַ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, זֶה עִקַּר תְּשׁוּבָתוֹ. וְלָכֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי! מֵאַחַר שֶׁנָּפַלְתָּ בְּמָקוֹם שֶׁנִּשְׁלַכְתָּ, זְכֹר מַה שֶּׁגִּלָּה לָנוּ

רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן קיב): אִם אַתָּה מַאֲמִין שֶׁיְּכוֹלִים לְקַלְקֵל, תַּאֲמִין שֶׁיְּכוֹלִים לְתַקֵּן; הֲרֵי כָּל מַה שֶּׁאַתָּה שָׁבוּר, וְנִמְצָא בְּמָרָה שְׁחוֹרָה, זֶה מֻחְמַת שֶׁפָּגַמְתָּ בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְנִדְמֶה לְךָ כְּאִלּוּ אָבַד מְנוֹס וְתִקְוָה מִמְּךָ, אֲזַי עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲשֶׁר כָּל זֶה בָּא מֻחְמַת שֶׁעֲדַיִן אַתָּה מַאֲמִין בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי עֶצֶם הָעֲבֵרָה שֶׁאַתָּה שָׁבוּר מִכָּל אֲשֶׁר עָשִׂיתָ, שֶׁהִרְהַרְתָּ הִרְהוּרִים רָעִים, וְהִסְתַּכַּלְתָּ בְּמִקְוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים, וְעָשִׂיתָ מַעֲשִׂים אֲשֶׁר לֹא יֵעָשׂוּ, וְנִכְנְסוּ בְּךָ רִגְשׁוֹת אַשְׁמָה, מִזֶּה בְּעַצְמוֹ תִּחָיֶה עַצְמְךָ, מֵאַחַר שֶׁאַתָּה מַאֲמִין שֶׁקַּלְקַלְתָּ, עָלֶיךָ לְהִתְחַזֵּק וּלְהַאֲמִין שֶׁבְּוַדַּאי יְכוֹלִים לְתַקֵּן, כִּי אֵין דָּבָר בָּעוֹלָם הָעוֹמֵד בִּפְנֵי הַתְּשׁוּבָה, וַאֲפִלּוּ אָדָם שֶׁכְּבָר עָשָׂה אֶת הַדָּבָר הַגָּרוּעַ בְּיוֹתֵר בָּעוֹלָם, עֲדַיִן אָסוּר לוֹ לְהִתְיָאֵשׁ, כִּי יְכוֹלִים לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה מִכָּל דָּבָר, הָעִקָּר לֹא לְהִתְיָאֵשׁ. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (שׁוֹחֵר טוֹב, תְּהִלִּים קיט): רַיְשְׁאֲבוּ מַיִם — וְאֵילּוּ מַיִם הֵיוּ שׁוֹאֲבִים וְשׁוֹפְכִים? אֶלָּא שֶׁעָשׂוּ תְּשׁוּבָה, וְשָׁפְכוּ לִבָּם כַּמַּיִם לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה. עִקַּר הַתְּשׁוּבָה זֶה רַק לְהִתְוַדּוֹת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, לְסַפֵּר לְפָנָיו כָּל מַה שֶּׁעָשִׂיתָ. וְתַרְגִּיל עַצְמְךָ לֵילֵךְ בְּמָקוֹם שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וּתְסַפֵּר לְרִבּוֹן כָּל עוֹלָמִים כָּל מַעֲשֶׂיךָ, וְתִתְוַדֶּה אֵלָיו בְּפֶה מָלֵא, וְאַף שֶׁבַּהַתְחָלָה תִּתְבַּיֵּשׁ מְאֹד מְאֹד, עָלֶיךָ לְזָכֹר, שֶׁזֶּה עִקַּר הַתְּשׁוּבָה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ

הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת יב:): כָּל הָעוֹשֶׂה דְּבַר עֲבֵרָה וּמִתְבַּיֵּשׁ בּוֹ — מוֹחֲלִים לוֹ עַל כָּל עֲוונוֹתָיו; בָּזֶה שֶׁתִּסַּפֵּר לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בִּתְמִימוּת וּבְפָשְׁיטוּת אֶת כָּל הֲרָע וְהַתּוֹעֵבוֹת, שְׁקוּץ, תִּעוּב וְזֹהוּם שֶׁעָשִׂיתָ, וְתִתְבַּיֵּשׁ לְפָנָיו, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִמְחַל לְךָ עַל כָּל עֲוונוֹתֶיךָ, כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב וְדִבּוּי דְּבָרִים, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תּוֹרַת כֹּהֲנִים בְּחֻקֹּתַי): אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁמִּיָּד שֶׁהֵם מִתְוַדִּים עַל עֲוונוֹתֵיהֶם, מִיָּד אֲנִי חוֹזֵר וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם, כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ, חָשׁוּב מְאֹד מְאֹד וְדִבּוּי דְּבָרִים. וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם מִתְוַדֶּה, יוֹצְאִים מֵעַצְמוֹתָיו כָּל עֲוונוֹת. וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ד׳): כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא, הָעֲוונוֹת נֶחֱקָקִים בְּתוֹךְ עַצְמוֹתָיו, וּכְשֶׁזּוֹכֶה לְהִתְוַדּוֹת לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, יוֹצְאִים הָעֲוונוֹת מֵעַצְמוֹתָיו, וּמֵאִיר עָלָיו אוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּמַרְגִּישׁ שֶׁכָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. אֲבָל עָלֶיךָ לִזְכֹּר, מֵאַחַר שֶׁפָּגַמְתָּ כְּבָר בִּפְגַם הַבְּרִית, עַל־יְדֵי שֶׁהִסְתַּכַּלְתָּ עַל נָשִׁים, וּבָאתָ לִידֵי קְשׁוּי אֲבָר, וְהוֹצֵאתָ זֶרַע לְבַטָּלָה, עַל־יְדֵי־זֶה נֶעֱלָם וְנִסְתָּר מִמְּךָ אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ לְנַמְרֵי, כִּי מִי שֶׁפָּגַם בַּבְּרִית, לוֹ קָשֶׁה מְאֹד לְהַשִּׂיג רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא זוֹ בִּלְבָד, אֶלָּא שֶׁהוּא גַּם חוֹלֵק עַל הַצַּדִּיק, כִּי כָּל מִי שֶׁפָּגַם בַּבְּרִית, אִינוֹ יָכוֹל לְהָבִין אֶת הַצַּדִּיק, כִּי מֹחוֹ פָּגוּם לְנַמְרֵי, וּבִפְרָט מִי שֶׁחָטָא בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע

לְבַטָּלָה, לוֹ תָּמִיד יִהְיוּ קְשָׁיוֹת עַל הַצַּדִּיק וִידַבֵּר עָלָיו, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לו): זֶהוּ כְּלָל גָּדוֹל, שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְשׁוּם אָדָם לְהַשִּׂיג וְלִתְפֹּס בְּדִבּוּרוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק, אִם לֹא תִּקֵּן אוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ כָּרָאוּי, אֲזַי יָכוֹל לְהָבִין וְלִתְפֹּס דִּבּוּרוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק, וּמֵאַחַר שֶׁכְּבָר כָּל־כָּךְ פָּגַמְתָּ בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה וְהַמְזֹהָם הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה טִמֵּאתָ אֶת רֹאשְׁךָ, וְאַתָּה מֵנֵחַ בְּטִנּוּף, אֵיךְ תָּבִין אֶת דִּבְרֵי הַצַּדִּיק?! וְלָכֵן לֹא בְּחִנָּם שֶׁאַתָּה מִתְחַצֵּף נֶגֶד הַצַּדִּיק הַדָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וּבָזֶה שֶׁאֵינְךָ מִתְבַּיֵּשׁ וּמְדַבֵּר נֶגֶד הַצַּדִּיק, אַתָּה מְגַלֶּה אֶת טֻמְאַת מַעֲשֶׂיךָ בְּרַבִּים. וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּעֲנִית ז׃): כָּל אָדָם שֶׁיֵּשׁ בּוֹ עַזּוּת פָּנִים, בְּיָדוּעַ שֶׁנִּכְשָׁל בַּעֲבֵרָה. וְלָכֵן בָּזֶה שֶׁאַתָּה מְדַבֵּר עַל הַצַּדִּיק, וְאֵינְךָ מִתְבַּיֵּשׁ כְּלָל, בָּזֶה בְּעַצְמוֹ אַתָּה מְגַלֶּה לְכֻלָּם שֶׁאַתָּה פָּגוּם בְּפֹגֶם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְעָבַרְתָּ עַל כָּל הָעֲרָיוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן. וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי! לְהַכִּיר אֶת מְקוֹמְךָ, אִם רְצוֹנְךָ לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, הַדָּבָר הָרִאשׁוֹן שֶׁעָלֶיךָ לַעֲשׂוֹת — לְסַלֵּק דַּעְתְּךָ וְחָכְמָתְךָ לְגַמְרֵי, וּלְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וְעַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר כְּהוּא זֶה תַּעֲשֶׂה. כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קכג): הָעִקָּר וְהַיְסוֹד שֶׁהַכֹּל תָּלוּי בּוֹ — לְקַשֵּׁר עַצְמוֹ אֶל הַצַּדִּיק שֶׁבַּדּוֹר, וּלְקַבֵּל דְּבָרָיו עַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמַר כְּהוּא זֶה, דָּבָר

קָטָן וְדָבָר גָּדוֹל, וְלִבְלִי לִנְטוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, מִדְּבָרָיו יָמִין
וּשְׂמֹאל, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ספרי שופטים):
אֲפִלּוּ אוֹמֵר לְךָ עַל יָמִין שֶׁהוּא שְׂמֹאל וְעַל שְׂמֹאל יָמִין
— תַּאֲמִין לוֹ, כִּי הָעִקָּר לְהַשְׁלִיךְ מֵאִתּוֹ כָּל הַחָכְמוֹת,
וּלְסַלֵּק דַּעְתּוֹ כְּאִלּוּ אֵין לוֹ שׂוּם שֵׂכֶל, בִּלְעֲדֵי אֲשֶׁר יְקַבֵּל
מֵהַצַּדִּיק וְהָרַב שֶׁבַּדּוֹר, וְכָל זְמַן שֶׁנִּשְׁאָר אֶצְלוֹ אֵיזֶה
שֵׂכֶל עַצְמוֹ, עֲדַיִן רָחוֹק מֵהַשְׁלֵמוּת, וְרָחוֹק מֵהִתְקָרְבוּת
אֶל הַצַּדִּיק, וְאִדְּרַבָּה אֵינוֹ יָכוֹל לְהָבִין אֶת הַצַּדִּיק, מֵאַחַר
שֶׁפְּגַם בְּפִגַּם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְטִפֵּא
עַצְמוֹ יָמִים וְשָׁנִים, כַּאֲשֶׁר מָצוּי דָּבָר זֶה עַכְשָׁו מְאֹד בֵּין
בְּנֵי הַנְּעוּרִים, שֶׁמִּטַּמְּאִים עַצְמָם בְּפִגַּם הַבְּרִית —
הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עַל־יְדֵי שֶׁמִּסְתַּכְּלִים בִּתְמוּנוֹת
תּוֹעֲבָה, אֲשֶׁר כָּל הָרְחוֹבוֹת מְלֵאִים מִזֶּה, וּמַה גַּם
שֶׁהַנָּשִׁים הוֹלְכוֹת כְּמַעַט עֲרֻמוֹת, וּמַה יַּעֲשֶׂה הַבֵּן שֶׁלֹּא
יֶחֱטָא? ! שֶׁבְּנֵי הַנְּעוּרִים מִתְחַמֵּם דָּמָם, עַד שֶׁבָּאִים לִידֵי
קִשּׁוּי אֵבֶר, וְלִידֵי הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, אֲשֶׁר זֶה חֵטְא
חָמוּר מְאֹד מְאֹד וְחַיָּב מִיתָה, וּצְרִיכִים הַרְבֵּה רַחֲמִים
לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ שֶׁיִּמְחֹל לוֹ עַל כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה. וּזְכֹר,
אֲהוּבִי, בְּנִי! אֲשֶׁר אֵין לְךָ גָּדוֹל מִתְּשׁוּבָה, עַד כְּדֵי כָּךְ,
שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פסיקתא דרב כהנא): גָּדוֹל כֹּחָהּ
שֶׁל תְּשׁוּבָה, שֶׁכֵּינָן שֶׁאָדָם מְהַרְהֵר בְּלִבּוֹ לַעֲשׂוֹת
תְּשׁוּבָה, מִיָּד הוּא עוֹלֶה לֹא עַד עֲשָׂרָה מִילִין וְלֹא עַד
עֶשְׂרִים מִילִין, וְלֹא עַד מֵאָה מִילִין, אֶלָּא עַד מַהֲלַךְ

חֲמֵשׁ־מֵאוֹת שָׁנִים, וְלֹא עַד רָקִיעַ רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי, אֶלָּא שֶׁתְּשׁוּבָתוֹ עוֹמֶדֶת לִפְנֵי כִּסֵּא הַכָּבוֹד; כָּל־כָּךְ חֲשׁוּבָה בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ תְּשׁוּבָה. וְעִקַּר הַתְּשׁוּבָה — וְדוּי דְּבָרִים, כִּי בָּרֵגַע שֶׁאָדָם בָּא אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמִתְבַּיֵּשׁ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְסַפֵּר לוֹ כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת, עַל־יְדֵי־זֶה מוֹצִיא עֲוֹנוֹתָיו מֵעַצְמוֹתָיו. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּמִדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה כ׳, סִימָן יג): בִּלְעָם הָיָה רָשָׁע עָרוּם, וְיָדַע שֶׁאֵין עוֹמֵד בִּפְנֵי הַפֶּרְעָנוּת אֶלָּא תְּשׁוּבָה, שֶׁכָּל מִי שֶׁחוֹטֵא וְאוֹמֵר חָטָאתִי, אֵין רְשׁוּת לַמַּלְאָךְ לִגַּע בּוֹ, כִּי בִּלְעָם הָיָה טָמֵא מְטֻמָּא בִּפְגַם הַבְּרִית, שֶׁהָיָה עוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה נְבָלָה עִם אָתוֹנוֹ, אַף־עַל־פִּי־כֵן גַּם הוּא יָדַע, שֶׁאִם אָדָם אוֹמֵר: חָטָאתִי, עָוִיתִי, פָּשַׁעְתִּי, אֵין רְשׁוּת לְמַלְאַךְ הַמָּוֶת לִגַּע בּוֹ.

וְלָכֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי! מֵאַחַר שֶׁכְּבָר נִכְשַׁלְתָּ בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְעָשִׂיתָ כָּל מִינֵי תּוֹעֵבוֹת רָעוֹת, וְהִרְהַרְתָּ כָּל מִינֵי הִרְהוּרִים רָעִים, וּבָאתָ לְמַה שֶּׁבָּאתָ, אַל תִּתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, אֶלָּא בּוֹא תָּבוֹא אֲלָיו יִתְבָּרַךְ, וּתְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ רַחֲמִים עַל עֲוֹנוֹתֶיךָ הַמְרֻבִּים, וְאַל תִּתְיָאֵשׁ מִתְּפִלָּה, כִּי אֲצִלּוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב תְּפִלָּה, כִּי אֲפִלּוּ שֶׁאָדָם כְּבָר עָשָׂה מַה שֶּׁעָשָׂה, אִם רַק לֹא יִתְיָאֵשׁ מִלָּבוֹא וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יְקַבֵּל אֶת תְּפִלָּתוֹ, וּכְמַאֲמָרָם זַ״ל

(תַּנְחוּמָא וַיֵּרָא א׳): אָמַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְיִשְׂרָאֵל, הֱווּ זְהִירִים בִּתְפִלָּה שֶׁאֵין מִדָּה אֲחֶרֶת יָפָה הֵימֶנָּה, וְהִיא גְּדוֹלָה מִכָּל הַקָּרְבָּנוֹת, וַאֲפִלּוּ אֵין אָדָם כְּדַאי לַעֲנוֹת בִּתְפִלָּתוֹ וְלַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִמּוֹ, כֵּיוָן שֶׁמִּתְפַּלֵּל וּמַרְבֶּה בְּתַחֲנוּנִים, אֲנִי עוֹשֶׂה חֶסֶד עִמּוֹ. וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי! לֻלֶּכֶת עַכְשָׁו בְּמָקוֹם פָּנוּי שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וּתְסַפֵּר לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כָּל אֲשֶׁר עָשִׂיתָ, בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת, וְתִצְעַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וּתְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים שֶׁיִּמְחֹל לְךָ, וְאָז לֹא תָּזוּז מִשָּׁם עַד שֶׁתִּהְיֶה לְךָ יְשׁוּעָה. וְעָלֶיךָ לָדַעַת, אֲשֶׁר בַּהַתְחָלָה יָבוֹא לְךָ דָּבָר זֶה מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה, כִּי מִי שֶׁפָּגַם בִּפְגַם הַבְּרִית — נִפְגָּמָה אֶצְלוֹ הָאֱמוּנָה, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לא), אֲשֶׁר בְּרִית וֶאֱמוּנָה תְּלוּיִים זֶה בָּזֶה, כְּשֶׁאָדָם פּוֹגֵם בַּבְּרִית, עַל־יְדֵי־זֶה נִסְתֶּרֶת מִמֶּנּוּ הָאֱמוּנָה, וְקָשֶׁה לוֹ לְהִתְפַּלֵּל, כִּי מִי שֶׁאֵין לוֹ אֱמוּנָה, אֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סב): אִם הָיָה יוֹדֵעַ הָאָדָם יְדִיעָה בְּלֵב שָׁלֵם, שֶׁמְּלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹמֵד בִּשְׁעַת הַתְּפִלָּה וְשׁוֹמֵעַ הַתְּפִלָּה, בְּוַדַּאי הָיָה מִתְפַּלֵּל בְּהִתְלַהֲבוּת גְּדוֹלָה, וְהָיָה מְדַקְדֵּק מְאֹד לְכַוֵּן אֶת דְּבָרָיו, וּבִשְׁבִיל שֶׁאָדָם אֵינוֹ יוֹדֵעַ זֹאת הַיְדִיעָה בְּלֵב שָׁלֵם, בִּשְׁבִיל זֶה אֵינוֹ מִתְלַהֵב כָּל־כָּךְ, וְאֵינוֹ מְדַקְדֵּק כָּל־כָּךְ, וְאֵינוֹ מִתְפַּלֵּל כָּל־כָּךְ, כִּי בֶּאֱמֶת

מִי שֶׁמַּאֲמִין, אֲשֶׁר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, תָּמִיד יָבוֹא וִידַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְיִתְוַדֶּה עַל כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה. וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, מַה לְּפָנֶיךָ: רוּץ וּבְרַח לְךָ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵין לְךָ בְּזֶה הָעוֹלָם רַק אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאַף אֶחָד בָּעוֹלָם לֹא יָבִין אוֹתְךָ, וְאַל תְּסַפֵּר לְאִישׁ מַעֲשֶׂיךָ, אֶלָּא בּוֹא תָּבוֹא וְתִתְוַדֶּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בִּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת כָּל אֲשֶׁר עָשִׂיתָ, וּבְוַדַּאי אִם תַּחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִמְחֹל לְךָ לְגַמְרֵי. כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב תְּשׁוּבָה, וּכְמַאֲמָרָם זַ״ל (תְּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק ד׳): אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אִם אָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה לְפָנַי, אִם חוֹזֵר וְעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה, הֲרֵי אֲנִי עִמּוֹ בְּרַחֲמִים וַאֲנִי מְקַבֵּל תְּשׁוּבָתוֹ, וְאֵין אֲנִי זוֹכֵר לוֹ אֲפִלּוּ מִקְצָת עֲוֹנוֹתָיו. וְלָכֵן מֵאַחַר שֶׁאַתָּה יוֹדֵעַ כְּבָר מַה שָּׁעָשִׂיתָ מֶשֶׁךְ שָׁנוֹת נְעוּרֶיךָ, שֶׁהוֹצֵאתָ זֶרַע לְבַטָּלָה, וְכֵן שְׂאֹר תּוֹעֵבוֹת רָעוֹת, אֲשֶׁר בִּשְׁבִיל זֶה לִבְּךָ סְחַרְחַר, וְאַתָּה מָלֵא קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן יב): כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא, הוּא נוֹפֵל בְּתוֹךְ הַקְּלִפּוֹת, וְרָעִים וּמָרִים חַיָּיו, כִּי הוּא מָלֵא קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעִקַּר עֲצָתוֹ — לְצָעֵק בְּכָל יוֹם לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ: אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדְךָ, אַיֵּה הַמָּקוֹם שֶׁאֲנִי יָכוֹל לִמְצֹא אוֹתְךָ. וְלָכֵן אַל תִּהְיֶה בַּטְלָן, אֲהוּבִי, בְּנִי! לֵךְ וּבְרַח לְךָ בְּמָקוֹם פָּנוּי שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי

אָדָם, וְיוֹתֵר טוֹב אִם אַתָּה יָכוֹל לָלֶכֶת לְאֵיזֶה שָׂדֶה וְיַעַר, וְלִצְעֹק שָׁם קוֹלֵי קוֹלוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לו), אֲשֶׁר מִי שֶׁפָּגַם בִּפְגַם הַבְּרִית, עָלָיו לִצְעֹק שִׁבְעִין קָלִין, עַד שֶׁיִּזְכֶּה לְטַהֵר אֶת מֹחוֹ. וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כא), שֶׁמִּי שֶׁמֹּחוֹ בְּקַטְנוּת וּבְצִמְצוּם וּבְעִבּוּר, עָלָיו לִצְעֹק קוֹלֵי קוֹלוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כְּדֵי לְהוֹלִיד אֶת הַמֹּחִין, וּבְפָרָט מִי שֶׁיּוֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ שֶׁפָּגַם בְּהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וּבְכָל מִינֵי פְּגַם הַבְּרִית שֶׁבָּעוֹלָם, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה קְלְקֵל אֶת מֹחוֹ לְגַמְרֵי, עָלָיו לִצְעֹק בְּכָל יוֹם קוֹלֵי קוֹלוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁיָּחוּס וְיִרַחֵם עָלָיו, וְכֵן יִבְרַח מִמַּחֲלֶקֶת, שֶׁאַף פַּעַם לֹא יִהְיֶה מְעָרָב בְּמַחֲלֶקֶת עִם שׁוּם בַּר יִשְׂרָאֵל, כִּי זֶה כְּלָל גָּדוֹל, שֶׁבַּעַל מַחֲלֶקֶת הוּא בַּעַל עֲבֵרָה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְקַל וָחֹמֶר, שֶׁלֹּא תַּחֲלֹק עַל שׁוּם צַדִּיק וּמַנְהִיג הַדּוֹר. וְאַל תִּהְיֶה חָכָם בְּעֵינֶיךָ, כְּאִלּוּ אַתָּה כְּבָר מֵבִין מִי שֶׁכֵּן צַדִּיק וּמִי לָאו, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן פג), שֶׁהוּא יֵצֶר הָרָע גָּדוֹל לְהַרְהֵר אַחַר תַּלְמִידֵי חֲכָמִים שֶׁבַּדּוֹר, וְלוֹמַר: זֶה נָאֶה וְזֶה לֹא נָאֶה. עָלֶיךָ לִזְכֹּר — מִי אַתָּה לְגַמְרֵי?! נוֹאֵף, מְשֻׁקָּץ וּמְתֻעָב, וְאֵיךְ אֵינְךָ מִתְבַּיֵּשׁ לְהִתְעָרֵב בְּמַחֲלֶקֶת שֶׁיֵּשׁ בֵּין הַצַּדִּיקִים?! אֵינְךָ מֵבִין, שֶׁכָּל הַמַּחֲלֶקֶת הִיא כְּדֵי לְרַחֵק אוֹתְךָ לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ?! וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ה׳), אֲשֶׁר עַל פְּגַם הַבְּרִית נֶאֱמַר

(מִשְׁלֵי ב): ״כָּל בָּאֶיהָ לֹא יְשׁוּבוּן וְלֹא יַשִּׂיגוּ אָרְחוֹת חַיִּים״, כָּל אֵלּוּ שֶׁנִּכְשְׁלוּ בִּפְגַם הַבְּרִית, לֹא יְכוֹלִים לְהַשִּׂיג רוּחָנִיּוּת אֱלֹקוּת, אֲבָל הֱיוֹת שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְרַחֵם עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְרוֹצֶה שֶׁיַּחְזְרוּ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, אֲזַי שׁוֹלֵחַ לָאָדָם שֶׁיִּשְׁמַע מַחֲלֶקֶת וּמְרִיבוֹת בֵּין הַצַּדִּיקִים וְהַתַּלְמִידֵי חֲכָמִים, וּמִי שֶׁמַּכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּמַחֲלֹקֶת, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְרַחֵק לְגַמְרֵי. וּלְהֶפֶךְ — אִם אָדָם יוֹדֵעַ וּמַאֲמִין, אֲשֶׁר כָּל הַמְּרִיבוֹת שֶׁיֵּשׁ בֵּין הַצַּדִּיקִים הַשְּׁלֵמִים, אֵין זֶה אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיִּגָּרְשׁוּ סִטְרִין אָחֳרִין, שֶׁמַּשְׁמִיעִין אוֹתְךָ עַל שֶׁפְּגַמְתָּ בְּטִפֵּי מֹחַךְ, וְאוֹמֵר לְעַצְמוֹ: ״מִי אֲנִי? פָּגוּם וּמְזֹהָם וּמְגֹשָּׁם, שֶׁאָבוֹא לִידֵי מַחֲלֹקֶת וּמְרִיבוֹת״, וּמִכָּל שֶׁכֵּן אִם יֵשׁ לָאָדָם חֲצָפָּה לָצֵאת וְלָרִיב נֶגֶד רַבּוֹ, שֶׁמָּסַר אֶת נַפְשׁוֹ לְהוֹצִיאוֹ מֵהַבּוֹץ — אוֹי לוֹ וְאוֹי לְנַפְשׁוֹ, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (סַנְהֶדְרִין קי.): כָּל הָעוֹשֶׂה מְרִיבָה עִם רַבּוֹ, כְּעוֹשֶׂה מְרִיבָה עִם הַשְּׁכִינָה. וְלָכֵן אֲהוּבִי, בְּנִי! מֵאַחַר שֶׁכְּבָר נִכְשַׁלְתָּ בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וּבָאתָ לִדְבָרִים מְגֻנִּים מְאֹד, רְאֵה לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ לֹא לְהִתְעָרֵב בְּשׁוּם מַחֲלֹקֶת שֶׁבָּעוֹלָם, הֵיכָן שֶׁאַתָּה רוֹאֶה מַחֲלֹקֶת — תִּבְרַח מִשָּׁם. וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה ל׳): אֵין דָּבָר טוֹב וְאֵין שָׁלוֹם יוֹצֵא מִתּוֹךְ מְרִיבָה, כִּי לְבַסּוֹף בָּאִים לִידֵי קְטָטָה, וְאֶחָד הוֹרֵג אֶת הַשֵּׁנִי. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה כו): קָשָׁה הִיא

הַמַּחֲלֹקֶת כְּדוֹר הַמַּבּוּל, כִּי כָּל הַפָּגָם שֶׁל דּוֹר הַמַּבּוּל הָיָה פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, כִּי הִשְׁחִית כָּל בָּשָׂר אֶת דַּרְכּוֹ עַל הָאָרֶץ, וּבַעַל מַחֲלֹקֶת הוּא יוֹתֵר גָּרוּעַ מִפְּגַם הַבְּרִית. וְלָכֵן רְאֵה לִשְׁמֹר אֶת עַצְמְךָ מִכָּל מִינֵי מַחֲלוֹקוֹת וּמְרִיבוֹת, וְאַל תִּכָּנֵס בְּשׁוּם וְכוּחִים, וְתִשָּׁמֵר אֶת פִּיךָ לֹא לְדַבֵּר עַל צַדִּיקִים קְדוֹשִׁים הַדְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאַל תִּהְיֶה חָכָם בְּעֵינֶיךָ, שֶׁאַתָּה כְּבָר יוֹדֵעַ מִי כֵּן צַדִּיק וּמִי לֹא צַדִּיק, אַתָּה טָפֵּה סְרוּחָה, טִנֹּפֶת, שֻׁפָּגַמְתָּ בְּטִפֵּי מֹחַךְ, הִסְתַּכַּלְתָּ בַּמְקוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים יָמִים וְשָׁנִים, שָׁפַכְתָּ זַרְעֲךָ לְבַטָּלָה, עָבַרְתָּ עַל כָּל עֲרָיוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה, וְאֵיךְ אֵינְךָ מִתְבַּיֵּשׁ לִפְעֹר אֶת פִּיךָ וּלְדַבֵּר עַל צַדִּיקִים קְדוֹשִׁים, שֶׁאֵין לָהֶם שׁוּם הִסְתַּכְּלוּת בְּזֶה הָעוֹלָם?! וְלָכֵן אִם אַתָּה רוֹצֶה אֲהוּבִי, בְּנִי, לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, שְׁמֹר עַצְמְךָ מִמַּחֲלֹקֶת כְּמוֹ שֶׁשּׁוֹמְרִים עַצְמוֹ מֵאֵשׁ. כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּמִדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה יח): כַּמָּה קָשָׁה הַמַּחֲלֹקֶת, שֶׁבֵּית־דִּין שֶׁל מַעְלָה אֵין קוֹנְסִין אֶלָּא מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה, וּבֵית־דִּין שֶׁל מַטָּה, אֵין קוֹנְסִין אֶלָּא מִבֶּן שְׁלֹשׁ־עֶשְׂרֵה וָמַעְלָה, וּבְמַחֲלֹקְתּוֹ שֶׁל קֹרַח אֲפִלּוּ תִּינוֹקוֹת בְּנֵי יוֹמָן נִשְׂרְפוּ וְנִבְלְעוּ; כָּל־כָּךְ קָשָׁה הִיא הַמַּחֲלֹקֶת! וְלָכֵן בְּרַח לְךָ מִכָּל מִינֵי מְרִיבוֹת וּקְטָטוֹת, וְאַל תִּתְעָרֵב אַף פַּעַם בְּשׁוּם מַחֲלֹקֶת שֶׁבָּעוֹלָם, אֶלָּא תִּמְסֹר נַפְשְׁךָ בַּעֲבוּר הַשָּׁלוֹם, כִּי לֹא מָצָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כְּלִי הַמַּחֲזִיק בְּרָכָה אֶלָּא הַשָּׁלוֹם (עֵקֶץ פֶּרֶק ג'),

וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת י.): שְׁמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שָׁלוֹם; וּבָזֶה שֶׁתַּחֲזִיק תָּמִיד בְּשָׁלוֹם, בָּזֶה תּוּכַל לְבַסּוֹף לְתַקֵּן אֶת הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה. וְתִרְאֶה בְּעֵינֶיךָ שֶׁכָּל אֵלּוּ שֶׁפָּגְמוּ בַּבְּרִית, וְעָשׂוּ מַעֲשִׂים מְתֹעָבִים, הֵם חֲצוּפִים גְּדוֹלִים, וְתָמִיד מְדַבְּרִים רַע עַל צַדִּיקִים קְדוֹשִׁים. וְלָכֵן אַתָּה, אֲהוּבִי, בְּנִי! בְּרַח לְךָ מִמַּחֲלֹקֶת, כִּי בְּפִרּוּשׁ גִּלּוּ לָנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּמִדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה יז): גָּדוֹל הוּא הַשָּׁלוֹם, שֶׁלֹּא בָּרָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מִדָּה יָפָה מִן הַשָּׁלוֹם, שֶׁנִּתְנָה לַצַּדִּיקִים וּמְנָעָהּ מִן הָרְשָׁעִים, וּמִי עוֹד רָשָׁע יוֹתֵר גָּדוֹל מִפּוֹגֵם הַבְּרִית?! וְלָכֵן אִם אַתָּה תָּמִיד תָּדוּן אֶת עַצְמְךָ וְאֶת אֲחֵרִים לְכַף זְכוּת, עַל־יְדֵי־זֶה תּוּכַּה לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רפב) עַל הַפָּסוּק (תְּהִלִּים לז): ״וְעוֹד מְעַט וְאֵין רָשָׁע, וְהִתְבּוֹנַנְתָּ עַל מְקוֹמוֹ וְאֵינֶנּוּ״, הֵינוּ שֶׁהַפָּסוּק מַזְהִיר, שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ וְלִמְצֹא בְּעַצְמוֹ עוֹד מְעַט טוֹב שֶׁשָּׁם אֵינוֹ רָשָׁע, וְעַל־יְדֵי־זֶה ״וְהִתְבּוֹנַנְתָּ עַל מְקוֹמוֹ״, וּכְבָר אַתָּה אָדָם אַחֵר לְגַמְרֵי. וְעַל־כֵּן מֵאַחַר שֶׁכְּבָר עָבַר עָלֶיךָ מַה שֶּׁעָבַר, וַעֲדַיִן עוֹבֵר עָלֶיךָ מַה שֶּׁעוֹבֵר, כִּי מִי שֶׁנִּשְׁקָע בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה לוֹ לְהִפָּרֵד מֵהַתַּאֲוָה הַמְגֻנֶּה הַזּוֹ, וְלָכֵן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבְּעוֹלָם רַק לְחַפֵּשׂ אֶת הַשָּׁלוֹם, וְזֶה יַעֲזֹר לְךָ לְתַקֵּן מַה

שֶׁקִּלְקַלְתָּ בְּפִגַּם הַבְּרִית. וּבִפְרָט אִי אֶפְשָׁר לְהִתְפַּלֵּל אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא רַק עַל־יְדֵי שָׁלוֹם, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רלט), אֲשֶׁר עִקַּר הַדִּבּוּר אֵינוֹ אֶלָּא עַל־יְדֵי הַשָּׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קכב): ״אֲדַבְּרָה נָּא שָׁלוֹם״, וְעַל־כֵּן צָרִיךְ כָּל אֶחָד קֹדֶם הַתְּפִלָּה לְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ מִצְוַת עֲשֵׂה שֶׁל ״וְאָהַבְתָּ לְרֵעֲךָ כָּמוֹךָ״, כְּדֵי שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה שֶׁיֵּשׁ אַהֲבָה וְשָׁלוֹם — יוּכַל לְהִתְפַּלֵּל, אֲבָל כְּשֶׁאֵין שָׁלוֹם וְיֵשׁ מַחֲלֹקֶת, אִי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וַאֲשֶׁר עִקַּר הַתְּשׁוּבָה הוּא רַק לִבְרֹחַ אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא וּלְדַבֵּר אֵלָיו, כִּי הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עוֹשֶׂה לָאָדָם שָׁחוֹר בָּעֵינַיִם, עַד שֶׁאֵינוֹ רוֹאֶה כְּלוּם, אֵין לוֹ מַשָּׂג בְּהַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת, וְנַעֲשָׂה כְּעִוֵּר, אֲשֶׁר זוֹ הַצָּרָה הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר. וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שׁוֹחֵר טוֹב, תְּהִלִּים קמו): אֵין צַעַר גָּדוֹל וְאֵין יִסּוּרִים גְּדוֹלִים וְקָשִׁים כְּעִוָּרוֹן עֵינַיִם, הֵינוּ כְּשֶׁאָדָם אֵינוֹ רוֹאֶה אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנִדְמֶה לוֹ כְּאִלּוּ עָזַב אֱלֹקִים אֶת הָאָרֶץ, זֶה הַצַּעַר הֲכִי גָּדוֹל, כִּי מִי שֶׁמִּסְתּוֹבֵב בְּזֶה הָעוֹלָם בְּלִי אֱמוּנָה, חַיָּיו אֵינָם חַיִּים, וְרָעִים וְצָרִים לוֹ כָּל חַיָּיו, וְאֵינוֹ מוֹצֵא מְקוֹמוֹ, וְתָמִיד שָׁרוּי בְּעַצְבוּת וּבִרְכָאוֹן פְּנִימִי, וְאֵין אִישׁ יוֹדֵעַ, וְסוֹבֵב נָע וָנָד, לֹא־כֵן מִי שֶׁמַּרְגִּיל עַצְמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, מוֹצֵא אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד בְּכָל מָקוֹם שֶׁהוֹלֵךְ. כִּי הַדִּבּוּר הוֹלֵךְ עִם הָאָדָם אֲפִלּוּ בַּמְּקוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים, כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ

רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן עח), שֶׁהַדִּבּוּר הוּא כְּאִמָּא שֶׁהוֹלֶכֶת עִם הַתִּינוֹק אֲפִלּוּ לַמְקוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים. כֵּן הַדִּבּוּר הוֹלֵךְ עִם הָאָדָם בְּכָל מָקוֹם, וְהַדִּבּוּר מַזְכִּיר אוֹתוֹ לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֲלָיו יִתְבָּרַךְ, בְּסוֹד: ״כִּי מִדֵּי דַבְּרִי בּוֹ — זָכוֹר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד״, כִּי בָּזֶה שֶׁמְּדַבְּרִים אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, בָּזֶה מְגַלִּים אֶת פְּנִימִיּוּת לִבָּם שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ מַאֲמִין בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֶלָּא הִתְגַּבֵּר עָלָיו הָרַע וְהַחֹשֶׁךְ כָּל־כָּךְ, עַד שֶׁקָּשֶׁה לוֹ אַחַר־כָּךְ לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה.

וְלָכֵן אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ מְאֹד, אֲהוּבִי, בְּנִי! מְאַחַר שֶׁכְּבָר קִלְקַלְתָּ בִּבְרִיתְךָ, רְאֵה לַעֲקֹר מֵעַצְמְךָ אֶת כָּל מִינֵי שִׂנְאָה וְקִנְאָה שֶׁיֵּשׁ לְךָ עַל הַזּוּלַת, וּבָרֵחַ לְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִשְׁמֹר אֶת עַצְמְךָ מְאֹד מְאֹד מִמִּדַּת הַכַּעַס וְהָרְצִיחָה, שֶׁבְּדָרְךָ כְּלָל בָּאָה רַק מֵחֲמַת הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וּכְמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן רמט), אֲשֶׁר כָּל מִי שֶׁחָטָא בְּהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הוּא תָּמִיד כַּעֲסָן וְאִישׁ רַע וּבְלִיַּעַל, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית לח): ״וַיְהִי עֵר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי יְהוָ״ה״, וּמַדּוּעַ נִקְרָא רַע וְלֹא רָשָׁע? אֶלָּא כָּל מִי שֶׁחָטָא בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הוּא אִישׁ רַע וּבְלִיַּעַל וְהוּא תָּמִיד בְּכַעַס, וְלָכֵן אִם אַתָּה רוֹאֶה אָדָם שֶׁהוּא תָּמִיד עַצְבָנִי וּבְכַעַס, תֵּדַע שֶׁחָטָא בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל פְּגַם

הַבְּרִית. וְזֶה מַה שֶּׁמְּסַבֵּב אוֹתוֹ בְּכָל מִינֵי צָרוֹת, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (קִדּוּשִׁין מא.): רַגְזָן, לֹא עָלְתָה בְּיָדוֹ אֶלָּא רַגְזָנוּתָא; מִי שֶׁתָּמִיד בְּכַעַס, אֵינוֹ פּוֹעֵל בְּכַעֲסוֹ מְאוּמָה, אֶלָּא מְעַצְבֵּן אֶת עַצְמוֹ. וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים קיג:): אֶחָד מִסּוּגֵי הָאֲנָשִׁים שֶׁחַיֵּיהֶם אֵינָם חַיִּים — הֵם הָרַתְחָנִין, שֶׁתָּמִיד רוֹתְחִים מֵרֹב כַּעַס, וְכָל דָּבָר קָטָן מְעַצְבֵּן אוֹתָם. וְלָכֵן אֲהוּבִי, בְּנִי! אִם רְצוֹנְךָ לְתַקֵּן מַה שֶּׁקִּלְקַלְתָּ בְּפִגַּם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, תַּעֲקֹר מִמְּךָ אֶת מִדַּת הַכַּעַס וְהָרְצִיחָה, וְהַרְגֵּל עַצְמְךָ בְּמִדַּת הַסַּבְלָנוּת. כִּי אֵין עוֹד תִּקּוּן לְפִגַּם הַבְּרִית, כַּמִּדָּה הַיְקָרָה שֶׁל סַבְלָנוּת. וְגִלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל, (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קנה), שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְסַבְלָנוּת וַאֲרִיכוּת אַפַּיִם אֶלָּא עַל־יְדֵי אֱמוּנָה. שֶׁזֶּה סוֹד מַאֲמָרָם זַ״ל (שַׁבָּת לא): אֱמוּנָה זֶה סֵדֶר זְרָעִים; וְעַל־כֵּן כְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ אֱמוּנָה, יֵשׁ לוֹ כֹּחַ הַגָּדֵל וְכֹחַ הַצּוֹמֵחַ, וְשׁוּם דָּבָר בָּעוֹלָם לֹא יָכוֹל לְבַלְבְּלוֹ וּלְבַטְּלוֹ, וּכְמוֹ שֶׁמַּכְנִיסִים גַּרְעִין לְתוֹךְ אֲדָמָה חֲרוּשָׁה, וְיוֹצֵא מִזֶּה אִילָן חָזָק מְאֹד וּמוֹצִיא פֵּרוֹת יָפִים וּמְתֻקִּים, כָּךְ אָדָם שֶׁמַּשְׁרֶשׁ בְּתוֹךְ הָאֱמוּנָה, אֲזַי שׁוּם רוּחוֹת רָעוֹת לֹא יְכוֹלִים לְבַלְבְּלוֹ וּלְשָׁבְרוֹ, וְזוֹכֶה לַעֲבֹר עַל הַכֹּל. וּמִי שֶׁחָטָא בַּחֵטְא הַמְּגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עַל־יְדֵי הִרְהוּרִים רָעִים, שֶׁמְּהַרְהֵר בְּנָשִׁים וּמְסַתֵּכֵל בְּתְמוּנוֹת תּוֹעֲבָה, שֶׁזֶּה מְחַמֵּם אוֹתוֹ לַעֲשׂוֹת עֲבֵרוֹת

וְנִכְשָׁל בְּפָגָם הַבְּרִית הַזֶּה, הוּא תָּמִיד כַּעֲסָן גָּדוֹל, וּמִתְרַגֵּז עַל כָּל דָּבָר קָטָן. וְעִקַּר תִּקּוּנוֹ — לְהִתְחַזֵּק בְּיֵיתֶר שְׁאֵת וּבְיֵיתֶר עֹז בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, לֵידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהַוְדִּיעַ, אֲשֶׁר הַכֹּל זֶה אֱלֹקוּת וֶאֱלֹקוּת זֶה הַכֹּל, וְדוֹמֵם צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, זֶה לְבוּשׁ לְגַבֵּי אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְיַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְיבַקֵּשׁ רַחֲמִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ שֶׁיָּחוּס וְיִרְחַם עָלָיו, וְיִזְכֶּה לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, אֲשֶׁר עִקַּר הַתִּקּוּן לְתַקֵּן אֶת נַפְשׁוֹ זֶה רַק עַל־יְדֵי הִתְקָרְבוּת אֶל הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא מָלֵא עֲצוֹת לָאָדָם שֶׁפָּגַם בַּבְּרִית, כִּי הַצַּדִּיק מְעוֹרֵר מֵהַשָּׁנָה הָעֲמֻקָּה שֶׁאָדָם יָשֵׁן בָּהּ, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ס׳); וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי! לְהַשְׁלִיךְ אֶת הַשֵּׂכֶל הַמְרֻמֶּה שֶׁלְּךָ, וְתִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, אֲשֶׁר רַק הוּא מֵבִין אוֹתְךָ, וְרַק הוּא יָכוֹל לַעֲזֹר לְךָ. וְאַף שֶׁתֵּדַע שֶׁעַל צַדִּיק כָּזֶה יֵשׁ הַרְבֵּה מַחְלֹקֶת, כִּי הַסָּמ״ךְ־מ״ם אֵינוֹ רוֹצֶה שֶׁתִּתְקָרֵב אֵלָיו וְתָבוֹא לְתִקּוּנְךָ, זֶה הַנִּסָּיוֹן שֶׁלְּךָ — אִם תִּהְיֶה מַכִּיר אֶת מְקוֹמְךָ, וְתָבוֹא אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וְתַרְגִּיל עַצְמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא וְלִצְעֹק וּלְהִתְחַנֵּן עַל מַעֲשֶׂיךָ, וּתְבַקֵּשׁ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, שֶׁתִּזְכֶּה לִהְיוֹת מְקֹרָב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וְאַף פַּעַם לֹא תִּתְרַחֵק מִמֶּנּוּ, אָז תֵּדַע שֶׁיֵּשׁ לְךָ תִּקָּוָה לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל, אֲבָל אִם בְּמֶשֶׁךְ הַזְּמַן תַּתְחִיל לַחֲלֹק עַל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת

שֶׁמָּסַר נַפְשׁוֹ לְהוֹצִיאָךְ מֵהַזֶּהֱמָה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁעָשִׂיתָ בִּימֵי נְעוּרֶיךָ, תֵּדַע שֶׁעֲדַיִן אַתָּה רָחוֹק לְגַמְרֵי. וּצְרִיכִים לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים רַבִּים כָּל יְמֵי חַיָּיו, שֶׁאַף פַּעַם לֹא יִתְרַחֵק מֵהַצַּדִּיק הָאֱמֶת שֶׁיָּכוֹל לְתַקֵּן אוֹתוֹ. וְלָכֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי, רְאֵה לִנְסֹעַ אֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ ז״ל בָּעִיר אוּמַן, וְתִתֵּן פְּרוּטָה לִצְדָקָה בַּעֲבוּרוֹ, וְתֹאמַר הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים הַנִּקְרָאִים ״תִּקּוּן הַכְּלָלִי״, אֲשֶׁר גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ ז״ל, שֶׁאֲפִלּוּ אִם עָצְמוּ וְגָבְהוּ חֲטָאָיו יִפְשָׁעָיו, יוֹצִיאוֹ מֵהַשְּׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו; אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת מְקֻרָב לְרַבֵּנוּ ז״ל, אֲשֶׁר בּוֹא יָבוֹא לְתִקּוּנוֹ הַנִּצְחִי, וְאָיר לוֹ הָאוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא בָּזֶה וּבַבָּא וּלְנֶצַח נְצָחִים.

תַּם וְנִשְׁלַם, שֶׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

קוּנְטְרֵס

טַהֲרֵנִי מֵחַטָּאַי

יְגֻלָּה נוֹרָאוֹת נִפְלָאוֹת מִמַּעֲלַת הָאָדָם הַזּוֹכֶה
לַחֲזוֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל חַטֹּאת נְעוּרִים
שֶׁלּוֹ, וְיוֹרָה לוֹ דֶּרֶךְ קַלָּה וּנְכוֹנָה לִזְכּוֹת לָזֶה.

❖

בָּנוּי וּמְיֻסָּד עַל־פִּי דִּבְרֵי
רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן
בּוּצִינָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ
רַבִּי **נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב,** זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ
וְעַל־פִּי דִּבְרֵי תַּלְמִידוֹ, מוֹרֵנוּ
הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ, אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רָז לֹא אָנִיס לֵיהּ
רַבִּי **נָתָן מִבְּרֶסְלֶב,** זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ
וּמְשֻׁלָּב בִּפְסוּקֵי תּוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמַאֲמְרֵי
חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְרָשִׁים וְזֹהַר הַקָּדוֹשׁ

❖

הוּבָא לְדָפוּס עַל־יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב
עִיהּ״ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבַב״א

מוֹהֲרָא״שׁ נ״י אָמַר, אֲשֶׁר כָּל אֵלּוּ שֶׁנָּפְלוּ בַּחִטָּא הַמְגֻנֶּה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הֵם נִמְצָאִים בְּסַכָּנָה גְּדוֹלָה מְאֹד, כִּי הַחִטָּא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה מַמְשִׁיךְ עַל הָאָדָם טֻמְאָה חֲמוּרָה, טֻמְאַת מֵת, וַאֲלָפִים וְרִבְבוֹת קְלִפּוֹת מְסַבְּבוֹת אוֹתוֹ. וְלָכֵן עָלָיו לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיּוֹצִיאוֹ מֵהַשְׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו שֶׁנָּפַל אֵלָיו, וְיִזְכֶּה לְטַהֵר אֶת עַצְמוֹ מֵחֲטָאָיו הַמְרֻבִּים.

(אִמְרֵי־מוֹהֲרָא״שׁ, חֵלֶק ב׳, סִימָן תתסד)

קוּנְטְרֶס

טַהֲרֵנִי מִחַטָּאַי

א.

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, אֲהוּבִי, בְּנִי! אֲשֶׁר אֵין עוֹד דָּבָר שֶׁעוֹקֵר אֶת הָאָדָם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, כְּמִי שֶׁנִּמְשָׁךְ אַחַר תַּאֲוַת נאוּף, רַחֲמָנָא לִישְׁזָבָן, אֲשֶׁר הַתַּאֲוָה הַזּוֹ הִיא כְּלָלִיּוּת כָּל הַתַּאֲוֹת, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לו), שֶׁתַּאֲוַת נאוּף הִיא תַּאֲוָה שֶׁל כְּלָלִיּוּת הַשִּׁבְעִין אֻמּוֹת, וּצְרִיכִים לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, לְבָרֵר מִתַּאֲוָה זוֹ, וּמִי שֶׁנִּכְנָס כִּבְר בָּזֶה, קָשֶׁה לוֹ לָצֵאת, כִּי עַל תַּאֲוַת נאוּף נֶאֱמַר (מִשְׁלֵי ב׳): ״כָּל בָּאֶיהָ לֹא יְשׁוּבוּן וְלֹא יַשִּׂיגוּ אָרְחוֹת חַיִּים״. וּבְפָרָט מִי שֶׁהִגִּיעַ כְּבָר לַחֲטָא הֶחָמוּר שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, קָשֶׁה לוֹ לָצֵאת מִזֶּה, כִּי הַהֶרְגֵּל נַעֲשֶׂה אֶצְלוֹ טֶבַע שֵׁנִי, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁכָּל־כָּךְ נִשְׁקְעוּ בַּחֵטְא הַמְזֹהָם שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁכָּל מָקוֹם נִתְבַּלְבֵּל לְגַמְרֵי, וְזֶה מֵבִיא אוֹתָם לִידֵי דְּפָאוֹן פְּנִימִי, וְהֵם שְׁבוּרִים וּרְצוּצִים,

וְאֵינָם יְכוֹלִים לָצֵאת מִן הַבּוֹץ, כִּי הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה בָּא עַל־יְדֵי הַקְלִפָּה הַנִּקְרֵאת לילי״ת, עַל שֵׁם יְלָלָה, אֲשֶׁר מַכְנֶסֶת בָּאָדָם עַצְבוּת וּמְרִירוּת עֲצוּמָה, וְאֵי אֶפְשָׁר לְהִנָּצֵל מִזֶּה אֶלָּא עַל־יְדֵי הִתְקָרְבוּת אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהִתְפָּאֵר (סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה יג, מִיּוּם ו׳), שֶׁאֲנִי מְרַפֵּא אֶת הַבַּת מַלְכָּה, וַאֲנִי יָכוֹל לְהוֹצִיא אֶת הַחִצִּים אֲפִלּוּ לְאַחַר שֶׁנִּזְרְקוּ; דְּהַיְנוּ אֲפִלּוּ שֶׁאָדָם כְּבָר נִכְשָׁל בִּפְגַם הַבְּרִית, וְהוֹצִיא זַרְעוֹ לְבַטָּלָה, שֶׁזֶּה הַחִצִּים שֶׁנִּשְׁלְכוּ מִמֶּנּוּ, בְּכֹחַ הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, גַּם הוּא יָכוֹל לְהַחֲזִיר אֶת הָאֲבֵדוֹת שֶׁנֶּאֶבְדוּ מִמֶּנּוּ, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן פח); אֲבָל צְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּזְכֶּה לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, אֲשֶׁר יָכוֹל לְתַקְּנוֹ בְּתִקּוּן גָּמוּר. וּבְפָרָט מִי שֶׁזּוֹכֶה לָבוֹא אֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל בְּעִיר אוּמַן, וְלִתֵּן פְּרוּטָה לִצְדָקָה, וְלוֹמַר שָׁם אֶת הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים הַנִּקְרָאִים ׳תִּקּוּן הַכְּלָלִי׳, הִבְטִיחַ רַבֵּנוּ זַ״ל עִם שְׁנֵי עֵדִים כְּשֵׁרִים: ״אֲפִלּוּ אִם עָצְמוּ וְגָבְהוּ פְּשָׁעָיו וַחֲטָאָיו, יַעֲשֶׂה לוֹ טוֹבָה גְּדוֹלָה וְיִתַּקְנוֹ תִּקּוּן נִפְלָא, וְיוֹצִיאוֹ מֵהַשְּׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתִּיו״, כִּי בֶּאֱמֶת מוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן עא) עַל מַה שֶּׁכָּתוּב בַּזֹּהַר (בְּרֵאשִׁית קפח), שֶׁעַל פְּגַם הַבְּרִית וּבְפָרָט מַאן דְּאוֹשִׁיד זַרְעֵיהּ בְּרֵקָנָא, חַס וְשָׁלוֹם וְכוּ׳, אֵין מוֹעִיל תְּשׁוּבָה, וְאָמַר עַל זֶה רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁעַל הַכֹּל מוֹעִילָה תְּשׁוּבָה, וְהָעִקָּר שֶׁמַּעַכְשָׁו לֹא יַחֲזֹר אֶל הַשְּׁטִיּוֹת שֶׁהָיָה

בָּהֶן, אִם מְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ שֶׁמֵּהַיּוֹם וָהָלְאָה לֹא יוֹצִיא זַרְעוֹ לְבַטָּלָה, וְיִנַּסּוּ אוֹתוֹ בָּעֲנָשִׁים קָשִׁים וּמָרִים וְיַחֲזִיק מַעֲמָד, אָז וְשָׁב וְרָפָא לוֹ. אֲבָל עָלֶיךָ לְהָבִין, אֲהוּבִי, בְּנִי, שֶׁהַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, עַד שֶׁמִּתְיָאֲשִׁ מֵחַיָּיו, כִּי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (יוֹמָא כט): הָרְהוּרֵי עֲבֵרָה קָשִׁים מֵעֲבֵרָה; בָּזֶה שֶׁאַתָּה מַרְגִּיל עַצְמְךָ לְהִסְתַּכֵּל בַּמְקוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים, עַל נָשִׁים שֶׁאֵינָן הוֹלְכוֹת בִּצְנִיעוּת, אֶלָּא עֲרֻמּוֹת כְּחַיּוֹת הַשָּׂדֶה, עַל־יְדֵי־זֶה נִטְמְטֵם מֹחֲךָ, וְאַתָּה נֶעֱקָר מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ. וְזֶה מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (נִדָּה יג:): כָּל הַמֵּבִיא עַצְמוֹ לִידֵי הִרְהוּר, אֵין מַכְנִיסִים אוֹתוֹ בִּמְחִצָּתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא; כִּי בָּזֶה שֶׁאָדָם מְהַרְהֵר אַחַר עֲבֵרָה, עַל־יְדֵי־זֶה נֶעֱקָר לְגַמְרֵי מֵהַקְּדֻשָּׁה. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (סַנְהֶדְרִין מה.): אֵין יֵצֶר הָרָע שׁוֹלֵט אֶלָּא בַּמֶּה שֶׁעֵינָיו רוֹאוֹת; עַל־פִּי־רֹב מִי שֶׁחוֹטֵא בְּפִגַּם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזְבָן, שֶׁשּׁוֹפֵךְ זַרְעוֹ עַל הָאָרֶץ, אֵין זֹאת אֶלָּא מֵחֲמַת שֶׁאֵינוֹ שׁוֹמֵר עַל עֵינָיו, וּמֵכְרָח לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב, וּמַה גַּם שֶׁמַּרְגִּיל עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל בְּתַמּוּנוֹת תּוֹעֵבָה, שֶׁזֶּה מְחַמֵּם אוֹתוֹ, עַד שֶׁבָּא לִידֵי פְּגַם הַבְּרִית שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁזֶּה הַחֵטְא הַכִּי חָמוּר, וּכְמַאֲמָרָם זַ״ל (נִדָּה יג:): הַמַּקְשֶׁה עַצְמוֹ לָדַעַת — יִהְיֶה בְּנִדּוּי, דִּקְמָגֵרִיהּ יֵצֶר הָרָע

אֲנַפְשֵׁיהּ, וְרַב אָמַר: אָמַר נְקָרָא עֲבַרְיָן, שֶׁכָּךְ אֻמָּנוּתוֹ שֶׁל יֵצֶר הָרָע: הַיּוֹם אוֹמֵר לוֹ עֲשֵׂה כָּךְ, וּלְמָחָר אוֹמֵר לוֹ עֲשֵׂה כָּךְ, עַד שֶׁאוֹמֵר לוֹ: לֵךְ עֲבֹד עֲבוֹדָה זָרָה, וְהוֹלֵךְ וְעוֹבֵד; כִּי הֲרֵי כְּשֶׁאָדָם מַפְקִיר אֶת עֵינָיו, וּמְסִתַּכֵּל עַל נָשִׁים פְּרוּצוֹת הָעוֹבְרוֹת בָּרְחוֹב וְכוּ׳, וְכֵן כְּשֶׁמְּסִתַּכֵּל עַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, עַל־יְדֵי־זֶה מַקְשֶׁה עַצְמוֹ לָדַעַת, וּבָא לִידֵי הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁזֶּהוּ חֵטְא חָמוּר מְאֹד, אֲשֶׁר עַל זֶה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (נִדָּה יג.): כָּל הַמּוֹצִיא שִׁכְבַת זֶרַע לְבַטָּלָה, כְּאִלּוּ שׁוֹפֵךְ דָּמִים, שֶׁנֶּאֱמַר (יְשַׁעְיָה נז, ה): ״הַנֶּחָמִים בָּאֵלִים תַּחַת כָּל עֵץ רַעֲנָן, שׁוֹחֲטֵי הַיְלָדִים בַּנְּחָלִים תַּחַת סְעִיפֵי הַסְּלָעִים״, אַל תִּקְרָא שׁוֹחֲטֵי אֶלָּא סוֹחֲטֵי, רַב אָסִי אָמַר כְּאִלּוּ עוֹבֵד עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים, כְּתִיב הָכָא: תַּחַת כָּל עֵץ רַעֲנָן, וּכְתִיב הָתָם (דְּבָרִים יב, ב): ״עַל הֶהָרִים הָרָמִים וְעַל הַגְּבָעוֹת וְתַחַת כָּל עֵץ רַעֲנָן״; וְלָכֵן כָּל מִי שֶׁמּוֹצִיא זֶרַע לְבַטָּלָה — חַיָּב מִיתָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזְבָן, וּתְשׁוּבָתוֹ מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, אֶלָּא אִם כֵּן לוֹקֵחַ אֶת עַצְמוֹ בְּיָדָיו, שֶׁמֵּהַיּוֹם וָהָלְאָה לֹא יָשׁוּב לְאִוַּלְתּוֹ, לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים וְכוּ׳, שֶׁזּוֹ עֲבֵרָה הַגְּדוֹלָה בְּיוֹתֵר, כִּי זֶה מֵבִיא אוֹתוֹ לִידֵי קִשּׁוּי אֵבֶר וְלִידֵי הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וּכְמַאֲמָרָם זַ״ל (בְּמִדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה י״, סִימָן ו׳): מָה רָאָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לִשְׁאֹל מִיִּשְׂרָאֵל הַלֵּב וְהָעֵינַיִם שֶׁיִּהְיוּ אַחֲרָיו? לְפִי שֶׁהָעֲבֵרָה תְּלוּיָה בָּהֶן, הָעֵינַיִם רוֹאוֹת אֶת הַזּוֹנָה וְהַלֵּב מְהַרְהֵר אַחֲרֶיהָ, וְאַחַר־כָּךְ בָּא לִידֵי

חֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה. וְלָכֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי, מֵאַחַר שֶׁכְּבָר חָטָאתָ בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה, וְכֵן טִמֵּאתָ מֹחַ מַחֲשַׁבְתְּךָ עַל־יְדֵי הִרְהוּרִים רָעִים, וְכֵן טִמֵּאתָ עֵינֶיךָ עַל־יְדֵי הִסְתַּכְּלֵיוֹת רָעוֹת שֶׁהִסְתַּכַּלְתָּ עַל נָשִׁים פְּרוּצוֹת וַעֲרָמוֹת, עִקַּר תִּקּוּנְךָ, שֶׁתְּחַזֵּק עַצְמְךָ בִּתְפִלָּה וּבַקָּשָׁה, וְתָבוֹא בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּתְדַבֵּר עִמּוֹ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, כִּי אֵין עוֹד תַּקָּנָה לְמִי שֶׁחָטָא בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, אֶלָּא שֶׁיֵּלֵךְ לְמָקוֹם פָּנוּי שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וְיִצְעַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּרַחֲמִים רַבִּים, רַחֲמִים מְרֻבִּים, שֶׁיָּחוּס וְיִרְחַם עָלָיו, שֶׁיִּזְכֶּה לָצֵאת מֵהַחֶשְׁךְ שֶׁנָּפַל אֵלָיו. וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי! מַה לְּפָנֶיךָ, אִם אַתָּה רוֹצֶה לְתַקֵּן מַה שֶּׁחָטָאתָ בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה, עִקַּר תִּקּוּנְךָ — רַק עַל־יְדֵי תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה, וְלִצְעֹק צְעָקוֹת גְּדוֹלוֹת אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כְּדֵי שֶׁתּוֹלִיד אֶת הַמֹּחִין שֶׁלְּךָ. וְעָלֶיךָ לִזְכֹּר, אֲשֶׁר רַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן כה), אֲשֶׁר הַהִתְבּוֹדְדוּת הִיא מַעֲלָה עֶלְיוֹנָה מֵהַכֹּל, דְּהַיְנוּ שֶׁאָדָם יַרְגִּיל עַצְמוֹ לֵילֵךְ לְמָקוֹם פָּנוּי שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וִידַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְיָשִׂיחַ וִיסַפֵּר כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה לֹא יָזוּז מִשָּׁם עַד שֶׁיִּמְחל לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי תְּפִלָּה הִיא הַשַּׁעַר וְהַפֶּתַח לְהִכָּנֵס אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן פד); וְעַל־פִּי־רֹב מִי שֶׁחָטָא בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה,

אֵינוֹ רוֹאֶה אֶת הַדֶּלֶת וְהַפֶּתַח אֵיךְ לָצֵאת מִשָּׁם, כִּי נִתְקָעִים אֶצְלוֹ (בְּרֵאשִׁית יט, יא): "וְאֶת הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר פֶּתַח הַבַּיִת הִכּוּ בְּסַנְוֵרִים, מִקָּטֹן וְעַד גָּדוֹל, וַיִּלְאוּ לִמְצֹא הַפָּתַח"; כִּי מִי שֶׁחָטָא בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה, אֵינוֹ זוֹכֶה לִרְאוֹת אֶת פְּנֵי הַשְּׁכִינָה, וְנֶעֱלָם וְנִסְתָּר מִמֶּנּוּ אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה אֵינוֹ יָכוֹל לְהִתְפַּלֵּל, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב), אֲשֶׁר בֶּאֱמֶת אִם הָיָה אָדָם מַאֲמִין, שֶׁמְּלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵיהוּ מְמַלֵּא כָּל עָלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עָלְמִין וּבְתוֹךְ כָּל עָלְמִין, וְאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ וְשׁוֹקֵד עַל שָׁפָתָיו, וְשׁוֹמֵעַ כָּל דִּבּוּר שֶׁמְּדַבֵּר אֵלָיו, בְּוַדַּאי הָיָה מְדַקְדֵּק וּמְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אַךְ מֵחֲמַת שֶׁאֵין אָדָם חָזָק בֶּאֱמוּנָה, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מִתְרַשֵּׁל מִתְּפִלָּה, כִּי בֶּאֱמֶת מִי שֶׁחָטָא בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, נִלְקַחַת מֵמֶּנּוּ הָאֱמוּנָה, וְלָכֵן הוֹלֵךְ נָע וָנָד, וְאֵינוֹ מוֹצֵא מְקוֹמוֹ, כִּי מָר לוֹ מְאֹד, בַּיּוֹם — הוּא אוֹמֵר מִי יִתֵּן לַיְלָה, וּבַלַּיְלָה אוֹמֵר — מִי יִתֵּן שֶׁיִּהְיֶה יוֹם, הוֹלֵךְ לְמָקוֹם אֶחָד, וְאַחַר־כָּךְ חוֹשֵׁב — אוּלַי אֵלֵךְ לְמָקוֹם אַחֵר, וְיִהְיֶה יוֹתֵר טוֹב, וּכְשֶׁמַּגִּיעַ לְמָקוֹם אַחֵר, חוֹשֵׁב אוּלַי כְּדַאי לֵלֶכֶת לְמָקוֹם אַחֵר, שֶׁשָּׁם יִהְיֶה לוֹ טוֹב, וְאֵינוֹ מוֹצֵא אֶת מְקוֹמוֹ, כִּי מִי שֶׁחוֹטֵא בַּחֵטְא הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הוּא נוֹפֵל לְתַחַת הַמָּקוֹם וּלְתַחַת הַזְּמַן, עַד

שֶׁמִּתְיָאֵשׁ לְגַמְרֵי מֵחַיָּיו, לֹא־כֵן אִם אָדָם מַרְגִּיל עַצְמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וַאֲפִלּוּ שֶׁאֵינוֹ מַרְגִּישׁ שׁוּם רוּחָנִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי מָרִים חַיָּיו מְאֹד, אֲבָל צוֹעֵק בְּקוֹלֵי קוֹלוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁיָּחוּס וְיִרַחֵם עָלָיו, שֶׁיִּזְכֶּה לָצֵאת מֵהַבּוֹץ וְהַלְכְלוּךְ וְהַחֹשֶׁךְ שֶׁנָּפַל לְשָׁם, אָז לְבַסּוֹף עַל־יְדֵי הַדִּבּוּר אֱמֶת, שֶׁיְּדַבֵּר וְיִצְעַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, יִפְתַּח לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כָּל הַפְּתָחִים, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קיב); וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, לְהַרְגִּיל עַצְמְךָ לְהִתְפַּלֵּל אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאַל תִּתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן קיב): אִם אַתָּה מַאֲמִין שֶׁיְּכוֹלִים לְקַלְקֵל, תַּאֲמִין שֶׁיְּכוֹלִים לְתַקֵּן; וְעִקַּר הַתִּקּוּן רַק עַל־יְדֵי תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, לְצָעֵק וְלִזְעֹק וּלְהִתְחַנֵּן אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּזְכֶּה לָצֵאת מֵהָרָע הַכּוֹלֵל, שֶׁהוּא תַּאֲוַת נְאוּף, שֶׁבּוֹעֵר בָּאָדָם מְאֹד. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא וַיֵּרָא א׳): אָמַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְיִשְׂרָאֵל, הֱווּ זְהִירִים בִּתְפִלָּה שֶׁאֵין מִדָּה אֲחֶרֶת יָפָה הֵימֶנָּה, וְהִיא גְּדוֹלָה מִכָּל הַקָּרְבָּנוֹת, וַאֲפִלּוּ אֵין אָדָם כְּדַאי לֵעָנוֹת בִּתְפִלָּתוֹ וְלַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִמּוֹ, כֵּיוָן שֶׁמִּתְפַּלֵּל וּמַרְבֶּה בִּתְחָנוּנִים, אֲנִי עוֹשֶׂה חֶסֶד עִמּוֹ; וְלָכֵן מֵאַחַר שֶׁכְּבָר נִכְשַׁלְתָּ בְּפֶגֶם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְטִמְּאתָ מֹחַ, עַד שֶׁאֵינְךָ זוֹכֶה לְהַכְנִיס בְּעַצְמְךָ אֲמִתַּת מְציאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עִקַּר תִּקּוּנְךָ הוּא רַק עַל־יְדֵי הִתְקָרְבוּת אֶל הַצַּדִּיק

הָאֱמֶת, שֶׁהוּא יִפְתַּח לִבְּךָ, וְיִעוֹרֵר אוֹתְךָ מֵהַשְּׁנָה הָעֲמֻקָּה שֶׁאַתָּה יָשֵׁן בָּהּ, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ס׳), שֶׁמַּצְדִּיק מְעוֹרֵר מֵהַשְּׁנָה, וּפוֹתֵחַ פִּי הָאָדָם לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. אֲבָל עָלֶיךָ לָדַעַת, מֵאַחַר שֶׁחָטָאתָ בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, בָּזֶה בָּרָאתָ קְלִפּוֹת וּמַשְׁחִיתִים שֶׁרוֹדְפִים אַחֲרֶיךָ, בֵּין בְּחַיֶּיךָ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן אַחַר מִיתָתְךָ, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קמא), שֶׁעַל־יְדֵי שֶׁאָדָם מוֹצִיא טִפּוֹת זֶרַע לְבַטָּלָה, בָּזֶה בּוֹרֵא קְלִפּוֹת וּמַשְׁחִיתִים שֶׁמְּלַוִּים אוֹתוֹ וּמְסוֹבְבִים אוֹתוֹ, וְעַל זֶה צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים רַבִּים מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּזְכֶּה לְטָהֳרַת הַמֹּחִין, טָהֳרַת הַלֵּב, שֶׁלֹּא יִהְיוּ לוֹ שׁוּם קֻשְׁיוֹת אֲחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, וְאָז עַל־יְדֵי רִבּוּי תְּחִנָּה וּבַקָּשָׁה וּצְעָקוֹת שֶׁיִּצְעַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, יִזְכֶּה לָצֵאת מֵהַחֹשֶׁךְ שֶׁנָּפַל אֵלָיו. כִּי בֶּאֱמֶת עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲהוּבִי, בְּנִי ! אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הַכֹּל לִבּוּשׁ לְגַבֵּי אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּמִי שֶׁמַּרְגִּיל עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל תָּמִיד עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת הַמְחַיֶּה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה, עַל־יְדֵי־זֶה מֵאִיר לוֹ תָּמִיד, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן א׳), שֶׁאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל תָּמִיד עַל הַשֶּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר. וְלָכֵן רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לְצַעֵק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,

וְעַל־יְדֵי־זֶה סוֹף כָּל סוֹף תִּזְכֶּה לְהַגִּיעַ לְתִקּוּנְךָ — אִם לֹא תִּתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, וְתִצְעַק וְתִזְעַק וְתִתְחַנֵּן אֵלָיו יִתְבָּרַךְ יוֹמָם וָלַיְלָה, שֶׁיּוֹצִיאֲךָ מֵהַחֹשֶׁךְ שֶׁנִּלְכַּדְתָּ בּוֹ, כִּי הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, מְטַמְטֵם אֶת הַלֵּב וּמַעֲקֵם אֶת הַמֹּחַ, עַד שֶׁנִּכְנָס אָדָם בְּקֻשְׁיוֹת וּבְסִפֵּקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן יב): כְּשֶׁהַלֵּב מִתְעַקֵּם, אֲזַי מָר לוֹ לָאָדָם מְאֹד, וְצָרִיךְ לְצַעֵק אַיֵּה מָקוֹם כְּבוֹדוֹ, אַיֵּה הַמָּקוֹם שֶׁאוּכַל לִמְצֹא אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ; וְלָכֵן אִם חָטָאתָ בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה, עָלֶיךָ לְצַעֵק בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁיְּפַתַּח לְךָ לִבְּךָ וְדַעְתְּךָ וּמֹחֲךָ, וְתִזְכֶּה לְהָבִין, אֲשֶׁר מָלֵא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאָז תֵּצֵא מֵהַגְּלוּת שֶׁלְּךָ, שֶׁלֹּא תִּצְטָרֵךְ לֵילֵךְ נָע וָנָד, אֶלָּא בְּכָל מָקוֹם שֶׁתָּבוֹא — תִּמְצָא אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא וּתְדַבֵּר אֵלָיו, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וְתַרְגִּישׁ אוֹר זִיו שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ עָלֶיךָ תָּמִיד.

ב.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, בְּנִי! אֲשֶׁר אֵין עוֹד תִּקּוּן לִפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, כְּמִי שֶׁמַּחְדִּיר בְּעַצְמוֹ אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתָמִיד חוֹשֵׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּמִסְתַּכֵּל עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ,

הַמְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְזֶה (תְּהִלִּים לד, יז): "פְּנֵי יְהוָ"ה בְּעוֹשֵׂי רַע לְהַכְרִית מֵאֶרֶץ זִכְרָם", כִּי הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה נִקְרָא רַע, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית לח, ז): "וַיְהִי עֵר רַע בְּעֵינֵי ה'", וְהַחֵטְא הַזֶּה מַחְשִׁיךְ אֶת הָעֵינַיִם, עַד שֶׁאָדָם אֵינוֹ זוֹכֶה לִרְאוֹת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אַךְ אִם אָדָם מִתְחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמַחְדִּיר בְּעַצְמוֹ, אֲשֶׁר הַכֹּל זֶה אֶלְקוּת וֶאֱלֹקוּת זֶה הַכֹּל, וְתָמִיד רַק מִסְתַּכֵּל עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת, וּמִשְׁתּוֹקֵק רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה בְּעַצְמוֹ זוֹכֶה לְ׳הַכְרִית מֵ׳אֶרֶץ זִ׳כְרָם, שֶׁהוּא רָאשֵׁי תֵּבוֹת מַזַּ"ל, מ׳וֹצִיא זֶ׳רַע לְ׳בַטָּלָה, כִּי עַל־יְדֵי חֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הוּא מְאַבֵּד אֶת מַזָּלוֹ, אֲבָל אִם אָדָם מַחְדִּיר בְּעַצְמוֹ אֶת פְּנֵי הַוָּי"ה, אֲפִלּוּ שֶׁעָשָׂה רַע, שֶׁהוּא הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עַל־יְדֵי־זֶה נִכְרָת הַזִּכָּר מֵהַחֵטְא, וְזוֹכֶה לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ זִיו שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזוֹכֶה לְהִתְפַּלֵּל אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא תָּמִיד, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֶלָּא עַל־יְדֵי תִּקּוּן הָאֱמוּנָה. וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין כב.): הַמִּתְפַּלֵּל צָרִיךְ שֶׁיִּרְאֶה עַצְמוֹ כְּאִלּוּ שְׁכִינָה כְּנֶגְדּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים טז): "שִׁוִּיתִי יְהוָ"ה לְנֶגְדִּי תָּמִיד", כִּי זֶה עִקַּר שְׁלֵמוּת הַתְּפִלָּה, שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִּישׁ שֶׁהַשְׁכִינָה כְּנֶגְדּוֹ, וְהוּא מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, אֲשֶׁר אֵין עוֹד מַדְרֵגָה גְּדוֹלָה מִזּוֹ,

שֶׁאָדָם מַרְגִּישׁ אֵיךְ שֶׁשְּׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ חוֹפֶה עָלָיו תָּמִיד. אַךְ מֵחֲמַת פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְהִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, שֶׁמִּסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים עֲרֵמוֹת וּתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, בָּזֶה נֶעֱקָר לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן בַּמֶּה שֶׁקִּלְקַלְתָּ, אֱהוּבִי, בְּנִי, רְאֵה לְתַקֵּן! קִלְקַלְתָּ בְּעֵינֶיךָ וְהִסְתַּכַּלְתָּ עַל מְקוֹמוֹת הַמְּזֹהָמִים וְהַמְטֻנָּפִים, הַרְגֵּל עַצְמְךָ מֵהַיּוֹם וָהָלְאָה רַק לְהִסְתַּכֵּל בְּכָל דָּבָר עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת הַמְחַיֶּה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה, וְכִמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רנד), אֲשֶׁר הָעֵינַיִם הֵם דְּבָרִים עֶלְיוֹנִים, וְרוֹאִים תָּמִיד רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת, אֶלָּא שֶׁהוֹלֵךְ בִּמְהִירוּת כָּזוֹ, שֶׁלֹּא בָּא אֶל מֹחוֹ וְאֶל דַּעְתּוֹ וְאֶל הַבָּנָתוֹ וְשִׂכְלוֹ, שֶׁאֵינוֹ מַשְׂכִּיל מַה שֶּׁרוֹאֶה, וְלָכֵן אֵינוֹ רוֹאֶה כְּלָל, אֲבָל אִם זוֹכֶה לְיִשּׁוּב הַדַּעַת, וּמְיַשֵּׁב דַּעְתּוֹ, אֵיךְ שֶׁכָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ אֱלֹקוּת, עַל־יְדֵי־זֶה נִצּוֹל מֵהַכֹּל. וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּיֶתֶר שְׂאֵר וּבְיֶתֶר עֹז, לְהִתְחַזֵּק בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי תֹּקֶף הָאֱמוּנָה שֶׁתִּהְיֶה חָזָק בָּזֶה, תִּזְכֶּה לָצֵאת מֵהָרָע הַכּוֹלֵל, שֶׁהוּא פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁהוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, עַד שֶׁנִּשְׁרָף. כִּי בָּזֶה שֶׁאָדָם רַק חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּמִסְתַּכֵּל עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, בָּזֶה נִמְחָקִים כָּל עֲוֹנוֹתָיו.

ג.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, בְּנִי! אֲשֶׁר מִי שֶׁנִּכְשָׁל בֶּעָוֹן הֶחָמוּר שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הוּא קוֹנֶה לְעַצְמוֹ מִדַּת הָאַכְזָרִיּוּת וְהָרִשְׁעוּת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית לח, ז): "וַיְהִי עֵר רַע בְּעֵינֵי ה'", כִּי נַעֲשָׂה אִישׁ רַע וּבְלִיַּעַל וְכַעֲנָן גָּדוֹל. וְלָכֵן אִם אַתָּה רוֹצֶה לְתַקֵּן אֶת הַחֵטְא הַזֶּה, עָלֶיךָ לְהַגִּיעַ לְמִדַּת הַחֶסֶד — לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם בְּנֵי־אָדָם, אֲשֶׁר אֵין עוֹד דָּבָר יוֹתֵר חָשׁוּב אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ חֶסֶד, וּכְמַאֲמָרָם זַ"ל (יַלְקוּט הוֹשֵׁעַ, רֶמֶז תקכב): אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, חָבִיב עָלַי חֶסֶד שֶׁאַתֶּם גּוֹמְלִים זֶה לָזֶה, יוֹתֵר מִכָּל הַזְּבָחִים שֶׁזָּבַח שְׁלֹמֹה לְפָנַי; אֵצֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יוֹתֵר חָשׁוּב חֶסֶד מִכָּל הַקָּרְבָּנוֹת שֶׁהִקְרִיב שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ; כִּי מִדַּת הַחֶסֶד, זֶה הַשְׁפָּעַת הָאוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא בְּלִי שׁוּם צְמוּמִים, וּכְנֶגֶד שֶׁאָדָם חָטָא בְּהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, בִּבְחִינַת (בְּרֵאשִׁית ו, יב): "כִּי הִשְׁחִית כָּל בָּשָׂר אֶת דַּרְכּוֹ", בְּלִי שׁוּם כְּלִי שֶׁיֵּצֵא זֶרַע לְבַטָּלָה וְכוּ', עַל־יְדֵי־זֶה עָלָיו לְהַשְׁפִּיעַ רַק חֶסֶד לַזּוּלַת, וְלִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ עַל מִדַּת הַחֶסֶד, וּלְהִשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וְדַיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לְתַקֵּן אֶת הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְרוּשַׁלְמִי תַּעֲנִית, פֶּרֶק ד'): "וּבְצֵל יָדַי כִּסִּיתִיךְ" — זוֹ גְּמִילוּת חֲסָדִים, שֶׁכָּל הָעוֹסֵק בִּגְמִילוּת חֲסָדִים, זוֹכֶה לֵישֵׁב בְּצִלּוֹ שֶׁל

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וּכְשֶׁאָדָם חוֹטֵא וּפוֹגֵם בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הוּא מוֹרִיד מֵעַצְמוֹ אֶת הַצֶּל שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְנוֹפֵל בִּנְפִילָה אַחַר נְפִילָה. וְלָכֵן אִם אַתָּה רוֹצֶה לְתַקֵּן אֶת כָּל זֶה, שֶׁכְּבָר שָׁפַכְתָּ זַרְעֲךָ לְבַטָּלָה, רְאֵה לְקָנוֹת לְעַצְמְךָ מִדַּת הַחֶסֶד, וְתִשְׁתַּדֵּל לַעֲזֹר לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל, וְתַעֲשֶׂה חֶסֶד עִם כָּל אָדָם וְאָדָם, וְהַרְגֵּל עַצְמְךָ לְהַקְדִּים שָׁלוֹם לְכָל אֶחָד, הֵיכָן שֶׁאַתָּה רוֹאֶה אֵיזוֹ מַחֲלֹקֶת וּמְרִיבָה, תִּשְׁתַּדֵּל מְאֹד לַעֲשׂוֹת שָׁלוֹם, וּזְכוּת הַצְּדָקָה שֶׁתַּרְבֶּה בָּהּ וְהַחֶסֶד שֶׁתַּעֲשֶׂה, עַל־יְדֵי־זֶה יְתֻקַּן בְּרִיתְךָ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רסד), שֶׁצְּדָקָה הוּא תִּקּוּן הַבְּרִית, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁהִשְׁפִּיעַ לְמָקוֹם שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ, עָלָיו לִמְסֹר נַפְשׁוֹ עַכְשָׁו לְהַשְׁפִּיעַ בְּמָקוֹם שֶׁצָּרִיךְ. כִּי הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזְבָן, זֶהוּ עָוֹן חָמוּר מְאֹד מְאֹד, כִּי הוֹרֵג בָּנָיו וּבְנוֹתָיו, וּמִכָּל טִפָּה הָיָה יָכוֹל לְהִוָּלֵד בֵּן אוֹ בַּת, וּכְשֶׁאָדָם שׁוֹפֵךְ זַרְעוֹ עַל הָאָרֶץ, עַל־יְדֵי־זֶה הוֹרֵג בָּנָיו וּבְנוֹתָיו. וְעִקַּר הַתִּקּוּן — רַק עַל־יְדֵי חֶסֶד, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְרַחֵב לוֹ מֹחוֹ וְדַעְתּוֹ; כִּי הַחֹטֶא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה מֵבִיא אֶת הָאָדָם לִידֵי צְמְצוּם הַדַּעַת, צְמְצוּם הַמֹּחַ, עַד שֶׁנַּעֲשָׂה אַכְזָרִי עַל הַזּוּלַת. וְלָכֵן רְאֵה לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ לְהַגִּיעַ אֶל מִדַּת הַחֶסֶד, וְאִם אַתָּה רוֹאֶה בֶּן־אָדָם שֶׁאֵינְךָ יָכוֹל לְהִסְתַּדֵּר עִמּוֹ, וְהוּא אִישׁ רַע וּבְלִיַּעַל וְכַעֲסָן גָּדוֹל, תֵּדַע שֶׁהוּא פּוֹגֵם בַּבְּרִית, וְלָכֵן מֵאַחַר שֶׁכְּבָר פָּגַמְתָּ, אֲהוּבִי,

בְּנִי, בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, רְאֵה לֹא לְבַזּוֹת עַצְמְךָ בְּזֶה שֶׁתִּהְיֶה בְּכַעַס וּבְרִצְיָחָה, וְתִזָּהֵר לֹא לְהִתְרַגֵּז עַל כָּל דָּבָר קָטָן, כִּי בָּזֶה הַנָּךְ מְגַלֶּה שֶׁאַתָּה פָּגוּם. עַל־כֵּן רְאֵה לְהִתְבַּיֵּשׁ לֹא לִהְיוֹת בְּכַעַס וּבַעֲצַבִּים, שֶׁלֹּא תְּפָרְסֵם לִכְלוּךְ מַעֲשֶׂיךָ, וְאִם תִּמְסֹר אֶת עַצְמְךָ רַק עַל מִדַּת הַחֶסֶד, אָזַי תִּזְכֶּה לְתַקֵּן אֶת הַחֵטְא שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יְטַהֵר אוֹתְךָ מִכָּל חֲטָאֶיךָ.

ד.

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, אֲהוּבִי, בְּנִי! אֲשֶׁר מִי שֶׁנִּכְשָׁל אֲפִלּוּ פַּעַם אַחַת בִּימֵי חַיָּיו בַּפְּגָם הַמְזֹהָם וְהַמְשֻׁקָּץ וְהַמְתֹעָב שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, בֵּין בַּיָּד בֵּין בָּרֶגֶל, עַל־יְדֵי־זֶה נִקְשָׁר בַּטֻּמְאָה, וְהִיא כְּרוּכָה אַחֲרָיו כָּל יְמֵי חַיָּיו, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁאָדָם חֹטֶא כַּמָּה כַּמָּה פְּעָמִים בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הַקְּלִקְפָּה אֵינָהּ נִפְרֶדֶת מִמֶּנּוּ, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה כְּשֶׁאָדָם חֹטֶא בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה מֵאוֹת וְאַלְפֵי פְּעָמִים, כַּאֲשֶׁר מָצוּי עַכְשָׁו בֵּין בְּנֵי הַנְּעוּרִים, רַחֲמָנָא לִישְׁזְבָן, לוֹ הַחַיִּים מָרִים מִמָּוֶת, וּמַרְגִּישׁ כָּל מִינֵי מְרִירוּת כָּל יְמֵי חַיָּיו. וְלָכֵן עִקַּר תִּקּוּן הַבְּרִית — לְהַכְרִיחַ עַצְמוֹ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאַף שֶׁזּוֹ עֲבוֹדָה הֲכִי קָשָׁה, כִּי הַקְּלִקְפָּה הַמַּחֲטֵאת אֶת הָאָדָם בְּפְגָם

הַבְּרִית, נִקְרֵאת לֵילִי״ת, עַל שֵׁם הַיְלָלָה, שֶׁמַּכְנִיסָה בָּאָדָם עַצְבוּת וּמְרִירוּת וְדַכָּאוֹן, עִם כָּל זֹאת אִם אָדָם רוֹצֶה לְתַקֵּן חֶטְאָיו, עָלָיו לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ וּלְהַגִּיעַ לְמִדַּת הַשִּׂמְחָה. וְאֵין זֶה קַל כְּלָל וְעִקָּר, כִּי טֶבַע שֶׁל אָדָם שֶׁפָּגַם בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁנִּמְשָׁךְ תָּמִיד אַחַר עַצְבוּת וַעֲצָלוּת. וְלָכֵן אִם אַתָּה רוֹצֶה לְתַקֵּן כָּל אֲשֶׁר חָטָאתָ, עָלֶיךָ לִמְסֹר נַפְשְׁךָ עַל מִדַּת הַשִּׂמְחָה, וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן כד), אֲשֶׁר מִצְוָה גְּדוֹלָה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁרוֹצֶה לְהִתְקָרֵב אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עֲבֵרָה גְּדוֹלָה כְּשֶׁהוּא בְּעַצְבוּת. וּמֵחֲמַת רִבּוּי הַחֲטָאִים שֶׁחָטָאתָ, יִהְיֶה לְךָ מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְעָלֶיךָ לְהַכְרִיחַ עַצְמְךָ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְזֶהוּ תִּקּוּנְךָ. וְלָכֵן רְאֵה, אָהוּבִי, בְּנִי, מַה לְּפָנֶיךָ ! לָדוּן עַצְמְךָ לְכַף זְכוּת, וּתְחַפֵּשׂ וּתְבַקֵּשׁ וְתִמְצָא בְּעַצְמְךָ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רפב), עַל הַפָּסוּק (תְּהִלִּים לז): ״וְעוֹד מְעַט וְאֵין רָשָׁע וְהִתְבּוֹנַנְתָּ עַל מְקוֹמוֹ וְאֵינֶנּוּ״, הַיְנוּ שֶׁהַפָּסוּק מַזְהִיר לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ וְלִמְצֹא בְּעַצְמוֹ עוֹד מְעַט טוֹב שֶׁשָּׁם אֵינוֹ רָשָׁע, וְעַל־יְדֵי־זֶה ״וְהִתְבּוֹנַנְתָּ עַל מְקוֹמוֹ וְאֵינֶנּוּ״ — הוּא כְּבָר אָדָם אַחֵר. וְזֶה זוֹכִים רַק עַל־יְדֵי שִׂמְחָה, שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהַכְרִיחַ עַצְמוֹ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה. וּבִפְרָט מִי שֶׁחָטָא בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע

לְבַטָּלָה, לוֹ מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה. וְלָכֵן אָמַר הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ (אָבוֹת פֶּרֶק ה׳): לְפוּם צַעֲרָא — אַגְרָא, כְּפִי הַצַּעַר שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם לְהַגִּיעַ לְמַדְרֵגָה שֶׁבִּקְדֻשָּׁה, כָּךְ הַשָּׂכָר שֶׁלּוֹ, וְאֵין עוֹד מַעֲלָה גְּדוֹלָה בָּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ הַשִּׂמְחָה, וְאֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ כָּתוּב (דִּבְרֵי־הַיָּמִים א׳ טז): ״עֹז וְחֶדְוָה בִּמְקוֹמוֹ״, וְלָכֵן תַּכְרִיחַ עַצְמְךָ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתֵדַע שֶׁכָּל הַכַּעַס וְהַמְרִירוּת שֶׁנִּכְנְסוּ בְּךָ, הֵם רַק מֵחֲמַת הַפְּגָם הַמְגֻנֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, לָכֵן אַתָּה כַּעַסָן, וְכָל דָּבָר קָטָן מְעַצְבֵּן אוֹתְךָ, וְאַתָּה יוֹצֵא לָרִיב עִם כָּל אֶחָד. וְלָכֵן אִם רְצוֹנְךָ לְתַקֵּן אֶת חַטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה, עָלֶיךָ לִמְסֹר נַפְשְׁךָ עוֹד הַיּוֹם הַזֶּה לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה. וּזְכֹר מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא שְׁמִינִי ב׳): אֵין הַשִּׂמְחָה מַמְתֶּנֶת לָאָדָם, לֹא כָּל מִי שֶׁשָּׂמֵחַ הַיּוֹם — שָׂמֵחַ לְמָחָר; וְלָכֵן אַל תִּדְחֶה אֶת הַשִּׂמְחָה מִיּוֹם לְיוֹם, אֶלָּא תִּרְאֶה לִשְׂמֹחַ עוֹד הַיּוֹם הַזֶּה, כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רעב) עַל הַפָּסוּק (תְּהִלִּים צה): ״הַיּוֹם אִם בְּקֹלוֹ תִּשְׁמָעוּ״, אִם אַתֶּם רוֹצִים לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, תִּדְעוּ שֶׁאֵין לָכֶם רַק הַיּוֹם הַזֶּה. וְדָבָר זֶה נֶאֱמַר הֶעָקֵר עַל שִׂמְחָה, שֶׁאָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת שָׂמֵחַ מְאֹד מְאֹד עַל נֵעֶם חֶלְקוֹ שֶׁזָּכָה לְהִבָּרֵא מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, וְאַף שֶׁפָּגַמְתָּ כָּל־כָּךְ בַּבְּרִית, שֶׁאַתָּה מַרְגִּישׁ דִּכָּאוֹן וְעַצְבוּת, מְרִירוּת דְּמְרִירוּת עַד אֵין סוֹף, רְאֵה לָדוּן אֶת עַצְמְךָ לְכַף זְכוּת, וּתְבַקֵּשׁ אֶת הַטּוֹב שֶׁיֵּשׁ בְּךָ, וְאָז

תּוֹכָה לְתִקּוּן נִצְחִי. וְאִם הָיִיתָ יוֹדֵעַ, אֲהוּבִי, בְּנִי, מַהִי מַעֲלַת הַשִּׂמְחָה, הָיִיתָ מַכְרִיחַ עַצְמְךָ בְּכָל הַכֹּחוֹת לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי עִקַּר תִּקּוּן הַבְּרִית הוּא רַק עַל־יְדֵי שִׂמְחָה, כַּמּוּבָא (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קסט), אֲשֶׁר מִי שֶׁתָּמִיד שָׂמֵחַ, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ שׁוֹמֵר אֶת בְּרִיתוֹ שֶׁלֹּא יִפְגֹּם, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן מִי שֶׁכְּבָר פָּגַם בִּבְרִיתוֹ — עִקַּר תִּקּוּנוֹ רַק עַל־יְדֵי שִׂמְחָה. וְלָכֵן תַּכְרִיחַ עַצְמְךָ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וְתַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְהַרְאוֹת פָּנִים שְׂמֵחוֹת לְכָל אָדָם, שֶׁזּוֹ הַמַּדְרֵגָה הַכִּי גְּבוֹהָה. וּכְמוֹ שֶׁאָמַר הַתַּנָּא הַקָּדוֹשׁ (אָבוֹת פֶּרֶק ג׳): הֱוֵי מְקַבֵּל אֶת כָּל הָאָדָם בְּשִׂמְחָה, וְזֶה עִקַּר הַתִּקּוּן, כִּי מִי שֶׁפָּגַם בַּבְּרִית, בַּחֲטָא הַמְגֻנֶּה וְהַמְזֹהָם שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, חֲרִי הוּא תָּמִיד מְמֻרְמָר וּבִדְכָאוֹן, וְאֵינוֹ יָכוֹל לִסְבֹּל לִהְיוֹת בְּחֶבְרַת אֲנָשִׁים, וּמְסִתַּכֵּל עַל כֻּלָּם בְּפָנִים זוֹעֲפוֹת, וְהוּא תָּמִיד בְּכַעַס עַל הַזּוּלַת, וְשׁוֹנֵא אֶת הַבְּרִיּוֹת. וְלָכֵן עִקַּר הַתִּקּוּן לְפָגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הוּא — עַל־יְדֵי שֶׁיְּקַבֵּל אֶת פְּנֵי חֲבֵרוֹ בְּשִׂמְחָה. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה צה, סִימָן ה׳): בִּזְמַן שֶׁאָדָם עָשִׁיר, יֵשׁ לוֹ פָּנִים שְׂמֵחוֹת לִרְאוֹת אֶת חֲבֵרוֹ, וְעִקַּר הָעֲשִׁירוּת הוּא הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁאָדָם זוֹכֶה לְהַאֲמִין בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁמְּמַלֵּא כָּל עָלְמִין וְסוֹבֵב כָּל עָלְמִין, וּמַכְנִיס עַצְמוֹ בְּאוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, הֵינוּ שֶׁמְּצַיֵּר בְּדַעְתּוֹ אֵיךְ שֶׁכָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ הוּא אוֹר אֵין סוֹף

בָּרוּךְ הוּא, וְהוּא מִתְחַבֵּא בְּתוֹךְ הָאוֹר — זוֹ עִקַּר הָעֲשִׂירוּת, וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְהַגִּיעַ לְמַדְרֵגָה כָּזוֹ, אֲזַי מְקַבֵּל אֶת פְּנֵי כָּל אָדָם בְּשִׂמְחָה, וְזֶה עִקַּר תִּקּוּן הַבְּרִית. וְלָכֵן תִּמְצָא, שֶׁכָּל הַצַּדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁזָּכוּ לְהַגִּיעַ לְטָהֳרַת הַבְּרִית וְלִקְדֻשַּׁת הַמֹּחִין, תָּמִיד קִבְּלוּ בְּסֵבֶר פָּנִים יָפוֹת אֶת הַזּוּלַת, וְעָזְרוּ לְכָל בַּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִתְדַּפֵּק עַל פִּתְחֵי דַּלְתוֹתֵיהֶם, וְשָׂפַךְ לִבּוֹ הַמָּר וְהַנִּמְהָר, וְנִחֲמוּ אוֹתוֹ בְּכָל מִינֵי נִחוּמִים, וְחִזְּקוּ אוֹתוֹ בְּכָל מִינֵי הִתְחַזְּקוּת; כִּי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַגִּיעַ לְתִקּוּן הַבְּרִית, הוּא תָּמִיד מְחַזֵּק וּמְעוֹדֵד וּמְשַׂמֵּחַ אֶת הַזּוּלַת, לֹא־כֵן מִי שֶׁהוּא פָּגוּם בִּפְגַם הַבְּרִית, הוּא אִישׁ רַע וּבְלִיַּעַל, אִישׁ רַע וּמַעֲלִילִים, הָרוֹצֶה רַק אֶת הָרָע שֶׁל הַזּוּלַת. וְלָכֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי! רְאֵה מַה לְּפָנֶיךָ, מֵאַחַר שֶׁחָטָאתָ כְּבָר בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְעָקַרְתָּ עַצְמְךָ מִשְּׁנֵי הָעוֹלָמוֹת, עַד שֶׁנֶּעֱלָם וְנִסְתָּר מִפְּךָ הָאוֹר, אִם אַתָּה רוֹצֶה בֶּאֱמֶת לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, עָלֶיךָ לְקַבֵּל עַל עַצְמְךָ מֵהַיּוֹם וָהָלְאָה לִהְיוֹת אִישׁ כָּשֵׁר בֶּאֱמֶת, וּרְאֵה לְהַתְחִיל מֵעַכְשָׁו לִהְיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, וּלְקַבֵּל כָּל אֶחָד בְּסֵבֶר פָּנִים יָפוֹת, וּתְחַזֵּק וּתְעוֹדֵד וּתְשַׂמֵּחַ אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעַל־יְדֵי־זֶה בְּעַצְמוֹ יִהְיֶה לְךָ תִּקּוּן נִפְלָא, שֶׁתּוּכַל לְתַקֵּן אֶת כָּל אֲשֶׁר חָטָאתָ בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, אֲשֶׁר מִי שֶׁנָּפַל בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה — קָשֶׁה לוֹ מְאֹד לָצֵאת מִמֶּנּוּ, אִם לֹא שֶׁמּוֹסֵר נַפְשׁוֹ בַּעֲבוּרוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמַרְגִּיל עַצְמוֹ לְדַבֵּר

אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. אֲבָל כְּדֵי לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, צְרִיכִים הַרְבֵּה שִׂמְחָה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת לא.): אֵין עוֹמְדִים לְהִתְפַּלֵּל אֶלָּא מִתּוֹךְ שִׂמְחָה שֶׁל מִצְוָה, וּצְרִיכִים לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמוֹ מְאֹד מְאֹד, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לָבוֹא לִתְפִלָּה. וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּפִלָּה, סִימָן ע׳): עַל־יְדֵי שִׂמְחָה תָּבוֹא תְּפִלָּתְךָ בְּהֵיכַל מֶלֶךְ; בָּזֶה שֶׁאָדָם שָׂמֵחַ בְּעֵת שֶׁמִּתְפַּלֵּל, הַתְּפִלָּה נִכְנֶסֶת בְּהֵיכַל הַמֶּלֶךְ; וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (שָׁם, תְּפִלָּה סִימָן פא): תְּפִלָּה שֶׁהִיא בְּשִׂמְחָה, הִיא עֲרֵבָה וּמְתֻקָּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן תַּכְרִיחַ אֶת עַצְמְךָ לְהַגִּיעַ לְמִדַּת הַשִּׂמְחָה, וְלֹא תִתְחָרֵט — לֹא בָּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בָּעוֹלָם הַבָּא. וְעָלֶיךָ לְהִתְחַזֵּק בְּיֶתֶר שְׂאֵת וּבְיֶתֶר עֹז, וְלֹא לְהִשָּׁבֵר מִשּׁוּם דָּבָר, כִּי גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

ה.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, בְּנִי! אֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לְתַקֵּן פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, אֶלָּא עַל־יְדֵי שֶׁמַּרְבֶּה בִּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן יט), שֶׁאֲפִלּוּ אוֹתָן הָאֲנָשִׁים הָרְחוֹקִים מֵהַקְּדֻשָּׁה מְאֹד, שֶׁנִּלְכְּדוּ בִּמְצוּדָה רָעָה, עַד שֶׁרְגִילִים בַּעֲבֵרוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, רַחֲמָנָא לִצְלָן, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, פּוֹגְמִים בַּבְּרִית, אַף־עַל־פִּי־כֵן הַכֹּחַ שֶׁל הַתּוֹרָה

גָּדוֹל כָּל־כָּךְ, עַד שֶׁיְּכוֹלָה לְהוֹצִיאָם מִן הָעֲבֵרוֹת שֶׁרָגִילִים בָּהֶם, חַס וְשָׁלוֹם, וְאִם יַעֲשׂוּ לָהֶם חֹק קָבוּעַ וְחִיּוּב חָזָק לִלְמֹד בְּכָל יוֹם כָּךְ וְכָךְ יְהִיֶה אֵיךְ שֶׁיִּהְיֶה, בְּוַדַּאי יִזְכּוּ לָצֵאת מִמְצוּדָתָם הָרָעָה עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה, כִּי כֹּחַ הַתּוֹרָה גָּדוֹל מְאֹד. וּמְקֻבָּל אֵצֶל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲשֶׁר כָּךְ וְכָךְ סוֹבֵב עַל לִמּוּד חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אֲשֶׁר מוּבָא בִּדְבָרֵי הָאֲרִ״י זַ״ל, שֶׁמִּי שֶׁרָגִיל לוֹמַר וְלִגְרֹס בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה נִקְשָׁר בְּחַי עָלְמִין, וְזוֹכֶה לַהֲרֹג אֶת יִצְרוֹ הָרָע. וְלָכֵן מֵאַחַר שֶׁאַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁקִּלְקֻלְךָ בִּבְרִיתְךָ, וְנִכְשַׁלְתָּ בֶּעָוֹן הֶחְמוּר שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לִלְמֹד בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה ד׳, סִימָן ג׳): אֵין כָּל הַגָּלְיוֹת הַלָּלוּ מִתְכַּפְּסוֹת אֶלָּא בִּזְכוּת מִשְׁנָיוֹת; וְיָדוּעַ, שֶׁאֲרִיכוּת הַגָּלוּת זֶה רַק מֵחֲמַת הַחֵטְא הַמַּגֵּפָה הַזֹּאת שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁאָדָם מוֹצִיא זַרְעוֹ לְבַטָּלָה, וּמְפַזֵּר אֶת טִפּוֹת מֹחוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא גּוֹרֵם לְגָלוּת הַשְּׁכִינָה, וְזֶה עִקַּר הַגָּלוּת הַמָּרָה שֶׁאָנוּ סוֹבְלִים; כִּי כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, גּוֹרֵם שֶׁעוֹד אֲלָפִי אֲלָפִים וְרִבֵּי נְשָׁמוֹת מְנַתְּקוֹת עַצְמָן מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי כְּשֶׁבַּר יִשְׂרָאֵל נוֹפֵל בְּחֵטְא מַגֵּפָה זֶה, גּוֹרֵם שֶׁגַּם אֲחֵרִים יַחְטְאוּ. וְלָכֵן אִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּץ אֶת הַגָּלֻיּוֹת, אֶלָּא עַל־יְדֵי לִמּוּד מִשְׁנָיוֹת, וְלָכֵן אִם אַתָּה יוֹדֵעַ בְּנַפְשְׁךָ שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ בַּחֵטְא הַמַּגֵּפָה הַזֹּאת, רְאֵה

לִהְיוֹת קָבוּעַ לִלְמֹד בְּכָל יוֹם חֵ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, שֶׁזֶּה יַהֲרֹג לְךָ אֶת הַיֵּצֶר הָרַע, וְתִזְכֶּה לְהִכָּלֵל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין ק:): בְּמִי אַתָּה מוֹצֵא מִלְחַמְתָּהּ שֶׁל תּוֹרָה? בְּמִי שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ חֲבִילוֹת שֶׁל מִשְׁנָה, כִּי זֶה אֲשֶׁר יִלְחֹם לְךָ אֶת כָּל הַמִּלְחָמוֹת, וְתִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל עִמֶּק הַתּוֹרָה. וְאִם הָיִיתָ יוֹדֵעַ מַעֲלַת לִמּוּד מִשְׁנָיוֹת, אֲזַי הָיִיתָ תָּמִיד חוֹזֵר עַל פְּרָקֵי מִשְׁנָיוֹת. וּמוּבָא (מִדְרַשׁ תַּלְפִּיוֹת), אֲשֶׁר אָשֵׁר בֶּן יַעֲקֹב עוֹמֵד עַל פִּתְחוֹ שֶׁל גֵּיהִנּוֹם, וּמִי שֶׁחָטָא בְּפִגַּם הַבְּרִית, אֵין נוֹתְנִים לוֹ לְהִכָּנֵס לְגַן־עֵדֶן, אֶלָּא מְגָרְשִׁין אוֹתוֹ שֶׁיֵּלֵךְ לְגֵיהִנּוֹם, אֲבָל אִם זָכָה לְהַתְמִיד בְּלִמּוּד מִשְׁנָיוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה אָשֵׁר בֶּן יַעֲקֹב אֵינוֹ מַנִּיחוֹ לְהִכָּנֵס בְּגֵיהִנּוֹם. וְלָכֵן רְאֵה מַה לְּפָנֶיךָ, אָהוּבִי, בְּנִי! מֵאַחַר שֶׁנִּתְגַּלְגְּלָה בַּחֹטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, תַּעֲשֶׂה לְךָ קְבִיעוּת חֲזָקָה לִלְמֹד בְּכָל יוֹם חֵ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, אֲפִלּוּ בִּגְרִסָה, וְדַיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה לַהֲרֹג אֶת יִצְרְךָ וּתְנַקֶּה אֶת מֹחֲךָ, וְזֶה יַכְנִיס בְּךָ חֵשֶׁק חָזָק לִלְמֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי מִי שֶׁרָגִיל לִלְמֹד חֵ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, נִכְנָסֶת בּוֹ תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לִלְמֹד בְּמֶשֶׁךְ הַזְּמַן בִּשְׂאָר חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה. וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמְעַכֵּב, כִּי תֵּדַע לְךָ, שֶׁכָּל אֵלּוּ הַמְעַכְּבִים אוֹתְךָ לִלְמֹד מִשְׁנָיוֹת, הֵם הַקְּלִפּוֹת וְהַסִּטְרָא אַחֲרָא שֶׁהִתְלַבְּשׁוּ בִּבְנֵי־אָדָם הַמִּתְלוֹצְצִים מֵאֲמִירַת חֵ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת. וְעַל־כֵּן

רְאֵה לִמְסֹר נַפְשְׁךָ לִלְמֹד בְּכָל יוֹם חַ״י פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת,
וְעַל־יְדֵי תְּזִכָּה לִנְשָׁמָה חֲדָשָׁה, וְתִהְיֶה נִכְלָל לְגַמְרֵי בָּאֵין
סוֹף בָּרוּךְ הוּא, כִּי מִשְׁנָ״ה אוֹתִיּוֹת מְשַׁנֵּ״ה, כִּי מְשַׁנֶּה
אֶת הָאָדָם לְטוֹבָה, וְזוֹכֶה לִנְשָׁמָ״ה חֲדָשָׁה, אַשְׁרֵי לוֹ.

תַּם וְנִשְׁלַם, שֶׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

קוּנְטְרֵס

שׁוֹמֵר הַבְּרִית

יְעוֹרֵר וְיַחֲזֵק אֶת כָּל אֵלּוּ שֶׁנָּפְלוּ בְּפַח נִשְׁבָּר, וּפָגְמוּ בִּבְרִיתָם, וְיִגְלֶה לָהֶם עֲצוּמוֹת וּדְרָכִים וּנְתִיבוֹת חֲדָשׁוֹת, אֵיךְ לָצֵאת מֵהֶרְגֶּלְם הָרָע וְהַמָּר, וְיוֹרֶה לָהֶם תִּקּוּנִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר קִלְקְלוּ וְשִׁחֲתוּ וּפָגְמוּ.

❖

בָּנוּי וּמְיֻסָּד עַל־פִּי דִּבְרֵי

רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן

בּוּצִינָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ

רַבִּי **נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב**, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

וְעַל־פִּי דִּבְרֵי תַּלְמִידוֹ, מוֹרֵנוּ

הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ, אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רָז לֹא אָנִיס לֵיהּ

רַבִּי **נָתָן מִבְּרֶסְלֶב**, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

וּמְשֻׁלָּב בְּפִסּוּקֵי תּוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמַאֲמְרֵי

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְרָשִׁים וְזוֹהַר הַקָּדוֹשׁ

❖

הוּבָא לְדְפוּס עַל־יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב

עִיה״ק יְרוּשָׁלַיִם תּוּבַב״א

מוֹהַרָא״שׁ נ״י אָמַר, אֲשֶׁר אֵין עוֹד מַעֲלָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִמִּי שֶׁזּוֹכֶה לִשְׁמֹר אֶת בְּרִיתוֹ וְלֹא לִפְגֹּם בָּהּ, כִּי אָז נִקְרָא צַדִּיק, וְכַמּוּבָא בַּזֹּהַר (נֹחַ נט:): כָּל מַאן דְּנָטִיר הַאי בְּרִית דְּעַלְמָא אִתְקְרֵי עָלֵיהּ, אִקְרֵי צַדִּיק. וְלָכֵן עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חָסִיד כָּל יוֹם שֶׁיִּזְכֶּה לִהְיוֹת נוֹטֵר הַבְּרִית, שֶׁאָז יִזְכֶּה לְהִכָּנֵס לִפְנֵי וְלִפְנִים בְּהֵיכָלוֹת הַקְּדֻשָּׁה.

(אִמְרֵי־מוֹהַרָא״שׁ, חֵלֶק ב׳, סִימָן תתסה)

קוּנְטְרֵס

שׁוֹמֵר הַבְּרִית

א.

אָחִי הַיָּקָר! אַף שֶׁחָטָאתָ כְּבָר עַד עַכְשָׁו כָּל־כָּךְ בְּכָל מִינֵי עֲבֵרוֹת וַחֲטָאִים, וּבִפְרָטִיּוּת שֶׁנִּשְׁקַעְתָּ בְּטֻמְאַת זָהֳמַת תַּאֲוַת נְאוּף, שֶׁשָּׁפַכְתָּ זֶרַע לְבַטָּלָה, וְהִסְתַּכַּלְתָּ בְּכָל מִינֵי מְקוֹמוֹת מְזֹהָמִים וּמְטֻנָּפִים, וְעָשִׂיתָ דְּבָרִים מְגֻנִּים וּמוּזָרִים, רַחֲמָנָא לִצְלָן, אַף־עַל־פִּי־כֵן עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי גַּם מִמְּקוֹמוֹת כָּאֵלּוּ יְכוֹלִים לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהָעִקָּר לֹא לְהִתְיָאֵשׁ וְלֹא לִפֹּל בְּדַכָּאוֹן וּבְעַצְבוֹן, אֲשֶׁר הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי. רַק רְאֵה לַעֲשׂוֹת מֵרֵגַע זֶה הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, וְתַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לִבְּךָ וְכָל מַה שֶּׁעָבַר וְעוֹבֵר עָלֶיךָ. וְאִם תַּתְמִיד בְּדָבָר זֶה, אַזַי תִּזְכֶּה לָצֵאת מֵהַבּוֹץ וְהַלְכְלוּךְ וְהַזֻּהֲמָה הַזּוֹ שֶׁנָּפַלְתָּ וְנִלְכַּדְתָּ בָּהֶם, וְתִזְכֶּה לְהִכָּנֵס אֶל הֵיכָלוֹ יִתְבָּרַךְ; עָלֶיךָ

לִזְכֹּר, כִּי אֵין עֵצָה אַחֶרֶת לָאָדָם שֶׁנִּלְכַּד בְּזַהֲמַת חֵטְא תַּאֲוַת הַמִּשְׁגָּל — שֶׁהוּא נאוּף, הֵן עִם עַצְמוֹ וְהֵן עִם נָשִׁים וְכוּ׳, כִּי אִם עַל־יְדֵי דָּבָר זֶה — שֶׁיִּהְיֶה רָגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּלְי שׁוּם חָכְמוֹת, וְאַף שֶׁבִּתְחִלָּה יִהְיֶה כָּל הַדָּבָר הַזֶּה מוּזָר בְּעֵינָיו, וְיַחְשֹׁב — מַה הוֹלֵךְ כָּאן?! עִם מִי אֲנִי מְדַבֵּר?! מִי שׁוֹמֵעַ אוֹתִי?! אֲבָל אִם תִּהְיֶה חָזָק וְאַמִּיץ בְּדָבָר זֶה, אָז תִּרְאֶה נִסִּים וְנִפְלָאוֹת, אֵיךְ שֶׁכָּל הַיְרִידוֹת שֶׁלְּךְ יִתְהַפְּכוּ לַעֲלִיּוֹת גְּדוֹלוֹת, הָעִקָּר חָזָק וֶאֱמֶץ.

ב.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! שֶׁעִקַּר בִּלְבּוּל דַּעְתְּךָ וּמַחְשְׁבוֹתֶיךָ, עַד שֶׁכְּמַעַט תֵּצֵא מִדַּעְתְּךָ, כָּל זֶה בָּא מֵרֹב עֲוֹנוֹתֶיךָ בִּפְגָמֵי הַבְּרִית. וּבִפְרָטִיּוּת אִם נִלְכַּדְתָּ בְּחֵטְא וְעָוֹן שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, מֹחֵךְ מְבֹהָל וּמְבֻלְבָּל מְאֹד מְאֹד, וְאֵינְךָ יָכוֹל לִתֵּן עֵצָה לְנַפְשֶׁךָ; כִּי זֶרַע הָאָדָם נִמְשָׁךְ מִמֹּחוֹ, וְאִם שׁוֹפֵךְ אֶת זֶה לְבַטָּלָה, עַל־יְדֵי־זֶה נֶחְסָר מִמֹּחוֹ וּמִדַּעְתּוֹ, וּמַמָּשׁ מִשְׁתַּגֵּעַ לְגַמְרֵי, רַחֲמָנָא לִצְלָן. וְכֵן מִי שֶׁנִּכְנָס בְּכָל מִינֵי נאוּף, רַחֲמָנָא לִצְלָן, עַד שֶׁהוּא מִתְגַּעֵל בַּזֶּהֱמָה הַזּוֹ, מִכָּל זֶה הוּא נַעֲשֶׂה מְבֹהָל וּמְבֻלְבָּל לְגַמְרֵי, וְאֵין לוֹ שׁוּם עֵצָה אֵיךְ לָצֵאת מִזֶּה, כִּי אִם שֶׁיְּיַחֵד לְעַצְמוֹ מָקוֹם מְיֻחָד

שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וְיַתְחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלָשׁוֹן שֶׁרָגִיל בָּהּ (כָּל אֶחָד בִּשְׂפַת הָאֵם שֶׁלּוֹ), וְיִסַּפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לִבּוֹ, וְכָל מַה שֶּׁרַק אֵרַע עִמּוֹ מִיּוֹם קַטְנוּתוֹ, וְיַרְבֶּה בְּדָבָר זֶה מְאֹד מְאֹד. וְאַף שֶׁבְּתְחִלָּה יִדְמֶה כְּאִלּוּ מְדַבֵּר אֶל הַקִּיר, חַס וְשָׁלוֹם, וּכְאִלּוּ אֵין מִי שֶׁשּׁוֹמֵעַ אוֹתוֹ וְכוּ׳, כָּל זֶה בָּא מִפְּאַת בִּלְבּוּל וְעֵרְבּוּב דַּעְתּוֹ, שֶׁנִּתְבַּלְבֵּל וְנִתְעָרֵב מֵרֹב חֲטָאִים וַעֲוֹנוֹת וּפְשָׁעִים, עַד שֶׁנֶּחְשָׁךְ מִמֶּנּוּ לְגַמְרֵי אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ. אֲבָל אִם תִּהְיֶה חָזָק וְאַמִּיץ בְּדָבָר זֶה מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ — לָלֶכֶת אֶל מָקוֹם מְיֻחָד, מָקוֹם פָּנוּי, שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וּתְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּתְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, סוֹף כָּל סוֹף לְאַט לְאַט יַתְחִיל לְהִזְדַּכֵּךְ וּלְהִתְבָּרֵר וּלְהִתְנַקּוֹת מִחֶלְקְךָ וְדַעְתְּךָ, וְתִזְכֶּה לַחֲזֹר אֶל יְשׁוּב הַדַּעַת אֲמִתִּי, עַד שֶׁעַל־יְדֵי שִׂקְידָה רַבָּה בְּדָבָר זֶה, אַתָּה יָכוֹל לַהֲפֹךְ אֶת כָּל הַיְרִידוֹת לַעֲלִיּוֹת גְּדוֹלוֹת, וְתִזְכֶּה לִהְיוֹת תָּמִיד דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

ג.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי כָּל מְרִירוּתְךָ וּבִלְבּוּלֶיךָ בָּאִים רַק מִפְּאַת סִבַּת פְּגָמֵי הַבְּרִית, שֶׁגִּלְכַּדְתָּ בָּהֶם מִשְּׁנוֹת קַטְנוּתְךָ, אֲשֶׁר הַחֵטְא הַמָּר הַזֶּה הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, עַד שֶׁרֹב רֻבָּם שֶׁל אֵלּוּ שֶׁנִּשְׁתַּגְּעוּ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, נִמְשָׁךְ

רַק מֵהַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל פֻּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁנִּתְגַּעֵל בָּזֶה הָאָדָם מְאֹד מְאֹד, וּמֵרֹב הֶרְגֵּלוֹ הָרָע כְּבָר אִי אֶפְשָׁר לוֹ לָצֵאת מִזֶּה, כִּי אִם שֶׁיְּחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מִינֵי אֻמָּנִים שֶׁבָּעוֹלָם לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְעִקַּר הַתְּשׁוּבָה הִיא כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַנָּבִיא (הוֹשֵׁעַ יד): "קְחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֶל ה'", וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים עַל זֶה (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה לח): אֵינִי מְבַקֵּשׁ מִמְּכֶם אֶלָּא דְּבָרִים; דְּהַיְנוּ שֶׁיַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִתְוַדֶּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל כָּל מַעֲשָׂיו הָרָעִים וְהַמְגֻנִּים, וְיסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לִבּוֹ בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת, וְיַאֲרִיךְ בִּדְבָרִים אֵלּוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאַף שֶׁבִּתְחִלָּה יִדְמֶה בְּדַעְתּוֹ כְּמוֹ שׂוֹטֶה שֶׁמְּדַבֵּר אֶל הַקִּיר וְכוּ', כָּל זֶה בָּא מֵחֶסְרוֹן הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה שֶׁנִּמְשָׁךְ מִפֻּגַם הַדַּעַת, פֻּגַם הַבְּרִית, כִּי הַמַּאֲמִין בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, שֶׁאֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵיךְ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ, אֲזַי בְּוַדַּאי יְדַבֵּר תָּמִיד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמֵחֲמַת שֶׁהוּא חָסֵר מִכָּל זֶה, עַל־כֵּן מִתְרַשֵּׁל בָּזֶה; וְלָכֵן עִקַּר הָעֵצָה לְמִי שֶׁנָּפַל וְנִלְכַּד כְּבָר בְּפַח יָקוּשׁ כָּזֶה שֶׁל פֻּגַם הַבְּרִית, שֶׁיַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְאִם יִהְיֶה עַקְשָׁן גָּדוֹל עַל דָּבָר זֶה, סוֹף כָּל סוֹף יֵצֵא מֵהַחֹשֶׁךְ הַזֶּה, וְיַתְחִיל לְהָאִיר לוֹ בְּהֶאָרָה נוֹרָאָה וּבְזִיו נִפְלָא, אַשְׁרֵי לוֹ!

ד.

עָלֶיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר מִי שֶׁכְּבָר נִלְכַּד פַּעַם אַחַת בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, קָשֶׁה וְכָבֵד לוֹ לָצֵאת מִזֶּה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן מִי שֶׁרָגִיל בְּזֶהֱמָה זוֹ יָמִים וְשָׁנִים, לוֹ מָרִים מְמֻתִּים הַחַיִּים, וְנוֹפֵל בְּתוֹךְ דְּכָאוֹן וְעַצְבוֹן גָּדוֹל, וְקָשֶׁה לוֹ לָצֵאת מִזֶּה, וְכִמְעַט שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לָצֵאת מִזֹּאת הַתַּאֲוָה, רַק אִם יִזְכֶּה לְצֵיֵּת אֶת רַבֵּנוּ זַ״ל, וְיַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וִיסַפֵּר לְפָנָיו אֶת כָּל לִבּוֹ, וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת, כִּי הַדִּבּוּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, לְאַט לְאַט מְשַׁבֵּר מִמֶּנּוּ אֶת הֶרְגֵּלוֹ הָרַע, וְנִפְתָּחִים לוֹ מֹחוֹ וְדַעְתּוֹ, וְזוֹכֶה לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ הָאָרַת זִיו הַשְּׁכִינָה, וְיוֹצְאִים מִמֶּנּוּ הָעַצְבוֹן וְהַדְּכָאוֹן מִפְּנֵימִיּוּת לִבּוֹ, וְנִתְרַחֵב לוֹ; וְעַל־כֵּן אִם אַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁכְּבָר נִשְׁקַעְתָּ בְּזֶהֱמָה זוֹ, וְגַם עַכְשָׁו אַתָּה שׁוֹפֵךְ אֶת זַרְעֲךָ עַל הָאָרֶץ וְכוּ׳, רְאֵה לְהִיוֹת חָזָק בְּדָבָר זֶה — לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לִבְּךָ וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ. וְאִם תִּהְיֶה עַקְשָׁן גָּדוֹל עַל דָּבָר זֶה, תִּזְכֶּה לָצֵאת מֵהַצָּרָה הַמָּרָה הַזּוֹ שֶׁנִּלְכַּדְתָּ בָּהּ, וְתִרְאֶה נִפְלָאוֹת, אֵיךְ שֶׁכָּל הַיְרִידוֹת תִּתְהַפֵּכְנָה אֲצָלְךָ לַעֲלִיּוֹת גְּדוֹלוֹת, עַיִן לֹא רָאֲתָה וְכוּ׳, וְתִזְכֶּה לַהֲבִינוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִי שׁוּם לְבוּשִׁים וְכוּ׳.

ה.

עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי אִם נָפַלְתָּ כְּבָר בְּפַח יָקוּשׁ בַּחֲטָא הַמְגֻנֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְאַתָּה מִתְגַּעֵל מְאֹד מְאֹד בַּחֲטָא הַזֶּה, עַד שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לְךָ לָצֵאת מִמֶּנּוּ, וּבְכָל פַּעַם אַתָּה נוֹפֵל יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּזוֹ הַתַּאֲוָה וְהַחֲטָא, עִקַּר עֲצָתְךָ — שֶׁתִּרְאֶה לְחַזֵּק אֲחֵרִים, וּלְהָשִׁיב אֲחֵרִים בִּתְשׁוּבָה, וְתִרְאֶה לְהַכְנִיס אֶת מֹחֲךָ בְּחִדּוּשֵׁי תוֹרָה, כִּי הַתַּאֲוָה וְהַחֲטָא הַמָּר הַזֶּה בָּא רַק עַל־יְדֵי פְּגַם הַמַּחְשָׁבָה, שֶׁמְּהַרְהֵר בְּהִרְהוּרִים רָעִים, וּמְדַמֶּה וּמְתָאֵר לְעַצְמוֹ צוּרוֹת שֶׁל נָשִׁים וְכוּ׳, וּמַכְנִיס בְּדַעְתּוֹ וּבְמֹחוֹ צוּרָה וְכוּ׳ וְזֶהֲמָה וּדְבָרִים מְכֹעָרִים עַד מְאֹד וְכוּ׳, רַחֲמָנָא לִצְלָן, בְּנֶגֶד זֶה עָלֶיךָ לְהַכְנִיס אֶת מֹחֲךָ רַק בַּתּוֹרָה, וּלְחַדֵּשׁ חִדּוּשֵׁי תוֹרָה, וַאֲפִלּוּ חִדּוּשׁ וְרִבּוּי אֶחָד גַּם־כֵּן טוֹב, כִּי בָּאֹפֶן הַזֶּה תַּכְנִיס מֹחֲךָ בִּקְדֻשָּׁה, וְתִהְיֶה רָגִיל לְאַט לְאַט לְחַדֵּשׁ עוֹד חִדּוּשׁ וְעוֹד חִדּוּשׁ, אֲשֶׁר כָּל דָּבָר קָטָן שֶׁמְּהַרְהֵרִים וְחוֹשְׁבִים בַּתּוֹרָה, מְטַהֵר אֶת נִשְׁמַת הָאָדָם; וְעַל־כֵּן, אָהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! אַף שֶׁכְּבָר נָפַלְתָּ וְנִשְׁלַכְתָּ בְּבוֹץ מְזֹהָם כָּזֶה שֶׁל הִרְהוּרִים מְגֻנִּים וּמַחֲשָׁבוֹת שֶׁל אָוֶן, וְנִכְנַסְתָּ בְּרַעְיוֹנוֹת רָעִים, וְאַתָּה מְדַמֶּה כָּל רַע, רַחֲמָנָא לִצְלָן, עָלֶיךָ לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לַחֲשֹׁב בַּתּוֹרָה וּלְחַדֵּשׁ חִדּוּשֵׁי תוֹרָה, וְכֵן לְהַחֲזִיר אֶת אֲחֵרִים בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּבָאֹפֶן הַזֶּה תִּזְכֶּה לָצֵאת מֵהַחֲטָא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה.

ו.

כָּל מִי שֶׁכְּבָר נָפַל וְנִכְשַׁל פַּעַם אֶחָת בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, כְּבָר קָשֶׁה וְכָבֵד לוֹ לָצֵאת מִזֶּה, כִּי הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה מְגָרֶה אֶת יִצְרוֹ הָרָע, וּמַרְבֶּה קְלִפּוֹת הַמְכַסּוֹת אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן מִי שֶׁכְּבָר נִכְשַׁל שְׁתֵּי פְּעָמִים, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן מִי שֶׁכְּבָר עָבַר וְנִכְשַׁל בָּזֶה מֵאוֹת וַאֲלָפֵי פְּעָמִים וְכוּ׳, כַּאֲשֶׁר מָצוּי דָּבָר זֶה מְאֹד בֵּין בְּנֵי הַנְּעוּרִים, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וּבִפְרָטִיּוּת בַּדּוֹר הַזֶּה, שֶׁהוּא מָלֵא פְּרִיצוּת וְהֶפְקֵרוּת וְכוּ׳, לוֹ כְּבָר קָשֶׁה לְגַמְרֵי לָצֵאת מֵהַחֵטְא הַמְתֻעָב הַזֶּה, כִּי כְּבָר כָּל־כָּךְ נִלְכַּד בִּשְׁחִיתוּת זַרְעוֹ לְבַטָּלָה, עַד שֶׁאֵין בְּיָדוֹ לְהִתְגַּבֵּר עַל יִצְרוֹ הָרָע וְלָצֵאת מִזֶּה, לוּלֵא יִזְכֶּה לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ, שֶׁהוּא יָרֵד אֶל דּוֹרוֹת אֵלּוּ, לְהַעֲלוֹת אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מְזֻהָמַת תַּאֲוַת נאוף, פְּגַם הַבְּרִית, "כִּי הִשְׁחִית כָּל בָּשָׂר דַּרְכּוֹ", כִּי עָלָיו נֶאֱמַר (בְּרֵאשִׁית ה׳): "כִּי זֶה יְנַחֲמֵנוּ מִמַּעֲשֵׂינוּ וּמֵעִצְּבוֹן יָדֵינוּ" וְגוּ׳; וְהוּא מְכַבֵּס וּמְנַקֶּה אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הַמְקֻרָבִים אֶת עַצְמָם אֵלָיו, וּמְקַשְּׁטָם בְּכָל מִינֵי קִשּׁוּטִים נָאִים וְיקָרִים, וְנִתְהַפְּכִים הַיְרִידוֹת לַעֲלִיּוֹת גְּדוֹלוֹת; אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁאָמַר: "אֲנִי נָהָר הַמְטַהֵר מִכָּל הַפְּתָמִים".

ז.

כָּל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ, שֶׁחָטָא בַּחֵטְא הֶחָמוּר פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, רָאוּי לוֹ לִבְרֹחַ מִכָּל מִינֵי מַחֲלֹקֶת וְסִכְסוּכִים וּוִכּוּחִים, כִּי מְאֹד מְאֹד מַזִּיק לְנַפְשׁוֹ, רוּחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ, וְהוּא צָרִיךְ לְהִזָּהֵר בָּזֶה מְאֹד מְאֹד, כִּי בְּדֶרֶךְ כְּלָל דַּיְקָא אֵלּוּ שֶׁפָּגְמוּ הַרְבֵּה בַּבְּרִית, וּבִפְרָטִיּוּת בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הֵם תָּמִיד מְעֹרָבִים בְּמַחֲלֹקֶת וּבְמְרִיבוֹת, קִנְאָה וְשִׂנְאָה, וְעַל־כֵּן כְּשֶׁאַתָּה רוֹאֶה בַּעַל מַחֲלֹקֶת, שֶׁהוּא עוֹשֶׂה תָּמִיד מְרִיבוֹת, וּמְדַבֵּר עַל צַדִּיקִים וְיִרְאִים וּכְשֵׁרִים אֲמִתִּיִּים, תֵּדַע שֶׁאָדָם הַזֶּה פָּגוּם מְאֹד מְאֹד בְּזֶהֱמַת נאוף, הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלָיו הַשָּׁלוֹם (תְּהִלִּים נה, כא): "שָׁלַח יָדוֹ בִּשְׁלוֹמָיו חִלֵּל בְּרִיתוֹ", כִּי זֶהוּ סִימָן שֶׁחִלֵּל בְּרִיתוֹ — כְּשֶׁשּׁוֹלֵחַ יָד בִּשְׁלוֹמָיו, שֶׁהֵם הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, הָעוֹסְקִים לְקָרֵב בְּנֵי־אָדָם אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלַעֲשׂוֹת שָׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל לַאֲבִיהֶם שֶׁבַּשָּׁמַיִם; וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לִבְרֹחַ מִבַּעֲלֵי מַחֲלֹקֶת כְּמוֹ שֶׁבּוֹרְחִים מֵאֵשׁ וּבַעֲלֵי רַאֲתָן (חִלֵּי הַמְדַבֵּר, רַחֲמָנָא לְצְלָן), וּמִכָּל שֶׁכֵּן מִי שֶׁיּוֹדֵעַ בְּעַצְמוֹ נִגְעֵי לְבָבוֹ וּמַכְאוֹבָיו, הוּא צָרִיךְ בְּיוֹתֵר לְהִזָּהֵר בָּזֶה — לְבַל יֹאמַר שׁוּם דֵּעוֹת עַל יְרֵאִים, רַק יַעֲשֶׂה עַצְמוֹ כְּעָפָר הַנִּדְרָס תַּחַת כַּפּוֹת רַגְלֵי בְּנֵי־אָדָם, וְיִבְרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,

וְדַיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לְתַקֵּן פְּגָמָיו — כְּשֶׁלֹּא יִהְיֶה מְעֹרָב בְּשׁוּם מַחֲלֹקֶת וְסִכְסוּכִים עִם שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, אַשְׁרֵי לוֹ!

ח.

כָּל אֵלּוּ שֶׁנּוֹלְכְּדוּ כְּבָר בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, נָחֲשָׁף לָהֶם אוֹר הַיּוֹם, וְהֵם שְׁבוּרִים בְּעַצְמָם כְּחֶרֶס הַנִּשְׁבָּר, וְנָפְלוּ אֶל תּוֹךְ עִצָּבוֹן וְדַכָּאוֹן עָמֹק, אֲשֶׁר קָשֶׁה לָהֶם לָצֵאת מִזֶּה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁעַל־יְדֵי רִבּוּי הַחֲטָאִים, נַעֲשׂוּ חוֹלִים בַּעֲצַבֵּיהֶם (נֶעְרְוון), וְהֵם תָּמִיד עַצְבָּנִיִּים, עַד שֶׁרוֹעֲדִים לָהֶם הָאֵיבָרִים וְכוּ׳. וְעִקַּר עֲצָתָם — לִשְׁכֹּחַ אֶת הֶעָבָר לְגַמְרֵי, וְלַעֲשׂוֹת הַתְחָלָה חֲדָשָׁה, וְשֶׁיִּסְתַּכְּלוּ תָּמִיד עַל גֹּדֶל הַחֶסְדִים שֶׁעָשָׂה עִמָּהֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וִיחַפְּשׂוּ בְּעַצְמָם כָּל מִינֵי נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, וְיָדוּנוּ אֶת עַצְמָם תָּמִיד רַק לְכַף זְכוּת, וְיִשְׁתַּדְּלוּ לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמָם בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים, וְיֹאכְלוּ מַאֲכָלִים קַלִּים, כְּדֵי לְחַזֵּק אֶת עַצַּבֵּיהֶם. וְהָעִוֻּלָּה עַל הַכֹּל — שֶׁיְּדַבְּרוּ עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְיִבְטְחוּ עַל גֹּדֶל רַחֲמָיו וַחֲסָדָיו הַמְרֻבִּים, אֲשֶׁר מְרַחֵם עַל כָּל בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם, וּמִכָּל שֶׁכֵּן עַל אֵלּוּ הַנְּשָׁמוֹת שֶׁנָּפְלוּ בְּטִיקְלָא, וְנִכְשְׁלוּ כְּבָר בַּמֶּה שֶׁנִּכְשְׁלוּ, רַחֲמָיו יִתְבָּרֵךְ מְרֻבִּים עַד אֵין סוֹף, כְּפִי שֶׁמְּגַלֶּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל בְּסִפְרָיו הַקְּדוֹשִׁים;

אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאָז בְּוַדַּאי יִזְכֶּה לְתַקֵּן הַכֹּל.

ט.

אֵין לְךָ עוֹד תִּקּוּן גָּדוֹל וְנִפְלָא לִפְגַם הַבְּרִית כְּמוֹ הַשִּׂמְחָה וְהַחֲדָוָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי דָּבָר זֶה מְעַוֵּר עֵינֵי הַסִּטְרָא אַחֲרָא וְהַקְלִפּוֹת, שֶׁבָּרָא עַל־יְדֵי עֲוֹונוֹתָיו הַמְרֻבִּים, כִּי הַחֵטְא הַזֶּה גּוֹרֵם לְהַסְתִּיר וּלְכַבּוֹת אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְשַׁבֵּר אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, וּמַכְנִיס בּוֹ סְפֵקוֹת רַבִּים בָּאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וּמְמָרֵר אֶת חַיָּיו וְכוּ׳, מַה שֶּׁאֵין כֵּן מִי שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לִהְיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה עַצּוּמָה, וְעוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, אַף שֶׁקָּשֶׁה וְכָבֵד לוֹ, כִּי הַחֵטְא הַזֶּה מַכְנִיס בָּאָדָם דְּכָאוֹן וְעַצְבוּת עָמֹק, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְהוּא מְהַפֵּךְ הַכֹּל אֶל תַּקֵּף הַשִּׂמְחָה, כִּי בְּחַסְדּוֹ יִתְבָּרַךְ עֲדַיִן אֲנִי יְהוּדִי, וּמְחַיֶּה אֶת עַצְמוֹ עִם ״שֶׁלֹּא עָשַׂנִי גּוֹי״, שִׂמְחָה זוֹ עוֹלָה עַד אֵין סוֹף, כִּי נוֹגֵעַ בִּנְקֻדַּת יַהֲדוּתוֹ, שֶׁהוּא עֶצֶם נִשְׁמָתוֹ, עֶצֶם הָאֲצִילוּת, וּמִשָּׁם נִמְשָׁךְ עָלָיו אוֹר גָּדוֹל וְנוֹרָא עַד מְאֹד, וּמְעַוֵּר עֵינֵי כָּל הַקְלִפּוֹת שֶׁבָּרָא בַּעֲוֹונוֹתָיו הַמְרֻבִּים; וְעַל־כֵּן מִי שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁפְּגַם בִּפְגַם הַבְּרִית, אֲפִלּוּ בְּמַחֲשָׁבָה, מִכָּל שֶׁכֵּן בְּמַעֲשֶׂה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, עִקַּר תִּקּוּנוֹ לוֹמַר הָעֲשָׂרָה מִינֵי נְגִינָה, שֶׁהֵם ״תִּקּוּן הַכְּלָלִי״ — הָעֲשָׂרָה

מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים שֶׁגִּלָּה רַבֵּנוּ זַ״ל בִּשְׁבִיל תִּקּוּן הַבְּרִית, וִישַׁמֵּחַ אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי רַק זֶה עִקַּר הַתִּקּוּן, לִהְיוֹת שָׁמֵחַ בִּנְקֻדַּת יַהֲדוּתוֹ, וְלִשְׁמֹעַ כְּלֵי זֶמֶר, כִּי הַשִּׂמְחָה וְהַנְּגִינָה יוֹצִיאוּ אוֹתוֹ מֵהַבּוֹץ וְהַשְּׁאוֹל שֶׁנָּפַל לְשָׁם.

י.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! כִּי הַנִּסָּיוֹן הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר שֶׁמְּנַסִּים אֶת הָאָדָם בָּעוֹלָם הַזֶּה הוּא בְּתַאֲוָה זוֹ, הַיְנוּ — תַּאֲוַת נְאוּף, אֲשֶׁר עִקַּר הַיֵּצֶר הָרָע הוּא רַק בְּתַאֲוַת נְאוּף, וְרַק יְחִידִים וּבוֹדְדִים זוֹכִים לְהִנָּצֵל מִמֶּנָּה וְהָרֹב נִלְכָּדִים בָּהּ, הֵן מִצַּד הַפְּרִיצוּת וְהַשִּׁקּוּץ וְהַתִּעוּב שֶׁמְּסְתּוֹבְבִים בָּרְחוֹבוֹת וּבַחוּצוֹת, וְהֵן מִצַּד תַּבְעֶרֶת הַדָּמִים שֶׁבּוֹעֶרֶת בּוֹ, אֲשֶׁר יֵשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁטִּבְעָם חַם מְאֹד, וְהָרֹב נִלְכָּדִים מִשְּׁנֵיהֶם — הַיְנוּ יַעַן שֶׁטֶּבַע דָּמָם הוּא חַם מְאֹד, וּמִצַּד הַבְּחִירָה וְהַנִּסָּיוֹן נִתְּנוּ כֹּחוֹת לְהַסְּטָרָא אַחֲרָא, וְהַפְּרִיצוּת וְהַשִּׁקּוּץ מְסְתּוֹבְבִים בָּרְחוֹבוֹת, וְעַל־כֵּן נִתְחַמֵּם דָּמָם עוֹד יוֹתֵר, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִכְשָׁלִים בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְכֵן בִּזְנוּת עִם נָשִׁים, רַחֲמָנָא לִצְלָן, אֲשֶׁר הִיא עֲבֵרָה חֲמוּרָה עַד מְאֹד, וּמְקַלְקֶלֶת אֶת הַדַּעַת, וְעוֹקֶרֶת אֶת הָאֱמוּנָה מִן הָאָדָם לְגַמְרֵי; עַל־כֵּן מִי שֶׁיּוֹדֵעַ בְּנַפְשׁוֹ שֶׁקָּלְקֵל בִּבְרִיתוֹ,

הֵן עִם עַצְמוֹ — שֶׁהוֹצִיא זַרְעוֹ לְבַטָּלָה, וְהֵן עִם נָשִׁים בְּזִנּוּת, יָחוּס עַל נַפְשׁוֹ הָאֱמְלָלָה, וְיִזְדָּרֵז לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מֵרֹב רַחֲמָנוּתוֹ יְקַבֵּל אוֹתְךָ — אִם תַּעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה אֲמִתִּית. וְעִקַּר הַתְּשׁוּבָה — שֶׁיְּנַסּוּ אוֹתְךָ עוֹד פַּעַם, שֶׁיִּהְיֶה הַהֶכְרֵחַ לְךָ לַעֲבֹר בְּאוֹתָם הַמְקוֹמוֹת שֶׁהָיִיתָ שָׁם עַד עַכְשָׁו, וְאִם תִּזְכֶּה לַעֲצֹר עַצְמְךָ וְלֹא תַּעֲשֶׂה עוֹד מַה שֶּׁעָשִׂיתָ, זֶהוּ עִקַּר הַתְּשׁוּבָה. וְעָלֶיךָ לֵידַע מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת לד): בְּמָקוֹם שֶׁבַּעֲלֵי תְּשׁוּבָה עוֹמְדִים שָׁם צַדִּיקִים גְּמוּרִים אֵינָם עוֹמְדִים; כִּי הֵם לֹא יָרְדוּ בִּירִידָה וּנְפִילָה כָּמוֹךָ, וְאֵין לָהֶם אוֹתוֹ הַנִּסָּיוֹן לַעֲבֹר דֶּרֶךְ הַשְׁבֵּיל הָרָע הַזֶּה שֶׁנִּלְכַּדְתָּ בּוֹ — זְנוּת וְהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְעַל־כֵּן אִם תּוּכַל לַעֲצֹר עַצְמְךָ, וְלֹא תַּעֲשֶׂה עוֹד מַה שֶּׁעָשִׂיתָ, זֶהוּ עִקַּר הַתְּשׁוּבָה, וְתִזְכֶּה לַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בֶּאֱמֶת וְהוּא יְקַבֵּל אוֹתְךָ.

יא.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אָחִי הַיָּקָר! אַף שֶׁכְּבָר נִכְשַׁלְתָּ בַּמֶּה שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ — בִּזְנוּת עִם נָשִׁים, וְהוֹצֵאתָ זַרְעֲךָ לְבַטָּלָה, עֲדַיִן אַתָּה יָכוֹל לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה, וַעֲדַיִן רַחֲמָנוּתוֹ יִתְבָּרַךְ גַּם עָלֶיךָ, וְאִם תָּשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ — יְקַבֵּל אוֹתְךָ, וּבִפְרָטִיּוּת אַחַר שֶׁזָּכִינוּ בַּדּוֹר הַזֶּה, שֶׁהוֹרִיד לָנוּ הַקָּדוֹשׁ־

בָּרוּךְ־הוּא אֶת נִשְׁמַת רַבִּנוּ נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, אֲשֶׁר יֵשׁ אֶצְלוֹ לְמוּדִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים כָּאֵלּוּ, שֶׁאֲפִלּוּ הֲכִי גָּרוּעַ וַהֲכִי פּוֹשֵׁעַ, יָכוֹל לָצֵאת מִגְּרִיעוּת מַעֲשָׂיו, וְלָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, עַל־יְדֵי עֲצוֹתָיו וְלִמּוּדָיו וּדְרָכָיו הַקְּדוֹשׁוֹת; אַשְׁרֵי מִי שֶׁיֹּאחַז בָּהֶם וְיַקִּימֵם בֶּאֱמֶת וּבְתָמִים, אָז יִזְכֶּה לָצֵאת מֵהַחֹשֶׁךְ שֶׁנָּפַל לְשָׁם, וְיָאִיר עָלָיו אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוּי נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד.

יב.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, שֶׁעַל הַכֹּל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַאֲרִיךְ אַף, אֲבָל לֹא עַל הַזְּנוּת, וְעַל־כֵּן אִם לֹא תָּשׁוּב בִּתְשׁוּבָה, מָרָה תִּהְיֶה לְךָ בְּאַחֲרוֹנָה. וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְרָשׁ רַבָּה, פָּרָשַׁת נָשׂא): אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עַל הַכֹּל אֲנִי כּוֹבֵשׁ, וְעַל הַזִּמָּה אֲנִי כוֹעֵס; וְכֵן אָמְרוּ: הַכֹּל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְוַתֵּר חוּץ מִן הַזִּמָּה (מִדְרָשׁ תַּנְחוּמָא, פָּרָשַׁת בְּרֵאשִׁית); וְעַל־כֵּן, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר! מַה לְּךָ לְחַכּוֹת עַד שֶׁיַּעַבְרוּ עָלֶיךָ עֲנָשִׁים קָשִׁים וּמָרִים, וְתִהְיֶה נַעֲשֶׂה חוֹלֶה, אוֹ יֵאֵרַע לְךָ אֵיזֶה אָסוֹן בְּמִשְׁפַּחְתְּךָ, חַס וְשָׁלוֹם, יוֹתֵר טוֹב שֶׁתָּשׁוּב תֵּכֶף־וּמִיָּד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִתְוַדֶּה לְפָנָיו עַל מַה שֶּׁעָשִׂיתָ, וּתְקַבֵּל עַל עַצְמְךָ לֹא לָשׁוּב אֶל הַזְּנוּת וְהַלְכְלוּכוֹ שֶׁעָשִׂיתָ עַד עַכְשָׁו, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יְקַבֵּל אוֹתְךָ, כִּי אֵין מַכָּה בָּעוֹלָם שֶׁאֵין לָהּ

רְפוּאָה, רְפוּאָתוֹ שֶׁל הַיֵּצֶר הָרָע — תְּשׁוּבָה (מִדְרָשׁ תַּנְחוּמָא, פָּרָשַׁת נֹחַ); וּגְדוֹלָה תְּשׁוּבָה שֶׁמַּגַּעַת עַד כִּסֵּא הַכָּבוֹד (יוֹמָא פו.); וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אָב הָרַחֲמָן, וּמְחַכֶּה וּמְקַוֶּה עַד שֶׁיָּשׁוּב אֵלָיו הָאָדָם, וְכֵיוָן שֶׁשָּׁב אֵלָיו, מִיָּד מְקַבְּלוֹ וּמוֹחֵל לוֹ. וְעַל כֵּן רָאֲה לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְהַרְגֵּל עַצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלָשׁוֹן שֶׁאַתָּה רָגִיל בָּהּ, וְתַתְחִיל לְקַיֵּם אֶת כָּל הַמִּצְוֹות, וְתִלְמַד אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְתִזְכֶּה לְהִכָּנֵס אֶל תּוֹךְ הַקְּדֻשָּׁה.

יג.

אָחִי הַיָּקָר! עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲשֶׁר עִקַּר הִתְגַּבְּרוּת תַּאֲוַת נְאוּף עַל הָאָדָם הוּא רַק מֵחֲמַת עַצְבוּת וּמָרָה שְׁחוֹרָה וְרָעָה, וְעַל־כֵּן אִם אַתָּה רוֹצֶה לָצֵאת מֵהַבּוֹץ שֶׁנִּלְכַּדְתָּ בּוֹ, רְאֵה לְשַׂמֵּחַ אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֳפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְתַרְגִּיל עַצְמְךָ לִשְׁמֹעַ כְּלֵי זֶמֶר, וְתִהְיֶה תָּמִיד בְּמַצַּב רוּחַ טוֹב, כִּי הַחֵטְא הַמָּר שֶׁל זְנוּת וְהוֹצָאַת זַרְעוֹ לְבַטָּלָה, מְטַמְטֵם אֶת דַּעַת הָאָדָם לְגַמְרֵי, עַד שֶׁנִּשְׁתַּגֵּעַ לְגַמְרֵי, כִּי אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה, אֶלָּא אִם־כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת (סוֹטָה ג.); וּכְפִי הָעֲוונוֹת שֶׁלּוֹ, כְּמוֹ־כֵן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת. וְעִקַּר הַשְׁטוּת — שֶׁאָדָם נוֹפֵל לִדְכָאוֹן פְּנִימִי וְנַעֲשֶׂה עָצוּב, שֶׁהוּא מַחֲלַת הָעֲצָבִים, רַחֲמָנָא לִצְלָן, אֲשֶׁר בְּיוֹתֵר בָּא וְנִכְנָס בְּאֵלּוּ שֶׁפָּגְמוּ בִּבְרִיתָם, וְנִכְשְׁלוּ

בִּזְנוּת וּבְהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה. וְעַל־כֵּן אִם אַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁכְּבָר נִכְשַׁלְתָּ בַּחֲטָא הַמַּר הַזֶּה, רְאֵה לְהַחֲיוֹת אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֶפָנִים, וְתַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּתְקַיֵּם אֶת מִצְוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, אֲשֶׁר כָּל מִצְוָה וּמִצְוָה הִיא הַצָּלָחָה נִצְחִית לָאָדָם בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא. וְעַל־יְדֵי קִיּוּם הַמִּצְוֹות תִּזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמְךָ אוֹרוֹת עֶלְיוֹנִים, וְתִזְכֶּה לִהְיוֹת דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד.

יד.

אָחִי הַיָּקָר! צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, כִּי כָּל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים וְהַמְּרִירוּת שֶׁאַתָּה סוֹבֵל, הֵם רַק בִּשְׁבִיל פְּגָמֵי הַבְּרִית שֶׁלְּךָ, שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ — אוֹ בִּזְנוּת, אוֹ בְּהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, אוֹ בִּשְׁנֵיהֶם, אֲשֶׁר עַל יָדָם אַתָּה סוֹבֵל כָּל־כָּךְ, וְיֵשׁ לְךָ עֲנִיּוּת וְקַטְנוּת וַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת, צָרוֹת וּמַכְאוֹבִים, וְנִסְתָּרִים מִמְּךָ הָאוֹרוֹת, וְחֹשֶׁךְ בַּעֲדְךָ, וְאֵינְךָ מַרְגִּישׁ שׁוּם טַעַם בְּחַיֶּיךָ, וְאַתָּה מְיֻאָשׁ כָּל־כָּךְ, עַד אֲשֶׁר עוֹלוֹת לְךָ תָּמִיד בְּדַעְתְּךָ מַחֲשָׁבוֹת שֶׁל לְאַבֵּד עַצְמְךָ לָדַעַת, חַס וְשָׁלוֹם, מֵרֹב מְרִירוּת וְעַקְמוּמִיּוּת שֶׁבִּלְבָבְךָ. וְעַל־כֵּן צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, שֶׁעִקַּר תִּקּוּנְךָ הוּא רַק עַל־יְדֵי הִתְקָרְבוּת אֶל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁבַּדּוֹר הַזֶּה, כִּי צַדִּיק נִקְרָא רַק מִי שֶׁשּׁוֹמֵר אֶת בְּרִיתוֹ. וְעִקַּר קְדֻשַּׁת הַצַּדִּיקִים הוּא רַק עַל־יְדֵי שְׁמִירַת הַבְּרִית; וְעַל־כֵּן בָּזֶה שֶׁתִּזְכֶּה לְהִתְקָרֵב

אֶל הַצַּדִּיקִים, הֵם יַכְנִיסוּ בְּךָ תִּקְוָה טוֹבָה, וְיָאִירוּ אֶת עֵינֶיךָ אֵיךְ לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ; וְלָכֵן אַתָּה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם — לְחַפֵּשׂ אַחַר הַצַּדִּיקִים וְהַחֲכָמִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁבַּדּוֹר הַזֶּה, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהִתְקָרֵב אֲלֵיהֶם, וְהֵם יְחַזְּקוּ וְיַאַמְצוּ אוֹתְךָ, אֵיךְ לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וִילַמְּדוּ אוֹתְךָ עֵצוֹת וּדְרָכִים וּנְתִיבוֹת חֲדָשׁוֹת, אֵיךְ לְתַקֵּן אֶת כָּל אֲשֶׁר שִׁחַתָּ, וְהֵם יְשַׂמְּחוּ אוֹתְךָ בְּשִׂמְחָה אֲמִתִּית, שִׂמְחַת דְּבֵקוּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ; אַשְׁרֵי מִי שֶׁמִּתְקָרֵב אֲלֵיהֶם, וְאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ כְּלָל.

טו.

אָחִי הַיָּקָר! רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לְהַמְשִׁיךְ עָלֶיךָ אוֹר הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲשֶׁר זֶהוּ עִקַּר תִּקּוּן הַבְּרִית, כִּי הַפֶּשַׁע שֶׁל אָדָם מַכְנִיס כְּפִירָה בָּאָדָם (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אות אֱמוּנָה, סִימָן כב); וּבָזֶה שֶׁאָדָם חוֹטֵא, וּבִפְרָטִיּוּת בִּזְנוּת וּבְהוֹצָאַת זַרְעוֹ לְבַטָּלָה, נֶחֱשֶׁכֶת וְנִתְקָרֶרֶת מִמְּנוּ הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְעַל־כֵּן עִקַּר תִּקּוּן הַבְּרִית הוּא דַּיְקָא עַל־יְדֵי הָאֱרַת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁתְּמִיד תַּכְנִיס בְּדַעְתְּךָ אֱמֶת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתֵדַע שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מָלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וְאֵין דָּבָר קָטָן אוֹ דָּבָר גָּדוֹל, שֶׁלֹּא יִהְיֶה מֻשְׂגָּח בְּהַשְׁגָּחָתוֹ הַפְּרָטִי פְּרָטִית, וּבִידִיעוֹת אֵלּוּ דַּיְקָא תִּזָּכֶה

לְתַקֵּן אֶת כָּל מַה שֶּׁקִּלְקַלְתָּ; וְלִזְכּוֹת לְהַגִּיעַ לָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, הוּא עַל־יְדֵי אֲמִירַת תְּהִלִּים וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, שֶׁפּוֹתַחַת אֶת כָּל הַשְּׁעָרִים הַסְּגוּרִים מִמֶּנּוּ, וּמַכְנִיסָה בּוֹ הִתְעוֹרְרוּת לִתְשׁוּבָה, וּמַדְבֶּקֶת אוֹתוֹ אֶל הָאוֹת וְהַשַּׁעַר הַשַּׁיָּךְ לוֹ (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן עג); עַל־כֵּן רְאֵה לִהְיוֹת רָגִיל הַרְבֵּה בַּאֲמִירַת תְּהִלִּים, כִּי תְּהִלִּים מְסֻגָּל לִתְשׁוּבָה, וְעַל־יְדֵי אֲמִירַת תְּהִלִּים תִּזְכֶּה לֶאֱמוּנָה, וְעַל־יְדֵי אֱמוּנָה יְכַפֵּר לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל עֲוֹנוֹתֶיךָ שֶׁחָטָאתָ בִּפְגָמֵי הַבְּרִית — בִּזְנוּת וּבְהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה. אָחִי, אָחִי! רְאֵה אֵיךְ שֶׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ הַיָּמִים וְהַלֵּילוֹת, בַּמֶּה אַתָּה מְבַלֶּה אוֹתָם — בְּהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה אוֹ בִּזְנוּת, וְעַל־יְדֵי־זֶה אַתָּה מַחֲלִישׁ אֶת כֹּחֲךָ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת קנב:): כָּל הַשָּׁטוּף בְּזִמָּה — זְקָנָה קוֹפֶצֶת עָלָיו; וּמוּבָא בַּשֻּׁלְחָן עָרוּךְ (אֹרַח חַיִּים, סִימָן רמ), שֶׁעַל־יְדֵי הוֹצָאַת זַרְעוֹ לְבַטָּלָה — מְקַלְקֵל אֶת חַיָּיו, וּמַחֲלִישׁ אֶת כֹּחוֹתָיו, וְנֶחֱשָׁךְ מְאוֹר עֵינָיו, וְהַרְבֵּה מַכְאוֹבִים מְסוֹבְבִים אוֹתוֹ; וְעַל־כֵּן רְאֵה לְהִתְיַשֵּׁב בְּדָבָר זֶה — הַאִם כְּדַאי לְךָ לְבַלּוֹת כָּךְ אֶת הַיָּמִים וְהַלֵּילוֹת, בִּשְׁטוּת סְרוּחָה כָּזוֹ?! הֲלֹא מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ רַק מְעַט דַּעַת — יוֹדֵעַ, שֶׁכָּל תַּאֲוַת נְאוּף — לָרוּץ אַחַר נָשִׁים, הִיא שְׁטוּת גְּדוֹלָה וּמַעֲשֶׂה בְּהֵמָה מַמָּשׁ; וְעַל־כֵּן רְאֵה, אָהוּבִי, אָחִי! לָשׁוּב עַכְשָׁו אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִתְחָרֵט עַל מַעֲשֶׂיךָ הָרָעִים, וּתְקַבֵּל עַל

עַצְמְךָ לֹא לָשׁוּב עוֹד לְמַעֲשֶׂיךָ הָרָעִים, וְתִבְרַח לְךָ מֵהַחֲבֵרִים הָרָעִים שֶׁקִּלְקַלְתָּ עִמָּהֶם, וְתַתְחִיל לִלְמֹד אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי כָּל הַנּוֹתֵן דִּבְרֵי תּוֹרָה עַל לִבּוֹ, מְבַטְּלִין מִמֶּנּוּ הָרְהוּרֵי זְנוּת (אָבוֹת דְּרַבִּי נָתָן); וְהַתּוֹרָה מְטַהֶרֶת אֶת הָאָדָם מִן הָעֲבֵרוֹת שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ, וּמְקָרַבְתּוֹ אֲלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְאִירָה עָלָיו אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְעַשֶּׁרֶת אוֹתוֹ בַּעֲשִׁירוּת גַּשְׁמִית וְרוּחָנִית גַּם יַחַד. עַל־כֵּן כַּלֵּךְ כְּבָר מֵהֶרְגֵּלֶיךָ הָרָעִים, וּבְרַח לְךָ אֶל מְקוֹם תּוֹרָה, וְתִרְאֶה לִלְמֹד תּוֹרָה, וְאָז אֲפִלּוּ שֶׁעֲדַיִן עוֹבֵר עָלֶיךָ מַה שֶּׁעּוֹבֵר בְּנִאוּף, וּבוֹעֶרֶת בְּךָ תַּאֲוָה זוֹ, אֲבָל עַל־יְדֵי רִבּוּי שְׁקִידָה בַּתּוֹרָה, תִּזְכֶּה סוֹף כָּל סוֹף לְבַטֵּל מִמְּךָ אֶת כָּל הָרָע שֶׁנִּכְנַס וְנִדְבַּק בְּךָ, כִּי מַעֲלַת לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה עוֹלָה עַל הַכֹּל.

יז.

אָחִי, אָחִי! עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי כָּל הַבְּזָיוֹנוֹת וְהַחֲלִישׁוּת הַדַּעַת, הַצַּעַר וְעַגְמַת הַנֶּפֶשׁ שֶׁיֵּשׁ לְךָ, הַכֹּל נִמְשָׁךְ לְךָ רַק מִפְּגָמֵי הַבְּרִית שֶׁלְּךָ, שֶׁחָטָאתָ בְּהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה וּבִזְנוּת וּבְהָרְהוּרִים רָעִים, וּבְכָל מִינֵי נְאוּף, רַחֲמָנָא לִצְלָן, כִּי אֵין הַבּוּשׁוֹת וְהַבְּזָיוֹנוֹת בָּאִים לָאָדָם, אֶלָּא בִּשְׁבִיל חֵטְא עֲרָיוֹת. וְעִקַּר הַתִּקּוּן הוּא — עַל־יְדֵי תְּשׁוּבָה, לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלָבוֹא לְפָנָיו, וּלְהַרְגִּיל אֶת

עַצְמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלָשׁוֹן שֶׁמְּדַבְּרִים בָּהּ, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מַה שֶּׁעָשָׂה בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ. מָה אֹמַר לְךָ! אֵין עוֹד תְּשׁוּבָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזּוֹ — כְּדָבָר זֶה, הַיְנוּ שֶׁאָדָם בָּא וּמִתְוַדֶּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְסַפֵּר אֶת כָּל לִבּוֹ וְכָל מַעֲשָׂיו לְפָנָיו, עַד שֶׁאָמְרוּ בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (חֵלֶק א׳, נו.): כָּל מִי שֶׁמּוֹדֶה עַל חֲטָאָיו וּמִתְוַדֶּה עֲלֵיהֶם, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹזֵר לוֹ, וּמוֹחֵל עַל כָּל עֲווֹנוֹתָיו, וּמִי שֶׁמִּתְוַדֶּה עַל חֲטָאָיו אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֵין עָלָיו שׁוּם דִּינִין, וְשׁוּם בִּרְיָה לֹא יְכוֹלָה לְהָרַע לוֹ, כִּי הוּא נִמְסָר רַק בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ; עַל־כֵּן רְאֵה לַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו אֶת כָּל לִבְּךָ, וְתִשְׁתֹּק וְתִדֹּם לְכָל הַמְחָרְפִים וְהַמְבַזִּים אוֹתְךָ, וּתְקַבֵּל הַכֹּל בְּאַהֲבָה לְמַעַן יְכַפְּרוּ עֲווֹנוֹתֶיךָ; כִּי בְּשָׁעָה שֶׁעוֹבְרוֹת עַל הָאָדָם בּוּשׁוֹת וַחֲרָפוֹת, בִּזְיוֹנוֹת וּשְׁפִיכוּת דָּמִים, וְהוּא שׁוֹתֵק וְדוֹמֵם, וְאֵינוֹ עוֹנֶה לִמְחָרְפוֹ וְלִמְבַזּוֹ שׁוּם דָּבָר, רַק בָּא בְּלֵב נִשְׁבָּר וְנִדְכֶּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמִתְוַדֶּה עַל עֲווֹנוֹתָיו, וְאוֹמֵר: "צַדִּיק הוּא ה׳, כִּי פִיהוּ מָרִיתִי, צַדִּיק ה׳ בְּכָל דְּרָכָיו, וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו, צַדִּיק אַתָּה ה׳, וְיָשָׁר מִשְׁפָּטֶיךָ", אֵין לְשַׁעֵר וְאֵין לְסַפֵּר מַה שֶּׁנַּעֲשֶׂה אָז בָּרֶגַע הַהוּא בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, כִּי יוֹצְאִים כְּרוּזִין לְמַעְלָה: "אַשְׁרֵי הָאִישׁ הַחוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אַשְׁרֵי הָאִישׁ הַמְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ עֹל מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אַשְׁרֵי הָאִישׁ הַמַּמְשִׁיךְ וּמַשְׁרֶה אֶת הַשְּׁכִינָה בָּעוֹלָם הַבָּא, אַשְׁרֵי

חֶלְקוֹ, חֶלְקוֹ הוּא בְּחֶלֶק הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא״; יְהִי כְבוֹד
ה׳ לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן!

תַּם וְנִשְׁלַם, שֶׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם:

קוּנְטְרֵס

טָהֳרַת הַבְּרִית

יְחַזֵּק וְיַאֲמֵץ אֶת אֵלּוּ שֶׁנִּפְלוּ וְנִכְשְׁלוּ בְּכָל מִינֵי פְּגָמֵי הַבְּרִית,
רַחֲמָנָא לִצְלַן, וְיַגְלֶה לָהֶם עֵצוֹת וְהִתְחַזְּקוּת וְהַנְהָגוֹת יְשָׁרוֹת
אֵיךְ לְטַהֵר אֶת בְּרִיתָם, וְלַחֲזֹר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּלְהַמְשִׁיךְ עֲלֵיהֶם
הָאַרַת זִיו שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

❖

בָּנוּי וּמְיֻסָּד עַל־פִּי דִּבְרֵי

רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן

בּוּצִינָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ

רַבִּי **נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב,** זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

וְעַל־פִּי דִּבְרֵי תַּלְמִידוֹ, מוֹרֵנוּ

הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ, אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רָז לֹא אָנִיס לֵיהּ

רַבִּי **נָתָן מִבְּרֶסְלֶב,** זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

וּמְשֻׁלָּב בְּפִסּוּקֵי תּוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמַאֲמְרֵי

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְרָשִׁים וְזֹהַר הַקָּדוֹשׁ

❖

הוּבָא לְדָפוּס עַל־יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב

עִיה״ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבַב״א

מוֹהֲרַא״שׁ נ״י אָמַר: כָּל מִי שֶׁזּוֹכֶה לִשְׁמֹר אֶת הַבְּרִית, רֵיחַ טָהֳרָה יוֹצֵא מִמֶּנּוּ, וְזוֹכֶה לְמַלְכוּת, כַּמּוּבָא בַּזֹּהַר (לֶךְ־לְךָ צג:): בְּשַׁעֲתָא דְּאָמַר לוֹן אֲנִי יוֹסֵף אֲחִיכֶם תָּוְהוּ. דְּחָמוּ לֵיהּ בְּמַלְכוּ עִלָּאָה, אָמַר יוֹסֵף מָלְכוּ דָּא, בְּגִין דָּא רַוַחְנָא לֵיהּ, גְּשׁוּ נָא אֵלַי וַיִּגָּשׁוּ, דְּאַחְזֵי לְהוּ הַאי קַיָּמָא דְּמֵילָה. אָמַר, דָּא גַּרְמַת לִי מָלְכוּ דָּא. בְּגִין דְּנַטְרִית לֵיהּ, מִכָּאן אוֹלִיפְנָא מָאן דְּנָטִיר לְהַאי אָת קַיָּמָא, מַלְכוּ אִתְנַטְרַת לֵיהּ; כִּי טָהֳרַת הַבְּרִית מֵבִיא לִידֵי מַלְכוּת.

(אִמְרֵי־מוֹהֲרַא״שׁ, חֵלֶק ב׳, סִימָן תתסו)

קוּנְטְרֵס

טָהֳרַת הַבְּרִית

א.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, אָחִי! כִּי פְּגַם הַבְּרִית הוּא עָוֹן חָמוּר מְאֹד, וּבִפְרָטִיּוּת לִשְׁפֹּךְ זַרְעוֹ עַל הָאָרֶץ — הוֹצָאַת זַרְעוֹ לְבַטָּלָה, זֶהוּ הֶעָוֹן הֶחָמוּר בְּיוֹתֵר בַּתּוֹרָה, כִּי מִכָּל טִפָּה וְטִפָּה יָכוֹל לִהְיוֹת נוֹצָר וָלָד, וְכַאֲשֶׁר הָאֲרִיכוּ חַכְמֵי הָרוֹפְאִים, שֶׁרוֹאִים בְּתוֹךְ הַזֶּרַע עַל־יְדֵי זְכוּכִית מַגְדֶּלֶת מַמָּשׁ וָלָד שָׁלֵם, עִם רֹאשׁ, גּוּף, יָדַיִם וְרַגְלַיִם, וְאֵיךְ שֶׁהֵם מִתְנוֹעֲעִים עִם חִיּוּת בְּשָׁעָה שֶׁהַזֶּרַע עֲדַיִן חַם; וְעַל־כֵּן מִי שֶׁנִּכְשָׁל וְחוֹטֵא בַּחֵטְא הַזֶּה, הֲרֵי הוּא מַמָּשׁ רוֹצֵחַ, וְהוֹרֵג אֶת בָּנָיו, שֶׁיְּכוֹלִים לְהֵעָשׂוֹת מִכָּל טִפָּה וְטִפָּה, וּבִשְׁבִיל זֶה הַחֵטְא שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה כָּל־כָּךְ חָמוּר, עַד שֶׁמּוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (פָּרָשַׁת וַיְחִי רִיט:), שֶׁעַל הַכֹּל מוֹעִילָה תְּשׁוּבָה רַק לֹא עַל חֵטְא זֶה, עַיֵּן שָׁם; וְיַעַן שֶׁבַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, קָדַם בִּיאַת מְשִׁיחֵנוּ צִדְקֵנוּ הִתְפַּשֵּׁט מְאֹד מְאֹד הַחֵטְא הַזֶּה, וְרַבִּים

נִכְשָׁלִים בּוֹ, וּבִפְרָטִיּוּת בְּנֵי הַנְּעוּרִים. לָזֹאת חָמַל עָלֵינוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְשָׁלַח לָנוּ אֶת נִשְׁמַת רַבֵּנוּ זַ״ל לָעוֹלָם, שֶׁבָּא לְתַקֵּן וּלְטַהֵר אֶת הַבְּרִית, בְּאֹפֶן שֶׁנִּזְכֶּה לְמֹחִין זַכִּים וּנְקִיִּים, כְּדֵי לְקַבֵּל אֶת הֶאָרַת הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, כִּי עַל־יְדֵי פְּגָמֵי הַבְּרִית נִתְקַלְקְלִים כְּלֵי הַמֹּחִין, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׂיג שׁוּם הַשָּׂגָה בְּהַשָּׂגַת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְהַצַּדִּיק מְטַהֵר אֶת הַבְּרִית, וְעַל־יְדֵי־זֶה מְמַלֵּא נִטְהָר הַמֹּחִין, וְזוֹכִים לִהְיוֹת כְּלִי לְקַבֵּל הַשָּׂגַת רוּחָנִיּוּת אֱלֹקוּת, שֶׁיְּמַשִּׁיךְ מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בְּעוֹלָם.

ב.

וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁבֶּאֱמֶת מוֹעִילָה תְּשׁוּבָה גַּם עַל פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וַאֲפִלּוּ אִם הִרְבָּה לְפָשַׁע בָּזֶה, חַס וְשָׁלוֹם, מוֹעִילָה לוֹ תְּשׁוּבָה, וְיָכוֹל לָצֵאת מֵהַבּוֹץ הַזֶּה שֶׁנָּפַל לְשָׁם, וּמַה שֶּׁכָּתוּב בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (הַנִּזְכָּר לָעֵיל), שֶׁאֵין מוֹעִילָה תְּשׁוּבָה עַל חֵטְא זֶה, יֵשׁ בָּזֶה סוֹד גָּדוֹל, וְרַק הוּא יוֹדֵעַ הַפְּשָׁט בָּזֶה (עֵץ שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן עא); כִּי בֶּאֱמֶת כָּל עִקַּר יְרִידַת נִשְׁמָתוֹ לָזֶה הָעוֹלָם בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֵלֶּה הָיְתָה רַק לְתַקֵּן אֶת תִּקּוּן הַכְּלָלִי, שֶׁהוּא תִּקּוּן הַבְּרִית, כִּי זֶה הָעִקָּר וְהַיְסוֹד שֶׁהַכֹּל תָּלוּי בּוֹ, כִּי פְּגַם הַבְּרִית זֶה כְּלַל כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (פָּרָשַׁת מִקֵּץ קצז.): כָּל מָאן דְּנָטִיר בְּרִית

קְדִישָׁא, כְּאִלּוּ קַיֵּים אוֹרַיְתָא קַדִּישָׁא כֻּלָּא, דְּהָא בְּרִית שָׁקִיל כְּכָל אוֹרַיְתָא [כָּל מִי שֶׁשּׁוֹמֵר בְּרִיתוֹ, כְּאִלּוּ קַיֵּים אֶת כָּל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי שְׁמִירַת הַבְּרִית שְׁקוּלָה כְּכָל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ], עַיֵּין שָׁם; כִּי הַבְּרִית מְקֻשֶּׁרֶת אֶל הַמֹּחַ, וּכְשֶׁפּוֹגֵם בִּבְרִיתוֹ הוּא מְקַלְקֵל אֶת מֹחוֹ, וְעַל־יְדֵי קִלְקוּל מֹחוֹ, הוּא יָבוֹא לַעֲבֹר עַל כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ, עַד שֶׁיִּכָּפֵר בַּכֹּל, חַס וְשָׁלוֹם, כִּי אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה, אֶלָּא אִם כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת (סוֹטָה ג׃); וְאֵין לְךָ עוֹד דָּבָר שֶׁמְּשַׁגֵּעַ אֶת הָאָדָם, וּמַכְנִיס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת כְּמוֹ נְאוּף (עַיֵּין לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לו), שֶׁבִּשְׁבִיל זֶה אָמְרוּ הֲרוֹפְאִים, שֶׁרְפוּאָה לְמְשֻׁגָּע הוּא הַסַּרוּס, עַיֵּין שָׁם; וְדָבָר זֶה מְאֹד שָׁכִיחַ עַכְשָׁו בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֵלֶּה מֵרֹב הַפְּרִיצוּת וְהַהֶפְקֵרוּת שֶׁנַּעֲשִׂים בָּעוֹלָם, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִכְשָׁלִים בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה מְשַׁגֵּעַ אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, רַחֲמָנָא לִצְלָן.

ג.

וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר, שֶׁהַרְבֵּה צַדִּיקִים רָצוּ לַעֲמֹד עַל הַתִּקּוּן הַזֶּה — ׳תִּקּוּן הַכְּלָלִי׳, תִּקּוּן הַבְּרִית, וְלֹא זָכוּ לָזֶה, כִּי כַּמָּה וְכַמָּה צַדִּיקִים גְּדוֹלִים רָצוּ לַעֲמֹד עַל עִנְיָן זֶה, וְנִתְיַגְּעוּ לְמְצֹא לָזֶה תִּקּוּן גָּמוּר, וּקְצָתָם לֹא יָדְעוּ כְּלָל מַהוּ עִנְיָן זֶה, וּקְצָתָם הִתְחִילוּ לֵידַע קְצָת בְּעִנְיָן

תִּקּוּן זֶה, וְנִסְתַּלְּקוּ לְעוֹלָם בְּאֶמְצַע עָסְקָם בָּזֶה וְלֹא גָּמְרוּ, וְלִי עָזַר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁזָּכִיתִי לַעֲמֹד עַל זֶה בִּשְׁלֵמוּת (עַיֵּן שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן קמא); כִּי כָּל עִקַּר יְרִידַת נִשְׁמַת רַבֵּנוּ זַ״ל אֶל זֶה הָעוֹלָם הָיְתָה, אַךְ וְרַק לְטַהֵר אֶת הָעוֹלָם מִפְּגַם חֵטְא זֶה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עַל־יְדֵי פְּגַם הַמּקֹרָה, וְעַל־יְדֵי הַשְׁלָכַת זַרְעוֹ עַל הָאָרֶץ, וְעַל־יְדֵי זְנוּת וְנִאוּף, שֶׁכָּל זֶה הוּא חֵטְא דּוֹר הַמַּבּוּל, שֶׁהִשְׁחִיתוּ זַרְעָם עַל הָאָרֶץ, וְקִלְקְלוּ לְגַמְרֵי בִּבְרִיתָם בִּזְנוּת וּבְנִאוּף מְגֻנֶּה מְאֹד. וְרַבֵּנוּ זַ״ל בָּא לְתַקֵּן אֶת הָעוֹלָם וּלְטַהֲרוֹ מֵחֵטְא זֶה, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִזְכֶּה לִגְאֻלָּה שְׁלֵמָה; כִּי מֵרֹאשִׁית הַלֵּדָת מָשִׁיחַ הָיָה לְתַקֵּן עָוֹן זֶה, כִּי הַתְחָלַת הִתְגַּלּוּת מָשִׁיחַ הָיְתָה מִיהוּדָה, שֶׁהוֹלִיד מִתָּמָר אֶת פֶּרֶץ וְזֶרַח, וְהֵם הָיוּ הַתִּקּוּן שֶׁל עֵר וְאוֹנָן, שֶׁחֵטְאָם הָיָה בְּהַשְׁחָתַת זֶרַע לְבַטָּלָה. וְעַל־כֵּן הַצַּרְוָד דַּוְקָא יְהוּדָה לְהַמְשִׁיךְ נִשְׁמַת מָשִׁיחַ, כִּי תִּקּוּן חֵטְא וְעָוֹן זֶה תָּלוּי בְּמָשִׁיחַ (עַיֵּן לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, פְּרִיָּה וּרְבִיָּה, הֲלָכָה א׳, אוֹת י׳); וּבְמָה שֶׁקִּלְקְלוּ עֵר וְאוֹנָן, הֵצְרִכוּ לָבוֹא פֶּרֶץ וְזֶרַח לְתַקֵּן.

ד.

וְעַל־כֵּן אִם אַתָּה יוֹדֵעַ אֶת קִלְקוּלֶיךָ, אֵיךְ שֶׁקִּלְקַלְתָּ בִּבְרִיתְךָ, וְאַתָּה רוֹצֶה לְתַקֵּן מֻחָךְ, עָלֶיךָ לְהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל וְאֶל תַּלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר,

הַיּוֹדְעִים וּמְבִינִים הֵיטֵב אֶת הַתִּקּוּן הַזֶּה, וְעַל יָדָם תִּזָּכֶה לְהַגִּיעַ אֶל תִּקּוּנְךָ הַנִּצְחִי; כִּי רַבִּנוּ זַ״ל וְתַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים יְטַהֲרוּ לְךָ אֶת מֹחֲךָ, עַד שֶׁתִּהְיֶה נַעֲשֶׂה כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ הַשְׂרָאַת הַשְּׁכִינָה, וְעַל יָדָם תִּזָּכֶה לְהַגִּיעַ אֶל תִּקּוּן הַכְּלָלִי, לְתַקֵּן אֶת בְּרִיתְךָ וְאֶת כָּל חֲטָאֶיךָ שֶׁחָטָאתָ בָּזֶה הָעוֹלָם, כִּי קֹדֶם כָּל הַתִּקּוּנִים צְרִיכִים לְתַקֵּן אֶת הַתִּקּוּן הַכְּלָלִי, שֶׁהוּא תִּקּוּן הַבְּרִית, כִּי לְתַקֵּן אֶת כָּל הָעֲבֵרוֹת בִּפְרָטִיּוּת, זֶה הַרְבֵּה מְאֹד, וְכָבֵד עַל הָאָדָם, וְאִי אֶפְשָׁר לוֹ לְתַקֵּן אוֹתָן, כִּי יֵשׁ דְּקְדּוּקִים וּפְרָטִים רַבִּים בְּכָל לָאו וְלָאו, לָכֵן צָרִיךְ לְתַקֵּן קֹדֶם אֶת כְּלָלִיּוּת הַגִּידִים, שֶׁהוּא הַבְּרִית קֹדֶשׁ; כִּי יֵשׁ שָׁסָ״ה לָאוִין כְּנֶגֶד שָׁסָ״ה גִּידִין, וְעַל־יְדֵי כָּל חֵטְא וְלָאו שֶׁהוּא עוֹבֵר, הוּא מְקַלְקֵל אֵיזֶה גִּיד מִגִּידָיו, וּמַכְנִיס בּוֹ אֵיזוֹ מַחֲלָה וְחוֹלָאַת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וּכְפִי רִבּוּי הָעֲבֵרוֹת שֶׁעָבַר עַל הַלָּאוִין, כְּמוֹ־כֵן קִלְקֵל גִּידָיו, וְנִסְתַּמָּה תַּהֲלוּכַת הַדָּמִים שֶׁהִיא הַחִיּוּת אֱלֹקוּת, וְעַכְשָׁו כְּשֶׁרוֹצֶה לְתַקְּנָם, קָשֶׁה וְכָבֵד לוֹ לְכַוֵּן הֵיטֵב אֵיזֶה גִּיד עָלָיו לְתַקֵּן. עַל־כֵּן צָרִיךְ קֹדֶם לְתַקֵּן אֶת כְּלָלִיּוּת הַגִּידִים שֶׁהוּא הַבְּרִית, וְאָז עַל־יְדֵי תִּקּוּן הַבְּרִית שֶׁהוּא כְּלָלִיּוּת הַגִּידִין, נִתְתַּקְּנִים מְמֵילָא כָּל הַלָּאוִין שֶׁעָבַר (עֵץ לְקוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כט);
וּבִשְׁבִיל זֶה נִקְרָא תִּקּוּן חֵטְא זֶה בְּשֵׁם ׳תִּקּוּן הַכְּלָלִי׳, כִּי הוּא כְּלָלִיּוּת כָּל הַחֲטָאִים שֶׁבְּכָל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ.

ה.

וְיַעַן שֶׁכָּל תִּקּוּנְךָ הוּא עַל־יְדֵי רַבֵּנוּ זַ״ל וְתַלְמִידָיו שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר, אֲשֶׁר הֵם מְגַלִּים וּמְפָרְסְמִים אֶת לְמוּדוֹ הַנִּפְלָא שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, עָלֶיךָ לְהִתְקָרֵב אֲלֵיהֶם, וְהֵם יַעְזְרוּ לְךָ לָצֵאת מֵהַבּוֹץ וְהַחֹשֶׁךְ שֶׁנִּלְכַּדְתָּ בּוֹ. אַךְ עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי לֹא בְּנָקֵל יִהְיֶה לְךָ לְהִתְקָרֵב אֲלֵיהֶם, כִּי מֻרְכָּב חֲטָאִים שֶׁחָטָאתָ בְּפֶגֶם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, בָּרָאתָ מַשְׁחִיתִים, שֶׁמִּתְלַבְּשִׁים בִּבְנֵי אָדָם הַמּוֹנְעִים מִלְּהִתְקָרֵב אֶל רַבֵּנוּ זַ״ל וְאֶל תַּלְמִידָיו, וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁהֵם מוֹצִיאִים כָּל מִינֵי שֵׁם רַע עֲלֵיהֶם, וּמְדַבְּרִים כָּל דָּבָר אָסוּר עֲלֵיהֶם (עַפְרָא לְפוּמַיְהוּ), וְעַל־כֵּן כָּל מַה שֶּׁאַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁחָטָאתָ וּפָגַמְתָּ וְקִלְקַלְתָּ יוֹתֵר בִּבְרִיתְךָ, תִּשְׁמַע יוֹתֵר שֶׁמְּדַבְּרִים עַל רַבֵּנוּ זַ״ל וְתַלְמִידָיו, כִּי זֶה עִקַּר הַבְּחִירָה וְהַנִּסָּיוֹן שֶׁלְּךָ; כִּי בֶּאֱמֶת עָלֶיךָ לִזְכֹּר, שֶׁבְּוַדַּאי הַקָּדוֹשׁ (הַנִּזְכָּר לָעֵיל) מוּבָא, שֶׁאֵין מוֹעִילָה עַל הַחֵטְא הַזֶּה שׁוּם תְּשׁוּבָה, אַךְ זֶה יִהְיֶה עִקַּר הַנִּסָּיוֹן שֶׁלְּךָ, שֶׁיִּהְיֶה הַהֶכְרֵחַ לְךָ לִשְׁמֹעַ הִתְנַגְּדוּת וּמְרִיבוֹת עַל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, יַעַן שֶׁפָּגַמְתָּ בְּטִפֵּי מֹחַךְ, וְאִם לֹא תִּהְיֶה בַּטֵּל, רַק תַּאֲמִין שֶׁכָּל הַמְּרִיבוֹת וְהַמַּחֲלֹקֶת שֶׁאַתָּה שׁוֹמֵעַ זֶה רַק בִּשְׁבִיל עֲוֹונוֹתֶיךָ, וְלֹא תֹּאבֶה וְלֹא תִּשְׁמַע לָהֶם, אָז דַּיְקָא יִהְיֶה לְךָ תִּקּוּן (עֵין לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ה׳): מִי שֶׁפָּגַם בִּבְרִיתוֹ, בִּפְרָט בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה שֶׁל

הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, רָאוּי לְהַרְחִיקוֹ מִלָּשׁוּב בִּתְשׁוּבָה, כִּי עָלָיו נֶאֱמַר (מִשְׁלֵי ב׳): ״כָּל בָּאֶיהָ לֹא יְשׁוּבוּן, וְלֹא יַשִּׂיגוּ אָרְחוֹת חַיִּים״; אֲבָל תֹּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁמַּרְגִּישׁ זֹאת, שֶׁכָּל הַמַּחֲלֶקֶת וְהַמְּרִיבוֹת שֶׁשּׁוֹמֵעַ, זֶה רַק בִּשְׁבִילוֹ, וְחוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה, וְאֵינוֹ מַשָּׂא אָזְנוֹ קַשֶּׁבֶת לְכָל הָרָע וְהַהִתְנַגְּדוּת שֶׁשּׁוֹמֵעַ, אָז יִהְיֶה לוֹ תִּקּוּן נִפְלָא. אַךְ זֶהוּ הַנִּפָּיוֹן הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר, כִּי בְּהֶכְרֵחַ לִשְׁמֹעַ לְכָל מִי שֶׁפָּגַם בִּבְרִיתוֹ, בְּפֶרֶט בְּחַטָּא הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, דִּבְרֵי מְרִיבוֹת וְהִתְנַגְּדוּת וּמַחֲלֹקֶת (עֵץ לְקוּטֵי־הֲלָכוֹת, תְּפִלִּין, הֲלָכָה ד׳, אוֹת ד׳), וְאִם אֵין לְךָ שֵׂכֶל, אֲזַי תִּתְרַחֵק וְתִפֹּל בְּנוּקְבָא דְּתְהוֹמָא רַבָּה, בְּלִי שׁוּם תִּקָּנָה כְּלָל; וְעַל־כֵּן חוּס וַחֲמֹל עַל נַפְשְׁךָ, וּרְאֵה לִמְסֹר נַפְשְׁךָ לְהִשָּׁאֵר אֶצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל וְאֶצֶל תַּלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ חֲזָקָה בְּיוֹתֵר, כִּי בְּהֶכְרֵחַ לְכָל מִי שֶׁרוֹצֶה לְהִשָּׁאֵר אֶצְלוֹ, לִמְסֹר נַפְשׁוֹ בַּעֲבוּר זֶה (עֵץ לְקוּטֵי־הֲלָכוֹת, הֶכְשֵׁר כֵּלִים, הֲלָכָה ד׳, אוֹת כג), וְאַל תִּשְׁמַע אֶל שׁוּם דִּבְרֵי הִתְנַגְּדוּת וּמְרִיבוֹת כְּלָל, רַק תָּמִיד תִּסְתַּכֵּל עַל עַצְמְךָ, וּזְכֹר הֵיטֵב מַעֲשֶׂיךָ וּמַה שֶּׁפָּגַמְתָּ בַּבְּרִית, וְסוֹף כָּל סוֹף מִי עוֹזֵר לְךָ וּמִי לֹא. וְעַל־יְדֵי יְשׁוּב הַדַּעַת הַזֶּה, בְּוַדַּאי תִּשָּׁאֵר אֶצֶל רַבֵּנוּ זַ״ל וְאֶצֶל תַּלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים.

ו.

וְהִנֵּה עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי הַיְסוֹד וְהָעִקָּר שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁהוּא הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, מַכְנִיס בְּמִקְרָבָיו, הִיא מִדַּת הָאֱמוּנָה, שֶׁהִיא כְּלַל כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קיט): ״כָּל מִצְוֹתֶיךָ אֱמוּנָה״; וּמִדַּת הָאֱמוּנָה הִיא עִקַּר תִּקּוּן הַבְּרִית, כִּי הָאֱמוּנָה הִיא מִדַּת הַמַּלְכוּת שֶׁנִּקְרֵאת נוּקְבָא, וּכְשֶׁאָדָם חוֹטֵא בְּפֶגַם הַבְּרִית, הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, הֲרֵי זֶה נוֹטֶה וּמַפְרִיד אֶת הַבְּרִית מִמַּלְכוּת, וְזֶה עִקַּר פְּגָמוֹ; כִּי הָיָה צָרִיךְ לְיַחֵד וּלְזַוֵּג עַצְמוֹ, וְהוּא הִפְרִיד בֵּינֵיהֶם, עַל־כֵּן פְּגָמוֹ גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד. וְהַצַּדִּיק הָאֱמֶת הָעוֹסֵק לְתַקֵּן זֹאת, הוּא חוֹזֵר וּמְקַשֵּׁר אֶת הַיְסוֹד אֶל הַמַּלְכוּת, וּמֵאִיר אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וּבָזֶה נִתְתַּקֵּן הַפֶּגָם; וְעַל־כֵּן עָלֶיךָ לָדַעַת, אִם קִלְקַלְתָּ בִּבְרִיתְךָ, וְהִפְרַדְתָּ אֶת הַיְסוֹד מֵהַמַּלְכוּת, וְשָׁפַכְתָּ זַרְעֲךָ לְבַטָּלָה, עִקַּר תִּקּוּנְךָ הוּא — עַל־יְדֵי תִּקּוּף הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, לִהְיוֹת חָזָק וְאַמִּיץ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, לֵידַע שֶׁהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וּבָזֶה שֶׁתַּכְנִיס עַצְמְךָ בְּתוֹךְ הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, בָּזֶה תַּחֲזִיר וּתְיַחֵד אֶת הַמַּלְכוּת אֶל הַיְסוֹד, וְתִזְכֶּה לְתַקֵּן אֶת פְּגָמֵי הַבְּרִית שֶׁלְּךָ, פְּגַם טִפֵּי הַמּחַ שֶׁהוֹצֵאתָ לְבַטָּלָה, וּתְקַבֵּץ אֶת כָּל הַנִּצוֹצוֹת וְהַטִּפּוֹת שֶׁנִּתְפַּזְּרוּ וְנָפוֹצוּ, וְתַחֲזִירָם אֶל הַקְּדֻשָּׁה; כִּי מִדַּת הָאֱמוּנָה, זֶה בְּעַצְמוֹ בִּנְיַן הָאֱמוּנָה

הַקְּדוֹשָׁה, וְעַל־כֵּן בָּזֶה שֶׁתִּקַּבֵּל מֵרַבֵּנוּ זַ״ל מִדַּת הָאֱמוּנָה, בָּזֶה בְּעַצְמוֹ תִּזְכֶּה לְתַקֵּן אֶת אֲשֶׁר שִׁחַתָּ.

ז.

וְעִקַּר הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה הִיא בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת, לֵידַע כִּי הַכֹּל לַכֹּל אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְאֵין אָדָם נוֹקֵף אֶצְבָּעוֹ מִלְּמַטָּה, אֶלָּא אִם־כֵּן מַכְרִיזִים עָלָיו מִלְּמַעְלָה (חֻלִּין ז׃), וְאֵין אָדָם נוֹגֵעַ בַּמֶּה שֶׁמּוּכָן לַחֲבֵרוֹ אֲפִלּוּ כְּמֹלֹא נִימָא, וְאֵין מַלְכוּת נוֹגַעַת בְּמַלְכוּת חֲבֶרְתָּהּ, וַאֲפִלּוּ רֵישׁ גָּרְגִּיתָא מִן שָׁמַיָּא מַנּוּ לֵיהּ (בְּרָכוֹת נח.), (הַיְנוּ אֲפִלּוּ מִמֶּנָּה קָטָן גַּם הוּא מִן הַשָּׁמַיִם מְקַיְּמִים אוֹתוֹ), וַאֲפִלּוּ צִפֳּרָא קָלִילָא (צִפּוֹר קְטַנָּה) מִבְּלָעֲדֵי שְׁמַיָּא לֹא מִתַּצְדָּא (מִבְּלִי רְשׁוּתוֹ יִתְבָּרַךְ לֹא תִּהְיֶה נְצוֹדָה), וְכָל שֶׁכֵּן בַּר אֱינָשׁ (מִכָּל שֶׁכֵּן בֶּן אָדָם) (יְרוּשַׁלְמִי שְׁבִיעִית); הַיְנוּ שֶׁאֵין שׁוּם דָּבָר שֶׁיִּהְיֶה מְקֻרֶה וְטֶבַע, הַכֹּל מֻשְׁגָּח רַק בְּהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה עִקַּר שְׁלֵמוּת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, אָז יִפְתַּח פִּיו לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, כִּי בָּזֶה שֶׁהָאָדָם מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת בִּשְׂפַת הָאֵם שֶׁלּוֹ, בָּזֶה מְגַלֶּה אֶת טֹהַר אֱמוּנָתוֹ, אֵיךְ שֶׁהוּא מַאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא נִמְצָא וְאֵין זוּלָתוֹ נִמְצָא, כִּי הַדִּבּוּר וְהַשִּׂיחָה מְגַלִּים אֶת לִבּוֹ,

שֶׁהוּא מַאֲמִין, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עוֹמֵד עָלָיו, וּמַשְׁגִּיחַ עַל עִנְיָנָיו, כִּי בָּזֶה שֶׁהָאָדָם זוֹכֶה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, נִפְתָּח לוֹ מֹחוֹ, וּמַרְגִּישׁ יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל זֶה הוּא תִּקּוּן הַבְּרִית. וְעַל־כֵּן מִי שֶׁיּוֹדֵעַ הֵיטֵב נִגְעֵי לְבָבוֹ וּמַכְאוֹבָיו, וְיוֹדֵעַ שֶׁפָּגַם בִּבְרִיתוֹ, וּבִפְרָטִיּוּת שֶׁהִפְרִיד עַצְמוֹ מִבַּת זוּגוֹ, וְשָׁפַךְ זַרְעוֹ עַל הָאָרֶץ, וּבָזֶה פָּגַם, שֶׁהִפְרִיד הַיְסוֹד מֵהַמַּלְכוּת, עִקַּר תִּקּוּנוֹ — שֶׁיְּחַזֵּר וְיַקְשֵׁר וְיַיחֵד וְיַזֵּג אֶת הַיְסוֹד אֶל הַמַּלְכוּת. וְאֶל זֶה יִזְכֶּה עַל־יְדֵי שֶׁיְּדַבֵּר הַרְבֵּה עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְכָל שֶׁיְּרַבֶּה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, יוֹתֵר יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ לְתִקּוּן נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד, אַשְׁרֵי לוֹ!

ח.

וְהִנֵּה שַׁבַּת־קֹדֶשׁ נִקְרֵאת מִדַּת הַמַּלְכוּת, כִּי הִיא יוֹם שְׁבִיעִי, הוּא הַסְּפִירָה הַשְּׁבִיעִית, וְהַשִּׁשָּׁת יָמִים הֵם הַשִּׁשָּׁה קְצָווֹת, שֶׁכֻּלָּם כְּלוּלִים בִּיסוֹד; וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵי שְׁמִירַת שַׁבָּת בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוּת, בָּזֶה חוֹזֵר וּמְיַחֵד אֶת הַיְסוֹד, שֶׁהֵם שִׁשָּׁת יְמֵי הַחֹל, אֶל הַמַּלְכוּת, שֶׁהִיא הַשַּׁבָּת. וְעַל־כֵּן כָּל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁפָּגַם בְּקֹדֶשׁ הַבְּרִית, וּבִפְרָטִיּוּת בְּהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עָלָיו לְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ לִשְׁמֹר שַׁבַּת־קֹדֶשׁ בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוּת, וְיִהְיֶה נִזְהָר מְאֹד בִּלְמוּד הִלְכוֹת שַׁבָּת בְּכָל יוֹם וָיוֹם, כִּי הֵן רַבּוֹת מְאֹד,

וְאִם לֹא יִלְמַד בָּהֶן, לֹא יִמָּלֵט שֶׁלֹּא יָבוֹא לִידֵי חִלּוּל שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, כִּי כְּשֶׁיִּלְמַד, יִהְיֶה נַעֲשֶׂה בָּקִי בְּהִלְכוֹת שַׁבָּת, וּכְשֶׁתָּבוֹא שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, יִזְכֶּה לְשָׁמְרָהּ הֵיטֵב, אֲשֶׁר זֶהוּ חִבּוּר הַיְסוֹד אֶל הַמַּלְכוּת, שֶׁהוּא תִּקּוּן נִפְלָא וְנוֹרָא לְפָנֵם הַבְּרִית. וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁרָאוּי לְכָל אֶחָד לְתַפֵּס מְצָוָה אַחַת וְלִשְׁמֹר אוֹתָהּ מְאֹד מְאֹד בְּכָל הַדִּקְדּוּקִים, כְּעֵין שֶׁמָּצִינוּ בַּגְּמָרָא (שַׁבָּת קיח:): אָבִיךְ בְּמֵאי זָהִיר טְפֵי (עֵין שִׁיחוֹת־הָרַ״ן, סִימָן רלה); וְעַל־כֵּן מִי שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁפָּגַם וְנִכְשַׁל בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, יִהְיֶה זָהִיר וְנִזְהָר מְאֹד מְאֹד בְּמִצְוַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְיִהְיֶה שָׂמֵחַ מְאֹד מְאֹד כָּל הַשַּׁבָּת־קֹדֶשׁ (עֵין לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן יז), וְאַף שֶׁשְּׁחוֹרָה אֲנִי בִּימוֹת הַחֹל, אֲבָל — וְנָאוָה אֲנִי בְּשַׁבָּת (כַּמּוּבָא בְּמִדְרָשׁ שִׁיר הַשִּׁירִים, פָּרָשָׁה א׳, סִימָן לו), וְאָמְרוּ: טוֹב מְלֹא כַף נַחַת — זֶה יוֹם הַשַּׁבָּת, מִמְּלֹא חָפְנַיִם עָמָל — אֵלֶּה שֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה. תֵּדַע לְךָ, שֶׁאֵין יִשְׂרָאֵל נִגְאָלִין אֶלָּא בִּזְכוּת שַׁבָּת (עֵין מִדְרָשׁ רַבָּה, פָּרָשַׁת וַיִּקְרָא, פָּרָשָׁה ג׳, סִימָן א׳); הֵינוּ, אַף שֶׁנִּכְשָׁל בַּמֶּה שֶׁנִּכְשָׁל בְּשֵׁשֶׁת יְמֵי הַחֹל, עַל־כָּל־פָּנִים יִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד עַל קְדֻשַּׁת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְזֶהוּ תִּקּוּן נִפְלָא לִפְגַם הַבְּרִית; וּמִי יִתֵּן, שֶׁיִּזְכֶּה גַּם לְסַיֵּם עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה פְּרָקִים מִמִּשְׁנָיוֹת שַׁבָּת, וִיחַלְּקֵם לִשְׁמוֹנָה פְּרָקִים בְּכָל סְעֻדָּה, וְזוֹ סְגֻלָּה לְהַמְשִׁיךְ בּוֹ נְשָׁמָה, כִּי מִשְׁנ״ה אוֹתִיּוֹת נְשָׁמ״ה, וְכָךְ נוֹהֲגִים יִרְאֵי הַשֵּׁם — לִלְמֹד בְּכָל סְעֻדָּה מִשְּׁלֹשׁ הַסְּעֻדּוֹת שְׁמוֹנָה

פְּרָקִים, וְכָךְ הֵם מְסַיְּמִים עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה פְּרָקִים, אַשְׁרֵיהֶם וְאַשְׁרֵי חֶלְקָם! וְהוּא תִּקּוּן נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד, וְאַשְׁרֵי הַמְכַבֵּד אֶת הַשַּׁבָּת, אַשְׁרֵי הַמְשַׁמֵּר אֶת הַשַּׁבָּת, אַשְׁרֵי הַשָּׂמֵחַ בְּשַׁבָּת, וְאַשְׁרֵי הַמְעַנֵּג אֶת הַשַּׁבָּת, וְאָז הַשַּׁבָּת מְכַבַּדְתּוֹ, מְשַׁמַּרְתּוֹ, מְשַׂמַּחְתּוֹ וּמְעַנַּגְתּוֹ בְּנֹעַם זִיו אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ.

ט.

וְעָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי עִקַּר פְּגָמֵי הַבְּרִית בָּא מֵרְתֹחַת הַדָּמִים, כָּל אֶחָד כְּפִי עִנְיָנוֹ, וְהַדָּמִים נִתְהַוִּים מֵהַמִּבְחָר שֶׁבַּמַּאֲכָלִים, וְעַל־כֵּן מִי שֶׁרוֹצֶה לְהִנָּצֵל מֵרְתֹחַת הַדָּמִים, צָרִיךְ לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד מַה הוּא אוֹכֵל, וּלְהַוָּדֵעַ הֵיטֵב עַל כַּשְׁרוּת הַמַּאֲכָל, כִּי טֵבַע הָאֹכֶל — שֶׁמַּטְבִּיעַ אוֹתוֹ טֵבַע בְּאוֹכְלוֹ; וְעַל־כֵּן מִי שֶׁאֵינוֹ נִזְהָר בְּכַשְׁרוּת הַמַּאֲכָלִים, דָּמָיו נִתְעַכְּרִים לְגַמְרֵי, וְגוֹרֵם לוֹ רְתֹחַת הַדָּמִים, שֶׁמִּזֶּה בָּא נְאוּף, זְנוּת וְהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן; וְעַל־כֵּן אִם אַתָּה רוֹצֶה לְקָרֵר אֶת חֲמִימוּת דָּמֶיךָ, שְׁמֹר מְאֹד מֵהַיּוֹם מַה אַתָּה אוֹכֵל, וְשֶׁיִּהְיֶה הַמַּאֲכָל כָּשֵׁר בְּתַכְלִית הַכַּשְׁרוּת בְּלִי שׁוּם פְּקָפּוּקִים, וּבְשָׁעָה שֶׁאַתָּה אוֹכְלוֹ, רְאֵה לֶאֱכֹל בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ גָּדוֹל, כִּי שֻׁלְחָנוֹ שֶׁל אָדָם מְכַפֵּר וּמְטַהֵר אוֹתוֹ מִכָּל עֲוֹנוֹתָיו (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אות אֲכִילָה, סִימָן ב׳), וּכְשֶׁזּוֹכֶה לֶאֱכֹל בְּיִשּׁוּב

הַדַּעַת בְּלִי רַעֲבָתָנוּת, אָז זוֹכֶה שֶׁנִּזְדַּכְּכִין לוֹ דָּמָיו, וּמְמַיְלָא אֵינוֹ לָהוּט כָּל־כָּךְ אַחַר תַּאֲוַת נְאוּף, הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה; וּזְכֹר כְּלָל זֶה מְאֹד, כִּי הוּא מְאֹד מְאֹד מֻכְרָח, וּבִפְרָטִיּוּת מִי שֶׁטִּבְעוֹ בּוֹעֵר בְּתַבְעֵרָה עֲצוּמָה, שֶׁיִּרְאֶה לְקַדֵּשׁ אֶת אֲכִילָתוֹ, וְלֹא יֹאכַל כָּל הַבָּא לְיָדוֹ כִּבְהֵמָה מַמָּשׁ, חַס וְשָׁלוֹם.

י.

וְדַעַת לָנָבוֹן, שֶׁצָּרִיךְ לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד עַל "בִּרְכַּת הַנֶּהֱנִין" תְּחִלָּה וְסוֹף, שֶׁלֹּא יֹאכַל שׁוּם מַאֲכָל בְּלִי בָּרָכָה, וּכְשֶׁיֹּאמַר הַבְּרָכָה — יֹאמַר לְאַט וּבְכַוָּנַת פֵּרוּשׁ הַמִּלּוֹת, וְעַל כֻּלָּם — "בִּרְכַּת הַמָּזוֹן", יְזָהֵר מְאֹד מְאֹד לְבָרֵךְ מִתּוֹךְ הַסִּדּוּר דַּיְקָא, מִלָּה בְּמִלָּה, כִּי "בִּרְכַּת־הַמָּזוֹן" מַעֲלָתָהּ גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד. וְאָמְרוּ בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ, אַשְׁרֵי רָאוּי לָאָדָם לֶאֱכֹל כָּל מִינֵי מַעֲדַנִּים, הָעִקָּר שֶׁיְּבָרֵךְ "בִּרְכַּת־הַמָּזוֹן" בְּכַוָּנָה; וְעַל־כֵּן רְאֵה לִהְיוֹת זָהִיר בְּ"בִרְכַּת־הַמָּזוֹן" לְבָרֵךְ מִתּוֹךְ הַסִּדּוּר, וְזֶהוּ תִּקּוּן הַבְּרִית נוֹרָא וְנִפְלָא עַד מְאֹד, וּבִפְרָטִיּוּת בְּשָׁעָה שֶׁתֹּאמַר: "וְעַל בְּרִיתְךָ שֶׁחָתַמְתָּ בִּבְשָׂרֵנוּ", אָז תְּהַרְהֵר הַרְבֵּה בִּתְשׁוּבָה לְתַקֵּן הַכֹּל. וְאִם הָיִיתָ יוֹדֵעַ מַעֲלַת "בִּרְכַּת־הַמָּזוֹן", הָיִיתָ מְבָרֵךְ לְאַט וּבְכַוָּנָה, וְזֶה תִּקּוּן נִפְלָא עַד מְאֹד, וְכֵן כָּל הַבְּרָכוֹת שֶׁמְּבָרְכִים כָּל הַיּוֹם, צְרִיכִים לְבָרֵךְ בְּכַוָּנָה

גְּדוֹלָה וּבְפֵרוּשׁ הַמִּלּוֹת, וְהוּא תִּקּוּן נִפְלָא לְמִי שֶׁפָּגַם בַּבְּרִית — בְּהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, כִּי הַבְּרָכָה פּוֹתַחַת אֶת הַבְּרֵכָה הָעֶלְיוֹנָה שֶׁסָּתַם עַל־יְדֵי פְּגָמוֹ; אַשְׁרֵי הַמְבֹרָךְ בְּכָל יוֹם בִּכְוָנָה גְּדוֹלָה!

יא.

וְיַעַן שֶׁפָּגַם הַבְּרִית וּבִפְרָטִיּוּת הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הוּא שֶׁהִשְׁפִּיעַ אֶת הַהַשְׁפָּעָה לַחוּץ, עַל־כֵּן עִקַּר תִּקּוּנוֹ — עַל־יְדֵי צְדָקָה וָחֶסֶד לַעֲנִיִּים; וְעַל־כֵּן מִי שֶׁיּוֹדֵעַ אֶת נִגְעֵי וּמַכְאוֹבֵי נַפְשׁוֹ וּלְבָבוֹ, שֶׁשָּׁפַךְ זַרְעוֹ לְבַטָּלָה, שֶׁיַּרְגִּיל עַצְמוֹ בִּצְדָקָה וָחֶסֶד לַעֲנִיִּים, וִידַבֵּר עַל לִבָּם דִּבּוּרֵי נִחוּמִים וְהִתְחַזְּקוּת, וְיַאֲכִיל עֲנִיִּים בְּבֵיתוֹ, וְיִתֵּן לָהֶם מִלֹּא חָפְנָיו צְדָקָה. וְעַל כֻּלָּם — מִי שֶׁיּוֹדֵעַ שֶׁפִּזֵּר אֶת זַרְעוֹ לְבַטָּלָה, שֶׁיִּהְיוּ כָּל הַצְּדָקוֹת שֶׁלּוֹ לְמַעַן הַדָּפֶסֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, וִיפַזֵּר אֶת הַסְּפָרִים בְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וְיָרוּץ וְיִרְדֹּף אַחַר אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְזַכּוֹתָם בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, כִּי בָּזֶה שֶׁיִּהְיוּ לָהֶם כְּבָר סִפְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל, מִמֵּילָא יִתְרַחֵב לִבָּם, וְיִתְּנוּ צְדָקָה בִּשְׁתֵּי יָדַיִם, וְיַאֲכִילוּ עֲנִיִּים עַל שֻׁלְחָנָם, וִידַבְּרוּ עַל כָּל לֵב נִשְׁבָּר וְנִדְכֶּה. וְעַל־כֵּן אִם אַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁפָּגַמְתָּ בְּהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, רְאֵה לִתֵּן תָּמִיד צְדָקָה רַק בַּעֲבוּר הַדְפָּסַת וַהֲפָצַת דַּעַת רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעוֹלָם, וּבָזֶה תִּזְכֶּה לְהַחֲזִיר אֶת בְּנֵי־אָדָם

בִּתְשׁוּבָה, וְהֵם כְּבָר יִתְּנוּ בְּהַרְחָבָה בִּשְׁתֵּי יָדַיִם לְכָל הַבָּא אֶל פֶּתַח בֵּיתָם.

יב.

וְעִקַּר הַדַּעַת הָאֱמֶת שֶׁזּוֹכִים עַל־יְדֵי תִּקּוּן הַבְּרִית, הוּא מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, הַנִּקְרֵאת: "אֶרֶךְ אַפַּיִם", שֶׁיְּזַכֶּה לִהְיוֹת סַבְלָן עַל כָּל הַבָּא עָלָיו, וְכֵן יִהְיֶה סַבְלָן אֶל כָּל אָדָם בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכְּלָל; כִּי מִי שֶׁפָּגַם בַּבְּרִית, וּבִפְרָטִיּוּת בַּחֵטְא הַמְזֹהָם הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הוּא תָּמִיד בְּכַעַס וּבְקִפְּדוּת גְּדוֹלָה (עֵץ שִׂיחוֹת־הָרַ"ן, סִימָן רמט); וְזֶה סִימָן מֻבְהָק לְמִי שֶׁפָּגַם בִּבְרִיתוֹ בַּחֵטְא הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, אִם הוּא עַצְבָנִי וְכַעַסָן גָּדוֹל, סִימָן שֶׁהוּא מְקֻלְקָל מְאֹד מְאֹד, רַחֲמָנָא לִצְלָן; וְעַל־כֵּן כְּדֵי לְתַקֵּן אֶת הַחֵטְא הַזֶּה, הֲרֵי בַּמֶּה שֶׁקֻּלְקַל עָלָיו לְתַקֵּן, אִם הוּא כַּעַסָן וְקַפְּדָן, עָלָיו לַעֲבֹד עַל עַצְמוֹ שֶׁיְּזַכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל מִדַּת הַסַּבְלָנוּת, שֶׁהִיא "אֶרֶךְ אַפַּיִם", וְיַאֲרִיךְ אַפּוֹ עַל כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו, וְלֹא יִכְעַס וְלֹא יַקְפִּיד לְעוֹלָם, וְתִהְיֶה לוֹ סַבְלָנוּת לְכָל אָדָם שֶׁבָּעוֹלָם, וְיַקְדִּים שָׁלוֹם לְכָל אָדָם, וְיַסְבִּיר פָּנָיו לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, וְיִשְׁמֹר עַצְמוֹ מְאֹד מְאֹד מִמִּדַּת הַכַּעַס, שֶׁבָּאָה מִקֻּלְקוּל הַדַּעַת, כִּי לֹא יִכְעַס אָדָם רַק כְּשֶׁפָּגַם בְּדַעְתּוֹ. וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים סו:): כָּל הַכּוֹעֵס —

חָכְמָתוֹ מִסְתַּלֶּקֶת מִמֶּנּוּ; וּלְהִפּוּךְ — מִי שֶׁזּוֹכֶה לְמִדַּת סַבְלָנוּת וְאֶרֶךְ אַפַּיִם, נַעֲשֶׂה חָכָם גָּדוֹל, וּמְתַקֵּן הַכֹּל.

יג.

וְעַל כֻּלָּם עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי עִקַּר הַתִּקּוּן לְפָגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הוּא לְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי אֵין לְךָ עוֹד תִּקּוּן יוֹתֵר גָּדוֹל מִלְּמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שָׂמַח מְאֹד מְאֹד בְּלוֹמְדֵי הַתּוֹרָה, וּמַה שֶּׁאֵינוֹ מִתְכַּפֵּר בְּשׁוּם דָּבָר, יִתְכַּפֵּר בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּבִפְרָטִיּוּת אִם תַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לִלְמֹד בְּסֵדֶר־הֶרֶךְ־הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, לִלְמֹד כְּסִדְרָן בְּכָל יוֹם וָיוֹם: מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, רַמְבַּ״ם, טוּר, שֻׁלְחָן עָרוּךְ וְכוּ׳ וְכוּ׳, אֵין לְשַׁעֵר וְאֵין לְסַפֵּר כְּלָל אֶת גֹּדֶל הַזְּכוּת הַזֶּה, וְהַתּוֹרָה בְּעַצְמָהּ תְּלַמֵּד זְכוּת עָלֶיךָ, וּתְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בַּעֲבוּרְךָ שֶׁיִּמְחֹל לְךָ, כִּי הַמָּאוֹר שֶׁבָּהּ יַחֲזִיר אוֹתְךָ לְמוּטָב.

תַּם וְנִשְׁלַם, שֶׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

קוּנְטְרֵס

טְהוֹר עֵינַיִם

יְעוֹרֵר וְיַחֲזֵק אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל עַל טָהֳרַת הָעֵינַיִם,
וְיוֹרֶה דְּרָכִים וְעֵצוֹת, אֵיךְ לִהְיוֹת חָזָק בְּקְדֻשַּׁת טָהֳרַת
עֵינָיו, אֲשֶׁר זֶה הַיְסוֹד בַּיַּהֲדוּת, וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁשּׁוֹמֵר
עֵינָיו בָּעִתִּים הַלָּלוּ, שֶׁזֶּה הַנִּפָּיוֹן הַכִּי קָשֶׁה.

❖

בָּנוּי וּמְיֻסָּד עַל־פִּי דִּבְרֵי

רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן
בּוּצִינָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ

רַבִּי **נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב**, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

וְעַל־פִּי דִּבְרֵי תַּלְמִידוֹ, מוֹרֵנוּ

הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ, אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רָז לֹא אָנִיס לֵיהּ

רַבִּי **נָתָן מִבְּרֶסְלֶב**, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

וּמְשֻׁלָּב בִּפְסוּקֵי תּוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמַאֲמְרֵי
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְרָשִׁים וְזֹהַר הַקָּדוֹשׁ

❖

הוּבָא לְדְפוּס עַל־יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב
עִיה״ק יְרוּשָׁלַיִם תּוּבַב״א

מוֹהַרַ״שׁ נ״י אָמַר: מִי שֶׁזּוֹכֶה לִשְׁמֹר עַל עֵינָיו, עַל־יְדֵי־זֶה נַפְשׁוֹ מִדַּבֶּקֶת בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה ד׳, סִימָן ח׳): הַנֶּפֶשׁ הַזּוֹ טְהוֹרָה בַּגּוּף, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא טָהוֹר בְּעוֹלָמוֹ, תָּבֹא הַנֶּפֶשׁ שֶׁהִיא טְהוֹרָה בַּגּוּף, וּתְקַלֵּס לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁהוּא טָהוֹר בְּעוֹלָמוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר (חֲבַקּוּק א): ״טְהוֹר עֵינַיִם מֵרְאוֹת בְּרָע״, אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּטַהֵר אֶת עֵינָיו תָּמִיד, וְאָז נַפְשׁוֹ תִּהְיֶה דְּבוּקָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

(אִמְרֵי־מוֹהַרַ״שׁ, חֵלֶק ב׳, סִימָן תתסז)

קוּנְטְרֵס

טְהוֹר עֵינַיִם

א.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אָהוּבִי, בְּנִי! אֲשֶׁר בָּעִתִּים הַלָּלוּ עִקַּר הַהִתְגַּבְּרוּת שֶׁל הַיֵּצֶר הָרַע עַל הָאָדָם זֶה רַק, עַל־יְדֵי פְּגַם הָעֵינַיִם, שֶׁהַסָּמָ״ךְ־מֵ״ם מַכְשִׁיל אֶת בְּנֵי־אָדָם בִּרְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת, וּבִמְקוֹם שֶׁיִּסְתַּכֵּל רַק אֶל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, הַמְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, בִּמְקוֹם זֶה הוּא מַכְשִׁיל אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בִּרְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (סַנְהֶדְרִין מה.): אֵין יֵצֶר הָרָע שׁוֹלֵט אֶלָּא בַּמֶּה שֶׁעֵינָיו רוֹאוֹת; אִם אָדָם מְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְאֵינוֹ מִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם דָּבָר גַּשְׁמִי, אֶלָּא עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, הַמְחַיֶּה וּמְהַוֶּה אֶת כָּל פְּרָט מִפְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא נִכְלָל בּוֹ יִתְבָּרַךְ; כִּי בֶּאֱמֶת הָעֵינַיִם הֵם הָאֵיבָרִים הֲכִי רוּחָנִיִּים שֶׁל הָאָדָם, וְלָכֵן אֲנַחְנוּ מוֹצְאִים, שֶׁגַּם בְּטֶבַע הָעֵינַיִם, אִם רַק נִכְנָס אֵיזֶה גַּרְגִּיר אָבָק, כְּבָר הָעַיִן

דּוֹמַעַת וּמְבַלְבֶּלֶת אוֹתוֹ, וְהוּא מִצְטַעֵר מְאֹד, וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהִסְתַּכֵּל, וְאִם זֶה בְּגַשְׁמִי, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה בְּאֵין עֵרֶךְ בְּרוּחָנִי, אִם אָדָם רַק מִסְתַּכֵּל הִסְתַּכְּלוּת אַחַת רָעָה, כְּבָר פּוֹגֵם בִּנְשָׁמָתוֹ, וְנֶעֱקֶרֶת מִמְּקוֹם מַחֲצַבְתָּהּ; כִּי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הֵן חֵלֶק אֱלוֹהַּ מִמַּעַל מַמָּשׁ, נִשְׁמוֹת מֵעוֹלָם הָאֲצִילוּת, שֶׁהוֹרִידוּ אוֹתָם לְעוֹלָם הָעֲשִׂיָּה הַגַּשְׁמִי וְהַחָמְרִי הַזֶּה, כְּדֵי לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי כָּךְ אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא נְשֹׂא ג): בְּשָׁעָה שֶׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, נִתְאַוָּה שֶׁיִּהְיֶה לוֹ דִּירָה בַּתַּחְתּוֹנִים, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא רוֹצֶה לְמַלֵּא אֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ עִם אֱלֹקוּתוֹ, שֶׁזֶּה הַתַּכְלִית שֶׁל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל — לְהָאִיר אֶת עֵינֵי הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בְּהֶאָרַת הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁגַּם בְּתוֹךְ הֶחָלָל הַפָּנוּי, יִהְיֶה מָלֵא אֱלֹקוּת, עַד שֶׁתִּתְבַּטֵּל הַקְּלִפּוֹת לְגַמְרֵי. אַךְ זֶה לְעֵמַת זֶה נָתַן הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כֹּחַ לַסָּמ״ךְ־מ״ם, וּבִפְרָט בַּדּוֹר הָאַחֲרוֹן, קֹדֶם גְּלוּי אָרִיךְ אַנְפִּין דִּקְדֻשָּׁה, בִּשְׁבִיל הַבְּחִירָה, נָתַן כֹּחוֹת לַשְּׂמָאלָה, שֶׁיִּתְפַּשְּׁטוּ אָרִיךְ אַנְפִּין דִּקְלִפָּה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רמב), שֶׁאָרִיךְ אַנְפִּין דִּקְדֻשָּׁה הוּא שֶׁאָדָם מְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֶל עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא רוֹאֶה כְּלוּם רַק עַצְמִיּוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִתְבּוֹנֵן הֵיטֵב אֵיךְ שֶׁדּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם לְבוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה

— שָׁם אַלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְנִכְלָל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף, וּמִשְׁתַּעֲשֵׁעַ בְּשַׁעֲשׁוּעַ דְּמַלְכָּא, וּמִסְתַּכֵּל רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת, וְזֶה יִתְגַּלֶּה בְּעֵת הַגְּאֻלָּה, שֶׁאָז יִתְגַּלֶּה אוֹרַיְתָא דְּעִתִּיקָא סְתִימָאָה. אֲבָל זֶה לְעֵמַת זֶה יֵשׁ אָרִיךְ אַנְפִּין דִּקְלִפָּה, שֶׁבְּכָל מָקוֹם שֶׁאָדָם רַק מִסְתַּכֵּל, הוּא מִתְבּוֹנֵן וְרוֹאֶה אִשָּׁה פְּרוּצָה הַהוֹלֶכֶת בְּשׁוּק, תְּעוּב וְזִהוּם, חֲשׁוּפָה לְגַמְרֵי, בִּבְגָדֵי פְּרִיצוּת וְזִהֲמָה וְעֶרֶם, לְהַכְשִׁיל אֶת בְּנֵי־אָדָם בִּנְאוּף, וּמִי שֶׁפּוֹגֵעַ בְּאִשָּׁה כָּזוֹ, קָשֶׁה לוֹ לְהִנָּצֵל מֵהֶרְהוּר, וְאַף אִם יַעֲצִים עֵינָיו, אַף־עַל־פִּי־כֵן בְּכָל צַד שֶׁיִּפְנֶה יְזַדַּמֵּן לוֹ לִרְאוֹתָהּ, כִּי הִיא בְּחִינַת אָרִיךְ אַנְפִּין שֶׁל הַקְּלִפָּה, שֶׁהֵם פָּנִים אֲרֻכִּים, וְלָכֵן צְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים, רַחֲמִים עֲצוּמִים, לְהִנָּצֵל מֵהִסְתַּכְּלִיּוֹת אֲסוּרוֹת. וּבִפְרָט עַכְשָׁו, שֶׁאָנוּ עוֹמְדִים לְהִגָּאֵל גְּאֻלַּת עוֹלָם, וְיִתְגַּלֶּה לַכֹּל, אֲשֶׁר (יְשַׁעְיָה יא, ט): ״וּמָלְאָה הָאָרֶץ דֵּעָה אֶת ה׳״, כַּמַּיִם לַיָּם מְכַסִּים״ וְגוֹ׳, דַּיְקָא עַכְשָׁו מִתְגַּבְּרוֹת הַקְּלִפּוֹת מְאֹד בָּעוֹלָם, לְהַכְשִׁיל אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בִּרְאִיּוֹת וּבְהִסְתַּכְּלִיּוֹת אֲסוּרוֹת, שֶׁהַפְּרוּצוֹת עוֹשׂוֹת פְּרָצוֹת בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְהוֹלְכוֹת כְּחַיּוֹת הַשָּׂדֶה מַמָּשׁ, כְּדֵי לְהַכְשִׁיל אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בִּנְאוּף, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִפְגָּם כְּלֵי הַמֹּחִין, כִּי אֵין עוֹד דָּבָר הַמְטַמֵּא אֶת הָאָדָם כְּמוֹ טֻמְאַת נִאוּף, שֶׁהִיא אֲבִי אָבוֹת הַטֻּמְאָה, וּכְשֶׁאָדָם נִכְשָׁל בִּנְאוּף, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, עַל־יְדֵי־זֶה נִכְנֶסֶת בּוֹ כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר

רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לא), אֲשֶׁר תִּקּוּן הַבְּרִית וְתִקּוּן הָאֱמוּנָה תְּלוּיִים זֶה בָּזֶה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים פט, כט): ״וּבְרִיתִי נֶאֱמֶנֶת לוֹ״; כִּי אֱמוּנָה תְּלוּיָה רַק כְּפִי תִּקּוּן הַבְּרִית, וּכְמוֹ־כֵן הַמֹּחַ שֶׁל הָאָדָם מֵאִיר, רַק כְּפִי שֶׁזּוֹכֶה לְתִקּוּן הַבְּרִית, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לו), שֶׁהַמֹּחִין תְּלוּיִים בַּבְּרִית, וְכַמּוּבָא (זֹהַר מִשְׁפָּטִים קי): סִלּוּקָא דְּיסוֹדָא עַד אַבָּא וְאִמָּא; הַיְנוּ הַיְסוֹד עוֹלֶה עַד הַמֹּחִין, שֶׁהֵם חָכְמָה וּבִינָה, שֶׁהֵם שֵׁם י״ה, שֶׁהֵם הַמֹּחִין שֶׁל הָאָדָם, אָז צְרִיכִים לִהְיוֹת דְּבוּקִים בָּאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא תָּמִיד. נִמְצָא, כְּשֶׁתִּקֵּן אוֹת בְּרִית קֹדֶשׁ כָּרָאוּי, אָז הַמֹּחִין שֶׁלּוֹ בִּשְׁלֵמוּת, אֲבָל בִּשְׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנִּסָּיוֹן, לִפְנֵי בּוֹא יוֹם הַדִּין הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא, נָתְנוּ רְשׁוּת לַסָּמ״ךְ־מ״ם, שֶׁיַּכְשִׁיל אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בִּרְאִיוֹת אֲסוּרוֹת. וְלָכֵן אַשְׁרֵי אָדָם הַזּוֹכֶה לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת עֵינָיו, וְאָז ״קָדוֹשׁ יֵאָמֵר לוֹ״, כִּי אֵין עוֹד אִישׁ קָדוֹשׁ כְּמִי שֶׁשּׁוֹמֵר אֶת עֵינָיו לְבַל לְהִסְתַּכֵּל עַל הַנָּשִׁים, כִּי מִי שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, הוּא יוֹתֵר גָּרוּעַ מֵהָעוֹשֶׂה עֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוֹמָא עד:) עַל הַפָּסוּק (קֹהֶלֶת ו, ט): ״טוֹב מַרְאֵה עֵינַיִם מֵהֲלַךְ נָפֶשׁ״ — טוֹב מַרְאֵה עֵינַיִם בְּאִשָּׁה יוֹתֵר מִגּוּפוֹ שֶׁל מַעֲשֶׂה. וְעַל־כֵּן, אֲהוּבִי, בְּנִי! מֵאַחַר שֶׁנִּלְכַּדְתָּ כְּבָר בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה וְהַמְזֻהָם הַזֶּה — לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, וְהִרְגַּלְתָּ אֶת עַצְמְךָ כָּל־כָּךְ בַּשִּׁגָּעוֹן הַזֶּה לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה

הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב, וְאַתָּה נַעֲשֶׂה מְשֻׁגָּע לְגַמְרֵי, וְזֶה מְגָרֶה בְּךָ אֶת יִצְרְךָ, עַד שֶׁאַתָּה בָּא לַחֵטְא הַמְגֻנֶּה וְהַמְזֻהָם שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִפְגָּם מֹחֲךָ וְנִתְקָרֶרֶת אֱמוּנָתְךָ. לָזֹאת אִיעָצְךָ וִיהִי אֱלֹקִים עִמָּךְ; רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם לְהִתְחַזֵּק וְלִבְרֹחַ אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת הַמְגֻלֶּה אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְעוֹרֵר אוֹתְךָ מֵהַשָּׁנָה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לקוטי־מוהר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ס׳), שֶׁהַצַּדִּיק מְעוֹרֵר מֵהַשָּׁנָה; כִּי יֵשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁיְּשֵׁנִים אֶת יְמֵיהֶם, אַף שֶׁלּוֹמְדִים וּמִתְפַּלְּלִים וּמְקַיְּמִים אֶת הַמִּצְוֹות, אֲבָל הַמֹּחִין שֶׁלָּהֶם הֵם בְּחִינַת שֵׁנָה, כִּי מֵאַחַר שֶׁלֹּא מְדַבְּרִים אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, סִימָן שֶׁהַמֹּחִין שֶׁלָּהֶם יְשֵׁנִים, כִּי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְגִלּוּי אֱלֹקוּת, וְצוֹפֶה וּמַבִּיט רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, הַמְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֶּמֶת אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, עַל־יְדֵי־זֶה נִפְתָּח לִבּוֹ וְדַעְתּוֹ לְהִתְבּוֹנֵן בַּאֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִסְתַּכֵּל רַק עַל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמַתְחִיל לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי! לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי מַאֲמַצִּים שֶׁבָּעוֹלָם לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁיֵּשׁ בְּכֹחוֹ לְתַקֵּן גַּם אוֹתְךָ, אֲבָל בְּוַדַּאי צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שֶׁיְּזַכֶּה לִמְצֹא אֶת הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, כִּי מִי שֶׁחָטָא בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עָלָיו

נֶאֱמַר (מִשְׁלֵי ב, יט): ״כָּל בָּאֶיהָ לֹא יְשׁוּבוּן וְלֹא יַשִּׂיגוּ אָרְחוֹת חַיִּים״, וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ה׳), שֶׁדַּיְקָא מִי שֶׁנִּכְשָׁל בְּפֶגֶם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְהוֹצִיא אֶת הַטִּפּוֹת לָרִיק, הוּא צָרִיךְ לִשְׁמֹעַ מְרִיבוֹת שֶׁיֵּשׁ עַל הַצַּדִּיקִים, שֶׁזֶּה פֵּרוּשׁ (מִשְׁלֵי טו, לא): ״אֹזֶן שֹׁמַעַת תּוֹכַחַת חַיִּים, בְּקֶרֶב חֲכָמִים תָּלִין״, לְשׁוֹן תְּלוּנָה וּמְרִיבָה; כְּשֶׁאַתָּה שׁוֹמֵעַ מְרִיבוֹת שֶׁיֵּשׁ עַל הַצַּדִּיקִים, תֵּדַע שֶׁזֶּה מַשְׁמִיעִין אוֹתְךָ תּוֹכֵחָה עַל שֶׁפָּגַמְתָּ בְּטִפֵּי מֹחֲךָ, כִּי אַתָּה דָּבוּק בְּסִטְרָא דְּמוֹתָא, וְאֵינְךָ רָאוּי לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה, וְשֶׁיְּקַבְּלוּ אֶת תְּשׁוּבָתְךָ מֵחֲמַת הֶעָנוֹן הַמָּר הַזֶּה, עִם כָּל זֹאת רַחֲמָיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עַל כָּל מַעֲשָׂיו, וְלָכֵן בְּשִׂכְלִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסָיוֹן אַתָּה מֻכְרָח לְהִתְנַסּוֹת בַּנְּסָיוֹן הַזֶּה, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּהְיֶה לְךָ תְּקָנָה וְתוֹחֶלֶת, אַתָּה שׁוֹמֵעַ מְרִיבוֹת עַל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וְעַל־יְדֵי־זֶה אַתָּה מִתְרַחֵק לְגַמְרֵי, וְנִשְׁאָר בַּחֹשֶׁךְ שֶׁלְּךָ. וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי! לְהִתְיַשֵּׁב הֵיטֵב מֶה עָשִׂיתָ כְּבָר עַד עַכְשָׁו, לֹא הָיְתָה אִשָּׁה בָּרְחוֹב, שֶׁלֹּא הִסְתַּכַּלְתָּ עָלֶיהָ, וְהִמְשַׁכְתָּ עַל עַצְמְךָ אֶת הַיֵּצֶר הָרָע, עַד שֶׁנֶּחְשְׁכוּ עֵינֶיךָ לְגַמְרֵי, וְרָעִים וּמָרִים לְךָ הַחַיִּים, כִּי נִפְגַּמְתָּ בְּפֶגֶם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה. כִּי הָעַיִן רוֹאָה וְהַלֵּב חוֹמֵד, וּכְלֵי הַמַּעֲשֶׂה גּוֹמְרִין (טוּר, אֹרַח חַיִּים, סִימָן א׳); כִּי בָּרֵגַע שֶׁאָדָם מַפְקִיר אֶת עֵינָיו אָז הוּא מְגֻרֶה עָלָיו יִצְרוֹ, וּבָא לִידֵי חֵטְא הַמְּזֹהָם הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁזֶּה

הַחֵטְא הֲכִי מְגֻנֶּה, כִּי הוּא מֵמִית אֶת בָּנָיו וּבְנוֹתָיו בְּמוֹ יָדָיו, וְהוּא רוֹצֵחַ גָּמוּר, כִּי מִכָּל טִפָּה וְטִפָּה יָכוֹל לְהִוָּצֵר וָלָד, וּכְשֶׁאָדָם מוֹצִיא אֶת זַרְעוֹ לְבַטָּלָה, הֲרֵי הוּא הוֹרֵג אֶת נַפְשׁוֹת בָּנָיו וּבְנוֹתָיו, וְאֵלּוּ הַטִּפּוֹת הוֹלְכוֹת אַחֲרָיו אַחֲרֵי מוֹתוֹ, וְהֵם לוֹ לְבוּשָׁה עֲצוּמָה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קמא); וְלָכֵן מֵאַחַר שֶׁכְּבָר נִכְשַׁלְתָּ בַּמֶּה שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ, וּבָאתָ לְמַה שֶּׁבָּאתָ, רְאֵה לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁרַק הוּא יָכוֹל לְתַקֵּן אוֹתְךָ. וּבְפָרָט שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל הִבְטִיחַ, שֶׁכָּל מִי שֶׁיָּבֹא אֶל צִיּוּנוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּעִיר אוּמַן, וְיִתֵּן פְּרוּטָה לִצְדָקָה, וְיֹאמַר שָׁם אֶת הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים הַנִּקְרָאִים: 'תִּקּוּן הַכְּלָלִי', אֲפִלּוּ אִם עָצְמוּ וְגָבְהוּ חֲטָאָיו וּפְשָׁעָיו, יוֹצִיאוֹ מֵהַשְּׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו.

וְלָכֵן, אָהוּבִי, בְּנִי! מֵאַחַר שֶׁנִּשְׁקַעְתָּ כְּבָר בְּטֻמְאָה זוֹ שֶׁל הִסְתַּכְּלוּת בְּנָשִׁים, וְעַל־יְדֵי־זֶה חִמַּמְתָּ אֶת גּוּפְךָ, וְנִתְגָּרֶה בְּךָ יִצְרְךָ, עַד שֶׁבָּאתָ לַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, רְאֵה לִבְרֹחַ אֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, וּתְבַקֵּשׁ מַה שֶּׁבִּקֵּשׁ, וְאָז בְּוַדַּאי הוּא יְתַקֵּן אוֹתְךָ בְּתִקּוּן הַשָּׁלֵם. אַךְ צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ מְאֹד מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לִזְכּוֹת לְהִתְקָרֵב לְהַצַּדִּיק הָאֱמֶת, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן עח); כִּי אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהִתְקָרֵב אֵלָיו בְּעוֹדוֹ בַּחַיִּים חַיּוּתוֹ, אַשְׁרֵי לוֹ וְאַשְׁרֵי

חֻלְקוֹ! כִּי אַחַר־כָּךְ — הֵינוּ לְאַחַר הַמִּיתָה, קָשֶׁה אָז מְאֹד לְהִתְקָרֵב אֵלָיו, כִּי יֵשׁ נְסִיּוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים מְאֹד. כִּי הָרְשָׁעִים הַחוֹלְקִים מְדַבְּרִים סָרָה עַל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, וּמִתְלוֹצְצִים מִלְּנַסֹּעַ אֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, וְלֹא דַּי שֶׁפָּגְמוּ בָּעֵינַיִם, וְהִסְתַּכְּלוּ בַּמְקוֹמוֹת הַמְזֹהָמִים וְהַמְטֻנָּפִים, בִּתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה וּבְנָשִׁים פְּרוּצוֹת, וְנִכְשְׁלוּ בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עוֹד זֹאת, מוֹנְעִים מִבְּנֵי־אָדָם הָרוֹצִים לִנְסֹעַ אֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל. כִּי הַבַּעַל־דָּבָר שָׂם לִבּוֹ עַל זֶה מְאֹד עַכְשָׁו, לְבַלְבֵּל אֶת הָעוֹלָם, וּמְגַלֶּה מְפֻרָסָמִים שֶׁל שֶׁקֶר, אַבְרֵכִים פְּגוּמִים וְכוּ׳, הֲדְיוֹטִים הַקּוֹפְצִים בָּרֹאשׁ וְכוּ׳; כִּי עַם יִשְׂרָאֵל הֵם עַכְשָׁו קְרוֹבִים מְאֹד אֶל הַקֵּץ, וְיֵשׁ עַכְשָׁו לְיִשְׂרָאֵל גַּעֲגוּעִים גְּדוֹלִים וְכִסּוּפִים גְּדוֹלִים לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר לֹא הָיְתָה כָּזֹאת מִימֵי קֶדֶם, וְכָל אֶחָד נִכְסָף מְאֹד לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, עַל־כֵּן הֶעֱרִים הַבַּעַל־דָּבָר, וְהִכְנִיס מַחֲלֹקֶת בֵּין הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, וְהִקִּים בָּעוֹלָם מְפֻרָסָמִים הַרְבֵּה שֶׁל שֶׁקֶר, וְגַם בֵּין הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים הִכְנִיס מַחֲלֹקֶת גְּדוֹלָה, עַד שֶׁאֵין אֶחָד יוֹדֵעַ הֵיכָן הָאֱמֶת. וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ מְאֹד מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לִזְכּוֹת לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, אֲשֶׁר יָכוֹל לַעֲשׂוֹת לוֹ טוֹבָה בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא, וּבִפְרָט שֶׁיִּזְכֶּה לְזַכֵּךְ אֶת עֵינָיו, שֶׁלֹּא יִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, אֲשֶׁר זֶה הַחֵטְא הַכִּי מְגֻנֶּה, כִּי בָּזֶה הוּא עוֹקֵר אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי מֵהַקְּדֻשָּׁה, וְלָכֵן

צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ מְאֹד מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיִּזְכֶּה לְטָהֳרַת הָעֵינַיִם, וְיִהְיֶה "טְהוֹר עֵינַיִם", שֶׁתָּמִיד יִסְתַּכֵּל עִם עֵינָיו רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא יִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, אֲשֶׁר זֶה עִקַּר הַנִּסָּיוֹן הֲכִי קָשֶׁה בְּדוֹרוֹת אֵלּוּ, לִפְנֵי הַגְּדוּל, שֶׁיִּתְגַּלֶּה לְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן אַשְׁרֵי אָדָם שֶׁזּוֹכֶה לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת עַצְמוֹ, וְלָבֹא לִידֵי קְדֻשַּׁת הָעֵינַיִם, וְאָז אֶל רֹב טוּב הַצָּפוּן וְהַגָּנוּז יִזְכֶּה.

ב.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, בְּנִי! אֲשֶׁר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר הֵם עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְזוֹ צְרִיכָה לִהְיוֹת עֲבוֹדַת בַּר יִשְׂרָאֵל — לְהִסְתַּכֵּל תָּמִיד רַק עַל שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ. אַךְ כְּשֶׁאָדָם זָן עֵינָיו מֵהֶעֱרָוָה, אֵינוֹ זוֹכֶה לְהִסְתַּכֵּל עַל פְּנֵי שְׁכִינָה, וּמְסַלֵּק אֶת שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (סוֹטָה ג:): בִּתְחִלָּה קֹדֶם שֶׁחָטְאוּ יִשְׂרָאֵל הָיְתָה שְׁכִינָה שׁוֹרָה עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כֵּיוָן שֶׁחָטְאוּ, נִסְתַּלְּקָה שְׁכִינָה מֵהֶם, וְאֵין עוֹד דָּבָר שֶׁמְּסַלֵּק אֶת הַשְּׁכִינָה, כְּמִי שֶׁנִּכְשָׁל בִּרְאִיוֹת אֲסוּרוֹת, שֶׁמְּסִתַּכֵּל עַל נָשִׁים, אֲשֶׁר עַל־יְדֵי־זֶה הוּא דּוֹחֵק רַגְלֵי שְׁכִינָה. כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (חֲגִיגָה טז.): כָּל

הָעוֹבֵר עֲבֵרָה בַּסֵּתֶר, כְּאִלּוּ דּוֹחֵק רַגְלֵי שְׁכִינָה; כִּי בֶּאֱמֶת כְּשֶׁאָדָם מַחְדִּיר בְּעַצְמוֹ, אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא, וְאֵין בִּלְעָדָיו נִמְצָא, וְהַכֹּל זֶה אֱלֹקוּת וֶאֱלֹקוּת זֶה הַכֹּל, אֲזַי לֹא הָיָה חוֹטֵא, אַךְ מֻחְמַת שֶׁאֵין אָדָם זוֹכֶה לְהִתְבּוֹנֵן בְּכָל זֶה, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא בָּא לַחֲטָאִים וַעֲוונוֹת, וְלָכֵן הוּא מְסַלֵּק אֶת הַשְּׁכִינָה. וּבְפָרָט מִי שֶׁמִּתְגַּבֵּר עָלָיו יִצְרוֹ הָרָע בְּהִסְתַּכְּלִיּוֹת עַל נָשִׁים פְּרוּצוֹת הַמִּסְתּוֹבְבוֹת עַכְשָׁו בָּרְחוֹבוֹת, בִּבְגָדִים חֲשׂוּפִים וּשְׁקוּפִים, עַד שֶׁהוֹלְכוֹת כַּעֲרֻמּוֹת מַמָּשׁ, כְּחַיּוֹת הַשָּׂדֶה, וּמַה יַּעֲשֶׂה הַבֵּן שֶׁלֹּא יֶחֱטָא?! כִּי מִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, מְגָרֶה אֶת יִצְרוֹ, עַד שֶׁבָּא לִידֵי חֲטָאִים וַעֲוונוֹת שֶׁל פֶּגַם הַבְּרִית, עַד שֶׁנִּכְשָׁל בְּהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עַל־יְדֵי חֲמוּם שֶׁמְּחַמֵּם אֶת עַצְמוֹ מֵחֲמַת הִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת. וְעַל־כֵּן אֵין עוֹד עֲבֵרָה יוֹתֵר חֲמוּרָה מִזּוֹ, שֶׁאָדָם מִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים. כִּי בְּפֵרוּשׁ גִּלּוּ לָנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת קד:): כָּל הַמִּסְתַּכֵּל בְּאֶצְבַּע קְטַנָּה שֶׁל אִשָּׁה, כְּאִלּוּ מִסְתַּכֵּל בִּמְקוֹם הַתֶּרֶף; כִּי אָסוּר לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם אִשָּׁה וּבְשׁוּם מָקוֹם, וַאֲפִלּוּ בְּאֶצְבַּע קְטַנָּה שֶׁלָּהּ. כָּל־כָּךְ חֲמוּרוֹת הִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (נְדָרִים כ.): כָּל הַצּוֹפֶה בְּנָשִׁים, סוֹפוֹ בָּא לִידֵי עֲבֵרָה; וְכָל הַמִּסְתַּכֵּל בַּעֲקֵבָהּ שֶׁל אִשָּׁה, הַוָּיִן לֵיהּ בָּנִים שֶׁאֵינָם מְהֻגָּנִים.

וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, מַה לְּפָנֶיךָ: זֶה יָמִים וְשָׁנִים, שְׁנִכְנַסְתָּ בַּחֹטֶא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הִסְתַּכְּלִיּוֹת עַל נָשִׁים, עַד שֶׁאַתָּה זָן עֵינֶיךָ מֵהֶעֱרָוָה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה סִלַּקְתָּ מִמְּךָ אֶת שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן מָרִים לְךָ הַחַיִּים, וְאַתָּה שָׂרוּי בְּדַכָּאוֹן פְּנִימִי, וְאַתָּה תָּמִיד מְמֹרָמָר וְנִמְצָא בְּעַצְבוּת גְּדוֹלָה, וְכָל זֶה מִפְּנֵי שֶׁטִּמְאתָ אֶת עֵינֶיךָ, שֶׁהִסְתַּכַּלְתָּ עַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה וְעַל נָשִׁים פְּרוּצוֹת הַהוֹלְכוֹת בִּפְרִיצוּת, עַד שֶׁגֵּרִיתָ אֶת הַיֵּצֶר הָרַע עָלֶיךָ, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה מַכְנִיס בְּךָ עַצְבוּת וּמְרִירוּת גְּדוֹלָה. וְלָכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה כג, סִימָן יד): כָּל מִי שֶׁרוֹאֶה דָּבָר עֶרְוָה, וְאֵינוֹ זָן עֵינָיו מִמֶּנָּהּ, זוֹכֶה לְהַקְבִּיל פְּנֵי שְׁכִינָה; וְלָכֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי! רְאֵה לָקַחַת אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, וּמֵהַיּוֹם וָהָלְאָה תִּתְבּוֹנֵן רַק בְּתוֹךְ הָאֲלִקּוּת הַמְחַיָּה אֶת הַבְּרִיאָה, וְזוֹהִי הִסְתַּכְּלוּת עַל שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ. וַאֲפִלּוּ שֶׁכְּבָר נִכְשַׁלְתָּ בַּחֹטֶא הַמְגֻנֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וּשְׁאָר מִינֵי עֲרָיוֹת, עַל־יְדֵי שֶׁלֹּא שָׁמַרְתָּ עַל עֵינֶיךָ, וְהִסְתַּכַּלְתָּ עַל נָשִׁים פְּרוּצוֹת, עִם כָּל זֹאת רְאֵה לָדַעַת, שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן עח), אֲשֶׁר אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל, וּמִכָּל מִינֵי חֲטָאִים שֶׁבָּעוֹלָם עֲדַיִן יְכוֹלִים לַחֲזֹר, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא וְאֵין בִּלְעָדָיו נִמְצָא. כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (בָּבָא בַּתְרָא כח): מְלַמֵּד שֶׁהַשְׁכִינָה בְּכָל מָקוֹם. וְלָכֵן אָסוּר לְךָ לְהִתְיָאֵשׁ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּמִדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה ז׳, סִימָן ט׳): חֲבִיבִין הֵם

יִשְׂרָאֵל, שֶׁאַף־עַל־פִּי שֶׁהֵם טְמֵאִים — שְׁכִינָה בֵּינֵיהֶם; כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא רוֹצֶה מְאֹד שֶׁנַּדְבִּיק אֶת עַצְמֵנוּ אֵלָיו; כִּי זוֹ הָיְתָה תַּכְלִית הַבְּרִיאָה — שֶׁנִּזְכֶּה לְהַרְגִּישׁ אֶת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד. וְלָכֵן אֲפִלּוּ שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ כְּבָר, אֲהוּבִי, בְּנִי, עַד עַכְשָׁו בְּהִסְתַּכְלִיּוֹת רָעוֹת, שֶׁהִסְתַּכַּלְתָּ עַל נָשִׁים פְּרוּצוֹת, וּבָאתָ לִידֵי עֲבֵרָה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וּשְׁאָר מִינֵי נְאוּף, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, אֲשֶׁר עַל־יְדֵי־זֶה אַתָּה מְסַלֵּק אֶת הַשְׁכִינָה, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (שָׁם, פָּרָשָׁה ט׳, סִימָן א׳): הַנּוֹאֵף הַזֶּה מְרַשֵּׁל כֹּחַ הַשְׁכִינָה; עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲשֶׁר הַצַּדִּיקִים הַדְּבֵקִים בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, מוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם בַּעֲבוּר נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמוֹרִידִים אֶת הַשְׁכִינָה אֶל זֶה הָעוֹלָם. וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי! לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁבַּדּוֹר הַזֶּה, אֲשֶׁר הֵם יָאִירוּ גַּם עָלֶיךָ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר גַּם אַתָּה תַּרְגִּישׁ אֵיךְ שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וּכְכָל שֶׁתַּכְנִיס בְּעַצְמְךָ יְדִיעוֹת אֵלּוּ, עַל־יְדֵי־זֶה תִּנָּצֵל כְּבָר מֵהַהֶאָוָה הַמְגֻנֶּה הַזּוֹ וְהַשְׁגָּעוֹן שֶׁנִּדְבַּק בְּךָ — לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים; כִּי בֶּאֱמֶת זֶה שִׁגָּעוֹן גָּדוֹל מְאֹד. וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן עב), אֲשֶׁר מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ יִשּׁוּב הַדַּעַת, וְיוֹדֵעַ מַה בִּגְדֻלַּת אֲדוֹנֵנוּ הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קמה): ״כִּי אֲנִי יָדַעְתִּי כִּי גָדוֹל הֲוָיָ״ה וַאֲדוֹנֵנוּ מִכָּל אֱלֹהִים״, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר אֶת זֹאת — לֹא בִּכְתָב וְלֹא

בְּעַל־פֶּה, כִּי גְּדֻלַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְכָל חַד כְּפוּם מַה דְּמְשַׁעֵר בְּלִבֵּיהּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּזֹּהַר (וַיֵּרָא קג) עַל הַפָּסוּק (מִשְׁלֵי לא): "נוֹדָע בַּשְּׁעָרִים בַּעְלָהּ", לְכָל חַד לְפוּם מַה דְּמְשַׁעֵר בְּלִבּוֹ; וּמִי שֶׁזּוֹכֶה לְשַׁעֵר בְּלִבּוֹ אֶת גְּדֻלַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, בְּוַדַּאי אֶצְלוֹ אֵינוֹ נֶחְשָׁב שׁוּם הִסְתַּכְּלוּת רָעָה לְנִסָּיוֹן, וַאֲפִלּוּ שֶׁתִּתְבַּע אוֹתוֹ אִשָּׁה יָפָה לַעֲבֵרָה, לֹא יִהְיֶה אֶצְלוֹ שׁוּם נִסָּיוֹן, כִּי מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ דַּעַת וְשֵׂכֶל, אֲפִלּוּ אִם יֵשׁ בְּיָדוֹ לְמַלֹּא הַתַּאֲוָה, עִם כָּל זֹאת הוּא מִסְתַּכֵּל עַל הַכֹּל כִּשְׁטוּת וָהֶבֶל, כִּי הַהִסְתַּכְּלוּת עַל נָשִׁים הִיא שִׁגָּעוֹן, עַד שֶׁמְּחַמֵּם אֶת הָאָדָם לַעֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת. וְכָל זֶה בָּא מֵחֲמַת שֶׁסִּלֵּק מִמֶּנּוּ אֶת שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, מַה לְּפָנֶיךָ! אֲפִלּוּ שֶׁחֲטָאתָ כְּבָר בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְהִסְתַּכַּלְתָּ יָמִים וְשָׁנִים עַל נָשִׁים, רְאֵה לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּתְבַקֵּשׁ וְתִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁתִּזְכֶּה לִהְיוֹת "טְהוֹר עֵינַיִם". וּבֶאֱמֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא חָפֵץ חֶסֶד, וְרוֹצֶה בִּתְשׁוּבָתָן שֶׁל רָשָׁעִים, וְאֵינוֹ חָפֵץ בְּמִיתָתָן. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק ד׳): אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אִם אָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה לְפָנַי, אִם חוֹזֵר וְעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה, הֲרֵי אֲנִי עִמּוֹ בְּרַחֲמִים, וַאֲנִי מְקַבֵּל תְּשׁוּבָתוֹ, וְאֵין אֲנִי זוֹכֵר לוֹ אֲפִלּוּ מִקְצָת עֲוֹונוֹתָיו. וְלָכֵן מֵאַחַר שֶׁכְּבָר פָּגַמְתָּ בְּעֵינֶיךָ,

אֲהוּבִי, בְּנִי! רְאֵה לַחֲזוֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּתְקַבֵּל עַל עַצְמְךָ מֵהַיּוֹם וָהָלְאָה לִשְׁמֹר מְאֹד עַל עֵינֶיךָ, לֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים פְּרוּצוֹת וְעַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, וְאַף שֶׁיְּצָרְךָ מִתְגַּבֵּר עָלֶיךָ מְאֹד, וְאִי אֶפְשָׁר לְךָ לְהִתְגַּבֵּר עָלָיו בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, עִם כָּל זֹאת רְאֵה לָבֹא אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִצְעַק וְתִתְחַנֵּן לוֹ, שֶׁיּוֹצִיא אוֹתְךָ מֵהַפַּח יָקוּשׁ שֶׁאֵלָיו נָפַלְתָּ, וְאָז עַל־יְדֵי רִבּוּי תְּפִלָּה, יְקַבֵּל אוֹתְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שׁוֹחֵר טוֹב, תְּהִלִּים קיט): "וַיִּשְׁאֲבוּ מַיִם", וְאֵיזֶה מַיִם הָיוּ שׁוֹאֲבִים וְשׁוֹפְכִים? אֶלָּא שֶׁעָשׂוּ תְּשׁוּבָה, וְשָׁפְכוּ לִבָּם כַּמַּיִם לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה; כִּי עִקַּר הַתְּשׁוּבָה — כְּשֶׁאָדָם בָּא אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמִתְוַדֶּה עַל חֲטָאָיו הַמְרֻבִּים, וּבִפְרָט מִי שֶׁנִּכְנַס בּוֹ הַשִּׁגָּעוֹן שֶׁל הִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת עַל נָשִׁים פְּרוּצוֹת וּתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, עָלָיו רַק לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ שֶׁיְּקַבְּלוֹ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שָׁם תְּהִלִּים לב), שֶׁאִם עָשָׂה תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, שֶׁלִּבּוֹ עָקוּר עָלָיו, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְרַחֲמוֹ וּמוֹחֵל לוֹ.

וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, לִצְעֹק וְלִזְעֹק קוֹלֵי קוֹלוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁיָּחוּס וִירַחֵם עָלֶיךָ, וְיוֹצִיאֲךָ מֵהַחֶשְׁךְ שֶׁנָּפַלְתָּ בּוֹ, מֵהַבּוֹץ וְהַלְכְלוּךְ שֶׁנִּתְלַכְלַכְתָּ בָּהֶם, שֶׁאַתָּה רָץ אַחַר נָשִׁים וּמִסְתַּכֵּל בָּהֶן, כִּי זֶה שִׁגָּעוֹן גָּדוֹל מְאֹד,

עַד שֶׁעוֹקֵר אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי מִמְּנוּ יִתְבָּרֵךְ בְּרוּחָנִיּוּת, וּמַה גַּם בְּגַשְׁמִיּוּת נַעֲשֶׂה מְשֻׁגָּע מַמָּשׁ. כִּי הַהִסְתַּכְּלוּת עַל נָשִׁים זֶה שִׁגָּעוֹן גָּמוּר, רַחֲמָנָא לִצְלָן. וּבֶאֱמֶת אִם תְּקַבֵּל עַל עַצְמְךָ לַעֲזֹב אֶת דַּרְכֶיךָ הַמְגֻנּוֹת וְהַפְּגוּמוֹת, יִמְחֹל לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

ג.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, בְּנִי! אֲשֶׁר צְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים בְּזֶה הָעוֹלָם לִהְיוֹת "טְהוֹר עֵינַיִם", כִּי יִצְרוֹ שֶׁל אָדָם מִתְגַּבֵּר עָלָיו מְאֹד לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, וּבִפְרָט בָּעִתִּים הַלָּלוּ, שֶׁמָּסְרוּ כֹּחוֹת לַסָּמ"ךְ־מ"ם, שֶׁיַּכְשִׁיל אֶת בְּנֵי־אָדָם בִּרְאִיוֹת אֲסוּרוֹת, כִּי הַנָּשִׁים מִסְתּוֹבְבוֹת חֲשׁוּפוֹת לְגַמְרֵי, כְּדֵי לְגָרוֹת אֶת בְּנֵי־אָדָם אַחֲרֵיהֶן, וּמַכְשִׁילוֹת אוֹתָם בַּעֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת, וְלָכֵן צְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים לֹא לִפֹּל בִּרְשָׁתָן, כִּי אִלּוּ הַנָּשִׁים הַמַּכְשִׁילוֹת אֶת בְּנֵי־אָדָם בַּעֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת, הֵן בָּאוֹת מֵאֶרֶיךְ אַנְפִּין דְּקְלִפָּה. כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן רמב); כִּי בֶּאֱמֶת יֵשׁ אֶרֶיךְ אַנְפִּין דִּקְדֻשָּׁה, שֶׁאָדָם מְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֶל הָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁאֵינוֹ רוֹאֶה וְאֵינוֹ שׁוֹמֵעַ וְאֵינוֹ מְדַבֵּר רַק אֱלֹקוּת, כִּי הוּא בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֶל הָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא לְגַמְרֵי. אֲבָל זֶה לְעֻמַּת

זֶה קָם הַסָּמ״ךְ־מ״ם, וּמַרְאֶה אָרִיךְ אַנְפִּין דְּקִלְפָּה, אֲשֶׁר הֵיכָן שֶׁרַק אָדָם מִסְתּוֹבֵב, הוּא יִרְאֶה נָשִׂים בְּבִגְדֵי שַׁחַץ וּפְרִיצוּת, וְהַהֶכְרֵחַ לוֹ לְהִכָּשֵׁל בִּרְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת. וְזֶה הַנִּסָּיוֹן שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם. וַאֲפִלּוּ אֲנָשִׁים כְּשֵׁרִים, אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קכח), שֶׁרוֹצִים לִהְיוֹת יִרְאֵי הַשֵּׁם, וּמַשְׁפִּילִים אֶת עֵינֵיהֶם לֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, אַף־עַל־פִּי־כֵן גַּם עֲלֵיהֶם מִתְגַּבֵּר הַיֵּצֶר הָרָע, וּמְסַתְּכְלִים מִן הַצַּד עַל נָשִׁים, כִּי הַתַּאֲוָה הַזּוֹ מִתְגַּבֶּרֶת מְאֹד מְאֹד עַל אָדָם, עַד שֶׁאֵין אָדָם יָכוֹל לַעֲמֹד בָּזֶה. וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, מַה לְּפָנֶיךָ! מֵאַחַר שֶׁכְּבָר נִכְשַׁלְתָּ בָּמֶּה שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ, וּבָאתָ לַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל שִׁקּוּץ, תִּעוּב, זוֹהַם, עֹרֶם וְנָאוּף, וְאַתָּה מְסַתֵּכֵּל עַל נָשִׁים, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה אֶצְלְךָ טֶבַע שֵׁנִי, רְאֵה לָלֶכֶת אֶל מָקוֹם פְּנוּי שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וְתִצְעַק וּתְבַקֵּשׁ רַחֲמִים רַבִּים מִפְּנוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיָּחוּס וְיִרַחֵם עָלֶיךָ וְיוֹצִיאֲךָ מֵהַזֶּבֶל וְהַלְכְלוּךְ שֶׁנִּפַּלְתָּ אֲלֵיהֶם. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בַּמִּדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה י׳, סִימָן ו׳): מָה רָאָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לִשְׁאֹל מִיִּשְׂרָאֵל הַלֵּב וְהָעֵינַיִם שֶׁיִּהְיוּ אַחֲרָיו? לְפִי שֶׁהָעֲבֵרָה תְּלוּיָה בָּהֶם, הָעֵינַיִם רוֹאוֹת אֶת הַזּוֹנָה וְהַלֵּב מְהַרְהֵר אַחֲרֶיהָ, וְכָךְ אָדָם נִכְשָׁל בִּפְגָם הַבְּרִית. וּבֶאֱמֶת אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן א׳), שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהַכְנִיעַ אֶת הַיֵּצֶר הָרָע, אֶלָּא עַל־יְדֵי לִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי הַתּוֹרָה הִיא בְּדִמּוּת מַקֵּל, וּכְמוֹ שֶׁאֶת הַמְשֻׁגָּע צְרִיכִים לְהַכּוֹת

עִם מַקֵּל, לְהַכְנִיעַ אֶת שִׁגְעוֹנוֹ, כָּךְ בַּעַל עֲבֵרָה שֶׁהוּא מְשֻׁגָּע, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (סוֹטָה ג.): אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה, אֶלָּא אִם כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת; צְרִיכִים לְהַכּוֹתוֹ רַק עִם לְמוּד תּוֹרָה. וְלָכֵן אִם אַתָּה רוֹצֶה לָצֵאת מֵהַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הִסְתַּכְּלוּת בְּנָשִׁים, שֶׁהוּא שִׁגָּעוֹן, הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לִלְמֹד תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְאַף שֶׁבַּהַתְחָלָה יִהְיֶה לְךָ מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה לְהָבִין פְּשׁוּטָן שֶׁל דְּבָרִים, וּמַה גַּם שֶׁתִּלְמַד וְתִשְׁכַּח מַה שֶּׁלָּמַדְתָּ, כִּי בֶּאֱמֶת מִי שֶׁחָטָא בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, נִכְנָסָת בּוֹ שִׁכְחָה, כִּי נֶאֱבַד מִחוֹ וְזִכְרוֹנוֹ לְגַמְרֵי, עִם כָּל זֹאת, עָלֶיךָ לִזְכֹּר מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (קֹהֶלֶת רַבָּה, פָּרָשָׁה א׳, סִימָן לד): זֶה שִׁפּוּטָהּ שֶׁל תּוֹרָה, שֶׁאָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה וְשׁוֹכְחָהּ. לְטוֹבָתוֹ אָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה וְשׁוֹכֵחַ, שֶׁאִלּוּ הָיָה אָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה וְלֹא שׁוֹכְחָהּ, הָיָה מִתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה ב׳ וְג׳ שָׁנִים, וְחוֹזֵר וּמִתְעַסֵּק בְּמַלַּאכְתּוֹ, וְלֹא הָיָה מַשְׂגִּיחַ בָּהּ לְעוֹלָם, אֶלָּא מִתּוֹךְ שֶׁאָדָם לוֹמֵד תּוֹרָה וְשׁוֹכְחָהּ, אֵינוֹ מֵזִיז וְאֵינוֹ מַזִּיעַ אֶת עַצְמוֹ מִדִּבְרֵי תּוֹרָה. וְלָכֵן בָּזֶה שֶׁאַתָּה לוֹמֵד וְשׁוֹכֵחַ — זֶה לְטוֹבָתְךָ, כִּי כָּךְ תִּהְיֶה תָּמִיד עוֹסֵק בַּתּוֹרָה, וְהַתּוֹרָה תְּכַפֵּר לְךָ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ. כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (יְרוּשַׁלְמִי רֹאשׁ הַשָּׁנָה, פֶּרֶק ד׳, הֲלָכָה ח׳): כֵּיוָן שֶׁקִּבַּלְתֶּם עֲלֵיכֶם עֹל תּוֹרָה, מַעֲלֶה אֲנִי עֲלֵיכֶם כְּאִלּוּ לֹא חָטָאתֶם מִימֵיכֶם. וְלָכֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי! אִם אַתָּה רוֹצֶה לָצֵאת מֵהַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הִסְתַּכְּלֻיּוֹת בְּנָשִׁים,

וְהָרְהוּרִים רָעִים, תַּכְנִיס אֶת עַצְמְךָ בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְתַעֲשֶׂה לְעַצְמְךָ סֵדֶר לִלְמֹד בְּכָל יוֹם: מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, הֲלָכוֹת וְאַגָּדוֹת, וְזֶה יְשַׂמַּח אוֹתְךָ, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה ל׳, סִימָן ב׳): שִׂבַּע שְׂמָחוֹת — שַׂבְּעֵנוּ בְּהּ׳ שְׂמָחוֹת: מִקְרָא, מִשְׁנָה, תַּלְמוּד, תּוֹסֶפְתָּא וְאַגָּדוֹת; כִּי כְּשֶׁאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לִלְמֹד תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, נִכְנֶסֶת בּוֹ שִׂמְחָה. וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קסט), אֲשֶׁר מִי שֶׁהוּא שָׁשׁ וְשָׂמֵחַ, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ שׂוֹמֵר אוֹתוֹ מִפְּגַם הַבְּרִית. וְאִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְשִׂמְחָה, אֶלָּא עַל־יְדֵי לִמּוּד תּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה. וְלָכֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי! אִם אַתָּה רוֹצֶה לָצֵאת מֵהַחֹשֶׁךְ הַמְּגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁנִּלְכַּדְתָּ בּוֹ — לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, רְאֵה לְהַכְנִיס אֶת עַצְמְךָ בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְזֶה יַכְנִיס בְּךָ שִׂמְחָה אֲמִתִּית. כִּי בְּכָל מָקוֹם שֶׁלּוֹמְדִים תּוֹרָה, שָׁם נִמְצֵאת הַשְּׁכִינָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּנָּצֵל מִפְּגַם הַבְּרִית וְהִסְתַּכְּלִיּוֹת עַל נָשִׁים, וְתִזָּכֶה לְהִכָּלֵל בָּאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְתִזָּדַכֵּךְ נִשְׁמָתְךָ, עַד שֶׁתַּגִּיעַ אֶל הַשְּׁלֵמוּת שֶׁאֵלֶיהָ נִבְרֵאתָ בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאָז עוֹלָמְךָ תִּרְאֶה בְּחַיֶּיךָ.

תַּם וְנִשְׁלַם, שֶׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

קוּנְטְרֵס

יְפֵה עֵינַיִם

יְעוֹרֵר וְיַחֲזֵק מְאֹד עַל קְדֻשַּׁת הָעֵינַיִם, וְיִנָּצֵל מֵעֲלַת בַּר יִשְׂרָאֵל הַזּוֹכֶה לְשָׁמֹר עַל עֵינָיו, לֹא לְהִסְתַּכֵּל בַּמְּקוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים, אֶלָּא לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ.

❖

בָּנוּי וּמְיֻסָּד עַל־פִּי דִּבְרֵי

רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן

בּוּצִינָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ

רַבִּי **נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב,** זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

וְעַל־פִּי דִּבְרֵי תַּלְמִידוֹ, מוֹרֵנוּ

הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ, אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רָז לֹא אָנִיס לֵיהּ

רַבִּי **נָתָן מִבְּרֶסְלֶב,** זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

וּמְשֻׁלָּב בִּפְסוּקֵי תּוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמַאֲמְרֵי

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְרָשִׁים וְזֹהַר הַקָּדוֹשׁ

❖

הוּבָא לְדְפוּס עַל־יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב

עיה״ק יְרוּשָׁלַיִם תּוּבַב״א

מוֹהַרָא״שׁ נ״י אָמַר: מָצִינוּ אֵצֶל דָּוִד הַמֶּלֶךְ, שֶׁנֶּאֱמַר עָלָיו (שְׁמוּאֵל־א טז): ״וְהוּא אַדְמוֹנִי עִם יְפֵה עֵינַיִם וְטוֹב רֹאִי״, וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נד), אֲשֶׁר עַל מָשִׁיחַ נֶאֱמַר: ״יְפֵה עֵינַיִם וְטוֹב רֹאִי״, כִּי הוּא יְזַכֶּה לְהַכְנִיס אֶת הַזִּכָּרוֹן בְּעַלְמָא דְּאָתֵי, וְלָכֵן יְטַהֵר אֶת עֵינֵי כֹּל. וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁשּׁוֹמֵר עַל עֵינָיו תָּמִיד, וּמִסְתַּכֵּל בְּעַיִן טוֹבָה עַל כָּל אֶחָד.

(אִמְרֵי־מוֹהַרָא״שׁ, חֵלֶק ב׳, סִימָן תתסח)

קוּנְטְרֵס

יְפֵה עֵינַיִם

א.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, בְּנִי, אֲשֶׁר עִקַּר הַתַּכְלִית בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא רַק לְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְלֹא לְרָצוֹת שׁוּם רָצוֹן אַחֵר מִבְּלְעָדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִהְיוֹת בָּטֵל וּמְבֻטָּל לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, שֶׁזֶּה נִקְרָא עֲלִיַּת הַמַּלְכוּת, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קעז): כְּשֶׁאָדָם בָּטֵל וּמְבֻטָּל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְאֵינוֹ רוֹצֶה שׁוּם רָצוֹן אַחֵר מִבְּלְעָדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, זוֹ נִקְרֵאת שְׁלֵמוּת עֲלִיַּת הַמַּלְכוּת, וְהוּא מַמְלִיךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּכָל הָעוֹלָם. אֲשֶׁר רַק בִּשְׁבִיל זֶה נִבְרָא הָאָדָם, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (תַּנְחוּמָא נָשׂא ג): בְּשָׁעָה שֶׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, נִתְאַוָּה שֶׁיִּהְיֶה לוֹ דִּירָה בַּתַּחְתּוֹנִים; הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא רוֹצֶה לָגוּר בֵּינֵינוּ, וְזֶה שֶׁאָנוּ אוֹמְרִים: ׳בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵיהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵיהּ׳; כִּי עִקַּר הַמַּלְכוּת מֵהָרָצוֹן, כִּי כְּשֶׁיֵּשׁ לָאָדָם

רָצוֹן חָזָק, לִהְיוֹת נִכְלָל לְגַמְרֵי בָּאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְאֵינוֹ רוֹצֶה לְהִסְתַּפֵּק עַל שׁוּם גַּשְׁמִיּוּת הֶבְלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, אֶלָּא עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, הַמְּחַיֶּה וְהַמְהַוֶּה וְהַמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מַמְלִיךְ מַלְכוּת דִּקְדֻשָּׁה, אֲבָל כְּשֶׁרוֹצֶה הָאָדָם אֵיזֶה רָצוֹן אַחֵר חוּץ מֵרָצוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה מַלְכוּת אֲחֵרִים שֶׁל עֲבוֹדָה זָרָה, וּכְפִי הָרָצוֹן הָאַחֵר כֵּן נַעֲשֶׂה אֵיזֶה מַלְכוּת לְאֵיזֶה עֲבוֹדָה זָרָה. וְלָכֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי! הָעִקָּר מַה שֶּׁאָדָם צָרִיךְ בְּזֶה הָעוֹלָם — לְבַטֵּל רְצוֹנוֹ לְגַמְרֵי נֶגֶד רְצוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ שׁוּם רָצוֹן אַחֵר רַק כְּמוֹ שֶׁרוֹצֶה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ; הֵן שֶׁיִּהְיֶה לוֹ מָמוֹן וּבָנִים, הֵן לָאו, חַס וְשָׁלוֹם, הֵן כָּל שְׁאָר הָרְצוֹנוֹת, לֹא יִרְצֶה שׁוּם רָצוֹן אַחֵר, רַק כְּמוֹ שֶׁרוֹצֶה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְזוֹ הַשְׁלֵמוּת שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ אֵלֶיהָ — לְהִסְתַּפֵּק רַק בְּרוּחָנִיּוּת אֱלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה נִקְרָא "יְפֵה עֵינַיִם", שֶׁלֹּא מִסְתַּפֵּק עִם עֵינָיו עַל גַּשְׁמִיּוּת וְחָמְרִיּוּת הֶבְלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה.

וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, מַה לְּפָנֶיךָ! וּתְבַטֵּל אֶת יֵשׁוּתְךָ לְגַמְרֵי; כִּי בָּזֶה שֶׁאַתָּה רוֹצֶה רָצוֹן אַחֵר מִבְּלְעֲדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאַתָּה מִסְתַּפֵּק עַל הֶבְלֵי עוֹלָם הַזֶּה — גַּשְׁמִיּוּת וְחָמְרִיּוּת, וּמִכָּל שֶׁכֵּן בָּזֶה שֶׁאַתָּה מִסְתַּפֵּק עַל נָשִׁים, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן עַל מְקוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים

וְהַמְזֻהָמִים, תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה וְנָשִׁים פְּרוּצוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה אַתָּה עוֹקֵר אֶת עַצְמְךָ מֵחַי הַחַיִּים מִמְּנוּי יִתְבָּרַךְ, וְזֶה מַרְאֶה שֶׁיֵּשׁ בְּךָ יֵשׁוּת וְגַאוּת, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ אֶל מַדְרֵגָה זוֹ — לִהְיוֹת בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֶל הָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, אֶלָּא כְּשֶׁאָדָם מַשְׁפִּיל אֶת עַצְמוֹ עַד עָפָר, וּמַרְגִּישׁ אֶת עַצְמוֹ כְּתוֹלַעַת הָרוֹחֶשֶׁת עַל הָאָרֶץ, וְהוּא בְּעֵינֵי עַצְמוֹ כְּלֹא כְּלוּם, וְהוּא בָּטֵל וּמְבֻטָּל לְגַמְרֵי בְּעֵינֵי עַצְמוֹ, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה בְּחִינַת אַיִן מַמָּשׁ, אָז דַּיְקָא יָכוֹל לִזְכּוֹת לְהַגִּיעַ אֶל מַדְרֵגַת "יְפֵה עֵינַיִם", שֶׁרוֹאֶה רַק אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, הַמְחַיֶּה וְהַמְהַוֶּה וְהַמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וּמְאִירִים לִפְנֵי עֵינָיו בְּקִבְיעוּת שְׁמוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים טז, ח): "שִׁוִּיתִי יְיָ"ה לְנֶגְדִּי תָּמִיד", וּכְשֶׁכֵּן יִשְׂרָאֵל זוֹכֶה לִהְיוֹת בְּעֵינֵי עַצְמוֹ כְּלֹא כְּלוּם, וְשׁוֹבֵר אֶת יֵשׁוּתוֹ וְגַאוּתוֹ לְגַמְרֵי, וְהוּא בָּטֵל וּמְבֻטָּל בְּעֵינֵי עַצְמוֹ לְגַמְרֵי, עַל־יְדֵי־זֶה מֵאִיר עָלָיו אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוּי רַב כָּזֶה, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה בָּטֵל וּמְבֻטָּל אֶל הָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְאֵין לוֹ שׁוּם רָצוֹן אַחֵר מִבִּלְעָדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ. וְאָז זוֹכֶה לְהַגִּיעַ אֶל "יְפֵה עֵינַיִם", שֶׁרוֹאֶה רַק אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם פּוֹגֵם בְּעֵינָיו, וּמִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, וּבִפְרָט בְּיָמִים אֵלּוּ, שֶׁהַקְלִפּוֹת וְהַסִּטְרָא אַחֲרָא מִתְגַּבְּרִים וּמִתְפַּשְּׁטִים מְאֹד בָּעוֹלָם, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן רמב), אֲשֶׁר כְּנֶגֶד אָרִיךְ אַנְפִּין דִּקְדֻשָּׁה, שֶׁהוּא בְּטוּל אֶל הָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, שֶׁהֵיכָן

שֶׁמִּסְתַּכֵּל הוּא רוֹאֶה רַק אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, יֵשׁ אָרִיךְ אַנְפִּין דִּקְלִפָּה, אֲשֶׁר הֵיכָן שֶׁרַק מִסְתּוֹבֵב, רוֹאֶה שְׁקוּץ, תִּעוּב, זְהוּם וְעֵרֹם, וּמִי שֶׁנִּלְכָּד בָּזֶה, קָשֶׁה לוֹ מְאֹד לָצֵאת מִזֶּה. וּבִפְרָט בָּעִתִּים הַלָּלוּ, שֶׁהַסָּמ״ךְ־מ״ם רוֹאֶה, שֶׁהִנֵּה הִגִּיעַ סוֹפוֹ, וְהִנֵּה יִתְגַּלֶּה לְעֵינֵי כֹּל אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי יִתְגַּלֶּה אוֹרָיְתָא דְּעַתִּיקָא סְתִימָאָה, שֶׁיִּהְיֶה גָּלוּי לְכֻלָּם אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁנִּזְכֶּה לְהַמְלִיךְ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ, וְנִזְכֶּה לִרְאוֹת בְּמוֹ עֵינֵינוּ, עֵינֵי בָּשָׂר, רַק אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה נב, ט): ״כִּי עַיִן בְּעַיִן יִרְאוּ בְּשׁוּב יְהוָ״ה צִיּוֹן״, שֶׁהוּא מִדַּת הַמַּלְכוּת, שֶׁאָז נִזְכֶּה אֶל ״**יְפֵה עֵינַיִם**״, לִרְאוֹת רַק שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־כֵּן זֶה לְעֻמַּת זֶה מִתְגַּבְּרוֹת וּמִתְפַּשְּׁטוֹת עַכְשָׁו הַקְּלִפּוֹת וְהַסִּטְרָא אַחֲרָא, וְהַנָּשִׁים הוֹלְכוֹת בִּבְגָדֵי פְּרִיצוּת וְשַׁחַץ, וּמַכְשִׁילוֹת אֶת נַעֲרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּהִסְתַּכְּלוּת עֲלֵיהֶן, וְעַל־יְדֵי־זֶה מְגָרוֹת אֶת יִצְרָם, וּבָאִים לִידֵי חֵטְא הַמְגֻנֶּה וְהַמְזֹהָם שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה וּשְׁאָר עֲרָיוֹת, אֲשֶׁר הִיא טֻמְאַת מֵת, אֲבִי אָבוֹת הַטֻּמְאָה, כִּי אֵין עוֹד טֻמְאָה כְּטֻמְאַת פְּגַם הַבְּרִית.

וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, מַה לְּפָנֶיךָ, וְחוּס וַחֲמֹל עַל נַפְשְׁךָ, וּרְאֵה לְבַטֵּל אֶת יֵשׁוּתְךָ וְגַאוּתְךָ לְגַמְרֵי, כִּי עַל־יְדֵי גַּאוּת אָדָם נוֹפֵל בְּנַאוּף, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־

מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן יא), אֲשֶׁר גְּאוּת וְנַאוּף תְּלוּיִים זֶה בָּזֶה, כִּי בָּרֵעַ שֶׁאָדָם מִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים פְּרוּצוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מַמְלִיךְ עַל עַצְמוֹ עֲבוֹדָה זָרָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית לה, יא): ״אֲנִי אֵל שַׁדַּי פְּרֵה וּרְבֵה״, כִּי שַׁדַּי הוּא בְּחִינַת שֶׁיֵּשׁ דַּי בֶּאֱלֹהוּתִי לְכָל בְּרִיָּה, וּכְשֶׁאֵינוֹ שׁוֹמֵר הַבְּרִית, הֵנִיא עַל־יְדֵי גְּאוּת הוּא עוֹשֶׂה לְעַצְמוֹ עֲבוֹדַת אֱלִילִים, וּמַרְאֶה שֶׁאֵין דַּי לוֹ בֶּאֱלֹהוּתוֹ, עַד שֶׁצָּרִיךְ עֲבוֹדַת אֱלִילִים, וְעַל־כֵּן פּוֹגֵם בְּשַׁדַּי, שֶׁיֵּשׁ דַּי בֶּאֱלֹהוּתוֹ לְכָל בְּרִיָּה, וּכְשֶׁשּׁוֹמֵר הַבְּרִית, הוּא זוֹכֶה לְאוֹר הַמֵּאִיר לוֹ לְתִשׁוּבָה, עַד שֶׁזּוֹכֶה לְהַשִּׂיג אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה ״יְפֵה עֵינַיִם׳ וְטוֹב רֹאִי״, שֶׁרַק מִסְתַּכֵּל עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת. וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי! לִשְׁבֹּר מִמְּךָ אֶת מִדַּת הַגַּאֲוָה שֶׁבָּאָה עַל־יְדֵי פְּגַם הַבְּרִית, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת גַּאֲוָה, סִימָן לד): גַּאֲוָה בָּאָה עַל־יְדֵי שֶׁלֹּא תַּקְנְתָּ חֲטֹאת נְעוּרִים. וְלָכֵן אִם תִּהְיֶה בָּטֵל וּמְבֻטָּל בְּעֵינֵי עַצְמְךָ לְגַמְרֵי, וְתַרְגִּישׁ אֶת עַצְמְךָ לְלֹא כְלוּם, כְּתוֹלַעַת הָרוֹחֶשֶׁת עַל הָאָרֶץ, דַּיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה יָאִיר עָלֶיךָ אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוּי רַב וְנוֹרָא מְאֹד, עַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה לְפָנֶי מַרְאֶה עֵינֶיךָ, אֶלָּא אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זוֹ הַמַּדְרֵגָה הַכִּי עֶלְיוֹנָה, שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְזְכּוֹת לְהַגִּיעַ אֵלֶיהָ בְּזֶה הָעוֹלָם. לֹא־כֵן מִי שֶׁהוּא בַּעַל גַּאֲוָה, סִימָן שֶׁהוּא נוֹאֵף. וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (שָׁם אוֹת עֲנָוָה, חֵלֶק ב׳, סִימָן ב׳): עַל־יְדֵי גַּאֲוָה רַבָּה נִבְעַל כְּאִשָּׁה, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, שֶׁאָדָם בָּא לְחֵטְא

הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁהוּא הַחֵטְא הַכִּי מְגֻנֶּה שֶׁרַק שַׂיָּךְ, שֶׁאָדָם מוֹצִיא זַרְעוֹ לְבַטָּלָה — בֵּין בְּיָדוֹ בֵּין בְּרַגְלוֹ, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, שֶׁהוֹרֵג אֶת יְלָדָיו, וְגוֹרֵם לְהַרְבּוֹת קְלִפּוֹת וּמַשְׁחִיתִים בָּעוֹלָם, וְהֵם מְלַוִּים אוֹתוֹ אַחַר מִיתָתוֹ, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קמא); וְלָכֵן רְאֵה, אָהוּבִי, בְּנִי, מַה לְּפָנֶיךָ! תְּבַטֵּל אֶת עַצְמְךָ לְגַמְרֵי אֶל הָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְתַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ רַק לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲשֶׁר כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁמְּדַבְּרִים אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, זוֹ הַצָּלָחָה נִצְחִית. וְאִם כְּבָר נִכְשַׁלְתָּ בְּהִסְתַּכְּלֻיּוֹת עַל נָשִׁים, אֲשֶׁר זוֹ מַחֲלָה כִּשְׁאָר הַמַּחֲלוֹת וַחֲלָאִים רָעִים שֶׁנִּדְבָּקִים בָּאָדָם, כִּי יֵשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁהֵם כָּל־כָּךְ נִכְנָסִו בְּזֶהֱמָה זוֹ, וּמִסְתַּכְּלִים עַל כָּל אִשָּׁה הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב, וּבִפְרָט אִשָּׁה הַהוֹלֶכֶת חֲשׁוּפָה לְגַמְרֵי וּבִבְגָדֵי פְּרִיצוּת וְשַׁחַץ, הוּא צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל עָלֶיהָ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מְחַמֵּם אֶת עַצְמוֹ וּבָא לִידֵי עֲבֵרוֹת, וְזֶה מַמָּשׁ שְׁגָעוֹן. כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (סוֹטָה ג.): אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה, אֶלָּא אִם־כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוּת; וְלָכֵן רְאֵה, אָהוּבִי, בְּנִי! לְרַחֵם עַל עַצְמְךָ, וְתַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתַתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵיךְ שֶׁהוּא מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, אֲשֶׁר זֶה עִקַּר תִּקּוּן הַבְּרִית, כְּשֶׁאָדָם מַחְדִּיר בְּעַצְמוֹ אֱמוּנָה בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְעַל־כֵּן אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת אֱמוּנָה, סִימָן לג): עַל־יְדֵי אֱמוּנָה, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִסְלַח לְךָ עַל

כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ; וְעַל־כֵּן אִם אַתָּה יוֹדֵעַ, אֲהוּבִי, בְּנִי! שֶׁכְּבָר פָּגַמְתָּ בַּבְּרִית, בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עַל־יְדֵי שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ בִּרְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת וּבְהִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, רְאֵה לְהַדְבִּיק אֶת עַצְמְךָ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְתַתְחִיל רַק לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת הַמְחַיֶּה וְהַמְהַוֶּה וְהַמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְדַיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה יִמְחֹל לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (שָׁם, סִימָן ר׳):

עַל־יְדֵי אֱמוּנָה, הָאָדָם חָבִיב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּאִשָּׁה לְבַעְלָהּ; כִּי נִשְׁמָתוֹ שֶׁל הָאָדָם הִיא בִּבְחִינַת אִשָּׁה, שֶׁהִיא הַשְׁכִּינָה, וְעַל־יְדֵי שֶׁאָדָם מְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְהוּא מְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בֶּאֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, נַעֲשֶׂה יִחוּד עֶלְיוֹן בֵּינוֹ לְבֵין הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאָז יִמְחֹל לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו. וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, מַה לְּפָנֶיךָ! שְׁמֹר עֵינֶיךָ לְבַל לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב, אֶלָּא תִּסְתַּכֵּל עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה תַּגִּיעַ אֶל הַמַּדְרֵגוֹת הֲכִי עֶלְיוֹנוֹת שֶׁאָדָם יָכוֹל לִזְכּוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם; כִּי זוֹ הַתַּכְלִית שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ אֵלֶיהָ בְּזֶה הָעוֹלָם — לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. אַשְׁרֵי מִי שֶׁחָזַק בָּזֶה, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

ב.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, בְּנִי! אֲשֶׁר עִקַּר הַתַּכְלִית בְּזֶה

הָעוֹלָם, רַק לְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְלֹא יִרְצֶה שׁוּם רָצוֹן אַחֵר מִבִּלְעֲדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכָל הָרְצוֹנוֹת שֶׁלּוֹ יִהְיוּ רַק לְהַכְלֵל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, כִּי רַק בִּשְׁבִיל זֶה אָדָם נִשְׁלַח אֶל זֶה הָעוֹלָם — שֶׁיִּהְיֶה חָזָק מְאֹד בְּרָצוֹנוֹת, לְהִכָּלֵל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְיִזְכֶּה לִרְאוֹת רַק רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת. אַךְ כְּשֶׁאָדָם נִשְׁלָח לָזֶה הָעוֹלָם, כְּדֵי לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם לְכֻלָּם אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא שׁוֹכֵחַ מֵהֵיכָן הוּא בָּא, וְהוּא נִלְכָּד בְּרֶשֶׁת הַסָּמָ״ךְ־מֵ״ם, שֶׁפּוֹרֵשׂ תַּחַת רַגְלָיו, עַל־יְדֵי נָשִׁים פְּרוּצוֹת הַהוֹלְכוֹת בְּבִגְדֵי שַׁחַץ וּתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, עַד שֶׁנִּלְכָּד בִּשְׁחִיתוּתָם, וְנִכְשָׁל בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁזֶּה מַכְנִיס בּוֹ דְּכָאוֹן פְּנִימִי, וְעַצְבוּת וּמְרִירוּת וְיֵאוּשׁ גָּדוֹל, וְזֶה מַה שֶּׁהוֹרֵס לָאָדָם אֶת כָּל הַחַיִּים. וּבָאֱמֶת הַתַּכְלִית הִיא רַק לְהִכָּלֵל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא; כִּי עִקַּר תַּכְלִית הַטּוֹב שֶׁל הַנְּשָׁמָה הַקְּדוֹשָׁה הוּא, שֶׁתִּזְכֶּה לְתַכְלִית שְׁלֵמוּת הָרָצוֹן, שֶׁיִּכְלֵל בְּרָצוֹן שֶׁבָּרְצוֹנוֹת, וְלֹא יִרְצֶה שׁוּם רָצוֹן אַחֵר מִבִּלְעֲדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ; כִּי עִקַּר יְרִידַת הַנְּשָׁמָה אֶל זֶה הָעוֹלָם הֶעָכוּר וְהַשָּׁפֵל, רַק בִּשְׁבִיל הָרָצוֹן, כְּדֵי שֶׁתִּזְכֶּה לָרָצוֹן בִּשְׁלֵמוּת, וּבִשְׁבִיל זֶה הֻכְרְחָה הַנְּשָׁמָה לֵירֵד וּלְהִתְרַחֵק מִמְּקוֹם מַעֲלָתָהּ, וְלָבֹא לָעוֹלָם הַגַּשְׁמִי הֶעָכוּר וְהַשָּׁפֵל, וּלְהִתְלַבֵּשׁ בְּגוּף גַּשְׁמִי וְחֹמֶר עָב וּמְגֻשָּׁם בְּזֶה הָעוֹלָם הַגַּשְׁמִי בְּתַכְלִית הָרְחוֹק מִמְּקוֹם כְּבוֹדָהּ, וְכָל זֶה הָיָה רַק בִּשְׁבִיל הָרָצוֹן, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ

רָצָה לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁיִּזְכּוּ לְכָל טוּב, הֵינוּ לְהַגִּיעַ אֶל הַטּוֹב הָאֲמִתִּי וְהַשְּׁלֵמוּת הָעוֹלֶה עַל הַכֹּל, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹדֵעַ, שֶׁעִקַּר הַתַּכְלִית הַטּוֹב הוּא לְזַכּוֹת לָרָצוֹן בִּשְׁלֵמוּת, שֶׁלֹּא יִרְצֶה שׁוּם רָצוֹן אַחֵר, אֶלָּא לְהִכָּלֵל בְּרַעֲוָא דְּרַעֲוִין, רָצוֹן שֶׁבָּרְצוֹנוֹת, שֶׁהוּא עַתִּיק, גִּלּוּי אֱלֹקוּת, אָרִיךְ אַנְפִּין דְּקְדֻשָּׁה, אֲבָל זֶה לְעֻמַּת זֶה הִתְגַּבְּרוּ הַקְּלִפּוֹת וְהַסִּטְרָא אַחֲרָא, שֶׁזֶּה אָרִיךְ אַנְפִּין דְּקְלִפָּה, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רמב), אֲשֶׁר כְּנֶגֶד אָרִיךְ אַנְפִּין דְּקְדֻשָּׁה, שֶׁהוּא רָצוֹן שֶׁבָּרְצוֹנוֹת, רַעֲוָא דְּרַעֲוִין, יֵשׁ אָרִיךְ אַנְפִּין דְּקְלִפָּה, הִתְגַּבְּרוּת הַיֵּצֶר לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, עַד שֶׁרוֹאִים, שֶׁבְּנֵי־אָדָם פָּשׁוּט יוֹצְאִים מִדַּעְתָּם, וְעַל כָּל אִשָּׁה שֶׁעוֹבֶרֶת הֵם מַכְרִחִים לְהִסְתַּכֵּל, וּבִפְרָט נָשִׁים פְּרוּצוֹת הַהוֹלְכוֹת בִּבְגָדֵי שַׁחַץ, עַד שֶׁנִּכְשָׁלִים בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁהוֹרֵס לָהֶם אֶת כָּל הַחַיִּים, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁמַּכְנִיס אוֹתָם בְּדִכָּאוֹן פְּנִימִי, עַד שֶׁמִּתְיָאֲשִׁים לְגַמְרֵי מֵהַחַיִּים. וּבֶאֱמֶת אָדָם צָרִיךְ לָדַעַת, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אָב הָרַחֲמָן, שָׁלַח אוֹתָנוּ אֶל זֶה הָעוֹלָם הַגַּשְׁמִי וְהַחֻמְרִי דַּיְקָא, שֶׁנַּעֲבֹר אֶת הַזּוֹהַר הַזֶּה, וְנִתְגַּבֵּר עַל הַנִּסְיוֹנוֹת הַקָּשִׁים וְהַמָּרִים. כִּי זֶה יָדוּעַ בְּחוּשׁ, שֶׁכָּל מַה שֶּׁמִּתְרַחֲקִים יוֹתֵר, מִתְגַּבֵּר הָרָצוֹן בְּיוֹתֵר; כִּי הַבֵּן — כָּל זְמַן שֶׁהוּא אֵצֶל אָבִיו, אַף־עַל־פִּי שֶׁאַהֲבָתוֹ חֲזָקָה מְאֹד, אַף־עַל־פִּי־כֵן אֵין שַׂיָּךְ לוֹמַר, שֶׁיֵּשׁ לוֹ רָצוֹן וְגַעֲגוּעִים לְאָבִיו, מֵאַחַר שֶׁהוּא אֶצְלוֹ תָּמִיד, אֲבָל כְּשֶׁהַבֵּן

נוֹסַע מֵאָבִיו לְאֵיזֶה מָקוֹם, אָז הוּא מִתְגַּעְגֵּעַ בְּרָצוֹן חָזָק לְאָבִיו, וְכָל מַה שֶּׁהַבֵּן נִתְרַחֵק יוֹתֵר מֵאָבִיו, נִתְגַּבְּרִים יוֹתֵר הָרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים וְהַגַּעְגּוּעִים לְאָבִיו. וְעַל־כֵּן הַכְּרָחָה הַנְּשָׁמָה לֵירֵד מִמְּקוֹמָהּ הַגָּבוֹהַּ מְאֹד מְאֹד, וּלְהִתְלַבֵּשׁ בְּזֶה הָעוֹלָם הַגַּשְׁמִי, הָרָחוֹק בְּתַכְלִית הָרְחוּק מִשֹּׁרֶשׁ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כְּדֵי שֶׁיִּתְגַּבֵּר הָרָצוֹן שֶׁל הַנְּשָׁמָה בְּיוֹתֵר, מֵחֲמַת שֶׁהִיא רְחוֹקָה מְאֹד מִשֶּׁלְּחַן אָבִיהָ. וְכָל מַה שֶּׁרְחוֹקִים בְּיוֹתֵר מֵאָבִיו מִתְגַּבֵּר הָרָצוֹן בְּיוֹתֵר. וּבֶאֱמֶת זֶה עִקַּר הַנְּפָשִׁיוֹן וְהַבְּחִירָה שֶׁל הָאָדָם, כִּי בֶּאֱמֶת כָּל מַה שֶּׁרְחוֹקִים יוֹתֵר, הָרָצוֹן מִתְגַּבֵּר בְּיוֹתֵר, וְכָל זְמַן שֶׁהָרָצוֹן בִּשְׁלֵמוּת כָּרָאוּי, בְּוַדַּאי יִזְכֶּה עַל־יְדֵי־זֶה הַהִתְרַחֲקוּת דַּיְקָא לְמַעֲלָה נִפְלָאָה, כִּי יִזְכֶּה לְהִכָּלֵל בָּרָצוֹן הָעֶלְיוֹן, בְּרָצוֹן שֶׁבָּרְצוֹנוֹת, עַל־יְדֵי רְצוֹנוֹ הֶחָזָק מְאֹד שֶׁזָּכָה בְּזֶה הָעוֹלָם הָרָחוֹק דַּיְקָא. כִּי דַּיְקָא מֵחֲמַת גֹּדֶל הַהִתְרַחֲקוּת, זָכָה לְרָצוֹן חָזָק בִּשְׁלֵמוּת, אֲשֶׁר רַק בִּשְׁבִיל זֶה יָרַד לְזֶה הָעוֹלָם, כְּדֵי לִזְכּוֹת כָּאן דַּיְקָא לְרָצוֹן הָעֶלְיוֹן, מֵחֲמַת שֶׁזֶּה הָעוֹלָם רָחוֹק בְּיוֹתֵר בְּתַכְלִית הָרְחוּק, אֲבָל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נָתַן בְּחִירָה לָאָדָם, וְעַל־כֵּן זֶה לְעֻמַּת זֶה עָשָׂה אֱלֹקִים, כִּי בָּרָא בְּזֶה הָעוֹלָם גַּם עוֹד כַּמָּה דְּבָרִים, וְהִלְבִּישׁ בָּהֶם חִיּוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנָתַן בְּחִירָה לָאָדָם, דְּהַיְנוּ שֶׁיֵּשׁ גַּם רְצוֹנוֹת לְתַאֲוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה, וּבִפְרָט לְהִסְתַּכֵּל בִּנְשִׁים פְּרוּצוֹת הַהוֹלְכוֹת בְּבִגְדֵי שַׁחַץ וּבִתְמוּנוֹת תּוֹעֲבָה הַמְגָרִים אֶת הַיֵּצֶר הָרָע, שֶׁזֶּה הַתַּאֲוֹת הֵם רְצוֹנוֹת דְּסִטְרָא אַחֲרָא,

שֶׁהֵם מִתְנַגְּדִים לְרָצוֹן דִּקְדֻשָּׁה; כִּי עִקַּר כָּל הַתַּאֲוֹוֹת הֵם רְצוֹנוֹת נְפוּלִים, וְעַל־כֵּן נִקְרָאִים תַּאֲוֹוֹת, שֶׁהוּא חֶמְדָּה וְרָצוֹן אֶל נְאוּף, שִׁקּוּץ, תִּעוּב וְזִהוּם, וּכְשֶׁמִּתְגַּבְּרוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, הַתַּאֲוֹוֹת שֶׁל עוֹלָם הַזֶּה, שֶׁהֵם רְצוֹנוֹת דְּסִטְרָא אַחֲרָא, אֲזַי נִפְגָּם הָרָצוֹן דִּקְדֻשָּׁה, עַד שֶׁחַס וְשָׁלוֹם, יְכוֹלִים לִשְׁפֹּחַ לְגַמְרֵי אֶת הָרָצוֹן דִּקְדֻשָּׁה, עַד שֶׁיִּשְׁפַּח מִלְכְסֹף וּלְהִשְׁתּוֹקֵק לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן שָׁלַח לָנוּ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁיְּעוֹרֵר אוֹתָנוּ מֵהַשֵּׁנָה, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ס׳), אֲשֶׁר יֵשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁיִּשְׁנִים אֶת יְמֵיהֶם, עַל־יְדֵי שֶׁנִּכְשָׁלוּ בְּתַאֲוֹוֹת הֶבְלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְהַצַּדִּיק מְעוֹרֵר אוֹתָם מֵהַשֵּׁנָה. וְלָכֵן אָסוּר לְהִתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, וַאֲפִלּוּ כְּשֶׁאָדָם כְּבָר נִכְשַׁל בְּפֶגֶם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁהוּא אֲבִי אֲבוֹת הַטֻּמְאָה, טֻמְאַת מֵת מַמָּשׁ, צְרִיכִים לִזְכֹּר שֶׁעֲדַיִן יְכוֹלִים לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, עַד שֶׁיְּכוֹלִים לִזְכּוֹת עַל־יְדֵי הַתְּשׁוּבָה, שֶׁיִּתְהַפְּכוּ הָעֲוֹוֹנוֹת לִזְכֻיּוֹת, שֶׁזֶּה סוֹד יְרִידָה קֹדֶם עֲלִיָּה, שֶׁקֹּדֶם שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם עֲלִיָּה בַּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, צָרִיךְ שֶׁתִּהְיֶה לוֹ יְרִידָה קֹדֶם עֲלִיָּה, כִּי הַיְרִידָה הִיא תַּכְלִית הָעֲלִיָּה, כִּי דַּיְקָא כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל וּבָא בְּעָמְקֵי עֲמָקִים וּבַשְּׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו, עַד שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב, וְיוֹצֵא מִדַּעְתּוֹ לְגַמְרֵי בְּתַאֲוֹוֹת נְאוּף, אִם רַק יַקִּיף אֶת עַצְמוֹ בְּיָדָיו, וְיִכָּנֵס אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי שֶׁיַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ

לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְלָשִׂיחַ וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ, וְיוֹצִיא מִפִּיו אֶת הָרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים, עַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל תְּשׁוּבָה אֲמִתִּית.

וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי! מֵאַחַר שֶׁנִּפַּלְתָּ כְּבָר בִּמְקוֹם חֹשֶׁךְ כָּזֶה, שֶׁאַתָּה צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב, וְאַתָּה מְחַשֵּׁט בְּאַשְׁפָּתוֹת לְהִסְתַּכֵּל בִּתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, רְאֵה לְהִתְחַזֵּק וּלְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וְלָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כִּי בֶּאֱמֶת גְּלָה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן עח), אֲשֶׁר אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל; וַאֲפִלּוּ אִם אָדָם כְּמוֹ שֶׁהוּא, כָּל זְמַן שֶׁהוּא עֲדַיִן זוֹכֵר אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיֵשׁ לוֹ רָצוֹן לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עֲדַיִן יֵשׁ לוֹ תִּקְוָה לְתַקֵּן הַכֹּל, אַף־עַל־פִּי שֶׁהוּא כּוֹסֵף לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וַעֲדַיִן לֹא זָכָה לִתְשׁוּבָה, אַדְרַבָּה, בְּכָל פַּעַם נוֹפֵל וְיוֹרֵד יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וּפוֹגֵם יוֹתֵר, וּמוֹסִיף חֵטְא עַל פֶּשַׁע, חַס וְשָׁלוֹם, אַף־עַל־פִּי־כֵן יְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בָּרָצוֹן יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְיַרְגִּיל עַצְמוֹ בְּכָל עֵת לְכְסֹף וּלְהִשְׁתּוֹקֵק לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה בְּוַדַּאי סוֹף כָּל סוֹף יִזְכֶּה לָצֵאת מִשְּׁטְיוֹתָיו וּמִדִּמְיוֹנוֹתָיו וּמֵהַהִסְתַּכְּלֻיּוֹת רָעוֹת שֶׁנִּדְבְּקוּ בּוֹ, וְיִזְכֶּה בְּוַדַּאי לִתְשׁוּבָה בְּלִי סָפֵק. וְדֶרֶךְ זוֹ הִיא עֵצָה טוֹבָה וּנְכוֹנָה לְכָל אָדָם שֶׁבְּעוֹלָם מִגָּדוֹל וְעַד קָטֹן, הֵן צַדִּיק גָּדוֹל מְאֹד וְאִישׁ כָּשֵׁר בֶּאֱמֶת, הַצָּרִיךְ לָצֵאת מִמַּדְרֵגָה לְמַדְרֵגָה, וְלָבֹא לִידֵי גִּלּוּי אֱלֹקוּת, עַד שֶׁיַּשִּׂיג שֶׁכָּל הַבְּרִיאָה

כֻּלָּהּ הִיא אֱלֹקוּת, וְהֵן אֲנָשִׁים שֶׁעֲדַיִן בְּמַעֲלָה קְטַנָּה מְאֹד, הַמַּנָּחִים בַּשְּׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו, הַמְּלַכְלְכִים בְּמַעֲשִׂים רָעִים מְאֹד, אַף־עַל־פִּי־כֵן עַל־יְדֵי תֹּקֶף הָרָצוֹן שֶׁיִּהְיֶה לָהֶם לָצֵאת מֵהַחֹשֶׁךְ שֶׁלָּהֶם, יִזְכּוּ לַעֲלוֹת אֶל הַמַּדְרֵגָה הַכִּי עֶלְיוֹנָה. וְלָכֵן רְאֵה לְהִתְגַּבֵּר בְּרָצוֹן חָזָק, וְאַל תִּתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, וְתָבֹא לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁיָּחוּס וִירַחֵם עָלֶיךָ, וְיַמְשִׁיךְ עָלֶיךָ אוֹר וְזִיו וְחִיּוּת וּדְבֵקוּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִמְחֹל לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עַל כָּל מַה שֶּׁעָשִׂיתָ. וּזְכֹר דָּבָר זֶה מְאֹד, כִּי תִּצְטָרֵךְ אֶת זֶה לַיָּמִים הַבָּאִים, כִּי מִי שֶׁכְּבָר נָפַל בְּזֶהֳמָה זוֹ שֶׁל פֶּגֶם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עַל־יְדֵי שֶׁחִמֵּם עַצְמוֹ עַל־יְדֵי גֵּרוּי הַיֵּצֶר שֶׁהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים פְּרוּצוֹת, הַהוֹלְכוֹת בִּבְגָדִי שַׁחַץ עֲרֻמּוֹת, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וּתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, עַל־יְדֵי־זֶה נִכְנָס בָּאָדָם דִּכְאוֹן פְּנִימִי וּמִתְיָאֵשׁ מֵהַחַיִּים שֶׁלּוֹ, וְרוֹצֶה כְּבָר לָמוּת. אֲבָל אִם תִּשְׁמַע, אֲהוּבִי, בְּנִי, אֶל קוֹל הַצַּדִּיק הַמְעוֹרֵר אוֹתְךָ לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אָז תּוּכַל לַהֲפֹךְ אֶת כָּל הַחֹשֶׁךְ לְאוֹר גָּדוֹל, וְתוּכַל לְהִכָּלֵל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְעוֹלָמְךָ תִּרְאֶה בְּחַיֶּיךָ.

ג.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, בְּנִי! אֲשֶׁר הָעִקָּר בְּזֶה הָעוֹלָם לְבַרֵּחַ רַק אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּכָל יוֹם וָיוֹם, הֵינוּ כָּל

אָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, לְשִׂיחַ וּלְסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בִּשְׂפַת הָאֵם שֶׁלּוֹ, בְּלָשׁוֹן שֶׁרָגִיל בָּהּ בְּיוֹתֵר, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה נִקְרָא הִתְבּוֹדְדוּת. וְצָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, כִּי אֵין עוֹד דָּבָר יוֹתֵר גָּדוֹל מִתְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה וְשִׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, כִּי כָּךְ אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה ל', סִימָן ג'):

בַּדּוֹרוֹת הַלָּלוּ, שֶׁאֵין לָהֶם — לֹא מֶלֶךְ וְלֹא נָבִיא, לֹא כֹּהֵן וְלֹא אוּרִים וְתֻמִּים, וְאֵין לָהֶם אֶלָּא תְּפִלָּה זוֹ בִּלְבָד, אָמַר דָּוִד לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַל תְּבַזֶּה אֶת תְּפִלָּתָם; כִּי בֶּאֱמֶת כְּשֶׁאָדָם נִכְשָׁל בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁבָּא עַל־יְדֵי הִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, שֶׁמִּסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים פְּרוּצוֹת וְעַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, שֶׁזֶּה מְגָרֶה אֶת הַיֵּצֶר הָרָע, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (סוֹטָה ח.): אֵין יֵצֶר הָרָע שׁוֹלֵט, אֶלָּא בַּמֶּה שֶׁעֵינָיו רוֹאוֹת, וְעַל־כֵּן כְּשֶׁאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, זֶה מֵבִיא אוֹתוֹ אַחַר־כָּךְ לְחַמֵּם אֶת גּוּפוֹ לַעֲבֵרָה, וְנִכְשָׁל בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, אֲשֶׁר זֶה הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, וּמַכְנִיס בּוֹ דִּכָּאוֹן פְּנִימִי וְעַצְבוּת. כִּי זֶה הַחֵטְא הָכִי חָמוּר, רַחֲמָנָא לִצְלָן, שֶׁהוֹרֵג אֶת בָּנָיו וּבְנוֹתָיו. וְלָכֵן אֵין עֵצָה אַחֶרֶת, אֶלָּא לָבֹא אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְלִצְעֹק אֵלָיו, שֶׁיְּסַיֵּר מִמֶּנּוּ אֶת הַמַּחֲלָה הַזֹּאת שֶׁל הִסְתַּכְּלוּת בְּנָשִׁים, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה מֵבִיא אוֹתוֹ לִפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה; כִּי בֶּאֱמֶת זֶה שִׁגָּעוֹן

גָּדוֹל, שֶׁאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, עַד שֶׁמְּחַמֵּם אֶת עַצְמוֹ לַעֲבֵרָה, וְאִי אֶפְשָׁר לְהִנָּצֵל מֵהַשְׁגָּעוֹן הַזֶּה, אֶלָּא עַל־יְדֵי שֶׁיִּצְעַק אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא קוֹלֵי קוֹלוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לו), אֲשֶׁר כְּשֶׁבּוֹעֶרֶת בָּאָדָם תַּאֲוַת נאוּף, הָעֵקֶר לִצְעֹק אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא ע׳ קָלִין, פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ, לִזְעֹק וּלְהִתְחַנֵּן וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיּוֹצִיאוֹ מֵהַתַּאֲוָה וְהַשְׁגָּעוֹן הַזֶּה שֶׁל נאוּף, כִּי הַתַּאֲוָה הַזֹּאת מְמָרֶרֶת אֶת הַחַיִּים לָאָדָם, וְהוֹרֶסֶת אוֹתוֹ לְגַמְרֵי בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת גַּם יַחַד. וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא וַיֵּרָא): אָמַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְיִשְׂרָאֵל, הֱווּ זְהִירִים בִּתְפִלָּה, שֶׁאֵין מִדָּה אַחֶרֶת יָפָה הֵימֶנָּה, וְהִיא גְּדוֹלָה מִכָּל הַקָּרְבָּנוֹת, וַאֲפִלּוּ אֵין אָדָם כְּדַאי לְהֵעָנוֹת בִּתְפִלָּתוֹ וְלַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִמּוֹ, כֵּיוָן שֶׁמִּתְפַּלֵּל וּמַרְבֶּה בְּתַחֲנוּנִים אֲנִי עוֹשֶׂה חֶסֶד עִמּוֹ. וְלָכֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי! מֵאַחַר שֶׁנָּפַלְתָּ כְּבָר בַּחֲטָא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִצְעַק קוֹלֵי קוֹלוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאִם תּוּכָה לְהִכָּנֵס בְּאֵיזֶה יַעַר אוֹ בְּשָׂדֶה, שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה. וְרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה לָנוּ (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן נב): כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ יְחִידִי, בְּמָקוֹם שֶׁאֵין בְּנֵי־אָדָם הוֹלְכִים שָׁמָּה, וְהוּא צוֹעֵק וּבוֹכֶה וּמִתְחַנֵּן אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, יָכוֹל לִזְכּוֹת לְהַגִּיעַ אֶל בְּטוּל כָּזֶה, עַד שֶׁיִּהְיֶה נִכְלָל בִּמְחַיֵּב הַמְצִיאוּת, אֲשֶׁר הוּא

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ, אֲשֶׁר אֵין עוֹד נֹעַם וְתַעֲנוּג יוֹתֵר גָּדוֹל מִזֶּה, שֶׁאָדָם זוֹכֶה לְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁזּוֹכֶה שֶׁנִּתְגַּלֶּה אֵלָיו מֶלֶךְ הַכָּבוֹד בְּעַצְמוֹ. וְאֶל כָּל זֶה זוֹכִים רַק עַל־יְדֵי תְּפִלָּה, תְּחִנָּה, וּבַקָּשָׁה וְהִתְבּוֹדְדוּת יָמִים וְשָׁנִים. וְאַל תַּחְשֹׁב, אֲהוּבִי, בְּנִי, שֶׁזֶּה לוֹקֵחַ זְמַן מוּעָט, אוֹ זֶה בָּא לָאָדָם בְּקַלּוּת, כִּי מֵאַחַר שֶׁאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ בַּשִּׁגָּעוֹן הַזֶּה לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, זֶה נַעֲשָׂה אֶצְלוֹ טֶבַע שֵׁנִי, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁהֵם מְשֻׁגָּעִים לְגַמְרֵי, שֶׁעַל כָּל אִשָּׁה הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב, הֵם צְרִיכִים לְהִסְתַּכֵּל, וְכֵן מִסְתַּכְּלִים בִּתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, אֲשֶׁר כָּל זֶה הוֹרֵס לָהֶם אֶת כָּל הַחַיִּים, מְחַמֵּם לָהֶם אֶת הַדָּמִים, עַד שֶׁמִּתְגָּרֶה בָּם יִצְרָם הָרַע, עַד שֶׁבָּאִים לִידֵי טֻמְאָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזְבָן, שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְאִי אֶפְשָׁר לְהַנָּצֵל מִזֶּה רַק עַל־יְדֵי רִבּוּי צְעָקָה וּבַקָּשָׁה אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, לְצָעֵק וּלְהִתְחַנֵּן בְּקוֹלֵי קוֹלוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי! מֵאַחַר שֶׁנָּפַלְתָּ כְּבָר בְּמָקוֹם שֶׁנָּפַלְתָּ, שֶׁתִּלֵּךְ בְּמָקוֹם פָּנוּי שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם וּתְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וַאֲפִלּוּ אִם תָּבֹא אֶל בֵּית־הַכְּנֶסֶת, וּתְבַקֵּשׁ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, גַּם־כֵּן יַעֲנֶה אוֹתְךָ, אֲפִלּוּ שֶׁתִּתְפַּלֵּל בְּשֶׁקֶט, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (שׁוֹחֵר טוֹב, תְּהִלִּים ד׳): אָדָם נִכְנָס לְבֵית־הַכְּנֶסֶת, וְעוֹמֵד אַחַר הָעַמּוּד

וְלוֹחֵשׁ תְּפִלָּתוֹ, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַאֲזִין; וְלָכֵן מַה שֶּׁאַתָּה מַרְגִּישׁ יוֹתֵר בְּנוֹחַ — זֶה תַּעֲשֶׂה, כִּי אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן לְהַנָּצֵל מִתַּאֲוַת נְאוּף, אֶלָּא עַל־יְדֵי רִבּוּי תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה, כִּי זֶה כֹּחָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (שָׁם תְּהִלִּים כב): מַה תּוֹלַעַת זוֹ אֵינָהּ מַכָּה אֶת הָאֲרָזִים אֶלָּא בְּפִיהָ, כָּךְ יִשְׂרָאֵל אֵין לָהֶם אֶלָּא פִּיהֶם וּתְפִלָּתָם; כְּמוֹ תּוֹלַעַת קְטַנָּה שֶׁיְּכוֹלָה לַחְתֹּךְ אֶרֶז עָב, עַל־יְדֵי פִּיהָ שֶׁלּוֹעֶסֶת לְאַט לְאַט, וְיָכוֹל לָקַחַת יָמִים וְשָׁנִים, אֲבָל לְבַסּוֹף הִיא חוֹתֶכֶת אֶת הָאֶרֶז, כְּמוֹ־כֵן בַּר יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לוֹ כֹּחוֹת עֲצוּמִים בְּפִיו, אַף שֶׁלּוֹקֵחַ לִפְעָמִים יָמִים וְשָׁנִים, אֲבָל אִם יִהְיֶה עַקְשָׁן גָּדוֹל, וִידַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְיִצְעַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ: ״חָנֵּנִי וַעֲנֵנִי וּשְׁמַע תְּפִלָּתִי, הַעֲבֵר עֵינַי מֵרְאוֹת שָׁוְא, בִּדְרָכֶךָ חַיֵּינִי״; וְיַרְבֶּה בְּדִבּוּרִים לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיְּזַכֶּה לְטָהֳרַת הָעֵינַיִם, שֶׁיְּזַכֶּה לִהְיוֹת (שְׁמוּאֵל־א׳ טז, יב): ״׳יְפֵה עֵינַיִם׳ וְטוֹב רֹאִי״, עַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה סוֹף כָּל סוֹף לְהַנָּצֵל מֵהַתַּאֲוָה הַמְגֻנֶּה הַזּוֹ שֶׁל פֶּגֶם הַבְּרִית. וּבֶאֱמֶת עָלֶיךָ לָדַעַת, אָהוּבִי, בְּנִי! אֲשֶׁר בְּלִי תְּפִלָּה, אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן לְהִנָּצֵל מֵהַתַּאֲוָה הַמְגֻנֶּה הַזּוֹ, כִּי הָעִקָּר הוּא תְּפִלָּה. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (תַּעֲנִית ח.): אֵין תְּפִלָּתוֹ שֶׁל אָדָם נִשְׁמַעַת, אֶלָּא אִם כֵּן מֻשָּׁם נַפְשׁוֹ בְּכַפּוֹ; כִּי צְרִיכִים לָבֹא אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּמִסְירוּת נֶפֶשׁ עֲצוּמָה, וּלְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיָּחוּס וִירַחֵם עָלָיו, שֶׁיֵּצֵא מֵהַלְכְלוּךְ הַזֶּה שֶׁבּוֹעֵר בּוֹ בְּכָל

פַּעַם מֵחָדָשׁ. וְאַל תַּחְשֹׁב שֶׁבְּזֶה שֶׁכְּבָר הִתְפַּלַּלְתָּ אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כְּבָר נִצַּלְתָּ מִזֶּה, כִּי צְרִיכִים לְצָעֵק וְלִזְעֹק וּלְהָרִיעַ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כָּל יְמֵי חַיָּיו, כִּי כָּל זְמַן שֶׁאָדָם חַי, הוּא נִמְצָא בְּסַכָּנָה גְּדוֹלָה מְאֹד, כִּי נִשְׁמָתוֹ נִשְׁלַחַת אֶל זֶה הָעוֹלָם רַק אֶל תַּכְלִית אַחַת — לְהַכִּיר אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, לְרְאוֹת אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְלִזְכּוֹת לְמַדְרֵגַת "יְפֵה עֵינַיִם", לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל דָּבָר רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵיךְ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְאֵיךְ שֶׁהוּמָם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם לְבוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, כִּי הַכֹּל לַכֹּל הוּא עֶצֶם עַצְמִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. אַךְ כְּנֶגֶד זֶה "זֶה לְעֻמַּת זֶה עָשָׂה אֱלֹקִים" (קֹהֶלֶת ז, יד), שֶׁבּוֹעֲרוֹת בָּאָדָם תַּאֲוֹות רָעוֹת וּמִדּוֹת רָעוֹת לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים וּלְחַמֵּם אֶת עַצְמוֹ לַעֲבֵרָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא שׁוֹכֵחַ לְגַמְרֵי לָמָּה הוּא בָּא לְזֶה הָעוֹלָם, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי־אָדָם, שֶׁכָּל־כָּךְ נִכְנְסוּ בַּתַּאֲוָה הַמְגֻנֶּה הַזּוֹ שֶׁל הִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת עַל נָשִׁים, עַד שֶׁעַל כָּל אִשָּׁה הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב, הֵם צְרִיכִים לְהִסְתַּכֵּל, וְכֵן בִּתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, וְהֵם מְחַשְּׁטִים בִּזְבָלִים לִמְצֹא זֶבֶל לְהִסְתַּכֵּל בָּזֶה, וְעַל־יְדֵי־זֶה הֵם שׁוֹכְחִים לְגַמְרֵי מַה תַּכְלִיתָם בְּזֶה הָעוֹלָם, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁנִּפְלוּ בִּדְאֹת הַתַּאֲוָה הַמְגֻנֶּה, עַד שֶׁנִּכְשְׁלוּ בִּכְפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, וְנֶעֱלָם וְנִסְתַּר מֵהֶם הָאוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת אֱמוּנָה, סִימָן

כב): הַפֶּשַׁע שֶׁל אָדָם מַכְנִיס כְּפִירָה לָאָדָם; וּכְשֶׁאָדָם נוֹפֵל בִּכְפִירוּת, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, הַכֹּל חָשֵׁךְ לוֹ, וְאֵינוֹ מוֹצֵא אֶת מְקוֹמוֹ, וְהוֹלֵךְ נָע וָנָד. וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, מַה לְּפָנֶיךָ! מֵאַחַר שֶׁכְּבָר נָפַלְתָּ בְּמָקוֹם שֶׁנָּפַלְתָּ, רְאֵה לְבָרֵחַ מִיָּד אֲלֵיו יִתְבָּרֵךְ, וְתֵלֵךְ בְּמָקוֹם פָּנוּי שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וּתְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְתָשִׂיחַ וּתְסַפֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ, עַד שֶׁתְּזַכֶּה לִהְיוֹת נַעֲשֶׂה כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ אֶת הָאוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְתִהְיֶה נִכְלָל לַגְּמָרֵי בְּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁלֹּא תִּרְצֶה שׁוּם רָצוֹן אַחֵר מִבִּלְעֲדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְיִהְיוּ לְךָ כְּסוּפִים רַק לְהַשִּׂיג אֶת רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַד שֶׁתְּזַדַּכֵּךְ לְגַמְרֵי, עַד שֶׁגּוּפְךָ יִהְיֶה גַּם־כֵּן כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ הֶאָרַת הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא. כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כב), שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְזַכֵּךְ אֶת בְּשַׂר הַגּוּף, עַד שֶׁיִּזְכֶּה לִרְאוֹת אֱלֹקוּת מִבְּשַׂר הַגּוּף דַּיְקָא, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אִיּוֹב יט, כו): ״מִבְּשָׂרִי אֶחֱזֶה אֱלוֹהַּ״; וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי! לְבַטֵּל אֶת עַצְמְךָ לְגַמְרֵי, עַד שֶׁתִּהְיֶה נִכְלָל בְּעוֹלָם הָאֲצִילוּת, וְיָאִיר בְּךָ עֶצֶם הָאֲצִילוּת, שֶׁהוּא גִּלּוּי אֱלֹקוּת בְּתַכְלִית הַמַּדְרֵגָה הָעֶלְיוֹנָה, אֲשֶׁר רַק בִּשְׁבִיל זֶה נִבְרֵאתָ בְּזֶה הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא נָשֹׂא ג): בְּשָׁעָה שֶׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת עוֹלָמוֹ, נִתְאַוָּה שֶׁיִּהְיֶה לוֹ דִּירָה בַּתַּחְתּוֹנִים, שֶׁאָדָם שֶׁהוּא נִשְׁמָה מֵעוֹלָם הָאֲצִילוּת, יוֹשֶׁבֶת פֹּה וּמִסְתּוֹבֶבֶת פֹּה בָּעוֹלָם הַגַּשְׁמִי

וְהַחָמְרִי, עוֹלָם הָעֲשִׂיָּה הַמָּלֵא קְלִפּוֹת וְהַסְּתָרוֹת, גַּם פֹּה מֵאִיר אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבָזֶה הוּא מַעֲלָה שֶׁעֲשׂוּעִים גְּדוֹלִים לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, מַה לְּפָנֶיךָ! אַתָּה יָכוֹל לִזְכּוֹת לְכָל הַמַּדְרֵגוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, אִם תִּהְיֶה עַקְשָׁן גָּדוֹל לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְתוֹצִיא אֶת הָרְצוֹנוֹת וְהַכִּסּוּפִים מִפִּיךָ, עַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה לְהִכָּלֵל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְיָאִיר עָלֶיךָ מֶלֶךְ הַכָּבוֹד בְּעַצְמוֹ, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְתִקּוּן נִצְחִי, לְתַקֵּן אֶת כָּל מַה שֶּׁשִּׁחַתָּ וּפָגַמְתָּ בְּזֶה הָעוֹלָם, וְתֵדַע אֲשֶׁר בַּהַתְחָלָה יִהְיֶה לְךָ מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי יִדְמֶה לְךָ שֶׁאֵין מִי שֶׁמְּסַתֵּכֵּל עָלֶיךָ, אֵין מִי שֶׁמַּשִּׂים לִבּוֹ עָלֶיךָ, כִּי נָפַלְתָּ כְּבָר בְּפַח יָקוּשׁ כָּזֶה. וְלָכֵן רְאֵה לְהָנָצֵל תֵּכֶף־וּמִיָּד, וְתִבְרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִהְיֶה עַקְשָׁן גָּדוֹל עַל זֶה, וְאָז סוֹף כָּל סוֹף תִּזְכֶּה לְהִכָּלֵל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְעוֹלָמְךָ תִּרְאֶה בְּחַיֶּיךָ; אַשְׁרֶיךָ בָּעוֹלָם הַזֶּה וְאַשְׁרֶיךָ בָּעוֹלָם הַבָּא — אִם תִּצַּיֵּת אוֹתִי.

תַּם וְנִשְׁלַם, שֶׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

קוּנְטְרֵס

עֵינַיִם יָפוֹת

יְעוֹרֵר וְיַחֲזִיק עַל מַעֲלַת קְדֻשַּׁת הָעֵינַיִם, לְהַרְגִּיל עַצְמוֹ לְהִסְתַּפֵּל רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ הַמְחַיֶּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה, וְיַזְהִיר מְאֹד לֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם מְקוֹמוֹת מְטֻנָּפִים, אֲשֶׁר פּוֹגֵם אֶת מַרְאֵה הָעֵינַיִם.

❖

בָּנוּי וּמְיֻסָּד עַל־פִּי דִּבְרֵי

רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן

בּוּצִינָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ

רַבִּי **נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב,** זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

וְעַל־פִּי דִּבְרֵי תַּלְמִידוֹ, מוֹרֵנוּ

הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ, אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רָז לֹא אָנִיס לֵיהּ

רַבִּי **נָתָן מִבְּרֶסְלֶב,** זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

וּמְשֻׁלָּב בְּפִסּוּקֵי תּוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמַאֲמְרֵי

חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְרָשִׁים וְזֹהַר הַקָּדוֹשׁ

❖

הוּבָא לְדָפוּס עַל־יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב

עִיה״ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבַב״א

מוֹהַרָא״שׁ נ״י אָמַר: חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (תַּעֲנִית כד.): מָשָׁל לְכַלָּה שֶׁהִיא בְּבֵית אָבִיהָ, כָּל זְמַן שֶׁעֵינֶיהָ יָפוֹת, אֵין כָּל גּוּפָהּ צָרִיךְ בְּדִיקָה. וְאָמְרוּ עַל זֶה הַצַּדִּיקִים: אִם אָדָם יֵשׁ לוֹ עֵינַיִם יָפוֹת, וְשׁוֹמֵר עַל עֵינָיו, בְּיָדוּעַ שֶׁכָּל גּוּפוֹ קָדוֹשׁ וְטָהוֹר, וְאֵין צָרִיךְ בְּדִיקָה אַחֲרָיו, כִּי הַכֹּל תָּלוּי בִּרְאוֹת עֵינַיִם.

(אֲמָרֵי־מוֹהַרָא״שׁ, חֵלֶק ב׳, סִימָן תתסט)

קוּנְטְרֵס

עֵינַיִם יָפוֹת

א.

אֲהוּבִי, בְּנִי! רְאֵה לְהַדְבִּיק אֶת עַצְמְךָ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְכָל מֹחַ מַחֲשַׁבְתְּךָ יִהְיֶה דָּבוּק בְּעֶצֶם עַצְמִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ; כִּי עָלֶיךָ לְהָבִין, שֶׁכָּל מַה שֶּׁלְּמַרְאֵה עֵינֶיךָ, זֶה רַק אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֶלָּא מְלֻבָּשׁ בִּלְבוּשׁ כָּזֶה שֶׁאַתָּה רוֹאֶה לִפְנֵי עֵינֶיךָ: דּוֹמֶם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר. וּבֶאֱמֶת זֶה רַק לְבוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא. וְאִם אָדָם הָיָה מַכְנִיס בְּעַצְמוֹ יְדִיעוֹת אֵלּוּ, אָז כָּל הַחַיִּים שֶׁלּוֹ כְּבָר הָיוּ הוֹלְכִים בְּצוּרָה אַחֶרֶת לְגַמְרֵי. כִּי לָמָּה עוֹבְרִים עַל בְּנֵי־אָדָם צָרוֹת וְיִסּוּרִים, מְרִירוּת וְהַרְפַּתְקָאוֹת? כִּי מִסְתַּכֵּל רַק עַל גַּשְׁמִיּוּת הָעוֹלָם הַזֶּה וַהֲבָלָיו, עַד שֶׁנִּדְמֶה לוֹ, שֶׁיֵּשׁ פֹּה טֶבַע, מִקְרֶה וּמַזָּל, וּמִזֶּה בָּאִים כָּל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים שֶׁאָדָם סוֹבֵל; כִּי לְכָל אֶחָד יֵשׁ קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ. וְכַמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן נב), שֶׁיֵּשׁ לָאָדָם קֻשְׁיוֹת עַל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי כָּל אֶחָד אֵינוֹ מֵבִין אֶת דְּרָכָיו יִתְבָּרַךְ, וְלָמָּה אִתּוֹ מִתְנַהֲגִים

בְּצוּרָה אַחֶרֶת מֵהַזּוּלַת; וְזֶה מַה שֶּׁשּׁוֹבֵר אֶת כָּל אָדָם, וְלִבּוֹ מִתְעַקֵּם לְגַמְרֵי. אֲבָל בֶּאֱמֶת אָדָם אֵינוֹ מְיַשֵּׁב דַּעְתּוֹ, שֶׁהַכֹּל זֶה אֱלְקוּת וֶאֱלְקוּת זֶה הַכֹּל. וְלָכֵן אַשְׁרֵי הָאָדָם הַזּוֹכֶה לְבַטֵּל אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֶל הָאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּמִסְתַּפֵּק רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רנד): עֵינַיִם הֵם דְּבָרִים עֶלְיוֹנִים וּגְבוֹהִים מְאֹד, וְהֵם רוֹאִים תָּמִיד דְּבָרִים גְּדוֹלִים וְנוֹרָאִים, וְאִם הָיָה הָאָדָם זוֹכֶה לְעֵינַיִם כְּשֵׁרוֹת, הָיָה יוֹדֵעַ דְּבָרִים גְּדוֹלִים רַק מִמַּה שֶּׁעֵינָיו רוֹאוֹת, כִּי הֵן רוֹאוֹת תָּמִיד רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלְקוּת, מַרְאוֹת וְחֶזְיוֹנוֹת, אַף שֶׁאֵין יוֹדֵעַ מַה הוּא רוֹאֶה, כִּי מַעֲבִירִים לִפְנֵי עֵינָיו בְּמְהִירוּת כָּזֹאת, עַד שֶׁזֶּה לֹא מַגִּיעַ אֶל דַּעְתּוֹ וְאֶל שִׂכְלוֹ וַהֲבָנָתוֹ, שֶׁאֵינוֹ רוֹאֶה וּמֵבִין הֵיטֵב מַה הוּא רוֹאֶה. וְלָכֵן אִם הָיִיתָ מִתְבּוֹנֵן הֵיטֵב בְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה, וְהָיִיתָ רוֹאֶה, שֶׁאֵין לְךָ כָּל עֶשֶׂב וָעֶשֶׂב שֶׁאֵין לוֹ מַזָּל בָּרָקִיעַ שֶׁמַּכֶּה אוֹתוֹ, וְאוֹמֵר לוֹ: גְּדַל (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה י׳, סִימָן ו׳); וְדָבָר זֶה אִי אֶפְשָׁר לְתָאֵר וּלְשַׁעֵר כְּלָל, אֵיךְ שֶׁהַכֹּל מֻשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְאִם אָדָם הָיָה זוֹכֶה לְהִסְתַּפֵּק רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלְקוּת הַמְחַיֶּה אֶת כָּל דָּבָר וְדָבָר, אָז הָיָה נִדְבָּק בָּאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְהָיָה מוֹפִיעַ עָלָיו רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ בָּרוּר.

אַף בִּשְׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסָיוֹן נָתַן הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כֹּחַ לַסָּמ״ךְ־מ״ם, שֶׁיּוּכַל לְטַמֵּא אֶת עֵינֵי הָאָדָם, עַל־יְדֵי

שֶׁיִּסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים וְעַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה מַחֲשִׁיךְ אֶת הָעֵינַיִם. וְלֹא בְּחִנָּם שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין מה.): אֵין יֵצֶר הָרָע שׁוֹלֵט, אֶלָּא בְּמֶה שֶׁעֵינָיו רוֹאוֹת; כִּי בָּזֶה שֶׁאָדָם מִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים וְעַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, וּבִפְרָט עַכְשָׁו, שֶׁהַפְּרִיצוּת עוֹשָׂה פְּרָצוֹת בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַנָּשִׁים הוֹלְכוֹת חֲשׂוּפוֹת לְגַמְרֵי, כְּדֵי לְהַכְשִׁיל אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בִּרְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת, עַד שֶׁמִּתְחַמְּמִים לְדַבֵּר עֲבֵרָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וּבָאִים לִידֵי הַחֵטְא הַמַּגְּנֶה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, אֲשֶׁר זֶה מַה שֶּׁמַּחֲשִׁיךְ אֶת עֵינָיו שֶׁל הָאָדָם, וּבִמְקוֹם לְהִסְתַּכֵּל עַל שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא מִסְתַּכֵּל עַל זֶבֶל, וְזֶה מְטַמֵּא אֶת מֹחוֹ, וּמְעַקֵּם אֶת לִבּוֹ בְּקֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי! מַה לְּפָנֶיךָ, רְאֵה לְקַדֵּשׁ אֶת עֵינֶיךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְ"עֵינַיִם יָפוֹת", וְתִשְׁמֹר אֶת עַצְמְךָ מְאֹד מְאֹד לֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים וְעַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, אֲשֶׁר כָּל הִסְתַּכְּלוּת רָעָה עוֹשָׂה פְּגָם וָכֶתֶם בַּנֶּפֶשׁ; אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת עֵינָיו, וְזוֹכֶה לְ"עֵינַיִם יָפוֹת", שֶׁאָז יִזְכֶּה לִרְאוֹת אֶת רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, הַמְחַיֶּה וְהַמְהַוֶּה וְהַמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְאָז יֵשְׁפַּע עָלָיו שֶׁפַע וְרוּחַ־הַקֹּדֶשׁ בָּרוּר, עַד שֶׁיִּהְיֶה לְפָנָיו פָּתוּחַ כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, כִּי יִרְאֶה רַק אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ;

אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהַגִּיעַ לְזֶה!

ב.

אֲהוּבִי, בְּנִי! עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲשֶׁר עִקַּר הָאָדָם הֵם הָעֵינַיִם, כִּי בִּלְעֵינַיִם אָדָם חָשׁוּב כְּמֵת, כְּמַאֲמָרָם ז״ל (נְדָרִים סד:): סוּמָא דּוֹמֶה לְמֵת; וְלָכֵן צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לִשְׁמֹר עַל הָעֵינַיִם. וְעִקַּר הַשְּׁמִירָה זֶה רַק לְהִסְתַּכֵּל עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזּוֹ צְרִיכָה לִהְיוֹת מְגַמַּת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל — לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל דָּבָר, רַק עַל הַחִיּוּת אֱלֹקוּת הַמְחַיָּה וּמְקַיֶּמֶת אֶת הַדָּבָר הַזֶּה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן א׳), שֶׁהָאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, שֶׁהוּא הַחָכְמָה אֱלֹקִית שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר. וְלָכֵן צְרִיכִים לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ מְאֹד לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי הָעֵינַיִם הֵן הַמּוֹלִיכוֹת אֶת הָאָדָם. וְלָכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סִפְרֵי בְּהַעֲלוֹתְךָ): אֵין לְךָ חָבִיב בְּכָל הַגּוּף כְּעַיִן, וּמָשָׁל בָּהּ אֶת יִשְׂרָאֵל; כִּי הָעִקָּר הוּא הָעֵינַיִם, שֶׁאָדָם צָרִיךְ תָּמִיד רַק לִשְׁמֹר עַל עֵינָיו, וּלְהִסְתַּכֵּל עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת הַמְחַיָּה וְהַמְהַוֶּה אֶת הַבְּרִיאָה, וְאִם אָדָם מִסְתַּכֵּל רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁל הַבְּרִיאָה, עַל־יְדֵי־זֶה נִכְנֶסֶת בּוֹ שִׂמְחָה עֲצוּמָה; כִּי בֶּאֱמֶת כָּל הַמְּרִירוּת וְהַדְּכָאוֹן שֶׁיֵּשׁ בָּאָדָם, זֶה רַק מֵחֲמַת קִלְקוּל הָעֵינַיִם, שֶׁמִּסְתַּכֵּל עַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֲבָה וְעַל נָשִׁים פְּרוּצוֹת, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁמַּכְנִיס בּוֹ הָרְהוּרִים רָעִים, וּבָא לִידֵי חֻמּוּם

שֶׁמְּחַמֵּם אֶת עַצְמוֹ לַעֲבֵרָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן,
הוּא הוֹרֵס אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי.

וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, מַה לְּפָנֶיךָ: מֵאַחַר שֶׁכְּבָר נִכְשַׁלְתָּ כְּמוֹ שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ בְּעֵינֶיךָ, וְהִסְתַּכַּלְתָּ עַל נָשִׁים וְעַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, אֲשֶׁר זוֹ מַחֲלָה כְּכָל הַמַּחֲלוֹת, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁכָּל־כָּךְ נִכְנְסוּ בַּזֶּבֶל וּבַזֶּהֱמָא הַזּוֹ שֶׁל הִסְתַּכְּלוּת עַל נָשִׁים וְעַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, עַד שֶׁלֹּא יְכוֹלִים לְהִפָּרֵד מִזֶּה, וְזֶה מַה שֶּׁמַּכְנִיס בָּהֶם הַכָּאוֹן פְּנִימִי, עַד שֶׁהֵם תָּמִיד בִּמְרִירוּת, וְרוֹצִים לָמוּת. וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי! לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד עַל עֵינֶיךָ, לֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים וְעַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה מַחֲשִׁיךְ אֶת הָעֵינַיִם, עַד שֶׁאֵין רוֹאִים רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת, וְזֶה מַה שֶּׁמַּכְנִיס בּוֹ הַכָּאוֹן פְּנִימִי, עַד שֶׁהוּא נִשְׁבָּר לְגַמְרֵי. וְלָכֵן לֹא תִמְצָא אָדָם שֶׁהוּא מְמֻרְמָר וְעָצוּב, אֶלָּא עַל־יְדֵי שֶׁנִּפְגַּם בַּבְּרִית. כִּי כָּךְ גִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן קסט), אֲשֶׁר הַקְּלִפָּה הַמַּחְטֵאת אֶת הָאָדָם בְּפֶגַם הַבְּרִית נִקְרֵאת עַל שֵׁם יְלָלָה — לִילִי״ת; וּכְשֶׁאָדָם שָׁשׁ וְשָׂמֵחַ, אָז הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ יִשְׁמֹר לוֹ אֶת בְּרִיתוֹ שֶׁלֹּא יִפְגֹּם, אֲבָל בָּזֶה שֶׁאָדָם מִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים וּתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, זֶה מַה שֶּׁמְּקָרֵר לוֹ אֶת הָאֱמוּנָה. וְלָכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת יב:) עַל הַפָּסוּק (בַּמִּדְבָּר טו, לט): ״וְלֹא תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם״, ״אַחֲרֵי

לְבַבְכֶם״ — זוֹ מִינוּת, ״וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם״ — זֶה הִרְהוּר עֲבֵרָה; כִּי זֶה תָּלוּי בָּזֶה, כְּפִי שֶׁאָדָם מִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים וְעַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, וְהוֹלֵךְ אַחַר עֵינָיו, עַל־יְדֵי־זֶה, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, הוֹלֵךְ אַחַר לְבָבוֹ, וְהוּא כּוֹפֵר בָּעִקָּר, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, עַד שֶׁנִּחֱשָׁךְ מִמֶּנּוּ הָאוֹר אֵין סוֹף לְגַמְרֵי; כִּי בֶּאֱמֶת אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה ג): בְּתְחִלָּה הָיְתָה הַשְׁכִּינָה עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כֵּיוָן שֶׁחָטָא, נִסְתַּלְּקָה מִמֶּנּוּ שְׁכִינָה; וְהַשְׁכִּינָה זֶה גִּלּוּי אֱלֹקוּת, אֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזֻכֶּכֶת, עַד שֶׁאָדָם מַרְגִּישׁ שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא פֹּה אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ, אֲבָל אִם אָדָם פּוֹגֵם, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, בְּעֵינָיו, וּמִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים וְעַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, וּבָא לִידֵי הִרְהוּרִים רָעִים, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וְאַחַר־כָּךְ בָּא לִידֵי חֲטָאִים חֲמוּרִים שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עַל־יְדֵי־זֶה נֶחְשָׁךְ מְאוֹר עֵינָיו, וְאֵינוֹ זוֹכֶה לִרְאוֹת אֶת הַשְׁכִּינָה, וְאָז מָר לוֹ מְאֹד מְאֹד, כִּי אֵין הַשְׁכִּינָה שׁוֹרָה, אֶלָּא בְּמָקוֹם שִׂמְחָה (פְּסָחִים קיז.); וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (יְרוּשַׁלְמִי בְּרָכוֹת, פֶּרֶק א׳, הֲלָכָה ה׳): לְבָא וְעֵינָא תְּרֵי סַרְסוּרֵי דְּחַטָּאָה, אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: אִי יְהֵיבַת לִי לְבָא וְעֵינָא, אֲנָא יָדַעְנָא דְּאַנְתְּ לִי; כִּי שְׁנֵי אֵלּוּ הֵם תְּלוּיִים זֶה בָּזֶה, הַיְנוּ הָעֵינַיִם וְהַלֵּב; וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי אָדָם שֶׁזּוֹכֶה לִשְׁמֹר עַל עֵינָיו, וְזוֹכֶה לְ״עֵינַיִם יָפוֹת״; וְזוֹ מַדְרֵגַת הַצַּדִּיקִים, שֶׁזּוֹכִים לִהְיוֹת כָּל־כָּךְ דְּבוּקִים בְּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עַד שֶׁלֹּא רוֹאִים שׁוּם דָּבָר, רַק אֶת

אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן יוֹסֵף הַצַּדִּיק שֶׁזָּכָה לִשְׁמֹר אֶת עֵינָיו, אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה לו:): זַרְעֵיהּ דְּיוֹסֵף לָא שַׁלְטָא בֵּיהּ עֵינָא בִּישָׁא, דִּכְתִיב (בְּרֵאשִׁית מט, כב): "בֵּן פּוֹרָת יוֹסֵף, בֵּן פּוֹרָת עֲלֵי עָיִן"; וְאָמַר רַבִּי אֲבָהוּ: אַל תְּהִי קוֹרֵא 'עֲלֵי עַיִן' אֶלָּא 'עוֹלֵי עַיִן'; כִּי עַיִן שֶׁלֹּא רָצְתָה לֵהָנוֹת מִפְּרוּצָה, זָכָה שֶׁאֵין הָעַיִן רָעָה שׁוֹלֶטֶת בּוֹ.

וְלָכֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי! אִם תִּזְכֶּה לִשְׁמֹר עַל עֵינֶיךָ, אָז תִּהְיֶינָה לְךָ "עֵינַיִם יָפוֹת", וְלֹא תִּצְטָרֵךְ לִפְחֹד מִשּׁוּם עַיִן הָרָע. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בַּמִּדְבָּר רַבָּה, פָּרָשָׁה י', סִימָן ו'): מָה רָאָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לִשְׁאֹל מִיִּשְׂרָאֵל הַלֵּב וְהָעֵינַיִם, שֶׁיִּהְיוּ אַחֲרָיו? לְפִי שֶׁהָעֲבֵרָה תְּלוּיָה בָּהֶם, הָעֵינַיִם רוֹאוֹת אֶת הַזּוֹנָה וְהַלֵּב מְהַרְהֵר אַחֲרֶיהָ, וְאַחַר־כָּךְ רַחֲמָנָא לִצְלָן, בָּא לִידֵי חֲטָאִים וַעֲוֹונוֹת וּפְשָׁעִים. וַאֲנַחְנוּ עֵדִים מַה קּוֹרֶה בַּדּוֹר הַזֶּה, שֶׁהָעֲרֶב־רַב מְטַמְּאִים אֶת עֵינֵי נַעֲרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וּמַכְשִׁילִים אוֹתָם בַּעֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת, עַד שֶׁנִּכְשָׁלִים בַּעֲבֵרָה הֲכִי גְּרוּעָה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁזֶּה מְטַמְטֵם אֶת הַלֵּב וּמְעַקֵּם אֶת הַמֹּחַ וְהַדַּעַת, עַד שֶׁנִּכְנָסִים בּוֹ סְפֵקוֹת וְקֻשְׁיוֹת עַל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עַד שֶׁנֶּאֱבָד לְגַמְרֵי, מֵרֹב עֲצְבוּת וְדִכָּאוֹן שֶׁנִּכְנָס בּוֹ, וְהוּא תָּמִיד שׁוֹרֶה בְּדִכָּאוֹן פְּנִימִי, וּמְבַקֵּשׁ אֶת נַפְשׁוֹ לָמוּת, מֵרֹב מְרִירוּת שֶׁעוֹבֶרֶת עָלָיו. וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, מֵהַיּוֹם וָהָלְאָה לִשְׁמֹר עַל עֵינֶיךָ,

וְתַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, הַמְּחַיֶּה וְהַמְהַוֶּה וְהַמְקַיֶּמֶת אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְעַל־יְדֵי שֶׁתַּחְדִּיר בְּעַצְמְךָ גִּלּוּי אֱלֹקוּת, לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, בָּזֶה יֶמְתְּקוּ מִמְּךָ כָּל הַדִּינִים, וְתִזְכֶּה לִהְיוֹת שָׁמוּר מֵהַכֹּל; אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּקַיֵּם אֶת כָּל זֶה, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

ג.

אֲהוּבִי, בְּנִי! צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע וְתַחֲקֹק הֵיטֵב בְּדַעְתְּךָ, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וּמַה שֶּׁהָעַיִן רוֹאָה — הַכֹּל זֶה אֱלֹקוּת, אֶלָּא מֵרֹב אוֹר, אָדָם לֹא קוֹלֵט מַה הוּא רוֹאֶה, וּבְשֶׁבִּיל זֶה הוּא סוֹבֵל יִסּוּרִים. וְזֶה מַה שֶּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְרָשׁ תְּהִלִּים קמו, ה): אֵין לְךָ יִסּוּרִין בָּעוֹלָם עֵינַיִם; כִּי אִם אָדָם לֹא רוֹאֶה אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, זֶה הַיִּסּוּרִים הֲכִי גְּדוֹלִים; כִּי כְּשֶׁבֶּר יִשְׂרָאֵל דָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִסְתַּכֵּל רַק עַל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אָז הוּא תָּמִיד מִתְחַזֵּק. וּבֶאֱמֶת אַפִלּוּ שֶׁכְּבָר נִכְשַׁלְתָּ בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, אֲשֶׁר זֶה הֶעָוֹן הֲכִי חָמוּר, כַּמּוּבָא אֲשֶׁר עָו״ן בְּמִלּוּי כָּזֶה: עַי״ן וָ״ו נוּ״ן — בְּגִימַטְרִיָּה רְמַ״ח, וְחִטָּא פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, נַעֲשָׂה בְּהַרְגָּשַׁת כָּל רְמַ״ח אֵבָרִים, עַל־כֵּן הֶעָוֹן הַזֶּה הוּא עָוֹן

חָמוּר מְאֹד, וְעַל זֶה צוֹעֵק הַנָּבִיא (יְשַׁעְיָה א, ד): "עַם כָּבֵד עָוֹן זֶרַע מְרֵעִים בָּנִים מַשְׁחִיתִים"; כִּי רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, הֶעָוֹן הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הוּא מַשְׁחִית אֶת זַרְעוֹ וְהוֹרֵג אוֹתָם, כִּי מִכָּל טִפָּה וְטִפָּה יָכוֹל לְהִוָּלֵד בֵּן אוֹ בַּת, וְלָכֵן הֶעָוֹן הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, הוּא הֶחָמוּר בְּיוֹתֵר, וּבָא רַק עַל־יְדֵי פְּגַם עֵינַיִם, שֶׁאָדָם מִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים וְעַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה. וּבִפְרָט בַּדּוֹר הַזֶּה, אֲשֶׁר הַנִּסָּיוֹן הֲכִי קָשֶׁה לָאָדָם הוּא — לִזְכּוֹת לְהַגִּיעַ לְ"עֵינַיִם יָפוֹת", כִּי הַסָּמָ"ךְ־מ"ם מְטַמֵּא אֶת עֵינֵי הָאָדָם. וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי! לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּתְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֶפְנַיִם שֶׁבָּעוֹלָם לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי אֵין עוֹד דָּבָר שֶׁמַּצִּיל אֶת הָאָדָם מִפְּגַם הַבְּרִית כְּמוֹ הַשִּׂמְחָה, כִּי הַשִּׂמְחָה שׁוֹרֶפֶת אֶת כָּל הַקְּלִפּוֹת. וְלָכֵן רְאֵה לְהַדְבִּיק אֶת עַצְמְךָ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְתָמִיד תְּצַיֵּר בְּדַעְתְּךָ אֵיךְ שֶׁכָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ זֶה אוֹר הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְאַתָּה נִמְצָא בְּתוֹךְ הָאוֹר. וְרַבֵּנוּ זַ"ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן נה), שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ לְבִטּוּל כָּזֶה, עַד שֶׁלֹּא יִרְאֶה גַּם אֶת עַצְמוֹ, וְאֵל כָּל זֶה יְכוֹלִים לִזְכּוֹת בְּעֵת הַתְּפִלָּה דַּיְקָא, כִּי אָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלָיו — בֵּין בְּגַשְׁמִיּוּת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוּת יְבַקֵּשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן לָמָּה אַתָּה צָרִיךְ לִהְיוֹת כָּל־כָּךְ שָׁבוּר?! הֵן אֱמֶת שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ כְּבָר

בְּהִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, אֲשֶׁר זֶה חֵטְא וְעָוֹן מְגֻנֶּה מְאֹד מְאֹד, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁמִּסְתַּכְּלִים עַל נָשִׁים וְעַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, בָּאִים לִידֵי חִמּוּם, שֶׁמְּחַמֵּם אֶת עַצְמוֹ לַעֲבֵרָה, עַד שֶׁבָּאִים לִידֵי הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עִם כָּל זֹאת עַל הַכֹּל מוֹעִילָה תְּשׁוּבָה. וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (שִׂיחוֹת־הַר״ן, סִימָן עא), וַאֲפִלּוּ הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, גַּם־כֵּן יְכוֹלִים לְתַקֵּן, אִם אָדָם רַק יְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ קַבָּלָה חֲזָקָה, שֶׁמֵּהַיּוֹם וָהָלְאָה יִזְכֶּה לְ״עֵינַיִם יָפוֹת״, לֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים וְלֹא עַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, וְאָז יִזְכֶּה לְטַהֵר אֶת מֹחַ מַחֲשַׁבְתּוֹ, וְיִהְיֶה דָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ; אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

ד.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, בְּנִי! אֲשֶׁר הַיֵּצֶר הָרָע לֹא עוֹזֵב אֶת הָאָדָם, אֶלָּא בְּכָל יוֹם וְיוֹם מְחָדָשׁ, בָּא עָלָיו מְחָדָשׁ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (קִדּוּשִׁין ל:): בְּכָל יוֹם וָיוֹם יְצָרוֹ שֶׁל אָדָם מִתְחַדֵּשׁ עָלָיו, וּבְיוֹתֵר מִתְגַּבֵּר עַל הִסְתַּכְּלוּת עַל נָשִׁים, כִּי יוֹדֵעַ, שֶׁאִם אָדָם יַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, עַל־יְדֵי־זֶה יָבֹא לִידֵי עֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת, וְאֵין אָדָם נִצָּל מִזֶּה, כִּי הַשִּׁגָּעוֹן הַזֶּה לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, נִדְבָּק בְּכָל אָדָם, רַחֲמָנָא לִצְלָן, אֶלָּא

הַצַּדִּיקִים הַדְּבֵקִים בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, תָּמִיד מִסְתַּכְּלִים רַק עַל אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן הֵם זוֹכִים לְ"עֵינַיִם יָפוֹת"; כִּי אֶצְלָם הַכֹּל הֶבֶל הֲבָלִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (עֲבוֹדָה זָרָה כ.) עַל רַבִּי עֲקִיבָא, שֶׁהָיָה רָק וְשָׂחַק וּבָכָה. וְלָכֵן אֶת הַצַּדִּיקִים זֶה לֹא מְבַלְבֵּל, כִּי הֵם כָּל־כָּךְ דְּבוּקִים בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁהֵם לֹא רוֹאִים בִּכְלָל גַּשְׁמִיּוּת הָעוֹלָם הַזֶּה, וּמִמֵּילָא אֵין לָהֶם שׁוּם שַׂיָּכוּת לְהִסְתַּכְּלוּת עַל נָשִׁים, לֹא־כֵן אֲנָשִׁים שֶׁעֲדַיִן לֹא הִגִּיעוּ לְדַרְגָּה כָּזוֹ, הֵם צְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים, שֶׁלֹּא יִתְגַּבֵּר עֲלֵיהֶם יִצְרָם לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, שֶׁזֶּה מֵבִיא אַחַר־כָּךְ לָאָדָם, שֶׁיִּכָּשֵׁל בַּעֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת. כִּי הָעִקָּר מַתְחִיל עִם הָעֵינַיִם, כִּי הָעַיִן רוֹאָה וְהַלֵּב חוֹמֵד וּכְלֵי הַמַּעֲשֶׂה גּוֹמְרִים, כַּמּוּבָא (טוּר אוֹרַח חַיִּים, סִימָן א׳); וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, מַה לְּפָנֶיךָ! רְאֵה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר רַק אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאִם תָּמִיד תַּתְמִיד בְּדִבּוּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה יִזְדַּכְּךָ מֵחֶלְקְךָ, עַד שֶׁתִּהְיֶה דָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ; כִּי אֵין עוֹד דָּבָר הַמְדַבֵּק אֶת הָאָדָם אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כְּמוֹ הַדִּבּוּר שֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּבְפֶרֶט מִי שֶׁכְּבָר נִכְשַׁל בְּפֶגֶם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, צָרִיךְ לְצַעֵק הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, קוֹלֵי קוֹלוֹת, כּוּלֵי הַאי וְאוּלַי שֶׁיִּזְכֶּה לְזַכֵּךְ וּלְטַהֵר אֶת מֹחַ מַחֲשַׁבְתּוֹ וְאֶת לִבּוֹ. וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, מַה לְּפָנֶיךָ! הָעָקָר אַל תִּתְיָאֵשׁ, אֲפִלּוּ שֶׁאַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ כְּבָר בַּמֶּה

שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ, תָּמִיד תִּזְכֹּר, שֶׁיְּכוֹלִים לְתַקֵּן הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן קיב): אִם אַתָּה מַאֲמִין שֶׁיְּכוֹלִין לְקַלְקֵל — תַּאֲמִין שֶׁיְּכוֹלִין לְתַקֵּן; אַשְׁרֵי אָדָם שֶׁאֵינוֹ מַטְעֶה אֶת עַצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, אֶלָּא בּוֹרֵחַ תָּמִיד אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ וּמְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה סוֹף כָּל סוֹף יִשְׁבֹּר מִמֶּנּוּ אֶת הַתַּאֲוָה הַמְגֻנֶּה הַזּוֹ שֶׁל הִסְתַּכְּלוּת עַל נָשִׁים, שֶׁזֶּה אֲבִי־אֲבוֹת־הַטֻּמְאָה, שֶׁמֵּבִיא אֶת הָאָדָם לְכָל מִינֵי חֲטָאִים שֶׁבָּעוֹלָם; כִּי פְּגַם הַבְּרִית מֵבִיא אַחַר־כָּךְ אֶת הָאָדָם גַּם לְכְפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, וְאָז אָדָם נֶעֱקָר מִשְּׁנֵי הָעוֹלָמוֹת. וְלָכֵן רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְסוֹף כָּל סוֹף אַחַר הָרָע יָבֹא הַטּוֹב, אִם רַק תִּתְחַזֵּק לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט. וּבִפְרָטִיּוּת עַל ״עֵינַיִם יָפוֹת״, שֶׁלֹּא תִּסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים וּתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְאָז תִּרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמְּךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

ה.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, בְּנִי! אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וּצְרִיכִים לְהַכְנִיס אֶת זֶה הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב בְּמֹחַ־מַחֲשַׁבְתּוֹ, כִּי זֶה עִקַּר הַגְּאֻלָּה שֶׁל אָדָם, שֶׁיְּכוֹל לִגְאֹל אֶת נַפְשׁוֹ מֵהַשְׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו שָׁנָפַל בּוֹ; כִּי בֶּאֱמֶת אִם אָדָם חוֹטֵא בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע

לְבַטָּלָה, שֶׁבָּא בְּדֶרֶךְ כְּלָל עַל־יְדֵי הִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא נוֹפֵל בִּתְפִיסָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת פְּרִישׁוּת שְׁבוּיִים, סִימָן יא): מִי שֶׁלֹּא תִּקֵּן חַטֹּאת נְעוּרִים, עַל־יְדֵי־זֶה בָּא לְבֵית הָאֲסוּרִים, וְהוּא צָרִיךְ לִסְבֹּל שָׁם יִסּוּרֵי תֹּפֶת. וְלָכֵן רְאֵה אֶל מַה בָּאתָ, עַל־יְדֵי שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ בִּרְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת וּבְהִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, רַחֲמָנָא לִישַׁזְּבָן, הִרְגַּלְתָּ אֶת עַצְמְךָ לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה שֶׁעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב וְעַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֲבָה, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁחִמֵּם אוֹתְךָ, עַד שֶׁבָּאתָ לִפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁזֶּה מַכְנִיס בְּךָ עַצְבוּת וּמְרִירוּת וּדְאָגוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת עַצְבוּת, סִימָן א׳): מִי שֶׁלֹּא תִּקֵּן חַטֹּאת נְעוּרִים, עַל־יְדֵי־זֶה בָּאִים לוֹ דְּאָגוֹת. וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי! לָקַחַת אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, וּמֵהַיּוֹם וָהָלְאָה תַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּתְצַיֵּר בְּדַעְתְּךָ, אֵיךְ שֶׁכָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ הוּא אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְתַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּתְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה דַּיְקָא יָמְתְּקוּ מִמְּךָ כָּל הַדִּינִים; כִּי כָּל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים שֶׁעוֹבְרִים עַל בְּנֵי־אָדָם, זֶה רַק מֵחֲמַת שֶׁחָטָא בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁגּוֹרֵם לוֹ, שֶׁיְּקוּמוּ עָלָיו בְּנֵי־אָדָם וְיַחְלְקוּ עָלָיו, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת נְאוּף, סִימָן כו): עַל־יְדֵי הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, בּוֹרֵא קְלִפּוֹת הַמִּתְלַבְּשִׁים בִּבְנֵי־אָדָם מִתְנַגְּדִים וְחוֹלְקִים עָלָיו, וְעוֹשִׂים לוֹ יִסּוּרִים. וְעַל־כֵּן אִם

אַתָּה סוֹבֵל כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה צָרוֹת וְיִסּוּרִים מִבְּנֵי־אָדָם, תֵּדַע לְךָ, שֶׁפָּגַמְתָּ בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁבָּא עַל־יְדֵי הִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, שֶׁהִרְגַּלְתָּ אֶת עַצְמְךָ לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים חֲשׁוּפוֹת וּפְרוּצוֹת וְעַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, שֶׁזֶּה גָּרַם שֶׁחִמַּמְתָּ אֶת עַצְמְךָ לַעֲבֵרָה, עַד שֶׁנֶּהֱרַסְתָּ לְגַמְרֵי.

וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי! לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּתְתַקֵּן אֶת עֵינֶיךָ עַל־יְדֵי שֶׁתַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ; כִּי בֶּאֱמֶת הוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וּמַה שֶּׁאַתָּה רוֹאֶה, זֶה לְבוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא. וּרְאֵה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וְאָז תּוּכַל לַעֲבֹר עַל הַכֹּל. הָעִקָּר רְאֵה לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל כָּל הַזֻּהֲמָא וְהַלְכְלוּךְ שֶׁעָשִׂיתָ, שֶׁפָּגַמְתָּ בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁזֶּה הַחֵטְא הֲכִי מְגֻנֶּה, כִּי הוּא הוֹרֵג אֶת בָּנָיו וּבְנוֹתָיו, כִּי מִכָּל טִפָּה וְטִפָּה יָכוֹל לְהִוָּצֵר וָלָד וְכוּ', וְהוּא מוֹצִיאָם לְבַטָּלָה, עַל־יְדֵי־זֶה נִבְרָאִים קְלִפּוֹת וּמַשְׁחִיתִים, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א', סִימָן קמא), וְהֵם נוֹקְמִים בּוֹ אַחַר מוֹתוֹ. וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת נְאוּף, סִימָן מח): הַמּוֹצִיא זֶרַע לְבַטָּלָה, כְּאִלּוּ הֵבִיא בָּנָיו לַעֲבוֹדָה זָרָה, וְכֵן נִדּוֹן בִּסְקִילָה. וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי! לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְתַחְדִּיר בְּעַצְמְךָ, אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וּתְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וַעַל־יְדֵי־זֶה יִמְחֹל לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־

הוּא עַל כָּל מַה שֶּׁפָּגַמְתָּ, כִּי בִּזְכוּת הָאֱמוּנָה שֶׁתִּהְיֶה לְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, יִסְלַח לְךָ הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ; כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (סֵפֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת אֱמוּנָה, סִימָן לג): עַל־יְדֵי אֱמוּנָה, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִסְלַח לְךָ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ; וְאָז אַשְׁרֶיךָ בָּעוֹלָם הַזֶּה וְאַשְׁרֶיךָ בָּעוֹלָם הַבָּא.

ו.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, בְּנִי: אֲשֶׁר בֶּאֱמֶת כָּל אָדָם צָרִיךְ לְהַגִּיעַ לְמַדְרֵגָה כָּזוֹ, עַד שֶׁלֹּא יִרְאֶה לִפְנֵי מַרְאֵה עֵינָיו רַק אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתָמִיד יִסְתַּכֵּל רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה נִקְרָא ״עֵינַיִם יָפוֹת״, שֶׁמִּסְתַּכֵּל רַק עַל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הַמְחַיֶּה וְהַמְקַיֵּם וּמְהַוֶּה אֶת הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ; כִּי בֶּאֱמֶת דּוֹמֶם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם לְבוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְכָל מַה שֶּׁאַתָּה רוֹאֶה לְפָנֶיךָ, זֶה רַק אֱלְקוּת, מִלְּבַד בִּלְבוּשׁ הַגַּשְׁמִי וְהַחָמְרִי הַזֶּה, וְלָכֵן הַצַּדִּיקִים הַדְּבוּקִים בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, מִשְׁתַּעֲשְׁעִים בְּשַׁעֲשׁוּעַ דְּמַלְכָּא עִלָּאָה, וְזוֹכִים לְחַבֵּר וּלְשַׁלֵּב אֶת הָעוֹלָמוֹת, עַל־יְדֵי יִחוּדִים קְדוֹשִׁים, וְנִפְתָּחִים לָהֶם כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְשׁוֹמְעִים כְּרוּזִים מִלְמַעְלָה, וּמְטַיְּלִים בְּיִחוּדֵי שְׁמוֹתָיו יִתְבָּרַךְ מִתַּתָּא לְעֵילָא וּמֵעֵילָא לְתַתָּא, כְּמוֹ בְּגַן יָפֶה, וּמְיַחֲדִים יִחוּדִים נוֹרָאִים כְּפִי סֵדֶר פַּרְצוּף הָעוֹלָמוֹת, אֲבָל כְּשֶׁאָדָם נִכְשָׁל

בְּעֵינָיו, וּמִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים חֲצוּפוֹת אוֹ עַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, עַל־יְדֵי־זֶה נוֹפֵל מֵאִיגֶּרֶת רָמָא לְבִירָא עַמִּיקְתָּא, וְנִתְחַמֵּם לַעֲבֵרָה, וּבָא לִידֵי פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא פּוֹגֵם בָּעוֹלָמוֹת הָעֶלְיוֹנִים, וְכֵן מְעַרְבֵּב אֶת סֵדֶר הַפַּרְצוּפִים הָעֶלְיוֹנִים, וְלָכֵן צָרִיךְ לִתְשׁוּבָה חֲזָקָה.

וְעִקַּר הַתְּשׁוּבָה זֶה וְדוּי דְּבָרִים, שֶׁאָז מוֹצִיא אֶת הַצְּרוּפִים הָרָעִים מֵעַצְמוֹתָיו, כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ד׳), שֶׁעֲוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם חֲקוּקִים עַל עַצְמוֹתָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְחֶזְקֵאל לב, כז): ״וַתְּהִי עֲוֹנֹתָם עַל עַצְמוֹתָם״; וְכָל עֲבֵרָה יֵשׁ לָהּ צָרוּף אוֹתִיּוֹת, וּכְשֶׁעָבַר אֵיזוֹ עֲבֵרָה, אֲזַי נֶחֱקַק צָרוּף רַע עַל עַצְמוֹתָיו, וְעַל־יְדֵי־זֶה מַכְנִיס הַדִּבּוּר שֶׁל הַלָּאו הַזֶּה שֶׁעָבַר, בְּתוֹךְ הַטֻּמְאָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא סוֹבֵל יִסּוּרִים, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים לד, כב): ״תְּמוֹתֵת רָשָׁע רָעָה״; הָרָע בְּעַצְמוֹ שֶׁעָשָׂה, זֶה מְמוֹתֵת אוֹתוֹ. וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא וְזֹאת הַבְּרָכָה, פָּרָשָׁה ו׳): רְשָׁעִים אֲפִלּוּ בְּחַיֵּיהֶם קְרוּיִים מֵתִים, כִּי הֵם מִסְתּוֹבְבִים בַּחֹשֶׁךְ, וְלֹא רוֹאִים שׁוּם אוֹר, וְעַל־יְדֵי וִדּוּי דְּבָרִים שֶׁאָדָם מִתְוַדֶּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, יוֹצִיא מֵעַצְמוֹתָיו הָאוֹתִיּוֹת הַחֲקוּקוֹת עֲלֵיהֶם, וְנַעֲשֶׂה מֵהֶם הַדִּבּוּר שֶׁל הַוִּדּוּי, כִּי הַדִּבּוּר יוֹצֵא מֵעַצְמוֹתָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים לה, י): ״כָּל עַצְמוֹתַי תֹּאמַרְנָה״; הֵינוּ

כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּר וְאוֹמֵר אֶת הַוִּדּוּי אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עַל־יְדֵי־זֶה מוֹצִיא אֶת הָאוֹתִיּוֹת מֵעַצְמוֹתָיו, וּמַתְחִיל לְהָאִיר לוֹ הָאוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא. וְלָכֵן עִקַּר הַתְּשׁוּבָה זֶה וִדּוּי דְּבָרִים, וְכָל הַמַּרְבֶּה לְהִתְוַדּוֹת, הֲרֵי זֶה מְשֻׁבָּח.

וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי! מֵאַחַר שֶׁכְּבָר פָּגַמְתָּ וְנִכְשַׁלְתָּ בְּפֶגֶם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עַד שֶׁנִּמְאָס לְךָ הַחַיִּים, וְאַתָּה כָּל־כָּךְ מְמֹרָמָר, וְעוֹבְרִים עָלֶיךָ צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמַכְאוֹבִים, רְאֵה לָלֶכֶת לְמָקוֹם פָּנוּי שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וְתַתְחִיל לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וְתִשְׁפֹּךְ נַפְשְׁךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְאַף שֶׁבַּהַתְחָלָה יִדְמֶה לְךָ, שֶׁאַף אֶחָד לֹא שׁוֹמֵעַ אוֹתְךָ, כִּי כָל זֶה בָּא מֵרִבּוּי עֲוֹנוֹתֶיךָ, שֶׁנִּכְנְסָה בְּךָ כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, אות אֱמוּנָה, סִימָן כב): הַפֶּשַׁע שֶׁל הָאָדָם מַכְנִיס כְּפִירָה לָאָדָם; וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה נט, ב): ״כִּי אִם עֲוֹנֹתֵיכֶם הָיוּ מַבְדִּילִים בֵּינֵכֶם לְבֵין אֱלֹקֵיכֶם״; כִּי עַל־יְדֵי שֶׁאָדָם חוֹטֵא, הוּא עוֹשֶׂה מְחִיצָה בֵּינוֹ לְבֵין הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְעַל־יְדֵי שֶׁמִּתְוַדֶּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא פּוֹתֵחַ פְּתָחִים בְּתוֹךְ הַמְּחִיצָה, עַד שֶׁזּוֹכֶה לְסַלֵּק אֶת הַמְּחִיצָה לְגַמְרֵי. וְלָכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תּוֹרַת כֹּהֲנִים בְּחֻקֹּתַי): אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: מִיָּד שֶׁהֵם מִתְוַדִּים עַל עֲוֹנוֹתֵיהֶם, מִיָּד אֲנִי חוֹזֵר וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם; כִּי בָּזֶה שֶׁאָדָם

מִתְוַדֶּה אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, בָּזֶה הוּא מְגַלֶּה אֶת פְּנִימִיּוּת לִבּוֹ, שֶׁהוּא מַאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵינוֹ מִתְיָאֵשׁ. וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, מַה לְּפָנֶיךָ! אִם אַתָּה רוֹצֶה שֶׁתַּדְלֵק בְּךָ נִשְׁמָתְךָ, עַד שֶׁתַּדְבִּיקֶהָ אֶל הָאוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (זֹהַר בְּרֵאשִׁית נו): כָּל מָאן דְּאוֹדֵי עַל חַטָּאֵיהּ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שָׁבִיק לֵיהּ וּמָחִיל עַל חוֹבֵיהּ; [מִי שֶׁמּוֹדֶה עַל חֲטָאָיו, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹזֵב אוֹתוֹ וּמוֹחֵל לוֹ עַל כָּל עֲוונוֹתָיו].

וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, אֲהוּבִי, בְּנִי! מֵאַחַר שֶׁעָבַר עָלֶיךָ כְּבָר מַה שֶּׁעָבַר בְּחַיֶּיךָ, רְאֵה לִבְרֹחַ לְמָקוֹם פָּנוּי שָׁאִין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וְתִשְׁפֹּךְ אֶת נַפְשְׁךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאָז יַתְחִיל לְהָאִיר לְךָ אוֹר אֵין סוֹף בְּהֶאָרָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מְאֹד, עַד שֶׁלֹּא תִּרְצֶה שׁוּם דָּבָר, רַק אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וּזְכֹר כְּלָל זֶה, כִּי מִי שֶׁפָּנַם בְּפִנַּם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עַל־יְדֵי הִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת שֶׁהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים וּתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, עַל־יְדֵי־זֶה נוֹפֵל בְּדַכָּאוֹן וּבְשִׁבְרוֹן לֵב וּבְיֵאוּשׁ, עַד שֶׁמִּתְיָאֵשׁ מֵחַיָּיו. וְלָכֵן אִם אַתָּה רוֹצֶה לְהַתְחִיל לְחָיוֹת חַיִּים טוֹבִים, חַיִּים נְעִימִים, רְאֵה לְהַדְבִּיק אֶת עַצְמְךָ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְתָבוֹא אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּתְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וְתִצְטַעֵר וְתִתְחַנֵּן אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,

וְאָז סוֹף כָּל סוֹף תִּזְכֶּה לִשְׁבֹּר אֶת הַמְּחִיצוֹת שֶׁבֵּינְךָ לְבֵין הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עַד שֶׁיָּאִיר עָלֶיךָ מֶלֶךְ הַכָּבוֹד בְּעַצְמוֹ; כִּי בֶּאֱמֶת אֵין עוֹד דָּבָר יוֹתֵר חָשׁוּב אֲצָלוֹ יִתְבָּרַךְ כְּמוֹ תְּפִלָּה. וְאִם בְּנֵי־אָדָם הָיוּ יוֹדְעִים מַה זֶּה תְּפִלָּה, לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אָז הָיוּ עוֹסְקִים בָּזֶה כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶם; כִּי כָּל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁמְּדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, זוֹ הַצָּלָחָה נִצְחִית, הַצָּלָחָה כָּזוֹ שֶׁאֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר כְּלָל. וְכָל דִּבּוּר וְדִבּוּר שֶׁאָדָם מְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הוּא כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ בּוֹ שֶׁפַע אֱלֹקִי. כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לד), שֶׁהַדִּבּוּר הוּא כְּלִי הַשֶּׁפַע. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה ה.): אֵין תְּפִלָּתוֹ שֶׁל אָדָם נִשְׁמַעַת, אֶלָּא אִם־כֵּן מֵשִׂים לִבּוֹ כְּבָשָׂר, הֵינוּ שֶׁאָדָם שָׁבוּר בְּעַצְמוֹ. וְזֶה זוֹכִים דַּיְקָא כְּשֶׁאָדָם מַתְחִיל לְהִתְבּוֹנֵן מַה הוּא חָטָא, וְאֵיךְ הוּא חָטָא, וְלִפְנֵי מִי הוּא חָטָא, וְאֵיךְ פָּגַם לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ. וְעַל־כֵּן לֹא בְּחִנָּם שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין מג:): מִי שֶׁדַּעְתּוֹ שְׁפֵלָה — אֵין תְּפִלָּתוֹ נִמְאֶסֶת; שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים נא, יט): ״לֵב נִשְׁבָּר וְנִדְכֶּה אֱלֹהִים לֹא תִבְזֶה״.

וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, מַה לְּפָנֶיךָ! בָּרַח לְךָ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁיַּצִּיל אוֹתְךָ מִפְּגַם הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁנַּפַלְתָּ וְנִשְׁלַכְתָּ בָּזֶה, כִּי עַל־יְדֵי שֶׁהִרְגַּלְתָּ אֶת עַצְמְךָ מִימֵי נְעוּרֶיךָ לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה שֶׁעוֹבֶרֶת

בָּרְחוֹב, שֶׁזּוֹ מַחֲלָה כְּכָל הַמַּחֲלוֹת, עַד שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִתְחַמַּמְתָּ וּבָאתָ לִידֵי חֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁאַתָּה מַשְׁחִית אֶת יְלָדֶיךָ בְּמוֹ יָדֶיךָ, כִּי מִכָּל טִפָּה וְטִפָּה יָכוֹל לְהִוָּלֵד וָלָד, וְאַתָּה הוֹלֵךְ וְהוֹרֵג אוֹתָם, וְלָכֵן אֵין לְךָ שׁוּם תַּקָּנָה, רַק לָבֹא אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה ל', סִימָן ג'): בַּדּוֹרוֹת הָרִאשׁוֹנִים, שֶׁאֵין לָהֶם — לֹא מֶלֶךְ וְלֹא נָבִיא, לֹא כֹּהֵן וְלֹא אוּרִים וְתֻמִּים, וְאֵין לָהֶם אֶלָּא תְּפִלָּה זוֹ בִּלְבָד, אָמַר דָּוִד לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַל תְּבַזֶּה אֶת תְּפִלָּתָם. דָּוִד הַמֶּלֶךְ שֶׁהָיָה תְּפִלָּתָם וּתְשׁוּבָתָם שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל, בִּקֵּשׁ וְהִתְחַנֵּן מִלְּפָנָיו יִתְבָּרַךְ, כְּשֶׁשִּׁיעַ זְמַן, שֶׁלֹּא יִהְיֶה לְעַם יִשְׂרָאֵל — לֹא בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ וְלֹא כֹּהֵן וְלֹא מֶלֶךְ וְלֹא נָבִיא, וְתִשָּׁאֵר לָהֶם רַק תְּפִלָּה — תִּשְׁמַע וּתְקַבֵּל אֶת תְּפִלָּתָם. וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא וַיֵּרָא): אָמַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְיִשְׂרָאֵל, הֱווּ זְהִירִים בִּתְפִלָּה, שֶׁאֵין מִדָּה אֲחֶרֶת יָפָה הֵימֶנָּה, וְהִיא גְּדוֹלָה מִכָּל הַקָּרְבָּנוֹת, וַאֲפִלּוּ אֵין אָדָם כְּדַאי לְהֵעָנוֹת בִּתְפִלָּתוֹ וְלַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִמּוֹ, כֵּיוָן שֶׁמִּתְפַּלֵּל וּמַרְבֶּה בְּתַחֲנוּנִים, אֲנִי עוֹשֶׂה חֶסֶד עִמּוֹ. וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ אֲהוּבִי, בְּנִי! שֶׁאַל תִּתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אָב הָרַחֲמָן, וְסוֹלֵחַ לְכָל הַבָּא וְשָׁב לְפָנָיו. וְעִקַּר הַתְּשׁוּבָה — לִפְתֹּחַ אֶת הַפֶּה וּלְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּלְהִתְוַכֵּחַ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּבֵיכוֹל,

כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה א, יח): "לְכוּ נָא וְנִוָּכְחָה יֹאמַר ה'" וְגוֹ'; הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְבַקֵּשׁ אוֹתָנוּ שֶׁנִּתְוַכֵּחַ עִמּוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא יִמְחֹל לָנוּ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (שָׁם): "אִם יִהְיוּ חַטָּאֵיכֶם כַּשָּׁנִים — כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּינוּ, אִם יַאְדִּימוּ כַּתּוֹלָע — כַּצֶּמֶר יִהְיוּ"; וְלֹא לַעֲזֹב אוֹתוֹ אֶלָּא לְבַקֵּשׁ לְהִתְחַנֵּן וְלִשְׁאֹל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיָּחוּס וִירַחֵם עָלֶיךָ, וְאָז אִם תִּהְיֶה עַקְשָׁן גָּדוֹל, לֹא תָּזוּז מִשָּׁם, עַד שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִמְחֹל לְךָ עַל כָּל עֲוֹונוֹתֶיךָ, וְיַתְחִיל לְהָאִיר לְךָ אוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁתַּתְרַגִּישׁ, אֵיךְ שֶׁכָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ הָיְיא אוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, רַק מְלֻבֶּשֶׁת בַּלְּבוּשׁ הַגַּשְׁמִי וְהַחָמְרִי, אֲשֶׁר לִפְנֵי מַרְאֶה עֵינֶיךָ, וְאָז תַּשְׂכִּיל וְתָבִין, שֶׁהַכֹּל דְּמְיוֹן אֶחָד גָּדוֹל, כִּי כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ הִיא לְבוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְהַצַּדִּיקִים רוֹאִים אֶת זֶה תָּמִיד, אֶלָּא בִּשְׂכִיל הַבְּחִירָה וְהַנִּסָּיוֹן הֵם צְרִיכִים לְהַלְבִּישׁ אֶת עַצְמָם בְּלִבּוּשׁ אַחַר לְבוּשׁ. כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן צא), כְּדֵי שֶׁהֵם יוּכְלוּ לְקָרֵב יְהוּדִים אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְעַל־כֵּן הֵם מִתְלַבְּשִׁים בְּכָל מִינֵי לְבוּשִׁים, וְכֵן הַשָּׁגוֹתֵיהֶם הַנּוֹרָאוֹת וְהַנִּפְלָאוֹת, הֵם מַלְבִּישִׁים אֶת זֹאת בִּדְבָרִים פְּשׁוּטִים, עַד שֶׁגַּם שְׁאַר נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל יוּכְלוּ לְהִתְקָרֵב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת הַמְעוֹרֵר מֵהַשָּׁנָה, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ס'), שֶׁהַצַּדִּיק מְעוֹרֵר מֵהַשָּׁנָה, וְכֵיוָן שֶׁמְּעוֹרֵר מֵהַשָּׁנָה, אָז

וֹכִים לְדַבֵּק אֶת עַצְמָם בָּאֵין סוֹף. אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה
לְהַגִּיעַ לְזֶה, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

ז.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, בְּנִי: אֲשֶׁר כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל צָרִיךְ
לְמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ בַּעֲבוּרוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתָמִיד יִהְיֶה לְפָנָי מַרְאֵה
עֵינָיו, אֲשֶׁר יָבֹא הַיּוֹם, וְהוּא יִצְטָרֵךְ לַעֲמֹד לִפְנֵי בֵּית־דִּין
שֶׁל מַעְלָה, וְלִתֵּן דִּין וְחֶשְׁבּוֹן עַל כָּל מַה שֶּׁחָשַׁב, וְעַל כָּל
מַה שֶּׁדִּבֵּר, וְעַל כָּל מַה שֶּׁעָשָׂה. וְלָכֵן מַה לְּךָ, אֲהוּבִי, בְּנִי,
לְחַכּוֹת עַד שֶׁתִּצְטָרֵךְ לְשַׁלֵּם מְחִיר גָּבֹהַּ עַל כָּל מַה שֶּׁעָבַר
עָלֶיךָ בְּחַיֶּיךָ, טוֹב מְאֹד, שֶׁכְּבָר תָּשׁוּב בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית
אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, וּבְפָרָט בַּמֶּה שֶׁקִּלְקַלְתָּ בְּפֹגֶם הַבְּרִית —
הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, אֲשֶׁר זֶה הֶעָוֹן הֲכִי חָמוּר, כְּמַאֲמָרָם
ז״ל (כַּלָּה, פֶּרֶק א׳): כָּל הַמְחַמֵּם עַצְמוֹ לְהוֹצִיא זֶרַע לְבַטָּלָה
— חָשׁוּב כִּבְהֵמָה, מַה בְּהֵמָה אֵינָהּ מַקְפֶּדֶת וְעוֹשָׂה, אַף
הוּא כֵּן, מַה בְּהֵמָה אֵינָהּ עוֹמֶדֶת אֶלָּא לִשְׁחִיטָה, וְאֵין לָהּ
חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא, אַף הוּא אֵין לוֹ חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא,
עָלָיו אָמַר שְׁלֹמֹה בְּחָכְמָתוֹ (קֹהֶלֶת ג, כא): ״מִי יוֹדֵעַ רוּחַ
בְּנֵי־הָאָדָם הָעֹלָה הִיא לְמָעְלָה״ — זוֹ נִשְׁמָתָן שֶׁל
צַדִּיקִים, שֶׁאֵין מְחַמְּמִין עַצְמָן, וְאֵין מוֹצִיאִין שִׁכְבַת זֶרַע
לְבַטָּלָה, ״וְרוּחַ הַבְּהֵמָה הַיֹּרֶדֶת הִיא לְמַטָּה לָאָרֶץ״ —
וֹ הִיא נִשְׁמָתָן שֶׁל רְשָׁעִים, שֶׁמְּחַמְּמִין עַצְמָן וּמוֹצִיאִין

שִׁכְבַת זֶרַע לְבַטָּלָה; דָּבָר אַחֵר: "הַנֶּחָמִים בָּאֵלִים" — כָּל הַמְחַמֵּם עַצְמוֹ וּמוֹצִיא שִׁכְבַת זֶרַע לְבַטָּלָה — חַיָּב מִיתָה, שֶׁנֶּאֱמַר (בְּרֵאשִׁית לח, ז): "וַיְהִי עֵר בְּכוֹר יְהוּדָה רַע בְּעֵינֵי ה' וַיְמִיתֵהוּ הֲוָיָ"ה", וְכָל הַמַּקְשֶׁה אֶת עַצְמוֹ, הֲרֵי זֶה עֲבֵרְיָן, שֶׁנֶּאֱמַר (שָׁם): "וַיֵּרַע בְּעֵינֵי ה' אֲשֶׁר עָשָׂה" וְגוֹ'.

וְלָכֵן, מֵאַחַר שֶׁכְּבָר נִכְשַׁלְתָּ בַּחֲטָא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה, עַל־יְדֵי שֶׁלֹּא שָׁמַרְתָּ אֶת עֵינֶיךָ, כִּי הִרְגַּלְתָּ אֶת עַצְמְךָ לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב, וְהִסְתַּכַּלְתָּ בִּתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה חִמַּמְתָּ אֶת עַצְמְךָ, וּבָאתָ לִידֵי הֶעָרֹן הֶחָמוּר הַזֶּה, אֵין לְךָ תַּקָּנָה, אֶלָּא שֶׁתִּמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, וּתְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים שֶׁיִּמְחֹל לְךָ, וּבָזֶה שֶׁתִּהְיֶה מוּכָן וּמְזֻמָּן בְּכָל פַּעַם לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה לְתַקֵּן אֶת הֶעָרֹן הֶחָמוּר הַזֶּה. וּבֶאֱמֶת עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲהוּבִי, בְּנִי: אֲשֶׁר רַבֵּנוּ זַ"ל גִּלָּה לָנוּ (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עח), אֲשֶׁר אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל. וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קיב): אִם אַתָּה מַאֲמִין שֶׁיְּכוֹלִין לְקַלְקֵל, תַּאֲמִין שֶׁיְּכוֹלִין לְתַקֵּן; וְלָכֵן מֵאַחַר שֶׁעָשִׂיתָ מַעֲשֶׂה בְּהֵמָה, וְאוֹמְרִים לְךָ שֶׁאֵין לְךָ חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא, תְּקַבֵּל עַל עַצְמְךָ לַעֲבֹד אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בִּתְמִימוּת וּפְשִׁיטוּת בְּלִי שׁוּם קִבּוּל שָׂכָר, וְתָמִיד תֹּאמַר לוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁאַתָּה מוּכָן וּמְזֻמָּן לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם,

שֶׁדַּיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה יִמְחֹל לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וְאַל תַּחְשֹׁב, אֲהוּבִי, בְּנִי! אֲשֶׁר הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, זֶה חֵטְא, שֶׁיְּכוֹלִים לְכַפֵּר בְּלִי מְסִירוּת נֶפֶשׁ, לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי כָּךְ מוּבָא (תֶּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק יח): פַּעַם אַחַת הָיִיתִי מְהַלֵּךְ בְּתוֹךְ גּוֹלָה שֶׁל בָּבֶל, וְנִכְנַסְתִּי לְעִיר גְּדוֹלָה שֶׁכֻּלָּהּ יִשְׂרָאֵל, וְאֵין בָּהּ גּוֹיִים. מָצָאתִי שָׁם מְלַמֵּד תִּינוֹקוֹת אֶחָד, וְיֵשׁ לְפָנָיו מָאתַיִם נְעָרִים, שֶׁרֻבָּן בְּנֵי שְׁמוֹנֶה־עֶשְׂרֵה וּבְנֵי עֶשְׂרִים שָׁנָה, וּלְשָׁנָה אַחֶרֶת חֲזַרְתִּי לְשָׁם, וּמָצָאתִי אֶת הַתַּלְמִידִים, וְאֵין רַבָּן בֵּינֵיהֶם, אֶלָּא בֵּן אֶחָד בִּלְבָד, שֶׁהוּא הָיָה בֶּן בְּנוֹ, שֶׁבִּשְׁבִיל מַעֲשֵׂיהֶן מְקֻלְקָלִין שֶׁל אוֹתָן נְעָרִים — מֵת רַבָּן, וָמֵתָה אִשְׁתּוֹ, וָמֵת בְּנוֹ וָמֵת בֶּן בְּנוֹ, וָמֵתוּ כָּל הַנְּעָרִים, שֶׁרֻבָּן בְּנֵי שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה וּבְנֵי עֶשְׂרִים, וְלֹא נִשְׁתַּיְּרוּ רַק הַקְּטַנִּים, וְהָיִיתִי בּוֹכֶה וּמִתְאַנֵּחַ עֲלֵיהֶן, עַד שֶׁבָּא אֵלַי מַלְאָךְ מִן הַשָּׁמַיִם, וְאָמַר לִי: מִפְּנֵי מָה אַתָּה בּוֹכֶה וּמִתְאַנֵּחַ? אָמַרְתִּי לוֹ: וְכִי לֹא אֶבְכֶּה וְאֶתְאַנֵּחַ עַל אֵלּוּ שֶׁבָּאוּ לִידֵי מִקְרָא וּמִשְׁנָה, וְעַכְשָׁו הָלְכוּ לָהֶן כְּלֹא הָיוּ?! וְאָמַר לִי: יָפֶה אַתָּה בּוֹכֶה וּמִתְאַנֵּחַ, מִפְּנֵי שֶׁהֵן הָיוּ עוֹשִׂין דְּבָרִים מְכֹעָרִין וּדְבָרִים שֶׁאֵינָן רְאוּיִים, וּמְקַלְקְלִין אֶת עַצְמָן, וּמוֹצִיאִין שְׁכֻבַת זֶרַע חִנָּם, עַיִן שָׁם. הֲרֵי שֶׁלְּךָ לְפָנֶיךָ אֶת חֹמֶר הֶעָוֹן הַזֶּה.

וְלָכֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי: מֵאַחַר שֶׁאַתָּה יָדַעְתָּ שִׁקְלָקְלָתָּ עֵינֶיךָ, וְהִסְתַּכַּלְתָּ עַל נָשִׁים חֲצוּפוֹת וּפְרוּצוֹת, הַהוֹלְכוֹת חֲשׂוּפוֹת בְּרֵישׁ־גְּלִי, כְּדֵי לְהַכְשִׁיל בְּנֵי־אָדָם בַּעֲבֵרוֹת, וּבָאתָ לְמַה שֶּׁבָּאתָ, עִקַּר תִּקּוּנְךָ הוּא לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא רַבֵּנוּ זַ״ל, אֲשֶׁר הוּא יוֹרֶה לְךָ דֶּרֶךְ הַתְּשׁוּבָה אֵיךְ לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲפִלּוּ מֵחֵטְא הַמְגֻנֶּה וְהַמְזֹהָם הַזֶּה, עַל־יְדֵי שֶׁתַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וְתִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ בִּתְפִלָּתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (תַּעֲנִית ח.): אֵין תְּפִלָּתוֹ שֶׁל אָדָם נִשְׁמַעַת, אֶלָּא אִם־כֵּן מַשִּׂים נַפְשׁוֹ בְּכַפּוֹ; כִּי זֶה עִקַּר הַשְׁלֵמוּת שֶׁל תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בִּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת, עַד שֶׁיִּהְיֶה מוּכָן וּמְזֻמָּן בְּעֵת תְּפִלָּתוֹ וְהִתְבּוֹדְדוּתוֹ לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאָז יִמָּחֲלוּ לְךָ כָּל עֲוֹונוֹתֶיךָ; כִּי אֵין לְךָ דָּבָר הָעוֹמֵד בִּפְנֵי מְסִירוּת נֶפֶשׁ, שֶׁאָדָם מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם, וּמַה גַּם תִּשְׁתַּדֵּל, אֲהוּבִי, בְּנִי: לִנְסֹעַ אֶל צִיּוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעִיר אוּמַן עַל־כָּל־פָּנִים פַּעַם אַחַת בִּימֵי חַיֶּיךָ, וְתִתֵּן שָׁם פְּרוּטָה לִצְדָקָה, וְתֹאמַר שָׁם אֶת הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים, הַנִּקְרָאִים ״תִּקּוּן הַכְּלָלִי״, שֶׁגִּלָּה רַבֵּנוּ זַ״ל בְּשִׁבְיל תִּקּוּן הַבְּרִית, וְהִבְטִיחַ בַּחַיִּים חַיּוּתוֹ עִם שְׁנֵי עֵדִים כְּשֵׁרִים, אֲשֶׁר אֲפִלּוּ אִם עָצְמוּ וְגָבְהוּ חֲטָאָיו וּפְשָׁעָיו, אִם רַק יָבֹא אֶל צִיּוֹנוֹ הַקָּדוֹשׁ, וְיִתֵּן פְּרוּטָה לִצְדָקָה, וְיֹאמַר שָׁם

הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים, הוּא יוֹצִיאוֹ מֵהַשְּׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו.

וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, מַה לְּפָנֶיךָ! מֵאַחַר שֶׁכְּבָר חָטָאתָ כָּל־כָּךְ, וּפָגַמְתָּ בְּעֵינֶיךָ, עַד שֶׁבָּאתָ לִידֵי הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה, רְאֵה לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ עַל־כָּל־פָּנִים לִהְיוֹת פַּעַם אַחַת בְּחַיֶּיךָ אֵצֶל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ״ל, וְאָז נָכוֹן לִבְךָ יִהְיֶה בָּטוּחַ, שֶׁבְּכֹחַ הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא רַבֵּנוּ זַ״ל, תּוּכְּה לְתַקֵּן אֶת כָּל אֲשֶׁר פָּגַמְתָּ, וְתַחֲזֹר עִם ״עֵינַיִם יָפוֹת״, שֶׁתַּתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל עַל עַצְמְךָ, וְכֵן תִּתְבּוֹנֵן בִּגְדֻלַּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ; כִּי זֶה עִקַּר הַשְּׁלֵמוּת שֶׁל הִתְקָרְבוּת לְהַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁפּוֹתֵחַ אֶת הָעֵינַיִם, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן סז); וְעַל־כֵּן מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהִתְקָרֵב אֵלָיו, זוֹכֶה לְ״עֵינַיִם יָפוֹת״, שֶׁנִּפְתָּחוֹת עֵינָיו, וּמַתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל עַל נַעַם עֲרֵבוּת יְדִידוּת זִיו שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֵן מַתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל עַל עַצְמוֹ, וְחוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, עַד שֶׁנִּכְלָל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְנִמְחָלִים כָּל עֲוֹנוֹתָיו; אַשְׁרֵי הָאָדָם שֶׁמַּכְנִיס אֶת דְּבָרֵי אֵלּוּ בְּתוֹךְ לִבּוֹ, וְאָז טוֹב לוֹ בָּזֶה וּבַבָּא לְנֶצַח נְצָחִים.

תַּם וְנִשְׁלַם, שֶׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

קוּנְטְרֵס

שְׁמֹר עֵינֶיךָ

יְגֵלָה לְמוּדִים נִפְלָאִים בְּעִנְיַן שְׁמִירַת הָעֵינַיִם,
וּבְפָרָט בָּעִתִּים הַלָּלוּ שֶׁכָּל הַכֹּחוֹת שֶׁל הַטֻּמְאָה הֵם
רַק לְקַלְקֵל אֶת הָעֵינַיִם וּלְטַמְּאוֹתָן עַל־יְדֵי כָּל מִינֵי
שִׁקּוּץ, תִּעוּב וְעֵרֹם, רַחֲמָנָא לְצָלָן.

❖

בָּנוּי וּמְיֻסָּד עַל־פִּי דִּבְרֵי
רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן
בּוּצִינָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ

רַבִּי **נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב,** זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ
וְעַל־פִּי דִּבְרֵי תַּלְמִידוֹ, מוֹרֵנוּ
הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ, אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רָז לֹא אָנִיס לֵיהּ

רַבִּי **נָתָן מִבְּרֶסְלֶב,** זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ
וּמְשֻׁלָּב בִּפְסוּקֵי תּוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמַאֲמָרֵי
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְרָשִׁים וְזֹהַר הַקָּדוֹשׁ

❖

הוּבָא לְדְפוּס עַל־יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב
עִיה״ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבַב״א

מוֹהַרָא״שׁ נ״י אָמַר, אֲשֶׁר אֵין עוֹד דָּבָר גָּדוֹל מִשְּׁמִירַת הָעֵינַיִם, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חַכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין מה.): אֵין יֵצֶר הָרָע שׁוֹלֵט, אֶלָּא בַּמֶּה שֶׁעֵינָיו רוֹאוֹת. וְלָכֵן אַשְׁרֵי הָאָדָם שֶׁזּוֹכֶה לִשְׁמֹר עַל עֵינָיו, וַאֲפִלּוּ שֶׁיִּצְרוֹ מִתְגַּבֵּר עָלָיו לְפִגּוֹם בָּהֶן, בְּכָל פַּעַם הוּא בָּא וּמִשְׁתַּטֵּחַ בְּפִשׁוּט יָדַיִם וְרַגְלַיִם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּבוֹכֶה וּמְבַכֶּה שָׁמַיִם וָאָרֶץ, שֶׁיִּמְחֹל לוֹ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאָז וְשָׁב וְרָפָא לוֹ.

(אִמְרֵי־מוֹהַרָא״שׁ, חֵלֶק ב׳, סִימָן תתע)

קוּנְטְרֵס

שְׁמֹר עֵינֶיךָ

א.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, אֲשֶׁר עִקַּר הַנִּסָּיוֹן לְבַר יִשְׂרָאֵל בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא הָעֵינַיִם, כִּי הָעֵינַיִם שֶׁל הָאָדָם הֵן עִקַּר הָאָדָם, וְהַכֹּל נִמְשָׁךְ אַחַר הָעֵינַיִם, אִם הָאָדָם זוֹכֶה לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל בְּכָל דָּבָר עַל הַחִיּוּת אֱלֹקוּת הַמְחַיֶּה וּמְהַוֶּה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה שֶׁנִּטְהָר עַצְמוֹ לְגַמְרֵי, כִּי כְּכָל שֶׁהָאָדָם זוֹכֶה לְהַכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בַּאֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִסְתַּכֵּל עַל כָּל דָּבָר גַּשְׁמִי, וְרוֹאֶה תֵּכֶף־וּמִיָּד אֶת הָרוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ הַמְחַיֶּה וּמְהַוֶּה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא זוֹכֶה לְקַדֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ בְּיוֹתֵר, אֲבָל אִם, חַס וְשָׁלוֹם, הָאָדָם נִמְשָׁךְ אַחַר גַּשְׁמִיּוּת הָעוֹלָם הַזֶּה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁמִּסְתַּכֵּל בִּתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה — עֵרֹם, שְׁקוּץ וְתוֹעֵב, עַל־יְדֵי־זֶה נִטְמְטֵם לִבּוֹ, וְנוֹפֵל לְעֻמְקָא דִּתְהוֹמָא רַבָּה; וְעַל־כֵּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בַּמִּדְבַּר רַבָּה י, ו): מָה רָאָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לִשְׁאֹל מִיִּשְׂרָאֵל הַלֵּב

וְהָעֵינַיִם שֶׁיִּהְיוּ אַחֲרָיו? לְפִי שֶׁהָעֲבֵרָה תְּלוּיָה בָּהֶם,
הָעֵינַיִם רוֹאוֹת אֶת הַזּוֹנָה וְהַלֵּב מְהַרְהֵר אַחֲרֶיהָ.

וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֱהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, מַה לְּפָנֶיךָ,
הַבְּחִירָה בְּיָדְךָ, אִם לְהִסְתַּכֵּל עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ
יִתְבָּרַךְ, הַמְחַיֶּה וּמְהַוֶּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְדוֹמֶם,
צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ
יִתְבָּרַךְ, שֶׁאָז עַל־יְדֵי עֵינַיִם כָּאֵלּוּ שֶׁתַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ
לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת הַמְחַיֶּה אֶת כָּל
הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה תִּטַהֵר אֶת נַפְשְׁךָ, אוֹ אִם, חַס
וְשָׁלוֹם, תַּמְשִׁיךְ עַצְמְךָ אֶל גַּשְׁמִיּוּת הַבְּלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה,
וְתִסְתַּכֵּל עַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֲבָה וְעַל נָשִׁים, וְעַל כָּל דָּבָר
הַמֵּבִיא אֶת הָאָדָם לִידֵי הִרְהוּר רַע, שֶׁאָז תִּפֹּל בְּבוֹר עָמֹק
וּבְפַח יָקוּשׁ, וְלֹא תּוּכַל לָצֵאת מִזֶּה, וּבָזֶה נִמְדֶּדֶת מַדְרֵגַת
הָאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי, עַד שֶׁיָּכוֹל לְהִקָּרֵא בְּשֵׁם צַדִּיק, אִם
זוֹכֶה לִשְׁמֹר עַל עֵינָיו וּלְהִסְתַּכֵּל רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת
אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אָז הוּא בְּדַרְגַּת צַדִּיק דָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים
בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִם, חַס וְשָׁלוֹם, הוֹלֵךְ אַחַר עֵינָיו וּמִסְתַּכֵּל
עַל נָשִׁים וְעַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֲבָה, אוֹ עַל כָּל דָּבָר הַמֵּבִיא
לִידֵי הִרְהוּר — נִקְרָא רָשָׁע. אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לִשְׁמֹר עַל
עֵינָיו, וְאָז יִקָּרֵא בְּשֵׁם צַדִּיק.

ב.

אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, עָלֶיךָ לָדַעַת, שֶׁבָּעִתִּים הַלָּלוּ מִתְפַּשֶּׁטֶת הַסִּטְרָא אַחֲרָא בְּהִתְפַּשְׁטוּת וּבְהִתְגַּבְּרוּת גְּדוֹלָה מְאֹד לְהַכְשִׁיל אֶת בְּנֵי הַנְּעוּרִים בְּהִסְתַּכְּלִיּוֹת וּבְרְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת, וְהַכֹּל בִּשְׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנִּצָּיוֹן, לִרְאוֹת אֵיךְ יִשְׁמְרוּ נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶת עֵינֵיהֶן, וַאֲךָ שֶׁזֶּה נִצָּיוֹן קָשֶׁה מְאֹד מְאֹד, כִּי הַסִּטְרָא אַחֲרָא הִיא אֵרִיךְ אַנְפִּין דִּקְלִפָּה, וּמִתְפַּשֶּׁטֶת בְּכָל מָקוֹם, וּמַמָּשׁ אִי אֶפְשָׁר לְהִשָּׁמֵר מִמֶּנָּה, כִּי כָּל הָרְחוֹבוֹת מְלֵאִים שַׁחַץ, עֵרֹם, תִּעוּב, זְהוּם וְנִאוּף, עִם כָּל זֹאת אִם תִּזְכֶּה לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר וְלִשְׁמֹר עַל עֵינֶיךָ, תִּהְיֶה מַעֲלָתְךָ גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד בַּשָּׁמַיִם, כִּי "כְּפוּם צַעֲרָא אַגְרָא" (אָבוֹת ה), כְּפִי גֹּדֶל הַנִּצָּיוֹן וְהַצַּעַר שֶׁיֵּשׁ לְךָ עַל כָּל הַזֶּבֶל וְהַזְּהֻמָּה שֶׁיֵּשׁ בָּרְחוֹבוֹת עַכְשָׁו, וְאֵינְךָ מִסְתַּכֵּל עַל זֶה, כָּךְ יִהְיֶה שְׂכָרְךָ גָּדוֹל בַּשָּׁמַיִם, וַאֲפִלּוּ שֶׁכְּבָר נִכְשַׁלְתָּ, חַס וְשָׁלוֹם, עַד עַכְשָׁו בִּרְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רֶגַע הַתְחָלָה חֲדָשָׁה וְאַל יְפַתּוּךָ לִבְּךָ וַחֲטָאֶיךָ כְּאִלּוּ כְּבָר אָבַד מָנוֹס וְתִקָּוָה מִמְּךָ, וּמֵאַחַר שֶׁכְּבָר הִסְתַּכַּלְתָּ בַּמְּקוֹמוֹת הַמְזֻהָמִים וְהַפְּגוּמִים — עֵרֹם, שִׁקּוּץ וְתִעוּב תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה אוֹ עַל נָשִׁים, כְּבָר אָבְדָה תִּקָּוָה מִמְּךָ, תִּלְעַג לָהֶם, כִּי אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל, וּבְכָל יוֹם, בְּכָל שָׁעָה וּבְכָל רֶגַע יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת הַתְחָלָה חֲדָשָׁה; וְעַל־כֵּן

רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, מֵהֲרַגַּע הַזֶּה לִשְׁמֹר עַל עֵינֶיךָ, וְאָז תִּזָּכֶה לְעֵינַיִם קְדוֹשׁוֹת וּטְהוֹרוֹת, וּלְהִסְתַּכֵּל עַל פְּנֵי הַשְּׁכִינָה, וְשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם לֹא תּוּכַל לְהַזִּיק לְךָ, וְזוֹ הָיְתָה מַדְרֵגַת יוֹסֵף הַצַּדִּיק, שֶׁאָמְרוּ עָלָיו חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת כ.): עַיִן שֶׁלֹּא רָצְתָה לָזוּן מִמַּה שֶּׁאֵינוֹ שֶׁלָּהּ, אֵין עַיִן הָרָע שׁוֹלֶטֶת בָּהּ; מֵאַחַר שֶׁסָּתַם אֶת עֵינָיו לְגַמְרֵי, וְלֹא רָצָה לְהִסְתַּכֵּל עַל הַקְּלָפָּה בְּמִצְרַיִם, עַל־יְדֵי־זֶה זָכָה לְהַקָּרֵא צַדִּיק, וְשׁוּם עַיִן הָרַע לֹא שָׁלְטָה בּוֹ, כִּי בּוֹ בָּרֵגַע שֶׁאָדָם שׁוֹמֵר עַל עֵינָיו, וְאֵינוֹ מִסְתַּכֵּל עַל עֶרְוָה, עַל נָשִׁים פְּרוּצוֹת הַהוֹלְכוֹת בַּחֲצִיפוּת גְּדוֹלָה בְּרֵישׁ גְּלֵי, כְּדֵי לְהַכְשִׁיל אֶת אֲחֵרִים, אֲשֶׁר עָנְשָׁן קָשֶׁה וּמַר מְאֹד, וְהוּא אֵינוֹ מִסְתַּכֵּל עַל זֶה כְּלָל, אֶלָּא סוֹגֵר וְעוֹצֵם אֶת עֵינָיו לְגַמְרֵי מֵחֵיזוּ דְּהַאי עַלְמָא, הֵינוּ מֵהַמַּרְאֶה שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, רַק מִסְתַּכֵּל עָלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא זוֹכֶה שֶׁיָּאִיר עָלָיו אוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, גִּלּוּי שְׁכִינָה בָּעוֹלָם הַזֶּה, וְאָז אֵין שׁוּם עַיִן רָעָה יְכוֹלָה לִשְׁלֹט בּוֹ, וְהוּא נִצּוֹל מִכָּל מִינֵי קְלָלוֹת וְצָרוֹת, וְנִכְלָל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא; אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לִשְׁמֹר עַל עֵינָיו, וְאָז יִזְכֶּה לְרֹב טוּב הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן, וְיָאִיר לוֹ אוֹר הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא בָּעוֹלָם הַזֶּה, וְשׁוּם בְּרִיָּה בָּעוֹלָם לֹא תּוּכַל לִתֵּן עָלָיו שׁוּם עַיִן הָרַע, כִּי הַכֹּל תָּלוּי לְפִי קְדֻשַּׁת וְטָהֳרַת הָעֵינַיִם, כִּי אִם זוֹכֶה לִשְׁמֹר עַל עֵינָיו, אָז לֹא תּוּכַל לוֹ שׁוּם בְּרִיָּה.

ג.

אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי עַכְשָׁו הַנִּסָּיוֹן הַכִּי קָשֶׁה בָּעוֹלָם הוּא שְׁמִירַת וְקֻדַּשַׁת הָעֵינַיִם, כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת יב:): אַחֲרֵי עֵינֵיכֶם — זֶה הִרְהוּר עֲבֵרָה, כִּי הָעַיִן רוֹאָה וְהַלֵּב חוֹמֵד וּכְלֵי הַמַּעֲשֶׂה גּוֹמְרִים (עֵץ טוב אֹרַח חַיִּים, סִימָן א'), וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ בְּכָל יוֹם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיָּחוּס וִירַחֵם עָלֶיךָ שֶׁלֹּא תִּכָּשֵׁל בִּרְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת, וְלֹא תִּסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, כִּי הַהִסְתַּכְּלוּת עַל נָשִׁים פְּרוּצוֹת הִיא יוֹתֵר חֲמוּרָה מֵעֲבֵרָה, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (יוֹמָא עד:): טוֹב מַרְאֵה עֵינַיִם בְּאִשָּׁה יוֹתֵר מִגּוּפוֹ שֶׁל מַעֲשֶׂה, וְתֶכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם מַפְקִיר אֶת עֵינָיו וְהוֹלֵךְ אַחַר עֵינָיו, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מוּכָן וּמְזֻמָּן לְהִכָּשֵׁל בַּעֲבֵרָה, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, כִּי אֵין יֵצֶר הָרַע שׁוֹלֵט אֶלָּא בַּמֶּה שֶׁעֵינָיו רוֹאוֹת (סַנְהֶדְרִין מה.), וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד בְּשָׁעָה שֶׁהוֹלְכִים בַּדֶּרֶךְ, לֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים וְעַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֲבָה וְעַל זְהוּם, שְׁקוּץ, תִּעוּב, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה יָבוֹא, רַחֲמָנָא לִצְלָן, לִידֵי עֲבֵרוֹת, וְזֶה נִקְרָא אֲפִלּוּ כְּשֶׁאָדָם רַק מִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים פְּרוּצוֹת, שֶׁאָז בָּא לִידֵי הַחֵטְא הֶחָמוּר שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, אֲשֶׁר זֶה עוֹקֵר אֶת מֹחוֹ וְדַעְתּוֹ, וּמְעַקֵּם אֶת לִבּוֹ, וְנַעֲשָׂה מָלֵא קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לִשְׁמֹר עַל עֵינָיו. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בָּבָא בַּתְרָא נז:): "וְעוֹצֶם עֵינָיו

מֵרְאוֹת בְּרַע״ (יְשַׁעְיָה לג, טו) — זֶה שֶׁאֵינוֹ מִסְתַּכֵּל בְּנָשִׁים בְּשָׂעָה שֶׁעוֹמְדוֹת עַל הַכְּבִיסָה; וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְקַל וָחֹמֶר אֵיךְ שָׁאָדָם צָרִיךְ לִשְׁמֹר אֶת עַצְמוֹ לֹא לֵילֵךְ אֶל הַיָּם אוֹ לִשְׁאָר מְקוֹמוֹת מְזֹהָמִים וּמִתְעָבִים, שֶׁשָּׁם יְכוֹלִים לְהִכָּשֵׁל בִּרְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת וְלָבֹא לִידֵי עֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת.

וְעַל־כֵּן רְאֵה אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, לִשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד עַל עֵינֶיךָ, כִּי כָּל הָאָדָם תָּלוּי בְּעֵינָיו, אִם מִסְתַּכֵּל עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לְהַגִּיעַ לְמַדְרֵגוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלָאוֹת, וְאִם מִסְתַּכֵּל, חַס וְשָׁלוֹם, עַל מְקוֹמוֹת מְזֹהָמִים, אָז נוֹפֵל בַּשְּׁאוֹל תַּחְתִּיּוֹת וּמִתַּחְתָּיו, וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לִסְתֹּם אֶת עֵינָיו מֵחֵיזוּ דְּהַאי עַלְמָא, וּמַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל רַק אֲלֵיהֶם יִתְבָּרֵךְ, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לְהִנָּצֵל מִתַּאֲוַת נְאוּף, וְיִהְיֶה שָׁמוּר מִכָּל רַע.

ד.

אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר! עָלֶיךָ לָדַעַת כִּי זֶה לֹא קַל לְהַגִּיעַ אֶל קְדֻשַּׁת וּטְהָרַת הָעֵינַיִם, וּבִפְרָט בָּעִתִּים הַלָּלוּ שֶׁאָנוּ נִמְצָאִים בֵּין אֻמּוֹת הָעוֹלָם, בֵּין הָעֵרֶב רַב, שֶׁלָּקְחוּ לְעַצְמָם מִשִּׁימָה אַחַת — אֵיךְ לְטַמֵּא וּלְזַהֵם אֶת עֵינֵי עַם יִשְׂרָאֵל, וְעַל־כֵּן הִפְקִירוּ אֶת עַצְמָם בְּכָל מִינֵי שִׁקּוּץ, תִּעוּב, זְהוּם, עֶרֶם וְנְאוּף, אֲשֶׁר כָּל הָרְחוֹבוֹת מְלֵאִים עִם

הַזֶּבֶל הַזֶּה, שֶׁהוֹלְכוֹת נָשִׁים פְּרוּצוֹת כְּדֵי לְהַכְשִׁיל אֶת הָרַבִּים בְּהִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, וְכֵן בְּכָל הָרְחוֹבוֹת תְּלוּיוֹת תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, כְּדֵי לְהַכְשִׁיל אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּהִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, וְזֶה נִסָּיוֹן הַכִּי קָשֶׁה לִפְנֵי בִּיאַת הַמָּשִׁיחַ, וְעַל־כֵּן אֵין עַל זֶה שׁוּם עֵצָה, רַק לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְבַקֵּשׁ מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיָּחוּס וְיִרַחֵם עָלָיו, שֶׁלֹּא יִסְתַּכֵּל עַל זֻהֲמַת תַּאֲוַת נְאוּף, נָשִׁים פְּרוּצוֹת וְכוּ', אֶלָּא עֵינָיו תִּתְרַגֵּלְנָה לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ הַמְחַיֶּה וּמְהַוֶּה אֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וְיַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל עַל פְּנֵי הַצַּדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים הַדְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֵן יִסְתַּכֵּל בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁעַל־יְדֵי כָּל זֶה תֻּמְשַׁךְ עָלָיו קְדֻשָּׁה וְדַעַת, וְיִזְכֶּה לְהִכָּלֵל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, כִּי בָּזֶה שֶׁאָדָם מְקַדֵּשׁ וּמְטַהֵר אֶת עֵינָיו, וּמִסְתַּכֵּל רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל פְּנֵי הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים הַדְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמַכְנִיסִים אֶת כָּל עֵינֵיהֶם וְעֵינָם בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לְיִשְׂרוּת לֵב וּלְטַהֵר אֶת הַמֹּחַ מַחֲשָׁבָה, וְזוֹכֶה לְהַעֲשׂוֹת כְּלִי לְהַמְשֶׁכֶת הַשְּׁכִינָה בְּעַצְמוֹ וּבְעוֹלָם, לֹא־כֵן מִי שֶׁמַּפְקִיר אֶת עֵינָיו, וּמִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים פְּרוּצוֹת וּמְזֻהָמוֹת, עַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה וְעַל כָּל דָּבָר רַע הַמֵּבִיא לִידֵי הִרְהוּר רַע, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְעַקֵּם לִבּוֹ וְדַעְתּוֹ, וְהוּא מָלֵא קְשָׁיוֹת וּסְפֵקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וּכְכָל שֶׁנּוֹפֵל יוֹתֵר וְיוֹתֵר בְּזֹהַמָּה זוֹ, כְּמוֹ־כֵן יוֹתֵר וְיוֹתֵר

נִטְמְטֶמֶת דַּעְתּוֹ וְנִתְעַקֵּם לְבָבוֹ, וְנִתְמַלֵּא קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה עוֹבְרִים עָלָיו צָרוֹת וְיִסּוּרִים, קְטָנוּת וּמְרִירוּת, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁבָּא עַל־יְדֵי הַהִסְתַּכְּלִיּוֹת הָרָעוֹת שֶׁלּוֹ לִידֵי פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, אוֹ לִזְנוּת, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, עַל־יְדֵי־זֶה עוֹקֵר אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי מִשָּׁרְשׁוֹ.

וְעַל־כֵּן, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, אִם כְּבָר נָפַלְתָּ וְנִשְׁלַכְתָּ בְּעֹמֶק בּוֹר וָדוּת כָּזֶה שֶׁל זֻהֲמַת פְּגַם הַבְּרִית, תַּאֲוַת נְאוּף, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וּפָגַמְתָּ עֵינֶיךָ וְהִסְתַּכַּלְתָּ עַל כָּל מִינֵי דְּבָרִים הַמְבִיאִים אֶת הָאָדָם לִידֵי הִרְהוּר, רְאֵה תֵּכֶף־וּמִיָּד לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּתְבַקֵּשׁ וְתִתְחַנֵּן מִלְּפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁיָּחוּס וִירַחֵם עָלֶיךָ שֶׁיּוֹצִיאֲךָ מֵהַבּוֹץ הַזֶּה, וְאַף שֶׁבַּהַתְחָלָה יִהְיֶה קָשֶׁה לְךָ מְאֹד מְאֹד לְהִתְפַּלֵּל לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי מֵרֹב הָעַקְמוּמִיּוּת שֶׁנִּתְעַקֵּם לְבָבְךָ וְדַעְתְּךָ, אַתָּה מָלֵא קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וְנִדְמֶה לְךָ כְּאִלּוּ בִּמְקוֹמְךָ אֵין שָׁם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּכְאִלּוּ כְּבָר אֵינוֹ צָרִיךְ אוֹתְךָ, וְלֹא שׁוֹמְעִים אוֹתְךָ וְכַדּוֹמֶה כָּל מִינֵי מַחֲשָׁבוֹת וְדִמְיוֹנוֹת שֶׁנִּכְנָסִים בָּאָדָם שֶׁנִּכְשָׁל בִּפְגַם הַבְּרִית, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לִהְיוֹת עַקְשָׁן גָּדוֹל עַל דָּבָר זֶה, וְלָלֶכֶת לְמָקוֹם פָּנוּי שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וּלְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתְךָ וְכָל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וְאִם תִּהְיֶה עַקְשָׁן

גָּדוֹל עַל זֶה, אַזַי תִּזְכֶּה לְטַהֵר אֶת מֹחֲךָ וְאֶת לִבְּךָ, וְתִזְכֶּה לְטָהֳרַת הַמַּחֲשָׁבָה וְיִשְׁרוּת לֵב, וּכְבָר לֹא יִהְיוּ לְךָ שׁוּם קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, אֶלָּא תִּהְיֶה נַעֲשֶׂה קֶן לַשְׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה, וְכָל זֶה תִּזְכֶּה עַל־יְדֵי קְדֻשַּׁת הָעֵינַיִם וְטָהֳרָתָן. וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, מַה לְּפָנֶיךָ, וְהַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וָיוֹם, שֶׁיִּשְׁמֹר אוֹתְךָ מִכָּל מִינֵי הִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, וְיִשְׁמֹר אוֹתְךָ מֵעֲבֵרוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה בֶּאֱמֶת תִּזְכֶּה לְעֵינַיִם קְדוֹשׁוֹת.

ו.

אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! עָלֶיךָ לָדַעַת כִּי הַנִּסָּיוֹן הַכִּי קָשֶׁה לְבַר יִשְׂרָאֵל בָּעִתִּים הַלָּלוּ — קְדֻשַּׁת הָעֵינַיִם, וְעַל־כֵּן תִּכְרַךְ־וּמִיָּד כְּשֶׁאַתָּה יוֹצֵא מִדַּלְתוֹת בֵּיתְךָ, תַּעֲמֹד עַל יַד הַמְּזוּזָה וְשִׂים יָדְךָ עָלֶיהָ, וְתִתְפַּלֵּל אָז אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁיְּחוֹס וְיִרַחֵם עָלֶיךָ, שֶׁתִּהְיֶה יְצִיאָתְךָ מִבֵּיתְךָ בְּשָׁלוֹם, בְּלִי שׁוּם מִכְשׁוֹל שֶׁל הִסְתַּכְּלוּת רָעָה עַל אֵיזוֹ אִשָּׁה פְּרוּצָה, אוֹ עַל אֵיזוֹ תְּמוּנַת תּוֹעֵבָה וְכַדּוֹמֶה — דְּבָרִים הַמַּזִּיקִים לַנְּשָׁמָה, וְתִהְיֶה בִּיאָתְךָ לְבֵיתְךָ בְּשָׁלוֹם בְּקִדֻּשָּׁה וּבְטָהֳרָה, בְּלִי שׁוּם פֶּתַח כְּלָל, כִּי אִיתָא (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אות רְאִיָּה, סִימָן ט): "כְּשֶׁאָדָם יוֹצֵא לַשּׁוּק וּמִתְיָרֵא שֶׁלֹּא יָבוֹא לִידֵי הִרְהוּר עַל־יְדֵי הָרְאָיָה, שֶׁיִּרְאֶה נָשִׁים יָפוֹת, יֹאמַר הַפָּסוּק (יְשַׁעְיָה לג, ז): 'הֵן אֶרְאֶלָּם צָעֲקוּ חָצָה מַלְאֲכֵי שָׁלוֹם מַר יִבְכְּיוּן', וְעַל־יְדֵי־זֶה יִנָּצֵל מֵרְאוֹת", וּצְרִיכִים

לְהַרְבּוֹת אָז בִּתְפִלָּה בְּפֶתַח בֵּיתוֹ עַל יַד הַמְּזוּזָה, שֶׁיִּנָּצֵל מֵהַיֵּצֶר הָרַע הַבּוֹעֵר בַּחוּץ, וְאִם יִהְיֶה שָׁמוּר בְּעֵינָיו, עַל־יְדֵי־זֶה יִנָּצֵל מִכָּל מִינֵי חֲטָאִים וַעֲוונוֹת, כִּי הַכֹּל תָּלוּי כְּפִי הָעֵינַיִם, אִם הָאָדָם זוֹכֶה לִקְדֻשַּׁת וְטָהֳרַת הָעֵינַיִם, וְשׁוֹמֵר עַל עֵינָיו, עַל־יְדֵי־זֶה נִשְׁמָר מִכָּל מִינֵי חֲטָאִים וַעֲוונוֹת, אֲבָל אִם מַפְקִיר אֶת עֵינָיו, וּמִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה שֶׁעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב, וּמִכָּל שֶׁכֵּן עַל כָּל מִינֵי פְּרוּצוֹת וְעַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, עַל־יְדֵי־זֶה נִכְשָׁל בַּעֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת שֶׁל פֶּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמְּנוּ יִתְבָּרֵךְ עַל קְדֻשַּׁת וְטָהֳרַת הָעֵינַיִם, וּבָזֶה תְּלוּיָה הַצְלָחַת הָאָדָם שֶׁיִּנָּצֵל מֵעֵינַיִם פְּגוּמוֹת.

וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, מַה לְּפָנֶיךָ, הֵן אֱמֶת שֶׁאֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁאַתָּה נִמְצָא בִּנְסָיוֹן מְאֹד קָשֶׁה, כִּי הַסָּמ״ךְ־מ״ם אוֹרֵב עַל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל לְהַכְשִׁילוֹ בְּהִסְתַּכְּלֻיּוֹת רָעוֹת שֶׁיִּסְתַּכֵּל עַל כָּל מִינֵי תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה שֶׁנִּתְלוּ עַכְשָׁו עַל פְּנֵי כָּל חוּצוֹת, עִם כָּל זֹאת רְאֵה לַעֲצֹם עֵינֶיךָ מֵהֶיזּוּ דְּהַאי עַלְמָא, וּתְדַבֵּק אֶת עַצְמְךָ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְדַיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה לֹא תִּהְיֶה לַסָּמ״ךְ־מ״ם הָרָשָׁע שׁוּם שְׁלִיטָה עָלֶיךָ, כִּי בֶּאֱמֶת עִקַּר שְׁלִיטָתוֹ הִיא רַק עַל־יְדֵי שֶׁהָאָדָם שׁוֹכֵחַ מִמְּנוּ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁאָז שַׂיָּךְ לְהִסְתַּכֵּל עַל תַּאֲוּוֹת עוֹלָם הַזֶּה וַהֲבָלָיו, עַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, עַל נָשִׁים

פְּרוּצוֹת וְכַדּוֹמֶה, כָּל דָּבָר הַמֵּבִיא אֶת הָאָדָם לִידֵי הִרְהוּר רַע, אֲבָל תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְהִתְגַּבֵּר עַל עַצְמוֹ וּלְהַדְבִּיק אֶת מֹחַ מַחֲשַׁבְתּוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעֵינָיו מִסְתַּכְּלוֹת רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְבַּטֵּל מְמֵּנּוּ הַקְּלִפָּה הָרָשָׁעָה לְגַמְרֵי, וּכְבָר אֵינָהּ יְכוֹלָה לַעֲשׂוֹת לוֹ שׁוּם דָּבָר רַע, וְזֶה עִקַּר הַנִּפָּיוֹן לְבַר יִשְׂרָאֵל, אִם לְהַמְשִׁיךְ אַחַר הַסָּמָ״ךְ־מ״ם הַמְזֹהָם, הַמִּתְעָב וְהַמְשֻׁקָּץ בְּכָל מִינֵי עֵרֹם, זְהוּם וְלִכְלוּךְ, אוֹ לְהַמְשִׁיךְ עַצְמוֹ אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל־כֵּן אִם הָאָדָם זוֹכֶה לְהִתְגַּבֵּר עַל הַסָּמָ״ךְ־מ״ם, וְאֵינוֹ נִמְשָׁךְ אַחֲרָיו, אָז מַעֲלָתוֹ וּשְׂכָרוֹ גְּדוֹלִים מְאֹד מְאֹד בַּשָּׁמַיִם, וְעָלֶיךָ לָדַעַת, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, כִּי רַק בִּשְׁבִיל זֶה נִשְׁלַחְנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם הָעוֹבֵר, כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא רוֹצֶה לְנַסּוֹת אוֹתָנוּ אֶל מִי נִסְתַּכֵּל וְאֶל מִי נִפְנֶה בְּעֵת צָרוֹתֵינוּ בַּיָּם הַסּוֹעֵר הַזֶּה שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, הַמָּלֵא קְלִפּוֹת וְתוֹעֵבוֹת רָעוֹת, מָלֵא פְּרִיצוּת, עֵרֹם, שִׁקּוּץ וְתוֹעֵב תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה וְנָשִׁים פְּרוּצוֹת הַמִּסְתּוֹבְבוֹת עֵרֹם בְּרֵישׁ גְּלֵי, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וְאִם נִזְכֶּה לִבְרֹחַ מֵהַיָּם הַסּוֹעֵר הַזֶּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אָז אֵין בָּעוֹלָם שָׂכָר גָּדוֹל יוֹתֵר מִמַּה שֶּׁנְּקַבֵּל עַל זֶה. וְעַל־כֵּן עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה הוּא רַק עוֹלָם עוֹבֵר, וְלֹא כְּדַאי לְטַמֵּא אֶת הָעֵינַיִם בִּשְׁבִיל כַּמָּה דַּקּוֹת, וּלְנַתֵּק אֶת עַצְמוֹ עַל־יְדֵי־זֶה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, יוֹתֵר טוֹב

לִבְרֹחַ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְאֶל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה וְאֶל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים הַדְּבֵקִים בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְנָא וְנָא תִּקַּח זֹאת בְּחֶשְׁבּוֹן, כִּי הַנִּסָּיוֹן הוּא רַק לְפִי שָׁעָה, וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁעוֹמֵד בַּנִּסָּיוֹן, הַכֹּל נִתְבַּטֵּל מִמֶּנּוּ, וְזוֹכֶה לִרְאוֹת בְּנֹעַם זִיו שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ; אַשְׁרֵי מִי שֶׁשּׁוֹמֵר עַל עֵינָיו.

ח.

עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, כִּי עַם יִשְׂרָאֵל עוֹבֵר עַכְשָׁו תְּקוּפָה קָשָׁה מְאֹד, כִּי אֻמּוֹת הָעוֹלָם וְהָעֲרֶב רַב הִפְקִירוּ הַכֹּל, הָעִקָּר לְהַכְשִׁיל אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעַל־כֵּן הִמְצִיאוּ כָּל מִינֵי כְּלֵי מַשְׁחִית, לְהַשְׁחִית אֶת עֵינֵי בַּר יִשְׂרָאֵל, וְהֵם: הַטֶּלְוִיזְיָה וְהַוִּידְיוֹ וּשְׁאָר מִינֵי שִׁקּוּץ וְתִעוּב, אֲשֶׁר בָּהֶם מַרְאִים כָּל מִינֵי תּוֹעֵבוֹת רָעוֹת, עֵרֹם, שִׁקּוּץ וְתִעוּב, כְּדֵי לְגָרוֹת אֶת הַיֵּצֶר הָרַע בָּאָדָם, לְחַמֵּם אוֹתוֹ וּלְהַכְשִׁילוֹ בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְכָל הָרְחוֹבוֹת מְלֵאִים בְּעִתּוֹנִים רָעִים הַמְלֵאִים תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, וְכֵן כָּל הָעוֹלָם מָלֵא צְלָמִים וַעֲבוֹדָה זָרָה וּכְפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, עַד שֶׁמִּי שֶׁזּוֹכֶה לַעֲצֹם אֶת עֵינָיו מֵחֵיזוּ דְּהַאי עַלְמָא, וְאֵינוֹ מִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם דָּבָר בְּזֶה הָעוֹלָם, רַק מְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, הוּא חִדּוּשׁ שֶׁבַּחִדּוּשִׁים, וְדָבָר זֶה עוֹד לֹא הָיָה בָּעוֹלָם, כִּי

בַּדּוֹרוֹת הַקּוֹדְמִים הָיוּ צְרִיכִים לְהִתְיַגֵּעַ הַרְבֵּה מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁיִּהְיֶה נַעֲשָׂה קָדוֹשׁ, טָהוֹר וְצַדִּיק, וְגַם אָז כּוּלֵי הַאי וְאוּלַי שֶׁהָיָה זוֹכֶה לָזֶה, וַאֲפִלּוּ שֶׁהִתְעַנָּה תַּעֲנִיּוֹת מִשַּׁבָּת לְשַׁבָּת, וְסִגֵּף אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מִינֵי סִגּוּפִים שֶׁל גְּלְגּוּלֵי שֶׁלֶג וְכַדּוֹמֶה, כּוּלֵי הַאי וְאוּלַי זָכָה לְהִקָּרֵא צַדִּיק, אֲבָל בַּדּוֹר הַזֶּה שֶׁהַנִּסְיוֹנוֹת כָּל־כָּךְ קָשִׁים וּמָרִים עַד מְאֹד, עַד שֶׁאִי אֶפְשָׁר לַעֲבֹר אֶת הָרְחוֹב לֵילֵךְ לְבֵית־הַכְּנֶסֶת אוֹ לְבֵית־הַמִּדְרָשׁ וְלֹא לְהִכָּשֵׁל בְּהִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, כִּי אִמּוֹת הָעוֹלָם וְהָעֲרֶב רַב מִלְּאוּ אֶת הָרְחוֹבוֹת עִם שְׁקוּץ, תִּעוּב, עֶרֶם, זְהוּם וְנִאוּף, אִם רַק יִסְתֹּם אֶת עֵינָיו לֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל הַזֶּהֱמָה וְהַלְכְלוּךְ וְהַטִּנּוּף הַזֶּה, וְלֹא יָשִׂים עֵינָיו וְלִבּוֹ אֶל הַכְּפִירוּת וְהָאֶפִּיקוֹרְסוּת שֶׁהִתְפַּשְׁטוּ בָּעוֹלָם, הוּא כְּבָר נִקְרָא צַדִּיק.

וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, מַה לְּפָנֶיךָ, וּבְעֶצֶם מַה מְבַקְּשִׁים מִמְּךָ, שֶׁתִּשְׁמֹר עַל עֵינֶיךָ וְתִבְרַח מִכָּל מִינֵי שְׁקוּץ, תִּעוּב, עֶרֶם, זְהוּם וְלִכְלוּךְ, וְתִמְנַע אֶת עַצְמְךָ מִלֵּילֵךְ אֶל מְקוֹמוֹת שֶׁאַתָּה יוֹדֵעַ שֶׁשָּׁם יְכוֹלִים לְהִכָּשֵׁל בְּהִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, יוֹתֵר טוֹב לְבָרֵחַ אֶל תּוֹךְ בֵּית־הַכְּנֶסֶת וּבֵית־הַמִּדְרָשׁ, וְלִלְמֹד וּלְהִתְפַּלֵּל, וְלֵילֵךְ וְלִבְרֹחַ אֶל צַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים, וְלִשְׁמֹעַ מֵהֶם דִּבּוּרֵי הִתְחַזְּקוּת, דִּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית וְעֵצוֹת אֵיךְ לְהִנָּצֵל מִדֵּעוֹת

נִפְסָדוֹת. אַשְׁרֵי מִי שֶׁבּוֹרֵחַ תָּמִיד אֶל מְקוֹמוֹת קְדוֹשִׁים וְשׁוֹמֵר עַל עֵינָיו, שֶׁאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

ט.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי בְּנִי הַיָּקָר, שֶׁכְּלַל כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ הוּא סוֹד הָעֵינַיִם, כִּי עִקַּר כְּלַל כָּל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה וְהַמִּצְוֹוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת הוּא לְבִלְתִּי לֵילֵךְ אַחֲרֵי שְׁרִירוּת לִבּוֹ הָרַע וּמַרְאֵה עֵינָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּמִדְבַּר טו, לט): "וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת כָּל מִצְוֹת ה' וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם, אֲשֶׁר אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם", כִּי הַצִּיצִית הִיא כְּלַל תַּרי"ג הַמִּצְוֹוֹת, וְכָל הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹוֹת הֵם לְהִסְתַּכֵּל רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים קיט, פו): "כָּל מִצְוֹתֶיךָ אֱמוּנָה", כָּל הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹוֹת צְרִיכוֹת לְהָבִיא אֶת הָאָדָם אֶל הָאֱמוּנָה הַבְּרוּרָה וְהַמְזֻקֶּקֶת, שֶׁאָדָם יִזָּכֶה לְהִסְתַּכֵּל רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְהַכְפִּיף כָּל הַתַּאֲוֹוֹת וְהַהִרְהוּרִים בָּאִים עַל־יְדֵי רְאִיַּת עֵינַיִם, כִּי עַיִן רוֹאָה וְהַלֵּב חוֹמֵד וּכְלֵי הַמַּעֲשֶׂה גּוֹמְרִים, וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְרַחֵם עַל עַצְמוֹ וְלִהְיוֹת "עוֹצֵם עֵינָיו מֵרְאוֹת בְּרָע" (יְשַׁעְיָה לג, טו), וְלִסְתֹּם עֵינָיו מֵחֲזוּ דְּהַאי עַלְמָא לְגַמְרֵי, וְלִבְלִי לְהִסְתַּכֵּל עַל תַּאֲוֹוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה וַהֲבָלָיו, כִּי כָּל זֶה נִמְשָׁךְ רַק מֵהָרַע עַיִן שֶׁל הַסָּמ"ךְ־מ"ם הָרָשָׁע שֶׁעֵינָיו רָעוֹת עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, וְעַל־כֵּן מַכְנִיס אֶת הָרַע הַזֶּה שֶׁל הִסְתַּכְּלוּת

רָעָה, וְלָכֵן צָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר וּלְסַלֵּק וּלְבַטֵּל מִמֶּנּוּ אֲחִיזַת הָרַע, שֶׁלֹּא יִשְׁלֹט בּוֹ שׁוּם רַע מֵהַסָּמ״ךְ־מ״ם הַמְסִיתוֹ וּמַדִּיחוֹ לְהִסְתַּכֵּל עַל תַּאֲוֹוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה וְעַל הֶבְלָיו, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא יִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים פְּרוּצוֹת וְעַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, וְאָז אִם יִזְכֶּה לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת עֵינָיו — קָדוֹשׁ יֵאָמֵר לוֹ.

י.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, שֶׁאַף שֶׁכְּבָר נִכְשַׁלְתָּ בְּהִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, וּבָאתָ לִידֵי עֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת, עֲדַיִן אַתָּה יָכוֹל לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְעִקַּר הַתְּשׁוּבָה הִיא כְּשֶׁתָּבוֹא עוֹד פַּעַם לַמְּקוֹמוֹת הָאֵלּוּ שֶׁהָיִיתָ וְהָלַכְתָּ וְהִסְתַּכַּלְתָּ, וְתַעֲלִים וְתַסְתִּיר אֶת עֵינֶיךָ, וּתְדַבֵּק אֶת מֹחַ מַחֲשַׁבְתְּךָ וְעֵינֶיךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, זֶה עִקַּר שְׁלֵמוּת הַתְּשׁוּבָה, וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֻמָּנִים שֶׁבָּעוֹלָם, וְאַף שֶׁכְּבָר נִכְשַׁלְתָּ בַּמֶּה שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ, וְהִסְתַּכַּלְתָּ בַּמֶּה שֶׁהִסְתַּכַּלְתָּ, וּבָאתָ לְמַה שֶׁבָּאתָ, עָלֶיךָ לָדַעַת אֲשֶׁר אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ אָב הָרַחֲמָן, וּמְרַחֵם עַל כָּל בְּרִיּוֹתָיו, וְאַתָּה יָכוֹל לָצֵאת מֵהַפַּח הַיָּקוּשׁ שֶׁנָּפַלְתָּ לְשָׁם, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא צוֹפֶה וּמַבִּיט בִּנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְרוֹצֶה בִּתְשׁוּבָתָן וְלֹא בְּמִיתָתָן, וְלָכֵן תְּקַבֵּל עַל עַצְמְךָ מֵהַיּוֹם וָהָלְאָה לְהִשָּׁמֵר מִכָּל הָרַע וְהַזֶּבֶל, הַפְּרִיצוּת וְהַתַּאֲוֹוֹת, הָעוֹשׂוֹת פְּרָצוֹת בִּנְשָׁמוֹת

יִשְׂרָאֵל, וְתַמְשִׁיךְ אֶת עַצְמְךָ רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ וְאֶל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּנָּצֵל מִכָּל מִינֵי לִכְלוּךְ וְזֻהֲמָה, וְתִהְיֶה הֲכִי מְאֻשָּׁר בְּחַיֶּיךָ, כִּי אֵין לְךָ עוֹד עֹשֶׁר וְאֻשָּׁר בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת כְּמִי שֶׁזּוֹכֶה לְבָרֵךְ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְשׁוֹמֵר אֶת עַצְמוֹ מִכָּל מִינֵי רַע, כִּי בֶּאֱמֶת כְּשֶׁהָאָדָם נִמְצָא בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, אָז נִשְׁמָר מִכָּל מִינֵי רַע, לֹא־כֵן כְּשֶׁהוֹלֵךְ בָּרְחוֹב, אָז הַנִּסָּיוֹן קָשֶׁה וּמַר מְאֹד מְאֹד, וְלָכֵן צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ מְאֹד, שֶׁלֹּא יִמָּשֵׁךְ אַחַר תַּאֲוֹת הָעֵינַיִם, שֶׁמְּאֹד מִתְאַוּוֹת לְהִסְתַּכֵּל בִּדְבָרִים אֲסוּרִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה נָכוֹן לִבּוֹ יִהְיֶה וּבָטוּחַ לְהִנָּצֵל מִכָּל רַע; אַשְׁרֵי מִי שֶׁשּׁוֹמֵר עַל עֵינָיו בָּעִתִּים הַלָּלוּ, וְאָז קָדוֹשׁ יֵאָמֵר לוֹ.

יא.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, כִּי בָּעִתִּים הַלָּלוּ הַנִּסָּיוֹנוֹת קָשִׁים וּמָרִים מְאֹד מְאֹד, כִּי כָּל הָרְחוֹבוֹת מְלֵאִים שִׁקּוּץ, תִּעוּב, זְהוּם וְנֹאוּף, וְאִי אֶפְשָׁר לְהִנָּצֵל מִזֶּה רַק עַל־יְדֵי שֶׁזּוֹכֶה לְהַמְשִׁיךְ אֶת עַצְמוֹ אֶל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי אַחֶרֶת אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן לְהִנָּצֵל מֵהַזֻּהֲמָה הַזּוֹ, כִּי כָּל הָרְחוֹבוֹת מְלֵאִים שַׁחַץ, כִּי מִסְתּוֹבְבוֹת נָשִׁים בְּפְרִיצוּת נוֹרָאָה, כְּדֵי לְהַכְשִׁיל אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְיוֹצְאִים בְּכָל יוֹם עִתּוֹנִים רָעִים וּמָרִים הַמְלֵאִים תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה וְשַׁחַץ, וְהַכֹּל כְּדֵי

לְהַכְשִׁיל אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל לָבוֹא לִידֵי עֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת שֶׁל נְאוּף, וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁמִּחוֹ שֶׁל אָדָם מִתְמַלֵּא בְּנְאוּף, שִׁקּוּץ, תִּעוּב וְעֵרֹם, וְנִכְשָׁל בְּפֶגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, כְּבָר נִכְנָסִים בּוֹ סְפֵקוֹת וַעֲקְמוּמִיּוּת עָלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְנִתְמַלֵּא עִם קֻשְׁיוֹת, עַד שֶׁנּוֹפֵל בִּכְפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, וְכוֹפֵר בָּעִקָּר. וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, מַה לְּפָנֶיךָ, וּשְׁמֹר עַל עֵינֶיךָ מְאֹד מְאֹד, כִּי הַכֹּל תָּלוּי בָּעֵינַיִם, וְתִשְׁמֹר אֶת עַצְמְךָ מְאֹד מְאֹד לֹא לְהַכְנִיס אֶל תּוֹךְ בֵּיתְךָ כְּלֵי הַמַּשְׁחִית שֶׁל טֶלֶוִיזְיָה אוֹ וִידֵיאוֹ, שֶׁהוֹרְגִים וְהוֹרְסִים כָּל חֶלְקָה טוֹבָה בַּיַּהֲדוּת, וְזֶה הַנֶּשֶׁק שֶׁל הַסָּמָ״ךְ־מֵ״ם נֶגֶד עַם יִשְׂרָאֵל קֹדֶם בִּיאַת מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לִבְרֹחַ מִכְּלִים מַשְׁחִיתִים אֵלֶּה כְּמוֹ שֶׁבּוֹרְחִים מֵרַעַל וָאֵרֶס וְאֵשׁ שׂוֹרֶפֶת, כִּי אֲפִלּוּ הַבָּטָה אַחַת כְּבָר מַזִּיקָה, כִּי תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם מִסְתַּכֵּל אֲפִלּוּ פַּעַם אַחַת בַּטֶּלֶוִיזְיָה אוֹ בְּוִידֵיאוֹ, נִמְשָׁךְ לָבֹא אַחֲרֵיהֶם מְאֹד מְאֹד, וְרוֹצֶה לְהִסְתַּכֵּל בָּזֶה יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְעַל־יְדֵי־זֶה הָעַיִן רוֹאָה וְהַלֵּב חוֹמֵד וּכְלֵי הַמַּעֲשֶׂה גּוֹמְרִים.

וְלָכֵן רְאֵה מַה לְּפָנֶיךָ אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, וְתִבְרַח מִבַּיִת שֶׁיֵּשׁ שָׁם כְּלֵי מַשְׁחִית אֵלּוּ, כִּי ״לֵךְ־לְךָ״ אוֹמְרִים לַשִּׁקּוּץ וְלַתִּעוּב הַזֶּה, וּבוֹרְחִים מִמֶּנּוּ כְּמוֹ שֶׁבּוֹרְחִים מֵהַמָּוֶת, וּבֶאֱמֶת מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ רַק לֵב אִישׁ יִשְׂרְאֵלִי, וְזוֹכֶה

לִהְיוֹת דָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, יוֹדֵעַ שֶׁהַכֵּלִים הַמַּשְׁחִיתִים הָאֵלּוּ — טֶלְוִיזְיָה וּוִידֵיאוֹ, הֵם חֹמֶר נֶפֶץ וּכְלֵי זַיִן הַהוֹרְסִים לְגַמְרֵי אֶת הַנְּשָׁמָה, וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי וְאַשְׁרֵי מִי שֶׁבּוֹרֵחַ מִכָּל הַתּוֹעֵבוֹת הָאֵלּוּ, תּוֹעֲבוֹת הַגּוֹיִים, וְזוֹכֶה לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת עַצְמוֹ, וְכֵן מְקַדֵּשׁ וּמְטַהֵר אֶת רְמַ״ח אֵיבָרָיו וְשָׂסָ״ה גִּידָיו, שֶׁהָעִקָּר תָּלוּי בְּקְדֻשַּׁת הָעֵינַיִם, כִּי כָּל הָאֵיבָרִים וְהַגִּידִים נִמְשָׁכִים כְּפִי רְאוּת הָעַיִן, וּכְשֶׁעֵינָיו קְדוֹשׁוֹת וּטְהוֹרוֹת, אָז כָּל רְמַ״ח אֵיבָרָיו וְשָׂסָ״ה גִּידָיו כְּבָר טְהוֹרִים, כִּי הַכֹּל תָּלוּי כְּפִי הָעֵינַיִם, וְלָכֵן הָעֵינַיִם הֵם בְּרֹאשׁ הָאָדָם, כִּי הַכֹּל נִמְשָׁךְ אַחַר הָרֹאשׁ; אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת עֵינָיו, וְאָז קָדוֹשׁ וְטָהוֹר יִקָּרֵא, וְיִזְכֶּה לָבוֹא לְהַשָּׂגַת הַתּוֹרָה, וְיִהְיֶה תָּמִיד דָּבוּק בַּאֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְרוּזִים יֵצְאוּ לְפָנָיו: אַשְׁרֵי הַבֵּן הַשּׁוֹמֵר אֶת עֵינָיו, וְאֵינוֹ נִמְשָׁךְ אַחַר יִצְרוֹ, אַשְׁרֵי לוֹ בָּזֶה וְאַשְׁרֵי לוֹ בַּבָּא.

תַּם וְנִשְׁלַם, שֶׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

תְּפִלָּה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה לָצֵאת מִכָּל מִינֵי שְׁקָרִים וְטֻמְאָה וּפְגַם הָרְאוּת

יְהוָה אֱלֹהִים אֱמֶת, עָזְרֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים וְהַצִּילֵנִי מִן חַשֶּׁקֶר, וֶהֱיֵה עִמִּי תָּמִיד, וְשָׁמְרֵנִי שֶׁלֹּא יֵצֵא שׁוּם דִּבּוּר שֶׁקֶר מִפִּי לְעוֹלָם, בֵּין בְּשׁוֹגֵג בֵּין בְּמֵזִיד, בֵּין בְּאֹנֶס בֵּין בְּרָצוֹן, וְתַעְזְרֵנִי שֶׁלֹּא אֶהְיֶה נִכְשָׁל בְּשׁוּם דִּבּוּר שֶׁקֶר אֲפִלּוּ בְּטָעוּת, וַכֵּנִי לֶאֱמֶת בְּרַחֲמֶיךָ הַגְּדוֹלִים.

חוּס וַחֲמֹל עָלַי, וְהַעֲלֵנִי מִטֻּמְאָה לְטָהֳרָה, מֵחֹל לְקֹדֶשׁ, קַדְּשֵׁנִי בִּקְדֻשָּׁתְךָ הָעֶלְיוֹנָה בֶּאֱמֶת "חַלְּצֵנִי יְהוָה מֵאָדָם רָע מֵאִישׁ חֲמָסִים תִּנְצְרֵנִי, כָּל מִצְוֹתֶיךָ אֱמוּנָה שֶׁקֶר רְדָפוּנִי. עָזְרֵנִי, יְהוָה, הַצִּילָה נַפְשִׁי מִשִּׂפַת שֶׁקֶר מִלְּשׁוֹן רְמִיָּה, דֶּרֶךְ שֶׁקֶר הָסֵר מִמֶּנִּי וְתוֹרָתְךָ חָנֵּנִי, לֹא יֵשֵׁב בְּקֶרֶב בֵּיתִי עֹשֵׂה רְמִיָּה, דּוֹבֵר שְׁקָרִים לֹא יִכּוֹן לְנֶגֶד עֵינָי", חָנֵּנִי וַעֲנֵנִי וּפְדֵה נַפְשִׁי הָאֻמְלָלָה מִן הָרַע וּמִן הַטֻּמְאָה וּמִן הַשֶּׁקֶר, וְתֵן לִי בְּמַתְּנַת חִנָּם אֱמֶת וָחֶסֶד, וְתַשְׁפִּיעַ עָלַי מֵאִתְּךָ קְדֻשָּׁה וְטָהֳרָה, אֱמֶת וְטוֹב, הַחֲזִירֵנִי בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ בֶּאֱמֶת, וְזַכֵּנִי מַעֲתָּה לָצֵאת מִטֻּמְאָה מֵרַע לְטוֹב, מִטֻּמְאָה לְטָהֳרָה, מִשֶּׁקֶר לֶאֱמֶת, וְאָזְכֶּה לְעָצֵם הָאֱמֶת לַאֲמִתּוֹ, וְתַמְשִׁיךְ הַשְׁגָּחָתְךָ הַשְּׁלֵמָה עָלֵינוּ,

וְתַשְׂגִּיחַ עָלֵינוּ בִּשְׁלֵמוּת בְּעֵין הַחֶמְלָה וְהַחֲנִינָה, עַד שֶׁנִּזְכֶּה לְהִכָּלֵל בְּךָ בֶּאֱמֶת, וְיִתְאַחֲדוּ וְיִכָּלְלוּ אַחַר הַבְּרִיאָה בְּקֶדֶם הַבְּרִיאָה עַל־יְדֵי הַשִּׂגָּחָתְךָ הַשְּׁלֵמָה, וְיִהְיֶה כֻּלּוֹ אֶחָד, כֻּלּוֹ טוֹב, כֻּלּוֹ קֹדֶשׁ, כֻּלּוֹ אֱמֶת.

וְתַצִּילֵנִי מִכָּל מִינֵי הִתְנַגְּדוּת, שֶׁלֹּא יִמָּצֵא בִּי שׁוּם צַד הִתְנַגְּדוּת, חַס וְשָׁלוֹם, לְשׁוּם דָּבָר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה, וְלֹא לְשׁוּם אָדָם כָּשֵׁר שֶׁבָּעוֹלָם, רַק אֶהְיֶה נִכְלָל בֶּאֱמֶת בְּכָל הַדְּבָרִים הַטּוֹבִים וְהַקְּדוֹשִׁים, וְתִהְיֶה לִי אַהֲבָה אֲמִתִּית וְאַחְדוּת פָּשׁוּט עִם כָּל הַכְּשֵׁרִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁבַּדּוֹר, וְעִם כָּל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, וְעִם כָּל הַטּוֹב שֶׁיֵּשׁ בִּכְלָלִיּוּת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל הַקָּדוֹשׁ, עַד שֶׁבִּכְלָלָם אֶהְיֶה נִכְלָל בְּךָ, יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, וְאֶזְכֶּה לְהִדָּבֵק בְּךָ בֶּאֱמֶת, וּלְהִכָּלֵל בְּאַחְדוּתְךָ תָּמִיד מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם לְעוֹלְמֵי עַד וּלְנֵצַח נְצָחִים.

וְתַצִּילֵנִי מִפְּגַם הָרְאוּת, וּתְקַדֵּשׁ אֶת עֵינַי תָּמִיד, וְלֹא אֶסְתַּכֵּל עוֹד בְּשׁוּם דָּבָר הַפּוֹגֵם אֶת הָרְאוּת, רַק אֶזְכֶּה לְהִסְתַּכֵּל בְּעֵינַי בְּתוֹרָתֶךָ, וּלְהִסְתַּכֵּל עַל צַדִּיקֶיךָ הָאֲמִתִּיִּים וְעַל כָּל הַדְּבָרִים הַמְקֻדָּשִׁין אֶת הָעֵינַיִם, עַד שֶׁיִּהְיוּ עֵינַי קְדוֹשִׁים וּטְהוֹרִים תָּמִיד בֶּאֱמֶת לַאֲמִתּוֹ, וְאֶזְכֶּה לְתַקֵּן מְהֵרָה אֶת כָּל הַפְּגָמִים שֶׁפָּגַמְתִּי בְּעֵינַי

וְתַעֲזְרֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ וְתִשְׁמְרֵנִי מִקִּלְקוּל חוּשׁ הָרְאוּת, חַס וְשָׁלוֹם, וְלֹא יִכְהוּ מְאוֹר עֵינַי לְעוֹלָם, וְגַם עַד זִקְנָה וְשֵׂיבָה אַל תַּעַזְבֵנִי, וְתִשְׁמֹר אֶת מְאוֹר עֵינַי תָּמִיד, לְמַעַן אֶזְכֶּה לַהֲגוֹת בְּתוֹרָתְךָ יוֹמָם וָלָיְלָה, וּלְנַהֵד שֵׂנָה מֵעֵינַי, וְלֹא יַגִּיעַ לִי עַל־יְדֵי־זֶה שׁוּם חֻזַּק וּמְחוּשׁ לְעֵינַי, וְיִהְיוּ עֵינַי מְאִירוֹת כַּשֶּׁמֶשׁ וְכַיָּרֵחַ.

יָחִיד וּמְיֻחָד, קָרְבֵנוּ אֵלֶיךָ בֶּאֱמֶת, וְתִדְחֶה וְתַעֲבִיר וּתְבַטֵּל הַשֶּׁקֶר וְהָרַע וְהַטֻּמְאָה מִן הָעוֹלָם, וּתְקַיֵּם מְהֵרָה מִקְרָא שֶׁכָּתוּב: ״וְאֶת רוּחַ הַטֻּמְאָה אַעֲבִיר מִן הָאָרֶץ״, וּתְטַהֲרֵנוּ וְתַקְדְּשֵׁנוּ בְּכָל מִינֵי טָהֳרוֹת וּקְדֻשּׁוֹת, וּתְקַיֵּם בָּנוּ מִקְרָא שֶׁכָּתוּב: ״וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם מִכֹּל טֻמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם״, וּתְגַלֶּה הָאֱמֶת בָּעוֹלָם חִישׁ קַל מְהֵרָה, וּתְקַיֵּם בְּיָמֵינוּ: שְׁפַת אֱמֶת תִּכּוֹן לָעַד, וְעַד אַרְגִּיעָה לְשׁוֹן שֶׁקֶר, אֱמֶת מֵאֶרֶץ תִּצְמָח וְצֶדֶק מִשָּׁמַיִם נִשְׁקָף, חֶסֶד וֶאֱמֶת נִפְגָּשׁוּ, צֶדֶק וְשָׁלוֹם נָשָׁקוּ, הַדְרִיכֵנִי בַּאֲמִתֶּךָ וְלַמְּדֵנִי, כִּי אַתָּה אֱלֹהֵי יִשְׁעִי, אוֹתְךָ קִוִּיתִי כָּל הַיּוֹם, הוֹרֵנִי יְהוָה דַּרְכֶּךָ אַהֲלֵךְ בַּאֲמִתֶּךָ, יַחֵד לְבָבִי לְיִרְאָה שְׁמֶךָ, שְׁלַח אוֹרְךָ וַאֲמִתְּךָ הֵמָּה יַנְחוּנִי, יְבִיאוּנִי אֶל הַר קָדְשֶׁךָ וְאֶל מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ, מִי אֵל כָּמוֹךָ נוֹשֵׂא עָוֹן וְעוֹבֵר עַל פֶּשַׁע

לִשְׁאֵרִית נַחֲלָתוֹ, לֹא הֶחֱזִיק לָעַד אַפּוֹ כִּי חָפֵץ חֶסֶד הוּא,
יָשׁוּב יְרַחֲמֵנוּ יִכְבֹּשׁ עֲוֹנוֹתֵינוּ, וְתַשְׁלִיךְ בִּמְצֻלוֹת יָם כָּל
חַטֹּאתָם, תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ
לַאֲבוֹתֵינוּ מִימֵי קֶדֶם, חַשִּׁיבֵנוּ יְהוָה אֵלֶיךָ וְנָשׁוּבָה, חַדֵּשׁ
יָמֵינוּ כְּקֶדֶם, אָמֵן וְאָמֵן.

קוּנְטְרֵס

קְדֻשַּׁת הָעֵינַיִם

יְעוֹרֵר וְיַחֲזֵק עַל שְׁמִירַת הָעֵינַיִם, וְאֵיךְ שֶׁהַסַּטָרָא אַחֲרָא
וְהָעֲרֶב־רַב רוֹצִים רַק לְטַמֵּא אֶת עֵינֵי יִשְׂרָאֵל, לְהַכְשִׁילָם
בְּכָל מִינֵי חֲטָאִים וַעֲוונוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָן, וְעַל־יְדֵי־זֶה
עוֹקְרִים אוֹתָם מֵהָאֱמונָה הַקְדוֹשָׁה בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

❖

בָּנוּי וּמְיֻסָּד עַל־פִּי דִּבְרֵי
רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן
בּוּצִינָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ
רַבִּי **נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב,** זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ
וְעַל־פִּי דִּבְרֵי תַּלְמִידוֹ, מוֹרֵנוּ
הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ, אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רָז לֹא אָנִיס לֵיהּ
רַבִּי **נָתָן מִבְּרֶסְלֶב,** זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ
וּמְשֻׁלָּב בִּפְסוּקֵי תּוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמַאֲמְרֵי
חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְרָשִׁים וְזוֹהַר הַקָּדוֹשׁ

❖

הוּבָא לְדָפוּס עַל־יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב
עִיה״ק יְרוּשָׁלַיִם תּוּבַב״א

מוֹהֲרָא״שׁ נ״י אָמַר: עַל־יְדֵי קְדֻשַּׁת הָעֵינַיִם יְכוֹלִים לִזְכּוֹת לִדְבָרִים עֶלְיוֹנִים מְאֹד. כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רנד), אֲשֶׁר הָעֵינַיִם שֶׁל הָאָדָם רוֹאוֹת תָּמִיד דְּבָרִים עֶלְיוֹנִים, וּמֵחֲמַת שֶׁהוֹלֵךְ בִּמְהִירוּת גְּדוֹלָה אֵינוֹ תּוֹפֵס מַה שֶּׁהוּא רוֹאֶה, אֲבָל אִם יִזְכֶּה לְעֵינַיִם קְדוֹשׁוֹת, יִזְכֶּה לִרְאוֹת דְּבָרִים עֶלְיוֹנִים.

(אִמְרֵי־מוֹהֲרָא״שׁ, חֵלֶק ב׳, סִימָן תתעא)

קוּנְטְרֵס

קְדֻשַּׁת הָעֵינַיִם

א.

בַּדּוֹר הַזֶּה יֵשׁ נִסָּיוֹן גָּדוֹל, מֵחֲמַת הַתְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה שֶׁשָּׁמִים הַסְּטְרָא אַחֲרָא וְהָעֲרֶב־רַב בָּרְחוֹבוֹת, כְּדֵי לְקָרֵר אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה.

בְּנִי! עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי עֵינֵי הָאָדָם נִבְרְאוּ לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל אֱמֶת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי בֶּאֱמֶת הַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וּמַה שֶּׁאַתָּה רוֹאֶה לִפְנֵי עֵינֶיךָ — דּוֹמֶם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר נִתְלַבֵּשׁ בַּלְּבוּשׁ הַזֶּה; כִּי בֶּאֱמֶת אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וּבְכָל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שָׁם אַלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְרַק אֶל זֶה צָרִיךְ הָאָדָם לְהִסְתַּכֵּל, הַיְנוּ שֶׁיִּסְתַּכֵּל בַּחִיּוּת אֱלֹקוּת הַמְחַיֶּה וּמְהַוֶּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְאֵיךְ שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא, וּמִבִּלְעָדָיו אֵין שׁוּם נִמְצָא, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא. וּכְשֶׁמַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל הָאוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא הַמְחַיֶּה אֶת הַבְּרִיאָה, עַל־יְדֵי־זֶה נִצֹּל מִכָּל

רַע, שֶׁהוּא פְּגַם הַבְּרִית; כִּי אֵין לְךָ עוֹד רַע כְּמִי שֶׁפּוֹגֵם בִּבְרִיתוֹ. וְעִקַּר פְּגַם הַבְּרִית הוּא — עַל־יְדֵי שֶׁמַּכְשִׁיל עֵינָיו וּמִסְתַּכֵּל עַל עֲרָיוֹת, אֲשֶׁר עַל זֶה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת י:) עַל פָּסוּק (בְּמִדְבַּר טו, לט): "וְלֹא תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם" וְגוֹ', "אַחֲרֵי עֵינֵיכֶם" — זוֹ עֲבֵרָה, כִּי אֵין לְךָ עוֹד דָּבָר שֶׁמַּכְשִׁיל אֶת הָאָדָם כְּמוֹ הָעַיִן; הַיְנוּ מִצַּד אֶחָד הָאָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתָמִיד יְחַפֵּשׂ וִיבַקֵּשׁ מִכָּל דָּבָר רַק אֶת פְּנִימִיּוּת הָאֱלֹקוּת הַמְחַיֶּה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה, וְאָז הוּא מִתְעַלֶּה יוֹתֵר וְיוֹתֵר; אַךְ בִּשְׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנִּסָּיוֹן בָּרָא הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אֶת עוֹלָמוֹ בְּצוּרָה כָּזוֹ, שֶׁיֵּשׁ יֵצֶר הָרָע הַמֵּסִית וּמַדִּיחַ אֶת הָאָדָם לְהִסְתַּכֵּל עַל גַּשְׁמִיּוּת הָעוֹלָם הַזֶּה. וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם עוֹקֵר אֶת עַצְמוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא בָּא לְכָל הָרָעוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, שֶׁהוּא פְּגַם הַבְּרִית; וְעַל־כֵּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין מה.): אֵין יֵצֶר הָרָע שׁוֹלֵט אֶלָּא בְּמֶה שֶׁעֵינָיו רוֹאוֹת, שֶׁתֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם מִסְתַּכֵּל עַל הָעֲרָוָה וַעֲרָיוֹת וּתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, עַל־יְדֵי־זֶה עוֹקֵר אֶת עַצְמוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. וְזוֹ כָּל הַמִּלְחָמָה בְּזֶה הָעוֹלָם; מִצַּד אֶחָד הָאָדָם צָרִיךְ לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְבַטְּלוֹ וּלְשָׁבְרוֹ וּלְנַתְּקוֹ מִמֶּנּוּ

יִתְבָּרַךְ, אֶלָּא בְּכָל פַּעַם יָרוּץ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, לֹא־כֵן הַיֵּצֶר הָרָע מֵסִית וּמַדִּיחַ אֶת הָאָדָם לְהִסְתַּכֵּל עַל עֲרָיוֹת וְעַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֲבָה, וּבִשְׁבִיל זֶה הַסִּטְרָא אַחֲרָא וְהָעֵרֶב־רַב מְמַלְּאִים אֶת כָּל הָרְחוֹבוֹת עִם תְּמוּנוֹת תּוֹעֲבָה וְכָל מִינֵי שִׁקּוּץ, תִּעוּב, עֵרֹם וְזִהוּם, וְהַכֹּל — כְּדֵי לְהַכְשִׁיל אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּלְעָקְרָן מֵחַי הַחַיִּים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. וְזֶה עִקַּר הַנִּסָּיוֹן.

וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, מַה לְּפָנֶיךָ! בַּדּוֹר הַזֶּה, שֶׁאָנוּ צְרִיכִים לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְחַזֵּק אֶת עַצְמֵנוּ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, לֵידַע וּלְהוֹדִיעַ וּלְהַוָּדַע, אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, כְּנֶגֶד זֶה יִתְגַּבֵּר הַיֵּצֶר הָרָע וְהַסִּטְרָא אַחֲרָא וְהָעֵרֶב־רַב, הַמְטַמְּאִים אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּכָל מִינֵי תְּמוּנוֹת תּוֹעֲבָה, וּבְכָל מִינֵי תַּכְסִיסִים, לְהַכְשִׁיל אֶת בְּנֵי־אָדָם בְּרִאיוֹת אֲסוּרוֹת — הֵן בְּחוֹבְרוֹת שֶׁל נְאוּף, שִׁקּוּץ, תִּעוּב וְזִהוּם, וְהֵן בְּכָל מִינֵי סְרָטִים, וְלִבּוֹ שֶׁל הָאָדָם נִמְשָׁךְ אַחַר זֶה מְאֹד מְאֹד, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הִזְהִירָנוּ מְאֹד מְאֹד לִבְרֹחַ מִכָּל מִינֵי הַתּוֹעֲבוֹת הָאֵלּוּ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים בַּמִּדְרָשׁ (בְּמִדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה י', סִימָן ו'): מָה רָאָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לִשְׁאֹל מִיִּשְׂרָאֵל

הַלֵּב וְהָעֵינַיִם שֶׁיִּהְיוּ אַחֲרָיו? מִפְּנֵי שֶׁהָעֲבֵרָה תְּלוּיָה בָּהֶם, הָעֵינַיִם רוֹאוֹת אֶת הַזּוֹנָה וְהַלֵּב מְהַרְהֵר אַחֲרֶיהָ, וְאַחַר־כָּךְ נוֹפֵל לְנַקְבָא דִּתְהוֹמָא רַבָּא. וְלָכֵן הֱוֵי זָהִיר, בְּנִי! וּבְשָׁעָה שֶׁאַתָּה הוֹלֵךְ בַּדֶּרֶךְ, תִּשְׁמֹר מְאֹד עַל עֵינֶיךָ, וְאַל תִּסְתַּכֵּל בְּשׁוּם מָקוֹם תּוֹעֵבָה, וְאַף שֶׁקָּשֶׁה מְאֹד לַעֲבֹר אֶת הָרְחוֹב, כִּי הַסִּטְרָא אַחֲרָא וְהָעֵרֶב־רַב מְלִאוּ אֶת כָּל הָרְחוֹבוֹת בְּשַׁקּוּץ, תִּעוּב, זִהוּם, עֵרֹם, וְכָל מִינֵי תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, כְּדֵי לְגָרוֹת אֶת הַיֵּצֶר הָרָע, וּמְאֹד מְאֹד קָשֶׁה לַעֲבֹר אֶת הָרְחוֹב, וְלֹא לִרְאוֹת וּלְהִסְתַּכֵּל בָּהֶם, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר, שֶׁזּוֹ הַבְּחִירָה, וְאִם תְּחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אֻמָּנִים שֶׁבָּעוֹלָם לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת עֵינֶיךָ, אָז קָדוֹשׁ יֹאמַר לְךָ, כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב בַּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁבָּא לִידֵי נִסָּיוֹן לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל מִינֵי רַע בִּתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, שִׁקּוּץ, תִּעוּב, עֵרֹם וְזִהוּם, וְאַף־עַל־פִּי־כֵן מִתְגַּבֵּר עַל יִצְרוֹ, וְאֵינוֹ מִסְתַּכֵּל בָּזֶה, אֶלָּא אַדְרַבָּה, הוּא בּוֹרֵחַ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמִסְתַּכֵּל רַק עַל עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, הַמְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה, וְתָמִיד מְחַפֵּשׂ מִכָּל דָּבָר רַק לִרְאוֹת אֶת הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן א׳); וְאֵינוֹ מְעַנְיֵן בְּשׁוּם דָּבָר רַק בַּאֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא נִצָּל מֵהָעֲבֵרָה; כִּי בֶּאֱמֶת אִי אֶפְשָׁר לִבְנֵי־אָדָם לְהִנָּצֵל

מֵעֲבֵרוֹת, אֶלָּא כְּשֶׁמְּחַזְּקִים אֶת עַצְמָם בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמַכְנִיסִים אֶת עַצְמָם לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וּבוֹרְחִים רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְסוֹתְמִים אֶת עֵינֵיהֶם לְגַמְרֵי מֵהֶבְלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה.

אַךְ עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! שֶׁיֵּשׁ עַל זֶה נְסָיוֹן גָּדוֹל מְאֹד, נְסָיוֹן קָשֶׁה עַד מְאֹד, כִּי הַסִּטְרָא אַחֲרָא וְהָעֵרֶב־רַב מְטַמְּאִים אֶת עֵינֵי יִשְׂרָאֵל, וּמַכְשִׁילִים בְּכָל מִינֵי חֲטָאִים וַעֲוונוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְעַל־יְדֵי־זֶה עוֹקְרִים אוֹתָם מֵהָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה בּוֹ יִתְבָּרַךְ; כִּי תֻּכָּף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם מִסְתַּכֵּל עַל הָעֶרְוָה וְעַל עֲרָיוֹת, שִׁקּוּץ, תִּעוּב, זְהוּם וְנִאוּף, עַל־יְדֵי־זֶה נֶחֱשֶׁכֶת מְמֻנּוּ הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, עַד שֶׁנּוֹפֵל לְעָמְקָא דִּתְהוֹמָא רַבָּא, וְאָז עוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר; כִּי בֶּאֱמֶת הַמַּאֲמִין הָאֲמִתִּי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גְּמוּר הוּא, וְשָׁם אֲלוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, הוּא מַחֲזִיק מַעֲמָד, וּמְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מִינֵי אֻמָּנִים, וְשׂוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם לֹא יָכוֹל לִשְׁבֹּר אוֹתוֹ וּלְהַפִּילוֹ וּלְהַחֲשִׁיכוֹ, כִּי לְכָל מָקוֹם שֶׁרַק יָבוֹא, הוּא יָרוּץ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. אַךְ זוֹ עִקַּר עֲבוֹדַת הַסִּטְרָא אַחֲרָא וְהָעֵרֶב־רַב, הָרוֹצִים לְטַמֵּא אֶת עֵינֵי יִשְׂרָאֵל, לְהַכְשִׁילָם בְּכָל מִינֵי חֲטָאִים וַעֲוונוֹת וּפְשָׁעִים, שֶׁיָּבוֹאוּ לִידֵי פְּגַם הַבְּרִית, וְעַל־יְדֵי־זֶה

עוֹקְרִים אוֹתָם מֵהָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ; כִּי תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם נִכְשָׁל בְּפֹגֶם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עַל־יְדֵי־זֶה נֶחְשֶׁכֶת מִמֶּנּוּ הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְאָז הוּא עָלוּל לַעֲבֹר עַל כָּל הָעֲבֵרוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וְאַחַר־כָּךְ מְאַבֵּד אֶת עַצְמוֹ לָדַעַת לְגַמְרֵי, וְנֶעֱקָר מִשְּׁנֵי הָעוֹלָמוֹת.

וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, מַה לְּפָנֶיךָ! אָנוּ נִמְצָאִים בְּדוֹר כָּזֶה, שֶׁהִתְפַּשְּׁטוּ הַסִּטְרָא אַחֲרָא וְהָעֵרֶב־רַב עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמְטַמְּאִים אֶת הָעֵינַיִם, כִּי הֵיכָן שֶׁרַק תֵּלֵךְ תִּרְאֶה תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, כִּי כָּל זֶה מְגַמָּתָם — לְלַחֵם נֶגְדּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר זוֹ מִלְחֶמֶת עֲמָלֵק מִדּוֹר דּוֹר, כִּי עֲמָלֵק הוּא הַמְקָרֵר אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מֵהָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וּמַכְנִיס בָּהֶם סְפֵקוֹת "הֲיֵשׁ ה' אִם אַיִן" (שְׁמוֹת יז, ז), וְעַל יְדֵי זֶה מַכְשִׁילָם בְּפֹגֶם הַבְּרִית, וּמַכְנִיס בָּהֶם דִּכָּאוֹן, עַד שֶׁיַּחְשְׁבוּ כִּי אָבַד מָנוֹס וְתִקְוָה מֵהֶם. לָזֹאת תֵּדַע, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! אִם כְּבָר נִכְשַׁלְתָּ בִּרְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת, רְאֵה תֵּכֶף וּמִיָּד לָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתִבְרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְתַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְהִסְתַּכֵּל מֵהַיּוֹם וָהָלְאָה רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִבְרַח מִכָּל מִינֵי הִרְהוּרִים רָעִים, וְעַל יְדֵי זֶה תִּנָּצֵל מִכָּל רַע הַיָּכוֹל לָבוֹא עָלֶיךָ; כִּי עַל יְדֵי הַהִסְתַּכְּלוּת

בְּשִׁקּוּץ, תִּעוּב, עֵרֹם, זְהוּם וַעֲרָיוֹת, יָכוֹל לְאַבֵּד אֶת עוֹלָמוֹ כְּרֶגַע; וְעַל כֵּן רְאֵה מַה לְּפָנֶיךָ! וּזְכֹר זֹאת, שֶׁבַּדּוֹר הַזֶּה הִתְפַּשֵּׁט מְאֹד הַסִּטְרָא אַחֲרָא וְהָעֲרֶב־רַב לְטַמֵּא אֶת עֵינֵי יִשְׂרָאֵל, כִּדֵי שֶׁתִּתְקָרֵר אֶצְלָם הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל יְדֵי זֶה הוּא תּוֹפְסָם בְּמִצּוּדָתָם.

וְלָכֵן רְאֵה, אָהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר! לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְתִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ לִבְרֹחַ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְהִסְתַּכֵּל רַק עַל אוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְאָז תִּהְיֶה שָׁמוּר מֵעֲבֵרָה; אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ בָּעִתִּים הַלָּלוּ, וּבוֹרֵחַ מִכָּל מִינֵי תּוֹעֵבוֹת רָעוֹת, שֶׁהֵן הַתְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה וְהַחוֹבְרוֹת שֶׁל נְאוּף, וְהַסְּרָטִים הַמְגֻנִּים שֶׁמִּתְפַּשְּׁטִים בָּעוֹלָם, שֶׁמַּכְשִׁילִים אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְהוּא בּוֹרֵחַ רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ שֶׁהַכֹּל רַק נִסָּיוֹן; אַשְׁרֵי לוֹ בָּזֶה וְאַשְׁרֵי לוֹ בַּבָּא — לְמִי שֶׁעוֹמֵד בַּנִּסָּיוֹן.

ב.

אֲפִלּוּ מִי שֶׁנָּפַל כְּבָר בְּעֶמְקָא דִּתְהוֹמָא רַבָּא, וְנִכְשַׁל בִּרְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת, יָכוֹל לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כִּי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אָב הָרַחֲמָן.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אָהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר! אֲשֶׁר עַכְשָׁו מִתְגַּבְּרִים מְאֹד מְאֹד הַסִּטְרָא אַחֲרָא וְהָעֲרֶב־רַב לְטַמֵּא

אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל עַל־יְדֵי פֻּגַם הָעֵינַיִם, וְכָל הָרְחוֹבוֹת כֻּלָּם מְלֵאִים תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, וּמוֹכְרִים כָּל מִינֵי חוֹבְרוֹת שֶׁל שְׁקוּץ, תִּעוּב, זְהוּם וְנִאוּף, כְּדֵי לְהַכְשִׁיל אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בִּרְאִיוֹת אֲסוּרוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה יְקָרְרוּ מֵהֶן אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה. וְעַל־יְדֵי־זֶה הִתְגַּבְּרוּ הַסִּטְרָא אַחֲרָא וְהָעֵרֶב־רַב מְאֹד מְאֹד, וְכָךְ לָכְדוּ בִּמְצוּדָתָם אֶת רֹב נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי מֵאַחַר שֶׁשִּׁמְּאוּ אֶת הָעֵינַיִם, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְקָרְרָה הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְזוֹ כָּל כַּוָּנָתָם הַטְּמֵאָה שֶׁל הַסִּטְרָא אַחֲרָא וְהָעֵרֶב־רַב הַמּוֹשְׁלִים עַכְשָׁו בָּעוֹלָם, הַכֹּל כְּדֵי לְקָרֵר אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה מִנִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּלְהַחֲשִׁיךְ מֵהֶם הַהִתְעוֹרְרוּת, עַל־יְדֵי הִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת; וְעַל־כֵּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (נְדָרִים כ): כָּל הַצּוֹפֶה בְּנָשִׁים, סוֹפוֹ בָּא לִידֵי עֲבֵרָה; וְזוֹ כָּל עֲבוֹדַת הַקְּלִפּוֹת וְהַסִּטְרָא אַחֲרָא וְהָעֵרֶב־רַב בַּדּוֹר הַזֶּה, שֶׁמּוֹשְׁלִים עַל עַם יִשְׂרָאֵל בְּכֹחַ, וּמַכְשִׁילִים אֶת כֻּלָּם בִּרְאִיוֹת אֲסוּרוֹת, עַד שֶׁכֻּלָּן הוֹלְכוֹת פְּרוּצוֹת, כְּדֵי לְהַכְשִׁיל אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּטֻמְאַת הָעֵינַיִם, וְעַל־יְדֵי־זֶה הֵם נוֹפְלִים לְעָמְקָא דִתְהוֹמָא רַבָּא; כִּי הִסְתַּכְּלוּת רָעָה יוֹתֵר קָשָׁה מֵעֶצֶם הָעֲבֵרָה, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (יוֹמָא עד:) עַל הַפָּסוּק (קֹהֶלֶת ו): "טוֹב מַרְאֵה עֵינַיִם מֵהֲלַךְ נָפֶשׁ", טוֹב מַרְאֵה עֵינַיִם בְּאִשָּׁה, יוֹתֵר מִגּוּפוֹ שֶׁל מַעֲשֶׂה, כִּי הִרְהוּרֵי עֲבֵרָה קָשִׁין

מֵעֲבֵרָה; וְעַל־כֵּן לָקְחוּ אֶת עַצְמָם בְּיוֹתֵר הַסְּטָרָא אַחֲרָא וְהָעֵרֶב־רַב בַּדּוֹר הַזֶּה לְטַמֵּא אֶת הָעֵינַיִם, וְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ מָלֵא שְׁקוּץ, תִּעוּב, נְאוּף וְזֶהֱמַת חוֹבְרוֹת שֶׁל עֵרֹם וְשִׁקּוּץ, וּמַרְאִים כָּל מִינֵי תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, וְהַכֹּל כְּדֵי לְהַכְשִׁיל אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, לְעָקְרָן מֵהֱאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה.

וְעַל־כֵּן אִם כְּבָר נָפַלְתָּ בָּזֶה, וְנִכְשַׁלְתָּ בִּרְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת, רְאֵה, אָהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, לֹא לִפֹּל בְּיֵאוּשׁ, אֶלָּא תֵּדַע שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ אָב הָרַחֲמָן, וְיָכוֹלִים לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית. וְעִקַּר הַתְּשׁוּבָה — לְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ לֹא לְהִסְתַּכֵּל יוֹתֵר. אֶלָּא הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְהִסְתַּכֵּל בְּכֹל דָּבָר עַל הַחִיּוּת אֱלֹקוּת הַמְחַיֶּה אוֹתוֹ הַדָּבָר, וּבָזֶה שֶׁתַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְהִסְתַּכֵּל עַל הַחִיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, זֶה עִקַּר הַתְּשׁוּבָה; כִּי בֶּאֱמֶת אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְדוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְעַל־כֵּן רְאֵה לְהַכְנִיס אֶת עַצְמְךָ רַק בָּזֶה, אֲזַי תִּנָּצֵל מִכָּל רַע שֶׁנָּפַלְתָּ אֵלָיו. וְתֵדַע שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אָב הָרַחֲמָן, וְרוֹצֶה לִמְחֹל לְךָ, רַק מְבַקֵּשׁ מִמְּךָ שֶׁתָּשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּתְקַבֵּל עַל עַצְמְךָ לֹא לְהִסְתַּכֵּל יוֹתֵר בַּמְּקוֹמוֹת

הַמְטַנְּפִים; וּבֶאֱמֶת זֶה עִקַּר הַבְּחִירָה בַּדּוֹר הַזֶּה, כִּי הַסִּטְרָא אַחֲרָא וְהָעֵרֶב־רַב הִתְפַּשְּׁטוּ כָּל־כָּךְ בָּעוֹלָם, עַד שֶׁקָּשֶׁה לַעֲבֹר אֶת הָרְחוֹב בְּלִי לְהִכָּשֵׁל בִּרְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת, כִּי הַפְּרוּצוֹת הוֹלְכוֹת בָּרְחוֹב בְּרֵישׁ גְּלִי, וּצְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים כְּשֶׁיּוֹצֵא מִפֶּתַח בֵּיתוֹ, שֶׁיַּחֲזֹר בְּלִי כְּתָמִים עַל נִשְׁמָתוֹ, כִּי עַל־יְדֵי כָּל רְאִיָּה וּרְאִיָּה וְכָל הִסְתַּכְּלוּת וְהִסְתַּכְּלוּת שֶׁמִּסְתַּכְּלִים בִּתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה וּבְנָשִׁים פְּרוּצוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשִׂים כְּתָמִים בַּנְּשָׁמָה, וְעַל־כֵּן צְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים כְּשֶׁיּוֹצֵא מִפֶּתַח בֵּיתוֹ, שֶׁיִּזָּכֶה לַחֲזֹר אֶל בֵּיתוֹ כְּמוֹ שֶׁבָּא. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (דֶּרֶךְ אֶרֶץ רַבָּה, פֶּרֶק א׳): כָּל הָרוֹאֶה דָּבָר עֶרְוָה, וְאֵינוֹ זָן אֶת עֵינָיו מִמֶּנּוּ, זוֹכֶה וּמְקַבֵּל פְּנֵי שְׁכִינָה, שֶׁנֶּאֱמַר (יְשַׁעְיָה לג, טו): ״וְעוֹצֵם עֵינָיו מֵרְאוֹת בְּרָע״, מַאי כְּתִיב בַּתְרֵיהּ? ״הוּא מְרוֹמִים יִשְׁכֹּן״, וּכְתִיב (שָׁם, פָּסוּק יז): ״מֶלֶךְ בְּיָפְיוֹ תֶּחֱזֶינָה עֵינֶיךָ״; כִּי בָּזֶה שֶׁאָדָם עוֹבֵר אֶת הָרְחוֹב, וְשׁוֹמֵר אֶת עֵינָיו, וְאֵינוֹ מִסְתַּכֵּל בִּתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה וּבְנָשִׁים חֲצוּפוֹת וּפְרוּצוֹת, אֶלָּא מְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ רַק בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְתָמִיד מִסְתַּכֵּל רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשׁוֹמֵר אֶת עַצְמוֹ מִכָּל רַע, וְחוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל כָּל מָה שֶׁעָשָׂה עַד עַכְשָׁו, שֶׁהִסְתַּכֵּל בִּמְקוֹם טִנּוֹפֶת עֶרְוָה וַעֲרָיוֹת, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וּמְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ מִכָּאן וּלְהַבָּא לֹא לְהִסְתַּכֵּל בְּכָל זֶה,

עַל־יְדֵי־זֶה אֵינוֹ זָז מִשָּׁם, עַד שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מוֹחֵל לְךָ, וְזוֹכֶה לֵהָנוֹת מִזִּיו הַשְׁכִינָה.

וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! מֵאַחַר שֶׁכְּבָר מָעַרְתָּ וְנִכְשַׁלְתָּ בְּהִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, וְנָפַלְתָּ כָּל־כָּךְ, עַד שֶׁכָּל אִשָּׁה פְּרוּצָה שֶׁעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב בְּבִגְדֵי שַׁחַץ, אַתָּה צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל עָלֶיהָ, וְכָל־כָּךְ נִכְנַסְתָּ בַּזֶּהֱמָה וּבִלְכְלוּךְ הַזֶּה, שֶׁקָּשֶׁה וְכָבֵד לְךָ לָצֵאת מִמֶּנּוּ, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי זֶה עִקַּר הַנִּסָּיוֹן שֶׁלְּךָ, אִם תְּחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, אָז דַּיְקָא תִּהְיֶה נִזּוֹן מִזִּיו הַשְׁכִינָה; כִּי בֶּאֱמֶת אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְצָרִיךְ לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ תָּמִיד עֲרֵבוּת, נְעִימוּת, יְדִידוּת, זִיו וְחִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ; אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל כָּל הֶעָבָר שֶׁלּוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִהְיֶה נַעֲשֶׂה כְּלִי לְהַמְשָׁכַת הַשְׁכִינָה. כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׂיג אֶת אוֹר אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֶלָּא עַל־יְדֵי קְדֻשַּׁת הָעֵינַיִם, וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת עֵינָיו, וְאֵינוֹ מִסְתַּכֵּל וְאֵינוֹ צוֹפֶה עַל נָשִׁים, עַל־יְדֵי־זֶה בְּעַצְמוֹ נַעֲשֶׂה כְּלִי לִרְאוֹת רַק אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הָאֱמוּנָה תְּלוּיָה בָּעֵינַיִם, שֶׁאָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, וְזֶה "עֵינַי בְּנֶאֱמְנֵי אָרֶץ" (תְּהִלִּים קא, ו), כִּי אֱמוּנָה תְּלוּיָה בָּעֵינַיִם, שֶׁדַּיְקָא עַל־יְדֵי קְדֻשַּׁת הָעֵינַיִם הוּא

יָכוֹל לִרְאוֹת בְּתוֹךְ הָאַרְצִיּוּת אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי עַל־יְדֵי קְדֻשַּׁת הָעֵינַיִם הוּא זוֹכֶה לֶאֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזֻכֶּכֶת כָּזוֹ, עַד שֶׁרוֹאֶה גַּם בָּאַרְצִיּוּת הָעוֹלָם וּבְתַכְלִית הַגַּשְׁמִיּוּת אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְעַל־כֵּן אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! אִם כְּבָר נִכְשַׁלְתָּ בְּמֶה שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ, וְהִסְתַּבַּלְתָּ בְּמָקוֹם שֶׁהִסְתַּכַּלְתָּ, וְהִרְהַרְתָּ בְּמֶה שֶׁהִרְהַרְתָּ, אַל תִּפֹּל בְּיֵאוּשׁ, אֶלָּא תְּקַבֵּל עַל עַצְמְךָ מֵהַיּוֹם וָהָלְאָה רַק לְהַמְשִׁיךְ אֶת עַצְמְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה לֹא תָּזוּז מִשָּׁם, עַד שֶׁיִּמְחֹל לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא.

ג.

הַנִּסָּיוֹן הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר הוּא לֹא לֵילֵךְ אַחַר עֵינָיו, כִּי הַסִּטְרָא אַחֲרָא וְהָעֵרֶב־רַב מִתְפַּשְּׁטִים בְּיוֹתֵר עַל הָעֵינַיִם לְטַמֵּא אוֹתָן, כְּדֵי שֶׁיִּתְגַּם אַחַר־כָּךְ בָּאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, עַד שֶׁיָּבוֹא לִידֵי כְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, רַחֲמָנָא לִצְלָן.

אֲהוּבִי, בְּנִי! עָלֶיךָ לָדַעַת, כִּי בַּדּוֹר הַזֶּה הַנִּסָּיוֹן הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר הוּא לִשְׁמֹר אֶת עֵינָיו, לֹא לֵילֵךְ אַחַר עֵינָיו, כִּי הַסִּטְרָא אַחֲרָא וְהָעֵרֶב־רַב מִתְפַּשְּׁטִים בְּיוֹתֵר עַל הָעֵינַיִם לְטַמְּאָן, כְּדֵי שֶׁיִּתְגַּם אַחַר־כָּךְ בָּאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, עַד שֶׁיָּבוֹא לִידֵי כְּפִירוֹת, רַחֲמָנָא לִצְלָן; וְזֶה כָּל כֹּחָם שֶׁל הַסִּטְרָא אַחֲרָא וְהַקְּלִפּוֹת, אֵיךְ חָטְפוּ וְלָכְדוּ רֹב רִבְבוֹת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בִּמְצוּדָתָם הַטְּמֵאָה,

עַד שֶׁהֶעֱבִירוּ אוֹתָם עַל דָּתָם, וְהוּא דַּיְקָא עַל־יְדֵי שֶׁהִפְקִירוּ אֶת זַהֲמַת עֹרֶם, שְׁקוּץ, תִּעוּב וְנֹאוּף בָּעוֹלָם, עַד שֶׁמִּלְאוּ אֶת כָּל הָאָרֶץ בִּתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה וּבִסְרָטִים מְלֻכְלָכִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִמְשְׁכוּ בְּנֵי־אָדָם אַחֲרֵיהֶם, וְנִתְגָּרָה יִצְרָם הָרָע, עַד שֶׁבָּאוּ לִידֵי כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, כִּי מִי שֶׁנִּמְשָׁךְ אַחַר עֵינָיו, עַל־יְדֵי־זֶה לְבַסּוֹף כּוֹפֵר בָּעִקָּר; וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! אִם נָפַלְתָּ כְּבָר בַּפַּח הַיָּקוּשׁ הַזֶּה, שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ בְּעֵינֶיךָ, וְהִסְתַּכַּלְתָּ בִּמְקוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים, וְחִמַּמְתָּ אֶת עַצְמְךָ לִידֵי עֲבֵרָה, וּבָאתָ לְמַה שֶּׁבָּאתָ, עַד שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ בְּפֹגֶם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, רְאֵה לָשׁוּב תֵּכֶף־וּמִיָּד בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, וְתֵדַע שֶׁבָּזֶה שֶׁתִּתְגַּבֵּר עַל יִצְרְךָ, וְתָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, עַל־יְדֵי־זֶה תִּתְחַזֵּק אֱמוּנָתְךָ יוֹתֵר וְיוֹתֵר; כִּי כָּל מַה שֶּׁעָבַר עָלֶיךָ הָיָה רַק כְּדֵי לְנַסּוֹתְךָ, לִרְאוֹת אֶל מִי תִּפְנֶה בְּעֵת צָרָתְךָ הַמָּרָה. וְלָכֵן רְאֵה לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, וּתְבַקֵּשׁ רַחֲמִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיָּחוּס וְיִרַחֵם עָלֶיךָ לָצֵאת מֵהַפַּח הַיָּקוּשׁ שֶׁנָּפַלְתָּ אֲלֵיו; כִּי בֶּאֱמֶת זֶה הַנִּסָּיוֹן הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר בַּדּוֹר הַזֶּה — לֹא לֵילֵךְ אַחַר עֵינָיו, כִּי מִי שֶׁהוֹלֵךְ אַחַר עֵינָיו נֶעֱקָר מֵהָעוֹלָם. וְעַל־כֵּן עִקַּר כֹּחַ הַסִּטְרָא אַחֲרָא וְהָעֵרֶב־רַב הוּא רַק עַל־יְדֵי הָעֵינַיִם, כִּי לִבָּא וְעֵינָא תְּרֵי סַרְסוּרֵי דְּחֶטְאֵי, אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־

הוּא אִי יְהַבְתְּ לִי לְבָא וְעֵינָא, אֲנָא יָדַע דְּאַתְּ לִי (יְרוּשַׁלְמִי בְּרָכוֹת, פֶּרֶק א׳, הֲלָכָה ה׳), שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְבַקֵּשׁ מֵהָאָדָם: תֵּן לִי אֶת לִבְּךָ וְעֵינֶיךָ; כִּי תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁתִּמְסֹר אֶת עֵינֶיךָ אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, מְמַּלֵּא לִבְּךָ יִתְמַלֵּא אֱמוּנָה, וְתִהְיֶה בְּחֶלְקוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲבָל אִם תַּפְקִיר אֶת עֵינֶיךָ לְהִסְתַּכֵּל בַּמְּקוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים וְהַמְזֹהָמִים, וְתַמְשִׁיךְ אַחַר עֵינֶיךָ, לְבַסּוֹף יִתְמַלֵּא גַּם לִבְּךָ כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, וְתִתְעַקֵּר מֵהָעוֹלָם, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן.

וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְכָל מַה שֶּׁעָבַר עָלֶיךָ עַד עַכְשָׁו, תִּתְבַּיֵּשׁ מִלְּפָנָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי בֶּאֱמֶת הוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא כָּאן, וְאֵין מִבְלְעָדָיו נִמְצָא, וְאִם חָטָאתָ, עָוִיתָ וּפָשַׁעְתָּ, וְקִלְקַלְתָּ עֵינֶיךָ, בָּזֶה שֶׁהִסְתַּכַּלְתָּ בַּמְּקוֹמוֹת הַמְזֹהָמִים וְהַמְטֻנָּפִים, עָלֶיךָ לְהִתְבַּיֵּשׁ עַכְשָׁו מְאֹד מְאֹד, וְלֵידַע שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא צוֹפֶה וּמַבִּיט עָלֶיךָ, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא פֹּה, כִּי מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְעַל־כֵּן אֵיךְ עָבַרְתָּ עַל עֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת כָּאֵלּוּ — לְהִסְתַּכֵּל בַּמְּקוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים, בִּתְמוּנוֹת תּוֹעֲבָה, בִּסְרָטִים מְלֻכְלָכִים, בְּשִׁקּוּץ, תִּעוּב וְנִאוּף?! וּבָזֶה שֶׁתֵּדַע שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא כֹּל יָכוֹל, עַל־יְדֵי־זֶה תִּתְבַּיֵּשׁ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת יב:): כָּל הָעוֹשֶׂה דְּבַר עֲבֵרָה וּמִתְבַּיֵּשׁ

בּוֹ, מוֹחֲלִים לוֹ עַל כָּל עֲוונוֹתָיו; וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! לְהִתְבַּיֵּשׁ עַכְשָׁו מְאֹד מְאֹד לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְתֵדַע שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ עוֹמֵד כָּאן, וְרוֹאֶה וּמַבִּיט וְצוֹפֶה מָה אַתָּה עוֹשֶׂה, וְהֵיכָן אַתָּה מִסְתַּכֵּל, וְתַתְחִיל לְהִתְבַּיֵּשׁ מִלְּפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וּתְסַפֵּר לוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁלֹּא יָכוֹלְתָּ לְהִתְגַּבֵּר עַל יִצְרְךָ, עַד שֶׁבָּאתָ לִידֵי עֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת — פְּגַם הַבְּרִית, הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וּבָזֶה שֶׁתִּתְוַדֶּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּתְסַפֵּר לוֹ אֶת כָּל מַה שֶּׁעָבַר עָלֶיךָ וְתִתְבַּיֵּשׁ בֶּאֱמֶת, אָז יִמְחֹל לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲבָל אִם, חַס וְשָׁלוֹם, לֹא תָּשׁוּב בִּתְשׁוּבָה, מָר יִהְיֶה לְךָ בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה ג:): כָּל הָעוֹבֵר עֲבֵרָה אַחַת בָּעוֹלָם הַזֶּה, מְלַפְּפוֹתוֹ וְהוֹלֶכֶת לְפָנָיו בְּיוֹם הַדִּין, וּקְשׁוּרָה בּוֹ כְּכֶלֶב; עָמֹד וּרְאֵה וְהִתְבּוֹנֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! מַה נִּקְרֵאת עֲבֵרָה — שֶׁאָדָם יוֹשֵׁב בַּסֵּתֶר, וְנִדְמֶה לוֹ שֶׁאֵין מִי שֶׁיִּסְתַּכֵּל עָלָיו, וְהוּא מִסְתַּכֵּל בִּתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה וּבִטָּרָטִים מְלֻכְלָכִים, וְעוֹשֶׂה מַעֲשִׂים מְגֻנִּים, וְנִדְמֶה לוֹ שֶׁאֵין מִי שֶׁרוֹאֶה אוֹתוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה הָעֲבֵרָה קְשׁוּרָה בּוֹ כְּכֶלֶב, וְאֵינָהּ עוֹזֶבֶת אוֹתוֹ, וּכְמוֹ שֶׁכֶּלֶב רָץ אַחַר אָדָם, וְאֵינוֹ עוֹזֵב אוֹתוֹ, כְּמוֹ־כֵן הַקְּלִפָּה הַזּוֹ שֶׁנִּבְרְאָה עַל־יְדֵי רְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת — רָצָה אַחֲרָיו, וְאוֹי לָהּ לְאוֹתָהּ בּוּשָׁה, וְאוֹי לָהּ לְאוֹתָהּ חֶרְפָּה שֶׁתִּהְיֶה לְךָ אַחַר מִיתָתְךָ.

וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! לְשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְתִתְוַדֶּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְתֹאמַר לוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁלֹּא יָכוֹלְתָּ לְהִתְגַּבֵּר עַל יִצְרְךָ, וּתְבַקֵּשׁ רַחֲמִים רַבִּים שֶׁיִּמְחֹל לְךָ, וְתֹאמַר לוֹ, שֶׁאַתָּה מִתְבַּיֵּשׁ בִּמְאֹד מְאֹד בְּמַעֲשֶׂיךָ, כִּי בָּזֶה שֶׁהִסְתַּרְתָּ אֶת עַצְמְךָ בְּמָקוֹם סֵתֶר, וְהִסְתַּכַּלְתָּ בַּמְּקוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים וְהַמְלֻכְלָכִים, עַל־יְדֵי־זֶה גָּרַשְׁתָּ אֶת הַשְּׁכִינָה מִמְּךָ, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (חֲגִיגָה טז.): כָּל הָעוֹבֵר עֲבֵרָה בַּסֵּתֶר, כְּאִלּוּ דּוֹחֵק רַגְלֵי הַשְּׁכִינָה; כִּי הַמַּאֲמִין הָאֲמִתִּי, שֶׁמַּאֲמִין בֶּאֱמוּנָה שְׁלֵמָה, אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, לֹא שַׁיָּךְ שֶׁיַּעֲבֹר עֲבֵרָה בַּסֵּתֶר, כִּי אָצְלוֹ יִתְבָּרַךְ לֹא שַׁיָּךְ סֵתֶר, וְלֹא שַׁיָּךְ גָּלוּי, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ מִלֹּא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְאֵיךְ שַׁיָּךְ לְהִסְתַּתֵּר וּלְהִתְחַבֵּא מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ?! וְעַל־כֵּן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה ג.): אָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה בַּסֵּתֶר, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַכְרִיז עָלָיו בְּגָלוּי; וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! לְשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וּתְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתְךָ וְכָל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בִּשְׂפַת הָאֵם שֶׁלְּךָ, וּתְסַפֵּר לוֹ אֶת כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְדַיְקָא עַל־יְדֵי־זֶה שֶׁתָּשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, תּוּכָה לְבַטֵּל מִמְּךָ אֶת הַסִּטְרָא אַחֲרָא וְהַקְּלִפּוֹת שֶׁנִּדְבְּקוּ בְּךָ. וּכְכָל שֶׁתִּתְוַדֶּה יוֹתֵר וְיוֹתֵר, עַל־יְדֵי־זֶה יִמְשַׁךְ עָלֶיךָ אוֹר הַשְּׁכִינָה, וְיִתְבַּטֵּל מִמְּךָ הָעֵרֶב־רַב; כִּי

בֶּאֱמֶת בַּדּוֹר הַזֶּה, עִקַּר הַנִּסָּיוֹן הוּא לֹא לֵילֵךְ אַחַר עֵינָיו, כִּי זֶה כָּל כֹּחָם שֶׁל הַסִּטְרָא אַחֲרָא וְהָעֵרֶב־רַב — לְטַמֵּא אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל וּלְהַעֲבִירָן עַל דַּתָּן, וְעַל־כֵּן עַל־יְדֵי זֶה שֶׁהִפְקִירוּ עַצְמָם לָעֲרָיוֹת, וּמְמַלְאִים אֶת הָאָרֶץ עִם תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, שִׁקּוּץ, תִּעוּב, עֵרֹם וְזִהוּם, עַל־יְדֵי־זֶה מַכְשִׁילִים אֶת הַנּוֹעַר, וּמְבִיאִים אוֹתָם לִידֵי פְּגַם הַבְּרִית, שֶׁהוּא עָוֹן חָמוּר מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁנִּטְמְטֵם הַשֵּׂכֶל וְהַדַּעַת, וְנִדְמֶה כְּאִלּוּ אֵין הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא רוֹאֶה, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה מְגָרְשִׁים אֶת הַשְּׁכִינָה מִן הָעוֹלָם, וְסוֹבְלִים מַה שֶּׁסּוֹבְלִים, כִּי נֶהֱרָגִים בְּכָל יוֹם נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְהַכֹּל מֻחְמַת הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת.

וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּתְקַבֵּל עַל עַצְמְךָ מֵהַיּוֹם וָהָלְאָה לֹא לָסוּר אַחַר עֵינֶיךָ, וְאָז אִם תִּהְיֶה חָזָק וְאַמִּיץ בָּזֶה, תַּעֲבֹר עַל הַכֹּל, וְיִמְחֹל לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי אָצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חֲשׁוּבָה תְּשׁוּבָה, וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה.

ד.

בְּשָׁעָה שֶׁאָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה בַּסֵּתֶר, וּמִסְתַּכֵּל עַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה וּסְרָטִים מְזֹהָמִים, בָּזֶה מְגָרֵשׁ אֶת הַשְּׁכִינָה, וְאַזַי הוּא מִיָּעֵד לְקַבֵּל כָּל מִינֵי עֲנָשִׁים קָשִׁים וּמָרִים, וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁמִּתְחָרֵט וְשָׁב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְאָז וְשָׁב וְרָפָא לוֹ.

אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! רְאֵה מַה שֶּׁעָבַר עָלֶיךָ בְּחַיֶּיךָ, אֵיךְ נָפַלְתָּ וְנִתְלַכְלַכְתָּ זֶה יָמִים וְשָׁנִים בְּכָל מִינֵי הִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, עַד שֶׁנַּעֲשָׂה אָצְלְךָ טֶבַע שֵׁנִי, שֶׁעַל כָּל אִשָּׁה הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב אַתָּה צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל, וְכֵן הִרְגַּלְתָּ אֶת עַצְמְךָ לְהִסְתַּכֵּל בִּתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה וּבִסְרָטִים מְלֻכְלָכִים, עַד שֶׁטִּמְּאתָ אֶת עַצְמְךָ בִּפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה. וְאֵינְךָ יוֹדֵעַ, שֶׁבְּשָׁעָה שֶׁאַתָּה הוֹלֵךְ לַעֲשׂוֹת עֲבֵרָה, אָז כְּבָר דָּנִים אוֹתְךָ לְמַעְלָה — אֵיךְ לְהַעֲנִישְׁךָ, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (קֹהֶלֶת רַבָּה, פָּרָשָׁה ד׳, סימן יג): בְּשָׁעָה שֶׁהוֹלֵךְ אָדָם לַעֲבֹר עֲבֵרָה, אֵינוֹ רוֹאֶה שֶׁיֵּשׁ לוֹ בֵּן שֶׁיָּמוּת בַּעֲוֹנוֹתָיו, וְאֵינוֹ רוֹאֶה שֶׁיֵּשׁ לוֹ אָח שֶׁיִּתְבַּיֵּשׁ מִמֶּנּוּ; וְעַל־כֵּן רְאֵה תֵּכֶף־וּמִיָּד, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִתְוַדֶּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּפֶה מָלֵא, וְתֹאמַר לוֹ שֶׁחָטָאתָ, עָוִיתָ וּפָשַׁעְתָּ, וְכָזֹאת וְכָזֹאת עָשִׂיתָ, וְתַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְהִתְוַדּוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי הַוִּדּוּי שֶׁאָדָם מִתְוַדֶּה, מוֹעִיל מְאֹד מְאֹד בִּתְשׁוּבָה, כִּי עִקַּר הַתְּשׁוּבָה הוּא הַוִּדּוּי

דְּבָרִים, שֶׁאָדָם מְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ בִּשְׂפַת הָאֵם שֶׁלּוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה מוֹרִיד מִמֶּנּוּ אֶת כָּל הַדִּינִים וְהֶעֱנָשִׁים קָשִׁים וּמָרִים; וְעַל־כֵּן רָאֲה לִהְיוֹת חָזָק בַּעֲבוֹדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזּוֹ שֶׁל וִדּוּי, לְהִתְוַדּוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם מִתְוַדֶּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ — אֵינוֹ זָז מִשָּׁם, עַד שֶׁנִּמְחָלִים לוֹ כָּל עֲוֹנוֹתָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (בְּרֵאשִׁית נו): כָּל מָאן דְּאוֹדֵי עַל חֲטָאוֹי, קַדָּשָׁא בְּרִיךְ הוּא שָׁבִיק לֵיהּ וּמָחִיל עַל חוֹבֵיהּ [מִי שֶׁמּוֹדֶה עַל חֲטָאָיו, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עוֹזֵב אוֹתוֹ וּמוֹחֵל לוֹ עַל עֲוֹנוֹתָיו]; כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב וְדִבּוּי דְּבָרִים, וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם מִתְוַדֶּה, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שׁוֹמֵר אוֹתוֹ.

וְעַל־כֵּן מֵאַחַר שֶׁחָטָאתָ, עָוִיתָ וּפָשַׁעְתָּ, וְנָפַלְתָּ בְּפַח יָקוּשׁ כָּזֶה, שֶׁנִּתְלַכְלַכְתָּ בְּהִסְתַּכְּלֻיּוֹת רָעוֹת וּבִתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, וּבִסְרָטִים מְלֻכְלָכִים, עַד שֶׁבָּאתָ לִידֵי חֲטָאִים וַעֲוֹנוֹת כָּאֵלּוּ, שֶׁנִּסְתְּרָה וְנֶעֱלְמָה מִמְּךָ הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, רְאֵה אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! לָשׁוּב תֵּכֶף־וּמִיָּד בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּתְקַבֵּל עַל עַצְמְךָ לְעוֹלָם לֹא לַחֲזֹר עַל זֶה, וְאָז הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יְקַבֵּל אוֹתְךָ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חָשׁוּבָה תְּשׁוּבָה, עַד שֶׁאָמְרוּ (יוֹמָא פו:): גְּדוֹלָה תְּשׁוּבָה, שֶׁבִּשְׁבִילָהּ יָחִיד

שֶׁעָשָׂה תְּשׁוּבָה, מוֹחֲלִים לְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ; מִי יוֹדֵעַ, אִם אַתָּה תָּשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַל רֹעַ מַעֲלָלֶיךָ וַחֲטָאֶיךָ הַמְרֻבִּים, שֶׁהִסְתַּכַּלְתָּ בַּמְּקוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים וּבְתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה וְכוּ׳, וְטִמְּאתָ אֶת עֵינֶיךָ, וְתִתְחָרֵט עַכְשָׁו בֶּאֱמֶת, וְתָבוֹא וְתִתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁיָּחוּס וְיִרַחֵם עָלֶיךָ, מִי יוֹדֵעַ אִם לֹא יִתְכַּפֵּר עַכְשָׁו לְכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ; כִּי בָּזֶה שֶׁתָּבוֹא אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּתְבַקֵּשׁ וְתִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ, שֶׁיָּחוּס וְיִרַחֵם עָלֶיךָ, וַאֲשֶׁר יִצְרְךָ מִתְגַּבֵּר עָלֶיךָ, מִפְּנֵי שֶׁהַסִּטְרָא אַחֲרָא וְהָעֵרֶב־רַב מְמַלְּאִים אֶת כָּל הָאָרֶץ בְּתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, וְהַנְּשִׁים הוֹלְכוֹת בְּשִׁקּוּץ, תְּעוּב וְזִהוּם, עַד שֶׁמַּכְשִׁילוֹת אֶת כָּל אֶחָד בְּהִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, וּבָזֶה שֶׁתָּשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, אַתָּה יָכוֹל לִגְרֹם שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִמְחֹל לְכָל הַדּוֹר כֻּלּוֹ; וּבֶאֱמֶת אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בַּמִּדְרָשׁ רַבָּה, פָּרָשָׁה כ׳, סִימָן יג) : בְּלָעָם הָיָה רָשָׁע עָרוּם, וְיָדַע שֶׁאֵין עוֹמֵד מִפְּנֵי הַפֶּרְעָנוּת אֶלָּא תְּשׁוּבָה, שֶׁכָּל מִי שֶׁחוֹטֵא וְאוֹמֵר חָטָאתִי, אֵין רְשׁוּת לַמַּלְאָךְ לִגַּע בּוֹ; כִּי בִּלְעָם חָטָא וְהֶחֱטִיא אֶת הָרַבִּים בִּזְנוּת וּבְנַאוּף, עַל־יְדֵי בְּנוֹת מוֹאָב, שֶׁהָיוּ הוֹלְכוֹת בִּפְרִיצוּת גְּדוֹלָה, וּמִי שֶׁהָיָה מִסְתַּכֵּל עֲלֵיהֶן, בָּא לִידֵי פֶּגֶם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה; וְעַל־כֵּן הָיָה רָגִיל בְּקִלְלָה, וְקִלֵּל אֶת כָּל אֶחָד, כְּדֵי שֶׁיִּפֹּל בְּדַעְתּוֹ, כִּי יָדַע שֶׁאִם הָאָדָם יָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה

שְׁלֵמָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְיָבוֹא אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּלֵב נִשְׁבָּר וְנִדְכֶּה, וְיֹאמַר לְפָנָיו: "חָטָאתִי, עָוִיתִי, פָּשַׁעְתִּי, וְכָזֹאת וְכָזֹאת עָשִׂיתִי", וִיפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, אָז אֵין רְשׁוּת לְשׂוּם מַלְאָךְ לָגַעַת בּוֹ, כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חֲשׁוּבָה תְּשׁוּבָה.

וְעַל־כֵּן רְאֵה מַה לְּפָנֶיךָ, אֲהוּבִי, בְּנִי! מֵאַחַר שֶׁכְּבָר בָּאתָ לַעֲבֵרוֹת כָּאֵלּוּ, וְהִסְתַּכַּלְתָּ בַּמְּקוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים וְהַמְזֻהָמִים, וּבָאתָ עַל־יְדֵי־זֶה לִידֵי פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְנִטְמֵאתָ כָּל־כָּךְ, עַד שֶׁסִּלַּקְתָּ מִמְּךָ אֶת הַשְּׁכִינָה, כִּי יָשַׁבְתָּ בְּחֶדֶר מְיֻחָד וּבַסֵּתֶר, וְהִסְתַּכַּלְתָּ בְּכָל מִינֵי תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, עַד שֶׁהָיָה נִדְמֶה לְךָ, אֲשֶׁר אֵין מִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל עָלֶיךָ, וְשָׂמַחְתָּ בּוֹ בָּרֶגַע שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא נִמְצָא, וּמִבִּלְעָדָיו אֵין שׂוּם נִמְצָא, וְעַל־יְדֵי־זֶה סִלַּקְתָּ וְגֵרַשְׁתָּ אֶת שְׁכִינַת עֻזּוֹ מִמְּךָ. וְלָכֵן בָּזֶה שֶׁתָּשׁוּב עַכְשָׁו בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ, וְתֹאמַר לוֹ אֵיךְ שֶׁיִּצְרְךָ בּוֹעֵר בְּךָ, וְאֵינְךָ יָכוֹל לְהִתְגַּבֵּר עָלָיו, וְתַרְחִיב אֶת הַדִּבּוּר, וּתְפָרֵשׁ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל שִׂיחָתְךָ, אָזַי לֹא תָּזוּז מִשָּׁם, עַד שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִמְחַל לְךָ; וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְתִרְאֶה שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ, וְתִזְכֶּה לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְתִכָּלֵל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא.

ה.

קְדֻשַּׁת הָעֵינַיִם עוֹלָה עַל הַכֹּל, כִּי הָעֵינַיִם הֵן מוֹלִיכוֹת אֶת הָאָדָם לְטוֹב אוֹ לְהַפּוּךְ, חַס וְשָׁלוֹם, וְעַל כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁמְּקַדֵּשׁ אֶת עֵינָיו, וְזוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה תָּמִיד לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שְׁאָז יַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אוֹר הַשְּׁכִינָה.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! אֲשֶׁר קְדֻשַּׁת הָעֵינַיִם עוֹלָה עַל הַכֹּל, כִּי עֵינֵי הָאָדָם הֵן עִקַּר הָאָדָם, כִּי הָעֵינַיִם מוֹלִיכוֹת אוֹתוֹ לְטוֹב אוֹ לְהַפּוּךְ. אִם זוֹכֶה, אֲזַי מִסְתַּכֵּל בְּעֵינָיו רַק עַל אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדֵעַ וּמֵבִין וּמַבִּיט רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, הַמְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְאִם, חַס וְשָׁלוֹם, אֵינוֹ זוֹכֶה, אֲזַי מִסְתַּכֵּל אַחַר נָשִׁים פְּרוּצוֹת, וּבָא לִידֵי הִרְהוּר עֲבֵרָה שֶׁקָּשֶׁה מֵעֲבֵרָה, וְכֵן מִסְתַּכֵּל בִּתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, וְנִכְשָׁל בְּעֵינָיו לְהִסְתַּכֵּל בְּכָל מִינֵי סְרָטִים מְלֻכְלָכִים, עַד שֶׁבָּא לִידֵי עֲבֵרָה, כִּי מְחַמֵּם אֶת עַצְמוֹ וּבָא לִידֵי גֵּרוּי יִצְרוֹ, עַד שֶׁמַּגִּיעַ לִידֵי הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁהוּא עָוֹן חָמוּר מְאֹד מְאֹד; וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! מֵאַחַר שֶׁכְּבָר נָפַלְתָּ בַּמֶּה שֶׁנָּפַלְתָּ, וְנִכְשַׁלְתָּ בַּמֶּה שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ, וְנִטְמֵאתָ בַּמֶּה שֶׁנִּטְמֵאתָ, רְאֵה לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאָז וְשָׁב וּמְחַל לְךָ, כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד יְקָרָה תְּשׁוּבָה, וַאֲפִלּוּ שֶׁבָּאתָ לִידֵי חֲטָאִים וַעֲוֹנוֹת חֲמוּרִים, עִם כָּל זֹאת, אִם תִּקַּח אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְתָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה,

הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִמְחֹל לְךָ, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (תּוֹרַת כֹּהֲנִים, פָּרָשַׁת בְּחֻקֹּתַי) עַל הַפָּסוּק (וַיִּקְרָא כו, מא): ״אָז יִכָּנַע לְבָבָם הֶעָרֵל״ — לְצַד הַתְּשׁוּבָה הַבָּתוּב מְדַבֵּר, שְׁמִיד שֶׁמַּכְנִיעִים לִבָּם בִּתְשׁוּבָה, מִיָּד אֲנִי חוֹזֵר וּמְרַחֵם עֲלֵיהֶם; כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד יָקָר הַלֵּב נִשְׁבָּר, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים נא, יט): ״לֵב נִשְׁבָּר וְנִדְכֶּה אֱלֹקִים לֹא תִבְזֶה״, תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאָדָם בָּא אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְשׁוֹבֵר אֶת לִבּוֹ, וּמִתְחָרֵט עַל כָּל מַה שֶּׁעָשָׂה עַד עַכְשָׁו, שֶׁנִּכְשַׁל בִּרְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת וּבְהִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, וְהָלַךְ אַחַר הַהֶבֶל, וְהִסְתַּכֵּל בִּתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, וּבְכָל מִינֵי שְׁקוּץ, תְּעוּב, עֶרֶם וְזִהוּם, וּמִתְחָרֵט עַל זֶה בֶּאֱמֶת, עַל־יְדֵי־זֶה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מוֹחֵל לוֹ. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תָּנָא דְּבֵי אֵלִיָּהוּ רַבָּה, פֶּרֶק ד׳): אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אִם אָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה לְפָנַי, אִם חוֹזֵר וְעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה, הֲרֵי אֲנִי עִמּוֹ בְּרַחֲמִים וּמְקַבֵּל תְּשׁוּבָתוֹ, וְאֵין אֲנִי זוֹכֵר לוֹ אֲפִלּוּ מִקְצַת עֲוֹונוֹתָיו.

וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! לָקַחַת אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, וּמַה דַּהֲוָה הֲוָה, וַאֲפִלּוּ שֶׁעָשִׂיתָ כְּבָר מַה שֶּׁעָשִׂיתָ, אֲשֶׁר יָמִים וְשָׁנִים פָּגַמְתָּ בְּעֵינֶיךָ, וְהִסְתַּכַּלְתָּ עַל נָשִׁים וְעַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, וְהִרְהַרְתָּ בְּהִרְהוּרִים, עַד שֶׁבָּאתָ לִידֵי חֵטְא שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁתְּזָכֶה לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִמְחֹל לְךָ,

כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (שוֹחֵר טוֹב תְּהִלִּים ה׳): עוֹמֵד אָדָם וְעוֹשֶׂה גְּדוּשִׁים שֶׁל עֲבֵרוֹת, אוֹמֵר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, יַעֲשֶׂה אָדָם תְּשׁוּבָה, וּכְמוֹ שֶׁלֹּא חָטָא; כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חֲשׁוּבָה תְּשׁוּבָה, וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁעוֹשִׂים תְּשׁוּבָה — מוֹחֵל לָהֶם. וְעִקַּר הַתְּשׁוּבָה — שֶׁתַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ בִּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וְתָשִׂיחַ וּתְסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלֶיךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, וְתִתְוַדֶּה עַל חַטָּאֶיךָ, אָז יִמְחֹל לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (שוֹחֵר טוֹב תְּהִלִּים קיט): ״רַחֲצוּ הַזַּכּוּ מַיִם״, בְּאֵילוּ מַיִם הֵיוּ שׁוֹאֲבִים וְשׁוֹפְכִים? אֶלָּא עֲשׂוּ תְּשׁוּבָה, וְשָׁפְכוּ לִבְּכֶם כַּמַּיִם לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה; כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חֲשׁוּבָה תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כְּשֶׁאָדָם שׁוֹפֵךְ אֶת לִבּוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְסַפֵּר לְפָנָיו אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה בִּתְמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִמְחָל לוֹ עַל הַכֹּל. וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! לְקַחַת אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְתַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִזְכֶּה הֵיטֵב הֵיטֵב אֶת חַטָּאֶיךָ הַמְרֻבִּים, אֵיךְ יָמִים וְשָׁנִים פָּגַמְתָּ בְּהִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, וּבָאתָ לִידֵי הִרְהוּרִים רָעִים, עַד שֶׁבָּאתָ לִידֵי הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁטִּמְּאתָ אֶת עַצְמְךָ מִכֹּל וָכֹל. וּבָזֶה שֶׁתְּהַרְהֵר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה

מַעֲכָשָׁו, לֹא תָזוּז מִשָּׁם עַד שֶׁיִּמְחל לְךָ הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (פְּסִיקְתָא רַבָּתִי מה, ט): גְּדוֹל כֹּחָהּ שֶׁל תְּשׁוּבָה, שֶׁכֵּיוָן שֶׁאָדָם מְהַרְהֵר בְּלִבּוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, מִיָּד הוּא עוֹלֶה לֹא עַד י׳ מִילִין וְלֹא עַד כ׳ וְלֹא עַד ק׳, אֶלָּא עַד מַהֲלַךְ חָמֵשׁ מֵאוֹת שָׁנִים, וְלֹא עַד רָקִיעַ רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי, אֶלָּא לְפָנֵי כִּסֵּא הַכָּבוֹד; כִּי תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁרַק מְהַרְהֵרִים בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כְּבָר עוֹלִים עַד כִּסֵּא הַכָּבוֹד, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (יוֹמָא פו): גְּדוֹלָה תְּשׁוּבָה, שֶׁמַּגַּעַת עַד כִּסֵּא הַכָּבוֹד; וְכָל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁאָדָם מְפָרֵשׁ אֶת שִׂיחָתוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְסַפֵּר לְפָנָיו אֵיךְ שֶׁיִּצְרוֹ מִתְגַּבֵּר עָלָיו, וְהֵיכָן שֶׁרַק הוֹלֵךְ הוּא נִכְשָׁל בְּהִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, וּבוֹכֶה וּמְבַכֶּה שָׁמַיִם וָאָרֶץ, עַל־יְדֵי־זֶה אֵינוֹ זָז מִשָּׁם עַד שֶׁנִּתְכַּפֵּר לוֹ. וְעַל־כֵּן מֵאַחַר שֶׁטִּמֵּאתָ אֶת עֵינֶיךָ, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! וּכְבָר בָּאתָ לְמַה שֶּׁבָּאתָ זֶה יָמִים וְשָׁנִים, רְאֵה לָקַחַת אֶת עַצְמְךָ הֵיטֵב בְּיָדֶיךָ, וְתָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וּתְקַבֵּל עַל עַצְמְךָ לֹא לַעֲשׂוֹת הָרַע שֶׁעָשִׂיתָ, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה שֶׁתְּקַבֵּל תְּשׁוּבָתְךָ בְּאַהֲבָה, וְיִמָּחֲקוּ כָּל הַכְּתָמִים וְהַפְּגָמִים שֶׁגָּרַמְתָּ עַל נִשְׁמָתְךָ, וְתִזְכֶּה לִהְיוֹת נַעֲשֶׂה כְּלִי לְהַמְשָׁכַת אוֹר וְזִיו וְחִיּוּת וּדְבֵקוּת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטֶּה אֶת עַצְמוֹ כְּלָל, וּמַכְנִיס הֵיטֵב הֵיטֵב בְּלִבּוֹ כָּל דִּבּוּרֵינוּ אֵלּוּ, וְשָׁב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה

אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁאָז יְקַדֵּשׁ וְיטַהֵר אֶת עֵינָיו, וּכְבָר יָבוֹא לִרְאוֹת מֵהַיּוֹם רַק רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאָז שׂוּם בְּרִיָּה שֶׁבָּעוֹלָם לֹא תּוּכַל לוֹ, כִּי אֲפִלּוּ יִצְרוֹ יִתְגַּבֵּר עָלָיו, עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁיַּעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, תְּשׁוּבָה אֲמִתִּית, כְּבָר לֹא יוּכַל לוֹ, מֵאַחַר שֶׁמְּדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְתָמִיד מְחַפֵּשׂ רַק אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ, אָז לֹא יוּכְלוּ לַעֲשׂוֹת לוֹ הָרָע כְּלָל, כִּי עַל־יְדֵי הַדְּבֵקוּת שֶׁאָדָם מְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה לֹא דַּי שֶׁהוּא יוֹצֵא מֵהַפַּח יָקוּשׁ שֶׁנָּפַל לְשָׁם, אֶלָּא מוֹצִיא גַּם נְשָׁמוֹת אֲחֵרוֹת, שֶׁגַּם־כֵּן נָפְלוּ לְשָׁם; וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, מַה לְּפָנֶיךָ ! וּתְקַבֵּל אֶת דְּבָרֵינוּ אֵלּוּ, וּתְקַיְּמֵם בִּתְמִימוּת וּבִפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וְאָז טוֹב לְךָ בָּזֶה וּבַבָּא לְנֶצַח נְצָחִים.

תֹּם וְנִשְׁלַם שֶׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

קוּנְטְרֵס

עַיִן בְּעַיִן

יָבֹאוּ וְיִגְלֶה מַעֲלַת קְדֻשַּׁת הָעֵינַיִם, וְאֵיךְ שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לִשְׁמֹר מְאֹד עַל עֵינָיו, לֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֲבָה וּשְׁאָר דְּבָרִים הַמְגָרִים אֶת הַיֵּצֶר הָרָע, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לְחַזּוֹת בְּנֹעַם שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ עַיִן בְּעַיִן, אַשְׁרֵי לוֹ !

❖

בָּנוּי וּמְיֻסָּד עַל־פִּי דִבְרֵי

רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן

בּוּצִינָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ

רַבִּי **נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב**, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

וְעַל־פִּי דִבְרֵי תַּלְמִידוֹ, מוֹרֵנוּ

הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ, אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רָז לֹא אָנִיס לֵיהּ

רַבִּי **נָתָן מִבְּרֶסְלֶב**, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

וּמְשֻׁלָּב בְּפִסּוּקֵי תּוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמַאֲמְרֵי

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְרָשִׁים וְזֹהַר הַקָּדוֹשׁ

❖

הוּבָא לְדְפוּס עַל־יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב

עִיה״ק יְרוּשָׁלַיִם תּוּבַב״א

מוֹהֲרָא״שׁ נ״י אָמַר: עַל־יְדֵי קְדֻשַּׁת הָעֵינַיִם זוֹכִים לִרְאוֹת אֶת הַשְּׁכִינָה תָּמִיד, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יְשַׁעְיָה נב): ״כִּי עַיִן בְּעַיִן יִרְאוּ בְּשׁוּב יְהוָ״ה צִיּוֹן״, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא בְּמִדְבָּר): כְּשֶׁאַחֲזִיר שְׁכִינָתִי לְצִיּוֹן, אֲנִי נִגְלֶה בְּכְבוֹדִי עַל כָּל יִשְׂרָאֵל, וְרוֹאִים אוֹתִי וְחַיִּים לְעוֹלָם, שֶׁנֶּאֱמַר (יְשַׁעְיָה נב): ״כִּי עַיִן בְּעַיִן יִרְאוּ״, וְלֹא עוֹד אֶלָּא מַרְאִים אֶת כְּבוֹדִי זֶה לָזֶה בְּאֶצְבַּע, וְאוֹמְרִים (תְּהִלִּים מח): ״כִּי זֶה אֱלֹקִים אֱלֹהֵינוּ״, וְאוֹמֵר (יְשַׁעְיָה כה, ט): ״וְאָמַר בַּיּוֹם הַהוּא הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ זֶה קִוִּינוּ לוֹ וְיוֹשִׁיעֵנוּ, זֶה יְהוָ״ה קִוִּינוּ לוֹ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בִּישׁוּעָתוֹ״; אַשְׁרֵי מִי שֶׁשּׁוֹמֵר אֶת עֵינָיו.

(אִמְרֵי־מוֹהֲרָא״שׁ, חֵלֶק ב׳, סִימָן תתעב)

קוּנְטְרֵס

עַיִן בְּעַיִן

א.

אֲהוּבִי, בְּנִי! עָלֶיךָ לָדַעַת, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִי פְּרָטִית, וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן, וְאָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִּיל עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל דָּבָר רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ שֶׁיֵּשׁ בְּאוֹתוֹ הַדָּבָר, וְאִם מַרְגִּיל עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, הַמְחַיֶּה וּמְהַוֶּה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה, עַל־יְדֵי־זֶה מֵאִיר לוֹ הַשֵּׂכֶל בְּאוֹר גָּדוֹל מְאֹד, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן א׳); אַךְ אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לָזֶה, אֶלָּא עַל־יְדֵי רִבּוּי תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה, שֶׁעָלֶיךָ לְהַרְגִּיל עַצְמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו. וְאַף שֶׁבַּהַתְחָלָה יָבוֹא לְךָ דָּבָר זֶה מְאֹד קָשֶׁה, כִּי מֵרֹב עֲוונוֹת וַחֲטָאִים וּפְשָׁעִים שֶׁחָטָאתָ, עָוִיתָ וּפָשַׁעְתָּ

נֶגְדּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבִפְרָט שֶׁקִּלְקֵלְתָּ בְּעֵינֶיךָ, וְהָלַכְתָּ לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, וְכֵן עַל כָּל דָּבָר הַמַּכְנִיס בָּאָדָם הָרְהוּרִים רָעִים, עַל־יְדֵי־זֶה נִטְשַׁשׁ שִׂכְלְךָ וְנִתְעַקֵּם לְבָבְךָ וְנִתְבַּלְבְּלָה דַּעְתְּךָ, עַד שֶׁאֵינְךָ זוֹכֶה לִרְאוֹת רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ מִכָּל דָּבָר. וּמִזֶּה בָּא, שֶׁאַתָּה כָּל־כָּךְ שָׁבוּר, עַד שֶׁהִגַּעְתָּ לִידֵי יֵאוּשׁ, שֶׁאַתָּה מִתְיָאֵשׁ מֵחַיֶּיךָ, וּמְבַקֵּשׁ אֶת נַפְשְׁךָ לָמוּת. וּבֶאֱמֶת הַכֹּל דִּמְיוֹן, כִּי אִם הָיִיתָ זוֹכֶה, הָיִיתָ רוֹאֶה אֵיךְ שֶׁכָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ הָיא אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ; כִּי בֶּאֱמֶת גְּלָה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רנד), שֶׁהָעֵינַיִם שֶׁל הָאָדָם רוֹאוֹת תָּמִיד דְּבָרִים עֶלְיוֹנִים וּגְבוֹהִים מְאֹד, אֶלָּא מֵחֲמַת הַמְּהִירוּת, אִי אֶפְשָׁר לַדַּעַת לְקַלֵּט מָה הוּא רוֹאֶה. אֲבָל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל מִצַּד שֹׁרֶשׁ נִשְׁמָתוֹ שֶׁדָּבוּק בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, רוֹאֶה אוֹרוֹת צַחְצָחוֹת, אוֹרוֹת עֶלְיוֹנִים, וְלָכֵן צָרִיךְ לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת עֵינָיו, וְלֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם דָּבָר הַמֵּבִיא לִידֵי הִרְהוּר, כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה לוֹ כְּלִי לִרְאוֹת אֶת רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ. לָזֹאת, אֲהוּבִי, בְּנִי! מֵאַחַר שֶׁכְּבָר טִמֵּאתָ אֶת עֵינֶיךָ וְהִסְתַּכַּלְתָּ עַל נָשִׁים וְעַל כָּל דָּבָר רַע הַמְטַמֵּא אֶת הָעֵינַיִם, וְעַל־יְדֵי־זֶה בָּאתָ לִכְפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת יב:) עַל פָּסוּק (בְּמִדְבַּר טו, לט): ״וְלֹא תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר אַתֶּם זוֹנִים אַחֲרֵיהֶם״; ״אַחֲרֵי לְבַבְכֶם״ — זוֹ מִינוּת, ״וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם״ — זֶה הִרְהוּר

עֲבֵרָה; כִּי כְשֶׁאָדָם אֵינוֹ נִזְהָר בְּעֵינָיו, וּמִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים וְעַל כָּל דָּבָר הַמֵּבִיא לִידֵי הִרְהוּר רַע, וּבְפָרָט עַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, עַל־יְדֵי־זֶה נִטְמְטֵם לְבָבוֹ, וְנִתְבַּלְבְּלָה דַּעְתּוֹ וְנִתְעַקֵּם שִׂכְלוֹ, וּבָא לִידֵי כְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, עַד שֶׁנֶּעֱלָם וְנִסְתָּר מִמֶּנּוּ הָאוֹר אֵין סוֹף לְגַמְרֵי, עַד שֶׁמִּתְיָאֵשׁ מֵחַיָּיו. וְזֶה מַה שֶּׁקָּרָה לְךָ, אֲהוּבִי, בְּנִי. וְלָכֵן רְאֵה לֹא לְהִתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, וְאַף שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ כְּבָר בִּרְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת, וְהָלַכְתָּ לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים וְעַל כָּל דָּבָר הַמֵּבִיא לִידֵי הִרְהוּר רַע, תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה וּשְׁאָר מִינֵי שִׁקּוּץ וְזִהוּם, שֶׁדָּבָר זֶה מְאֹד חָמוּר, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוֹמָא עד:): טוֹב מַרְאֶה עֵינַיִם בְּאִשָּׁה יוֹתֵר מִגּוּפוֹ שֶׁל מַעֲשֶׂה, שֶׁנֶּאֱמַר: ״טוֹב מַרְאֶה עֵינַיִם מֵהֲלָךְ נָפֶשׁ״; כִּי כְשֶׁאָדָם מִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים וּדְבָרִים הַמְבִיאִים לִידֵי הִרְהוּר רַע, רַחֲמָנָא לִצְלָן, עַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה וְכַדּוֹמֶה, עַל־יְדֵי־זֶה עוֹקֵר נַפְשׁוֹ לְגַמְרֵי מֵהָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא; כִּי כְשֶׁאָדָם עוֹבֵר, חַס וְשָׁלוֹם, עֲבֵרָה, כְּבָר שׁוֹכֵחַ אֶת זֹאת, וְאַף שֶׁנִּשְׁמָתוֹ נִטְמְאָה וְנַעֲשָׂה מָלֵא כְּתָמִים, עַל־יְדֵי הָעֲבֵרָה שֶׁעוֹבֵר, רַחֲמָנָא לִישְׁזָבָן, עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁבּוֹכֶה וּמְבַכֶּה עוֹלָמוֹ עִמּוֹ, וּמִתְחַנֵּן לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁיְּרַחֵם עָלָיו, וְשׁוֹפֵךְ נַפְשׁוֹ כַּמַּיִם, הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יִמְחֹל לוֹ. אֲבָל בָּזֶה שֶׁאָדָם מִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, רַחֲמָנָא לִישְׁזָבָן, הַדִּמְיוֹת וְהַתְּמוּנָה שֶׁהִסְתַּכֵּל עָלֶיהָ, נִדְבֶּקֶת בְּמֹחַ מַחֲשַׁבְתּוֹ, וְאֵינוֹ יָכוֹל כְּבָר

לְהַפְרֵד מִזֶּה, וּמַה גַּם אֲשֶׁר זֶה נַעֲשָׂה אֶצְלוֹ טֶבַע שֵׁנִי, וְהוּא מִשְׁתַּגֵּעַ לְגַמְרֵי, כִּי צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה וְאִשָּׁה שֶׁעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב. וּבִפְרָט בַּדּוֹר הַזֶּה, שֶׁהַפְּרִיצוּת וְהַתַּאֲווֹת מִתְגַּבְּרוֹת מְאֹד בָּעוֹלָם, עַד שֶׁנָּשִׁים הוֹלְכוֹת מַמָּשׁ עֲרֵמוֹת בְּלִי שׁוּם בּוּשָׁה כְּלָל מַמָּשׁ, כְּמוֹ חַיּוֹת הַשָּׂדֶה. וְדָבָר זֶה הוּא שְׁקוּץ, זְהוּם וְטִנּוּף נוֹרָא מְאֹד, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה עוֹד לֹא הָיָה בָּעוֹלָם, אֲשֶׁר אֲפִלּוּ אֻמּוֹת הָעוֹלָם גָּדְרוּ עַצְמָם מִגִּלּוּי עֲרָיוֹת, עַד הַדּוֹר הַמָּר הַזֶּה, שֶׁהַחֲצוּפוֹת הוֹלְכוֹת בְּרֵישׁ גְּלִי בְּגִלּוּי בָּשָׂר עֲרֵמוֹת מַמָּשׁ. וְדָבָר זֶה מַבְעִיר אֶת אֵשׁ הַיֵּצֶר הָרָע בָּאָדָם, עַד שֶׁמִּתְחַמֵּם וּבָא לִידֵי הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, אֲשֶׁר הַחֵטְא הַזֶּה הֲכִי חָמוּר, כִּי מִכָּל טִפָּה וְטִפָּה יְכוֹלָה לָצֵאת נֶפֶשׁ אַחַת, וּכְשֶׁאָדָם מוֹצִיא זַרְעוֹ לְבַטָּלָה, הֲרֵי זֶה הוֹרֵג נַפְשׁוֹת בָּנָיו וּבְנוֹתָיו בְּמוֹ יָדָיו, וְקָשֶׁה עֲוֹנוֹ מִנְּשֹׂא. וְהַכֹּל בָּא עַל־יְדֵי שֶׁהָלַךְ אַחַר עֵינָיו. כִּי כָּךְ אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין מה.): אֵין יֵצֶר הָרָע שׁוֹלֵט, אֶלָּא בְּמָה שֶׁעֵינָיו רוֹאוֹת; אִם אָדָם מַרְגִּיל עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב, וְכֵן לְהִסְתַּכֵּל עַל עֲרוּם וְזֹהַם, נָשִׁים פְּרוּצוֹת הַמִּסְתּוֹבְבוֹת עִם בִּגְדֵי שַׁחַץ וּפְרִיצוּת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וּמְטַמֵּא עֵינָיו לְהִסְתַּכֵּל עַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה וּשְׁאָר דְּבָרִים הַמְגֻנִּים אֶת הָאָדָם וּמְבִיאִים אוֹתוֹ לִידֵי חֵטְא, עַל־יְדֵי־זֶה לִבּוֹ מְשַׁפֵּשׁ לְגַמְרֵי, וּמֹחוֹ וְדַעְתּוֹ מִתְבַּלְבְּלִים, וְעֵינָיו נֶחֱשָׁכוֹת לְגַמְרֵי,

עַד שֶׁאֵינוֹ זוֹכֶה לִרְאוֹת אֶת הָאוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא.
לָזֹאת, אֲהוּבִי, בְּנִי! רְאֵה מַה לְּפָנֶיךָ, מֵאַחַר שֶׁנָּפַלְתָּ
בְּעִמְקֵי עֲמָקִים בַּשְּׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו זֶה יָמִים
וְשָׁנִים, וְהִרְגַּלְתָּ עַצְמְךָ לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, שֶׁדָּבָר זֶה
הוֹרֵס לְךָ אֶת כָּל הַחַיִּים, וּבָאתָ לִידֵי חֵטְא פְּגַם הַבְּרִית
— הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עַד שֶׁאֵינְךָ זוֹכֶה לִרְאוֹת בְּמוֹ
עֵינֶיךָ אֶת הַשְּׁכִינָה; כִּי כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה
הַזֶּה — לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים וְעַל פְּרוּצוֹת הַהוֹלְכוֹת
עֲרֻמּוֹת, וּבְפָרָט עַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, דָּבָר זֶה עוֹקֵר הָאָדָם
מִשָּׁרְשׁוֹ, וְזֶה הַרְבֵּה יוֹתֵר חָמוּר מִכָּל הָעֲבֵרוֹת שֶׁבָּעוֹלָם,
וְהַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה מֵבִיא אֶת הָאָדָם לִידֵי הוֹצָאַת זֶרַע
לְבַטָּלָה, כִּי מְחַמֵּם אֶת עַצְמוֹ וּבָא עַל־יְדֵי־זֶה לַחֵטְא זֶה.
וּמִזֶּה נוֹבֵעַ שֶׁנֶּעֱלָם וְנִסְתָּר מִמֶּנּוּ הָאוֹר אֵין סוֹף לְגַמְרֵי,
עַד שֶׁמִּתְיָאֵשׁ מֵחַיָּיו; וְלָכֵן רְאֵה לָקַחַת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ,
וַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁתִּפָּתַחְנָה עֵינֶיךָ
לִרְאוֹת וּלְהִסְתַּכֵּל עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת, הַמְחַיֶּה אֶת
כָּל הַבְּרִיאָה; כִּי בֶּאֱמֶת אִם אָדָם הָיָה רוֹאֶה אֵיךְ שֶׁהוּא
יִתְבָּרַךְ נִמְצָא וְאֵין בִּלְעָדָיו נִמְצָא, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת
גָּמוּר הוּא, אָז שׁוּם דָּבָר בָּעוֹלָם לֹא הָיָה שׁוֹבֵר אוֹתוֹ,
אֶלָּא הָיָה בּוֹרֵחַ אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְהָיָה מְדַבֵּר אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ, וְהָיָה זוֹכֶה לְהַעֲשׂוֹת כִּסֵּא וּמֶרְכָּבָה לִשְׁכִינַת עֻזּוֹ
יִתְבָּרַךְ, אַךְ מֵחֲמַת שֶׁאָדָם חָטָא כָּל־כָּךְ בִּימֵי חַיָּיו
בְּהִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, עַד שֶׁנַּעֲשָׂה לוֹ טֶבַע שֵׁנִי, שֶׁעַל כָּל

אִשָּׁה שֶׁעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל, מִזֶּה בָּא שֶׁמְּחַמֵּם עַצְמוֹ וּבָא לִידֵי הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה בֵּין בְּיָדוֹ בֵּין בְּרַגְלוֹ, עַד שֶׁהַחֹטֵא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה הוֹרֵס אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי, וְאֵינוֹ זוֹכֶה לִרְאוֹת בְּמוֹ עֵינָיו אֶת שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ. לָזֹאת, אֲהוּבִי, בְּנִי! מֵאַחַר שֶׁכְּבָר עָבְרוּ עָלֶיךָ בְּחַיֶּיךָ צָרוֹת וְיִסּוּרִים, וְנָפַלְתָּ בְּפַח יָקוּשׁ, וְנִכְשַׁלְתָּ בְּהִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, עַד שֶׁכָּל אִשָּׁה הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב אַתָּה מַכָּרָח לְהִסְתַּכֵּל עָלֶיהָ, וְכֵן לְהִסְתַּכֵּל בִּתְמוּנוֹת תּוֹעֲבָה, וּבְכָל מִינֵי שְׁקוּץ, זְהוּם וְתִעוּב, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לְרַחֵם עַל עַצְמְךָ וְלֹא לְהַשְׁבֵּר מִשּׁוּם דָּבָר, אֶלָּא בֹּא תָּבֹא בְּעַקְשָׁנוּת גְּדוֹלָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִתְחַנֵּן לְפָנָיו שֶׁיָּחוּס וְיִרַחֵם עָלֶיךָ, וְיָאִיר עָלֶיךָ אוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא. וּבִמְקוֹם שֶׁהָלַכְתָּ לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, וּבִפְרָט עַל נָשִׁים פְּרוּצוֹת וַעֲרֻמוֹת הַהוֹלְכוֹת בְּבִגְדֵי שַׁחַץ וּפְרִיצוּת, וְכֵן הָלַכְתָּ וְהִסְתַּכַּלְתָּ בִּמְקוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים וְהַמְטֻמָּאִים, כְּנֶגֶד זֶה תַּכְנִיס עַצְמְךָ בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּתְדַקְדֵּק וְתַתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל בְּאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה, וּתְדַבֵּק עַצְמְךָ בְּתָגֵי הַתּוֹרָה, וְתַרְגִּיל עַצְמְךָ לִלְמֹד בְּכָל יוֹם הַרְבֵּה פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת, וְהַרְבֵּה דַּפִּים גְּמָרָא, וְהַרְבֵּה סִימָנִים שֻׁלְחָן עָרוּךְ, וְהַרְבֵּה דַּפִּים זֹהַר וְתִקּוּנִים, אֲשֶׁר אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה יְזַכְּכוּ אֶת נַפְשְׁךָ. וְאַף שֶׁבַּהַתְחָלָה יָבוֹא לְךָ דָּבָר זֶה מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה, כִּי מִי שֶׁהִרְגִּיל עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב, וּבִפְרָט שֶׁהִרְגִּיל עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל עַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֲבָה,

יְצָרוֹ מִתְגַּבֵּר עָלָיו בְּכָל פַּעַם, וְאֵינוֹ יָכוֹל בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן לְנַתֵּק עַצְמוֹ מֵהַהֶרְגֵּל הַמָּר הַזֶּה; כִּי כָּל אֵלּוּ הַדְּמְיוֹנוֹת שֶׁרָאִיתָ נִדְבָּקִוּ בְּמֹחֲךָ, וְקָשֶׁה וְכָבֵד לְךָ לְהַפְרִישׁ עַצְמְךָ מִזֶּה. עִם כָּל זֹאת אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (קִדּוּשִׁין ל:): אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, בָּרָאתִי יֵצֶר הָרָע, בָּרָאתִי תּוֹרָה תַּבְלִין כְּנֶגְדּוֹ; אַף שֶׁבָּרָאתִי יֵצֶר הָרָע שֶׁמַּכְנִיס בָּאָדָם תַּאֲוָה רָעָה לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה וְאִשָּׁה הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב, לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל פְּרוּצָה הַהוֹלֶכֶת חֲשׂוּפָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן, עִם כָּל זֹאת אִם אָדָם מַרְגִּיל עַצְמוֹ לוֹמַר וְלִגְרֹס וּלְעַיֵּן וּלְהִתְבּוֹנֵן בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, עַל־יְדֵי־זֶה הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה שׁוֹרֶפֶת אֶת הָרָע שֶׁנִּכְנַס בּוֹ. לָזֹאת, אֲהוּבִי, בְּנִי! מֵאַחַר שֶׁכְּבָר נִכְשַׁלְתָּ בֶּעָוֹן הֶחָמוּר הַזֶּה שֶׁל הִסְתַּכְּלוּת בְּנָשִׁים, רְאֵה לָקַחַת אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, וּלְבַקֵּשׁ מֵמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיָּחוּס וְיִרַחֵם עָלֶיךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לָצֵאת מִכָּל הַצָּרוֹת שֶׁנָּפַלְתָּ אֲלֵיהֶן. וּבִמְקוֹם לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים הַהוֹלְכוֹת בְּבִגְדֵי שַׂחַץ וְכֵן תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה הַמְּבִיאוֹת אֶת הָאָדָם לִידֵי קִשּׁוּי הָאֵבֶר, וְאַחַר־כָּךְ בָּא לַעֲבֹר עַל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, בִּמְקוֹם זֶה הַרְגֵּל אֶת עַצְמְךָ לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת, וּתְצַיֵּר בְּדַעְתְּךָ אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְדוֹמֶם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, הֵם עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ; כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְהַכֹּל לַכֹּל אֲשֶׁר לְפָנַי מַרְאֶה עֵינֵינוּ, זֶהוּ לְבוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא; כִּי

דּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, זֶה לְבוּשׁ שֶׁל שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ הֲוָיָ״ה בָּרוּךְ הוּא וּבָרוּךְ שְׁמוֹ, אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ הָיָה, הֹוֶה וְיִהְיֶה, וּמְחַיֶּה וּמְהַוֶּה אֶת הַבְּרִיאָה עִם הַשֵּׁם הַזֶּה. וּבֶאֱמֶת הַצַּדִּיקִים, שֶׁזָּכוּ כְּבָר לְזַכֵּךְ אֶת עַצְמָם לְגַמְרֵי, אֵין לָהֶם שׁוּם הִסְתַּכְּלוּת בְּזֶה הָעוֹלָם כְּלָל, הֵם נִכְלָלִים לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁאֵינָם רוֹאִים שׁוּם דָּבָר וְנִקְרָאִים עִוְרִים, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (סִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֶׂה יג), מֵהַבָּעטְלִיר הָרִאשׁוֹן, שֶׁנִּכְלַל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁזָּכָה לְהַגִּיעַ לְמַדְרֵגָה כָּזוֹ, שֶׁהוּא אֵינוֹ זוֹכֵר לָאו כְּלוּם, בִּשְׁבִיל זֶה אֵין לוֹ שׁוּם הִסְתַּכְּלוּת בְּזֶה הָעוֹלָם וְנִרְאֶה כְּעִוֵּר, כִּי נִכְלָל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, עַד שֶׁאֵינוֹ רוֹאֶה כִּי אִם רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן בְּנֵי־אָדָם חוֹשְׁבִים שֶׁהוּא עִוֵּר, כִּי אֵין לוֹ שׁוּם הִסְתַּכְּלוּת בְּזֶה הָעוֹלָם. וְזוֹ מַדְרֵגַת הַצַּדִּיקִים הַגְּדוֹלִים שֶׁזָּכוּ לְזַכֵּךְ עַצְמָם, עַד שֶׁהִגִּיעוּ לְבִטּוּל אֶל הָאֵין סוֹף, עַד שֶׁאֵינָם רוֹאִים מִשּׁוּם דָּבָר רַק אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. לָזֹאת, יֵשׁ לָהֶם כֹּחַ לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ לְכָל בְּרִיָּה, כִּי הֵם מַמְשִׁיכִים אֶת הַשְׁגָּחָתוֹ הַפְּרָטִי פְּרָטִית. וְזֶה מַה שֶּׁכָּתוּב (תְּהִלִּים לד, טז): ״עֵינֵי הֲוָיָ״ה אֶל צַדִּיקִים״; כִּי הַצַּדִּיקִים וְהַיְרֵאִים הָאֲמִתִּיִּים זוֹכִים אֶל עֵינֵי הֲוָיָ״ה בָּרוּךְ הוּא וּבָרוּךְ שְׁמוֹ, כִּי תָּמִיד נִמְצָא לְפָנֵי עֵינֵיהֶם שֵׁם הֲוָיָ״ה בָּרוּךְ הוּא וּבָרוּךְ שְׁמוֹ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תְּהִלִּים טז, ח): ״שִׁוִּיתִי הֲוָיָ״ה לְנֶגְדִּי

תָּמִיד״; וְאֵינָם מַסְפִּיקִים דַּעְתָּם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כְּרֶגַע. וְלָכֵן בְּנֵי־אָדָם חוֹשְׁבִים שֶׁהֵם עִוְרִים, מֵאַחַר שֶׁאֵין לָהֶם שׁוּם הִסְתַּכְּלוּת בְּזֶה הָעוֹלָם כְּלָל; אֲבָל בֶּאֱמֶת אֵינָם עִוְרִים, אֶלָּא רוֹאִים אֶת רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְאֶל כָּל זֶה גַּם אַתָּה, אָהוּבִי, בְּנִי, יָכוֹל לִזְכּוֹת, אִם רַק תַּחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּתְקַבֵּל עַל עַצְמְךָ מֵהַיּוֹם וָהָלְאָה לֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם אִשָּׁה הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם תְּמוּנוֹת תּוֹעֲבָה, וְעַל שׁוּם דָּבָר הַמֵּבִיא לְהַרְהוּר רַע. וּתְקַבֵּל עַל עַצְמְךָ לִשְׁמֹר אֶת עֵינֶיךָ, אָז יִקַּיֵּם בְּךָ (יְשַׁעְיָה נב, ח): ״כִּי עַיִן בְּעַיִן יִרְאוּ בְּשׁוּב הַוָי״ה צִיּוֹן״; כִּי יִתְגַּלֶּה עָלֶיךָ אוֹר אֵין סוֹף בְּהִתְגַּלּוּת כָּזוֹ, עַד שֶׁלֹּא תִּרְאֶה מִשּׁוּם דָּבָר רַק רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְלָזֹאת, רְאֵה, אָהוּבִי, בְּנִי, לְמֹסֶר אֶת נַפְשְׁךָ מֵהַיּוֹם וָהָלְאָה לֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב, אֲשֶׁר זוֹ מַחֲלָה כְּכָל הַמַּחֲלוֹת, וּגְרוּעָה מִכָּל הַמַּחֲלוֹת; כִּי מִכָּל מַחֲלָה וּמַחֲלָה אָדָם יָכוֹל לְהִתְרַפֵּא, אֲבָל מֵהַמַּחֲלָה הַזּוֹ שֶׁיֵּשׁ לִבְנֵי־אָדָם וּבִפְרָט לִבְנֵי הַנְּעוּרִים לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב, מְאֹד קָשֶׁה לָצֵאת, אִם לֹא שֶׁאָדָם עוֹשֶׂה לְעַצְמוֹ קְבִיעוּת חֲזָקָה לִגְרֹס בְּכָל יוֹם פְּרָקִים מִשְׁנָיוֹת וְדַפִּים גְּמָרָא וְסִימָנִים שֻׁלְחָן עָרוּךְ וְדַפִּים זֹהַר וְתִקּוּנִים, אֲשֶׁר אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה מְטַהֲרוֹת אֶת נַפְשׁוֹ, וְזוֹכֶה לְהַדְבִּיקָהּ אֶל שָׁרְשׁוֹ, וְלִזְכּוֹת לִהְיוֹת כִּסֵּא לָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא. לָזֹאת, אָהוּבִי, בְּנִי

הַיָּקָר! רְאֵה מַה לְּפָנֶיךָ, אֵיךְ נִתְלַכְלְכָתְּ יָמִים וְשָׁנִים בַּחֹטֶא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁהַכֹּל בָּא מֻחְמָת שֶׁלֹּא נִזְהַרְתָּ בְּעֵינֶיךָ, וְהָלַכְתָּ לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה הַהוֹלֶכֶת בָּרְחוֹב, וְהִסְתַּכַּלְתָּ עַל פְּרוּצוֹת הַמִּסְתּוֹבְבוֹת עֲרֻמוֹת בַּחוּצוֹת כְּחַיְתוֹ יַעַר, וְהִתְבּוֹנַנְתָּ בְּתִמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה חֹמֶס אוֹתָךְ, וּבָאתָ לִידֵי חֹטֶא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עַד שֶׁנִּתְבַּלְבְּלָה דַּעְתְּךָ וְנִתְעַקֵּם לְבָבְךָ, וְאַתָּה מָלֵא כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵינְךָ יוֹדֵעַ מֵאַיִן זֶה בָּא, וְאַתָּה מִתְפַּלֵּא אֵיךְ בָּאוּ לְךָ מַחְשָׁבוֹת עֲבוֹדָה זָרָה, מַחֲשָׁבוֹת שֶׁל כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת?! וּבֶאֱמֶת הַכֹּל בָּא רַק מֵחֲמַת שֶׁלֹּא נִזְהַרְתָּ עַל עֵינֶיךָ, וְהִפְקַרְתָּם לְהִסְתַּכֵּל בִּמְקוֹמוֹת מְגֻנִּים, עַד שֶׁנַּעֲשָׂה אֶצְלְךָ טֶבַע שֵׁנִי לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל פְּרוּצָה בַּחוּצוֹת, וְאֵינְךָ מִתְבַּיֵּשׁ לְהִסְתַּכֵּל בִּתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, וְזֶה אֲשֶׁר הוֹרֵס אֶת כָּל חַיֶּיךָ. לָזֹאת, אֲהוּבִי, בְּנִי, רְאֵה מַה לְּפָנֶיךָ, וּמֵאַחַר שֶׁעָבַר עָלֶיךָ כְּבָר בְּחַיֶּיךָ מַה שֶּׁעָבַר רְאֵה לָקַחַת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְתַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתֵדַע שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ אָב הָרַחֲמָן, וְאִם אָדָם שָׂם בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמְבַקֵּשׁ וּמִתְחַנֵּן בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה סוֹף כָּל סוֹף זוֹכֶה לָצֵאת מֵהַפַּח יָקוּשׁ שֶׁנָּפַל אֵלָיו; כִּי בֶּאֱמֶת זוֹ מַחֲלָה כְּכָל הַמַּחֲלוֹת וְיוֹתֵר מִכָּל הַמַּחֲלוֹת, לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה שֶׁעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב,

וְכֵן לְהִסְתַּכֵּל בִּתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, רַחֲמָנָא לִצְלָן. וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר! לְהִתְבּוֹנֵן בְּרוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, וְאַף שֶׁקָּשֶׁה לְךָ לְהַגִּיעַ לְזֶה, כִּי מֵרֹב הֶרְגֵּל שֶׁהִרְגַּלְתָּ עַצְמְךָ לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְעַקֵּם לְבָבְךָ מְאֹד, וְנֶהֱרְסוּ לְךָ כָּל הַחַיִּים. עִם כָּל זֹאת רְאֵה לָקַחַת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, וּתְקַבֵּל עַל עַצְמְךָ מֵהַיּוֹם וָהָלְאָה לֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם אִשָּׁה. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בְּמִדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה י״, סִימָן ו׳): מָה רָאָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לִשְׁאֹל מִיִּשְׂרָאֵל הַלֵּב וְהָעֵינַיִם שֶׁיִּהְיוּ אַחֲרָיו? לְפִי שֶׁהָעֵבֵרָה תְּלוּיָה בָּהֶם; הָעֵינַיִם רוֹאוֹת אֶת הַזּוֹנָה וְהַלֵּב מְהַרְהֵר אַחֲרֶיהָ, וְאַחַר־כָּךְ בָּאִים לִידֵי חֲטָאִים וַעֲוֹונוֹת חֲמוּרִים. וְכֵן אָמְרוּ (בְּמִדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה י״, סִימָן ו׳): הַלֵּב וְהָעֵינַיִם הֵם סַרְסוּרִין לַגּוּף, שֶׁהֵם מְזַנִּים אֶת הַגּוּף; לָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ מֵהַיּוֹם וָהָלְאָה לִשְׁמֹר אֶת עֵינֶיךָ, שֶׁלֹּא תָּבוֹא לִידֵי הִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּנָּצֵל מֵהַחֵטְא הַמְגֻנֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְתִזְכֶּה לְתַקֵּן אֶת כָּל מַה שֶׁקִּלְקַלְתָּ. הָעִקָּר לֹא לְהִתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן. וְאָז אִם תִּהְיֶה חָזָק וְאַמִּיץ יָמִים וְשָׁנִים לֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם דָּבָר הַמֵּבִיא לִידֵי הִרְהוּר רַע, אֶלָּא הַרְגֵּל עַצְמְךָ לְהִסְתַּכֵּל בְּרוּחָנִיּוּת אֱלֹקוּת, הַמְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ; וְעַל־יְדֵי־זֶה סוֹף כָּל סוֹף יִתְגַּלֶּה עָלֶיךָ מֶלֶךְ עֶלְיוֹן בְּהֶאָרָה נוֹרָאָה מְאֹד; כִּי ״עַיִן בְּעַיִן״ תִּרְאֶה

אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. כִּי בֶּאֱמֶת הַצַּדִּיקִים זוֹכִים לִרְאוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם הַשָּׁגוֹת אֱלֹקוּת, אֲשֶׁר אֵין לָנוּ שׁוּם מַשָּׂג בָּזֶה כְּלָל. וְלָכֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי ! רְאֵה לְמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ כָּל יוֹם וָיוֹם, כָּל שָׁעָה וְשָׁעָה וְכָל רֶגַע וָרֶגַע, לֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם אִשָּׁה הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב, וּמִכָּל שֶׁכֵּן לֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, וְלֹא לְהִסְתַּכֵּל בְּחַלּוֹנוֹת אֲחֵרִים, וְלֹא לְהָצִיץ מַה קּוֹרֶה בְּבָתִּים אֲחֵרִים, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה הוּא גּוֹעֵל נֶפֶשׁ מַמָּשׁ. וְתַתְחִיל לְהִתְבַּיֵּשׁ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ עַל אֲשֶׁר עָשִׂיתָ, וּתְבַקֵּשׁ וְתִתְחַנֵּן מִלְּפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁיְּחוּס וְיְרַחֵם עָלֶיךָ, וְאָז סוֹף כָּל סוֹף תִּזְכֶּה לְהִתְגַּבֵּר עַל יִצְרְךָ, וְהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְךָ לְטוֹבָה ; כִּי אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל, וְרַבֵּנוּ זַ״ל אָמַר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן עח), שֶׁאָסוּר לְהִתְיָאֵשׁ בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן, כִּי יֵשׁ עֵנְיָן שֶׁיִּתְהַפֵּךְ הַכֹּל לְטוֹבָה ; וְלָכֵן מֵאַחַר שֶׁכְּבָר עָבַרְתָּ אֶת הַגֵּיהִנּוֹם הַזֶּה, שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁבָּא מֵחֲמַת שֶׁלֹּא שָׂמַרְתָּ עַל עֵינֶיךָ וְהִסְתַּכַּלְתָּ עַל כָּל אִשָּׁה הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב וְכֵן בִּתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, שֶׁדָּבָר זֶה חֻמָּם אוֹתְךָ לָבוֹא לִידֵי הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה, רְאֵה לַעֲקֹר עַצְמְךָ מֵהָרַע, וְתַדְבִּיק עַצְמְךָ בָּאֵין סוֹף, וְאָז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

ב.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, בְּנִי! אֲשֶׁר כָּל הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים שֶׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ, הֵם רַק מִפְּנֵי שֶׁלֹּא שָׂמַרְתָּ עַל עֵינֶיךָ וְהִסְתַּכַּלְתָּ עַל נָשִׁים וּתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, וְעַל כָּל דָּבָר הַמְגֻנֶּה אֶת הַיֵּצֶר הָרָע, וְעַל־יְדֵי־זֶה בָּאתָ לַחֲטָא הַמְגֻנֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁהוּא עוֹקֵר אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי מִשָּׁרְשׁוֹ, וּמְאַבֵּד אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא גַּם יַחַד; כִּי הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, בָּא רַק עַל־יְדֵי הָעֵינַיִם, שֶׁאֵינוֹ נִזְהָר בָּהֶן מִלְּהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים. כִּי הָעַיִן רוֹאָה וְהַלֵּב חוֹמֵד וּכְלֵי הַמַּעֲשֶׂה גּוֹמְרִים (טור אורח חיים, סימן א׳); וְזֶה מַה שֶּׁהוֹרַס אֶת הָאָדָם, שֶׁאֵינוֹ שׁוֹמֵר עַל עֵינָיו. וְלָכֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי! מֵאַחַר שֶׁקִּלְקַלְתָּ כְּבָר בְּעֵינֶיךָ, וְהִסְתַּכַּלְתָּ עַל כָּל מִינֵי תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה וְעַל נָשִׁים, זֶה מַה שֶּׁהֶבְיאֲךָ אֶל כָּל הַחֲטָאִים וְהָעֲוונוֹת. וְלָכֵן עִקַּר תִּקּוּנְךָ הוּא — לְהַרְגִּיל עַצְמְךָ לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וּלְזֶה זוֹכִים עַל־יְדֵי רִבּוּי תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה, שֶׁאַתָּה צָרִיךְ לְהַרְגִּיל עַצְמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן אֶל אָבִיו, בְּתָמִימוּת וּבְפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וְלִהְיוֹת עַקְשָׁן גָּדוֹל עַל דָּבָר זֶה; כִּי בַּהַתְחָלָה יִדְמֶה לְךָ, שֶׁאַף אֶחָד אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ אוֹתְךָ, כִּי מֵרֹב קִלְקוּלְךָ בִּפְגַם הַבְּרִית, עַל־יְדֵי־זֶה אַתָּה פָּגוּם מְאֹד, וְקָשֶׁה וְכָבֵד לְךָ לְהַשִּׂיג רוּחָנִיּוּת חִיּוּת

אֱלִקוּת, וְנִדְמֶה לְךָ, כְּאִלּוּ הַכֹּל שָׁחוֹר; כִּי הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁבָּא עַל־יְדֵי הִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, שֶׁאָדָם מַרְגִּיל עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים וְעַל כָּל מִינֵי שְׁקוּץ, תְּעוּב, זְהוּם, תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, הַמְצוּיוֹת הַיּוֹם בָּרְחוֹבוֹת, עַל־יְדֵי־זֶה נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ וּמִתְרַחֵק לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁאָז סוֹבֵל מַה שֶּׁסּוֹבֵל, לֹא־כֵן מִי שֶׁהוּא עַקְשָׁן גָּדוֹל מְאֹד, וְיוֹדֵעַ, אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרֵךְ נִמְצָא אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ, וַאֲדַרְבָּה אִם כְּבָר נָפַל לְהֵיכָן שֶׁנָּפַל, וְנִכְשַׁל בַּמֶּה שֶׁנִּכְשַׁל, וְהוּא שָׁבוּר כְּחֶרֶס הַנִּשְׁבָּר, עַד שֶׁנִּדְמֶה לוֹ כְּאִלּוּ זֶה סוֹפוֹ. אִם אָז יָבוֹא אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ — תְּפִלָּתוֹ תִּתְקַבֵּל לְרַחֲמִים וּלְרָצוֹן לְפָנֵי אֲדוֹן כֹּל. כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (סַנְהֶדְרִין מג:): מִי שֶׁדַּעְתּוֹ שְׁפָלָה, אֵין תְּפִלָּתוֹ נִמְאֶסֶת, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים נא, יט): ״לֵב נִשְׁבָּר וְנִדְכֶּה אֱלֹקִים לֹא תִבְזֶה״; כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ מְאֹד מְאֹד חֲשׁוּבָה תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה, וּבִפְרָט מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ לֵב נִשְׁבָּר; וְאֵין לְךָ לֵב נִשְׁבָּר יוֹתֵר מֵאָדָם שֶׁחָטָא וּבָא לִידֵי הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁבָּא עַל־יְדֵי פְּגַם הָעֵינַיִם. וּבֶאֱמֶת עָלֶיךָ לִזְכֹּר, אֲהוּבִי, בְּנִי, שֶׁחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים הִזְהִירוּנוּ מְאֹד לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת הָעֵינַיִם, עַד שֶׁאָמְרוּ (יְרוּשַׁלְמִי בְּרָכוֹת, פֶּרֶק א׳, הֲלָכָה ה׳): לְבָא וְעֵינָא תְּרֵין סַרְסוּרִין דַּחֲטָאָה, אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, יְהֵבִית לִי לְבָא וְעֵינָא, אֲנָא יָדַע כִּי אַתְּ לִי; אִם אַתָּה תִּמְסֹר לִי אֶת הָעֵינַיִם וְהַלֵּב, אוֹמֵר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁאַתָּה שֶׁלִּי; לֹא־כֵן אִם אָדָם מַפְקִיר עֵינָיו, וּמִסְתַּכֵּל עַל

כָּל אִשָּׁה הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב, וּבִפְרָט כְּהַיּוֹם, אֲשֶׁר הַפְּרִיצוּת עוֹשָׂה פְּרָצוֹת בִּנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְנִכְשָׁלִים בַּעֲוֹנוֹת חֲמוּרִים שֶׁל הִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, וּבִפְרָטֵי פְּרָטִיּוּת שֶׁמִּסְתַּכְּלִים עַל כָּל מִינֵי תְּמוּנוֹת תּוֹעֲבָה הַמְּלֵאוֹת בַּחוּצוֹת, וּמְפַרְסְמִים כָּל מִינֵי פִּרְסוֹמוֹת הַמְּלֵאִים שִׁקּוּץ, תִּעוּב, זְהוּם, עֵרֹם, עַל־יְדֵי־זֶה הַלֵּב נַעֲשֶׂה מְטֻמְטָם, וּמָלֵא כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת. לָזֹאת צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים רַבִּים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁלֹּא יָבוֹא לִידֵי הִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, וַאֲפִלּוּ שֶׁכְּבָר נִכְשַׁלְתָּ בָּזֶה, כִּי הוּא עָוֹן חָמוּר מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה ט.): שִׁמְשׁוֹן הָלַךְ אַחַר עֵינָיו, לְפִיכָךְ פְּלִישְׁתִּים אֶת עֵינָיו; כִּי הָעֵינַיִם הֵן הַמַּמְשִׁיכוֹת אֶת הָאָדָם לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הָעֲוֹנוֹת שֶׁבָּעוֹלָם. וּבִפְרָט פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, בָּא רַק מֵחֲמַת קִלְקוּל הָעֵינַיִם, שֶׁאָדָם מְחַטֵּט בַּזְּבָלִים וּמִסְתַּכֵּל בְּכָל מִינֵי תְּמוּנוֹת תּוֹעֲבָה, שִׁקּוּץ, תִּעוּב, עֵרוּם וְזָהוּם, הַנְּפוּצִים עַל־יְדֵי אֻמּוֹת הָעוֹלָם וְהָעֲרֶב־רַב שֶׁנִּתְעָרְבוּ בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל; שֶׁכָּל עִנְיָנָם רַק לְהַחֲטִיא אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְכֵן הַנָּשִׁים הוֹלְכוֹת בִּבְגָדֵי פְּרִיצוּת, עַד שֶׁמִּסְתּוֹבְבוֹת עֲרֻמּוֹת לְגַמְרֵי, רַחֲמָנָא לִישְׁזְבָן, וּבְנֵי הַנְּעוּרִים נִכְשָׁלִים בִּרְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת, שֶׁזֶּה מְחַמֵּם לָהֶם אֶת הַדָּם, וְעַל־יְדֵי־זֶה בָּאִים לִידֵי עָוֹן מְקֹרֶה לַיְלָה — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה. וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן עב), שֶׁהַיֵּצֶר הָרָע הוּא מֵהַדָּמִים, שֶׁבּוֹעֵר בָּאָדָם

הַדָּם, עַד שֶׁהוּא בָּא לִידֵי חִטָּא הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה; וְאִם חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (בָּבָא בַּתְרָא מז:) "וְעוֹצֵם עֵינָיו מֵרְאוֹת בְּרַע" — זֶה שֶׁאֵינוֹ מִסְתַּכֵּל בְּנָשִׁים בְּשָׁעָה שֶׁעוֹמְדוֹת עַל הַכְּבִיסָה, שֶׁאָז מַגְבִּיהוֹת שִׁמְלוֹתֵיהֶן; אִם עַל זֶה אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁזֶּה מְאֹד חָמוּר, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה בְּאֵין עֵרֶךְ כְּלָל מַה שֶּׁקּוֹרֶה הַיּוֹם, שֶׁהַנָּשִׁים הוֹלְכוֹת בִּבְגָדֵי שַׁחַץ וּפְרִיצוּת, עַד שֶׁאֵינָן מִתְבַּיְשׁוֹת לָלֶכֶת מַמָּשׁ עֲרֻמוֹת כְּחַיּוֹת הַשָּׂדֶה, וּמַכְשִׁילוֹת אֶת בְּנֵי הַנְּעוּרִים בְּהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְכֵן בְּכָל הָרְחוֹבוֹת מְלֵאִים תְּמוּנוֹת שַׁחַץ, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁגּוֹרֵם לִבְנֵי הַנְּעוּרִים לַחֲטֹא. וְלָכֵן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת עֵינָיו, וְזֶה אִי אֶפְשָׁר אֶלָּא עַל־יְדֵי תְּפִלָּה, שֶׁצְּרִיכִים לְהִתְפַּלֵּל הַרְבֵּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּמִסְירוּת נֶפֶשׁ, וּלְהִתְחַנֵּן לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּזְכֶּה לְקַדֵּשׁ הָעֵינַיִם, וְתָמִיד יִהְיֶה רָגִיל לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, בְּשָׁעָה שֶׁהוֹלֵךְ בָּרְחוֹב, כְּדֵי שֶׁלִּבּוֹ וּמֹחוֹ יִהְיֶה פָּנוּי לֶאֱלֹקוּת. כִּי עַל־יְדֵי שֶׁאָדָם מְדַבֵּר הַרְבֵּה לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת עַצְמוֹ, עַד שֶׁזּוֹכֶה לִהְיוֹת נִכְלָל בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא; כִּי עַל־יְדֵי רִבּוּי תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה שֶׁאָדָם מִתְפַּלֵּל וּמְבַקֵּשׁ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה נִטְהָר לִבּוֹ וְעֵינָיו, וְאֵינוֹ רוֹאֶה כְּבָר מִשּׁוּם דָּבָר רַק אֶת אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, הַמְחַיֶּה וּמְהַוֶּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ. אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּתְמִיד בִּתְפִלָּה וּבַקָּשָׁה, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה תָּמִיד

יִרְאֶה רַק אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְשׁוּם דָּבָר בָּעוֹלָם לֹא
יוּכַל לְנַתֵּק אוֹתוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אַשְׁרֵי לוֹ!

תַּם וְנִשְׁלַם, שֶׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

תְּפִלָּה נוֹרָאָה עַל קְדֻשַּׁת הָעֵינַיִם

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי
אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב, שֶׁתְּחוּם וְתַחְמֹל עַל נַפְשׁ
אֻמְלָל כָּמוֹנִי הַיּוֹם, שֶׁקִּלְקַלְתִּי בְּעֵינַי, וְטִמֵּאתִי אֶת מוֹחִי,
עַל־יְדֵי הִסְתַּכְּלִיּוֹת אֲסוּרוֹת, שֶׁלֹּא נִזְהַרְתִּי מִלְּהִסְתַּכֵּל עַל
נָשִׁים, וּבְאתִי עַל־יְדֵי־זֶה לְהִרְהוּרִים רָעִים וּמְגֻנִּים, עַד
שֶׁנִּתְבַּלְבְּלוּ לִבִּי וְדַעְתִּי לְגַמְרֵי, וַאֲנִי מְבֹהָל וּמְבֻלְבָּל
מְאֹד, עַד שֶׁאֵינִי יוֹדֵעַ לָשִׂיחַ עֲצוֹת לְנַפְשִׁי, כִּי זֶה יָמִים
וְשָׁנִים אֲשֶׁר נִקְלַעְתִּי בְּעָוֹן הַחְמוּר הַזֶּה לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים
וְעַל כָּל דָּבָר הַמֵּבִיא לִידֵי הִרְהוּר רַע. אוֹי לִי, וַי לִי! מָה
אֹמַר, מָה אֲדַבֵּר וּמָה אֶצְטַדָּק, הָאֱלֹהִים מָצָא אֶת עֲוֹנִי,
אֲנִי בְּעַצְמִי הַחַיָּב, שֶׁלֹּא שָׁמַרְתִּי אֶת עֵינַי, עַד שֶׁבָּאתִי
לִידֵי הִרְהוּרִים רָעִים, וְזֶה גָּרַם לִי שֶׁאֶחֱטָא בַּחֲטָא הַמְגֻנֶּה
שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית, עַד שֶׁרָעִים וּמָרִים לִי הַחַיִּים, וְאֵינִי רוֹאֶה
שׂוּם דֶּרֶךְ וְעֵצָה אֵיךְ לָצֵאת מִזֶּה, כִּי אַתָּה, אָבִי
שֶׁבַּשָּׁמַיִם, יוֹדֵעַ, אֲשֶׁר מִי שֶׁנִּלְכָּד בַּחֲטָא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה
לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, כְּבָר אִי אֶפְשָׁר לוֹ לְנַתֵּק עַצְמוֹ
מֵהַהֲמָה חַזּוֹ. וְלִבּוֹ, אָנָּה אֲנִי בָּא, וְאֶל מִי אֶפְנֶה בְּעֵת
צָרָה חַזּוֹ. זַכֵּנִי לְקַדֵּשׁ עַצְמִי עַל־כָּל־פָּנִים מֵעַכְשָׁו, וְאִזְכֶּה

לְבִרְחַ רַק אֵלֶיךָ, וְאֶסְתַּכֵּל רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹהוּתְךָ, הַמְּחַיֶּה וּמְהַוֶּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ. וַכְנִי לְהַגִּיעַ אֶל אֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזֻכֶּכֶת, עַד שֶׁאֶזְכֶּה לִרְאוֹת אֶת שְׁכִינַת עֻזְּךָ, אֵיךְ שֶׁאַתָּה מְחַיֶּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְעַל־יָדֵי־זֶה יְזַדַּכֵּךְ לִבִּי הַמְעֻקָּם בְּקֻשְׁיוֹת וּבִסְפֵקוֹת וּכְלִבּוּלִים, וְאֶזְכֶּה לְיַשּׁוּב הַדַּעַת, לְיַשֵּׁב עַצְמִי הֵיכָן אֲנִי בָּעוֹלָם. וְזַכְנִי לְתַקֵּן אֶת כָּל אֲשֶׁר קִלְקַלְתִּי, וּמַעֲתָּה אֶזְכֶּה לְקַדֵּשׁ אֶת עֵינַי וְלֹא אֶסְתַּכֵּל עוֹד בְּשׁוּם דָּבָר הַפּוֹגֵם אֶת הָרְאוּת, רַק אֶזְכֶּה לְהִסְתַּכֵּל תָּמִיד רַק עָלֶיךָ לְבַד, וְאֶזְכֶּה לְהִתְבּוֹנֵן עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹהוּתְךָ הַמְּחַיֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ. וְדָבָר זֶה יְקַדֵּשׁ וִיטַהֵר אֶת מֹחִ מַחֲשַׁבְתִּי, עַד שֶׁאֶזְכֶּה לְמֹחִ נָקִי, שֶׁאֶזְכֶּה לִשְׁמֹעַ תָּמִיד אֶת קוֹלְךָ, אֲשֶׁר אַתָּה קוֹרֵא אֶת הָאָדָם בְּכָל יוֹם אֵלֶיךָ, שֶׁיָּשׁוּב בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ, וְאֶזְכֶּה לְהִכָּלֵל בְּךָ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם אָמֵן סֶלָה.

קוּנְטְרֵס

עֵינַיִם קְדוֹשׁוֹת

יְעוֹרֵר וְיַחֲזֵק לְקַדֵּשׁ אֶת הָעֵינַיִם, אֲשֶׁר כָּל קְדֻשַּׁת בַּר
יִשְׂרָאֵל תְּלוּיָה בָּהֶן, וְיַגְלֶה מַעֲלַת עֵינַיִם קְדוֹשׁוֹת, אֲשֶׁר
מִסְתַּכְּלוֹת תָּמִיד רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ,
אֲשֶׁר עַל־יְדֵי־זֶה יָכוֹל לִזְכּוֹת לִהְיוֹת נַעֲשֶׂה כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ
בּוֹ אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אַשְׁרֵי לוֹ!

❖

בָּנוּי וּמְיֻסָּד עַל־פִּי דִּבְרֵי

רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן
בּוּצִינָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ

רַבִּי **נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב,** זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

וְעַל־פִּי דִּבְרֵי תַּלְמִידוֹ, מוֹרֵנוּ
הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ, אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רָז לֹא אָנִיס לֵיהּ

רַבִּי **נָתָן מִבְּרֶסְלֶב,** זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

וּמִשֶּׁלָּבַ בְּפִסּוּקֵי תּוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמַאֲמְרֵי
חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְרָשִׁים וְזֹהַר הַקָּדוֹשׁ

❖

הוּבָא לְדָפוּס עַל־יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב

עִיה״ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבַב״א

מוֹהַרָא״שׁ נ״י אָמַר, אֲשֶׁר רַבֵּנוּ זַ״ל מַתְחִיל אֶת סִפְרוֹ (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן א׳), שֶׁאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל תָּמִיד עַל הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, הַיְנוּ הַחִיּוּת אֱלֹקוּת הַמְחַיָּה וּמְהַוֶּה אֶת כָּל פְּרָטֵי הַבְּרִיאָה, וְזוֹ הַמַּדְרֵגָה הַכִּי עֶלְיוֹנָה, שֶׁאָדָם תָּמִיד יִסְתַּכֵּל רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת, וּבָזֶה יְקַדֵּשׁ אֶת עֵינָיו תָּמִיד.

(אִמְרֵי־מוֹהַרָא״שׁ, חֵלֶק ב׳, סִימָן תתעג)

קוּנְטְרֵס

עֵינַיִם קְדוֹשׁוֹת

א.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, בְּנִי! אֲשֶׁר אֵין עוֹד דָּבָר כָּל־כָּךְ חָשׁוּב אֵצֶל הָאָדָם, כְּמוֹ הָעֵינַיִם, כִּי הָעֵינַיִם הֵן עִקַּר הָאָדָם. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סַנְהֶדְרִין מה.): אֵין יֵצֶר הָרָע שׁוֹלֵט, אֶלָּא בַּמֶּה שֶׁעֵינָיו רוֹאוֹת; וְעַל הָאָדָם לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל בְּכָל דָּבָר שֶׁרוֹאֶה בְּזֶה הָעוֹלָם, רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זוֹ צְרִיכָה לִהְיוֹת עֲבוֹדַת בַּר יִשְׂרָאֵל בְּזֶה הָעוֹלָם, כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן א׳), שֶׁאִישׁ הַיִּשְׂרְאֵלִי צָרִיךְ תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, שֶׁהוּא הַחִיּוּת אֱלֹקוּת הַמְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל דָּבָר; כִּי בֶּאֱמֶת אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וְהוּא יִתְבָּרַךְ הִלְבִּישׁ עַצְמוֹ, כִּבְיָכוֹל, בִּלְבוּשׁ כָּזֶה שֶׁלְּמַרְאֵה עֵינֵינוּ. אֲנַחְנוּ רוֹאִים רַק גַּשְׁמִיּוּת וְחָמְרִיּוּת וְעָבְיוּת: דּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי,

מְדַבֵּר, וּבֶאֱמֶת הֵם לְבוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא. וְעַל זֶה עָלֵינוּ תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל בָּעֵינַיִם שֶׁלָּנוּ, עֵינֵי בָּשָׂר, לְחַפֵּשׂ וּלְבַקֵּשׁ וּלְמָצֹא וְלִרְאוֹת אֶת הָאֱלֹקוּת שֶׁמְּחַיָּה וּמְהַוֶּה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה. וְאִם אָדָם מַחְדִּיר בְּעַצְמוֹ יְדִיעָה זוֹ, אֲשֶׁר דָּבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ, אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן, וּמַה שֶּׁהוּא רוֹאֶה — זֶה אֱלֹקוּת, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא זוֹכֶה לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת עֵינָיו, עַד שֶׁהוּא רַק רוֹאֶה רוּחָנִיּוּת אֱלֹקוּת. לֹא־כֵן אִם אָדָם נֶעְתָּק מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה נִכְשָׁל בִּרְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת, מִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים פְּרוּצוֹת מְשֻׁקָּצוֹת, שֶׁזֶּה מַכְנִיס בּוֹ גֵּרוּי וּפְתוּי הַיֵּצֶר, וּבָא עַל־יְדֵי־זֶה לִפְגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְטִמְטוּם הַמֹּחַ וְעַקְמוּמִיּוּת הַלֵּב. עַד שֶׁמִּי שֶׁהִרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, מְגָרֶה אֶת יִצְרוֹ עָלָיו, וְנִכְשָׁל בַּעֲוֹנוֹת חֲמוּרוֹת. וְיֵשׁ שֶׁכְּבָר קִלְקְלוּ כָּל־כָּךְ, עַד שֶׁנָּפְלוּ בִּפְגָמֵי הַבְּרִית הַכִּי מְגֻנִּים וּמְטֻנָּפִים, וְעָשׂוּ עֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת עַד מְאֹד, רַחֲמָנָא לִצְלָן.

וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, מַה לְּפָנֶיךָ! קַדֵּשׁ אֶת עֵינֶיךָ! כִּי אֵין עוֹד קְדֻשָּׁה כִּ"קְדֻשַּׁת הָעֵינַיִם", וְלָכֵן צְרִיכִים הַרְבֵּה לְבַקֵּשׁ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁתִּהְיֶינָה לוֹ "עֵינַיִם קְדוֹשׁוֹת", כִּי לֹא בְּנֵקֶל יְכוֹלִים לִזְכּוֹת לְ"עֵינַיִם קְדוֹשׁוֹת"; כִּי אָדָם מִסְתּוֹבֵב בָּרְחוֹבוֹת, וּבְהֶכְרֵחַ לוֹ לְהִכָּשֵׁל בִּרְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת שֶׁל נָשִׁים פְּרוּצוֹת

מְאֹד, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, שֶׁמִּסְתּוֹבְבוֹת בָּרְחוֹב כְּחַיּוֹת הַשָּׂדֶה, בִּבְגָדִים פְּרוּצִים, כְּדֵי לְגָרוֹת אֶת הַיֵּצֶר. וְעַל זֶה צְרִיכִים הַרְבֵּה לְבַקֵּשׁ אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא. וּבְפָרָט כְּשֶׁאָדָם יוֹצֵא מִפֶּתַח בֵּיתוֹ, אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (סִפְרֵי־הַמִּדּוֹת, אוֹת רְאִיָּה, סִימָן ט׳) כְּשֶׁאָדָם יוֹצֵא לַשּׁוּק, וּמִתְיָרֵא שֶׁלֹּא יָבֹא לִידֵי הִרְהוּר, עַל־יְדֵי הָרְאִיָּה שֶׁיִּרְאֶה נָשִׁים יָפוֹת, יֹאמַר הַפָּסוּק (יְשַׁעְיָה לג, ז): ״הֵן אֶרְאֶלָּם צָעֲקוּ חֻצָה מַלְאֲכֵי שָׁלוֹם מַר יִבְכָיוּן״; וְזֶה הַפָּסוּק מְסֻגָּל לְהַנָּצֵל מֵרְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת. וּצְרִיכִים לִשְׁפֹּךְ שִׂיחַ וּתְפִלָּה בְּשָׁעָה שֶׁיּוֹצֵא מִפֶּתַח בֵּיתוֹ, וְיָשִׂים יָדוֹ עַל הַמְּזוּזָה, וִיבַקֵּשׁ וְיִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיַּחֲזֹר נָקִי כְּמוֹ שֶׁיָּצָא, כִּי יִצְרָא דַּעֲרָיוֹת מִתְגַּבֵּר מְאֹד מְאֹד בָּעִתִּים הַלָּלוּ, שֶׁקַּלְפַּת בִּלְעָם הָרָשָׁע, שֶׁהֵסִית אֶת בָּלָק לְהַפְקִיר אֶת בְּנוֹת מוֹאָב, כְּדֵי לְהַכְשִׁיל בָּהֶן אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, מְאֹד מְאֹד מִתְגַּבֵּרֶת בָּעוֹלָם. וְרַבֵּנוּ זַ״ל לוֹחֵם נֶגְדּוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר (חַיֵּי־מוֹהַר״ן, סִימָן רמד), שֶׁיֵּשׁ לוֹ יְסוּרִין גְּדוֹלִים, שֶׁהוּא מֵכִרַח לַחֲשֹׁב בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ בְּכָל יוֹם אֶת בִּלְעָם בְּתוֹךְ תְּפִלָּתוֹ; וְהַמּוּבָן מִדְּבָרָיו הָיָה בִּפְשִׁיטוּת, שֶׁהוּא צָרִיךְ בְּכָל יוֹם בִּשְׁעַת הַתְּפִלָּה לְהַכְנִיעַ אֶת בִּלְעָם הָרָשָׁע, לְבַטֵּל טֻמְאָתוֹ מִן הָעוֹלָם. וְזֶה כָּל הָעִנְיָן שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל, שֶׁיְּרֵדָה נִשְׁמָתוֹ לְזֶה הָעוֹלָם, כְּדֵי לְהִלָּחֵם עִם טֻמְאַת בִּלְעָם, שֶׁהֵסִית אֶת בָּלָק לְהַפְקִיר אֶת בְּנוֹת מוֹאָב, עַל מְנַת לְהַחֲטִיא אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּהִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה בָּאִים לִפְגַם הַבְּרִית.

וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּמִדְרָשׁ רַבָּה, פָּרָשָׁה י״, סִימָן י׳): מָה רָאָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, לְשָׁאל מִיִּשְׂרָאֵל הַלֵּב וְהָעֵינַיִם שֶׁיִּהְיוּ אַחֲרָיו? מִשּׁוּם שֶׁהָעֵבֵרָה תְּלוּיָה בָּהֶם, הָעֵינַיִם רוֹאוֹת אֶת הַזּוֹנָה, וְהַלֵּב מְהַרְהֵר אַחֲרֶיהָ; וּצְרִיכִים לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, בִּפְרָט קֹדֶם שֶׁיּוֹצֵא מִתּוֹךְ בֵּיתוֹ, שֶׁיַּעֲמֹד אֵצֶל הַמְּזוּזָה, וְיבַקֵּשׁ מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁלֹּא יִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים פְּרוּצוֹת הַמִּסְתּוֹבְבוֹת בָּרְחוֹבוֹת, וְלֹא יִרְאֶה מִשּׁוּם דָּבָר, רַק אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְאִם יִזְכֶּה לְהוֹרִיד דְּמָעוֹת — מַה טּוֹב וּמַה נָּעִים, כִּי גַּם מַלְאֲכֵי מַעְלָה בּוֹכִים בִּמְרִירוּת, וְהֵם צוֹעֲקִים בַּחוּצוֹת, אִם הֵם רוֹאִים נְשָׁמָה קְדוֹשָׁה מִסְתּוֹבֶבֶת בְּזֶה הָעוֹלָם הַגַּשְׁמִי וְהַחָמְרִי, וּמִסְתַּכֶּלֶת בְּנָשִׁים. כִּי בֶּאֱמֶת זֶה יֵצֶר הָרָע גָּדוֹל מְאֹד לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, וּמְאֹד מְאֹד קָשֶׁה לָאָדָם, שֶׁהִרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ כְּבָר לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב, לְהַבְדֵּל מִזֶּה, כִּי הַתַּאֲוָה הַמְגֻנֶּה הַזּוֹ שֶׁל הִסְתַּכְּלוּת בְּנָשִׁים, נִדְבֶּקֶת בָּאָדָם כְּשִׁגָּעוֹן, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁנַּעֲשִׂים מְשֻׁגָּעִים מַמָּשׁ, עַל־יְדֵי שֶׁמִּסְתַּכְּלִים בְּנָשִׁים הַמִּסְתּוֹבְבוֹת בָּרְחוֹב בְּבִגְדֵי פְּרִיצוּת, וְזֶה מְגָרֶה אֶת יִצְרָם, וְאַחַר־כָּךְ בָּאִים אֶל הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה. וְיֵשׁ אֲנָשִׁים, שֶׁכָּל־כָּךְ נִכְנְסוּ בָּזֶה, עַד שֶׁנִּפְגַּם מֹחָם וְדַעְתָּם לְגַמְרֵי, וְתָמִיד מְהַרְהֲרִים הִרְהוּרִים רָעִים, וְנִכְנְסוּ בְּתוֹךְ תַּאֲוַת נְאוּף הַמְגֻנֶּה, עַד שֶׁקָּשֶׁה לָהֶם לָצֵאת הֵימֶנָּה. וְלָכֵן צְרִיכִים

לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים בְּכָל יוֹם מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיְּצִילוֹ מֵהַתַּאֲוָה הַמְגֻנֶּה הַזּוֹ שֶׁל הִסְתַּכְּלוּת בְּנָשִׁים, הַמַּחֲמֶמֶת אוֹתוֹ לִידֵי עֲבֵרָה, וְהוֹרֶסֶת לוֹ אֶת הַמּוֹחַ לְגַמְרֵי. כִּי עִקַּר הַמּוֹחִין שֶׁל הָאָדָם מִתְגַּלִּים דַּיְקָא דֶּרֶךְ הָעֵינַיִם, אִם אָדָם זוֹכֶה, וּמְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, אֲזַי רוֹאֶה רוּחָנִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְכַמּוּבָא בִּדְבָרֵי מוֹהַרַנ"תְ זַ"ל (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, פִּדְיוֹם, הֲלָכָה ה', אוֹת טו), אֲשֶׁר עִקַּר הַבִּטּוּל אֶל הָאוֹר אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, אֲשֶׁר הוּא הַתַּכְלִית הַנִּצְחִית, שֶׁיִּרְאֶה רַק אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, זֶה רַק עַל־יְדֵי "קְדֻשַּׁת הָעֵינַיִם", שֶׁשּׁוֹתֵם עֵינָיו מֵחֵיזוּ דְּהַאי עַלְמָא לְגַמְרֵי, וְזוֹכֶה לְ"עֵינַיִם קְדוֹשׁוֹת", לְהִסְתַּכֵּל רַק רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. כִּי בֶּאֱמֶת גְּלָה לָנוּ רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רנד): עֵינַיִם הֵם דְּבָרִים עֶלְיוֹנִים וּגְבוֹהִים מְאֹד, וְהֵם רוֹאִים תָּמִיד דְּבָרִים גְּדוֹלִים וְעֶלְיוֹנִים, וְאִם הָיָה הָאָדָם זוֹכֶה לְעֵינַיִם כְּשֵׁרוֹת, הָיָה יוֹדֵעַ דְּבָרִים גְּדוֹלִים רַק מִמַּה שֶׁעֵינָיו רוֹאוֹת, כִּי הֵן רוֹאוֹת תָּמִיד, אַךְ שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ מָה רוֹאֶה. וְלָכֵן הַצַּדִּיקִים הַדְּבֵקִים בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, שֶׁבִּטְּלוּ אֶת עַצְמָם לְגַמְרֵי אֶל אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנִכְלְלוּ בְּעֶצֶם עַצְמִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזָכוּ לְהַגִּיעַ אֶל בִּטּוּל אֲמִתִּי, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ"ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סה), עַל־יְדֵי־זֶה הֵם מַמְשִׁיכִים אוֹרוֹת נִשְׂגָּבִים וְרוּחָנִיּוּת אֱלֹקוּת בְּתוֹךְ כֵּלִים, שֶׁזֶּה כְּלַל הַחִדּוּשֵׁי תּוֹרָה שֶׁהֵם מְחַדְּשִׁים, חִדּוּשִׁים

כָּאֵלּוּ שֶׁהֵם יְכוֹלִים לְקָרֵב אֶת כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֲלֵיהוּ יִתְבָּרַךְ, וְלָכֵן הֵם רוֹאִים אֶת הָרוּחָנִיּוּת שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, וְעַל־יְדֵי־זֶה הֵם מַעֲלִים אֶת הַדָּבָר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, לֹא־כֵן הֲמוֹן־עַם, שֶׁעֲדַיִן רְחוֹקִים מִזֶּה, נִכְשָׁלִים בִּרְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת. וּבִפְרָט בַּדּוֹר הַזֶּה, אֲשֶׁר הִתְפַּשְּׁטָה הַטֻּמְאָה מְאֹד, טֻמְאַת נְאוּף, שֶׁאֻמּוֹת הָעוֹלָם הִפְקִירוּ אֶת עַצְמָם לְגַמְרֵי, וְהוֹלְכִים בִּבְגְדֵי שַׁחַץ וּפְרִיצוּת, בְּגָדִים שֶׁמְּגָרִים אֶת יִצְרוֹ שֶׁל אָדָם, וְהַפְּרוּצוֹת הוֹלְכוֹת בְּצוּרָה כָּזוֹ, שֶׁהַהֶכְרֵחַ לְהִכָּשֵׁל בִּרְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת, וְהַכֹּל הוּא עֲצַת בִּלְעָם, שֶׁיָּעַץ לְבָלָק לְהַפְקִיר אֶת בְּנוֹת מוֹאָב, לְהַכְשִׁיל בָּהֶן אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

וְלָכֵן עִקַּר הַתִּקּוּן הוּא רַק עַל־יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, שֶׁמְּגַלֶּה לָנוּ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ; כִּי זוֹ עֲבוֹדַת הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁהוּא בְּחִינַת מֹשֶׁה, לְהַחְדִּיר בָּנוּ אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. כִּי בָּרֵגַע שֶׁאָדָם רַק מִסְתַּכֵּל עַל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמְבַקֵּשׁ וּמִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּזְכֶּה לְ"עֵינַיִם קְדוֹשׁוֹת", אֲזַי זוֹכֶה סוֹף כָּל סוֹף לְזַכֵּךְ אֶת עֵינָיו, עַד שֶׁזֶּה לֹא עוֹשֶׂה אֶצְלוֹ שׁוּם רֹשֶׁם כְּלָל.

אֲבָל עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲהוּבִי, בְּנִי! אֲשֶׁר לִזְכּוֹת לְהַגִּיעַ לָזֶה, צְרִיכִים הַרְבֵּה לְבַקֵּשׁ אֶת הַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְהַרְבֵּה לִצְעֹק אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי אִי אֶפְשָׁר הַיּוֹם

לַעֲבֹר אֶת הָרְחוֹב, מִבְּלִי לְהַכָּשֵׁל בִּרְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת, כִּי הַגּוֹיוֹת וְהַנָּשִׁים הַפְּרוּצוֹת מַכְשִׁילוֹת אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בִּרְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת, עַל־יְדֵי בִּגְדֵי שַׁחַץ, זְהוּם וְתִעוּב שֶׁהוֹלְכוֹת, וּבְפָרָט שֶׁהָעֵרֶב־רַב מִתְגַּבֵּר וּמִתְפַּשֵּׁט עַכְשָׁו מְאֹד, וְלָקְחוּ לְעַצְמָם יֵעוּד — לְנַתֵּק אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל מִמְּנוּחַ יְתָבָרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה הִתִּירוּ עֲרָיוֹת בְּפַרְהֶסְיָה, וּמַפְקִירִים אֶת הַבָּנוֹת לְגַמְרֵי, עַד שֶׁהֵן מְגָרוֹת אֶת בַּחוּרֵי יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי בִּגְדֵי פְּרִיצוּת, שִׁקּוּץ וְתִעוּב, עֵרֹם וְזָהוּם, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, אֲזַי צְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים לְהַחֲזִיק מַעֲמָד וְלֹא לְהִשָּׁבֵר, וַאֲפִלּוּ שֶׁאָדָם נִכְשָׁל כְּבָר בְּמֶה שֶׁנִּכְשָׁל, וּבָא לִידֵי הַחֵטְא הַמְּזֹהָם שֶׁל פֶּגֶם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, שֶׁזֶּה בָּא רַק מֵחֲמַת הָעֵינַיִם, כִּי הָעֵינַיִם רוֹאוֹת וְהַלֵּב חוֹמֵד וּכְלֵי הַמַּעֲשֶׂה גּוֹמְרִין (טוּר אֹרַח־חַיִּים, סִימָן א׳); כִּי לוּלֵא שֶׁאָדָם הָיָה מִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, אַף פַּעַם לֹא הָיָה בָּא לִידֵי הַחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, כִּי אִם אָדָם מִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים וְכֵן עַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה שֶׁמּוֹכְרִים הַיּוֹם בְּרֵישׁ־גָּלֵי, בְּלִי שׁוּם בּוּשָׁה, וְעוֹשִׂים כָּל מִינֵי פִּרְסוֹמוֹת שֶׁל שַׁחַץ וְנִאוּף, אֲשֶׁר בְּהֶכְרֵחַ לְהַכָּשֵׁל בִּרְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת, שֶׁזֶּהוּ עָוֹן חָמוּר מְאֹד, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוֹמָא עד:): טוֹב מַרְאֶה עֵינַיִם בְּאִשָּׁה יוֹתֵר מִגּוּפוֹ שֶׁל מַעֲשֶׂה, שֶׁנֶּאֱמַר (קֹהֶלֶת ו, ט): ״טוֹב מַרְאֵה עֵינַיִם מֵהֲלַךְ נָפֶשׁ״; כִּי בָּזֶה שֶׁאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים פְּרוּצוֹת וַעֲרֻמּוֹת,

שֶׁהוֹלְכוֹת בְּבִגְדֵי שַׁחַץ, נִדְבֶּקֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ, שֶׁהִיא לְבוּשׁ נִשְׁמָתוֹ, בְּזֶהֱמַת הַטֻּמְאָה, עַד שֶׁקָּשֶׁה אַחַר־כָּךְ לָצֵאת מִזֶּה.

וְלָכֵן, מֵאַחַר שֶׁנִּפַּלְתָּ כְּבָר, אֲהוּבִי, בְּנִי, בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הִסְתַּכְּלוּת עַל נָשִׁים, וְנִכְנְסָה בְּךָ תַּאֲוָה לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה וְאִשָּׁה הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב, עַד שֶׁזֶּה מְגָרֶה אֶת יִצְרְךָ וּמְשַׁגֵּעַ אוֹתְךָ לְגַמְרֵי, אֵין לְךָ עֵצָה אַחֶרֶת, אֶלָּא שֶׁתִּבְרַח לְךָ בְּמָקוֹם פָּנוּי שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וּתְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְתִסַּפֵּר לוֹ כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְתִתְוַדֶּה עַל חֲטָאֶיךָ, וְתִצְעַק בְּקוֹלֵי קוֹלוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁתִּזְכֶּה לְ״עֵינַיִם קְדוֹשׁוֹת״, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַגִּיעַ לְ״עֵינַיִם קְדוֹשׁוֹת״, אֶלָּא עַל־יְדֵי רִבּוּי תְּפִלָּה וּבַקָּשָׁה. כִּי כְּשֶׁאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, נִזְדַּכֵּךְ מֹחוֹ וְשִׂכְלוֹ לְגַמְרֵי, וְאָז כְּבָר לֹא רוֹאֶה אֶת גַּשְׁמִיּוּת וְחָמְרִיּוּת הָעוֹלָם הַזֶּה, אֶלָּא רוֹאֶה אֶת רוּחָנִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, מַה לְּפָנֶיךָ! מֵאַחַר שֶׁנִּכְשַׁלְתָּ כְּבָר בְּהִסְתַּכְּלִיּוֹת עַל נָשִׁים, וַעֲדַיִן אַתָּה רוֹצֶה לְהָצִיץ וּלְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים פְּרוּצוֹת, הַהוֹלְכוֹת בְּבִגְדֵי שַׁחַץ, וְאַתָּה מִסְתַּכֵּל בִּתְמוּנוֹת תּוֹעֲבָה, וּבוֹעֵר בְּךָ יִצְרְךָ, עַד שֶׁנַּעֲשֵׂיתָ מְשֻׁגָּע לְדָבָר אֶחָד, שֶׁאַתָּה אֵינְךָ יָכוֹל

לְהִפָּרֵד מֵהַתַּאֲוָה הַמְגֻנֶּה הַזּוֹ שֶׁל הִסְתַּכְּלוּת עַל נָשִׁים. עִקַּר הָעֲצָה, רַק לָבֹא אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְלִצְעֹק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ, וְלִשְׁפֹּךְ אֶת נַפְשְׁךָ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ עֲצוּמָה בְּיוֹתֵר. כִּי בַּהַתְחָלָה יִהְיֶה לְךָ מְאֹד מְאֹד קָשֶׁה לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כִּי מֵרֹב הַהֶרְגֵּל הָרָע שֶׁהִרְגַּלְתָּ אֶת עַצְמְךָ לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, יִהְיֶה לְךָ קָשֶׁה מְאֹד לָשִׂיחַ בֵּינְךָ לְבֵין קוֹנְךָ, כִּי לִזְכּוֹת לָשִׂיחַ וּלְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, צְרִיכִים אֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזֻכֶּכֶת; כִּי הַמַּאֲמִין הָאֲמִתִּי, שֶׁמַּאֲמִין שֶׁאֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא, וְאֵין בִּלְעָדָיו נִמְצָא, לוֹ אֵין שׁוּם נָסָיוֹן, כִּי הוּא יוֹדֵעַ שֶׁהַבּוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ נִמְצָא פֹּה וְשׁוֹמֵעַ בְּקוֹלוֹ. אֲבָל רֹב בְּנֵי־אָדָם אֵין אֱמוּנָתָם שְׁלֵמָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה יֵשׁ לָהֶם קֻשְׁיוֹת וּסְפֵקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, וְזֶה מַה שֶּׁמַּכְנִיס בָּהֶם כְּפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת שֶׁלֹּא יְדַבְּרוּ אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סב); וְלָכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּעֲנִית ח.): אֵין תְּפִלָּתוֹ שֶׁל אָדָם נִשְׁמַעַת, אֶלָּא אִם־כֵּן מַשִּׂים נַפְשׁוֹ בְּכַפּוֹ; הַיְנוּ שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לָלֶכֶת בְּמָקוֹם פָּנוּי שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וְלִצְעֹק בְּקוֹלֵי קוֹלוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כַּמּוּבָא בִּדְבָרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן כא): כְּשֶׁהַמֹּחִין הֵם בְּצִמְצוּם, עָלָיו לִצְעֹק ע׳ קָלִין, כְּדֵי שֶׁיּוֹלִיד אֶת הַמֹּחִין. וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לו): כְּשֶׁמִּתְגַּבֶּרֶת עַל

הָאָדָם תַּאֲוַת נאוּף, עַד שֶׁנִּשְׁרַף לְגַמְרֵי מֵהַתַּאֲוָה הַזּוֹ, אֵין עֵצָה אַחֶרֶת רַק לְצָעֵק וְלִזְעֹק ע׳ קָלִין אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וְלָכֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי! מֵאַחַר שֶׁכְּבָר נִכְנַסְתָּ בַּהֲהֶמָה הַזּוֹ שֶׁל הִסְתַּכְּלוּת עַל נָשִׁים, וְאַתָּה לֹא יָכוֹל לְהִפָּרֵד מִזֶּה; כִּי מִי שֶׁטָּמֵא אֶת עֵינָיו, וְהוּא מֻכְרָח לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב, וְזֶה נַעֲשֶׂה אֵצְלוֹ טֶבַע שֵׁנִי, הוּא בִּלְתִּי שָׁפוּי לְגַמְרֵי, כִּי בֶּאֱמֶת כָּל הָעִנְיָן שֶׁל הִסְתַּכְּלוּת עַל נָשִׁים, זֶה רַק שִׁגָּעוֹן אֶחָד גָּדוֹל. כִּי כְּבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שַׁבָּת קנב.): אִשָּׁה חֻמָּת מָלֵא צוֹאָה, וּפִיהָ מָלֵא דָּם, וְהַכֹּל רָצִין אַחֲרֶיהָ; וּבְנֵי־אָדָם מִשְׁתַּגְּעִים כְּשֶׁרוֹאִים אִשָּׁה, וְכָל זֶה בָּא מִכְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, כִּי כְּשֶׁבֵּר יִשְׂרָאֵל דָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵין לְפָנָיו מַרְאֶה עֵינָיו רַק רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנִכְלָל בְּעֶצֶם עַצְמִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזַי אֵינוֹ רוֹאֶה מְשׁוּם דָּבָר רַק אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲבָל בָּרֵגַע שֶׁאָדָם נִכְשָׁל בִּכְפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, וְנֶעְתָּק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כְּבָר מְהַרְהֵר הִרְהוּרִים רָעִים. וּמוּבָא בַּזֹּהַר (קְדוֹשִׁים פד:): כַּד חֲזֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן נָשֵׁי שַׁפִּירִין, אָמַר (וַיִּקְרָא יט, ד): ״אַל תִּפְנוּ אֶל הָאֱלִילִים״, וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן לו), כִּי נאוּף הוּא עֲרָיוֹת, אֱלֹהִים אֲחֵרִים, מַלְכוּת הָרְשָׁעָה; הַיְנוּ רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי כְּשֶׁהָלַךְ בָּרְחוֹב, וְרָאָה נָשִׁים יָפוֹת, אָמַר לְתַלְמִידָיו (וַיִּקְרָא יט, ד): ״אַל תִּפְנוּ

אֵל הָאֱלִילִים, וְאֱלֹהֵי מַסֵּכָה לֹא תַעֲשֶׂה לְךָ", וּמַסְבִּיר רַבֵּנוּ זַ"ל, מַה הַקֶּשֶׁר בֵּין עֲבוֹדָה זָרָה לְנַאוּף? אֶלָּא אִם אָדָם בָּטֵל וּמְבֻטָּל בָּאַיִן סוֹף בָּרוּךְ הוּא, הוּא לֹא יִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, וּבָרַע שֶׁהוּא מִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, וְעוֹשֶׂה מֵהֶן מְצִיאוּת, הוּא מַפְרִידָם מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־כֵּן עַל זֶה אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי כְּשֶׁרָאָה נָשִׁים יָפוֹת (שָׁם): "אַל תִּפְנוּ אֶל הָאֱלִילִים, וֵאלֹהֵי מַסֵּכָה לֹא תַעֲשֶׂה לְךָ"; כִּי מִי שֶׁמְּנַתֵּק אֶת הָאִשָּׁה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְעוֹשֶׂה אוֹתָהּ מְצִיאוּת בִּפְנֵי עַצְמָהּ, הֲרֵי זוֹ כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, וּבָא לִידֵי הִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, עַד שֶׁחוֹטֵא, בַּר מִינָּן. וְלָכֵן לֹא בְּחִנָּם שֶׁדָּרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת יב:): "לֹא תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם" — זוּ מִינוּת, "אַחֲרֵי עֵינֵיכֶם" — זֶה הַרְהוּר עֲבֵרָה; כִּי זֶה תָּלוּי בָּזֶה. וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יְרוּשַׁלְמִי בְּרָכוֹת, פֶּרֶק א', הֲלָכָה ה'): לִיבָּא וְעֵינָא תְּרֵי סַרְסוּרֵי דְּחַטָּאָה, אָמַר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: יְהָבִית לִי לִיבָּא וְעֵינָא, אֲנָא יָדַעְתְּ דְּאַנְתְּ לִי; אִם אָדָם מוֹסֵר אֶת הַלֵּב שֶׁלּוֹ לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמַאֲמִין אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וְכָל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ זֶה לְבוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, כִּי הַכֹּל עֶצֶם עַצְמִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן, כִּי הַכֹּל זֶה אֱלֹקוּת וֶאֱלֹקוּת זֶה הַכֹּל, וְעַל־יְדֵי־זֶה מְקַדֵּשׁ אֶת עֵינָיו, וְרוֹאֶה רַק רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזַי

אוֹמֵר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: אִם נָתַתָּ לִי אֶת הַלֵּב שֶׁלְּךָ, שֶׁאֵין לְךָ שׁוּם עַקְמוּמִיּוּת, וְיֵשׁ לְךָ "עֵינַיִם קְדוֹשׁוֹת", וְאַתָּה מִסְתַּכֵּל רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת, אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁאַתָּה שַׁיָּךְ לִי.

וְלָכֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! מֵאַחַר שֶׁכְּבָר נִכְשַׁלְתָּ כָּל־כָּךְ בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה וְהַמְזֹהָם הַזֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עַל־יְדֵי שֶׁהִרְגַּלְתָּ אֶת עַצְמְךָ לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, עַד שֶׁאַתָּה מְשֻׁגָּע מַמָּשׁ, אֲשֶׁר כָּל אִשָּׁה וְאִשָּׁה הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב, אַתָּה מֻכְרָח לְהִסְתַּכֵּל עָלֶיהָ, אֲשֶׁר זֶה עָוֹן חָמוּר מְאֹד; כִּי אֵין עוֹד עָוֹן יוֹתֵר חָמוּר מִזֶּה — לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, כִּי עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מְגָרֶה אֶת יִצְרוֹ עָלָיו, עַד שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בָּבָא בַּתְרָא נז:) עַל הַפָּסוּק (יְשַׁעְיָה לג, טו): "וְעוֹצֵם עֵינָיו מֵרְאוֹת בְּרָע" — זֶה שֶׁאֵין מִסְתַּכֵּל בְּנָשִׁים בְּשָׁעָה שֶׁעוֹמְדוֹת עַל הַכְּבִיסָה; שֶׁאָז נִגְבָּהַת שִׁמְלָתָן, וּמִכָּל שֶׁכֵּן הַיּוֹם, שֶׁהַכֹּל נַעֲשֶׂה פָּרוּץ, שֶׁהוֹלְכוֹת הַנָּשִׁים הַפְּרוּצוֹת עֲרֻמּוֹת לְגַמְרֵי, וּבְבִגְדֵי שַׁחַץ הַמְעוֹרְרִים גֵּרוּי בָּאָדָם לְהִסְתַּכֵּל עֲלֵיהֶן, אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעֵר אֶל אֵילוּ רָעוֹת זֶה מֵבִיא אֶת הָאָדָם; כִּי בָּרַע שֶׁמִּתְגַּבֵּר עָלָיו יְצִרוֹ, הוּא יוֹצֵא מִדַּעְתּוֹ לְגַמְרֵי. וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, מַה לְּפָנֶיךָ! וְתִבַּקֵּשׁ וְתִתְחַנֵּן מִפְּנֵי יִתְבָּרַךְ, שֶׁיָּחוּס וְיִרַחֵם עָלֶיךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְהִנָּצֵל מִמַּאֲוַת נְאוּף, אֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לְהִנָּצֵל מֵהַתַּאֲוָה הַמְגֻנֶּה הַזּוֹ, אֶלָּא

עַל־יְדֵי שֶׁבָּאִים וְצוֹעֲקִים אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא בְּקוֹלֵי קוֹלוֹת. וְלָכֵן מֵאַחַר שֶׁנִּכְנַסְתָּ כְּבָר, אֲהוּבִי, בְּנִי, בַּתַּאֲוָה הַמְגֻנֶּה הַזּוֹ שֶׁל נְאוּף, עַל־יְדֵי הִסְתַּכְלִיּוֹת רָעוֹת, שֶׁאַתָּה מִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב, וְנִכְנָס בְּךָ שִׁגָּעוֹן, שֶׁאַתָּה יוֹצֵא מִדַּעְתְּךָ מַמָּשׁ בְּשָׁעָה שֶׁאַתָּה רוֹאֶה אִשָּׁה, אֵין עֵצָה אַחֶרֶת, אֶלָּא שֶׁתָּבֹא בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִקְבַּע לְעַצְמְךָ מָקוֹם פָּנוּי שֶׁאֵין שָׁם בְּנֵי־אָדָם, וּתְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְתִצְעַק וּתְבַקֵּשׁ רַחֲמִים רַבִּים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵין עוֹד עֵצָה אַחֶרֶת אֵיךְ לְהִנָּצֵל מֵהַשִּׁקּוּץ, תִּעוּב וְזֹהַם שֶׁל תַּאֲוַת נְאוּף, אֶלָּא עַל־יְדֵי שֶׁצּוֹעֲקִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי כְּשֶׁאָדָם צוֹעֵק אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, בָּזֶה הוּא מְזַכֵּךְ אֶת הַמֹּחִין שֶׁלּוֹ. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה ל', סִימָן ג') : בַּדּוֹרוֹת הַלָּלוּ, שֶׁאֵין לָהֶם לֹא מֶלֶךְ וְלֹא נָבִיא, לֹא כֹּהֵן וְלֹא אוּרִים וְתֻמִּים, וְאֵין לָהֶם אֶלָּא תְּפִלָּה זוֹ בִּלְבָד, אָמַר דָּוִד לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא: רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַל תְּבַזֶּה אֶת תְּפִלָּתָם. כִּי אֵין עֵצָה אַחֶרֶת אֵיךְ לְהִנָּצֵל מִתַּאֲוַת נְאוּף, רַק עַל־יְדֵי שֶׁצּוֹעֲקִים אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּתְפִלָּה מְאֹד מְאֹד יְקָרָה בְּעֵינָיו יִתְבָּרַךְ, כְּמַאֲמָרָם זַ"ל (תַּנְחוּמָא וַיֵּרָא) : אָמַר לָהֶם הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לְיִשְׂרָאֵל, חֲווּ זְהִירִין בִּתְפִלָּה, שֶׁאֵין מִדָּה אַחֶרֶת יָפָה הֵימֶנָּה, וְהִיא גְּדוֹלָה מִכָּל הַקָּרְבָּנוֹת, וַאֲפִלּוּ אֵין אָדָם כְּדַאי לְהֵעָנוֹת בִּתְפִלָּתוֹ

וְלַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִמּוֹ, כֵּיוָן שֶׁמִּתְפַּלֵּל וּמַרְבֶּה בְּתַחֲנוּנִים,
אֲנִי עוֹשֶׂה חֶסֶד עִמּוֹ.

וְלָכֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי! מֵאַחַר שֶׁנִּפַּלְתָּ כְּבָר בִּלְכְלוּךְ
וּבְזֶהֱמַת תַּאֲוַת נאוּף, עַד שֶׁאַתָּה מֻכְרָח לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל
מִינֵי תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה שֶׁבָּעוֹלָם, וְזֶה נַעֲשָׂה אֶצְלְךָ טֶבַע
שֵׁנִי, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבַן, לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה הָעוֹבֶרֶת
בָּרְחוֹב, וְאַתָּה כְּבָר לֹא יָכוֹל לָצֵאת מִזֶּה, רְאֵה לָבוֹא אֶל
הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר
עִם לִבְּךָ, וְתִשְׁפֹּךְ נַפְשְׁךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִצְעַק קוֹלֵי
קוֹלוֹת, שֶׁיָּחוּס וְיִרְחַם עָלֶיךָ. כִּי הַתַּאֲוָה הַזּוֹ לְהִסְתַּכֵּל עַל
נָשִׁים, הִיא תַּאֲוָה מְגֻנָּה מְאֹד, וּמַה גַּם שֶׁזֶּהוּ שִׁגָּעוֹן
גָּדוֹל, כַּאֲשֶׁר רוֹאִים בְּחוּשׁ, שֶׁמִּי שֶׁנִּכְנָס בַּזֶּהֱמָה הַזּוֹ,
הַהֶכְרֵחַ לוֹ לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה, עַד שֶׁמִּשְׁתַּגֵּעַ לְגַמְרֵי.
וְעַל־כֵּן רְאֵה לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת עַצְמְךָ, וְתָבֹא אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ, וּתְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּנָּצֵל מֵהַחֶטְא
הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל תַּאֲוַת נאוּף וְהִסְתַּכְּלִיּוֹת עַל נָשִׁים
וְהִרְהוּרֵי עֲבֵרָה. וְעַל־יְדֵי רִבּוּי תְּפִלָּה שֶׁתְּדַבֵּר וְתִתְפַּלֵּל
בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, תִּזְכֶּה לְזַכֵּךְ אֶת עַצְמְךָ, עַד
שֶׁתִּהְיֶה נַעֲשֶׂה כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ בְּךָ עֲרֵבוּת, נְעִימוּת, וְיִרְאַת
חִיּוּת אֱלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ; אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּכְנִיס דִּבּוּרִים אֵלּוּ
בְּתוֹךְ לִבּוֹ, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים!

ב.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אָהוּבִי, בְּנִי! אֲשֶׁר בָּעוֹתִים הַלָּלוּ עִקַּר הַנִּפָּיוֹן הֲכִי גָּדוֹל לָאָדָם הוּא — בְּתַאֲוַת נְאוּף, וּבִפְרָט שֶׁאֻמּוֹת הָעוֹלָם וְהָעֲרֶב־רַב לָקְחוּ לְעַצְמָם מִשִּׁימָה — לְטַמֵּא אֶת עֵינָיו שֶׁל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וּלְהַחֲטִיאוֹ בְּפֶגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וּלְהַמָּשֵׁךְ אַחַר הָעֲרָיוֹת, עַד שֶׁיֵּשׁ כָּאֵלּוּ שֶׁנִּכְשְׁלוּ כְּבָר בְּנִדָּה, שִׁפְחָה, גּוֹיָה, זוֹנָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזְבָן, וְהַכֹּל הִתְחִיל מֵהָעֵינַיִם; כִּי 'הָעַיִן רוֹאָה, וְהַלֵּב חוֹמֵד, וּכְלֵי הַמַּעֲשֶׂה גּוֹמְרִין' (טור אֹרַח חַיִּים, סִימָן א'); וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ שֶׁיְּזַכֶּה לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת עֵינָיו, כִּי כָּךְ מוּבָא בִּדְבָרֵי מוֹהַרַנ"תְּז"ל (לִקּוּטֵי־הֲלָכוֹת, פִּרְיִים, הֲלָכָה ה', אוֹת ה'), אֲשֶׁר כְּלַל כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּהּ הוּא בְּסוֹד עֵינַיִם דִּקְדֻשָּׁה, טוֹב עַיִן, שֶׁזֶּה הַתַּחְלַת הַתּוֹרָה: 'בְּרֵאשִׁית'. וְאָמְרוּ (תִּקּוּנֵי־זֹהַר, תִּקּוּן א'): תָּמָן רָאשֵׁי תָּמָן בַּת, שֶׁהֵם תְּלַת גַּוְנִין דְּעֵינָא וּבַת עַיִן; הֵינוּ שֶׁתֶּכֶף־וּמִיָּד בְּהַתְחָלַת הַתּוֹרָה כְּבָר מְרָמָז, אֵיךְ שֶׁאָדָם צָרִיךְ לִשְׁמֹר עַל הָעֵינַיִם שֶׁלּוֹ, וְכֵן הַתּוֹרָה מְסַיֶּמֶת: 'לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל'; כִּי עִקַּר כְּלַל כָּל הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹוֹת הוּא, לְבִלְי לֵילֵךְ, חַס וְשָׁלוֹם, אַחַר שְׁרִירוּת לִבּוֹ הָרָע וּמַרְאֵה עֵינָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּמִדְבַּר טו, לט): "וְלֹא תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם", כִּי הָעַיִן רוֹאָה וְהַלֵּב חוֹמֵד, וְכָל הַתַּאֲוֹוֹת וְהִרְהוּרִים רָעִים כֻּלָּם בָּאִים

עַל־יְדֵי רְאִיַּת הָעַיִן; וּבֶאֱמֶת זֶה בְּעַצְמוֹ הָעַיִן רָעָה שֶׁנִּדְבְּקָה בָּאָדָם. וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לְרַחֵם עַל עַצְמוֹ, וְלִהְיוֹת (יְשַׁעְיָה לג, טו): "וְעוֹצֵם עֵינָיו מֵרְאוֹת בְּרָע", וְלִסְתֹּם עֵינָיו מֵחֲזוֹ דְּהַאי עַלְמָא לְגַמְרֵי, וְלִבְלִי לְהִסְתַּכֵּל עַל תַּאֲוֹוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה וַהֲבָלָיו, לְסַלֵּק וּלְבַטֵּל אֲחִיזַת הָרָע עַיִן מִמֶּנּוּ וּמִגְּבוּלוֹ לְגַמְרֵי, רַק שֶׁיִּהְיֶה טוֹב עַיִן, לִבְלִי לְהַבִּיט בְּעֵינָיו — רַק בַּתּוֹרָה וַעֲבוֹדָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִשְׁלֵי ד, כה): "עֵינֶיךָ לְנֹכַח יַבִּיטוּ, וְעַפְעַפֶּיךָ יְיַשְּׁרוּ נֶגְדֶּךָ", וּכְתִיב (תְּהִלִּים יח): "גַּל עֵינַי וְאַבִּיטָה נִפְלָאוֹת מִתּוֹרָתֶךָ", וּכְתִיב (שָׁם כה, טו): "עֵינַי תָּמִיד אֶל יְהוָ"ה, כִּי הוּא יוֹצִיא מֵרֶשֶׁת רַגְלָי"; וְלָכֵן צָרִיךְ לְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל עַל הָאֱלֹקוּת, שֶׁהוּא הַמְחַיֶּה וְהַמְהַוֶּה וְהַמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ. וְעַל־כֵּן אָדָם הָרִאשׁוֹן קֹדֶם הַחֵטְא, הָיָה זַךְ בְּתַכְלִית הַזִּכּוּךְ, וְלֹא הָיָה בּוֹ שׁוּם אֲחִיזַת הָרַע־עַיִן כְּלָל; עַל־כֵּן לֹא הָיָה מִתְיָרֵא וּמִתְבַּיֵּשׁ כְּלָל. וְהַנָּחָשׁ הוּא שֹׁרֶשׁ הָרַע־עַיִן, נִתְקַנֵּא בּוֹ, וְהָיָה עִקַּר עַרְמוּמִיּוּתוֹ, שֶׁהָלַךְ וְהִכְנִיס בָּהֶם רַע־עַיִן, וְהֵסִית אוֹתָם לְהַרְהֵר אַחַר הַשֵּׂם יִתְבָּרַךְ, וְלֶאֱכֹל מֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע, וְאָמַר לָהֶם (בְּרֵאשִׁית ג, ה): "כִּי יוֹדֵעַ אֱלֹקִים כִּי בְיוֹם אֲכָלְכֶם מִמֶּנּוּ, וְנִפְקְחוּ עֵינֵיכֶם וִהְיִיתֶם כֵּאלֹקִים" וְגוֹ'; כִּי הָיְתָה הַסַּתַּת הַנָּחָשׁ הַקַּדְמוֹנִי, שֶׁקִּדֵּם הַכְשִׁילָם בִּכְפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת — "וִהְיִיתֶם כֵּאלֹקִים", וְאַחַר־כָּךְ, וְנִפְקְחוּ עֵינֵיהֶם לְהִסְתַּכֵּל בְּזֹהֲמַת תַּאֲוַת נאוּף, וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר

(בְּרֵאשִׁית ג, ו): "וַתֵּרֶא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לְמַאֲכָל, וְכִי תַאֲוָה הוּא לְעֵינַיִם"; וַתֵּרֶא דַיְקָא, תַּאֲוָה לְעֵינַיִם דַיְקָא, כִּי פְּגַם אָדָם וְחַוָּה הָיָה עַל־יְדֵי פְּגַם הָעֵינַיִם, שֶׁהִכְנִיס בָּהֶם הַנָּחָשׁ עַיִן רָעָה, עַד שֶׁנִּכְנְסָה בָּהֶם כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת. וְכֵן הוּא בְּכָל הַדּוֹרוֹת, שֶׁנִּכְנֶסֶת בָּאָדָם כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִכְשָׁל אַחַר־כָּךְ בְּרֵאיוֹת אֲסוּרוֹת, וְהוֹלֵךְ וּמִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים פְּרוּצוֹת הַהוֹלְכוֹת בְּבִגְדֵי שַׁחַץ, שִׁקּוּץ וְתִעוּב, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן. וְלָכֵן, אָהוּבִי, בְּנִי, מֵאַחַר שֶׁנִּשְׁקַעְתָּ כְּבָר בְּשִׁגְעוֹן תַּאֲוַת נְאוּף, וְאַתָּה מִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב, עַד שֶׁאַתָּה יוֹצֵא מִדַּעְתְּךָ, כָּל זֶה בָּא לְךָ, מֵחֲמַת כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת; כִּי אִם הָיִיתָ מַאֲמִין בֶּאֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזֻכֶּכֶת, אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וְדָבָר גָּדוֹל וְדָבָר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה מֵעַצְמוֹ אֶלָּא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֶלְיוֹן, וְהָיִיתָ בָּא וּמְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמְסַפֵּר לְפָנָיו כָּל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, עַל־יְדֵי־זֶה הָיִיתָ זוֹכֶה לְבֵרוּר וְזִכּוּךְ הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְאָז לֹא הָיוּ שׁוֹלְטוֹת בְּךָ הָרְאִיוֹת אֲסוּרוֹת כְּלָל, וְלֹא הָיְתָה לְךָ כְּבָר שׁוּם תַּאֲוָה לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, מֵאַחַר שֶׁמֻּחְךָ דָבוּק רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְלָכֵן רְאֵה, אָהוּבִי, בְּנִי, מַה לְּפָנֶיךָ! וְתִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ מֵהַיּוֹם וָהָלְאָה רַק לְהִסְתַּכֵּל עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת

אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ הַמְחַיֶּה וְהַמְהַוֶּה וְהַמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁאַתָּה מִסְתַּכֵּל עַל דָּבָר גַּשְׁמִי, תִּתְבּוֹנֵן הֵיטֵב וְתֵדַע, שֶׁזֶּה לְבוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, כִּי עֶצֶם עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְעַל־יְדֵי שֶׁמַּדְבִּיק אֶת עַצְמְךָ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, עַל־יְדֵי־זֶה דַּיְקָא תִּנָּצֵל מִלְּהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, כִּי לֹא תִּרְצֶה לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם אִשָּׁה, אֶלָּא תִּשְׁתּוֹקֵק לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי! מֵאַחַר שֶׁנִּפַּלְתָּ כְּבָר וְנִכְשַׁלְתָּ כְּבָר בְּפֶגֶם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עַל־יְדֵי שֶׁהִסְתַּכַּלְתָּ עַל נָשִׁים פְּרוּצוֹת בְּבִגְדֵי שַׁחַץ, וְכֵן הִסְתַּכַּלְתָּ בְּתְמוּנוֹת תּוֹעֲבָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזְבָן, רְאֵה לְקַחַת אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, וּמֵהַיּוֹם וָהָלְאָה תִּמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ, וּתְבַקֵּשׁ וְתִתְחַנֵּן מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁתִּהְיֶינָה לְךָ "עֵינַיִם קְדוֹשׁוֹת", לִרְאוֹת וּלְהִתְבּוֹנֵן רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, הַמְחַיֶּה וּמְהַוֶּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְתִשְׁמֹר אֶת עַצְמְךָ מְאֹד לֹא לְהָכָשֵׁל עוֹד בִּרְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת, הִסְתַּכְּלִיּוֹת עַל נָשִׁים, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה הוּא שִׁגָּעוֹן גָּדוֹל מְאֹד. וְלֹא בְּחִנָּם שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת מח:): לֹא יְהַלֵּךְ אָדָם אַחוֹרֵי אִשָּׁה בַּדֶּרֶךְ; וְכֵן 'הָעוֹבֵר אַחוֹרֵי אִשָּׁה בַּנָּהָר — אֵין לוֹ חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא'; כִּי הַהֶכְרֵחַ לָהּ לְהַגְבִּיהַּ שִׁמְלָתָהּ, וְהוּא מִסְתַּכֵּל וּמִתְבּוֹנֵן בָּהּ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן הַיּוֹם, שֶׁהוֹלְכוֹת הַנָּשִׁים פְּרוּצוֹת לְגַמְרֵי,

חֲשׁוּפוֹת עַד כְּדֵי גִּעַל נֶפֶשׁ מַמָּשׁ, עֲרֻמּוֹת כְּחַיּוֹת הַיַּעַר, בְּלִי בּוּשָׁה כְּכָלְבִים, שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהִנָּצֵל מִבְּלִי לְהִסְתַּכֵּל עֲלֵיהֶן, אֲזַי צְרִיכִים לִזְכֹּר, אֲשֶׁר אֵין לוֹ חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא; וְכֵן אָמְרוּ (שָׁם): הַמְרַצֶּה מָעוֹת לְאִשָּׁה מְיֻדּוֹ לְיָדָהּ, כְּדֵי לְהִסְתַּכֵּל בָּהּ, לֹא יִנָּקֶה מִדִּינָהּ שֶׁל גֵּיהִנּוֹם; כָּל־כָּךְ חָמוּר הָעִנְיָן שֶׁל הִסְתַּכְּלוּת בְּנָשִׁים.

וְלָכֵן רְאֵה מַה לְּפָנֶיךָ! מֵהַיּוֹם וָהָלְאָה הַדְבֵּק אֶת עַצְמְךָ בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְתַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְהִסְתַּכֵּל בְּכָל דָּבָר רַק עַל הַחַיּוֹת אֱלֹקוּת הַמְחַיָּה וְהַמְהַוֶּה וְהַמְקַיֶּמֶת אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְתִשְׁמֹר אֶת עַצְמְךָ מְאֹד לֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה אַתָּה נֶעְתָּק לְגַמְרֵי מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ, רַחֲמָנָא לִישְׁזְבָן. וְאִם כְּבָר נִכְשַׁלְתָּ בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, עַל־יְדֵי שֶׁהִתְגָּרָה בְּךָ יִצְרְךָ בְּתַאֲוַת נאוּף, עַל־יְדֵי הִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, אַל תִּתְיָאֵשׁ, וְתֵדַע שֶׁעֲדַיִן אַתָּה יָכוֹל לְתַקֵּן אֶת הַכֹּל — אִם תִּזְקַח אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ. וְלָכֵן זְכֹר מַה שֶּׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן קיב): אִם אַתָּה מַאֲמִין שֶׁיְּכוֹלִין לְקַלְקֵל, תַּאֲמִין שֶׁיְּכוֹלִין לְתַקֵּן; כִּי יֵשׁ בְּנֵי־אָדָם, שֶׁכָּל־כָּךְ נָפְלוּ בַּחֵטְא הַמְזֹהָם הַזֶּה שֶׁל הִסְתַּכְּלוּת בְּנָשִׁים, עַד שֶׁנַּעֲשָׂה אֶצְלָם טֶבַע שֵׁנִי, שֶׁעַל כָּל אִשָּׁה הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב, הֵם מַכְרָחִים לְהִסְתַּכֵּל, וְעַל כָּל תְּמוּנַת תּוֹעֵבָה הֵם צְרִיכִים לְהַבִּיט וּלְהָצִיץ, וְלֹא

יְכוֹלִים לְהִפָּרֵד מִזֶּה, עַד שֶׁיֵּשׁ שֶׁנִּפְלוּ כָּל־כָּךְ בְּיֵאוּשׁ וּבְדַכָּאוֹן, שֶׁחוֹשְׁבִים שֶׁלֹּא יְכוֹלִים לְהִגָּמֵל מִזֶּה, וּכְאִלּוּ אָבַד מָנוֹס וְתִקְוָה מֵהֶם. עִם כָּל זֹאת, עֲלֵיהֶם לִזְכֹּר, שֶׁ׳אִם אַתָּה מַאֲמִין שֶׁיְּכוֹלִין לְקַלְקֵל׳, בְּוַדַּאי יֵשׁ לְךָ אֱמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי אַתָּה מַאֲמִין שֶׁאַתָּה מְקַלְקֵל בְּרִאיּוֹת אֲסוּרוֹת, ׳תַּאֲמִין שֶׁיְּכוֹלִין לְתַקֵּן׳, וַעֲדַיִן יֵשׁ לְךָ תִּקְוָה גְּדוֹלָה לָצֵאת מֵהַגְּבֶל וְהַלְכְלוּךְ וְהַתּוֹעֵבָה הַזֹּאת שֶׁל הִסְתַּכְּלוּת עַל נָשִׁים. וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהֲר״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן עח), אֲשֶׁר אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל, כִּי כָּל זְמַן שֶׁאָדָם חַי, אָסוּר לוֹ לְהִתְיָאֵשׁ, אֲפִלּוּ עָשִׂיתָ כְּבָר מַה שֶּׁעָשִׂיתָ, וְהִסְתַּכַּלְתָּ בְּמָקוֹם שֶׁהִסְתַּכַּלְתָּ, עֲדַיִן אַתָּה יָכוֹל לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי! לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי גָּדוֹל אַדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבְוַדַּאי לֹא יִמְנַע אֶת הַטּוֹב לְכָל אִלּוּ שֶׁרוֹצִים לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים קיט.): יָדוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא פְּרוּסָה תַּחַת כַּנְפֵי הַחַיּוֹת, כְּדֵי לְקַבֵּל בַּעֲלֵי תְּשׁוּבָה; כִּי הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא חָפֵץ מְאֹד שֶׁאָדָם יַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו, וְהוּא מְעוֹרֵר אֶת הָאָדָם, שֶׁיָּבֹא אֵלָיו וְיַסֵּפֵר לוֹ אֶת הַכֹּל. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה יט, סִימָן ד׳): אֵין הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא פּוֹסֵל

לְבִרְיָה, אֶלָּא לַכֹּל הוּא מְקַבֵּל, הַשְּׁעָרִים נִפְתָּחִים בְּכָל שָׁעָה, וְכָל מִי שֶׁהוּא מְבַקֵּשׁ לְהִכָּנֵס — יִכָּנֵס.

וְלָכֵן רְאֵה מַה לְּפָנֶיךָ, אֲהוּבִי, בְּנִי! אַף שֶׁעָשִׂיתָ כָּל מַה שֶּׁעָשִׂיתָ, וְחָטָאתָ בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הִסְתַּכְּלוּת בְּנָשִׁים, עַד שֶׁאַתָּה מְשֻׁגָּע לְגַמְרֵי, וְאַתָּה מֻכְרָח לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה, רְאֵה לְהִתְוַדּוֹת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי־מוֹהַר״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן ד׳): כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא עַל־יְדֵי־זֶה נֶחֱקָקִים הָעֲוֹנוֹת בְּתוֹךְ עַצְמוֹתָיו, וְזֶה מַה שֶּׁהוֹרֵס לוֹ אֶת כָּל הַחַיִּים, אֲבָל אִם אָדָם זוֹכֶה וְהוּא מִתְוַדֶּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה יוֹצְאִים הָעֲוֹנוֹת מִתּוֹךְ עַצְמוֹתָיו. וְכֵן אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּמִדְבַּר רַבָּה, פָּרָשָׁה כ׳, סִימָן יג): בִּלְעָם הָיָה רָשָׁע עָרוּם, וְיָדַע שֶׁאֵין עוֹמֵד בִּפְנֵי הַפּוּרְעָנֻיּוֹת אֶלָּא תְּשׁוּבָה, שֶׁכָּל מִי שֶׁחוֹטֵא, וְאוֹמֵר: ״חָטָאתִי״, אֵין רְשׁוּת לַמַּלְאָךְ לִגַּע בּוֹ. וְלָכֵן, אֲהוּבִי, בְּנִי! מֵאַחַר שֶׁחָטָאתָ כְּבָר בַּחֵטְא הַמְגֻנֶּה הַזֶּה שֶׁל הִסְתַּכְּלוּת — הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וְגִלּוּי עֲרָיוֹת, וְנִכְשַׁלְתָּ בִּנְדָּה, שִׁפְחָה, גּוֹיָה, זוֹנָה, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, אַל תִּתְיָאֵשׁ מִלַּחֲזוֹר בִּתְשׁוּבָה, אֶלָּא רְאֵה לְהִתְוַדּוֹת לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּתְקַבֵּל עַל עַצְמְךָ תְּשׁוּבָה חֲזָקָה, שֶׁמֵּהַיּוֹם וָהָלְאָה לֹא תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם אִשָּׁה, וְתַרְבֶּה לְהַפְצִיר תְּפִלּוֹת וּבַקָּשׁוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וּמִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁתִּזְכֶּה לָבֹא

אֶל צִיּוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל בָּעִיר אוּמַן, אֲשֶׁר הִבְטִיחַ, שֶׁמִּי שֶׁיָּבֹא אֶל צִיּוֹנוֹ הַקָּדוֹשׁ, וְיִתֵּן פְּרוּטָה לִצְדָקָה, וְיֹאמַר הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרֵי תְּהִלִּים שֶׁגִּלָּה בִּשְׁבִיל פְּגַם הַבְּרִית, שֶׁהֵם: ׳תִּקּוּן הַכְּלָלִי׳, אֲפִלּוּ אִם עָצְמוּ וְגָבְהוּ חֲטָאָיו וּפְשָׁעָיו, יוֹצִיאוֹ מֵהַשְּׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו. וְלָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי, מַה לְּפָנֶיךָ ! וְתִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ לִהְיוֹת עַל־כָּל־פָּנִים פַּעַם אַחַת בְּחַיֶּיךָ אֵצֶל צִיּוֹן רַבֵּנוּ זַ״ל, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה לָבֹא אֶל תִּקּוּנְךָ הַנִּצְחִי, וְיִהְיֶה לְךָ טוֹב בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא.

תַּם וְנִשְׁלַם, שֶׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

תְּפִלָּה נוֹרָאָה עַל "עֵינַיִם קְדוֹשׁוֹת"

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, יְהוָה אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי,
שֶׁתָּחוּס וּתְרַחֵם עַל נַפְשִׁי הָאֻמְלָלָה, שֶׁנִּפְלָה
בְּפַח יָקוּשׁ שֶׁל פֻּגַם הַבְּרִית, שֶׁטִּמֵּאתִי אֶת עֵינַי, עַד
שֶׁבָּאתִי לִידֵי חֲטָאִים מְגֻנִּים, וְעַד שֶׁנִּדְבְּקוּ בִּי כָּל
הַטְּמֵאוֹת שֶׁבָּעוֹלָם. אוֹי לִי וַי לִי, בְּאֵיזֶה פָּנִים אֲנִי
בָּא לְפָנֶיךָ, לְסַפֵּר וּלְפָרֵשׁ אֶת כָּל שִׂיחָתִי אֵלֶיךָ,
בְּשָׁעָה שֶׁחָטָאתִי, עָוִיתִי, פָּשַׁעְתִּי נֶגְדֶּךָ, וְחָרַע
בְּעֵינֶיךָ עָשִׂיתִי, עַד שֶׁטִּמֵּאתִי אֶת עֵינַי, וּבָאתִי
עַל־יְדֵי־זֶה לִידֵי הִרְהוּרִים רָעִים, הִרְהוּרִים מְגֻנִּים,
עַד שֶׁבָּאתִי לִידֵי טְמֵאַת פֶּגַם הַבְּרִית, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה
נִלְכַּד דַּעְתִּי וּמֹחִי לְגַמְרֵי, עַד שֶׁאֵינִי זוֹכֶה לִרְאוֹת
אֶת שְׁכִינַת עֻזֶּךָ, כְּמַאֲמָרָם ז"ל: כָּל הַזָּן עֵינָיו
מֵהָעֲרָוָה, אֵינוֹ זוֹכֶה לְהַקְבִּיל פְּנֵי שְׁכִינָה; אוֹי וַי,
מָה אֶעֱשֶׂה שֶׁיִּצְרִי הִתְגַּבֵּר עָלַי יָמִים וְשָׁנִים, עַד
שֶׁהֶחֱרִגַל נַעֲשָׂה טֶבַע אֲצִלִי, תָּמִיד לְהִסְתַּכֵּל בִּנְשִׁים,
וּבִדְבָרִים הַמְּבִיאִים לִידֵי הִרְהוּרִים רָעִים, וְעַל־יְדֵי־
זֶה נֶעְתַּקְתִּי לְגַמְרֵי מִמְּךָ יִתְבָּרַךְ.

אָנָּא, יְהוָה, עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ, עֲשֵׂה לְמַעַן צִדְקֶךָ, וּמְחֹל
לִי עַל כָּל מַה שֶׁחָטָאתִי, עָוִיתִי, פָּשַׁעְתִּי נֶגְדֶּךָ
עַד עַכְשָׁו בִּרְאִיּוֹת אֲמוּרוֹת, שֶׁהִסְתַּכַּלְתִּי בַּמְּקוֹמוֹת

הַמְטַנְפִים, הַעֲבֵר עֵינַי מֵרְאוֹת שָׁוְא בִּדְרָכֶיךָ חַיֵּינִי, וְזַכֵּנִי מַעֲכְשָׁו לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת עֵינַי, וְאָזְכֶּה לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל אֲמִתַּת מְצִיאוּתֶךָ, וְאָזְכֶּה לְהִתְבּוֹנֵן הֵיטֵב עַל שְׂכִינַת עֻזֶּךָ הַמְחַיֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְאָהֳיֶה נַעֲשֶׂה כְּלִי לְהַמְשִׁיךְ בּוֹ אוֹר וְזִיו וְחִיּוּת וּדְבֵקוּת אֲמִתִּית, עַד שֶׁאָזְכֶּה לְהַחֲזִיר עוֹד נְשָׁמוֹת פְּגוּמוֹת כָּמוֹנִי בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּבְזֹכוּת זֶה שֶׁאֶקָּרֵב רְחוֹקִים אֵלֶיךָ, תִּמְחֹל וּתְכַפֵּר לִי עַל כָּל מַה שֶׁקִּלְקַלְתִּי עַד עַכְשָׁו, וְתָאִיר עֵינַי בְּמָאוֹר תּוֹרָתֶךָ, וְאָזְכֶּה לְחַשִּׂיג הַשָּׂגוֹת אֱלֹקוּת בְּתוֹךְ תּוֹרָתְךָ הַקְּדוֹשָׁה, וְעוֹד בַּחַיִּים חַיּוֹתִי בָּעוֹלָם הַזֶּה, אָזְכֶּה לְתַקֵּן אֶת כָּל מַה שֶּׁפָּגַמְתִּי וְשִׁחַתִּי, וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים תְּקַבֵּל אֶת תְּשׁוּבָתִי, וְאָזְכֶּה לְהִכָּלֵל בְּךָ, מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם אָמֵן סֶלָה:

קוּנְטְרֵס

מְאִירַת עֵינַיִם

יְגֻלֶּה נִפְלָאוֹת מִמַּעֲלַת קְדֻשַּׁת הָעֵינַיִם, וּלְמָה יְכוֹלִים
לִזְכּוֹת עַל־יְדֵי־זֶה, וּלְהִפּוּךְ — חִסָּרוֹן שֶׁל הִסְתַּכְּלִיּוֹת
עַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה וְכָל מִינֵי לְכְלוּךְ הַמְגָרִים אֶת הַיֵּצֶר,
וְעַל אֲנָשִׁים רְשָׁעִים, שֶׁכָּל זֶה פּוֹגֵם מְאֹד בְּנֶפֶשׁ הָאִישׁ
הַיִּשְׂרְאֵלִי, וְעוֹקֵר אוֹתוֹ מֵחַיֵּי הַחַיִּים, רַחֲמָנָא לִצְלָן.

❖

בָּנוּי וּמְיֻסָּד עַל־פִּי דִּבְרֵי

רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן

בּוּצִינָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה, אָדוֹנֵנוּ, מוֹרֵנוּ וְרַבֵּנוּ

רַבִּי **נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב**, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

וְעַל־פִּי דִּבְרֵי תַּלְמִידוֹ, מוֹרֵנוּ

הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ, אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רָז לֹא אָנִיס לֵיהּ

רַבִּי **נָתָן מִבְּרֶסְלֶב**, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

וּמְשֻׁלָּב בְּפִסּוּקֵי תּוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמַאֲמְרֵי
חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְרָשִׁים וְזֹהַר הַקָּדוֹשׁ

❖

הוּבָא לְדָפוּס עַל־יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב

עִיה״ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבַב״א

מוֹהֲרַא״שׁ נ״י אָמַר, אֲשֶׁר הָעִקָּר בְּזֶה הָעוֹלָם לִשְׁמֹר אֶת הָעֵינַיִם, וְתָמִיד לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל דָּבָר רַק בָּרוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת, הַמְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לִקְדֻשָּׁה וְטָהֳרָה, כִּי בָּזֶה שֶׁאָדָם מִסְתַּכֵּל תָּמִיד עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת, עַל־יְדֵי־זֶה זוֹכֶה לְטָהֳרָה.

(אִמְרֵי־מוֹהֲרַא״שׁ, חֵלֶק ב׳, סִימָן תתעד)

קוּנְטְרֵס

מְאִירַת עֵינַיִם

א.

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, אָהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר: אֲשֶׁר הָעֵינַיִם הֵם דְּבָרִים עֶלְיוֹנִים וּגְבוֹהִים מְאֹד, וְהֵן רוֹאוֹת תָּמִיד דְּבָרִים גְּדוֹלִים וְנוֹרָאִים, וְאִם הָיָה הָאָדָם זוֹכֶה לְעֵינַיִם כְּשֵׁרוֹת, הָיָה יוֹדֵעַ דְּבָרִים גְּדוֹלִים רַק מִמַּה שֶׁעֵינָיו רוֹאוֹת, כִּי הֵן רוֹאוֹת תָּמִיד, אַךְ אֵינוֹ יוֹדֵעַ מָה רוֹאֶה, כִּי עִקַּר הָרְאִיָּה הִיא כְּשֶׁמַּעֲבִירִים דָּבָר לִפְנֵי עֵינֵי הָאָדָם בְּהַעֲבָרָה בִּמְהִירוּת גְּדוֹלָה, אֲזַי אֵינוֹ יוֹדֵעַ מָה רָאָה. וְכֵן הַדָּבָר עִם כָּל אָדָם וְאָדָם, שֶׁעֵינָיו רוֹאוֹת דְּבָרִים גְּדוֹלִים מְאֹד מְאֹד, אַךְ זֶה הוֹלֵךְ בִּמְהִירוּת כָּל־כָּךְ, עַד שֶׁאֵינוֹ זוֹכֶה לַהֲבִיאָם אֶל דַּעְתּוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה בֶּאֱמֶת אֵינוֹ זוֹכֶה לִרְאוֹת שׁוּם דָּבָר, וְהַכֹּל נֶעֱלָם וְנִסְתָּר וְגָנוּז מִמֶּנּוּ, וְחֹשֶׁךְ לוֹ וְלֹא אוֹר (עַיֵּן לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן רנד); וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, אָהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר, אֲשֶׁר כָּל מַה שֶּׁהָאָדָם רוֹאֶה בְּזֶה הָעוֹלָם, אֵינוֹ רוֹאֶה מִכָּל דָּבָר רַק אֶת עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ.

כִּי בֶּאֱמֶת אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, וְזוֹהִי הַמְּצִיאוּת — אִם אָדָם רוֹצֶה וְאִם אֵינֶנּוּ רוֹצֶה, הַמְּצִיאוּת הִיא, שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלֹקוּת גָּמוּר הוּא, אַךְ מֵחֲמַת שֶׁהָאָדָם קִלְקֵל אֶת עֵינָיו, וְהִסְתַּכֵּל בְּמָקוֹם שֶׁאָסוּר לְהִסְתַּכֵּל, וְלִכְלֵךְ עַל־יְדֵי־זֶה אֶת מֹחוֹ וְדַעְתּוֹ, עַל־כֵּן הוּא מְבֹהָל וּמְבֻלְבָּל, וְאֵין עֵינָיו מְבִיאוֹת אֶל דַּעְתּוֹ מַה שֶּׁרוֹאֶה; כִּי בֶּאֱמֶת הָעֵינַיִם רוֹאוֹת בְּכָל פַּעַם אֶת רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי אֲצֶל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל נִשְׁמָתוֹ מִשְׁתּוֹקֶקֶת מְאֹד לַחֲזֹר אֶל שָׁרְשָׁהּ, אַךְ מֵחֲמַת קִלְקוּל דַּעְתּוֹ שֶׁקִּלְקֵל בִּבְרִיתוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה נֶחְשְׁכוּ עֵינָיו, וְאֵינוֹ רוֹאֶה שׁוּם דָּבָר, וְאַף שֶׁהַכֹּל לִפְנֵי מַרְאֵה עֵינָיו, עִם כָּל זֹאת מֵחֲמַת קִלְקוּל דַּעְתּוֹ, אֵינוֹ רוֹאֶה מְאוּמָה. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (חֲגִיגָה יב:): אוֹי לָהֶם לַבְּרִיּוֹת שֶׁרוֹאוֹת וְאֵינָן יוֹדְעוֹת מָה רוֹאוֹת; כִּי בֶּאֱמֶת כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ מָלֵא אוֹרוֹת צַחְצָחוֹת, אוֹרוֹת נִשְׂגָּבִים, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַוֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ. אַךְ הָאָדָם שֶׁקִּלְקֵל אֶת דַּעְתּוֹ עַל־יְדֵי רְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִכְשַׁל בְּפֹגֶם הַבְּרִית, וְקִלְקֵל אֶת מֹחוֹ וְדַעְתּוֹ, עַל־כֵּן אֵינוֹ יוֹדֵעַ מַה שֶּׁהוּא רוֹאֶה.

לָזֹאת רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר: לְקַבֵּל עַל עַצְמְךָ

מְעַכְשָׁו לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת עֵינֶיךָ, הֵינוּ שֶׁתַּרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְהִסְתַּפֵּק בְּכָל דָּבָר עַל הַשֵּׂכֶל וְהַחיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בּוֹ, הֵינוּ בְּכָל דָּבָר שֶׁיָּבוֹא לִפְנֵי מַרְאֵה עֵינֶיךָ, תֵּכֶף־וּמִיָּד תִּסְתַּפֵּק רַק עַל הָאֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּזֶה הַדָּבָר, וְעַל־יְדֵי־זֶה יָאִירוּ עֵינֶיךָ. וּכְעֵין שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סִפְרֵי פָּרָשַׁת נָשֹׂא): "יָאֵר הַנָּ"ה פָּנָיו אֵלֶיךָ" — יִתֵּן לְךָ מְאוֹר עֵינַיִם; כִּי בָּזֶה שֶׁהָאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִסְתַּפֵּק בְּכָל דָּבָר עַל הַשֵּׂכֶל וְהַחיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בּוֹ (עֵין לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן א'), עַל־יְדֵי־זֶה נִזְדַּכֵּךְ מֹחוֹ וְדַעְתּוֹ, וּמַתְחִיל לֵידַע וּלְהַשִּׂיג מַה שֶּׁהוּא רוֹאֶה. וְאֵין לְךָ עוֹד טוֹב וְנֹעַם וַעֲרֵבוּת יוֹתֵר מִזֶּה, שֶׁהָאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִסְתַּפֵּק עַל הַחיּוּת וְהַשֵּׂכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל פְּרָט, אֲשֶׁר בְּכָל דָּבָר וְדָבָר מִסְתַּפֵּק עַל הָאֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בּוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִנָּצֵל מִכָּל מִינֵי צָרוֹת וּמִכָּל מִינֵי תַּאֲוֹוֹת רָעוֹת. וּבִפְרָט בַּדּוֹר הַזֶּה, אֲשֶׁר הָאָרִיךְ אַנְפִּין דְּקְלִפָּה מִתְפַּשְׂטִים מְאֹד בָּעוֹלָם, וְהַפְּרִיצוּת עוֹשָׂה פְּרָצוֹת בִּנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אִי אֶפְשָׁר לְהִנָּצֵל מֵהֶם, כִּי אִם עַל־יְדֵי אָרִיךְ אַנְפִּין דִּקְדֻשָּׁה, הֵינוּ שֶׁיַּרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִסְתַּפֵּק בְּכָל דָּבָר רַק עַל אֱלֹקוּת הַמְחַיֶּה אֶת הַדָּבָר הַזֶּה (עֵין לִקּוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רמב). וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (סַנְהֶדְרִין מה.): אֵין יֵצֶר הָרָע שׁוֹלֵט אֶלָּא בְּמָה שֶׁעֵינָיו רוֹאוֹת, וְעַל־כֵּן כְּשֶׁאָדָם מַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִסְתַּפֵּק רַק עַל עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דָּבָר, עַל־יְדֵי־זֶה יִנָּצֵל מִכָּל מִינֵי הִרְהוּרֵי

עֲבֵרָה שֶׁקָּשִׁים מֵעֲבֵרָה (יוֹמָא כט), וְיִהְיֶה נִזְהָר וְשָׁמוּר מֵהַכֹּל; לָכֵן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! לִמְסֹר אֶת נַפְשְׁךָ עַל נְקֻדָּה זוֹ — לִהְיוֹת רָגִיל לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל דָּבָר רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, הַמְחַיֶּה וּמְהַוֶּה אֶת זֶה הַדָּבָר. וְתֵכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁעוֹבֵר לִפְנֵי מַרְאֵה עֵינֶיךָ אֵיזֶה דָּבָר, תֵּכֶף־וּמִיָּד הַדְבֵּק עַצְמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּנָּצֵל מִכָּל מִינֵי רְאִיּוֹת אֲסוּרוֹת. וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁאוֹמֶרֶת אַחֶרֶת, כִּי אֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ הָעִקָּר הוּא עֵינַיִם, הַיְנוּ לִשְׁמֹר עַל עֵינָיו, כְּמַאֲמָרָם זַ״ל (בְּמִדְבַּר רַבָּה, פָּרָשַׁת נָשֹׂא, פָּרָשָׁה י״, סִימָן ה׳): מָה רָאָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא לִשְׁאֹל מִישְׁרָאֵל הַלֵּב וְהָעֵינַיִם שֶׁיִּהְיוּ אַחֲרָיו? לְפִי שֶׁהָעֲבֵרָה תְּלוּיָה בָּהֶם — הָעֵינַיִם רוֹאוֹת אֶת הַזּוֹנָה וְהַלֵּב מְהַרְהֵר אַחֲרֶיהָ; כִּי הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר הָעֵינַיִם, כְּשֶׁאָדָם מִסְתַּכֵּל בַּמְקוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים, רַחֲמָנָא לִצְלָן, עַל־יְדֵי־זֶה מְקַלְקֵל וּמְטַמֵּא אֶת מֹחוֹ וְדַעְתּוֹ, וּבָא לִידֵי עֲבֵרוֹת חֲמוּרוֹת — לִזְנוּת וְהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה. וּכְשֶׁאָדָם מְקַדֵּשׁ וּמְטַהֵר אֶת עֵינָיו, וּמַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה נִצּוֹל מֵהַכֹּל. וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לִשְׁמֹר אֶת עֵינָיו, וּמַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל בְּכָל דָּבָר, רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה יִהְיֶה שָׁמוּר מִכָּל רַע, וְצַלְיַח בֵּין בְּגַשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי, אַשְׁרֵי לוֹ וְאַשְׁרֵי חֶלְקוֹ!

ב.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר! כִּי עִקַּר הַתַּכְלִית בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא רַק לְהַכִּיר אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּלְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת עֵינָיו, שֶׁתִּסְתַּכֵּלְנָה רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ עֵדִין אֵיזוֹ הִסְתַּכְּלוּת בְּזֶה הָעוֹלָם, כְּפִי הִסְתַּכְּלוּתוֹ בְּגַשְׁמִיּוּת הָעוֹלָם הַזֶּה, כֵּן הוּא תַּחַת הָעַיִן, כִּי הָעַיִן מוֹשֶׁלֶת עָלָיו, מֵאַחַר שֶׁנִּמְשָׁךְ אַחַר עֵינָיו, שֶׁזֶּה הַפֵּרוּשׁ: "הָעַיִן רוֹאָה וְהַלֵּב חוֹמֵד וּכְלֵי הַמַּעֲשֶׂה גּוֹמְרִים", כִּי הַכֹּל תָּלוּי בָּעֵינַיִם, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת יב.): אַחֲרֵי עֵינֵיכֶם — זֶה זְנוּת, מַגִּיד שֶׁהַלֵּב הוֹלֵךְ אַחַר הָעֵינַיִם, כְּפִי שֶׁאָדָם מְקַלְקֵל אֶת עֵינָיו וּמִסְתַּכֵּל בַּמְּקוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים, עַל־יְדֵי־זֶה הָעֵינַיִם שׁוֹלְטוֹת עָלָיו; כִּי כְּשֶׁהָעַיִן רוֹאָה כָּל דָּבָר אָסוּר, אָז הַלֵּב חוֹמֵד, וּכְלֵי הַמַּעֲשֶׂה גּוֹמְרִים אֶת הָעֲבֵרָה, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבַן; וְעַל־כֵּן צָרִיךְ כָּל אָדָם לְהִתְגַּבֵּר עַל הָעַיִן וְהַלֵּב וְלִמְשֹׁל בָּהֶם, וְיִסְתַּכֵּל רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּת שֶׁיֵּשׁ בְּזֶה הָעוֹלָם, וְעַל־יְדֵי־זֶה לֹא תִּשְׁלֹט בּוֹ שׁוּם עַיִן הָרָע, כְּמוֹ שֶׁהָיָה אֵצֶל יוֹסֵף הַצַּדִּיק, שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת כ.): עַיִן שֶׁלֹּא רָצְתָה לָזוּז מִמֶּנּוּ שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ, אֵין עַיִן הָרָע שׁוֹלֶטֶת בּוֹ; כִּי יוֹסֵף הַצַּדִּיק קִדֵּשׁ אֶת עֵינָיו, וְאַף שֶׁהַפְּרוּצָה רָדְפָה אַחֲרָיו, עִם כָּל זֹאת לֹא רָצָה לְהִסְתַּכֵּל עָלֶיהָ, עַל־יְדֵי־זֶה זָכָה

לְהִתְעַלּוֹת בָּעַיִן, וְלֹא הָיְתָה לוֹ שׂוּם הִסְתַּכְּלוּת בְּזֶה
הָעוֹלָם, וְעַל־יְדֵי־זֶה הִמְשִׁיךְ עָלָיו אוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד.
וְעַל־יְדֵי תִּקּוּן קְדֻשָּׁתוֹ הִצִּיל אֶת כְּלַל יִשְׂרָאֵל מִכָּל מִינֵי
זֻהֲמוֹת, כִּי בָּזֶה שֶׁהַצַּדִּיק מְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּעֶצֶם
עַצְמִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתָמִיד מִסְתַּכֵּל עַל
רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מַמְשִׁיךְ
אֶת הָאוֹר הַנּוֹרָא וְהַנִּפְלָא הַזֶּה עַל כָּל מְקֹרָבָיו, עַד שֶׁיֵּשׁ
בְּכֹחוֹ גַּם־כֵּן לְהָאִיר בָּקְטַנִּים וּבַנְּמוֹכִים, בַּפְּגוּמִים
וּבַיְרוּדִים, בַּנְּפוּלִים וּבַנִּשְׁלָכִים בְּתַאֲוֹתֵיהֶם וּבְמִדּוֹתֵיהֶם
הָרָעוֹת, שֶׁגַּם הֵם יַתְחִילוּ לְהִסְתַּכֵּל עַל עֶצֶם עַצְמִיּוּת
חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְעַל־כֵּן בְּמִצְרַיִם, שֶׁשָּׁם הָיָה עֶרְוַת
הָאָרֶץ, כִּי הַמִּצְרִים הָיוּ מְזֹהָמִים מְאֹד בְּתַאֲוַת נְאוּף,
וְהָאָרֶץ הָיְתָה מְלֵאָה פְּרִיצוּת, שִׁקּוּץ, תִּעוּב וְעֶרֶם,
וְעַל־יְדֵי שְׁיוֹסֵף הַצַּדִּיק קִדֵּשׁ וְזִכֵּךְ אֶת עַצְמוֹ בְּקִדֻּשַׁת
עֵינָיו, וְלֹא רָצָה לֵהָנוֹת מִמַּה שֶּׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ, וְהִסְתַּכֵּל רַק
עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְדִבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּחֵי
הַחַיִּים, עַל־יְדֵי־זֶה הִצִּיל אֶת כְּלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁיָּרְדוּ
אַחַר כָּךְ לְמִצְרַיִם, וְהִמְשִׁיךְ עֲלֵיהֶם אֶת אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ,
וְנָתַן בָּהֶם כֹּחוֹת עֲצוּמִים, שֶׁגַּם הֵם יִסְתַּכְּלוּ בְּרוּחָנִיּוּת
חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה נִצְּלוּ מִמַּה שֶּׁנִּצְּלוּ.
וְעַל־כֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּצַדִּיק אֱמִתִּי,
וּלְהִתְקָרֵב אֵלָיו בֶּאֱמֶת, וּלְקַבֵּל אֶת עֲצוּתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת,
שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה הַצַּדִּיק יָאִיר גַּם בּוֹ מֵאוֹר עֵינָיו הַקָּדוֹשׁ,

וְיִזְכֶּה גַּם־כֵּן לְהַתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. כִּי אִי אֶפְשָׁר לְזָכוֹת לְהַגִּיעַ אֶל מַדְרֵגָה זוֹ — לְהִסְתַּכֵּל בְּכָל דָּבָר רַק עַל חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, רַק עַל־יְדֵי שֶׁזּוֹכֶה לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמִתִּי, שֶׁנִּכְלָל לְגַמְרֵי בָּאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא. וְזוֹ מַעֲלַת הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, שֶׁאֲפִלּוּ שֶׁבְּנֵי־אָדָם יְרוּדִים וּנְפוּלִים וּמַשְׁלָכִים בְּכָל מִינֵי תַּאֲוֹוֹת וּמִדּוֹת רָעוֹת, וְקִלְקְלוּ עַצְמָם בַּמֶּה שֶׁקִּלְקְלוּ, וּבִפְרָט בִּבְרִיתָם, וְנִכְשְׁלוּ כְּבָר בַּמֶּה שֶׁנִּכְשְׁלוּ, עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁמְּסַלְּקִים אֶת דַּעְתָּם וְחָכְמָתָם לְגַמְרֵי, וּמִתְקָרְבִים אֶל צַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים הַדְּבֵקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה הַצַּדִּיק מַכְנִיס בָּהֶם אֶת עֵינָיו, וְגַם לָהֶם יִתְּגַּלֶּה אוֹרוֹ הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא. וְעַל־כֵּן אוֹרֵב הַבַּעַל־דָּבָר מְאֹד מְאֹד לַצַּדִּיקִים הַגְּדוֹלִים הַדְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמֵקִים עֲלֵיהֶם מִתְנַגְּדִים רְשָׁעִים, שֶׁחוֹלְקִים וּמְתָלוֹצְצִים מֵהֶם, בְּאֹפֶן שֶׁהֶמּוֹן עַם יִתְרַחֲקוּ מֵהֶם. כִּי הוּא יוֹדֵעַ, אֲשֶׁר אִם יִהְיוּ מְקֹרָבִים אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, הַדָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים, וְאֵין לִפְנֵי מַרְאֵה עֵינָיו רַק רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזַי אֲפִלּוּ שֶׁהֵם נִמְצָאִים בְּתֹקֶף הַחֹשֶׁךְ, בְּתֹקֶף הַזֻּהֲמָה, גַּם־כֵּן יַחְזְרוּ בִּתְשׁוּבָה, וְלָכֵן הוּא מֵקִים מִתְנַגְּדִים רְשָׁעִים וְלֵיצָנִים גְּדוֹלִים עַל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת וַאֲנָשָׁיו, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְקָרְבוּ אֵלָיו.

וְכָל אֵלּוּ שֶׁפָּגְמוּ בַּבְּרִית, וְשָׁפְכוּ זַרְעָם לְבַטָּלָה,

וְהִסְתַּכְּלוּ עַל נָשִׁים, וְזִהֲמוּ אֶת עֵינֵיהֶם, וְטִמְטְמוּ אֶת מֹחָם, הֵם הֵם הַמִּתְנַגְּדִים הַגְּדוֹלִים בְּיוֹתֵר עַל הַצַּדִּיקִים הַמְּגַלִּים אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־כֵּן בְּשָׁעָה שֶׁתִּשְׁמַע אֶחָד שֶׁמִּתְלוֹצֵץ מִצַּדִּיקִים אֲמִתִּיִּים הַדְּבוּקִים לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְגַלִּים אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, תֵּדַע שֶׁהוּא נוֹאֵף גָּדוֹל. וְזֶה הַסִּימָן יִהְיֶה לְךָ, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר; כִּי הַצַּדִּיק הָאֲמִתִּי הַדָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים, וּמוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ בְּכָל עֵת וָרֶגַע, אֵין לִפְנֵי מַרְאֵה עֵינָיו רַק אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכָל מְגַמָּתוֹ וּרְצוֹנוֹ וְכִסּוּפָיו הֵם לְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵין לוֹ שׁוּם הִסְתַּכְּלוּת בְּזֶה הָעוֹלָם כְּלָל, וְעַל־כֵּן לֹא בְּחִנָּם שֶׁאוֹרֵב עָלָיו הַסָּמ״ךְ־מ״ם וְכַת דִּלְיֵהּ בְּעַצְמוֹ, וּמֵקִים עָלָיו כָּל מיני חוֹלְקִים וְלֵיצָנִים, הַמְחָרְפִים וּמְבַזִּים וּמְגַדְּפִים אוֹתוֹ, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְקָרְבוּ אֵלָיו. וְעַל־כֵּן הַסִּימָן הַזֶּה יִהְיֶה בְּיָדְךָ, שְׁמִי שֶׁחוֹלֵק עַל צַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים הַדְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמְגַלִּים וּמְפָרְסְמִים לְכֻלָּם אֶת אַחְדּוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, תֵּדַע שֶׁהוּא נוֹאֵף גָּמוּר, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וְתִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ לְגַמְרֵי; אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּכְנִיס דִּבּוּרִים אֵלּוּ בְּלִבּוֹ, וְשׁוֹמֵר אֶת עַצְמוֹ מִכָּל מיני לֵיצָנִים וְחוֹלְקִים, כִּי לֹא דַּי שֶׁהֵם בְּעַצְמָם פְּגוּמִים בַּבְּרִית, כַּאֲשֶׁר רַק הֵם וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא יוֹדְעִים אֶת מַעֲשֵׂיהֶם, שֶׁשָּׁפְכוּ אֶת זַרְעָם לְבַטָּלָה, וְעָבְרוּ עַל כָּל מיני עֲרָיוֹת, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, עוֹד זֹאת הֵם מְדַבְּרִים וּמִתְלוֹצְצִים

מְצַדְּיקִים אֲמִתִּיִּים הַדְּבוּקִים בְּחַי הַחַיִּים, הַמְגַלִּים וּמְפָרְסְמִים לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל רַק אֶת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא וְאֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרְךְ; וְעַל־כֵּן רְאֵה, בְּנִי! לְבָרֵחַ מִמִּתְנַגְּדִים רְשָׁעִים, אֲשֶׁר יַכְנִיסוּ אוֹתְךָ תֵּכֶף־וּמִיָּד אֶל הַשְּׁאוֹל תַּחְתִּית, וּרְאֵה לִבְרֹחַ אֶל הַצַּדִּיק הָאֲמִתִּי הַדָּבוּק בְּחַי חַיִּים, שֶׁיָּכוֹל לְהַמְשִׁיךְ גַּם עָלֶיךָ אוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד בְּהִתְגַּלּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרְךְ, אֲשֶׁר עַל־יְדֵי־זֶה תִּזְכֶּה גַּם אַתָּה לְהִתְקַשֵּׁר בְּחַי הַחַיִּים.

ג.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! אֲשֶׁר הַנִּסָּיוֹן הַקָּשֶׁה בְּיוֹתֵר לִפְנֵי בִּיאַת מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ הוּא בְּקֻדֻּשַּׁת הָעֵינַיִם וְטָהֳרָתָן, כִּי כְּשֶׁיָּבוֹא מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, יְגַלֶּה אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרְךְ בִּגְלוּי נוֹרָא כָּזֶה, עַד שֶׁיִּתְגַּלֶּה אָרִיךְ אַנְפִּין דִּקְדֻשָּׁה, וּבְכָל מָקוֹם שֶׁרַק יַהַפְכוּ אֶת פְּנֵיהֶם יִרְאוּ אֶת עֶצֶם אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרְךְ, וּמֵרֹב קְדֻשָּׁה וְטָהֳרָה שֶׁתִּשְׂרֶה בָּעוֹלָם, לֹא יִרְאוּ וְלֹא יָבִינוּ וְלֹא יַשְׂכִּילוּ רַק אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרְךְ, אַךְ קֹדֶם הַהִתְגַּלּוּת הַזּוֹ מִתְגַּבֶּרֶת וּמִתְפַּשֶּׁטֶת מְאֹד אָרִיךְ אַנְפִּין דִּקְלִפָּה, שֶׁהֵם כְּלַל הַפְּרִיצוּת וּתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, שִׁקּוּץ, תִּעוּב, עֵרֹם וְזֶהֳמָה בָּעוֹלָם, וְזֶה עִקַּר הַנִּסָּיוֹן; כִּי הַיֵּצֶר הָרָע מְאֹד מִתְגָּרֶה בָּאָדָם, שֶׁיִּסְתַּכֵּל בַּמְּקוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים, בַּמְּקוֹמוֹת

הַמְזֹהָמִים, אֲשֶׁר זֶה מוֹרִיד אוֹתוֹ אֶל שְׁאוֹל תַּחְתִּית וּמִתַּחְתָּיו וְסוֹבֵל גַּם בְּגַשְׁמִיּוּת, וּמִכָּל שֶׁכֵּן בְּרוּחָנִיּוּת, כִּי עִקַּר הָעֲנִיּוּת וְהַיִּסּוּרִים וְהַדַּחֲקוּת שֶׁהָאָדָם סוֹבֵל הוּא רַק עַל־יְדֵי שֶׁהִפְקִיר אֶת עֵינָיו לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, עַד שֶׁיֵּשׁ חֹלִי רַע אֲצֶל בְּנֵי־אָדָם, שֶׁמַּכְרָחִים לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה שֶׁעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב, וּבִפְרָט בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֵלּוּ, אֲשֶׁר הַנָּשִׁים הוֹלְכוֹת פְּרוּצוֹת מְאֹד, וְזֶה אֲשֶׁר גּוֹרֵם, רַחֲמָנָא לִצְלָן, לְהֶרְהוּרִים רָעִים, הֶרְהוּרִים מְגֻנִּים, עַד שֶׁבָּאִים עַל־יְדֵי־זֶה לַחֲטָא הַמְגֻנֶּה שֶׁל הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה וְשֶׁל זְנוּת וַעֲרָיוֹת, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וּמִזֶּה בָּאוֹת לָאָדָם כָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמַכְאוֹבִים, וְכָל מִינֵי חֳלָאִים רָעִים, וְכָל מִינֵי בִּלְבּוּלֵי הַדַּעַת, כִּי אֵין אָדָם יוֹצֵא מִדַּעְתּוֹ אֶלָּא בְּגָלָל תַּאֲוָה זוֹ. וְעַל־כֵּן בְּשָׁעָה שֶׁתִּרְאֶה שֶׁאֶחָד מְשַׁגֵּעַ וּמְבֹהָל וּמְבֻלְבָּל, תֵּדַע שֶׁהוּא, בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, נוֹאַף גָּדוֹל וְנִכְשָׁל בְּנִאוּף, וְהָעֵינַיִם שֶׁלּוֹ מְזֹהָמוֹת מְאֹד, וּבִשְׁבִיל זֶה עוֹבֵר עָלָיו מַה שֶּׁעוֹבֵר. וְכֵן מִי שֶׁסּוֹבֵל עֲנִיּוּת וְדַחֲקוּת וְחוֹבוֹת עֲצוּמִים, זֶה גַּם־כֵּן מֵחֲמַת שֶׁהִפְקִיר אֶת עֵינָיו, וּמִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים. וְעַל־כֵּן אֵין שׁוּם עֵצָה אַחֶרֶת לְהִנָּצֵל מִתַּאֲוַת הַהִסְתַּכְּלוּת בְּנִאוּף, רַק עַל־יְדֵי שֶׁיִּזְכֶּה לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמִתִּי, הַמְגֻלֶּה אֶת אֱמֶתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁעַל יָדוֹ יִזְכֶּה לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לָצֵאת מֵהַפַּח יָקוּשׁ שֶׁנָּפַל לְשָׁם. וְצָרִיךְ לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ מְאֹד לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק

הָאֱמֶת, אֲשֶׁר שֵׂישׂ בְּכֹחוֹ לְיָרֵד אֶל כָּל הַיְרוּדִים וְהַנְּפוּלִים וְהַמְשֻׁלָּכִים בְּתַאֲוֹתֵיהֶם וּבְמִדּוֹתֵיהֶם הָרָעוֹת, וּלְהַחֲזִיר אוֹתָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ; וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁאֵינוֹ מַטֶּה אֶת עַצְמוֹ כְּלָל, רַק מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, הַמַּגָּלֶה אֶת אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר יֵשׁ בְּכֹחוֹ לְהַחֲזִירוֹ וְלַהֲשִׁיבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ; אַךְ עָלֶיךָ לָדַעַת, אָהוּבִי, בְּנִי! שֶׁהַבַּעַל־דָּבָר יַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלּוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, שֶׁלֹּא תִּהְיֶה מְקֹרָב אֵלָיו, כִּי מְחַמַּת רִבּוּי מַעֲשֶׂיךָ הָרָעִים וּבִפְרָט קִלְקוּל עֵינֶיךָ, אֲשֶׁר זֶה גָּרַם לְךָ כָּל מִינֵי פְּגָמֵי הַבְּרִית, וּבִפְרָטִיּוּת הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, יִהְיֶה לְךָ הַהֶכְרֵחַ לִשְׁמֹעַ כָּל מִינֵי לָשׁוֹן הָרָע וּרְכִילוּת וְלֵיצָנוּת עַל הַצַּדִּיק הָאֱמִתִּי הַזֶּה, שֶׁיֵּשׁ בְּכֹחוֹ לְהַחֲזִיר גַּם בְּךָ אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיֵשׁ בְּכֹחוֹ לְהוֹצִיאֲךָ מֵהַמְּקוֹמוֹת הַמְטֻנָּפִים שֶׁנָּפַלְתָּ אֲלֵיהֶם, וְיֵשׁ בְּכֹחוֹ לְזַכְּךָ וּלְטַהֵר גַּם אֶת מֹחֲךָ מִכָּל מִינֵי שִׁגְעוֹנוֹת וּבִלְבּוּלִים. אֲבָל זֶה יִהְיֶה הַנְּסָיוֹן שֶׁלְּךָ — שֶׁתִּשְׁמַע לְדַבֵּר עָלָיו כָּל דָּבָר אָסוּר; וְלָכֵן רְאֵה, אָהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! לָקַחַת אֶת עַצְמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְזָכוֹר תִּזְכֹּר אֶת קִלְקוּל מַעֲשֶׂיךָ וּמִי אַתָּה, וּמָה עָשִׂיתָ בְּחַיֶּיךָ, בְּאֹפֶן שֶׁלֹּא יִכָּנֵס בְּלִבְּךָ וּבְדַעְתְּךָ שׁוּם דָּבָר רַע נֶגֶד הַצַּדִּיק הָאֱמִתִּי הַדִּבּוּק בְּחַי הַחַיִּים, וְתִשְׁתַּדֵּל לְהִתְקָרֵב אֵלָיו, וְאָז תִּזְכֶּה גַּם אַתָּה לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית, וּלְתַקֵּן אֶת עֵינֶיךָ, וְתַמְשִׁיךְ עַל עַצְמְךָ הָאָרַת זִיו שְׁכִינַת עֻזּוֹ יִתְבָּרַךְ.

ד.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אָהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר! כִּי צְרִיכִים לִבְרֹחַ מִכָּל מִינֵי רְשָׁעִים וּצְבוּעִים, וְאָסוּר לְהִסְתַּכֵּל עֲלֵיהֶם כְּלָל, כִּי אָסוּר לְהִסְתַּכֵּל בִּפְנֵי אָדָם רָשָׁע, וְאֵלּוּ הַצְּבוּעִים אֲשֶׁר אֵינָם מְקָרְבִים אוֹתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאֵינָם מַחְדִּירִים בְּךָ אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵינָם מְעוֹרְרִים אוֹתְךָ לְלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, הֵם הֵם שְׁלִיחֵי הַיֵּצֶר הָרָע. כִּי זֶה לְעֻמַּת זֶה נֶגֶד הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים הַדְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּבִטּוּל כָּל הַרְגָּשׁוֹתֵיהֶם, וּמַתְמִידִים בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה יוֹמָם וָלַיְלָה, וּדְבוּקִים וּמְיַחֲדִים אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּשִׁמּוֹת וּבְיִחוּדִים, כְּנֶגֶד זֶה הֵקִים הַבַּעַל־דָּבָר כָּל מִינֵי קַלִּים וְרֵיקִים וּצְבוּעִים וּפוֹחֲזִים, אֲשֶׁר הֵם רְחוֹקִים לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּמַטְעִים אֶת הַבְּרִיּוֹת עַל־יְדֵי נִכְלֵי עַרְמֵמְיוּתָם, כְּאִלּוּ הֵם יְכוֹלִים לְהִסְתַּכֵּל עַל כַּף הַיָּד וְעַל מְזוּזוֹת וְעַל כְּתֻבּוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְהַכֹּל הֶבֶל הֲבָלִים, כְּדֵי לְהַטְעוֹתְךָ וּלְרַחֲקְךָ מֵהַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים. וְרוֹאִים בְּחוּשׁ, אֲשֶׁר כָּל אֵלּוּ הַצְּבוּעִים וְהַשַּׁקְרָנִים שֶׁנִּתְפַּרְסְמוּ בֵּן יוֹם לְלַיְלָה כְּקִקָּיוֹן דְּיוֹנָה, הֵם פְּגוּמִים מְאֹד מְאֹד, וְאֵינָם יוֹדְעִים מֵחַיֵּיהֶם, כַּאֲשֶׁר דָּבָר זֶה מְפֹרָסָם לַכֹּל, וּכְמוֹ שֶׁנִּתְבָּרֵר כְּבָר בָּרַבִּים, אֲשֶׁר אֵין לָהֶם עָבָר טוֹב כְּלָל, וְיֵשׁ אֲשֶׁר הָיוּ פְּגוּמִים מְאֹד מְאֹד, וַאֲפִלּוּ עַכְשָׁו עֲדַיִן הֵם פְּגוּמִים, וּמַה גַּם שֶׁאֵינָם יְכוֹלִים לְהַנְהִיג אֶת עַצְמָם, מִכָּל

שֶׁכֵּן אֵיךְ יְכוֹלִים לְהַנְהִיג אֶת אֲחֵרִים?! וְהֵם עוֹד מִתְחַצְּפִים לְדַבֵּר נֶגֶד צַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים הַדְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הַמְגַלִּים וּמְפָרְסְמִים אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוּי נוֹרָא כָּזֶה, אֲשֶׁר עֲדַיִן לֹא הָיָה בָּעוֹלָם; וְעַל כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנִי! לֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל רְשָׁעִים אֵלּוּ כְּלָל, וְאַל תֵּלֵךְ בִּנְתִיבָתָם, וְאָז תּוּכַל לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְגַם אַתָּה תִּזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ עָלֶיךָ אוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא מֵעֲרֵבוּת זִיו הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי בָּזֶה שֶׁתִּתְקָרֵב אֶל צַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים, וְתִסְתַּכֵּל עַל פְּנֵיהֶם הַמְאִירוֹת, תִּזְכֶּה גַּם־כֵּן לְהָרְהוּר תְּשׁוּבָה, וְלָבוֹא אֶל הַתַּכְלִית הָאֲמִתִּית, שֶׁבִּשְׁבִיל זֶה בָּאתָ אֶל זֶה הָעוֹלָם; אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְהִתְקָרֵב אֶל צַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים, וּמְקַבֵּל עֲצוֹתֵיהֶם, שֶׁהֵן עֲצוֹת אֱמֶת, כֻּלּוֹ זֶרַע אֱמֶת, וּמִתְרַחֵק מֵרְשָׁעִים וּצְבוּעִים, אֲשֶׁר הֵם כֻּלָּם שֶׁקֶר, וְאֵין כַּוָּנָתָם רַק לְהוֹצִיא מִפִּךְ אֶת מָעוֹתֶיךָ, כִּי רַק זוֹ כָּל מְגַמָּתָם — לְהַטְעוֹת אֶת בְּנֵי־אָדָם, וּלְהוֹצִיא מֵהֶם אֶת כִּסָּפָם. וְעַל־כֵּן אַשְׁרֵי מִי שֶׁנִּזְהָר מְאֹד אֶל מִי הוּא מִקָּרֵב, וְהוֹלֵךְ רַק אֶל צַדִּיקִים אֲמִתִּיִּים, אֲשֶׁר יְכוֹלִים לְהַחְדִּיר גַּם בּוֹ אֶת הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, וְזוֹכִים לְהַחֲזִירוֹ בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

ה.

צָרִיךְ שֶׁתֵּדַע, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! כִּי עֵינֵי הָאָדָם

רוֹאוֹת תָּמִיד רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי שָׁרְשׁוֹ שֶׁל הָאָדָם הוּא מִכִּסֵּא הַכָּבוֹד, וְתָמִיד מִשְׁתּוֹקֵקֶת נִשְׁמָתוֹ לַעֲלוֹת מַעְלָה מַעְלָה, וּלְהִכָּלֵל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אַךְ בִּשְׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנִּסָּיוֹן הִסְתִּיר הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא הַכֹּל, וְהִלְבִּישׁ אֶת עַצְמוֹ, כְּבָיכוֹל, בְּדוֹמֶם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּחִירָה לָאָדָם לְהִסְתַּכֵּל עַל גַּשְׁמִיּוּת הַדָּבָר, וּכְאִלּוּ שֶׁזֶּה דָּבָר נִפְרָד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, חַס וְשָׁלוֹם, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי־אָדָם, שֶׁכָּל־כָּךְ נָפְלוּ וְיָרְדוּ לְעָמְקָא דִתְהוֹמָא רַבָּא, שֶׁהִפְרִידוּ אֶת כְּלַל הַבְּרִיאָה מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, עַד שֶׁעוֹשִׂים מֵהַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ מְצִיאוּת בִּפְנֵי עַצְמָהּ, וּמִזֶּה בָּאוֹת כָּל הַהִסְתַּכְּלֻיּוֹת הָרָעוֹת, שֶׁהָאָדָם מִסְתַּכֵּל בְּנָשִׁים וּמְהַרְהֵר אַחֲרֵיהֶן, עַד שֶׁיֵּשׁ בְּנֵי־אָדָם, שֶׁכָּל־כָּךְ נִכְנְסוּ בַּתַּאֲוָה הַמְגֻנֶּה הַזּוֹ שֶׁל נאוף, שֶׁהַהֶכְרֵחַ לָהֶם לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה הָעוֹבֶרֶת בָּרְחוֹב, וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁיֵּשׁ שֶׁנִּפְלוּ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, בְּעָמְקָא דִתְהוֹמָא רַבָּא, שֶׁמִּסְתַּכְּלִים בְּתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, עֵרֹם, שִׁקּוּץ וְתִעוּב, וְכָל־כָּךְ נִכְנְסוּ בְּתַאֲוָה זוֹ, עַד שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לָהֶם בְּשׁוּם פָּנִים וָאֹפֶן לְנַתֵּק אֶת עַצְמָם מֵהַקְלָפָּה הַזּוֹ, כִּי מִי שֶׁנִּכְנַס בַּתּוֹעֵבָה הַזּוֹ — לְהִסְתַּכֵּל בְּנאוּף, שִׁקּוּץ, עֵרֹם וְתִעוּב, מֹחוֹ מִתְמַלֵּא עִם זֻהֲמָה וְלִכְלוּךְ, עַד שֶׁנֶּעְתָּק לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְעוֹשֶׂה אֶת הָעוֹלָם גַּשְׁמִי וְחָמְרִי בְּיוֹתֵר, מֵאַחַר שֶׁהִפְרִיד אֶת הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וּמְמַלֵּא כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ עִם קְלִפּוֹת וְהַסְּתָרוֹת, שֵׁדִים וְרוּחוֹת רָעוֹת, רַחֲמָנָא

לִישֵׁזָבָן, כִּי הַכֹּל תָּלוּי בִּרְאִיַּת הָעֵינַיִם, אִם הָאָדָם נָפַל כָּל־כָּךְ עַד שֶׁמִּתְאַוֶּה וּמְזַהֵם אֶת עֵינָיו, וּמִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים וְעַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֲבָה — עֵרֹם, שְׁקוּץ וְזוהוּם, עַל־יְדֵי־זֶה נִטְמְטֵם מֹחוֹ וְדַעְתּוֹ, וְשׁוֹכֵחַ לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְנִדְמֶה לוֹ כְּאִלּוּ הַכֹּל טֶבַע. וּמוּבָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (קְדוֹשִׁים פד): כְּשֶׁהָלַךְ רַבִּי שִׁמְעוֹן בַּר יוֹחָאי עִם תַּלְמִידָיו, וּבָאוּ לְגֶנְגְּדָם נָשִׁים יָפוֹת, אָמַר לָהֶם (וַיִּקְרָא יט): "אַל תִּפְנוּ אֶל הָאֱלִילִים וֵאלֹהֵי מַסֵּכָה לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם" וְגוֹ', וּבֶאֱמֶת מַה הַקֶּשֶׁר? אֶלָּא גִּלָּה לָהֶם אֶת הַסּוֹד הַזֶּה, אֲשֶׁר אֵין בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל, וְהַכֹּל לַכֹּל אֱלִקוּת גָּמוּר הוּא, וְהוּא יִתְבָּרַךְ הִלְבִּישׁ אֶת עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה: דּוֹמֶם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, וְהַכֹּל הוּא לְבוּשׁ לְגַבֵּי אֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְתַכְלִיתוֹ־וּמִדָּתוֹ אִם תִּסְתַּכְּלוּ עַל גַּשְׁמִיּוּת הַנָּשִׁים, אַתֶּם מַפְרִידִים אוֹתָן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְעוֹשִׂים מֵהֶן מְצִיאוּת, וְעַל־יְדֵי־זֶה אַתֶּם עוֹבְדֵי אֱלִילִים, כִּי נְאוּף וַעֲבוֹדָה זָרָה תְּלוּיִים זֶה בָּזֶה, כְּמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרָכוֹת יב) עַל פָּסוּק (בְּמִדְבַּר טו): "וְלֹא תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר אַתֶּם זוֹנִים אַחֲרֵיהֶם", אַחֲרֵי לְבַבְכֶם — זוֹ עֲבוֹדָה זָרָה, וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם — זֶה נְאוּף; כִּי זֶה תָּלוּי בָּזֶה, כְּפִי שֶׁאָדָם מִסְתַּכֵּל עַל גַּשְׁמִיּוּת הָעוֹלָם הַזֶּה, וּמַפְרִיד אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ מֵהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שֶׁמִּסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים וְעוֹשֶׂה מֵהֶן מְצִיאוּת, וְכֵן מִסְתַּכֵּל עַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֲבָה — שְׁקוּץ, תִּעוּב וְעֵרֹם,

עַל־יְדֵי־זֶה הוּא מְגַלֶּה, שֶׁאֵין לוֹ שׂוּם אֱמוּנָה, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, וּמְנַתֵּק אֶת הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְעוֹשֶׂה מֵהֶם מְצִיאוּת בִּפְנֵי עַצְמָהּ. וְעַל־כֵּן אוֹי לוֹ וְאוֹי לְנַפְשׁוֹ, שֶׁהוֹרֵס אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ. וּבִשְׁבִיל זֶה חֲמוּרָה הַהִסְתַּכְּלוּת עַל שְׁקוּץ, תְּעוּב זֶהֲמַת הַנְּאוּף יוֹתֵר מִגּוּפוֹ שֶׁל מַעֲשֶׂה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוֹמָא עד): אָמַר רַבִּי זֵירָא מַאי קְרָא (קֹהֶלֶת ו׳): ״טוֹב מַרְאֵה עֵינַיִם מֵהֲלַךְ נָפֶשׁ״, אָמַר רֵישׁ לָקִישׁ: ״טוֹב מַרְאֵה עֵינַיִם בְּאִשָּׁה יוֹתֵר מִגּוּפוֹ שֶׁל מַעֲשֶׂה, שֶׁנֶּאֱמַר: ״טוֹב מַרְאֵה עֵינַיִם מֵהֲלַךְ נָפֶשׁ״; הַיְנוּ שֶׁמַּרְאֵה עֵינַיִם בְּאִשָּׁה קָשֶׁה מִגּוּפָהּ שֶׁל עֲבֵרָה, כִּי הַיֵּצֶר הָרָע מִתְרַצֶּה בָּזֶה יוֹתֵר מִגּוּפָהּ שֶׁל עֲבֵרָה, וְהַסִּבָּה לָזֶה, כִּי כְּשֶׁאָדָם עוֹבֵר, חַס וְשָׁלוֹם, עֲבֵרָה, זֶה כַּמָּה דַּקּוֹת, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבָן, אֲבָל בָּזֶה שֶׁהוּא מִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים וְעַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֲבָה, וּמְהַרְהֵר בָּהֶן, זֶה נֶחְקָק בְּרַעְיוֹנוֹ, וּמְטַמְטֵם אֶת מֹחוֹ וּמַחֲשַׁבְתּוֹ, וּמְטַמֵּא אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי, וְנִשְׁאָרִים אֶצְלוֹ כְּתָמִים לְיָמִים רַבִּים. וְיֵשׁ אֲנָשִׁים שֶׁכָּל־כָּךְ נָפְלוּ בְּזֶהֲמַת תַּאֲוָה זוֹ, הַיְנוּ בְּהִסְתַּכְּלוּת עַל נָשִׁים וְעַל תְּמוּנוֹת תּוֹעֲבָה, עַד שֶׁמְּהַרְהֲרִים בָּזֶה יָמִים וְשָׁנִים, וּמְחַמְּמִים אֶת עַצְמָם עַל־יְדֵי־זֶה, וּבָאִים לִידֵי הוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, אֲשֶׁר הוּא עָוֹן חָמוּר מְאֹד מְאֹד, וּמַרְבֶּה קְלִפּוֹת וְשֵׁדִים וְרוּחוֹת בָּעוֹלָם, אֲשֶׁר הֵם נוֹקְמִים בּוֹ וּבַאֲחֵרִים, וְגוֹרֵם קִלְקוּל לְכָל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, רַחֲמָנָא לִיצְלָן. וְעַל־כֵּן צָרִיךְ

לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר מְאֹד אֶת הָעֵינַיִם, וּלְהַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתֵכֶף־ וּמִיָּד כְּשֶׁבָּא אֵיזֶה דָּבָר לִפְנֵי עֵינָיו, תֵּכֶף־וּמִיָּד יְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּרוּחָנִיּוּת הַדָּבָר, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּתְבַּטֵּל כָּל הַגַּשְׁמִיּוּת לְפָנֵי עֵינָיו, וְלֹא יְהַרְהֵר שׁוּם הַרְהוּרִים רָעִים. וְדַעַת לָנָבוֹן, שֶׁאָסוּר לִסְמֹךְ עַל עַצְמוֹ בִּדְבָרִים אֵלּוּ, כִּי צְרִיכִים לְבָרֵחַ מְאֹד מְאֹד מִכָּל מִינֵי הִסְתַּכְּלֻיּוֹת, וְאָסוּר לְהָבִיא אֶת עַצְמוֹ לִידֵי שׁוּם נִסָּיוֹנוֹת, כִּי מִי יוֹדֵעַ אִם יַעֲמֹד בַּנִּסָּיוֹן, וְעַל־כֵּן צָרִיךְ לְבָרֵחַ מִכָּל מִינֵי מְקוֹמוֹת מְטֻנָּפִים וּמְזֻהָמִים, וְיִסְגֹּר אֶת עֵינָיו לְגַמְרֵי, וְלֹא יִסְתַּכֵּל עַל שׁוּם תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, חַס וְשָׁלוֹם, וְכֵן עַל נָשִׁים, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה לְזִכּוּךְ וּלְטָהֳרַת הַמֹּחִין, וְאַף אִם יִצְטָרֵךְ לָלֶכֶת לְאֵיזֶה מָקוֹם, וּבִלְא לְהִתְבּוֹנֵן נִזְדַּמְּנָה לוֹ אֵיזוֹ הִסְתַּכְּלוּת רָעָה, חַס וְשָׁלוֹם, עַל־יְדֵי שֶׁיְּדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּרוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל־ יְדֵי־זֶה לֹא יַזִּיק לוֹ שׁוּם דָּבָר. אֲבָל בֶּאֱמֶת צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מֵמֵּנּוּ יִתְבָּרַךְ, לְבָרֵחַ מְאֹד מְאֹד מֵהַכֹּל, כִּי הַיֵּצֶר הָרָע שֶׁל נְאוּף מְאֹד חָזָק, וּבִכְּרָט בָּעִתִּים הַלָּלוּ, שֶׁהַנָּשִׁים הוֹלְכוֹת בָּרְחוֹבוֹת מַמָּשׁ פְּרוּצוֹת, הַשֵּׁם יִשְׁמְרֵנוּ, וְכָל הָרְחוֹבוֹת מְלֵאִים תְּמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, שְׁקוּץ, תִּעוּב, זְהוּם וְעֹרֶם, וְקָשֶׁה מְאֹד לְהִנָּצֵל מִזֶּה, עַל־כֵּן צָרִיךְ תָּמִיד לְבַקֵּשׁ מֵמֵּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שֶׁיִּשְׁמֹר אוֹתוֹ, וְיִהְיוּ מַחֲשַׁבְתּוֹ וְדַעְתּוֹ נְקִיִּים לְגַמְרֵי מִכָּל מִינֵי הִרְהוּרִים רָעִים, וְיִזְכֶּה

לְהִסְתַּכֵּל עַל רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִזְכֶּה בֶּאֱמֶת לִרְאוֹת אֶת רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ הַמְחַיֶּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּתְחַזֵּק אֱצְלוֹ הָאֱמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה בּוֹ יִתְבָּרַךְ יוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי הַכֹּל תָּלוּי בָּעֵינַיִם; אַשְׁרֵי מִי שֶׁזּוֹכֶה לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת עֵינָיו, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה נִזְדַּכֵּךְ מֹחוֹ וְדַעְתּוֹ לְגַמְרֵי, עַד שֶׁמַּשִּׂיג אֶת רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁבְּכָל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ, וְיוֹדֵעַ שֶׁכָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ הִיא רַק לְבוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְעַל־יְדֵי־זֶה הוּא מַשְׁרֶה אֶת הַשְׁכִּינָה בָּעוֹלָם, וּבְכָל מָקוֹם שֶׁרַק מִסְתַּכֵּל, הוּא רוֹאֶה אֶת הַשְׁכִּינָה, שֶׁהִיא רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ; אַשְׁרֵי הָעֵינַיִם שֶׁזָּכוּ לְהִזְדַּכֵּךְ בְּזֹאת, עַד שֶׁאֵינָן רוֹאוֹת מִשּׁוּם דָּבָר רַק אֶת רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לָדַעַת, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! שֶׁזֶּה לוֹקֵחַ יָמִים וְשָׁנִים, וְהִתְמָדָה בִּתְפִלָּה וּבַקָּשָׁה, תְּחִנּוֹת, וְדוּיִים וּפִיּוּסִים, וְהִתְבּוֹדְדוּת וּדְבֵקוּת הַבּוֹרֵא, וְהִתְמָדָה בִּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּלְהָמִית עַצְמוֹ עָלֶיהָ, עַד שֶׁזּוֹכִים לְהַגִּיעַ לְעֵינַיִם קְדוֹשׁוֹת כָּאֵלּוּ, שֶׁאֵינָן רוֹאוֹת וְאֵינָן צוֹפוֹת מִשּׁוּם דָּבָר רַק אֶת רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ; אַשְׁרֵי לוֹ בָּזֶה וְאַשְׁרֵי לוֹ בַּבָּא!

ו.

צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! כִּי אֵצֶל הַצַּדִּיקִים הַגְּדוֹלִים, עֲבוֹדָה גְּדוֹלָה לְהִסְתַּכֵּל עַל גַּשְׁמִיּוּת הָעוֹלָם, כִּי הֵם כָּל־כָּךְ דְּבוּקִים בְּחַי הַחַיִּים, עַד שֶׁאֵין לְמַרְאֶה עֵינֵיהֶם רַק רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיוֹדְעִים אֲשֶׁר כָּל הַבְּרִיאָה כֻּלָּהּ הִיא לְבוּשׁ לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בָּרוּךְ הוּא, וְהֵם כָּל־כָּךְ דְּבוּקִים בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי דִּינֵי הַתּוֹרָה מְלֻבָּשִׁים בְּדוּמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, כִּי יֵשׁ הֲלָכוֹת הַשַּׁיָּכוֹת לְדוּמֵם, וְיֵשׁ הֲלָכוֹת, הַשַּׁיָּכוֹת לְצוֹמֵחַ, וְיֵשׁ הֲלָכוֹת הַשַּׁיָּכוֹת לְחַי, וְיֵשׁ הֲלָכוֹת הַשַּׁיָּכוֹת לְמְדַבֵּר, וְעַל־כֵּן הַצַּדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים הַדְּבוּקִים בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, תָּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁמִּסְתַּכְּלִים בְּאֵיזֶה דָּבָר מִזֶּה הָעוֹלָם, הֵם מַלְבִּישִׁים אֶת הַחֵלֶק הַזֶּה מֵחֶלְקֵי הָעוֹלָם אֶל אֵיזוֹ סֵגְיָה שֶׁבְּסֵגְיוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וּמִכָּל שֶׁכֵּן אִלּוּ שָׁזְכוּ לָבוֹא בְּסוֹד הַשֵּׁם, הֵם מְיַחֲדִים יְחוּדִים עֲמֻקִּים בְּדָבָר גַּשְׁמִי, כִּי תָּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁרוֹאִים אֵיזֶה דָּבָר מִגַּשְׁמִיּוּת חֶלְקֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, הֵם מַעֲמִיקִים אֶת עַצְמָם בְּסוֹדוֹת הַתּוֹרָה הַשַּׁיָּכִים לַפָּרָט הַזֶּה, אִם בְּדוּמֵם, אִם בְּצוֹמֵחַ, אִם בְּחַי, אִם בִּמְדַבֵּר, וּמְחַדְּשִׁים חִדּוּשֵׁי תוֹרָה נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים מְאֹד, וְעַל־כֵּן אִלּוּ הַצַּדִּיקִים, קָשֶׁה לָהֶם מְאֹד מְאֹד לֵירֵד אֶל גַּשְׁמִיּוּת הָעוֹלָם, כִּי אֶצְלָם לֹא שַׁיָּכֶת גַּשְׁמִיּוּת הָעוֹלָם, כִּי כָּל דָּבָר מְלֻבָּשׁ בְּרוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ

יִתְבָּרַךְ וּבְדִינֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כִּי כָּל הָעוֹלָם מִתְנַהֵג רַק כְּפִי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְרַשׁ רַבָּה, בְּרֵאשִׁית פָּרָשָׁה א׳): הַתּוֹרָה אוֹמֶרֶת אֲנִי הָיִיתִי כְּלִי אֻמָּנוּתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, בְּנֹהַג שֶׁבָּעוֹלָם מֶלֶךְ בָּשָׂר וָדָם בּוֹנֶה פָּלָטִין, אֵינוֹ בּוֹנֶה אוֹתוֹ מִדַּעַת עַצְמוֹ, אֶלָּא מִדַּעַת אֻמָּן, וְהָאֻמָּן אֵינוֹ בּוֹנֶה אוֹתוֹ מִדַּעַת עַצְמוֹ, אֶלָּא דְּפִתְרָאוֹת וּפִנְקָסָאוֹת (יְרִיעוֹת שֶׁל קְלָף הַמְצַיְּרוֹת עֲלֵיהֶן צוּרוֹת שׁוֹנוֹת שֶׁל בְּנְיָנִים), יֵשׁ לוֹ לְדַעַת הֵיאַךְ הוּא עוֹשֶׂה חֲדָרִים, הֵיאַךְ הוּא עוֹשֶׂה פִּשְׁפְּשִׁין (הִלּוּכֵי הַבִּנְיָן), כָּךְ הָיָה הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא מַבִּיט בַּתּוֹרָה וּבוֹרֵא אֶת הָעוֹלָם, וְעַל־כֵּן בְּתוֹךְ כָּל הַבְּרִיאָה מֻטְבַּעַת הַתּוֹרָה, וְהַצַּדִּיקִים מִסְתַּכְּלִים רַק עַל הַתּוֹרָה שֶׁבְּכָל פָּרָט וּפָרָט מֵהָעוֹלָם הַזֶּה, לֹא־כֵן הָרְשָׁעִים הָרְחוֹקִים מִכָּל זֶה, הֵם מַפְרִידִים אֶת הַכֹּל מֵהַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה וּמִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁנָּפְלוּ בְּתַכְלִית הַגֶּשֶׁם, וְאֵינָם רוֹאִים רַק גַּשְׁמִיּוּת הָעוֹלָם הַזֶּה, וּמֵאַחַר שֶׁהֵם מַפְרִידִים אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, עַל־כֵּן הֵם מְלֵאִים כְּפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, וּמְלֵאִים מִינוּת וְהִרְהוּרֵי עֲבוֹדָה זָרָה, עַד שֶׁיֵּשׁ שֶׁכּוֹפְרִים לְגַמְרֵי בְּמְצִיאוּת הַנַּ״ה, רַחֲמָנָא לִישְׁזְבָן, כִּי מֵאַחַר שֶׁטִּמְּאוּ אֶת עַצְמָם כָּל־כָּךְ, אֵיךְ תִּהְיֶה לָהֶם הַשָּׂגָה בִּדְבָרִים רוּחָנִיִּים כָּאֵלּוּ?! וּבִפְרָטִיּוּת בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֵלּוּ, שֶׁנִּתְגַּלָּה הַכְּלִי הַמַּשְׁחִית הַנִּקְרָא טֶלֶוִיזְיָה, שֶׁשָּׁם מַרְאִים אֶת כָּל מִינֵי זֻהֲמַת תַּאֲוַת נְאוּף וּכְפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, וְכָל מִינֵי

לֵיצָנוּת וְדִבְרֵי הֶבֶל וְדִמְיוֹנוֹת, כִּי הֲלֹא הַכֹּל דִּמְיוֹן גָּדוֹל, וְהַכֹּל כְּדֵי לְגֹדֶל מֵהָאָדָם אֶת הַזְּמַן שֶׁלּוֹ, לְטַמְטֵם אֶת מֹחוֹ וְדַעְתּוֹ, וּלְעַקֵּם אֶת לִבּוֹ, כִּי הַכְּלִי הַמַּשְׁחִית הַזֶּה הַנִּקְרָא טֶלֶוִיזְיָה, הוּא הוּא כֹּחַ הַמְּדַמֶּה שֶׁל הַיֵּצֶר הָרָע, הַמְרַתֵּק אֶת הָאָדָם שָׁעוֹת עַל גַּבֵּי שָׁעוֹת, עַד שֶׁשּׁוֹכֵחַ הֵיכָן הוּא בְּזֶה הָעוֹלָם לְגַמְרֵי. וּבְנֵי־אָדָם כָּל־כָּךְ שְׁבוּיִים לִכְלִי מַשְׁחִית זֶה בְּכָל יוֹם כַּמָּה וְכַמָּה שָׁעוֹת, עַד שֶׁמּוֹלִיךְ וּמַדְרִיךְ אוֹתָם בְּחַיֵּיהֶם, וְהֵם יוֹשְׁבִים וּמִסְתַּכְּלִים בְּכָל מִינֵי תּוֹעֵבוֹת רָעוֹת וּכְפִירוּת וְאֶפִּיקוֹרְסוּת, עַד שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה בְּעַצְמוֹ הַמֹּחַ נִטְמְטָם מְאֹד, וְאֵיךְ יְכוֹלִים אַחַר־כָּךְ לְהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה וּבְסוֹדוֹתֶיהָ, וּבְרוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ?! וּמִכָּל שֶׁכֵּן אֵיךְ יְכוֹלִים לְהַשִּׂיג אֵיזוֹ הַשָּׂגָה בַּצַּדִּיקִים הַדְּבֵקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ בִּדְבֵקוּת אֱמֶת, וְהֵם בְּטֵלִים וּמְבֻטָּלִים בִּבְטוּל כָּל הַרְגָּשׁוֹתֵיהֶם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ?! וְעַל־כֵּן לֹא בְּחָנָם אוֹתָם הָאֲנָשִׁים — חוֹלְקִים עֲלֵיהֶם וְרַבִּים עִמָּהֶם, וּמְרַחֲקִים בְּנֵי־אָדָם מֵהֶם, כִּי בֶּאֱמֶת אִם הָיוּ יְכוֹלִים לְהִתְקָרֵב אֶל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, הָיוּ יְכוֹלִים לָצֵאת מֵהַפַּח יָקוּשׁ שֶׁנָּפְלוּ לְשָׁם, וְגַם הֵם הָיוּ זוֹכִים לַחֲזוֹר בִּתְשׁוּבָה, וּלְהַשִּׂיג רוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אַךְ זֶה עִקַּר עֲצַת הַיֵּצֶר הָרָע, לֹא דַּי שֶׁטִּמְטֵם לָאָדָם אֶת דַּעְתּוֹ, עַל־יְדֵי הִסְתַּכְּלוּת בִּכְלִי הַמַּשְׁחִית טֶלֶוִיזְיָה, אֶלָּא עוֹד חוֹלֵק וּמְתַלוֹצֵץ עַל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, הַיְכוֹלִים לְהוֹצִיאוֹ

מֵהַפֵּחַ הַיָּקוּשׁ שֶׁנָּפַל לְשָׁם. עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה מִי שֶׁנָּפַל לָעֲמָקָא דִּתְהוֹמָא רַבָּה, וְנִכְוָה בָּאֵשׁ שֶׁל חֹמֶר הַנֶּפֶץ, שֶׁהוּא הַכְּלִי הַמִּתְעָב "וִידִיאוֹ", שֶׁהוּא הָרִבְּה הָרְבֵּה יוֹתֵר גָּרוּעַ מִטֶּלֶוִיזְיָה, כִּי עַל טֶלֶוִיזְיָה עַל־כָּל־פָּנִים יֵשׁ אֵיזוֹ שְׁלִיטָה וּבְקֹרֶת מִצַּד הַמַּלְכוּת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן חֹמֶר הַנֶּפֶץ בְּעַצְמוֹ "וִידִיאוֹ", עַל זֶה אֵין שׁוּם בְּקֹרֶת כְּלָל, וְיָכוֹל הָאָדָם לְהַכְנִיס שָׁם כָּל מִינֵי קַלָּטוֹת וּסְרָטִים הַכִּי מְזֻהָמִים וּמְטֻנָּפִים, שְׁקוּץ, תּוֹעֵב, עֵרֹם וְזִהוּם, אֲשֶׁר מִי שֶׁמַּכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בַּמָּקוֹם הַמִּתְעָב הַזֶּה, עָלָיו נֶאֱמַר בְּמִשְׁלֵי: "כָּל בָּאֶיהָ לֹא יְשׁוּבוּן וְלֹא יַשִּׂיגוּ אָרְחוֹת חַיִּים", כִּי עַל־יְדֵי חֹמֶר הַנֶּפֶץ הַזֶּה הוּא נִשְׁרָף לְגַמְרֵי, וְנִשְׁאָר בּוֹ כֻּתֶם כָּל יְמֵי חַיָּיו, וּמְהַרְהֵר וְחוֹזֵר וּמְהַרְהֵר אַחַר הַזֶּבֶל וְהַזֻּהֲמָה שֶׁל שְׁקוּץ, עֵרֹם וְתוֹעֵב, שָׁרָאָה שָׁם, וְעַל־כֵּן אֵיךְ יַשִּׂיג אָדָם שֶׁמְּלֵא אֶת מֹחוֹ וְדַעְתּוֹ וּמַחֲשַׁבְתּוֹ בִּרְאִיּוֹת כְּלִי הַמַּשְׁחִית "טֶלֶוִיזְיָה" וְחֹמֶר הַנֶּפֶץ "וִידִיאוֹ" בְּרוּחָנִיּוּת חִיּוּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ?! וְאֵיךְ יִזְכֶּה לֶאֱמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזֻכֶּכֶת בְּכָל דְּבָרֵינוּ אֵלּוּ?! הֲלֹא הַכֹּל לְלַעֵג וּלְקָלֶס בְּעֵינָיו, וְלֹא בְּחִנָּם הוּא מִתְלוֹצֵץ מִדִּבּוּרִים אֵלּוּ, וּמְדַבֵּר כָּל מִינֵי לֵיצָנוּת: "מַדּוּעַ אַתָּה חוֹזֵר עַל עַצְמְךָ מֵאוֹת פְּעָמִים — 'מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל'" וְכוּ', לְהַרְבּוֹת בְּהִסְתַּכְּלִיּוֹת זֶבֶל הַטֶּלֶוִיזְיָה וְהַוִידִיאוֹ, הַמְּלֵאִים נְאוּף, עֵרֹם וְשִׁקּוּץ, בָּזֶה עֵינוֹ אֵינָהּ שְׂבֵעָה, אֶלָּא מִסְתַּכֵּל וְחוֹזֵר

וּמִסְתַּכֵּל בְּכָל יוֹם וָיוֹם מֻחְדָּשׁ, כְּאִלּוּ אַף פַּעַם עוֹד לֹא רָאָה אֶת שִׁקּוּץ תִּעוּב הַזֹּהֲמָה הַזּוֹ, אֲבָל כְּשֶׁבָּאִים לְדַבֵּר עִמּוֹ מֵאֲמֶתַת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, אָז הוּא פּוֹלֵט מִפִּיו הַטָּמֵא כָּל מִינֵי לֵיצָנוּת כְּנֶגֶד הַצַּדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים הַדְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, הַמְגַלִּים אֶת אֲמֶתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִתְלוֹצֵץ מֵהֶם וְאוֹמֵר: ״מַה וָלָמָּה לַחֲזוֹר פַּעַם אַחַר פַּעַם ׳מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, אֵין שׁוּם מְצִיאוּת בִּלְעָדָיו יִתְבָּרַךְ כְּלָל׳״, כַּאֲשֶׁר יָדוּעַ וּמְפֹרְסָם דָּבָר זֶה עַכְשָׁו בָּעוֹלָם.

וְעַל־כֵּן רְאֵה, אֲהוּבִי, בְּנֵי הַיָּקָר! בְּמִי לִבְחֹר — אִם בַּצַּדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים, הַמּוֹרִידִים אֶת עַצְמָם בַּאֲלָפִים וּרְבָבוֹת יְרִידוֹת, וּמַשְׁלִיכִים אֶת עַצְמָם אֶל תּוֹךְ הַבּוֹר הַמְגֻנֶּה וְהַמְלֻכְלָךְ שֶׁאַתָּה נִמְצָא שָׁם, וּמוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם לְהוֹצִיאֲךָ מִשָּׁם, לְזַכֶּךָ וּלְטַהֵר אוֹתְךָ מִכָּל מִינֵי שְׁקוּצִים וְתוֹעֵבִים שֶׁכָּבָר עָשִׂיתָ, וּלְכַלְכֵּךְ אֶת עַצְמְךָ בְּהוֹצָאַת זֶרַע לְבַטָּלָה, וּבִזְנוּת וּבְהִסְתַּכְּלִיּוֹת רָעוֹת, אוֹ לְהַחֲזִיק בְּמַחֲלֶקֶת וּבְמְרִיבוֹת וְלֵיצָנוּת עִם אִלּוּ הָרְשָׁעִים הַחוֹלְקִים עַל הַצַּדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים, וּמְחָרְפִים וּמְגַדְּפִים אוֹתָם בְּחֹרוּפִים וְגִדּוּפִים, וּמְדַבְּרִים עֲלֵיהֶם כָּל מִינֵי רַע, וּמַעֲלִילִים עֲלֵיהֶם כָּל מִינֵי שְׁקָרִים, אֲשֶׁר בְּוַדַּאי כָּל אִלּוּ הַמְדַבְּרִים עַל הַצַּדִּיקִים הַקְּדוֹשִׁים, הַמְגַלִּים אֲמֶתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, הֵם מְלֵאִים תַּאֲוַת נְאוּף, וְאַף שֶׁמִּבַּחוּץ

נִרְאִים כִּירֵאִים וּכְשֵׁרִים, תֵּדַע שֶׁלֹּא יִמָּלֵט אֲשֶׁר בַּחשֶׁךְ וּבַסֵּתֶר עוֹשִׂים כָּל מִינֵי תּוֹעֵבוֹת רָעוֹת, כִּי כְּבָר הֵעִיד עֲלֵיהֶם דָּוִד הַמֶּלֶךְ וְאָמַר (תְּהִלִּים נה): "שָׁלַח יָדוֹ בְּשְׁלוֹמָיו חִלֵּל בְּרִיתוֹ"; כִּי בְּוַדַּאי לֹא יְדַבֵּר וְלֹא יִתְלוֹצֵץ אָדָם מְצַדִּיק אֲמִתִּי הַדָּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמְגַלֶּה רַק אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי אִם כְּשֶׁפָּגַם קְדֻם בִּבְרִיתוֹ, וּמַה גַּם שֶׁהִסְתַּכֵּל וְצָפָה בַּכְּלִי הַמַּשְׁחִית "טֶלֶוִיזְיָה", וּבְחֹמֶר נֶפֶץ "וִידִיאוֹ", כִּי אַף שֶׁהַטֶּלֶוִיזְיָה הִיא כְּלִי הַמַּשְׁחִית, עִם כָּל זֹאת כְּנֶגְדָּהּ הַוִּידִיאוֹ הוּא חֹמֶר הַנֶּפֶץ בְּעַצְמוֹ, כִּי עַל זֶה אֵין שׁוּם בִּקֹּרֶת, וְיכוֹלִים לְהִסְתַּכֵּל וְלִרְאוֹת שָׁם כָּל מִינֵי שְׁקוּץ וְתוֹעֵבוֹת רָעוֹת, דּוֹר הַמַּבּוּל וְדוֹר הַהֶפְלָגָה גַּם יַחַד, רַחֲמָנָא לִישֵׁזְבַן; וְעַל־כֵּן, אֲהוּבִי, בְּנִי הַיָּקָר! רְאֵה מַה לְּפָנֶיךָ, וּבְרַח לְךָ מִכָּל אֵלּוּ הָרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים, הַמְחָרְפִים וּמְגַדְּפִים אֶת הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, שֶׁמְּגַלִּים וּמְפָרְסְמִים אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּסִפְרֵיהֶם הַקְּדוֹשִׁים, וְאַל תִּסְתַּכֵּל בְּפַרְצוּפָם הַשָּׁמֵא, כִּי אָסוּר לְהִסְתַּכֵּל בִּדְמוּת אָדָם רָשָׁע, כִּי מַזִּיק מְאֹד לַנְּשָׁמָה, וּתְדַבֵּק אֶת עַצְמְךָ רַק בְּאֵלּוּ הַחֲכָמִים וְהַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, הַמְגַלִּים וּמְפָרְסְמִים אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם וְאֶת שְׁמָם רַק לְמַעֲנוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְזֶה לְךָ הָאוֹת וְהַסִּימָן: אֵלּוּ שֶׁמְּדַבְּרִים עַל צַדִּיקִים קְדוֹשִׁים, הַמְגַלִּים וּמְפָרְסְמִים אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, סִימָן שֶׁהֵם פָּגְמוּ בַּבְּרִית, וּמִסְתַּכְּלִים

בְּטֶלְוִיזְיָה אוֹ בְּוִידֵיאוֹ, וְעַל־כֵּן בְּרַח לְךָ מֵהֶם כְּמוֹ שֶׁבּוֹרְחִים מֵאֵשׁ, שֶׁלֹּא יִשְׂרְפוּ אוֹתְךָ בְּהֶבֶל פִּיהֶם הַטָּמֵא, וְהַדְבֵּק עַצְמְךָ בַּצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, הַמְקֻרָבִים אוֹתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּמַחְדִּירִים בְּךָ הַתְמָדָה בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְעַל־יְדֵי שֶׁתָּבוֹא אֲלֵיהֶם, וְתִסְתַּכֵּל בִּפְנֵיהֶם הַקְּדוֹשׁוֹת וְהַטְּהוֹרוֹת, תִּהְיֶינָה עֵינֶיךָ מְאִירוֹת כַּשֶּׁמֶשׁ וְכַיָּרֵחַ, וְתִזְכֶּה לָשׁוּב בִּתְשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְתִהְיֶה נַעֲשֶׂה כְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ הַשָּׂרַאת הַשְּׁכִינָה, אֲשֶׁר רַק בִּשְׂבִיל זֶה בָּאתָ וְיָרַדְתָּ אֶל זֶה הָעוֹלָם; אַשְׁרֵי מִי שֶׁמַּכְנִיס דִּבּוּרִים אֵלּוּ בְּתוֹךְ לִבּוֹ בִּתְמִימוּת וּבְפָשִׁיטוּת גְּמוּרָה, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים בָּזֶה וּבַבָּא לְנֶצַח נְצָחִים.

תַּם וְנִשְׁלַם, שֶׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות

יעקב אברהם בן רות נ"י

הקדוש ברוך הוא ימלא את כל משאלות לבו לטובה, ויתברכו מפי אל עליון בבני חיי ומזוני רוויחא, הזכות של רבינו הקדוש זי"ע יגן בעדיו, ויזכו לרוות רוב נחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם, אמן כן יהי רצון.

סוד ה׳ לִירֵאָיו וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעָם זֶה שְׁמוֹ נָאֶה לוֹ

תִּקּוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד
לְכָלְלִיּוּת הַחֲטָאִים
וְהוּא פְּגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָה לִצְלָן

וּמוּסְגָּל מְאֹד גַּם לְפַרְנָסָה וּלְהַצְלָחָה
בְּכָל הָעִנְיָנִים בְּגַשְׁמִיּוּת וּבְרוּחָנִיּוּת
אַשְׁרֵי מִי שֶׁיֹּאמְרֵם בְּכָל יוֹם

תִּיקּוּן הַכְּלָלִי

יִסְּדוֹ, תִּקְנוֹ, גִּלּוֹ וְצִוָּה לְפַרְסְמוֹ לְכָל יִשְׂרָאֵל
רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא אוֹר הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן
בּוּצִינָא קַדִּישָׁא עִלָּאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרֵנוּ וְרַבֵּינוּ

רֶבִּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֶב, זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ

הוּבָא לְדְפוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלֶב
עיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוּבְכּ"א

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

חֲרִיפִי מְקֻשָּׁר עֲצָמַי בַּאֲמִירַת הָעֲשָׂרָה מִזְמוֹרִים אֵלּוּ לְכָל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים שֶׁבְּדוֹרֵנוּ, וּלְכָל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים שׁוֹכְנֵי עָפָר, קְדוֹשִׁים אֲשֶׁר בָּאָרֶץ הֵמָּה, וּבִפְרָט לְרַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה, **רַבֵּנוּ נַחְמָן בֶּן פֵּיגָא,** זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, שֻׁגִּלָּה תִּקּוּן זֶה.

לְכוּ נְרַנְּנָה לַיהוָה נָרִיעָה לְצוּר יִשְׁעֵנוּ: נְקַדְּמָה פָנָיו בְּתוֹדָה בִּזְמִירוֹת נָרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל גָּדוֹל יְהוָה וּמֶלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

חֲרִיפִי מְזַמֵּן אֶת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבֵּחַ אֶת בּוֹרְאִי לְשֵׁם יִחוּד קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ בִּדְחִילוּ וּרְחִימוּ עַל־יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנֶעְלָם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טז א **מִכְתָּם לְדָוִד שָׁמְרֵנִי אֵל כִּי־חָסִיתִי בָךְ:**
ב **אָמַרְתְּ לַיהוָה אֲדֹנָי אָתָּה טוֹבָתִי בַּל־עָלֶיךָ:**
ג **לִקְדוֹשִׁים אֲשֶׁר־בָּאָרֶץ הֵמָּה וְאַדִּירֵי כָּל־חֶפְצִי־**
בָם: ד **יִרְבּוּ עַצְּבוֹתָם אַחֵר מָהָרוּ בַּל־אַסִּיךְ**
נִסְכֵּיהֶם מִדָּם וּבַל־אֶשָּׂא אֶת־שְׁמוֹתָם עַל־שְׂפָתָי:
ה **יְהוָה מְנָת־חֶלְקִי וְכוֹסִי אַתָּה תּוֹמִיךְ גּוֹרָלִי:**
ו **חֲבָלִים נָפְלוּ־לִי בַּנְּעִמִים אַף־נַחֲלַת שָׁפְרָה עָלָי:**
ז **אֲבָרֵךְ אֶת־יְהוָה אֲשֶׁר יְעָצָנִי אַף־לֵילוֹת יִסְּרוּנִי**
כִלְיוֹתָי: ח **שִׁוִּיתִי יְהוָה לְנֶגְדִּי תָּמִיד כִּי מִימִינִי**
בַּל־אֶמּוֹט: ט **לָכֵן | שָׂמַח לִבִּי וַיָּגֶל כְּבוֹדִי אַף־**
בְּשָׂרִי יִשְׁכֹּן לָבֶטַח: י **כִּי | לֹא־תַעֲזֹב נַפְשִׁי לִשְׁאוֹל**
לֹא־תִתֵּן חֲסִידְךָ לִרְאוֹת שָׁחַת: יא **תּוֹדִיעֵנִי אֹרַח**
חַיִּים שֹׂבַע שְׂמָחוֹת אֶת־פָּנֶיךָ נְעִמוֹת בִּימִינְךָ
נֶצַח:

לב א לְדָוִד מַשְׂכִּיל אַשְׁרֵי נְשׂוּי־פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה:
ב אַשְׁרֵי־אָדָם לֹא יַחְשֹׁב יְהוָה לוֹ עָוֹן וְאֵין
בְּרוּחוֹ רְמִיָּה: ג כִּי־הֶחֱרַשְׁתִּי בָּלוּ עַצְמַי בְּשַׁאֲגָתִי
כָּל־הַיּוֹם: ד כִּי | יוֹמָם וָלַיְלָה תִּכְבַּד עָלַי יָדֶךָ נֶהְפַּךְ
לְשַׁדִּי בְּחַרְבֹנֵי קַיִץ סֶלָה: ה חַטָּאתִי אוֹדִיעֲךָ וַעֲוֹנִי
לֹא־כִסִּיתִי אָמַרְתִּי אוֹדֶה עֲלֵי פְשָׁעַי לַיהוָה וְאַתָּה
נָשָׂאתָ עֲוֹן חַטָּאתִי סֶלָה: ו עַל־זֹאת יִתְפַּלֵּל
כָּל־חָסִיד | אֵלֶיךָ לְעֵת מְצֹא רַק לְשֵׁטֶף מַיִם רַבִּים
אֵלָיו לֹא יַגִּיעוּ: ז אַתָּה | סֵתֶר לִי *) מִצַּר תִּצְּרֵנִי
רָנֵּי פַלֵּט תְּסוֹבְבֵנִי סֶלָה: ח אַשְׂכִּילְךָ | וְאוֹרְךָ
בְּדֶרֶךְ־זוּ תֵּלֵךְ אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינִי: ט אַל־תִּהְיוּ |
כְּסוּס כְּפֶרֶד אֵין הָבִין בְּמֶתֶג־וָרֶסֶן עֶדְיוֹ לִבְלוֹם
בַּל קְרֹב אֵלֶיךָ: י רַבִּים מַכְאוֹבִים לָרָשָׁע וְהַבּוֹטֵחַ
בַּיהוָה חֶסֶד יְסוֹבְבֶנּוּ: יא שִׂמְחוּ בַיהוָה וְגִילוּ
צַדִּיקִים וְהַרְנִינוּ כָּל־יִשְׁרֵי־לֵב:

מא א לַמְנַצֵּחַ מִזְמוֹר לְדָוִד: ב אַשְׁרֵי מַשְׂכִּיל אֶל־
דָּל בְּיוֹם רָעָה יְמַלְּטֵהוּ יְהוָה: ג יְהוָה | יִשְׁמְרֵהוּ
וִיחַיֵּהוּ וְאָשֻׁר בָּאָרֶץ וְאַל־תִּתְּנֵהוּ בְּנֶפֶשׁ אֹיְבָיו:
ד יְהוָה יִסְעָדֶנּוּ עַל־עֶרֶשׂ דְּוָי כָּל־מִשְׁכָּבוֹ הָפַכְתָּ
בְחָלְיוֹ: ה אֲנִי־אָמַרְתִּי יְהוָה חָנֵּנִי רְפָאָה נַפְשִׁי
כִּי־חָטָאתִי לָךְ: ו אוֹיְבַי יֹאמְרוּ רַע לִי מָתַי יָמוּת
וְאָבַד שְׁמוֹ: ז וְאִם־בָּא לִרְאוֹת | שָׁוְא יְדַבֵּר לִבּוֹ

*) אחר אתה סתר לי — צריך להפסיק מעט (עיין בלקו״מ ח״א סי׳ ריג)

יִקְבְּעוּ־אָוֶן לוֹ יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר: ח יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ כָּל־שֹׂנְאָי עָלַי | יַחְשְׁבוּ רָעָה לִי: ט דְּבַר־בְּלִיַּעַל יָצוּק בּוֹ וַאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא־יוֹסִיף לָקוּם: י גַּם־אִישׁ שְׁלוֹמִי | אֲשֶׁר־בָּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכֵל לַחְמִי הִגְדִּיל עָלַי עָקֵב: יא וְאַתָּה יְהוָה חָנֵּנִי וַהֲקִימֵנִי וַאֲשַׁלְּמָה לָהֶם: יב בְּזֹאת יָדַעְתִּי כִּי־חָפַצְתָּ בִּי כִּי לֹא־יָרִיעַ אֹיְבִי עָלָי: יג וַאֲנִי בְּתֻמִּי תָּמַכְתָּ בִּי וַתַּצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: יד בָּרוּךְ יְהוָה | אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֵהָעוֹלָם וְעַד־הָעוֹלָם אָמֵן | וְאָמֵן:

מב א לַמְנַצֵּחַ מַשְׂכִּיל לִבְנֵי־קֹרַח: ב כְּאַיָּל תַּעֲרֹג עַל־אֲפִיקֵי־מָיִם כֵּן נַפְשִׁי תַעֲרֹג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים: ג צָמְאָה נַפְשִׁי | לֵאלֹהִים לְאֵל חָי מָתַי אָבוֹא וְאֵרָאֶה פְּנֵי אֱלֹהִים: ד הָיְתָה־לִּי דִמְעָתִי לֶחֶם יוֹמָם וָלָיְלָה בֶּאֱמֹר אֵלַי כָּל־הַיּוֹם אַיֵּה אֱלֹהָיִךְ: ה אֵלֶּה אֶזְכְּרָה | וְאֶשְׁפְּכָה עָלַי | נַפְשִׁי כִּי אֶעֱבֹר | בַּסָּךְ אַדַּדֵּם עַד־בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל־רִנָּה וְתוֹדָה הָמוֹן חוֹגֵג: ו מַה־תִּשְׁתּוֹחֲחִי | נַפְשִׁי וַתֶּהֱמִי עָלָי הוֹחִלִי לֵאלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדֶנּוּ יְשׁוּעוֹת פָּנָיו: ז אֱלֹהַי עָלַי נַפְשִׁי תִשְׁתּוֹחָח עַל־כֵּן אֶזְכָּרְךָ מֵאֶרֶץ יַרְדֵּן וְחֶרְמוֹנִים מֵהַר מִצְעָר: ח תְּהוֹם־אֶל־תְּהוֹם קוֹרֵא לְקוֹל צִנּוֹרֶיךָ כָּל־מִשְׁבָּרֶיךָ וְגַלֶּיךָ עָלַי עָבָרוּ: ט יוֹמָם | יְצַוֶּה יְהוָה | חַסְדּוֹ וּבַלַּיְלָה שִׁירָה עִמִּי תְּפִלָּה לְאֵל חַיָּי: י אוֹמְרָה | לְאֵל סַלְעִי לָמָּה

שְׁכַחְתָּנִי לָמָּה־קֹדֶר אֵלֵךְ בְּלַחַץ אוֹיֵב: יא בְּרֶצַח | בְּעַצְמוֹתַי חֵרְפוּנִי צוֹרְרָי בְּאָמְרָם אֵלַי כָּל־הַיּוֹם אַיֵּה אֱלֹהֶיךָ: יב מַה־תִּשְׁתּוֹחֲחִי | נַפְשִׁי וּמַה־תֶּהֱמִי עָלָי הוֹחִילִי לֵאלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדֶנּוּ יְשׁוּעֹת פָּנַי וֵאלֹהָי:

נט א לַמְנַצֵּחַ אַל־תַּשְׁחֵת לְדָוִד מִכְתָּם בְּשָׁלַח שָׁאוּל וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַבַּיִת לַהֲמִיתוֹ: ב הַצִּילֵנִי מֵאֹיְבָי | אֱלֹהָי מִמִּתְקוֹמְמָי תְּשַׂגְּבֵנִי: ג הַצִּילֵנִי מִפֹּעֲלֵי אָוֶן וּמֵאַנְשֵׁי דָמִים הוֹשִׁיעֵנִי: ד כִּי הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשִׁי יָגוּרוּ עָלַי עַזִּים לֹא־פִשְׁעִי וְלֹא־חַטָּאתִי יְהוָה: ה בְּלִי־עָוֹן יֵרוּצוּן וְיִכּוֹנָנוּ עוּרָה לִקְרָאתִי וּרְאֵה: ו וְאַתָּה יְהוָה־אֱלֹהִים | צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הָקִיצָה לִפְקֹד כָּל־הַגּוֹיִם אַל־תָּחֹן כָּל־בֹּגְדֵי אָוֶן סֶלָה: ז יָשׁוּבוּ לָעֶרֶב יֶהֱמוּ כַכֶּלֶב וְיסֹובְבוּ עִיר: ח הִנֵּה | יַבִּיעוּן בְּפִיהֶם חֲרָבוֹת בְּשִׂפְתוֹתֵיהֶם כִּי־מִי שֹׁמֵעַ: ט וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׂחַק־לָמוֹ תִּלְעַג לְכָל־גּוֹיִם: י עֻזּוֹ אֵלֶיךָ אֶשְׁמֹרָה כִּי־אֱלֹהִים מִשְׂגַּבִּי: יא אֱלֹהֵי חַסְדִּי יְקַדְּמֵנִי אֱלֹהִים יַרְאֵנִי בְשׁוּרָי: יב אַל־תַּהַרְגֵם | פֶּן־יִשְׁכְּחוּ עַמִּי הֲנִיעֵמוֹ בְחֵילְךָ וְהוֹרִידֵמוֹ מָגִנָּנוּ אֲדֹנָי: יג חַטַּאת־פִּימוֹ דְּבַר־שְׂפָתֵימוֹ וְיִלָּכְדוּ בגְאוֹנָם וּמֵאָלָה וּמִכְחַשׁ יְסֻפָּרוּ: יד כַּלֵּה בְחֵמָה כַּלֵּה וְאֵינֵמוֹ וְיֵדְעוּ כִּי־אֱלֹהִים מֹשֵׁל בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֶלָה:

טו וְיָשֻׁבוּ לָעֶרֶב יֶהֱמוּ כַכֶּלֶב וִיסוֹבְבוּ עִיר: טז הֵמָּה
יְנִיעוּן לֶאֱכֹל אִם־לֹא יִשְׂבְּעוּ וַיָּלִינוּ: יז וַאֲנִי |
אָשִׁיר עֻזֶּךָ וַאֲרַנֵּן לַבֹּקֶר חַסְדֶּךָ כִּי־הָיִיתָ מִשְׂגָּב לִי
וּמָנוֹס בְּיוֹם צַר־לִי: יח עֻזִּי אֵלֶיךָ אֲזַמֵּרָה כִּי־אֱלֹהִים
מִשְׂגַּבִּי אֱלֹהֵי חַסְדִּי:

עז א לַמְנַצֵּחַ עַל־ יְדוּתוּן לְאָסָף מִזְמוֹר: ב קוֹלִי *)
אֶל־אֱלֹהִים וְאֶצְעָקָה קוֹלִי אֶל־אֱלֹהִים וְהַאֲזִין
אֵלָי: ג בְּיוֹם צָרָתִי אֲדֹנָי דָּרָשְׁתִּי יָדִי | לַיְלָה נִגְּרָה
וְלֹא תָפוּג מֵאֲנָה הִנָּחֵם נַפְשִׁי: ד אֶזְכְּרָה אֱלֹהִים
וְאֶהֱמְיָה אָשִׂיחָה | וְתִתְעַטֵּף רוּחִי סֶלָה: ה אָחַזְתָּ
שְׁמֻרוֹת עֵינָי נְפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חִשַּׁבְתִּי יָמִים
מִקֶּדֶם שְׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֶזְכְּרָה נְגִינָתִי בַלָּיְלָה
עִם־לְבָבִי אָשִׂיחָה וַיְחַפֵּשׂ רוּחִי: ח הַלְעוֹלָמִים
יִזְנַח | אֲדֹנָי וְלֹא־יֹסִיף לִרְצוֹת עוֹד: ט הֶאָפֵס לָנֶצַח
חַסְדּוֹ גָּמַר אֹמֶר לְדֹר וָדֹר: י הֲשָׁכַח חַנּוֹת אֵל
אִם־קָפַץ בְּאַף רַחֲמָיו סֶלָה: יא וָאֹמַר חַלּוֹתִי הִיא
שְׁנוֹת יְמִין עֶלְיוֹן: יב אֶזְכּוֹר מַעַלְלֵי־יָהּ כִּי־אֶזְכְּרָה
מִקֶּדֶם פִּלְאֶךָ: יג וְהָגִיתִי בְכָל־פָּעָלֶךָ וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ
אָשִׂיחָה: יד אֱלֹהִים בַּקֹּדֶשׁ דַּרְכֶּךָ מִי־אֵל גָּדוֹל
כֵּאלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל עֹשֵׂה פֶלֶא הוֹדַעְתָּ בָעַמִּים
עֻזֶּךָ: טז גָּאַלְתָּ בִזְרוֹעַ עַמֶּךָ בְּנֵי־יַעֲקֹב וְיוֹסֵף סֶלָה:
יז רָאוּךָ מַיִם | אֱלֹהִים רָאוּךָ מַיִם יָחִילוּ אַף יִרְגְּזוּ

*) באמרך אל אלהים תכווין המילוי כזה אל״ף למ״ד אל״ף למ״ד ה״י יו״ד מ״ם

תְּהֹמוֹת: יח זִרְמוּ מַיִם | עָבוֹת קוֹל נָתְנוּ שְׁחָקִים
אַף־חֲצָצֶיךָ יִתְהַלָּכוּ: יט קוֹל רַעַמְךָ | בַּגַּלְגַּל הֵאִירוּ
בְרָקִים תֵּבֵל רָגְזָה וַתִּרְעַשׁ הָאָרֶץ: כ בַּיָּם דַּרְכֶּךָ
וּשְׁבִילְךָ בְּמַיִם רַבִּים וְעִקְּבוֹתֶיךָ לֹא נֹדָעוּ:
כא נָחִיתָ כַצֹּאן עַמֶּךָ בְּיַד־מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

צ א תְּפִלָּה לְמֹשֶׁה אִישׁ־הָאֱלֹהִים אֲדֹנָי מָעוֹן אַתָּה
הָיִיתָ לָּנוּ בְּדֹר וָדֹר: ב בְּטֶרֶם | הָרִים יֻלָּדוּ
וַתְּחוֹלֵל אֶרֶץ וְתֵבֵל וּמֵעוֹלָם עַד־עוֹלָם אַתָּה אֵל:
ג תָּשֵׁב אֱנוֹשׁ עַד־דַּכָּא וַתֹּאמֶר שׁוּבוּ בְנֵי־אָדָם:
ד כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אֶתְמוֹל כִּי יַעֲבֹר
וְאַשְׁמוּרָה בַלָּיְלָה: ה זְרַמְתָּם שֵׁנָה יִהְיוּ בַּבֹּקֶר
כֶּחָצִיר יַחֲלֹף: ו בַּבֹּקֶר יָצִיץ וְחָלָף לָעֶרֶב יְמוֹלֶל
וְיָבֵשׁ: ז כִּי־כָלִינוּ בְאַפֶּךָ וּבַחֲמָתְךָ נִבְהָלְנוּ:
ח שַׁתָּה עֲוֹנֹתֵינוּ לְנֶגְדֶּךָ עֲלֻמֵנוּ לִמְאוֹר פָּנֶיךָ: ט כִּי
כָל־יָמֵינוּ פָּנוּ בְעֶבְרָתֶךָ כִּלִּינוּ שָׁנֵינוּ כְּמוֹ־הֶגֶה:
י יְמֵי־שְׁנוֹתֵינוּ בָהֶם שִׁבְעִים שָׁנָה וְאִם בִּגְבוּרֹת |
שְׁמוֹנִים שָׁנָה וְרָהְבָּם עָמָל וָאָוֶן כִּי־גָז חִישׁ וַנָּעֻפָה:
יא מִי־יוֹדֵעַ עֹז אַפֶּךָ וּכְיִרְאָתְךָ עֶבְרָתֶךָ: יב לִמְנוֹת
יָמֵינוּ כֵּן הוֹדַע וְנָבֵא לְבַב חָכְמָה: יג שׁוּבָה יְהוָה
עַד־מָתָי וְהִנָּחֵם עַל־עֲבָדֶיךָ: יד שַׂבְּעֵנוּ בַבֹּקֶר
חַסְדֶּךָ וּנְרַנְּנָה וְנִשְׂמְחָה בְּכָל־יָמֵינוּ: טו שַׂמְּחֵנוּ
כִּימוֹת עִנִּיתָנוּ שְׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה: טז יֵרָאֶה אֶל־
עֲבָדֶיךָ פָּעֳלֶךָ וַהֲדָרְךָ עַל־בְּנֵיהֶם: יז וִיהִי | נֹעַם

אֲדָנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ
וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ:

קה א הוֹדוּ לַיהוָה קִרְאוּ בִשְׁמוֹ הוֹדִיעוּ בָעַמִּים
עֲלִילוֹתָיו: ב שִׁירוּ־לוֹ זַמְּרוּ־לוֹ שִׂיחוּ בְּכָל־
נִפְלְאוֹתָיו: ג הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ יִשְׂמַח לֵב |
מְבַקְשֵׁי יְהוָה: ד דִּרְשׁוּ יְהוָה וְעֻזּוֹ בַּקְּשׁוּ פָנָיו
תָּמִיד: ה זִכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר־עָשָׂה מֹפְתָיו
וּמִשְׁפְּטֵי־פִיהוּ: ו זֶרַע אַבְרָהָם עַבְדּוֹ בְּנֵי יַעֲקֹב
בְּחִירָיו: ז הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־הָאָרֶץ
מִשְׁפָּטָיו: ח זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צִוָּה לְאֶלֶף
דּוֹר: ט אֲשֶׁר כָּרַת אֶת־אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׂחָק:
י וַיַּעֲמִידֶהָ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל בְּרִית עוֹלָם:
יא לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת־אֶרֶץ־כְּנָעַן חֶבֶל נַחֲלַתְכֶם:
יב בִּהְיוֹתָם מְתֵי מִסְפָּר כִּמְעַט וְגָרִים בָּהּ:
יג וַיִּתְהַלְּכוּ מִגּוֹי אֶל־גּוֹי מִמַּמְלָכָה אֶל־עַם אַחֵר:
יד לֹא־הִנִּיחַ אָדָם לְעָשְׁקָם וַיּוֹכַח עֲלֵיהֶם מְלָכִים:
טו אַל־תִּגְּעוּ בִמְשִׁיחָי וְלִנְבִיאַי אַל־תָּרֵעוּ:
טז וַיִּקְרָא רָעָב עַל־הָאָרֶץ כָּל־מַטֵּה־לֶחֶם שָׁבָר:
יז שָׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ לְעֶבֶד נִמְכַּר יוֹסֵף: יח עִנּוּ
בַכֶּבֶל רַגְלוֹ בַּרְזֶל בָּאָה נַפְשׁוֹ: יט עַד־עֵת
בֹּא־דְבָרוֹ אִמְרַת יְהוָה צְרָפָתְהוּ: כ שָׁלַח מֶלֶךְ
וַיַּתִּירֵהוּ מֹשֵׁל עַמִּים וַיְפַתְּחֵהוּ: כא שָׂמוֹ אָדוֹן
לְבֵיתוֹ וּמֹשֵׁל בְּכָל־קִנְיָנוֹ: כב לֶאְסֹר שָׂרָיו בְּנַפְשׁוֹ

וְזַקְנָיו יְחַכֵּם: כג וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וְיַעֲקֹב גָּר
בְּאֶרֶץ־חָם: כד וַיֶּפֶר אֶת־עַמּוֹ מְאֹד וַיְעַצְמֵהוּ
מִצָּרָיו: כה הָפַךְ לִבָּם לִשְׂנֹא עַמּוֹ לְהִתְנַכֵּל בַּעֲבָדָיו:
כו שָׁלַח מֹשֶׁה עַבְדּוֹ אַהֲרֹן אֲשֶׁר בָּחַר־בּוֹ: כז שָׂמוּ־
בָם דִּבְרֵי אֹתוֹתָיו וּמֹפְתִים בְּאֶרֶץ חָם: כח שָׁלַח
חֹשֶׁךְ וַיַּחְשֵׁךְ וְלֹא־מָרוּ אֶת־דְּבָרוֹ: כט הָפַךְ אֶת־
מֵימֵיהֶם לְדָם וַיָּמֶת אֶת־דְּגָתָם: ל שָׁרַץ אַרְצָם
צְפַרְדְּעִים בְּחַדְרֵי מַלְכֵיהֶם: לא אָמַר וַיָּבֹא עָרֹב
כִּנִּים בְּכָל־גְּבוּלָם: לב נָתַן גִּשְׁמֵיהֶם בָּרָד אֵשׁ
לֶהָבוֹת בְּאַרְצָם: לג וַיַּךְ גַּפְנָם וּתְאֵנָתָם וַיְשַׁבֵּר עֵץ
גְּבוּלָם: לד אָמַר וַיָּבֹא אַרְבֶּה וְיֶלֶק וְאֵין מִסְפָּר:
לה וַיֹּאכַל כָּל־עֵשֶׂב בְּאַרְצָם וַיֹּאכַל פְּרִי אַדְמָתָם:
לו וַיַּךְ כָּל־בְּכוֹר בְּאַרְצָם רֵאשִׁית לְכָל־אוֹנָם:
לז וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וְאֵין בִּשְׁבָטָיו כּוֹשֵׁל:
לח שָׂמַח מִצְרַיִם בְּצֵאתָם כִּי־נָפַל פַּחְדָּם עֲלֵיהֶם:
לט פָּרַשׂ עָנָן לְמָסָךְ וְאֵשׁ לְהָאִיר לָיְלָה: מ שָׁאַל
וַיָּבֵא שְׂלָו וְלֶחֶם שָׁמַיִם יַשְׂבִּיעֵם: מא פָּתַח צוּר
וַיָּזוּבוּ מַיִם הָלְכוּ בַּצִּיּוֹת נָהָר: מב כִּי־זָכַר אֶת־
דְּבַר קָדְשׁוֹ אֶת־אַבְרָהָם עַבְדּוֹ: מג וַיּוֹצֵא עַמּוֹ
בְשָׂשׂוֹן בְּרִנָּה אֶת־בְּחִירָיו: מד וַיִּתֵּן לָהֶם אַרְצוֹת
גּוֹיִם וַעֲמַל לְאֻמִּים יִירָשׁוּ: מה בַּעֲבוּר | יִשְׁמְרוּ
חֻקָּיו וְתוֹרֹתָיו יִנְצֹרוּ הַלְלוּיָהּ:

קלז א עַל־נַהֲרוֹת | בָּבֶל שָׁם יָשַׁבְנוּ גַּם־בָּכִינוּ
בְּזָכְרֵנוּ אֶת־צִיּוֹן: ב עַל־עֲרָבִים בְּתוֹכָהּ תָּלִינוּ
כִּנֹּרוֹתֵינוּ: ג כִּי שָׁם שְׁאֵלוּנוּ שׁוֹבֵינוּ דִּבְרֵי־שִׁיר
וְתוֹלָלֵינוּ שִׂמְחָה שִׁירוּ לָנוּ מִשִּׁיר צִיּוֹן: ד אֵיךְ נָשִׁיר
אֶת־שִׁיר־יְהוָה עַל אַדְמַת נֵכָר: ה אִם־אֶשְׁכָּחֵךְ
יְרוּשָׁלָם תִּשְׁכַּח יְמִינִי: ו תִּדְבַּק לְשׁוֹנִי | לְחִכִּי
אִם־לֹא אֶזְכְּרֵכִי אִם־לֹא אַעֲלֶה אֶת־יְרוּשָׁלַם עַל
רֹאשׁ שִׂמְחָתִי: ז זְכֹר יְהוָה | לִבְנֵי אֱדוֹם אֵת יוֹם
יְרוּשָׁלָם הָאֹמְרִים עָרוּ | עָרוּ עַד הַיְסוֹד בָּהּ:
ח בַּת־בָּבֶל הַשְּׁדוּדָה אַשְׁרֵי שֶׁיְּשַׁלֶּם־לָךְ אֶת־
גְּמוּלֵךְ שֶׁגָּמַלְתְּ לָנוּ: ט אַשְׁרֵי | שֶׁיֹּאחֵז וְנִפֵּץ אֶת־
עֹלָלַיִךְ אֶל־הַסָּלַע:

קנ א הַלְלוּיָהּ | הַלְלוּ־אֵל בְּקָדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ
עֻזּוֹ: ב הַלְלוּהוּ בִּגְבוּרֹתָיו הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ:
ג הַלְלוּהוּ בְּתֵקַע שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר:
ד הַלְלוּהוּ בְּתֹף וּמָחוֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעֻגָב:
ה הַלְלוּהוּ בְצִלְצְלֵי־שָׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה:
ו כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּיָהּ:

אחר שסיים תהלים יאמר זה:

מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְהוָה שְׁבוּת עַמּוֹ יָגֵל יַעֲקֹב יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל:
וּתְשׁוּעַת צַדִּיקִים מֵיְהוָה מָעוּזָּם בְּעֵת צָרָה: וַיַּעְזְרֵם יְהוָה וַיְפַלְּטֵם יְפַלְּטֵם
מֵרְשָׁעִים וְיוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בוֹ: